

**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES**

అధికార నీవేదిక

OFFICIAL REPORT

మంగళవారము, డిసెంబరు 14, 2004

12 వ శా. స. II స. వాల్యూస -- VII నంబరు -- 6

శక సంవత్సరము - 1926, అగ్రహాయణ - 23

TUESDAY, THE 14th DECEMBER, 2004

12 L.A. II S. VOL-- VII No. - 6

23 - Agrahayan , 1926 - S.E.

#

శాసనసభ సచివాలయము

పబ్లిక్ గార్డెన్స్

హైదరాబాదు - 500 004.

**LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS
HYDERABAD
500 004.**

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

నభాషతి	:	శ్రీ కె. ఆర్. సురేణ్ణరెడ్డి
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ సి. నర్సింహరెడ్డి శ్రీ బి. నేదవ్యాస డా. జి. కుతూహలమ్మ శ్రీ డి. శ్రీధర్ బాబు శ్రీ ఎ. గోవింద నాయక్
కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. తుళ్జనంద సింగ్
సంయుక్త కార్యదర్శి	:	శ్రీమతి వి. జయకుమారి శ్రీ పి. వెంకటరావురావు
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్.ఆర్.సి. సర్పరాజు శ్రీ బి. పద్మారెడ్డి శ్రీ పౌబావ్యాస
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. వెంకట్రే శ్రీ ఎస్. రాజ సదారాము శ్రీ యు. జగదీశ్వర్ శ్రీ ఎస్. అంజయ శ్రీ డి.శివరావు శ్రీ ఎం. పాండురంగాచార్య
చిఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ డి. నర్సింహులు

అంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(వన్మండప శాసనసభ)
(రెండప సమావేశపు ఆరప రోజు)

మంగళవారము, డిసంబరు 14, 2004
సభ నెం. గం. 8.30 లకు ప్రారంభమైనది
(గో. సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో పున్మారు)

14-12-2004

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమము
                వాయిదా తీర్మానము గురించి
2. సక్షితపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రాప సమాధానములు
3. సక్షితపు గుర్తులేని ప్రశ్నలు - ల్రాతవూర్వక సహానములు
4. సంతాపన ప్రతిపాదనలు

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ పైలా అప్పల నాయుడు గారి మృతి పట్ల
ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కె.ఆర్. హనుమంత రెడ్డి గారి మృతి పట్ల
ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కె.కె.వి. సత్యనారాయణ రాజు గారి మృతి పట్ల

5. 304వ నింమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన అంశము
                ఇందిరా ప్రభ పథకమును ప్రారంభించుటను గురించి
6. సహకార శాఖామాత్రుల ప్రకటన
                ఫ్రాడ్సైయర్ కో-ఆపరేటివ్ అర్ప్ల్ బ్యాంక్, సికింద్రాబాద్ గురించి
7. లఘుచర్చ
                రాష్ట్రంలోని నీటి పారుదల ప్రజెక్టులను పూర్తిచేయుట, వాటికి సంబంధించిన టెండర్ల గురించి
                (కొనసాగింపు)

సభా కార్యక్రమము వాయిదా తీర్మానము గురించి

MR. SPEAKER: The Adjournment Motion given notice of by Sri Yanamala Ramakrishnudu and others regarding agitation among the farmers for want of minimum support price to the Cotton and connivance of C.C.I brokers is disallowed.

The Adjournment Motion given notice of by Sri Nomula Narasimhaiah and others regarding the proposal of the Government to privatize the Government Text Book Press and thereby the employees working in the Press since 1958 are agitating is disallowed.

The Adjournment Motion given notice of by Sri Chada Venkata Reddy and others regarding the Government proposal to close down the only A.P. Text Book Press, Hyderabad and thereby the employees working in the Press are feeling insecure is disallowed.

The Adjournment Motion given notice of by Sri G. Kishan Reddy regarding the need to discuss problems of employees and workers working in various Corporations, Boards, Private and Public Undertakings, Co-operative Banks etc., is disallowed.

The Adjournment Motion given notice of by Sri Komireddi Ramulu regarding the need to sanction Degree and P.G. Colleges in Kathlapur, Medipalli, Mallapur, Ibrahimpatnam Mandals in Metpalli Constituency is disallowed.

శ్రీ నోముల నరసింహాయ్ (సక్రెకర్): ఇది గవర్న్మెంటు ఫ్రింటింగు ప్రెస్కి సంబంధించింది అధ్యక్షా.

MR. SPEAKER: We have a lot of agenda today. I request the Members to use other options so that we can go to Question-Hour. Now, we have received five adjournment motions.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి (హిమాయత్ నగర్): అధ్యక్షా ..

MR. SPEAKER: You use other options and you can approach me. We have a lot of agenda today. Please use different rule and come in different form.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ (మేడ్చల్): అధ్యక్షా ..

MR. SPEAKER: All issues are serious. Try to understand. Time is constraint now. త్రణి సమస్య ప్రాథాన్యత కలిగినదే. సమయం ఇబ్బందికరంగా ఉంది. ఎజెండా చాలా ఉంది. వేరే

రూలు కింద వస్తే we will look into it. Kindly co-operate.

శ్రీ చాడ పెంకట రెడ్డి (ఇందుర్): టెక్స్సు బుక్కుకి సంబంధించింది అధ్యక్షా. ఇది ఎప్పటినుంచో పని చేస్తున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : 5 అడ్జుర్న్మెంటు మొపణ్ణులో 4 డిఫరెంట్ సబ్జెక్టులుని ఉన్నాయి. మీరు డిఫరెంట్ రూలు కిందకు వస్తే ఈ ప్రతి రైతుకు గిట్టుబాటు థర కావాలి, 'ప్రతి రైతును అదుకోవాలి.' అనే నినాదాలు కలిగిన ప్లకార్డులను తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన గౌసభ్యులు ప్రదర్శించారు.)

MR. SPEAKER: Please take your seats. Anything from the Government? Diwakara Reddy garu.

శ్రీ జె.సి. దివాకర రెడ్డి : అధ్యక్షా, సభ్యుల అందోళనను ప్రభుత్వం అర్థం చేసుకుంది. ఇంతకు ముందే ముఖ్యమంత్రి గారు అక్కడున్న మంత్రి వాములా గారితో మాట్లాడటం జరిగింది. గతంలో 10 శాతం సిసిప కొనడం జరిగేది. అది ఇప్పుడు 40 శాతానికి వచ్చింది. ప్రభుత్వానికి రైతుల ఇక్కట్ల గురించి తెలుగు. తమరు అనుమతిస్తే ప్రభుత్వం విపరణలతో ఒక స్టేట్‌మెంటు ఇప్పణానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము.

MR. SPEAKER: Yes. The Government has come forward to make a statement. సమయం నేను నిర్దయిస్తాను.

శ్రీ పి. కేశవ్ (ఉరుకొండ): సభ దృష్టికి తేవాలి కదా అధ్యక్షా?

MR. SPEAKER: I will direct the Government suitably.

(Interruptions)

MR. SPEAKER: Q.No. 1802. The Government is going to make statement. Please take your seats. ఘరదర్గా ఏమైనా అడగాలంటే స్టోచ్‌మెంటు తర్వాత I will give you opportunity to seek clarifications. The Government has come forward to make a statement. You should be satisfied with that reply. I will give you opportunity for seeking clarifications.

(Interruptions)

Yes. I will decide. Q. No. 1802. The matter is closed. Now, we are in Question-Hour.

సభ్యత్తపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రామ సమాధానములు విశాఖ సహకార డెయిరీలో అవినీతి చర్యలు

ప్రశ్న నెం .51(1802)

సర్వశ్రీ నోముల నరసింహయ్య, కె. లక్ష్మణ మూర్తి(నాగూరు), ఎమ్.ఎ. గపూర్(కర్నూలు), పాటూరు రామయ్య (నిడుమోలు), టి. వీరబహుదం (ఖమ్మం), సున్నం రాజయ్య(భద్రాచలం), జె.రంగారెడ్డి(మిర్యాలగుడు), కె. వెంకట నరసయ్య (మధిర)- గౌరవనీయులైన పశు సంపర్కం, పాడిపరిత్రమాభిపృథివీ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

- ఎ) విశాఖ సహకార డైరైట్ షైర్కోవ్ అవినీతి చర్యలైపై ప్రభుత్వానికి ఏదైనా విజ్ఞాపన అందిందా?
- బి) అయితే, ఆ వివరాలు ఏమిటి? బాధ్యతలైన వారిపై తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?
- సి) సదరు డైరైట్ సభ్యుల ప్రయోజనాలను కాపాడడానికి తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

పశు సంపర్కం, పాడి పరిత్రమాభిపృథివీ శాఖ మంత్రి (జి.సూర్యారావు) :

- ఎ) అనుసంధీ. విశాఖ సహకార యూనియన్ పని తీర్మానిపై, దాని షైర్కోవ్ అవకతువకలను ఆరోపిస్తూ విజ్ఞాపనలు అందాయి.
- బి) క్రింది వారి సుండి విజ్ఞాపనలు అందాయి:-
  - 1) విశాఖ సహకార డైరైట్ ఉద్యోగుల యూనియన్, తేది. 23-7-2004.
  - 2) శ్రీ విజయ విశాఖ సహకార డైరైట్ సిబ్బంది, వర్గర్థ యూనియన్, తేది.30-7-2004.
  - 3) ఇండియన్ ట్రేడ్ యూనియన్ సెంటర్ అధ్యక్షుడు , తేది. 20-7-2004 .

4) రాష్ట్ర కార్యదర్శి, ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతు సంఘం, తేది. 28-9-2004.

సదరు విజ్ఞాపనలలో ఈ కింద ఆరోపణలు చేయడం జరిగింది.

ఎ) యంత్రాలు, పరికరాలు, భూమి, వాహనాల కొనుగోలులో అవకతవకలు.

బి) భవన నిర్మాణంలో అవకతవకలు.

సి) కాంట్రాక్టు పద్ధతిపై నియామకాలలో, సిబ్యుందికి వి.ఆర్.ఎస్. ఇవ్వడంలో అవకతవకలు.

డి. పదవి విరమణ చేసిన ఉద్యోగులను కొనసాగించే విషయంలో ప్రభుత్వ విధానాలను ఉల్లంఘిస్తూ పదవి విరమణ చేసిన వారిని సీనియరు అధికారులుగా కొనసాగించడం .

ఇ. నిధుల దుర్వినియోగం .

ఎఫ్. రవాణా కాంట్రాక్టులలో అవకతవకలు.

జి. కంపెనీల చట్టం కింద యూనియన్సు రిజిస్టరు చేయడానికి ప్రయత్నాలు.

సి) 1995 ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పరస్పర సహాయం సహకార సంఘాల చట్టం విచారణను నిర్వహించే అధికారాన్ని సహకార కమీషన్‌రు, సహకార సంఘాల రిజిస్ట్రారుకు ఇఖ్బంది. అందువల్ల పై ఆరోపణలపై విచారణ జరిపి, తీసుకున్న తదుపరి చర్యను తెలిపే నివేదికను సమర్పించాలని 6-10-2004 తేదీగల మెమో నెం .3494/డైరి .II /2004 -2 లో సహకార కమీషన్‌రు, సహకార సంఘాల రిజిస్ట్రారును కోరడమైనది. ఈ నివేదిక అందవలసి ఉంది.

శ్రీ నోముల సరసింహాయ్ : అధ్యక్షా, ఈ వ్యవసాయానికి అనుబంధమైన పరిశ్రమలకు సంబంధించి చాలా ప్రాధాన్యత ఉంది. మంత్రి గారు సమాధానంలో కొంత స్వస్తత తీసుకువచ్చినపుటికీ, సి - ప్రశ్నకు సమాధానంలో విచారణ జరుపుతున్నాం, రిపోర్టు తీసుకుంటాము అంటున్నారు. ఎప్పటి వరకూ రిపోర్టు వస్తుంది? అది ఏ రకమైన పద్ధతులలో ఉంటుంది?

రెండవది, రెండున్నర రూపాయల పాలకు సంబంధించిన ధరను తగ్గించి, కావాలని ఆ పాల ఉత్సత్త్విదారులకు తక్కువ ధర ఇచ్చారు. ఆ రకంగా రైతాంగం ఆదాయానికి గండి కొట్టి, దోషించే చేస్తున్న వారిపై క్రమిసల్ చర్యలు తీసుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నారా? గతంలో రాజుల సామ్య రాళ్ళ పాలు అనే వారు. కానీ ఈ రోజు రాబందుల పాలు అపుతోంది. ఈ నిధంగా రైతులను అత్యహత్యలకు పురి గొల్పిన కిరాతకుల వ్యవహారం గతం నుంచి వచ్చింది. ఇది ఈ రోజు ఈ డైరీకి ఉన్న పరిస్థితి.

డి 8 . 40

అధ్యక్షా, ఆ సామ్యంతా మేసినవారికి అజీర్ణం వచ్చింది, ఇంకా జీర్ణం కాలేదు . దీనిమిద ఎప్పటివరకు ఎంక్వయర్ రిపోర్టు పెడతారు ? దీనిపై క్రమిసల్ చర్యలు తీసుకోడానికి సిద్ధంగా వున్నారా లేదా ? దీనికి సంబంధించినంతవరకు రైతులకు కనీసధర ఇష్టకపోవడం వలన అనేక ఇఖ్బందులకు గురి అయ్యారు . ఉద్యోగుల సామ్య తెన్నారు . భవన నిర్మాణంలో సామ్యలు తెన్నారు . అనేక రకాలైన ఇఖ్బందులకు గురిచేశారు . దీనిపై ఎప్పటివరకు రిపోర్టు ఇస్తారు . దీనిపై పూర్తిగా పరిశీలన చేశాము కాబట్టి , చిత్తారు డైరీ మూళారు . పెద్దల డైరీలు నడుస్తున్నాయి . రోజుకు 14 లక్షల లీటర్లు, దాదాపు రు 30 లక్షలు రైతులు చిత్తారు జిల్లాలో కోల్పోతున్నారు . ఈ పరిస్థితే విశాఖపట్టంలో కూడా ఉంది . దయచేసి నేను కోరేది మంత్రిగారు దీనిపై పూర్తి జోక్కం తీసుకుని, అవకతవకలు జరిగిన దాని విషయంలో, మూసిపేసిన డైరీల విషయంలో విశాఖ డైరీ విషయంలో ప్రత్యేకమైన క్రమిసల్ చర్య తీసుకోకుంటే, చిత్తారులో డైరీ మూసిపేయడానికి కూడా కారణం ఇదే .

ఈ రకమైన దగొ చేయడం పలన మూసివేళారు . దీనికి శాశ్వత పరిష్కారం కనుగొనవలసిన అవసరం ఉంది . లేకపోతే మొత్తం రైతాంగానికి ఈ ఉపపుత్తులు మిగలవు . అనేకరకముగా మధ్య దళారుల దోషింది జరుగుతోంది . దీనిపై సుష్టుత రావాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను .

శ్రీ ఎం . ఏ గపూర్ : అధ్యక్షా, విశాఖ డైరీకి సంబంధించి మాత్రమే మాటల్లాడుతాను . మినిష్టరుగారు ఒక విషయంలో వాస్తవాన్ని అంగీకరించారు . రైతు సంఘాలు, కార్యక సంఘాలు కంప్యెంట్ చేశాయని చెప్పారు . ఇక్కడ అనిసితి పెచ్చరిల్లిపోతున్నది . ఇక్కడ ఛైర్మన్‌గా పుండే వ్యక్తి రిటైర్డ్ అఫీషియల్స్‌ను పెట్టుకుని కోపరేటివ్ డైరీని స్వంత డైరీగా మార్చుకునే కుటీలయత్తుం జరుగుతున్నది . ఇలా జరుగుతోంది కాబట్టి కోపరేటివ్ రిజిస్ట్రేర్ ఎంక్యయిరి చేస్తారు అని చెబుతున్నారు . మ్యాచ్ చట్టం క్రింద ఆ ఎంక్యయిరి చేయడం తరువాత సంగతి . మ్యాచ్ చట్టం క్రింద మారడమే అనిసితి . కోపరేటివ్ యూనియన్ క్రింద రైతుల డబ్బు, గపర్చుమెంట్ డబ్బు, కార్బ్రైకుల డబ్బు, ఈ డబ్బుతో స్టోటీగా అయిన తరువాత మ్యాచ్ చట్టం క్రింద తమ స్వంత జాగీరుగా ఎట్లా మార్చుకుంటారు ? 2003 లో మేనేజింగ్ డైరెక్టర్, ఎ.పి డైరీ డెవలప్మెంట్ కోపరేటివ్‌కు సంబంధించి వారు మ్యాచ్ చట్టం క్రింద నూర్చుకున్నంత మాత్రాన ఆ సంస్థ మీద అధికారం రాదని చాలా సుష్టంగా 2003 లో రాశారు . మ్యాచ్ చట్టం క్రింద మార్చుకున్నంత మాత్రాన వ్యాపారం చేయడానికి ఉంది గానీ అస్థలేవి మీవి కావు అని చెప్పారు . అక్కడ ఒక ట్రస్టు ఉంది . సార్, ఇక్కడ దాటవేసే పద్ధతి కనిపిస్తున్నది . ఆ ట్రస్టు తోకు తల ఆడిస్టున్నది . ఈ ట్రస్టులో పాల ఉత్పత్తిదార్ల నుండి, వర్కర్ల నుండి బలవంతంగా ట్రస్టు పేరుతో రు 9 కోట్లు వసూలు చేశారు . స్టోటీ యూట్ క్రింద ట్రస్టు ఏర్పాటుచేసి ఈ విధంగా కోట్లు వసూలు చేసి ఖర్చు, జమ లేని పరిస్థితి ఉంది . ఈ డైరీలో చాలా అనిసితి ఉంది . ఛైర్మన్‌గా రిటైర్డ్ ఎండే ఉన్నారు . రిటైర్డ్ అఫీషియల్స్‌తో కలిసి తమ జాగీరుగా మార్చుకుని, ప్రజాధనాన్ని కొల్గొడుతున్నారు, కోట్ల రూపాయల అనిసితి జరుగుతున్నది . రుజువు చేస్తాను, మాదగ్గర ఆధారాలున్నాయి . ట్రస్టు పేరుతో జీవితకాలం ఛైర్మన్‌గా అతనే ఉండి ఎవరికి జవాబుదారీ తనం లేకుండా ప్రభుత్వ, ప్రజాధనాన్ని దుర్యానియోగం చేస్తున్నారు . ఇటువంటి అనిసితిపై సమాలంగా ఎంక్యయిరి జరపడానికి సహకార సంఘ రిజిస్ట్రేర్ కు అస్థగించడానికి వీలులేదు . ప్రభుత్వానికి చిత్రశుద్ధి ఉంటే మ్యాచ్ చట్టం రద్దుచేసి, డైరీ డెవలప్మెంట్ క్రింద తీసుకుని, హాస్కమిటీ చేసి ఈ అనిసితిపై ఎంక్యయిరి జరపాలి .

శ్రీ కె . ధర్మశ్రీ (మాదుగుల) : అధ్యక్షా, ఈ విశాఖ డైరీని తమ స్వంత జాగీరుగా మార్చుకుని, డైరీ అస్థలను వినియోగించి, అదేసామ్యుతో ట్రస్టు ఏర్పాటుచేసి, దానికి శాశ్వత ఛైర్మన్‌గా తనను, తన కుటుంబసభ్యులను వినియోగించుకోవడం వాస్తవమేనా ? సంబంధిత మంత్రిగారు చెప్పాలి . దీనిపై తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి ? 95 యూట్ ప్రకారం ప్రభుత్వ అస్థలు అనుభవించడం గానీ, అధీనంలోకి తీసుకోవడం గానీ చట్టరీత్యా సేరం . 64 యూట్సు 95 యూట్గా మార్చి, అదే డైరీ అస్థలను అనుభవించడం తగునా ? డైరీ లాభాలను సస్టాల క్రింద చూపించి ట్రస్టు లాభాలుగా చూపించడం రవాణా సంబంధిత వాహనాలను ట్రస్టు పేరుతో నమోదు చేసి ఎక్కువ కిరాయలు చెల్లించినట్లు ప్రైవేటువ్యక్తుల నుండి లీజుకు తీసుకున్నట్లు చూపించి, తన స్వంత వాహనాలను తిప్పడంతో పాటు, తెలుగుదేశం పార్టీలో వారి బంధువుల వాహనాలు లీజుకు తీసుకున్నట్లుగా క్రియేట్ చేసి అధికధరలు చెల్లించడం ఎంతవరకు సబబు ? ఇందులో నిజానిజాలు రుజువు చేయాలి . 95 యూట్సు కంపెనీ యూట్ క్రింద మార్చుకోవడం కోసం, జనరల్ బాడీ మీటింగ్ సడిపిసట్లు, సభ్యులు ఉన్నట్లు రికార్డులలో చూపించి తీర్మానం చేసినట్లు చూపించడం సమంజసమా ? 64 యూట్ కూడా 95 యూట్గా మార్చినప్పుడు మంత్రిగారు కండిషన్స్ తెలపాలి . 95 యూట్ ప్రకారం దీంట్లో చాలా అవకషపకలు జరిగాయి . 95 యూట్ ప్రకారం ఈ స్టోటీ లాభసహాలు లెక్కలు ఏ సంవత్సరానికి ఆ సంవత్సరం సుష్టంగా చూపాలి . ఆయన స్వంత స్టోటీ అయిన యలమంచిలి స్టోటీలో కూడా ఎటువంటి చర్య తీసుకోలేదు . వైజాగ్ డైరీ పేరీ సంస్థగా ఏర్పాటుచేసినపుడు అది వేరేగా ఉండాలి గానీ స్వంత ట్రస్టు క్రింద కుటుంబసభ్యులను, ప్రైవేటువ్యక్తులను ట్రస్టు డైరెక్టర్లుగా నియమిస్తారా ? స్టోటీ సామ్యును లీటరుకు 50 పైనల

చొప్పున తీసుకుని అదే ట్రస్టుకు మళ్ళించి స్టోర్చీ తాలూకు పాల నఫూల అధ్యక్షులుగా, ఉద్యోగులుగా పున్సవారికి ట్రస్ట్ ద్వారా జీతాలు చెల్లిస్తున్నారు. ఇదేకాకుండా .....

శ్రీ బి . కృష్ణరూప చౌదరి(ఆలమూరు) : అధ్యక్షా, విశాఖ డైరీ వారు , మా గోదావరి డైరీ, రాజమండ్రి చాలా ప్రసిద్ధి గాంచింది, చాలా లాభాలు గడించింది . వైజాగ్ డైరీవారు మా జిల్లాకు వచ్చి వారికి ఇచ్చిన పరిమితి దాటి వ్యాపారం చేస్తున్నారు . 1996 లో తునివరకు వచ్చారు, 2000 లో కాకెనాడ వరకు వచ్చారు . ఇప్పుడు రాయవరం, నా నియోజకవర్గంలో కూడా అధికారం లేకున్న ప్రాక్యార్టమెంట్, సేల్స్ కూడా చేస్తున్నారు . మంత్రిగారికి ఈ విషయం తెలియజేయడం జరిగింది . వారు మా గోదావరి రైతులకు రు 50 లక్షలు బకాయి వున్నారు . అయినా సరే ప్రస్తుతం రోజుకు 400 నుండి 7 వేల లీటర్ల వరకు ప్రాక్యార్టమెంట్ ఇస్తున్నారు . ఇంత బకాయి వున్నాకూడా రైతులు ప్రభుత్వం మీద నమ్మకంలో పాలు పోస్తున్నారు . చివరకు ఈ విశాఖ డైరీ వారు బ్రిటిష్పారు దేశాన్ని కబ్బా చేసిన విధంగా మా తూర్పు గోదావరి జిల్లాను కబ్బా చేస్తున్నారు . కాబట్టి మా జిల్లా పాల ఉత్పత్తిదార్లకు తక్షణ సహాయంగా రు 25 లక్షలు విడుదల చేసి తక్షణ సదుపాయం కలిగించాలని కోరుతున్నాను .

మిస్టర్ స్పీకర్ : ప్రశ్నకు సంబంధించి అడిగితేనే జవాబు వస్తుంది . ఇది వైజాగ్ డైరీకి సంబంధించిన ప్రశ్న . వేరే అడిగితే మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పడానికి అవకాశం ఉండదు . కాబట్టి రిలవెంట్ ఉంటేనే అడగండి .

శ్రీ ద్రోణంరాజు సత్యనారాయణ (విశాఖపట్నం - 1) : అధ్యక్షా, విశాఖ డైరీ చాలా చారిత్రాత్మకమైనది . వెనుకబడిన మూడు జిల్లాల రైతాంగానికి సంబంధించి సహకార వ్యవస్థలో స్థాపించబడింది . రాను రాను స్వంత జాగీరు క్రింద భావించి, మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానంలో చాలా విజ్ఞప్తులు అందాయని అన్నారు . విజ్ఞప్తులు అందిన తరువాత చేసిన విచారణ ఏమిటి ? బ్రతికి వున్నంతవరకు ఇప్పుడు ఉన్న అధ్యక్షుడు తానే అధ్యక్షుడుగా కొనసాగే విధంగా 95 సెక్షన్లో రూల్ మార్పుకుని ఇష్టం వచ్చిన అధికారిని ఎన్నికల అధికారిగా నియమించుకునే అధికారం తనకే పెట్టుకుని కేవలం తన స్వంత వ్యాపారంగా మారుస్తున్నారనే విషయం అనేక సందర్భాలలో ప్రభుత్వదృష్టికి వచ్చిందా ? విచారణ చేశారా ? చేస్తే నివేదిక అందిందా ఇప్పుడయినా విచారణ చేయించి ఇందులో పున్న అవకాశంను సరిచేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందా అని అడుగుతున్నాను .

.8.50

శ్రీ సిహెచ్.అయ్యన్న పాత్రుడు (నర్సిపట్నం) : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ 5 విజ్ఞాపన పత్రాలు ఈ విషయం మీద అందాయని చెప్పారు. అయితే, ఈ 5 విజ్ఞాపన పత్రాలూ 7వ నెలలో అందాయని వారు చెప్పారు. మరి 7వ నెలలోనే విజ్ఞాపన పత్రాలు అందితే, ఇంతవరకూ వాటిపై ఎందుకు విచారణ జరపలేదో చెప్పవలసిన అవసరం వుంది. 1995 య్యాక్ట ప్రకారం ప్రభుత్వానికి ఎంక్షెరీ చేసే అవకాశం వుందా లేదా అనేది మంత్రిగారు స్ఫ్టం చేయాలి. ఇప్పుడు చేస్తున్న ఆరోపణలలో వాస్తవం లేదు. కారణం ఏమిటంటే, 2 నెలల క్రితం ఎన్నికలు జరిగాయి. ఆ ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ పార్టీకి సంబంధించిన ఐదుగురు శాసన సభ్యులు, స్థానిక శాసన సభ్యుని సోదరుడు ఇందులో పార్టీసిపీట్ చేసి ఎన్నికలు కాకుండా ఆపు చేయించడం జరిగింది. ఎంక్షెరీ జరగకుండా ఆపు చేయించారు. ఇది వాస్తవం. అయితే మేము దానెపై కోర్టుకు వెళ్లాము. అప్పుడు పున్న గపర్చరు గారిని కలిసి చెప్పాము. కోర్టుకు వెళ్లి ఎన్నికలు జరిపించాము. ఆ ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ పార్టీ వారు చాలా ఫోరంగా ఓడిపోవడం జరిగింది. అక్కడ రాజకీయంగా ఎదుర్కొల్పే ఈ రోజు అసెంబ్లీలో ఆరోపణలు చేస్తున్నారు.

(ఈ దశలో మైక్ కట్ చేయబడింది)

(తెలుగుదేశం శాశన సభ్యుల నుంచి తీవ్ర అంతరాయం)

శ్రీ జి.దేముడు (చింతపల్లి): సర్, విశాఖ డెయిరీలో చాలా కాలం నుంచి చాలా పెద్ద ఎత్తున అవినీతి జరుగుతోంది. ....

(తిరిగి అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీరు కూర్చోండి. మీరు ప్రశ్న వేసారు, మినిస్టర్ గారు దానికి ఆస్టర్ చెప్పాలి. మినిస్టర్ గారు జవాబు చెప్పిన తరువాత, after that I will allow you. Kindly take your seats. This is not correct.

(తెలుగుదేశం శాశన సభ్యుల నుంచి తీవ్ర అంతరాయం)

శ్రీ జి.దేముడు : అధ్యక్ష, మీ ద్వారా మంత్రిగారిని ఒక విషయం అడగ దలుచుకున్నాను. ఈ డెయిరీలో జరిగిన అవినీతిపై సమగ్రమైన నివేదిక మా దగ్గర పుంది. వివిధ ప్రజా సంఘాలు .....

(తిరిగి అంతరాయం)

MR.SPEAKER: Let him complete. The Minister will reply. Then I will come back to you.

(తిరిగి అంతరాయం)

మీకు తగిన సమయం ఇచ్చిన తరువాత ఈవిధంగా చేస్తే ఎట్లా ? I gave you an opportunity. If you want to make any allegations, you have to give a notice. క్వాశ్న్ అవరీలో కాంట్రావర్స్ ఎందుకండి ? మీకు అవకాశం ఇచ్చాను, మీరు అడిగారు. మినిస్టర్ గారు జవాబు చెప్పిన తరువాత , if the reply is not satisfactory, then you can raise. ప్రతివారూ మేము చెప్పేది చెప్పిస్తాము అంటే ఎట్లాగ ? How to run the House then? మీ పేరు కూడా లేదు, అయినా కానీ, I gave you an opportunity. క్వాశ్న్ అవరీలో ఈవిధంగా చేయడం బాగుండదు. It is a very bad practice. I request the senior members of the party to advise the members.

(తిరిగి అంతరాయం)

This is not proper. మీరు సప్పిమెంటరీ అడిగారు, మినిస్టర్ గారు జవాబు ఇంకా చెప్పాలి. I request the senior members of the party to advise their members. మీరు చెప్పిన దాని మీద మినిస్టర్ గారు జవాబు చెప్పిన తరువాత మీరు చెప్పేది పుంటే మీకు అవకాశం వస్తుంది కానీ ఇట్లా అయితే ఎట్లా ?

(తిరిగి అంతరాయం)

శ్రీ జి.దేముడు : సర్, విశాఖ డెయిరీలో కోట్లాది రూపాయల అవినీతి జరిగింది. దీనికి సంబంధించి వివిధ ప్రజా సంఘాలు కంప్లయింట చేసాయి కూడా. అవినీతి జరగలేదని అంటున్నారు. జరిగిన అవినీతిని మేము ప్రూవ చేయడానికి సిద్ధంగా పున్నాము. ‘మాక్స్’ చట్టం నుంచి తొలగించారా లేదా ? అదే విధంగా రిబైర్డ్ ఉద్యోగులను తొలగిస్తారా లేదా ? ఈ విషయం మీద మీరు హాజీ కన్యిటీని వేస్తే మేము ప్రూవ చేస్తాము. మా దగ్గర అందుకు సంబంధించిన సౌక్ష్మ్యాలు పున్నాయి.

(ఈ దశలో మైక్ కట్ చేయబడింది)

(తెలుగుదేశం శాశన సభ్యుల నుంచి తీవ్ర అంతరాయం)

MR.SPEAKER: This is not proper. మినిషన్‌గారు రిప్పయ్ ఇచ్చిన తరువాత ఏమైనా పుంటే అడగండి .

(తిరిగి అంతరాయం)

శ్రీ జి.సూర్యారావు : స్పీకర్ సర్, గౌరవ సభ్యులు చాలా స్పష్టంగానే అడిగారు, ఎక్కడా ఏ విధమైన అర్థం కాని భాషలో వారి యొక్క ప్రశ్నలు కాని, ఉప ప్రశ్నలు కాని లేవు. చాలా స్పష్టంగా, నిర్దిష్టంగా ఆ 4 జిల్లాలలో పున్న రైతులు, రైతుల మీద ఆధారపడిన రైతు కూలీలు, అతి ముఖ్యంగా పాల ఉత్పత్తి ద్వారా బ్రతుకుతున్న ప్రజల కష్టాలు, ఇబ్బందులు తెలుసుకున్న తరువాత, వారు ఇచ్చిన అనేక ప్రశ్నలు ఇవి. 7, 8 మాసాలలో వారు ఇచ్చిన కంపణయింట్సు మేము రిసీవ్ చేసుకున్నామని మీకు తెలియజేసాము.

(తిరిగి అంతరాయం)

ఎన్నికలకు, ఎన్నికల తరువాత పరిపాలనా విధానాలకూ ఏ మాత్రమూ సంబంధం లేదు. ఎన్నికలలో ఒకరు ఓడవచ్చు, ఒకరు గెలవచ్చు. అంత మాత్రం చేత ఎవరో ఒక వ్యక్తినో, ఒక సంస్థనో దృష్టిలో పెట్టుకుని వేసిన ప్రశ్నలు కావని. అక్కడ పున్న ప్రజల జీవన ప్రవంతిలో ఏర్పడిన, మిల్క్ డెయిరీలో ఏర్పడిన అనేక ఇబ్బందుల మీద వారు వేసిన ప్రశ్నలు. విజ్ఞాపన పత్రాలు కాని, ఫిర్యాదులు కాని, ఇప్పుడు తిస్తున్న తరువాత మా అధికారుల ద్వారా కొంత మేరకు ఎంక్షెర్ చేయించిన తరువాత, ఆ విజ్ఞాపన పత్రాలలో కాని ఫిర్యాదులలో కాని తీవ్రమైన ఆరోపణలు పున్నాయి, వాటి మీద ఎంక్షెర్ ఇంకా జరిపించాలనే ఉద్దేశ్యంతో 10వ నెలలో రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ కోపరేటివ్ సొసైటీస్‌ని ఎంక్షెర్ ఆఫీసర్‌గా వేయడం జరిగింది. వారు ఇంకా రిపోర్ట్ ఇవ్వాలిన అవసరం పుంది.

సంబంధిత అధికారులకూ, ఆ వ్యవస్థకూ నోటీసులు కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ నోటీసులకు వారు సమాధానం చెప్పాలి. ఎంక్షెర్ రిపోర్ట్ వచ్చిన తరువాత ఈ సభకు ఏ విధమైన నిర్ణయం తీసుకున్నామో తెలియజేస్తాము.

(తిరిగి అంతరాయం)

శ్రీ జి.బాబ్లి (పరవాడ): అధ్యక్ష, ‘మాక్స్’ ద్వారా డెయిరీ ఏర్పడిందని చెబుతున్నారు. విశాఖ డెయిరీ యొక్క అవినీతి ఆరోపణలకు సంబంధించిన అన్ని వివరాలూ మా దగ్గర పున్నాయి, మీరు అనుమతిస్తే మేము ప్రూవ్ చేస్తాము. ఎంత అమోంట్ మిస్-అప్రాపియెట్ అయిందో, ఆ లెక్కలు కూడా మాకు తెలుసు. అదే కాకుండా 75 లీటర్లు దాటితే సంట్రుల్ గవర్నమెంట్ పర్మిషన్ కావాలి. మరి ఆ విధమైన పర్మిషన్ లేకుండా ఎట్లా అమ్ముతున్నారో నాకైతే అర్థం కావడం లేదు. గత 5, 6 ఏళ్ల నుంచీ ఎక్వెజ్ డ్యూటీకి కూడా ఎగ్జింషన్ వస్తోంది. ప్రభుత్వం వారు ఇంత పరకూ యాక్షన్ తీసుకోలేదు. దీని మీద హాజ్ కనుటీని వేయమని కోరుతున్నాను.

ఉ.9.00

శ్రీ యం.ని. గపూర్ : అధ్యక్ష, ఇదంతా గత తెలుగు దేశం పార్టీ ప్రభుత్వం యొక్క ఆశీస్పులతోనే జరిగాయి. అందుకే ఈ అక్రమాల గురించి చెబుతున్నాము. ఇక్కడ రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీస్ ద్వారా న్యాయం జరగదు. ఎందుకంటే ఇతను చాలా

బలవంతుడు. ఐ.ఎన్ అధికారులను కూడా మాన్యపులేట్, మ్యానేజ్ చేయగలడు. మా వద్ద అనేక ఆధారాలు ఉన్నాయి. కొత్త ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఉత్తర్వు నెం:619ని జారీ చేయడం జరిగింది. రిటైర్ అధికారులను యండిలుగా, జియంలుగా, ఇతర అధికారులుగా నియమించడానికి వీలులేదని ప్రభుత్వం ఉత్తర్వు జారీ చేస్తే, ఈయన యండిగా రిటైర్ అధికారిని పెట్టుకోవడం కాకుండా, 15 మంది రిటైర్ అధికారులను పెట్టుకోవడం జరిగింది. ఈయన ప్రభుత్వాన్ని లెక్క చేయరు. ఈ ప్రభుత్వం తన పరిధిలోకి రాదట. సూప్రీమ్ గవర్నమెంట్ ఎక్కడ ఉందో నాకు తెలియదు. అధికారులను లెక్క చేయడు. ఈ ప్రభుత్వాన్ని లెక్క చేయడు. కోట్ల రూపాయల అవినీతిని మేము రుజువు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. పారదర్శకతతో వాస్తవాలన్నీ బయటకు రావాలని అందుకుగాను హౌజ్ కమిటీని వేయాలని తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. రిటైర్ అధికారులను తీసివేయాలి. ఈ రెండూ జరగకుండా, న్యాయం జరగదు.

శ్రీ సిహెచ్. అయ్యన్నపాత్రుడు(సర్విషట్టుం): తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే, 95 యార్డ్ వచ్చిన తరువాత యార్కోలో వచ్చిన స్టోరీలు లాభాలతో నడుస్తున్నాయా, ఆ స్టోరీల్లో విశాఖ డెయిరీ ఉండా అనేది సప్పంగా చెప్పాలి. ఇంతకునుందున్న గవర్నర్ బర్యాలాగారు విశాఖపట్టణం వచ్చి స్టోరీని చూసిన తరువాత భారతదేశంలో సంబంధ స్టోరీగా కితాబు ఇచ్చిన సంగతి వాస్తవం కాదాఅనేది చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. దీని ద్వారా సదరు రైతుల పిల్లలకుకానీ విద్యా, పైద్య సదుపాయాలు కల్పించడం కోసం పాతశాలను, ఆసుపత్రిని బ్రహ్మంగా కట్టించారు. అటువంటి డెయిరీ మీద లేని పోని అపోహాలు వేయడం వాస్తవం కాదు. మంచిది కాదు. ఈరోజు రైతులు కరువుతో ఉన్నారు. కరువుతో ఉన్న రైతులకు ఆధారం కల్పించే డెయిరీలను ఈవిధంగా చెడ్డ పేరు తీసుకుపచ్చే విధంగా ప్రయత్నం చేయడం సభ్యులకు సభ్యత కాదని తమ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాము. ప్రభుత్వానికి ఏ అధికారం ఉందో, ఆ అధికారాన్ని ఉపయోగించుకొని ఎంక్షయిరీ చేయించి సదరు రిపోర్టును హౌజ్లో పెట్టవలసిందిగా తమ ద్వారా మేము థాలెంజ్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు(తుని): ప్రభుత్వం ఇచ్చిన సమాధానంలో ‘బి’ ప్రశ్నకు ఇచ్చిన సమాధానం చూసినట్లయితే, దీనిలో బ్రేక్ యూనియన్స్వారు, సెక్షటరి-ఎ.పి. రైతు సంఘంవారు ఇచ్చారని చెప్పారు. తమ ద్వారా మంత్రిగారిని సూటిగా అడిగేదేమంటే, ఆ స్టోరీలో ఉండే ఛైర్‌కెర్కానీ, మెంబర్లుకానీ ఎవరయినా అవకాశపకు జరుగుతున్నాయని రిప్జెంటేషన్స్ ఇచ్చారా? దాని మీద ఏమయినా ఎంక్షయిరీ చేస్తున్నారా? లేకపోతే మినిస్టర్ సమాధానం చెప్పిన ఐదారు క్యాటగోర్స్ వారు ఇచ్చిన రిప్జెంటేషన్స్ మీద ఎంక్షయిరీ చేస్తున్నారా? ఈ మ్యార్క్ యార్డ్ ఈ శాసన సభలో అందరూ యునాసిమస్గా సపోర్ట్ చేశారు. ఎవరూ వ్యతిరేకంగా పాస్ చేసింది కాదు. ఈ యార్డ్ సదుధేశ్వర్ ఏమంటే, స్టోరీస్ సెల్ఫ్ రిలయం టగా ఉండాలనీ, ఇండిపిండంటగా ఉండాలని ఆ రోజు అందరూ దీని మీద మాట్లాడారు. అన్ని పార్టీలు దీనిని మెచ్చుకున్నాయి. ఈ యార్డ్ క్రింద అన్ని స్టోరీలు తీసుకురావడానికి అవకాశం ఉంది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం ఎంక్షయిరీ చేయమంటే, అనలు ఈ యార్డ్ క్రింద ఎంక్షయిరీ చేయడానికి రిజిస్ట్రేర్ కి ఏ విధమైన హక్కు ఉందో వారిని చెప్పుమనండి. రిజిస్ట్రేర్ కి ఏ సెక్షన్ క్రింద ఎంక్షయిరీ చేయడానికి అధికారం ఉంది? రిజిస్ట్రేర్ ఎంక్షయిరీ చేయాలంటే ఎవరెవరు కంపయింట్స్ ఇవ్వాలి? ఎందుకంటే ఇది టోటల్గా ఇండిపిండం స్టోరీ కింద ఉంది. ఆ విధంగా మ్యార్క్ యార్డ్ చేయడం జరిగింది. మనం అసెంబ్లీలో పాస్ చేశాము. మ్యార్క్ యార్డ్ క్రింద రిజిస్ట్రేర్ కి ఏ సెక్షన్ క్రింద ఎంక్షయిరీ చేయడానికి అవకాశం ఉంది. ఈ స్టోరీల ప్రోగ్రామ్ రిపోర్ట్ మ్యార్క్ చట్టానికి ముందు ఏ విధంగా ఉంది, మ్యార్క్ చట్టం వచ్చిన తరువాత ఏ విధంగా యార్కెనిటి ఉండనేది చెప్పాలి. క్రిమేటివెన్ వర్స్ మేనేజెమెంట్ జరుగుతున్నట్లు ఉంది తప్ప దీనిలో వేరే విధంగా కనిపించడం లేదు. ప్రభుత్వానికి ఏమి హక్కు ఉంది. ఈ మ్యార్క్ యార్డ్ క్రింద రిజిస్ట్రేర్ కి ఏమి హక్కు ఉంది.

శ్రీ పి. జనార్థనరెడ్డి(ఖైరతాబాద్): రామకృష్ణుడుగారు గత ప్రభుత్వంలో స్పీకర్ గా ఉన్నారు. అప్పుడు మేము ప్రతిపక్షంలో ఉన్నాము. ఈ మ్యార్క్ చట్టాన్ని యునాసిమస్గా ఒప్పుకోవడం జరిగిందని వారన్నారు. అప్పుడు మేము దీనిని భండించడం

జరిగింది. ఇది సరయినది కాదని చెప్పడం జరిగిందని తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఏ.పి. డెయిరీ డెవలప్మెంట్ 1964లో కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ చట్టం క్రింద రిజిస్టర్ అయింది. ఈ చట్టం తరువాత క్రింద రిజిస్టర్ అయిన తరువాత ఆ యా జిల్లాలో ప్రభుత్వ ఆస్తులను ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ జిల్లాలో ఆస్తులు ప్రభుత్వం ఆ విధంగా సొసైటీకి ఇచ్చింది. అ విధంగా మ్యాన్స్ చట్టంలో కవర్ అయి వారికి ఆ ఆస్తులను ఇవ్వడం జరిగింది. కోఆపరేటివ్ సొసైటీ ఉన్నప్పుడు రిజిస్టర్ అయినప్పుడు ప్రభుత్వం ఆస్తులు ఉన్నప్పుడు మ్యాన్స్ చట్టం ఆ ఆస్తులతో పోవచ్చా? ఇది చట్టం ప్రకారంగా కరెక్టాలని మనవిచేస్తున్నాను. కంప్లయింట్ ఇచ్చిన వారు ఎవరంటే, కోఆపరేటివ్ సొసైటీలో, గ్రామాలలో సొసైటీలో ఉన్నవారు 90 మంది వరకూ ఇచ్చారు. వారి కోసం హస్పిటల్, సూర్య కట్టించారంటే, ముడుపులు పొందడానికి ఇవన్నీ కట్టారని తమ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. ఇది ముఖ్యంగా చిత్తూరు డెయిరీ, కడవ డెయిరీ మొదలైన హారిటేజ్ పుడ్కి సహోదరీ చేయాలని అప్పుడున్న ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయిడుగారికి సంబంధం ఉన్న హారిటేజ్ ఫుడ్ ఉంది.

మీస్టర్ స్పీకర్: యు కాంట్., నోటీస్ లేకుండా నేను అలో చేయను..

శ్రీ పి . జనార్థనరెడ్డి: ఈ సమయాని బలహీనం చేసి మ్యాన్స్ చట్టం తీసుకువావడం జరిగింది. ఇందులో జరిగిన అవకతవకలను తప్పకుండా నిరూపిస్తాము. తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే, హాజ్ కమిటీని వేయమనండి. కార్బూకులుగా కాంట్రాక్ట్ లేబర్ని పెట్టుకుంటున్నారు. వి.ఆర్.ఎస్.తో పర్సనెంట్ పర్క్-ర్స్ని తీసివేస్తున్నారు. రిటైర్ ఎంప్లాయిన్స్ ని పెట్టుకుంటున్నారు. ఈ అధికారులు ఎంత వరకూ ఎన్నికల్లో డబ్బులు ఇచ్చారు ? మొన్న డెయిరీ ఎన్నికల్లో కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారు. కాబట్టి తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే హాజ్ కమిటీని వేయమనండి. నిజానిజాలు బయట పడతాయి.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీహారాయణః ఈ ప్రశ్న ద్వారా తెలుగుదేశం అనలు నిజ స్వరూపం బయట పడింది. ఇంతకన్నా దౌర్జన్యం లేదు. అయితే రామకృష్ణప్పుడుగారు అన్నారు. It is a fight between union and management అని అన్నారు. ఒక అవినీతిని కప్పి పుచ్చడానికి అయిన తెలిసీ ప్రయత్నం చేస్తూ ఉంటే, అయిన్నపొత్రుడుగారు అంటారు, ఎన్నికల్లో తెలుగుదేశం పోటీ చేసింది, కాంగ్రెస్ ఓడి పోయింది కాబట్టి అవినీతి జరగలేదని అంటారు. నీరిద్ధరిని సమర్థించడానికి మొత్తం దౌర్జన్యంగా పోడియం దగ్గరకు రావడం ఈసరాష్ట్రంలో ఇంతకన్నా దౌర్జన్యం ఏమి కావాలి ? 1995లో చట్టం అయ్యిందేమో, కానీ సహకార శాఖా మంత్రిగా ఆ చట్టాన్ని తయారుచేసింది నేను.

ఉ.9.10

ఎట్లా అంటే I am on record. బ్రహ్మ ప్రకాశ్ కమిటీని ఉద్ఘేష్యంలో పెట్టుకొని, మూడు రోజుల పాటు భారతదేశంలోని సహకార నిపుణులందర్నీ పిలచి జూబీలోలో పర్స్-ప్రోవ్ ఏర్పాటు చేశాము. ఆ పర్స్-ప్రోవ్ ప్రోసెండిగే 95 యూక్టిగా వచ్చాయి. అనాడు చట్టం తెచ్చేముందు ఈ శాసనసభలో నేనే మాట్లాడాను. రామకృష్ణప్పుడు గారు మీకు గుర్తు ఉండే ఉంటుంది, అనాడు మీరు స్పీకర్గా ఉన్నారు. మంచి చట్టం తయారుచేశాము. 1995వ సంవత్సరంలో రోటీన్గా చట్టమైంది. దాని ముసుగులోనే రామకృష్ణప్పుడు గారు ఇప్పుడు అడుగుతున్నారు. కో-ఆపరేటివ్ యూనియన్ వారు మిల్క్-ప్రోక్యూర్మెంట్ సభ్యులు ఇచ్చిన ఆరోపణలపై యింక్లేరీ వేయించడం జరిగింది. ఇది కో-ఆపరేటివ్ చట్టం క్రింద పశ్చంది. కాబట్టి వారు నాకు కూడా రిప్రజంటేపన్ ఇచ్చారు. That I want to clarify. చట్ట ప్రకారంగా రిజిస్టర్ ఆఫ్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీకి ఎంక్లేరీ చేసే అధికారం ఉంది. అవినీతి ఆరోపణలు ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చాయి. కాకపోతే, అప్పట్లో చట్టం సరిగా చేయకుండా, పైనల్ చేసుకోకుండా చట్టం పాస్ చేసన సందర్భం అది. పది సంవత్సరాల తరువాత చట్టంలో ఉన్న లోసుగులను అడ్డుపెట్టుకొని రైతులను దోష్టున్నారు. After 10 years ఆ దోషీడిని ఒక గొడుగు క్రింద రక్షించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఇంకా ఇటువంటి దోషీడార్లు రాష్ట్రాన్ని భక్షిస్తుంటే,

ప్రభుత్వం చూస్తూ ఊరుకోదు. చట్టంలో ఉన్న లోసుగులను అడ్డం పెట్టుకొని, ఈ రకమైన దోర్జున్యం చేయడం, వాస్తవాలను కప్పిపుచ్చడం సబబు కాదు. వాస్తవాలు ఎక్కుడికి పోవు, యింక్షేరీ రిపోర్టు రాగానే నరైన చర్య తీసుకొంటాము.

శ్రీ బి. దేవేందర్ గాడ :- అధ్యక్షా, ఈ రోజు సభలో జరుగుతున్న ప్రాసీడింగ్స్ చూడండి. ఒకరేమో మేము అపోజ్ చేశామంటున్నారు. మరొకరు మేమే చేశామని అంటున్నారు. అధ్యక్షా, ఈ మ్యాక్స్ యాక్స్ ని తయారు చేసిన పైలెట్ని నేను. 1995వ సంవత్సరంలో నేను, ఆనాటి పెక్కెటరీ సంపత్తి గారు ప్రతి వర్గాని మేము డ్రాఫ్ట్ చేశాము. హాజర్లో ప్రవేశపెట్టే అవకాశం కో-అవరేటీవ్ మంత్రిగా నాకు దక్కింది. ఈ సభ యునామున్గా చట్టాన్ని పాస్ చేసింది. ఆనాడు శ్రీ రాజేశ్వరరావు గారు ఒక్కరే మాట్లాడారు. ఇంత బ్రహ్మాండమైన చట్టాన్ని తెచ్చినందుకు అందరూ పొగిడారు. కురియన్ గారు ఆనాడు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న ఎన్.టి.రామారావు గారితోబాటు నాకు కూడా సన్నాసం చేశారు. కురియన్ గారు మాట్లాడుతూ, ‘నేను బ్రతికి ఉండగా ఇంత మంచి చట్టం వస్తుందని అనుకోలేదని’ అన్నారు. ఈ చట్టం భారతదేశంలోనే ఒక మోడల్ చట్టంగా పరిగణించబడుతోంది. భారతదేశంలోనే కాక శ్రీలంక, బాంగ్లాదేష్ లు కూడా ఈ యాక్స్ ని కాపీ చేసుకొంటున్నారు. ఈ యాక్స్ ని రివర్ట్ చేస్తామని మంత్రిగారు అంటున్నారంటే, ఇంతకంటే ..... ఇదే హాజర్లో జరిగిన దాన్ని పక్కికరిస్తే ఎమి చెప్పాలి.

(అంతరాయం)

శ్రీ నోముల నర్మంహాయ్ :- అధ్యక్షా, ఈ చట్టం చేశారు. నేను చట్టంలో లోపం ఉండనడం లేదు. చట్టాన్ని ప్రక్కన పెట్టి మేత మేస్తున్నారు’ అని చెపుతున్నాను. ఈ విషయం అడుగుతుంటే సైం ట్రాక్ ఎందుకు చేస్తున్నారు. రామకృష్ణుడు గారు పెద్దలు, మంచి అనుభవం ఉన్న వారు. వారిని మీ ద్వారా ప్రైయిట్గా అడుగుతున్నాను. రైతులు పాలు పోస్తారా? లేక డైరెక్టర్లు, షైర్క్స్ లు పాలు పోస్తారా? రైతు సంఘంలో రైతులు ఉన్నారనే అలోచన లేకపోతే ఎట్లా? ‘మ్యాక్స్’ పొస్టై చేసిన తరువాత, వారి ఇష్టం వచ్చినట్లు వ్యపహరించినప్పుడు, ఈచట్ట సభకి అధికారం ఉందా, లేదా? ఈ విషయమై క్లారిటీ ఇవ్వాల్సిన అవసరం ప్రభుత్వానికి ఉండని తెలియజేస్తున్నాను. ఎవరో ఒకసారి చేశారు, కాబట్టి బైబిలో, కురానో అనుకొని ముట్టుకొంటే ఏదో అయిపోతుందని కాదు. ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితుల్లో వారు చెపుతున్నారు. చనిపోయిన ఉద్యోగి తాలూక వారు ఏడైనా క్లెయిమ్ చేసుకొడానికి వెయియ రూపాయల లంచం ఇవ్వాల్సి పస్తోందన్న మాట వాస్తవమా? కాదా. గ్రామం, పొస్టై లు జాయింట్ సెక్యూరిటీస్ జాయింట్ మెంబర్గా పెట్టరు ఔనా, కాదా. రిట్రైన ఉద్యోగులు అక్కడ ఉండి కోట్లాది రూపాయలు తింటున్నారు. వారి సర్వీసెన్ మనం పద్ధత్న తరువాత కూడా వారు ప్రభుత్వానికి, ప్రభుత్వ ఆదేశాలకు వ్యతిరేకంగా చేయడానికి వీలు ఉందా? లేదా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- మీ డిమాండ్ ఏమిటో సప్పంగా చెప్పండి.

శ్రీ నోముల నర్మంహాయ్ :- రిప్పోర్ట అయిన అఫీసర్లను తీసివేయాలి. ‘మ్యాక్స్ పొస్టై’, రద్దు చేయాలి. దీనికి సంబంధించి హాస్ కమిటీ వేయాలి. దీనిపై చర్చ జరగాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈ విషయంలో మంచి క్లారిటీ రావాలి.

శ్రీ జి. సూర్యారావు :- అధ్యక్షా, నేను ఎలాబరేట్గా సమాధానం చెప్పదలచుకో లేదు. ‘మ్యాక్స్’ మహత్తరమైన వ్యవస్థ అని అంటున్నారు. నేను కాదనడం లేదు. కానీ మహత్తరమైన వ్యపఫ్టలో ఆస్తి పాశులు, మిషనరీ, ఉద్యోగస్థులు, ఉన్న ఇన్ఫోప్రోఫ్టుక్స్ అంతా ప్రభుత్వానిని. ప్రభుత్వ ఆస్తులను మ్యాక్స్ పేరుతో, మ్యాక్స్ క్రింద కన్సపర్ చేసుకొన్నాము. ప్రభుత్వమే కన్సపర్ చేసింది. ఈ అంధ రాష్ట్రంలో మ్యాక్స్ క్రింద ఏ ప్రావేటు వ్యక్తికి, ఏ మిల్చ్ డెయిరీలో, ఎక్కడా ఏ పొస్టైలు లేపు. ఎక్కడైనా ఉంటే, వారు

స్వతంత్రంగా బుతుకుతున్నారు. లాభాలు గడిస్తున్నారు. పొందుతున్నారు. ప్రభుత్వ సంస్థలు, ప్రభుత్వ మెషనరీలో .....

వ్యాపారాలు చేసుకొంటున్నారు. అందరిచేత ప్రశంసలు

(అంతరాయం)

ఇటువంటి ప్రభుత్వ ఆస్థలతో ఇది డెవలవ్ అయింది. ఇది 1963వ సంవత్సరం నుండి, ఆనాడు రాష్ట్రాన్ని పాలించిన ముఖ్యమంత్రులు, మంత్రుల యొక్క దూరదృష్టితో, గ్రామీణ వాతావరణంలో ఉన్న పేద పర్మల రైతులను, రైతులపై ఆధారపడిన వారిని, ప్రభుత్వ పరంగా లైవ్ స్టోక్ పై ఆధారపడిన ప్రజలను బలపరచాలని, వారికి అర్థికంగా చేయుత ఇవ్వాలన్న సత్త సంకల్పంతో, లక్ష్యంతో ఈ మిల్క్ డెయరీలను, మిల్క్ యూనియన్స్‌ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అని 1995వ సంవత్సరం పరకు చక్కగా జరిగాయి. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో మిల్క్ ఫోక్స్ రీలక్స్ ద్వారా ప్రభుత్వానికి ఆదాయం వచ్చేవిగా ఉండేవి. రైతులు స్వతంత్రంగా, గౌరవ ప్రదంగా బుతేవారు. ఈ మహాత్మర మ్యాన్ వ్యవస్థను ఎవరైతే తీసుకు వచ్చారో ఈ ప్రభుత్వ ఆస్థలన్నింటిని, ఈ ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఉన్న 8 మందికి ధారాదత్తం చేశారు. వారు చాలా సందర్భాల్లో బాధను వ్యక్తం చేశారు. ఇబ్బంది పడ్డారు. వారు కూడా విసుగు చెందిన పరిస్థితులు ఉన్నాయి. కానీ, ఈనాడు, అర్థాప్తపశాత్తు ఏ డైరెక్టరుకు ఇష్టాలేదు. మనందరం శాసనసభ్యులం. ఏదైనా ఈ వ్యవస్థలో లోపాలు ఉంటే, మనం తీర్మానం పెట్టుకొండాం. మన తీరు తెన్ములను ప్రజలు గమనిస్తున్నారు. ఆ ప్రాంతంలో ఉన్న ప్రజలు, అక్కడ ఉన్న రైతులు, అందోళన చేస్తున్న కార్బూకులు, కర్కులు అక్కడ జరుగుతున్న వ్యవహారాలను గమనించే, అందులో పనిచేస్తున్న యూనియన్ వారు రిప్రజలంటేవ్ ఇచ్చారు. దాన్ని బేస్ చేసుకొని నిజానిజాలను కూలంకపుగా తెలుసుకొడానికి, మూడు మాసాలు అందుబాటులో ఉన్న ఏజన్సీ ద్వారా యింకైన్ చేయించాను. చేసిన తరువాత, ఇక తప్పదని, ఇందులో ఇంటర్వీయర్ కాకపోతే ప్రభుత్వ లక్ష్యం దెబ్బ తింటుందని, ప్రభుత్వ ఆస్థలు పోవడం జరుగుతుందని.....

(అంతరాయం)

డీబీల్గా చెప్పాలని నా ఉద్దేశ్యం కాదు. సూక్ష్మంగానే చెప్పాలని అనుకొంటున్నాను. ఏ ఉద్దేశ్యంతో పాల సంఘాలు, పాల సహకార వ్యవస్థలు ఏర్పడాయి, దరిమల, ఎవర్చు కాపాడడానికి, ఏ పాల ఉత్పత్తి సంఘాలను, ఏ ఇండస్ట్రీని కాపాడడానికి లక్ష్యం ఉండే తెలియదు కానీ ఈ వ్యవస్థ అంతటిని నిర్విర్యం చేశారు. నిద్రావస్తులోకి వెళ్లింది. గత నాలుగున్నర సంవత్సరాల నుండి ఆంధ్ర రాష్ట్రంలోని గ్రామాల్లో కరువు రాష్ట్రాలా పట్టి పీడిస్టోంది.

డ. 9.20

కరువు రాష్ట్రాలా పట్టి పీడిస్టూ ఉంటే నేను మొన్న చిత్తూరు జిల్లా, కర్బూలు జిల్లా వెళ్లాను. అక్కడ వారంతా కేవలం మేము ఇంకా బుతికి మనుషులుగా ఉన్నామంటే, ఆ మూగ జీవులు ఆవులు, గేదేలే కారణమనీ, అవే మమ్మల్ని బుతికించాయని చెబుతున్నారు. అలాంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఈ నాడు ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ప్రజాసీకం కరువుకాటకాలలో కూడా మనం బుతికి ఉండగలిగామంటే, మనుషులుగా ఉన్నామంటే కేవలం ఈ పాల ఉత్పత్తి, ఈ పశు సంపదే కారణమన్న మాట వారు చెబుతూ ఉంటే దానికి ప్రాధాన్యం ఉంది. ఆ ప్రాధాన్యాన్ని కాపాడాలి, విలువను కాపాడాలి. ఆ ఇండస్ట్రీని బుతికించాలన్న ఉద్దేశ్యంతో ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర రెడ్డి గారు అనతి కాలంలోనే ఈ వ్యవస్థను మనం రిస్టోర్ చేయాలని, ఎన్.డి.డి.పి. ద్వారా రూ. 200 కోట్ల అప్పు తీసుకొనడానికి కూడా ఈ ప్రభుత్వం అంగీకరించింది.

అందుచేత సభ్యులందరికి మనవి చేస్తున్నాను దీని తీవ్రతను మీరందరూ అర్థం చేసుకుకొని, ప్రాధాన్యాన్ని అర్థం చేసుకోవాల్సి ఉంది. ఈ మ్యాన్ యూన్స్ రధ్య చేయడం అనుదాని గురించి ఏమిటి అన్న విధంగా గౌరవ సభ్యులందరి నోటి

వెంట రావలసిన ప్రశ్న కాదు. నేను వారికి సమాధానం చెప్పడానికి గాను, నా మనసు అంగీకరించడం లేదు. కానీ, సమస్త వ్యవస్థల మీద ప్రభుత్వం అధికారం కలిగి ఉంటుంది. ఈ మ్యాక్స్ అనేది ఒక్క మన ఆధిపత్యంలో, మన కనుసన్నలలో బ్రతికట్టాలి. దానికి కావలసిన జీవ జలాలను మనం పోయాలి. దానిని మనం బలపరచాలి. అలాంటి సర్వ అధికారాలూ ఈ ప్రభుత్వానికి ఉన్నాయి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి ప్రభుత్వ యాజమాన్యంలో, ప్రభుత్వ ఆస్తులతో ప్రభుత్వానికి లోబడిన ఉద్యోగుల నేతృత్వంలో సదుస్తున్నటువంటి ప్రతి మ్యాక్స్ సాసైటీ కూడా ఈ ప్రభుత్వానిదే. అందుచేత దయచేసి ప్రభుత్వానికి దీనిపై హక్కులేదు, అధికారం లేదు అనేటటువంటి మాట సత్యాదూరం. కాబట్టి దయచేసి విజ్ఞలు దీనిని అర్థం చేసుకోవాలి. దీని మీద నాకు అధికారం ఉంది మ్యాక్స్ చట్టంలో గౌరవ సభ్యులు ఆనాడు నేనే తయారు చేశాను అంటున్నారు. తయారు చేసి ఉంటే మీరే రాశారు. మ్యాక్స్ యాక్స్లో 29-36లో ఉంది. సర్వ అధికారాలూ ప్రభుత్వానికి ఉన్నాయి. కోపరేటివ్ రిజిస్ట్రేషన్ ఎప్పుడైనా ఇందులో ఎక్కుడైనా అవకతువకలు జరిగితే ఇంటర్వీయర్ కాపచ్చ, పర్యవేఖించ పచ్చ, పరిశీలించపచ్చ, తొయాక్స్ నీటిసుకోవచ్చ అనేటటువంటి ప్రానిజన్స్ ను మనం ఇందులో క్రియేట్ చేసుకున్నాము. అందుచేత్ now inquiry is going on. తప్పకుండా దీ టెయిల్ రిపోర్టు ఇస్తారు. తప్పకుండా గౌరవ సభ్యులు will understand us.

శ్రీ ఎమ్.ఎ. గపూర్ : అధ్యక్షా..

శ్రీ జి. సూర్యారావు : గపూర్ గారూ, మీ ఆవేదనమ నేను అర్థం చేసుకున్నాము. మీ బాధను అర్థం చేసుకున్నాము. అడుగడుగునా అక్కడ అవినీతి ఉంది. ఈ శాఖకు సంబంధించిన మంత్రిగా, నా నోటిషెన్ నేను ఆ విధంగా చెప్పడానికి చాలా బాధ పడుతున్నాను. అన్ని రకాలైన కోణాలనుంచి, అక్కడి అధికారులను గానీ, లేదా అక్కడ ఉన్నటువంటి పాలక పణ్ణాన్ని లేదా ఎవరైతే ఎల్కెక్షన్ రిప్రజెంటేటీవులు ఉన్నారో వారిని కూడా అదుపులో పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. అధికారులను కూడా నియంత్రించ వలసిన అవసరం ఉంది.

ముఖ్యంగా, రిటైర్డ్ అధికారులను తొలగించవలసిందిగా ముఖ్యమంత్రి గారు పదే పదే చెప్పినప్పటికీ, తొలగించని మంత్రి ఎవరు? ఈ ప్రభుత్వానికి, మాకు సంబంధం లేదు అనేటటువంటి విషయాలు కూడా మా నోటిషెన్ వచ్చాయి. ఎవరైతే రిటైర్ అయిన అధికారులు ఉన్నారో వారిని తొలగించాలని ఒక ప్రత్యేకమైన జి.ఓ. ను కూడా మేము ఇక్కడ ఇష్టడం జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత మ్యాక్స్ యాక్స్ ద్వారా ఎంక్యయిరీ రిపోర్టు పంపవలసిందిగా కోరడం జరిగింది. ఎంక్యయిరీ రిపోర్టు రానీయండి. అది వచ్చిన తర్వాత ఏ విధమైన యాక్స్ ను తీసుకోవడం జరుగుతుందో అది మీ అందరికీ చెప్పి తీసుకోవడం జరుగుతుందని మీ ద్వారా నేను సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

MR. SPEAKER : The Government has directed an inquiry. Then what is that you want ? What else do you want ?

శ్రీ ఎమ్.ఎ. గపూర్ : అధ్యక్షా, సమస్య ఏమిటంటే, సభ్యులు ఒక మాట చెప్పడం జరిగింది. ఆ చట్టాన్ని అడ్డు పెట్టుకుని కొంత మంది ప్రభుత్వ ఆస్తులను తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు కొల్లగొడుతున్నారు. ఇప్పుడు ట్రైస్ పేరుతో ధనాన్ని కొల్లగొడుతున్నారు. ఎంత అన్యాయమండి. ఇద్దరు, ముగ్గురు గ్రాపీలు కలిసి రూ. 10 కోట్లు విలువ గల సివిల్ వర్క్స్ జరిగితే కొత్త కన్స్పక్షన్ ఒక్కటి కూడా అందులో రాలేదు. ఆ తర్వాత ఆటో సగరీలో తెలుగుదేశానికి సంబంధించిన వారు .....

MR. SPEAKER : The Government has already ordered an inquiry.

శ్రీ ఎమ్.వి.గపూర్ : అధ్యక్షా, ఎంక్యయిరీలో ఇప్పన్ని బయటకు రావాలంబే దయచేసి హాస్ కమిటీ వేయండి. ఆప్ట్రైలియా నుండి ఆప్ట్రైలియన్ సెకెండ్ హ్యాండ్ యంత్రాన్ని తీసుకురావడానికి రూ. 2.70 కోట్లు ఎవరిని అడిగి కట్టరు సార్? పాల ఉత్సత్తిదారులు, ఉత్సత్తి చేసిన , పేద రైతుల ధనం సార్. డబ్బు ఈ విధంగా కొల్లగొడతారా? కాబట్టి మేము అడిగేది హాస్ కమిటీ వేయండి. దాని ద్వారా ఎంక్యయిరీ వేయించండి. ఆగస్టులో రిటైయర్ అయిన అధికారులను తీసి వేయాలని గపర్చమెంట్ జి.ఓ. జోర్ చేసింది. దానిని వారు లెక్క చేయడం లేదు. ఈ రోజు మనం డిసెంబర్లో ఉన్నాం . ఈ రిటైర్ ఆఫీసర్లను ఎప్పటిలోగా తీసి వేస్తారు? మ్యాక్స్ చట్టం నుంచి బయటకు తీసుకు వస్తారా లేదా? ఈ మూడు ప్రశ్నలకూ స్పృసిఫిక్గా సమాధానం చెప్పండి.

శ్రీ సిహాచ. రాజేశ్వర రావు(సిరిసిల్ల) : అధ్యక్షా, తమ అనుమతితో మొదటి విషయం . ఈ మ్యాక్స్ చట్టం యొక్క ప్రాధాన్యత గురించి, ఈ శాసన సభలో చర్చించడం జరిగింది. నేను కూడా అందులో పాల్గొన్నాను. ఈ 64 కోపరేటివ్ చట్టం వచ్చిపుస్తుడు ఇక్కడ మాగ్గిపుమ్మ అటాసమీ, స్వాతంత్యం స్టోరీలకు ఇచ్చారు. చక్కగా ప్రజల సమస్యలు పరిష్కరించే విధంగా అవకాశం ఇచ్చాము. అలాంటి దానిని ఈ రోజు రద్దు చేయడానికి మ్యాక్స్ చట్టం ఉంటే అటాసమీని, స్వాతంత్యాన్ని ... .

మిస్టర్ స్పీకర్ : రాజేశ్వర రావు గారూ, ప్రత్యేకంగా మాట్లాడేటపుడు మీరు మాట్లాడండి.

శ్రీ సిహాచ. రాజేశ్వర రావు : అధ్యక్షా, వారు మాట్లాడుతూ, ఇదేదో హారిటేజ్కు సంబంధించింది అంటున్నారు. హారిటేజ్ వ్యాపారం రెండు మూడు రాష్ట్రాలు కలసి చేసుకోవచ్చు. ఈ రాష్ట్రంలో పాల ఉత్సత్తికి చట్టం ఉంది. మ్యాక్స్ ఉంది, ఉన్నా ఇతరలూ ఉన్నా కానీ వ్యాపారం చేసుకునేందుకు వారికి సర్వ స్వతంత్ర అధికారాలు ఉన్నాయి. మన శాసన సభ కూడా చర్చించే అధికారం ఉంది . అయితే అవినీతి పేరు పెట్టి అనవసరంగా దీనిని రద్దు చేస్తామన్నారు.

MR. SPEAKER : A demand was made with regard to constitution of a House Committee. What is your opinion on that ?

శ్రీ సిహాచ. రాజేశ్వర రావు : అధ్యక్షా, ప్రభుత్వానికి మన శాసన సభకు సర్వసత్తాక అధికారం ఉంది. అవినీతినిగానీ, దుర్వార్గాన్ని, వట్ట వ్యతిరేక చర్యలను గాని తోలగించడానికి, ఖండించడానికి, పరిశీలించడానికి, సర్వ అధికారాలూ మనకు ఉన్నాయి. దాన్ని గురించి మాట్లాడటం లేదు. మ్యాక్స్ చట్టాన్ని రద్దు చేయాలని ఈ రోజు గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. దీనిని అప్పు పెట్టుకుని ఎవరో తమ స్వంత పేర్లతో లాభపడుతున్నారు, దీని పల్ల వ్యక్తులు లాభపడుతున్నారనే పథ్థతిలో మాట్లాడటం దానికి వ్యతిరేకమైన చట్టం ఇది. ఇది ఎవరి ప్రయోజనం కొరకు? రైతాంగం కొరకు. కోపరేటివ్ యొక్క సర్వ సత్తాక అధికారాలకు వ్యతిరేకంగా ఈ రోజు ఎవరో మాట్లాడిన మాటలను మేము వ్యతిరేకిస్తున్నాము.

శ్రీ టి. గురుమూర్తి రెడ్డి (పెందుర్లి): అధ్యక్షా, విశాఖ డెయిరీ నా నియోజక వర్గంలో ఉంది. ఇదేమన్నా ప్రయుషేటు సంస్థా? దీనికి ఏమైనా అనుబంధంగా ట్రస్టులు ఉన్నాయా? విశాఖ డెయిరీ గపర్చమెంటుకు సంబంధించింది అవునా కాదా? ఈ ట్రస్టు పేరు పెట్టి ట్రస్టు షైర్స్ గారి కూతురు ఆ ట్రస్టుకు షైర్స్ గా ఉండి అందులో నుమారు రూ. 10 కోట్లు ఎస్సెట్ దాని మీద పెట్టి, ప్రయుషేట్ వెపాకిల్స్ ద్వారా ట్రస్ట్ ద్వారా విశాఖ డెయిరీకి సప్లై చేసి కొన్ని వందల కోట్ల రూపాయల కుంభకోణం జరిగింది. ఇది కేవలం నా నియోజక వర్గంలో ఉంది. దీనిలో జరిగిన అవినీతి గురించి రాజేశ్వర రావుగారు మనవి చేశారు. కేవలం సభను తప్పు తోప పట్టించారు. ఇది సత్య దూరం . ఎందుకంటే దీని మీద హాస్ కమిటీ వేయమని కూడా చెబుతున్నాను.

ఉ.9.30

శ్రీ జి.సూర్యారావు: అధ్యక్షా, గపూర్గారు మూడు పాయింట్లు అడిగారు. ఈ మ్యాట్ అనేది ప్రభుత్వం యాజమాన్యంలో ఉన్నది. ఏమైనా లోపాలు వుంటే తప్పకుండా ఫ్రైంథన్ చేసుకుండాము. పగడ్చందింగా చేసుకుండాము. ప్రయివేటు ఆస్తులు కాదు. మ్యాట్ వ్యవస్థ ప్రభుత్వంలో ఉన్న వ్యవస్థ, దానిని రద్దు చేసుకొనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి లేదు. ధనం దుర్యాన్యియోగం అంటున్నారు, ఎంక్షైరీ వేశాము. ఎంక్షైరీలో తెలుస్తుంది. I cannot make out now. అది జరిగింది జరగలేదని నేను చెపులేను. రిటైర్చు అధికారులను ఎప్పటిలోపల తోలిగిస్తారని అన్నారు. పోయిన అసంఖ్యలో సెప్పన్లో ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రత్యేకంగా ఆయన నన్ను దగ్గరకు పిల్చి సూర్యారావు కోశ్చన్ పచ్చింది విన్నాపు. సంబంధించిన అధికారులను అందరిని తీసివేయమని చెప్పడం జరిగింది. వీళ్లు మమ్ములను భాతరు చేయడం లేదు. మరల వెంటనే ఇవాళ ఇక్కడనే జరిగిన విషయాలను సంబంధింత అధికారుల దృష్టిలోకి తీసుకొనివెళ్లి వాళ్లను తోలిగించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము, ఎప్పుడు అనేది స్ఫుషంగా అయితే నేను చెపులేను. అవసరం అయితే వారం, 10 రోజుల్లో యానిమల్ హాజిబెండరీ డిపోర్టుమెంటుకు సంబంధించిన రిటైర్ అధికారులందరిని తిరిగి పంపించే ఏర్పాటు చేస్తాము. ఈ వ్యవస్థ చాలా మంచిది ఈ వ్యవస్థని రద్దు చేసే ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి లేదు. ఎంక్షైరి ఆర్డరు నేశాసు ఎంక్షైరి రిపోర్టు రానీయండీ గౌరవ సభ్యులందరిని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం మీద విశాసుం ఉంచండి, 6,7 మాసాల్లో వచ్చిన అవినీతి కాదు. గత అనేక సంవత్సరాలుగా ఒక పథకం ప్రకారంగా పీటిని నిర్విర్యం చేయడం ఒకటి. ఈ వ్యవస్థ ద్వారా కొన్ని వందల కోట్ల రూపాయలు కోట్లగొట్టుకొని పోతున్నటువంటి సందర్భం 6 మాసాల్లో ఉత్పన్నమైనది కాదు. గత 5,6 సంవత్సరాలుగా పున్నది. ఎంక్షైరి రిపోర్టు రానీయండి, వచ్చిన తరువాత అందులో సరైన న్యాయం జరగకసౌతే తప్పకుండా అప్పుడు పరిశీలించాము. ఇప్పుడు దయచేసి హాస్ కమిటీ మీద పెద్ద ఒత్తిడి చేయవద్దు మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎం .సత్యనారాయణరావు: అధ్యక్షా, ఈ కోశ్చన్ మొద లై గంట అయినది. దీని మీద ఎంతో ఇంపార్టెంటు ఉన్నట్లు కనిపిస్తున్నది. నా రిక్వెస్ట్ ఏమంటే హాస్ కమిటీ వేసి దాని ద్వారా ఎంక్షైరి చేయండని నా అభిప్రాయం .

శ్రీ కె.రోజుయ్: అధ్యక్షా, మామూలుగా మంత్రిగారు మొట్టమొదటగా చెబుతూపచ్చారు. నేను విచారణకు ఆదేశించాను. విచారణ అంతాచాసిన తరువాత అవసరం అయితే ఆలోచిస్తానని పెద్దలు సత్యనారాయణరావు గారు కూడా వాతావరణం అంతా చూసిన తరువాత చాలా తీవ్రమైనటువంటి ఆరోపణలు అటు, ఇటు పైపు నుంచి వస్తున్నాయి కోట్ల రూపాయలు ట్రిస్టుగా మార్చారని ఏవేవో వస్తున్నాయి. ప్రభుత్వం తరువున మేము ఒకటి చెప్పదల్చుకున్నాము. దోషులు ఏవరైనా కూడా పరోక్షంగా కాని ప్రత్యక్షంగా కాని రక్కించడం ప్రయత్నం చేయదు ఈ ప్రభుత్వం కూడా విచారణ చాలదని సభ భావిస్తున్నారు కాబట్టి హాస్ కమిటీకి అంగీకరిస్తున్నాము.

శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు(కుప్పం): అధ్యక్షా, మాకు రైట్లు ఉన్నాయి అవకాశాలు మీరు ఇప్పాలి. ముఖ్యంగా హాస్ కమిటీ వేస్తున్నాము అన్నారు వీటి అన్నిటికి చెప్పిలంటే చాలా బాధాకరం .బాగా పనిచేసే సంస్థలను ఫినిష్ చేయాలని ఇది ఒకటి. ఇదే కాదు. విశాఖపట్టణం డైరీ ఎన్నికల్లో 2/3 మెజారిటీ ఉన్న కాంగ్రెస్ పార్టీ కావాలని అక్కడ ఎంఎల్ఎలు అంతా ఎన్నిక జరగనీయకుండా చేయడం, దాన్ని కోర్చుకు పోవడం, కోర్చుకు పోయిన తరువాత చాలా క్లియర్స్గా డైరక్షన్ ఇప్పడం . సహకార ఎన్నికలు మ్యాట్ చట్టం క్రింద ఎన్నికలు జరుపుకోవాలన్నా ప్రజాస్వామ్యాన్ని ఏవిధాంగ అవహస్యం చేస్తున్నారో ఏశాఖపట్టణం డైరీ ఎన్నికలే ఒక ఉదాహరణ. ఆ తరువాత అందరు కూడా ప్రోదాబాదు వచ్చి గపర్చురును కలసి ఆ ఏధాంగ ఒత్తిడి తీసుకొని వ్యేస్తే ఎన్నికలు పెట్టారు. ఈ రోజు పెర్సార్ట్రస్సు మీరు చూస్తే ఇండియాలో చాల డైరీ కోపరేటివ్ ఉన్నాయి, మీరు ఒకసారి కంపీం

చేయండి. ఈ చట్టం తీసుకొని వచ్చినప్పుడు, ఇక్కడ వాళ్లు అందరు ఉన్నారు. ఇక్కడ వాళ్లు చట్టం మ్యాక్స్ చాలా బాగుందని అందరు అప్రిపియేల్ చేశారు. భారతదేశం మొత్తం మ్యాక్స్ చట్టాన్ని ముందుకుపోయే పరిస్థితులో.....

(అంతరాయం)

వాళ్లకు ఎందుకు ఇచ్చారు. వాళ్లు ఒక గంట మాట్లాడారు. నేను మాట్లాడకూడదా.....

మిష్టర్ స్పీకర్: సభ ముందు ప్రశ్న చట్టాన్ని తీసుకొచ్చారు. ఆ చట్టం గురించి నమస్క కాదు. అక్కడ జరిగిన అవకుతవకలపైన ఎంతైనీ కాదు హోస్ కమిటీ కావాలని డిమాండ్. Let the Government clarify.

శ్రీ జి.సుర్యారావు: అధ్యక్షా, మా గారవ సీనియర్ మంత్రిగారు హోస్ కమిటీకి అంగీకరించడం నాకు కూడా వ్యక్తిగతంగా నేను కూడా సంతోషపుస్తాన్నాను. గారవ ప్రతిపక్షాయకులు ఈ యొక్క వ్యవస్థ గురించి చట్టం గురించి పాల ఉత్సత్తి గురించి ఆయన ఆలోచనలు వ్యక్తం చేశారు. కానీ ఒక మాట చెబుతున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్లో 23 జిల్లాలు ఉన్నాయి, 23 జిల్లాలు పుంటే 8గా విభజించి 8మందికి మాత్రమే, వాళ్లకి సంబంధించిన నాయకులకు ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఉన్న మిల్క్ డైరీలన్నీ అప్పచెప్పింది . ఒక పద్ధతి ప్రకారం దోషుకుతినడానికి అవకాశం కల్పించిన వాళ్ల ప్రపంచంలోనే కాదు ఈ చట్టం విశ్వం అంతా కూడా మంచిదే, కాదనడం లేదు. కానీ 8 మందినే 23 జిల్లాలను మ్యాక్స్ క్రింద ఈ 23 జిల్లాలను ఎందుకు మీరు డెవలప్ చేయలేదు. 23 జిల్లాలో కావలసిన ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఉన్నది, 23 జిల్లాలో అధికారులు ఉన్నారు. ఈ 23 జిల్లాల్లో గేదెలు, అపులు, మేకలు ఉన్నాయి. కేవలం 8 జిల్లాలో పెట్టి 8 మందినే రక్షించి అందరు బలవంతులను , అవసరం వచ్చినప్పుడు కావలసినప్పుడు మనకు డబ్బు కావాలి, నేను చెప్పాలని నా ఉద్దేశ్యంాదు. నేను ఎప్పరిని ఉద్దేశించి అనడం లేదు. ఇది ఒక మాట ముఖ్యమంత్రిగారు నాకు ఈ శాఖ ఇచ్చినప్పుడు నేను అంధోళన చెందాను. తరువాత నిజంగానే అంధోళనగా ఉన్నాను. ఇవాళ హోస్ కమిటీ వేయడం మూలంగా నాకు రిలీఫ్గా పుస్తది. అవినీతి ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఎక్కడ ఉన్నది అనుకోంటే నిజంగా నేను చెప్పడానికి చాలా విచారిస్తున్నాను. నాయుక్క మిల్క్ డైరీలోనే అవినీతి ఉన్నది. దీనిని అరికట్టాలి, పెద్దలు సహకరిస్తారని నేను భావిస్తున్నాను. దయచేసి ఇంటిష్ పుల్స్ట్రోప్ పెట్టండి అని నేను కోరుతున్నాను. హోస్ కమిటీకి మేము అంగీకరిస్తున్నాము.

శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు: అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వం 1998-99 మ్యాక్స్ చట్టం రాకమునుపు పెరఫార్మాన్సు ఎలా పుస్తది 2003-04 లో మ్యాక్స్ చట్టం వల్ల ఎంత పెరపార్కమ్మ వచ్చింది చూస్తే మొత్తం టర్మోపర్ 114 కోట్ల రూపాయలు నుంచి 210 కోట్ల రూపాయలకు పెంచడం అదే మాదిరి లాభం 15 కోట్ల 70 లక్షల నుంచి 26 కోట్ల 86 లక్షలకు తీసుకురావడం, రైతులకు అన్ని విధాల ఇన్సెన్టివ్ ఇప్పడం కోపరేటివ్ శిష్టాన్లో ఏ విధంగా మనం చేస్తాము అన్ని విధాలుగా రైతులకు పోల్చ ఇన్సూరెన్సు, వ్యవసాయం అన్ని అభివృద్ధి చేయడం అనేపరిస్థితి వచ్చింది. ఈ రోజు అక్కడ మేనేజ్మెంటు ప్రోంగ్గా పుస్తది. వీళ్లకి ఇష్టం లేదు. దానిపైన ఏదో ఒక ఆరోపణలు పెట్టి మ్యాక్స్ని పూర్తిగా విచ్చస్తుం చేయాలని, కుట్ట చేయాలని మొన్న ఎన్నికల్లో ప్రయత్నం చేశారు. విళ్ల వల్ల కాలేదు అ విధ ఠగా ప్రయత్నం చేసి ఈరోజు మళ్లీ పచ్చి కావాలని ఆరోపణలు పెట్టి ఆ విధంగా సంస్థని దెబ్బ తీయాలని కుట్ట తప్ప ఇంకొకటి లేదు మీకు తెలియచేస్తున్నాను.

ఉ.9.40

ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత తెలుగుదేశంపార్టీ సర్పంచ్లపైన, సహకారసంఘాలలో ఉండే వ్యక్తులపైన, ఫిల్యూర్ ప్రైవేట్ ప్రోప్రైవేట్, ప్రతి ఒక్కరిపైన .....

(అంతరాయం)

ఇది మంచిది కాదు. కక్క సాధింపు చర్యలు చేయటం ప్రజాస్వామ్యానికి మంచిది కాదు. అధికారం ఉండవచ్చు. ఆ అధికారాన్ని మీ స్వలాభం కోసం, మీ స్వార్థం కోసం పనిచేయించటం మంచిది కాదు.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎస్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి(వాయల్వాడు): సర్, ఇప్పుడు విశాఖ డైరీమీద పీరు చూపిస్తున్న ప్రేమ మా చిత్రురు డైరీపైన కూడా అప్పుడు చూపించి ఉంటే బాగుండేది. పేపర్లో వచ్చిన కొన్ని హాడ్జింగ్స్ చెబుతున్నాను, “చంద్రబాబునాయుడు పాల శ్యాకరీలో చిత్రికిపోయిన చిత్రురు డైరీ.” 3 లక్షల లీటర్ల తెప్పిటి ఉండే చిత్రురు డైరీని మీ నిర్వాకంవల్ల మూడివేయటం జరిగింది. ఇప్పుడు మీరు అంత ప్రేమ ఎందుకు చూపిస్తున్నారు? హాన్ కమిటీ హేచరు కాబట్టి హాన్ కమిటీ దానిలోకి పోయి చూస్తుంది.

శ్రీ ఎస్. చంద్రబాబునాయుడు: నా రిఫరెన్స్ తీసుకుపచ్చారు కాబట్టి నాకు అపకాశం ఇష్టాలి.

MR. SPEAKER: The House Committee will look into the issue.

(అంతరాయం)

మిగిలిన ప్రశ్నలు చూద్దాము. I am not allowing anybody. Kindly understand. I have closed the issue. మిగతా ప్రశ్నలకు పోదాము. అటుమండిగాని, ఇటుమండిగాని డీవియేషన్స్ ఉండకూడదు. Now Question No.930, Minister for Revenue.

శ్రీ పి. కేశవ్: స్పీకర్ సర్, ...

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు(నరసాపూర్): మైక్ ఇవ్వండి సర్.

మిష్టర్ స్పీకర్: ఇస్యూ క్లోజ్ అయినది. గౌరవసభ్యులు ఎవరూ సబ్జెక్ట్సుండి డీవియేట్ అవ్వవద్దు. The Government has agreed for constituting a House Committee. Now Question No.930, Minister for revenue.

శ్రీ ధర్మాన్ ప్రసాదరావు: అధ్యక్షా, మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానం.....

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. అచ్చన్నాయుడు(హారిశ్చంద్రాపురం): అధ్యక్షా, ...

(అంతరాయం)

శ్రీ బి.సి. గోవిందప్ప: స్పీకర్ సర్, ...

(అంతరాయం)

మిష్టర్ స్పీకర్: ఇప్పటికే గంటన్నర సమయం అయిపోయింది. There has to be a limit for allegations and counter allegations. దయచేసి కూర్చోండి. Don't you want a House Committee to be constituted? Please take your seat.

శ్రీ బి.సి. గోవిందపు: సభానంఘనానికి మేము వ్యతిరేకం కాదు. మా నాయకుడికి మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇవ్వండి. మేము చెప్పేది కూడా వినాలి కదా?

మిషనర్ స్పీకర్: మీరు చెప్పేది మీరు చెబుతున్నారు, వారు చెప్పేది వారు చెబుతున్నారు. ఏ మాటలైటే ప్రాపర్గా లేవో వాటని రికౌర్స్ నుండి తొలగిస్తున్నాము. The issue is closed.

(అంతరాయం)

{Addressing Sri N. Chandrababu Naidu} If you want to express your protest, I will give you an opportunity. Chandrababu Naidu Garu, you can register your protest.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు: అధ్యక్షా, ఈ హాస్ లోనే మీరు చూశారు. మా ప్రార్థిమీద ఇప్పటికి 12, 13 ఎంక్షెర్లు వేశారు. ఇప్పుడు 14వ ఎంక్షెర్ వేశారు. మేమేమీ బాధపడటంలేదు. హాస్ కమిటి నేయండి, తప్పులు ఉంటే ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ చేయండి, మేమేమీ బాధపడటంలేదు. మీరు చాలా ఎంక్షెర్ నేస్తున్నారు. ఎంక్షెర్ నెప్పే మేము భయపడటంలేదు. మీరు ఎంక్షెర్ నేసి ముఖ్యమై బ్లక్ మెయిల్ చేయలేరు. మనం చూస్తున్నాము. ఏదైనా ఇస్రాయేల్ పోర్ట్ డైరీని తీసుకువస్తున్నారు. పోర్ట్ డైరీ చట్టప్రకారం చేస్తుందా, చట్టాన్ని అతిక్రమించి చేస్తుందా? చట్టాన్ని అతిక్రమిస్తే మీరందుకు యాక్షన్ తీసుకోవటంలేదు? దానిపైన ఏమి చేయలో అన్ని చేయటానికి మీరు ప్రయత్నం చేశారు. ఏదీ లేదు కాబట్టి మీరేమీ చేయలేకపోతున్నారు. మీ ముఖ్యమంత్రిగారు, మీ మంత్రులు హైకోర్ పవర్ జనరేషన్ ప్లాంట్స్ పెట్టుకున్నారు. ఎన్నో రాప్టాల్స్ ఆవిధమైన ప్లాంట్స్ పెట్టుకున్నారు. దేనికోసం పెట్టుకున్నారు? మీరు వ్యాపారం చేసుకుంటున్నారు. మేము ఆ విషయాలు మాట్లాడటంలేదు. మీ ముఖ్యమంత్రిగారి మాదిరిగా బెర్లైన్ అన్ని దొంగతనంగా త్రవ్హిపోలేదు. మేము చట్టపరంగా చేస్తున్నాము. కొన్ని వందల, వేల కోట్ల రూపాయల పవర్బిల్లు కట్టకుండా మీరు పోయారు. అవస్తా మాట్లాడకుండా ప్రతి ఒక్క రోజు పోర్ట్ డైరీ సంస్థను తీసుకువస్తున్నారు. ఎందుకు ఆవిధంగా తీసుకువస్తున్నారు? నేను ఒక్క విషయం ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మీకు దైర్యం ఉంటే, ఆ సంస్థలో తప్పులు ఏమైనా ఉంటే ఏ చర్య అయినా తీసుకునేవిధంగా ముందుకుపోవాలి. ప్రతిరోజు బ్లక్ మెయిల్ చేయలేరు. ఆవిధంగా చేయటానికి వీలు కాదు. ఇదే చిత్తరూగురించి మాట్లాడారు. పోర్ట్ డైరీకి ధీటుగా మరొక డైరీ ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ చేస్తామని, పాత డైరీని రివైవ్ చేస్తామని ఎన్నికల్లో చెప్పారు. ఎందుకు రివైవ్ చేయలేదని సభాముఖంగా డిమాండ్ చేస్తున్నాను. ఆవిధంగా ఒక పద్ధతి ప్రకారం పోవాలిగాని రాజకీయ కళ్యాణాధింపు చర్యతో నామీద బురదచల్లాలని అనుకుంటున్నారు. నామీద మీరు బురదచల్లలేరు. మీరు ఏ చర్య కావాలో తీసుకోండి. మీకు ఇంకా ఏదైనా ఉంటే, నన్ను జైల్లో పెట్టుటానికి మీకు దైర్యం ఉంటే పెట్టుకోండని డిమాండ్ చేస్తున్నాను తప్పితే భయపడే పరిస్థితి లేదు. ఆ విషయం గుర్తుపెట్టుకోవాలని జెస్యూర్గా ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఇదే హాస్ లో ఎన్నోపార్లు అడిగాము. చిత్తరూ డైరీపై ఎంక్షెర్ పెట్టమని మీరు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు అడిగాము. మీరు పెట్టలేదు. మీరు అప్పుడు ఎంక్షెర్ పెట్టి ఉన్నట్లయితే ఏమి చేసి ఉండేవారమై చెప్పి ఉండేవారము. మేము బురదచల్లవలసిన అవసరం లేదు. చిత్తరూ జిల్లాలో రెండు ఎలక్షన్లో ప్రజలు మీపైనే బురదచల్లరు. దేనివల్ల చల్లారు? He is ready for an enquiry. చిత్తరూ డైరీని కూడా ఇప్పుడు వేసిన హాస్ కమిటీ టర్మిన్లోకి తీసుకురావాలని నేను గుర్తుమెంటను రిక్వెషన్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ కె. రోశయ్: ఆరోపణలు వచ్చాయి. చాలాపరకు విచారణ జరుగుతోంది కాబట్టి హాస్ కమిటి అవసరంలేదనే భావనను మంత్రిగారు వ్యక్తంచేస్తూ వచ్చారు. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా అదే అరోచనలో ఉండి మెట్టమొదట దీనిపై హాస్ కమిటి అవసరంలేదని భావించాము. కానీ సభలో అనేకమంది సభ్యులు తీపమైన ఆరోపణలు చేశారు. మాట్లాడ సామాన్లి

బ్రహ్మండమైనది, దేశంలోనే ఆదర్శవంతమైనది, శ్రీలంక కూడా మన చట్టాన్ని గౌరవించి అమలుచేసేందుకు ప్రయత్నం చేస్తోందనే మాట వారు చెప్పారు.

డ.9.50

మరొకమైపు ఇటీవల విశాఖ డెయిరీని ప్రయినేట్ లిమిటెడ్ కంపెనీగా కన్వర్ట్ చేసే విధంగా చట్టాన్ని మార్పడానికి ఒక ప్రతిపాదనను జనరల్ బాడీలో పెట్టి నట్లు తెలుస్తున్నది. మరి లాభాలతోబ్రహ్మండంగా నడుస్తున్న ఆ డెయిరీని ఎందుకు ప్రయినేట్ లిమిటెడ్ కంపెనీగా మార్పాలన్న ఆలోచన వచ్చిందో? ఇక్కడున్న చంద్రబాబు గారికి అంత ఆగ్రహం రావడం న్యాయం కాదు. సహజంగా పాలిటిక్స్ లో పున్నప్పుడు వారి హారిటీజ్ కంపెనీ లాభాలలో నడుస్తానికి వారి శక్తి సామర్థ్యాలు, కృషి పట్టుదలలు కారణం కావచ్చు. కానీ వారి పక్కనే పున్న, పైగా అంతకు ముందునుంచీ స్థాపించబడి పున్న చిత్తురు డెయిరీ క్రమక్రమంగా దిగజారుతూ వచ్చింది. వాళ్ల హారిటీజ్ డెయిరీ బగా లాభాలు సంపాదిస్తే ఎవరైనా ఈ ర్ష పడడం తప్పు కాదేమా. కాని మేము పడలేదు. వాళ్ల డెయిరీ లాభాలు సంపాదించుకుంటే తప్పు లేదు.దాన్ని మేము తప్పు పట్టడం లేదు. వ్యక్తిగత వ్యాపారాలు చేసుకోవడం తప్పు అనడం లేదు కాని ఆయన ముఖ్యమంత్రిగా పున్నప్పుడు వాళ్ల డెయిరీ బ్రహ్మండంగా నడుస్తూ పక్కనున్న చిత్తురు డెయిరీ రోజు రోజుకూ దొన్ కావడానికి కారణం ఎవరు? వాళ్ల హారిటీజ్ డెయిరీ బగా లాభాలు సంపాదిస్తే ఎవరైనా ఈ ర్ష పడడం తప్పు కాదేమా. కాని మేము పడలేదు. వాళ్ల డెయిరీ లాభాలు సంపాదించుకుంటే తప్పు లేదు. దాన్ని మేము తప్పు పట్టడం లేదు. వ్యక్తిగత వ్యాపారాలు చేసుకోవడం తప్పు అనడం లేదు కాని ఆయన ముఖ్యమంత్రిగా పున్నప్పుడు వాళ్ల డెయిరీ బ్రహ్మండంగా నడుస్తూ పక్కనున్న చిత్తురు డెయిరీ రోజు రోజుకూ దిగజారి పోతుంటే అణగారి పోతుంటే దానిని పట్టించుకోనపసరం లేదా? ముఖ్యమంత్రిగా దానిని కూడా ప్రాట్క్ చేయవలసిన అపసరం లేదా? ఈ విషయంలో ఒకసారివారి ఆత్మను అడిగి తెలుసుకోమనడి. మా తప్పుంటే జైల్లో పెట్టుకొమ్మనికోపంతో అంటున్నారు. వారిని జైల్లో పెట్టి మర్యాదలు చేయడానికి మాకు వేరే పని లేదా? వారు ఎందుకు అంత దూరం పోతున్నారు? ఏం పని ఇది అధ్యాత్మా? మాకు సంబంధించినంత పరకు తప్పు ఎక్కడైనాదోర్లిపుంటే అందరం కలిసి దానిని సరిదిద్దే ప్రయత్నం చేయాలనే మా ఆలోచన. కాని తప్పు పుందా లేదా అని తేల్పుకునే అపకాశమే లేకుండా ఎవరేమంటున్నా పట్టించుకోనట్లు చెవిలో దూది పెట్టుకుని నడిచి వెళ్లిపోవడం ప్రభుత్వానికిసరియైన లక్షణం కాదు. ఆ ఉద్దేశంతోనే దీనిపైన విచారణ చేద్దామంటున్నాము. సభ్యులు చిత్తురుడెయిరీగురించి అడుగుతున్నారు. ఒంగోలు డెయిరీగురించి కూడా అడుగుతున్నారు. ఒ. కె. తప్పులు జరిగాయా లేదా అన్న ఒక అంశం కోసమే కాకుండా వాటి పునరుద్ధరణకు తీసుకోవలసిన చర్యల గురించి వైతాంగాన్ని ఆదుకోవలసిన విషయం గురించికూడా టర్ప్పు ఆఫ్ రెఫరెన్స్ లో చేరుస్తామని మనవి చేస్తున్నాము.

భూమిలేని పేదలకు భూముల వంపిణీ

ప్రశ్న నెం. 53(930)

సర్వశ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి, జి. ఎస్. ఎస్. శివాజి, దేవినేని ఉమా మహాశ్వర రావు, శ్రీమతి ఎ. ఉమా మాధవ రెడ్డి - గౌరవసీయులైన రెవిమ్యా శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రిందినమాచారం తెలియజ్ఞారాః

- అ. రాష్ట్రంలో తీవ్రవాద సమస్య వల్ల సారపంతమైన, వ్యవసాయ యోగ్యమైన వేలాది ఎకరాల భూములు బీడు భూములుగా పుండిపోయిన విషయం వాస్తవమేనా?
- ఆ. అయితే, అట్టి భూమిని సేకరించి సంబంధిత ప్రాంతాలలోని భూమిలేని పేదలకు పంపిణీ చేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా పుందా?

రెపిన్యూ శాఖ మంత్రి(శ్రీ ధర్మాస్త ప్రసాద రావు):

- అ. లేదండీ. తీవ్ర వాద సమస్య వల్ల కరీంనగర్, నిజమాబాద్ లలో మాత్రమే స్వల్ప విస్తీర్ణం గల భూములను బీడు భూములుగా పుంచాల్సిపచ్చిందని నివేదించడమయింది.
- ఆ. అట్టి ప్రతిపాదన ఏది లేదు.
 శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత రాబోయే జనవరి 26వ తేదీనాడు లక్ష ఎకరాల భూమిని పేదలకు పంపిణీ చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. ఈ రోజు గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ప్రధానంగా మిగులు భూములు, బంజరు భూములు, ఇనాం భూములు, భూదానోద్యమ భూములు, అట్టి భూములుఅదేవిధంగా అట్టి బంజరు భూములు జాగీర్లార్ భూములు, లీజ్ భూములు, పోరంబోకు భూములు, పరం భూములు గ్రామ కంతాలు లాంటి 38 రకాల భూములున్నాయి. ఈ రోజు ప్రధానంగా తెలంగాణా ప్రాంతంలో తీవ్రవాద సమస్య కారణంగా అనేక గ్రామాలలో సన్న, చిన్నకారు రైతులు మరియు మధ్య తరచు రైతులకు చెందినభూములు గ్రామాలను పదిలి పలసలు పోవడం వల్ల వాళ్ళ భూములు సాగు చేయబడకుండా బీడుగా మారిపోయిందన్నది మన కళ్ళముందున్న నగ్గ సత్యం. ఇలాంటి సరిస్థితుల్లో ఆ రైతులు తమ భూములను ఎవరికైనా సరే అమ్మడానికి సిద్ధంగా పున్నారు. కానీ వాటినికొనడానికి ప్రవేటు వ్యక్తులు కూడా ముందుకు రావడం లేదు. ప్రభుత్వం పేదలకు భూములను పంపిణీ చేయబోతున్న కారణంగా సాగులో లేకుండా బీడుగా పుండిపోయిన ఇలాంటి చిన్న, సన్న కారు రైతుల భూములను మార్కెట్ రేట్కు కొనుగోలు చేసి పేద రైతులకు పంపిణీ చేయవలసిన అవసరముంది. కానీ మంత్రి గారు అటువంటి ప్రదిపాదన లేదని చెప్పడం విచారకరం. ఈనాడు ప్రభుత్వం బలహీన వర్గాలకు చెందిన పేద ప్రజాసీకానికిపంపిణా చేయడం కోసం ఎన్. కార్పోరేషన్ ద్వారా రు.500 కోట్లతో భూముల కొనుగోలు పథకం చేపట్టి అమలు చేస్తున్నది. అయితే మన రాష్ట్రంలో 1973వ సంవత్సరం నుండి చేపట్టిన భూసంప్రణాల చట్టం ద్వారా ఇంతవరకు పేదలకు భూపంపిణీ కార్యక్రమం పూర్తి కాలేదు. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో పేద ప్రజలకు భూమిని పంపిణీ చేయడం కోసం కొత్తగా భూములను కొనుగోలు చేయకుండా సన్న, చిన్న కారు రైతుల వద్ద సాగులో లేకుండా నిరుపయోగంగా పున్న భూములను కొనుగోలు చేసి వాటిని పేద ప్రజల పంపిణీ కోసం ఉపయోగించాలని మంత్రి గారికి మీ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ధర్మాస్త ప్రసాద రావు: అధ్యక్షా, క్వశ్వ్, ఏమిటంటే పేద ప్రజలకు భూమి పంపిణీ చేయడం గురించి. దాని కోసం అర్పులైన పేద ప్రజలకు ప్రభుత్వ భూములను ఏవిధంగా పంపిణీ కోసం ఉపయోగించుకోవచ్చున్న విషయాల గురించి ఇప్పటికే ఒక అవగాహనకు రావడం జరిగింది. అదేవిధంగా పేదలకు ఇచ్చిన భూములను ఎవరైనా ఆక్రమించుకుని పుంటే, వారు కూడా భూమి పంపిణీకి అర్పులై పుంటే వారి విషయంలో తీసుకోవలసిన చర్చలు తీసుకోబడుతాయి. ఇందులోసాగులో లేకుండా నిరుపయోగంగా పుండే భూములను కోనే అవకాశం లేదు. ఆ విధంగా సాగులో లేకుండా నిరుపయోగంగా పుండడానికి రకరకాల కారణాలుంటాయి. అని నేడ్య యోగ్యం కానిని పుండవచ్చు. లేదా తగిన పెట్టుబడి లేసందువల్ల కొరతమంది నిరుపయోగంగా పుంచవచ్చు లేదా గిట్టుబాటు లేదని భావించి కొంతమందిసాగు చేయకుండాప్యాఫాగా పుంచవచ్చు. అందువల్ల అలాంటి నిరుపయోగ భూములను పేద ప్రజాసీకానికి పంపిణీ చేసే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి . కిషన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈనాడు తెలంగాణా జిల్లాలలోని చిన్న, సన్నకారు మరియు మధ్యతరగతి రైతులు కొంతమంది నక్కల్చరీ ఉద్యమం కారణంగా తమ భూములు సాగుచేసుకోలేని స్థితిలో పున్నారు. అటువంటి పరిస్థితుల్లో వాళ్ళ

తమ గ్రామాలను వదిలి పలనలు వెళ్లిపోవడం జరిగింది. అలాంటి కొంతమంది రైతుల భూములను ఇతరులు ఆక్రమించుకోవడం, జండాలు పొతడం కూడా జరిగింది. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో వాళ్ల తమ భూమును అమ్ముకోవడానికి సిద్ధంగా పున్మషటికీ కొనడానికి ఎవరూ ముందుకు రావడం లేదు కాబట్టి ప్రభుత్వం అలాంటి వాళ్ల భూములను మార్చుట రేల్లకే కొనుగోలు చేసి పేద ప్రజలకు పంపిణీ చేయవలసిన అవసరముందని ప్రభుత్వానికి నిజ్మప్పి చేస్తున్నాను.

ఁ.10.00

శ్రీ ధర్మాన్ ప్రసాద రావు : ఈ రాష్ట్రంలో రెండు ప్రోగ్రాముల క్రింద భూమి కొనే కార్యక్రమం జరుగుతోంది. ఒకటి - ఎస్.ఎస్. కార్బోర్సేపన్ భూమి కొంటుంది. అది ప్రతి జిల్లాలో, ప్రతి మండలంలో టార్గెట్ ఫిక్స్ చేసుకుని ఆ పరిధిలో కొనడం జరుగుతుంది రెండవది - ఇందిరప్రభ కార్యక్రమం క్రింద రూ. 100 కోట్ల వరకు పెట్టుబడి పెట్టి రాసున్న రెండు సంవత్సరాలలో కొంత భూమి కొనడం జరుగుతుంది. ఈ రెండు కార్యక్రమాలకు సంబంధించి స్పృష్టిను గైడ్‌లైన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. యోగ్యమైన భూమి కొనడం జరుగుతుంది. తీవ్రవాద సమయ వల్ల ఎక్కుడైనా భూమి నిరుపయోగంగా పుంచే దానికి సంబంధించి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుంది. చాలా ఎక్స్‌ప్రైజ్ చేస్తున్నాం, గత పది సంవత్సరాల సుంచి జరగని కార్యక్రమం ఈనాడు రాష్ట్రంలో జరుగుతోంది. కొంత ప్రశాంత వాతావరణం రాష్ట్రంలో ఎస్టాబిల్ అయింది. రక్షణ ఇచ్చే బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద పుంది. అది డిఫరెంట్ యాస్ట్ . దాని కోసం విశేషమైన కృషి జరుగుతోంది. మంచి ఫలితాలు వస్తాయని మనమందరమూ ఆశిధ్యం .

MR. SPEAKER: Question No. 1320 postponed at the request of the Member.

Now Question No.1249.

శ్రీ వై. రామకృష్ణదు : అధ్యక్ష, ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం . ఎందుకంటే ఈ ప్రశ్న 9.30 కంటే ముందు వస్తుందని అనుకున్నాం, కానీ 9.30 తర్వాత వచ్చింది. రేపటికిగాని, ఎల్లుండికి గాని పోస్ట్‌పోస్ట్ చేస్తే బాగుంటుంది. ఎందుకంటే దీనికి సంబంధించి చాలా ఇస్టర్సేప్స్ కావాలి.

MR. SPEAKER: If you want to postpone it, I will try. I cannot assure you. There is a lot of pressure. Now, the Minister for Major Irrigation.

దేవాదుల ఎత్తిపోతల నీటి పారుదల ప్రాజెక్టు

ప్రశ్న నెం.55(1249)

Sri Yanamala Ramakrishnudu, E. Dayakar Rao(Waradannapet), V. Narender Reddy(Mahabubabad), Devineni Rajasekhar(Kankipadu) & B. Vedavyas (Malleswaram) - Will the Minister for Major Irrigation be pleased to state:

- (a) the total cost of Devadula Lift Irrigation Project; and
- (b) the allocations made during 2005-05.

MINISTER FOR MAJOR IRRIGATION(SRI P. LAKSHMAIAH):

- (a) The total cost of Phase-I of Devadula Lift Irrigation Project now renamed as Sri Chokka Rao Godavari Lift Irrigation Project is Rs. 783.00 crores.
- (b) The allocation made in the Budget for the year 2004-05 is Rs. 400.82 crores.

శ్రీ చందులు నాయుడు : అధ్యక్షా, ఈ క్వార్టర్స్ కు నంబంధించి చాలా ఇన్ఫోర్మేషన్ కావాలి. మీరేమో అడగుమంటున్నారు. మళ్ళీ ఈప్రశ్న రాదని అంటున్నారు కాబట్టి కొంత ఎక్కువ టైము ఇస్తే మినిష్టర్ గారిని స్పృసిఫిక్ గా కొన్ని ప్రశ్నలు అడుగుతాను. మీరు చేసిన కేటగిరీ-1 టెండర్స్ అన్నీ కూడా యూనిఫార్మ్ గా వున్నాయని, ఇక్కడ నుంచి ఇప్పిసి తీసుకున్నామని చెబుతున్నారు. కానీ దేవాదుల విషయం డిఫరెంట్. ఎందుకంటే ఇక్కడ ఇప్పిసిలో మీరు చేసిన కేటగిరి-1 లో చూస్తే దీటెయిల్ ఎస్టిమేట్స్ తయారుచేయలేదు, **whereas** దేవాదుల విషయంలో డిపిఆర్ ఇచ్చి వెబ్కాస్ ప్రైస్ చేశారు. టెండర్ డాక్యుమెంట్ ప్రిపరేషన్ వెబ్కాస్ చేశారు. ఇది వాస్తవమా? అదే మాదిరిగా ఈ డాక్యుమెంటు ప్రైస్ చేయడంలో ప్రోపర్ కమిటీ కూడా కూర్చింది, దాన్ని చీఫ్ సెక్రటరీ ప్రైస్ చేశారు. ఇ-ప్రోక్యూర్మెంట్ ద్వారా గ్లోబల్ టెండర్స్ పిలిచారు. ప్రీక్వాలిఫిక్షన్ ఇక్కడ సెల్క్షన్ చేయలేదు. ఎవరైనా అప్పె చేసుకోవచ్చు . ఎ.పి. రిజిస్ట్రేషన్ గాని, ఐఎస్ఎస్ సర్కిఫికేట్ గాని ఈ రెండింటినీ ఇన్సెప్ట్ చేయలేదు. మీరు ఒకసారి టెండర్స్ పిలిచిన తర్వాత టెక్నికల్ ప్రపోజెల్స్ ఇష్టాడానికి 75 రోజులు ఇచ్చారు. కానీ ఇక్కడ 30రోజులు మాత్రమే ఇచ్చారు. అదేమాదిరిగా ఘస్ట్ బిడ్ సెక్యూరిటీ వెరిపై చేశారు. సెకండ్ స్టేజీలో ఎక్స్ప్రీరియస్ అండ్ టెక్నికల్ ప్రపోజెల్స్ వెరిపై చేశారు. థర్డ్ స్టేజీలో ప్రైస్ ఫిక్స్ చేసి మొత్తం అన్నీ కూడా కరెక్షన్ గా పుంటేనే ఇచ్చిన మాట వాస్తవమేనా? అదేమాదిరిగా ఇక్కడ ఇన్ని రెకమెండేషన్స్ చేసిన తర్వాత ప్రోపర్ కమిటీ ప్రైస్ లైజెంజ్ చేయడం జరిగింది. టెండర్స్ ప్రోసెంజర్లోనో కొన్ని లోపాలున్నాయి. కేటగిరీ-1లో రూ. 400కోట్లు పెట్టి 5 సంవత్సరాలని పెడితే, దేవాదుల విషయంలో రూ. 500 కోట్లు పెట్టి two financial years during five years అని పెట్టారు. రూ. 100 కోట్లు in the last five financial years similar work చేయాలని మీరు పెట్టారు. ఇప్పిసి గాని బింబిగాని for the last five years పెట్టి ఆవిధంగా రూ. 250 కోట్లు తగ్గించారు. ఇక్కడ నెట్వర్క్ రూ. 100 కోట్లు పెట్టారు. అక్కడ మూడు సంవత్సరాలో క్వార్టర్ ఫ్లో పొజిటివ్ గా పుంటే సరిపోతుందని పెట్టారు. అదే విధంగా ఇంకోక ప్రక్క చూస్తే one quarter should have 400 crores category - I. కేటగిరీ-1లో రూ. 400 కోట్లకు ముగ్గురు కాకుండా ఒక్కరే పుండాలని పెట్టారు. రూ. 400 కోట్ల టర్మోవర్ పెట్టి ఒక వ్యక్తినే పెట్టారు. అక్కడ క్లియర్ గా రూ. 50 కోట్లు each person సరిపోతుందని పెట్టారు. అంటే అక్కడ కాంపిటిషన్ ఎక్కువగా పెట్టడం జరిగింది. ఇక్కడ కాంపిటిషన్ బగా రెడ్యూస్ చేసి ప్రయత్నం చేశారు. Total turn over of JV Groups not less than 500 crores పుంటే ఇక్కడ రూ. 400 కోట్లు పెట్టారు. అదే విధంగా మీరు escalation clause కూడా పెట్టారు. సిమెంటు, స్టీల్ ధరలు పెరిగితే మళ్ళీ ప్రభుత్వమే డబ్బులు చెల్లిస్తుందనే క్లాజు పెట్టారు. ఈ క్లాజు అక్కడ పెట్టలేదు. దీన్నిపట్టి చూస్తే రూ. 45వేల కోట్లు విలువ చేసే అన్ని ప్రాజెక్టుల పనుల కోసం కేటగిరీ-1లో ప్రీక్వాలిపై చేసి మీరు 9మందికి రీట్రిక్ చేశారు. అక్కడ ఇ-ప్రోక్యూర్మెంటు ద్వారా ప్రపంచం మొత్తం మీద ఎవరు కావాలంటే వారు తీసుకునే అవకాశం ఇచ్చాయి. ఆ అవకాశాన్ని ఇక్కడ ఇప్పలేదు. దీన్ని మీరు ఏవిధంగా జప్పిపై చేస్తారో, దానికి దీనికి కంపేరిజన్ చెప్పాలని మంత్రిగారిని దీమాండ్ చేస్తున్నాం .

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మయ్య : అధ్యక్షా, ప్రతిపక్షాయకులంటే నాకు చాలా గౌరవం . అయితే వారు పదేపదే ఒకే అంశం గురించే మాటల్లాడుతున్నారు. వారు అడిగిన ఒక్కొక్క దానికి సమాధానం చెబుతూ మిగతా వాటికి వస్తామను. రూ. 46వేల కోట్ల పనులు తొమ్మిది మందికి ఇష్టున్నారని ప్రచారం చేయడమంటే – నేతి బీరకాయలో నెయ్యి ఎంత పుంటుందో ఆ మాటల్లో కూడా అంతే నిజం ఉంటుందని నేను అంటున్నాను. స్పృష్టంగా చెబుతున్నాను. రూ. 46వేల కోట్లు, తొమ్మిది మంది, రూ. 46వేల కోట్లు, తొమ్మిది మంది, రూ. 46వేల కోట్లు, సవగ్రహోలు – ఈ రకంగా ప్రచారం చేయడంలో ఏమైనా యథార్థం పుండా అని అడుగుతున్నాను. వీళ్ళు కేటగిరీ-1 కోసం ఎంపిక చేసిన తొమ్మిది మంది. కేటగిరీ-2 లో నోటిఫికేషన్ ఇచ్చాయి, దీంట్లో ఇప్పటివరకు 46 మంది సెలెక్షన్ అయ్యారు . రెండవసారి నోటిఫికేషన్ ఇస్తే అది ఎవాల్యూయేషన్లో పుంది. పది మంది వస్తారో, 16 మంది వస్తారో తెలియదు. కేటగిరీ-1 లో రూ. 100 కోట్ల పై చిలుకు విలువ గల వర్గాలు, ఇది గాకుండా రాష్ట్రంలో పున్న రిజిస్టర్ చేయబడ్డ వందలాది మంది కి రూ. 50 కోట్ల లోపుండే ప్రాజెక్టు పనులు ఇష్టాడానికి మేము సంస్థంగా పున్నాం . కానీ దురదృష్టం, ప్రతిసారి , ప్రతి చోటా ‘ రూ. 46 వేల కోట్లు- 9మంది’ అని ప్రచారం చేయడం మంచిది కాదండి. ఇది యథార్థం కాదు.

అదే విధంగా ఇప్పిని సిస్టం గురించి, దేవాదుల టెండర్లు గురించి, కేటగిరి-1 క్లాసిఫికేషన్ గురించి వారు మాట్లాడారు. అయిపో, మీరు ఒకేఒక దేవాదుల ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి ప్రైన్ బిడ్లు, టెక్సికల్ బిడ్లు ఆహ్వానించారు. మేము రాష్ట్రంలో గత దశాబ్ద కాలంగా పెండింగులో పున్న ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయడానికి, గోదావరి జలాలను వినియోగించుకునే విధంగా ఒక సమగ్రమైన కార్బోవరణ పథకాన్ని తీసుకుని, ఆ పథకాన్ని అమలు చేయడానికి, కేటగిరి-1, కేటగిరి-2, కేటగిరి-3 ఈవిధంగా ఎంపిక చేసి ముందుకు పోతున్నారు. మీరు రూ. 843 కోట్లకు టెండర్లు పిలిచి రూ. 500 కోట్లు పెట్టారు. కానీ ఇక్కడ అనేక దశల వారీగా వంద కోట్ల పై చిలుకు నుంచి రూ.400 కోట్ల వరకు పుంది కాబట్టి ఒక అంచనా చేసి రూ. 400 కోట్లు టర్మోపర్ అని, రూ. 100 కోట్ల సిమిలర్ పర్స్ చేసిన రెండు సంపత్తురాల అనుభవం పుండాలని, అలాగే రూ. 100 కోట్ల సెట్పర్ పుండాలని చెబుతూ ఈ కార్బోక్రమం చేపట్టాలని ముందుకొల్పాం . ఒక పద్ధతిని ఎంచుకున్నాం, ఈ పద్ధతిని ప్రౌకోర్పు కూడా స్పష్టంగా అంగీకరించింది. దీని లోపలికి వెళ్లవలసిన అవసరం లేదని చెప్పడం జరిగింది. మీకెటువంటి అనుమతాలు అవసరం లేదని మనని చేస్తున్నాము. సబ్సైట్ వచ్చింది కాబట్టి చెప్పవలసిన అవసరం పుందని నేను భావిస్తున్నాము. చీఫ్ సెక్రెటరీకి సంబంధించి పేపర్ స్టోర్మెంటు ఏదో వచ్చిందని ప్రతిపక్షనాయకులు చదివారు. కానీ ఈ విషయం ఆరోజు మాట్లాడినపుడు గుర్తుకు రాలేదు. ఇదే దేవాదులకు సంబంధించి అదే చీఫ్ సెక్రెటరీ ఏరకంగా సంతకం చేసి అప్రావ్ చేశారని మేము అడిగితే దానికి సమాధానం రాదు. ఈరోజు రాజకీయాల కోసం ప్రాజెక్టు నిర్మాణాలను అడ్మికోవడానికి దుప్పుచారం చేయడం, అందులో ఇంత గౌరవప్రదమైన చట్టసభలో చేయడం మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాము.

ఉ.10.10

అది వాస్తవము. It is on record. He can verify the record. It is not proper. I have respect to him. వాస్తవాలను ప్రక్రియించి చెబితే మంచిది కాదు.

/అంతరాయం/

MR. SPEAKER: I am not allowing anyone.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మియ్య : మొత్తం ప్రాజెక్టు ప్రౌక్షేఖీలకు అనుగుణంగా ఈ నియమ నిబంధనలు రూ.400 కోట్లు, రూ.100 కోట్లు టర్మోపరు కార్బోక్రమం తీసుకున్నాము. గతంలో ఇచ్చిన పని త్వరగా పూర్తి చేసే విధంగా ఉండాలి. గతంలో నిబంధనలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఇచ్చిన వాటికి సవరణలు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. దేవాదుల ప్రాజెక్టులో అప్పుడు అగ్రమొంట చేసుకున్న రోజు స్టీలు ధర రూ.16 వేలు ఉండేది. ఇప్పుడిని రూ.32 వేలకు పెరిగింది. How do we expect the Contractor to finish it? It is not proper. That's why we have revised it to facilitate completion of the project in time with the requisite quality.

శ్రీ ఎస్.చంద్రబాబు నాయడు : అధ్యక్ష, నేను చాలా స్పష్టంగా అడిగాను. దేవాదుల, క్యాటగిరి-1 కి సంబంధించి అదే పాలో అయియా? అక్కడ ప్రీ క్వాలిషైడ్ ఉంది, ఇప్పిని ఉంది. ఇప్పిని పాలో అయియామని అన్నారు. ఇప్పిని అక్కడ ఒక పద్ధతి ప్రకారం పిలిచారు. ప్రీ క్వాలిషైడ్ లేదు. గ్లోబల్ టెండర్ పిలిచారు. ట్రైమ్ ఇచ్చారు. అక్కడ డిపిఆర్ ఉంది. ఇక్కడ డిపిఆర్ లేదు. అక్కడ టెండర్ పిలిచిన తరువాత కూడా పద్ధతి ప్రకారం ముందుకు వెళ్లారు. ఇక్కడ టెండర్ పిలిచిన తరువాత మార్పులు, చేర్చులు చేస్తూ వచ్చారు. ఇద్దరు వచ్చారని, మరల ఏడు మంది రావాలని ఎగ్గమ్మన్ ఇస్తూ వెళ్లారు. పైనల్గా టర్న్కీ క్రింద ఎంత కోడ్ చేశారో అదే కన్సైన్ చేశారు. అందుకని రూ.18 వేలు మెల్లీక్ ఉన్న ఉంటే రూ.27 వేలు అయిందని చెబుతున్నారు. 18 నెలల లోపు పూర్తి చేయమని స్పష్టంగా చెప్పాము. స్టీలు కాని, సిమెంట్ కాని ఎస్క్యూలేపన్ కాస్ట్ పెట్టారు. ఏ విధంగా దీనికి పొంతన ఉంది? ఆ విధంగా సమర్పించుకుంటారా?

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మయ్యాసు అధ్యక్షా, గత దేవాదుల టెండర్ విషయం కాని ఇప్పుడు అలకేట్ చేసిన టెండర్సు విషయంలో కాని సుష్టుష్టైన వైఖరి అవలంబించాము. అందులో ఇ-ప్రాక్యార్టమెంట్ అంటున్నారు. ఈ పాకేజిలన్నీ టెండర్ పెఢ్యాల్ప్ అన్ని ప్రభుత్వ పెబ్బొబ్బలో పెట్టాము. త్వరితగతిన పూర్తి చేయడానికి నిర్మిష్ట లక్ష్మీలకు అనుగుణంగా మా పద్ధతులు మేము నిర్ణయించాము. ఈ పద్ధతులను హైకోర్స్ సమర్థించింది. ఆ విధంగా మేము ముందుకు పోతున్నాము.

/అంతరాయం/

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడుసు నేను ఒక ప్రశ్న అడిగాను. క్యాటగిర్-1, క్యాటగిర్-2కి దేవాదులకు తేడాలీని ఉన్నాయి? మీరు అనేక సందర్భాలలో క్యాటగిర్-1, దేవాదుల రెండూ ఒకటే అని, రెండు ఇప్పిసిలు ఇచ్చామని చెబుతున్నారు. రెండూ ఒకటేనా? లేక రెండూ పేరు, వేరా? అనే విషయం చెప్పండి.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మయ్యాసు అధ్యక్షా, ఈ రెండు టెండర్ పాలసీలలో ఒకే ఒక తేడా ఉంది. దేవాదులలో ప్రీ క్వాలిఫికేషన్ లేకుండా టెక్కికల్ బిడ్స్ ప్రైన్ బిడ్స్ అహాసించి టెక్కికల్ బిడ్స్ ఎవాల్యూమేట్ చేస్తే ఇద్దరు వచ్చారు. ప్రీ క్వాలిఫికేషన్లో మొత్తం కాంట్రాక్టర్సు ఎంపిక చేసి, తరువాత వర్క్సును ప్రైన్ బిడ్సుకు అహాసించారు. That is the only difference.

పైద్యుల పదవుల భర్తీ

ప్రశ్న నెం .56(1412)

శ్రీమతి వి.సునీతా లక్ష్మీరెడ్డి, సర్వశ్రీ ఆనం వివేకానంద రెడ్డి, కె.వెంకట రెడ్డి, అసం రామనారాయణ రెడ్డి, పి.శ్రీనివాసులు రెడ్డి(కోపూరు), పాటురు రామయ్య, నోముల నరసింహయ్య, ఎం .ఎ.గుస్టార్, సున్నం రాజయ్య, టి.వీరభద్రం , ఎం నరసింహ(ఇబ్రహీంపట్టం), కె. వెంకట నరసయ్య-(నల్గొండ), కె.లక్ష్మణ మూర్తి -గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియ చేస్తారా:

- అ. వైద్య ఆరోగ్య శాఖలో డాక్టరు పదవుల భారీలను భర్తీ చేసేందుకు ఏదేని ప్రతిపాదన ఉందా?
- ఆ. అయితే గ్రామాలు ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో డాక్టర్లను పోష్టు చేసేందుకు ప్రత్యేక శిక్షణా కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించడం అపుతుందా?

ముఖ్యమంత్రిగారి తరపున ఆర్థిక శాఖామాత్రులు (శ్రీ కె.రోహయ్య):

అ.అపునండీ.

అ. వివిధ జాతీయ ఆరోగ్య కార్యక్రమాలు ఎప్పిఇఅర్పి క్రింద డాక్టర్లకు శిక్షణా కార్యక్రమాలను నిర్వహించడం జరుగుతుంది. పీటిని కొనసాగించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఆనం వివేకానంద రెడ్డి: గత ప్రభుత్వం యొక్క నీరి నీడలు ఈ ప్రభుత్వం మీద చాలా దట్టంగా అలుముకున్నాయి. ఉద్యోగాలు భారీ, భాండారం భారీ. నిజాయాతీ భారీ, నిబద్ధత భారీ అన్ని భారీలే. ఒక్కొక్క భారీని ఈ రోజు వై.ఎస్.రాజ శేఖర రెడ్డిగారి నాయకత్వాన ఉన్న ప్రభుత్వం భర్తీ చేసుకుంటూ పసుపు ప్రక్రియలో భారీ ఉద్యోగాలను భర్తీ చేస్తామని చెప్పడం సంతోషదాయకమైన విషయం . జాతీయ ఆరోగ్య కార్యక్రమాలను ప్రారంభించి ముందు శిక్షణా కార్యక్రమాలను ప్రారంభించే ముందు కొత్త ఉద్యోగాలను భర్తీ చేసే ముందు మీ ద్వారా మంత్రిగారికి తెలియచేస్తున్నాను. అసలు పిహాచీలలో డాక్టర్లు ఉండడం లేదు. వారందరూ జస్తభూమి డాక్టర్లు. మూడు నెలలకు ఒకసారి పచ్చి వెళతారు. వారిపై సరైన చర్య తీసుకోవలసిన అవసరం

ఉంది. డ్యూర్లు లేదు కాబట్టి పీరా మెడికల్ స్టోర్ కూడా రారు. రాత్రిపూట ఎమర్జెన్సీ వచ్చినా కనీసం ప్రిప్రైవ్ ద్రాస్ అవకాశం కూడా లేదు. ఉదయం 10.00 గంటలకు వారు బయలుదేరి ఉ.12.00 గంటలకు వస్తారు. బోంజనం చేసి మరల వెనుకకు వెళతారు. ఆ విధంగా మూడు రోజు వస్తారు. టూర్ అని పెట్టుకుంటారు. కడుపునోప్పి వచ్చినా, పిహాచెసికి వెళితే అక్కడ డ్యూర్లు ఉండరు. పొరా మెడికల్ స్టోర్ ఉండరు. ఆ కడుపునోప్పి కోసం కార్బోరైట్ హస్పిటల్కు వెళితే స్క్యూనింగ్ అని, ఎక్కరే అని తీసి వెయ్యి రూపాయలు అవుతుంది. అటువంటి వారిపై కలిసమైన చర్య తీసుకుంటుందా, లేదా? ప్రైకులని, నిరసనలని భయ పెడితే విలయ్యే పరిస్థితి లేదు. అప్రకటితంగా ప్రైకులని వెస్తున్నారు. వారు రావడం లేదు. కాబట్టి అది కూడా ప్రైకు కింద లేక్క. డిఎమ్ అండ్హాచెచబలను, డిపార్ట్మెంట్సు ప్రక్కాన చేయవలసిన అవసరం ఉంది. వీరిపై ఖచ్చితమైన చర్య తీసుకునే అవకాశం ఉందా?

శ్రీ కె.రోశయ్య : అధ్యక్ష, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పిహాచెసిలలో డ్యూర్లు సరిగా ఉండడం లేదనే మాట సత్యం . చాలా కాలంగా ఇటువంటి పరిస్థితి ఉంటే మార్పులు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు ఆలోచన చేస్తుంది. డ్యూర్ల సంఘాలలో మాట్లాడినప్పుడు రిక్రూట్ అయిన మొదటి రెండు సంవత్సరాలు రూరల్ సర్వీసు చేయమని చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేసినా అంతంత మాత్రంగా ఉంది. ఇటీవల ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి వెయ్యి డ్యూర్లు పోస్టులను సాధ్యమైనంత త్వరలో రెగ్యులర్ బేసిస్ మీద రిక్రూట్ చేయాలని చూస్తున్నాము. రిక్రూట్మెంట్లోని సామూహికంగా ఏజన్సీ ఏరియాలో కూడా వేకెన్ని ఉంది. ఎక్కడ అవసరమో దాని ప్రాతిపదికన తీసుకొని ఏజన్సీ ఏరియాలో, తరువాత రూరల్ ఏరియాలలో రిక్రూట్ చేయాలని ఆలోచనలో ఉన్నాము. కొత్త డ్యూర్లను రిక్రూట్ చేసేటప్పుడు నియామకపు ఉత్తర్వులో ఈ కండిషన్ పెట్టి, మీకు ఎంపిక చేసిన చోట కనీసం రెండు సంవత్సరాలు పనిచేయాలనే నిబంధన చేర్చాలని చూస్తున్నాము.

ఉ.10.20

శ్రీ ఆసం వివేకానంద రెడ్డి : అధ్యక్ష, ఇప్పుడు దాడాపు మూడు వేల పోస్టుల వేకెన్నిస్ పున్నాయి. డ్యూర్ల పోస్టులు మూడువేల వేకెన్నిస్ పున్నాయి. స్టోర్ నర్సెస్ 1800 పున్నాయి. పొరా మెడికల్ స్టోర్ 7,197 పున్నాయి. వీటిలో ఎన్నింటిని భర్తి చేయబోతున్నారు? వీటికి బడ్జెట్ ఏమైనా కేబాయించడం జరిగిందా, లేదా? లేకపోతే మందులు, హస్పిటల్ కోసం ఇచ్చిన బడ్జెట్ అంతా వీళ్ల జీతాలకే సరిపోతుంది. మనం వాళ్లకు జీతాలు ఇచ్చేది అప్పగానో, దానంగానో కాదు. పనిచేయించుకోడానికి ఇస్తున్నాము. వీళ్లకే సరిపోతే మందులేమవుతాయని మీద్వారా నేను మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య : అధ్యక్ష, డ్యూర్లకు సంబంధించినంత వరకు క్లియర్ వేకెన్నిస్ డైరెక్టర్ ఆఫ్ హెల్త్ సర్వీసెస్లో 602, డియంథ., వారి పర్యవేక్షణలో 144, వైద్య విధాన పరిషత్ క్రింద 251 మొత్తం కలిపితే 997 రెగ్యులర్ వేకెన్నిస్ పున్నాయి. ఇని కాకుండా కాంట్రాక్ట్ బేసిస్ మీద పనిచేసేవి కూడా కలుపుకుంటే బోటల్గా ఈ రోజున అన్ని రకాలుగా కలుపుకుంటే 2,173 వేకెంబగా పున్నాయి. వీటిని భర్తి చేయాలని అనుకుంటున్నాము. స్టోర్ నర్సెస్కి సంబంధించినంత వరకు మొత్తం కలిపి 1806 వేకెన్నిలు పున్నాయి. పొరా మెడికల్ వేకెన్నిస్ 7,822 పున్నాయి. ఇప్పుడు ఇమ్ముడియటగా ఒక వెయ్యి మంది డ్యూర్లను రెగ్యులర్గా రిక్రూట్ చేయాలనేది ప్రభుత్వం ఇప్పటికే నిర్ణయం తీసుకుంది. మిగిలిన వేకెన్నిస్ కాంట్రాక్ట్ బేసిస్ మీద చేయడానికి ఆలోచన చేస్తున్నాము.

SRI AKBARUDDIN OWAISI(Chandrayana): There is an agitation going on in the Charminar Hospital. I request the Hon'ble Minister to send a Representative to resolve the issue.

SRI K. ROSAIAH: He had already told me yesterday. I have been in touch with the Department. We will see that the agitation for enhancement of the setas from 10 to 20 is sorted out. I will send some officer to discuss with them. We are trying our best to get permission for enhancement of the seats. The examination date will also be postponed.

ప్రాదరాబాద్లో పారుగుల అభివృద్ధి

ప్రశ్న నెం. 57 (1375)

శ్రీ దేవినేని ఉమామహాశ్వరరావు, శ్రీ జి. సాయన్సు (సికింద్రాబాద్), శ్రీ కె.హారీశ్వర్ణరెడ్డి(పరిగి), శీ పి. కేశవ్ - గౌరవసీయులైన మునిసిపలు పరిపాలన శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ త్రింది సమావారం తెలియజేస్తారా:

- అ) ఇమ్మిబ్లెన్, పఘుకుంట, సనత్సగర్ పారిశ్రామిక ప్రాంతం, సికిందరాబాదు క్లాక్ టపరు, ఫిరోజ్ గాంధి పారుగులను అభివృద్ధి పరచాలని ప్రాదరాబాదు మునిసిపలు కార్బోరేషన్ ప్రతిపాదించిన విషయం వాస్తవమేనా?
- ఆ) అయితే, వాటిని ఎప్పటిలోగా అభివృద్ధి పరుస్తారు?

మునిసిపలు పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ కోనేరు రంగారావు):

- అ) అపునండీ.
- ఆ) శాయులకుంట పారుగులో పని పూర్తుయింది. ఇమ్మిబ్లెన్ పారుగులో 2005, జొన్ నాటికి పని పూర్తుపుతుంది. సనత్సగర్ పారిశ్రామిక ప్రాంత పారుగులో 2005 మార్చి నాటికి పని పూర్తుపుతుంది. సికిందరాబాదు క్లాక్ టపర్ పారుగులో 31.12.2004 నాటికి పనిపూర్తుపుతుంది. ఫిరోద్గాంధి పారుగులో లెపలింగ్ చేసే పని పూర్తుయింది.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహాశ్వరరావు : అధ్యక్షా, యంసిహాచ్ హుడా పరిధిలో మొత్తం ఎన్ని పారుగులు వున్నాయి? యన్సియార్., గార్డెన్స్ కాని, జలగం వెంగళరావు పారుగు, కాసు బ్రిప్స్సందరెడ్డి పారుగుల పరిరక్షణ కోసం ఏమి జాగ్రత్తలు, ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారు? పట్టణం నడిబోడ్చులో పట్టిక్ గార్డెన్స్ వుంది. 56 ఎకరాలలో ఈ రోజున 25 ఎకరాలు మిగిలి వుంది. పట్టిక్ గార్డెన్స్ పరిరక్షణ కోసం, దీని అభివృద్ధి కోసం రాబోయే రోజులలో మీరు ఎంత డబ్బు కేటాయిస్తున్నారు? దానిని ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేయబోతున్నారు? ఈ పారుగులు అన్యాకాంతము కాకుండా మీరు ఏమి జాగ్రత్తలు తీసుకున్నారు? ఈ రోజున ప్రాదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ పరిధిలో ఎన్ని పారుగులు అన్యాకాంతము అయినని? భవిష్యత్తులో ఇటువంటి జరుగుకుండా ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారని మీద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు : అధ్యక్షా, ప్రస్తుతం ఐదు పారుగులను మేము డెవలప్ చేస్తున్నాము. ఐదు పారుగులలో ఇమ్మిబ్లెన్ పారుగు, పఘుకుంట పారుగు, సనత్సగర్ పారుగు, సనత్సగర్ ఇండప్లైమెంట్ పారుగు, సికిందరాబాదు క్లాక్ టపర్ పారుగు, ఫిరోద్గాంధి పారుగులో పనులు పూర్తి కావచ్చినవి. ఇప్పన్నీ కూడా 2005లో తప్పకుండా పూర్తి చేసి, వాటిని ప్రారంభించడానికి సిద్ధముగా వున్నాయి. పట్టిక్ గార్డెన్స్లో పున్రపన్నీ మా డిపార్ట్మెంట్ క్రిందకి రాదు. పట్టిక్ గార్డెన్స్ వారే చేస్తారు. రెండవదేమిటంలే ఇంకా కొన్ని పారుగులు వున్నాయి. వాటి పని ఇంకా టేక్ప చేయలేదు. ఈ పారుగుల రక్షల చేయడానికి మునిసిపల్ కార్బోరేషన్ తగినటువంటి చర్యలు తీసుకుంటుంది. ఈ పారుగుల యొక్క విలువ, ఇప్పుడు పూర్తి చేసినటువంటి పారుగుల విలువ తొమ్మిది కోట్ల రూపాయల పైన వుంటుందని గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహాశ్వరరాపు : అధ్యక్ష, పబ్లిక్ గార్డెన్స్ ఉద్యానవన శాఖ పరిధిలో పుంది. అయినప్పటికీ కూడా మంత్రిగారు ఆ డిపార్ట్మెంట్‌తో మాటల్లాడి నగరం నడిబోడ్సులో పుంది కాబట్టి ఆ పబ్లిక్ గార్డెన్స్ ను కూడా అభివృద్ధి చేయాలని చెప్పి మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కోనేరు రంగారాపు : అధ్యక్ష, ఇది హోర్టికల్చర్ కంట్రోలర్లో పుంది. వారు మాత్రమే జాగ్రత్త చేస్తారు. మునిసిపల్ పరిధిలో పున్నప్పటికీ వేరే సహార్డ్ డిపార్ట్మెంట్ కంట్రోలర్లో పుంది. అందుచేత వారే దీని అజమాయిసీ చూసుకుంటారు.

గృహనిర్మాణ రంగంలో అవకతవకలు

ప్రశ్న నెం.58 (1329)

శ్రీ ఆనం వివేకానంద రెడ్డి, శ్రీ ఆనం రామనారాయణ రెడ్డి, శ్రీ ఆదాల ప్రభాకర్ రెడ్డి(సర్వేపట్లి), శ్రీమతి వి. సునీతా లక్ష్మిరెడ్డి - గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) రాష్ట్రంలో 1988 నుండి 2003 వరకు గృహ నిర్మాణ రంగంలో అనేక అవకతవకలు జరిగిన విషయం వాస్తవమేనా?
- ఆ) అయితే, అందుకు బాధ్యతైన వ్యక్తులపై తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

ముఖ్యమంత్రి గారి తరఫున సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రి (శ్రీ డి.యస్. రెడ్యానాయక్):

- అ) అపునండీ, రాష్ట్రంలో బలహిన వర్గాల గృహ నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని అమలు చేయడంలో వివిధ అవకతవకలు జరిగాయి.
- ఆ) కొందరు ఉద్యోగులను సమీపస్తమలో పుంచడంతోపాటు, తప్ప చేసిన సిబ్బంది అందరిపై సంబంధిత నియమావళి ప్రకారం క్రమశిక్షణా చర్యలను తీసుకోవడమయింది. ఈ చర్యల ఫలితంగా, ఆరోపణాల తీవ్రతను అధారంగా చేసుకొని మేజర్, మైనర్ శిక్షలను విధించడమయింది.

శ్రీ ఆనం వివేకానందరెడ్డి : అధ్యక్ష, మీద్వారా నేను మంత్రిగారిని అడిగేదేమంటే ప్రధానమంత్రి గ్రామోదయ యోజన క్రింద 2002-03 సంవత్సరంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి 64 కోట్ల రూపాయలు విడుదలయింది వాస్తవమేనా? గ్రామీణ శాశ్వత గృహ నిర్మాణం నీర్మించిన ఇళ్లను ఈ పథకం క్రింద కట్టినట్లు అంటే ప్రధానమంత్రి గ్రామోదయ యోజన క్రింద కట్టినట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి నివేదిక పంపింది కూడా వాస్తవమేనా అని అడుగుతున్నాను. వాంచే పథకం క్రింద 2001-02, 2003లో కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి 26,268 ఇళ్ల మంజూరు చేసింది. అదే విధంగా 64 కోట్ల రూపాయల వాటా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి చేసింది కూడా వాస్తవమేనా? 972 మాత్రమే అరకొరగా కట్టడం, దానిలో 762 ఇళ్ల వేరే పథకానిని ఈ వాంచే లెక్కలలో గత ప్రభుత్వం చూపించిన మాట కూడా వాస్తవమేనా అని మిమ్ములను అడుగుతున్నాను. పది సంవత్సరాలకు పూర్వం కట్టినటువంటి ఇళ్ల ఈ రోజున వాటన్నింటికి రిసేర్చ్ చెయ్యాలి. వాటికి ఏదైనా మీద్వారా ఇచ్చేటటువంటి అవకాశం పుందా? అయితే మంత్రిగారు ఒకటి ఒప్పుకున్నారు. గతంలో చాలా తప్పులు జరిగాయి. ఓడిపోయిన వాళ్లకు కోటాలు, దోచుకునే వాళ్లకు వాటాలు ఇవ్వడమనేది చూస్తే ఆ దోచుకొనేది ఎవరో మనకు అర్థమపుతుంది. కాంగ్రెస్ ఎం.ఎల్.ఎల్.లు పున్న చోట బాగా చేశారు, లేనిచోట తినడం మొదలుపెట్టారు, పున్న వాళ్లకు ఇళ్ల ఇచ్చారు. ఈ విధంగా చేసినందువల్ల దీనిమీద కాంప్రెపాన్స్ ఎంక్వయిర్ ఏదైనా పుందా అని నేను మీద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను

ఉ.10.30

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్యానాయక్: అధ్యక్షా, ఈ ఇరెగ్యూలారిటీస్ మీద గత అసెంబ్లీలో చాలా నమయం చర్చ జరిగింది. దీని మీద అప్పుడు గౌరవసభ్యులందరూ కూడా గత ప్రభుత్వ హాయాంలో బలహీన వర్గాల గ్రూపుల వందలాది, వేలాది ఇళ్ళను మిస్ యుటిలైజ్ చేశారని అన్నారు. కోట్లాది రూపాయలను మిస్ యుటిలైజ్ చేశారు. అందుకోసం, దీని మీద అప్పుడు ఎంక్వయిరీ వెయ్యాలని గౌరవసభ్యులు అడిగారు. ఈ విషయం మీద కమీషనర్ ల్యాండ్ రెవెన్యూ గారిని ఎంక్వయిరీ చేయమని చెప్పి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆదేశాలు ఇష్టవడం జరిగింది. ఎంక్వయిరీ కూడా జరుగుతుంది. ఎంక్వయిరీలో పూర్తి విపరాలు రావడానికి అవకాశం ఉంది. కాబట్టి గతంలో జరిగిన దాని మీద ఎంక్వయిరీ జరుగుతుందని గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాము.

దేవాలయాలు, చర్చిలు, మసీదుల నిర్మాణము

ప్రశ్న నెం.59(1232)

శ్రీ కె. నగేం - గౌరవనీయులైన మున్సిపల్ పరిపాలన శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారాః

- అ. పట్టకీకరణ వేగపంతంగా జరుగుతున్నటి ప్రాదరాబాదు, రంగారెడ్డి జిల్లాలలో దేవాలయాలు/చర్చిలు/మసీదుల నిర్మాణం కోసం ప్రభుత్వం అనుమతులను ఇస్తున్నదా,
- ఆ. ఏదేని మతానికి సంబంధించిన 30 కుటుంబాలు నిపసిస్తున్నటి ఏదేని బస్టీలో అట్టి నిర్మాణాలను అనుమతించ వచ్చునన్న మేరకు ఏదైనా నిబంధన ఉందా,
- ఇ. అయితే, మైనారిటీ వర్గాలకు ఏవైనా ప్రత్యేక మినహాయింపులు ఉన్నాయా,
- ఈ. మతసామరస్యాన్ని కాపాడటంలో దేవాలయాలు/చర్చిలు/మసీదుల పాత్ర ఏమిటి?

మున్సిపల్ శాఖామాత్యులు (శ్రీ కోనేరు రంగారావు):

- అ. అపుసండీ. జిల్లా కలెక్టర్లు ఎన్.ఓ.సి.జారీ చేసిన తరువాత, స్థానిక సంస్థలు భవన నిర్మాణ అనుమతులను ఇస్తున్నాయి.
- ఆ. లేదండీ
- ఇ. లేదండీ. ఈ ప్రశ్న ఉత్పత్తును కాదు.
- ఈ. అట్టి మతపరమైన కేంద్రాలు ఉండడం ద్వారా, అవి సాసుకూల మార్గంలో పనిచేస్తున్నట్లయితే, మత సామరస్యాన్ని ఆశించవచ్చును.

శ్రీ కె. నగేం: అధ్యక్షా, మా ప్రశ్నలో బి, భాగంలో మంత్రి గారు సమాధానం లేదని చెప్పారు. కానీ ఇది 2002లో పెద్ద మందడి మండలం, వసవర్తి దగ్గర మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా అక్కడ ఒక్క క్లెప్టన్సుడు చర్చి కట్టుకుంటానటే అక్కడ యం.ఆర్.బి నిరాకరించారు. నిరాకరించి, 25 సుండి 30 కుటుంబాల ఇళ్ళ ఉంటే తప్ప ఇప్పలేనని చెప్పి సర్వే చేయించాడు. సర్వే చేయించి అతను ఒక్కడే ఉన్నాడని చెప్పి చర్చి కట్టుకోడానికి నిరాకరించాడు. ఆ తరువాత మూడు నెలల క్రితం జూలైలో అతని ఇంటి ముందు ఏను శిలువ పెట్టుకుంటే మళ్ళీ ఆ యం.ఆర్.బి పచ్చి శిలువ తీసి వెయ్యాలని నోటీసు ఇచ్చి చెప్పాడు. 25 సుండి 30 ఇళ్ళ ఉండాలని, రాజ్యాంగ బద్ధంగా, ఆర్డికల్ 14లో ఇది ఉందని వాళ్ళ చెప్పడం జరిగింది. మంత్రి గారి సమాధానంలో మాత్రం లేదని చెప్పారు. అదే విధంగా దీనికి కాంట్రాస్ట్‌గా ప్రాదరాబాద్, కంటోన్మెంట్ వార్డ్ నెం. 4, గణేంకాలనీ, ప్లాట్ నెం. 16, 17లో అక్కడ దాదాపు 66 హిందూ కుటుంబాలు ఉన్నాయి. అక్కడకి ఒక కేరళాకి చెందిన ఒక వ్యక్తి పచ్చి అక్కడ రెసిడెన్షనల్ ప్లాట్‌గా పెట్టి ప్రైయర్ హాల్‌గా కన్వెర్ట్ చేసాడు. తరువాత జూలై 12,13, 14వ తేదీలలో వరుసగా గొడవలు జరిగాయి. దానిని కన్వెర్ట్ చేయడానికి వాళ్ళ ప్రతి ఆదివారం 600 సుండి వెయ్యి మంది దాకా రావడం వల్ల అక్కడ నిపసిస్తున్న హిందువుల బాధపడి కంపయింట్ చేసారు. జీరో అవర్లో కూడా కూడా దీని గురించి అడగడం జరిగింది. ఒక దగ్గరేమో 30 కుటుంబాలు ఉంటే, ఏ

మతమైనా ఘరవా లేదు, చర్చి కాని మసీదు కాని దేవాలయం కాని కట్టుకునే అవకాశం ఉందని చెప్పారు. అదే విధంగా మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా పెద మందడిలో మాత్రం నిరాకరించారు. ఎందుకు చెబుతున్నానంటే, పై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి గారు ప్రాజా సంక్షేమం కోసం పరతపించి తపస్సు చేస్తున్నారు. రామస్వామి స్థానిక ఎన్నికలలో వారి తపస్సుకు భంగం కలిగించే అవకాశం ఉంది. మత సంఘాలు, వ్యక్తులు, పార్టీలు నిరాకరిస్తే తపస్సు భంగం కలుగుతుంది. దీనికి సరైన సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు: అధ్యక్షాం, గౌరవసభ్యులు అడుగుతూ, రంగారెడ్డి సిటీ పరిధిలో ఉన్నటువంటి మసీదులు, దేవాలయాలు, చర్చిల గురించి అడిగారు. వీరు మహాబూబ్ నగర్ జిల్లాలో జరిగిన ఇన్నిడెంట్స్ గురించి చెప్పారు. ఆ ఇన్నిడెంట్స్ మాకు సంబంధించినని కావు. పోలీస్ కంప్యూటం ఇస్టేషన్ వారి మీద యాక్షణ్ తీసుకోవడం జరుగుతుంది. కాని, ఎన్ని ఇళ్లు ఉంటే అక్కడ పర్మిషన్ ఇస్టోరు, అనే దానికి పర్మిషన్ లేదు. వారు చెప్పినట్లుగా ఒక ఇంటి వారికి ప్రార్థనా స్థలం ఉండి, కలెక్టర్ గారి దగ్గర సుండి ఎన్.పి.సి తీసుకొని అక్కడ ఉన్నటువంటి స్థానిక సంస్థలు పర్మిషన్ ఇచ్చినట్లుయైతే తప్పకుండా మేము పర్మిషన్ ఇచ్చి దానిని కట్టుకోడానికి అవకాశం కల్పిస్తాము. వారు ఈ సమాచారాన్ని గురించి పోలీస్ డిపార్ట్మెంట్ వాళ్లను అడిగితే ఈ వివరాలు వస్తాయని, ఇది సెవరేట్ క్షశ్వన్ అని తమరి ద్వారా గౌరవసభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాము.

శ్రీ కె. నగేం: అధ్యక్షా, కంటోన్మెంట్ యాక్ట్ 1924 ప్రకారం, సెక్షన్ 181 ప్రకారం లేదంటే సెక్షన్ 185(2) ప్రకారంగా మనం ఎక్స్ట్రాటిండ్ చేసుకునే అవకాశం లేదు. That is also on par with the Article No. 14 కాబట్టి ఈ గణేంకాలనీలో కంటోన్మెంట్ రూల్స్ ప్రకారంగా న్యాయం చేయవలసిందిగా, అ కాలనీ వాసులకు ఎలాంటి కష్టం కలిగించకుండా చూడవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు: అధ్యక్షాం, మీరు ఆమోదించారు, మాకు వచ్చింది, కాని ఈ ప్రశ్న మాది కానేకాదు. ఇది మా డిపార్ట్మెంట్కి సంబంధించినది కాదు. ఏదైనా స్థలాలు ఇస్తున్నారంటే మేము సమాధానం చెప్పవచ్చు. దేవాలయ నిర్మాణానికి ఎంత పరిమితి కావాలి, దేవాలయ నిర్మాణానికి డబ్బులు ఇస్తున్నారా లేదా అనే ప్రశ్నలకు ఎండోమెంట్ మినిషన్ గారు, మైనారిటీ మినిషన్ గారు ఇక్కడే ఉన్నారు వారిని అడిగితే చెబుతారు.

జంటనగరాలలో క్రొత్త పై బిపర్ల నిర్మాణ

ప్రశ్న నెం. 60(1636)

శ్రీ పి. జనార్థన రెడ్డి - గౌరవనీయులైన మునిపల్ పరిపాలన శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ. హైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ జంటనగరాలలో క్రొత్త పై బిపర్లను నిర్మించేందుకు ఏవేని ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయా,
- అ. అయితే, ఏయే ప్రదేశాలలో పై బిపర్లను నిర్మించాలని ప్రతిపాదించడమయింది.
- ఇ. ఈ పై బిపర్ల అంచనా వ్యయం ఎంత, వాటిని ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది.

మునిపల్ పరిపాలన శాఖా మాత్రయులు (శ్రీ కోనేరు రంగా రాపు):

- అ. అవునండీ.
- అ. 1వ దశలో క్రింది 5 జంక్షన్లలో పై బిపర్ల నిర్మాణాన్ని ఎం.సి.పోచ్ చేపడుతుంది.
  1. రాబీవ్ స్టోర్స్ - పంజాగట్టు - ఎన్ఎఫ్సిఎల్ జంక్షన్

2. గ్రీన్ ల్యాండ్స్ జంక్షన్
3. సల్గొండ క్రాన్ రోడ్స్
4. ఆర్టిసి క్రాన్ రోడ్స్
5. చాంద్రాయణ గుట్టు

ఇ. ప్రతిపాదిత ఫై బివర్ల నిర్మాణానికి అంచనా వ్యయం సుమారు రూ. 99.20 కోట్ల మొత్తం అవుతుంది. ఈ 5 ఫై బివర్లను 2005 జూలై నాటికి పూర్తి చేయాలని నిర్దయించడమయింది.

శ్రీ పి. జనార్థన రెడ్డి: అధ్యక్షా, మంత్రి గారి జవాబులో రాజీవ్ స్టోర్స్ అని ఉంది. రాజీవ్ గాంధి దేశానికి ప్రాధానిగా ఉన్నారు. రాజీవ్ గాంధి స్టోర్స్ అని వ్రాయాలి. మాజీ ప్రధాని పేరు రాసెటప్పుడు గౌరవ ప్రదంగా ఉండాలని అధికారులకు చెప్పమనాలి. నేను మనవి చేసేదేమిటంటే, ప్రైదరాబాదు రాష్ట్రానికి రాజధానిగా ఉంది. ఏ రోడ్లకి వెళ్లినా ట్రాఫిక్ జామ్ ఉంటుంది. ఉదయం ఎనిమిది గంటల నుండి మధ్యాహ్నం పాశ్వండు గంటల వరకు కూడా ప్రైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్‌లలో ట్రాఫిక్ రద్దీ ఉంటుంది. దీని వల్ల చాలా మంది అవస్తలు పడుతున్నారు. అదే సాయంత్రం నాలుగు గంటల నుండి రాత్రి తొమ్మిది వరకు చాలా అవస్తలు పడుతున్నారు. నేను మనవి చేసేదేమిటంటే, ఇంతకు ముందు ఏవైతే ఫై బివర్ బ్రిడ్జెలు వేసారో, పేరుకు ఫైబివర్లుగా ఉన్నాయి కానీ ఎందుకూ ఉపయోగ పడడం లేదు. అప్పటి రోడ్లు మరియు భవనాల శాఖా మంత్రి గారైన తుమ్మల నాగేశ్వర రావు గారు కూడా ఫై బివర్ బ్రిడ్జెన్ సరిగ్గా వేయలేకపోయామని చెప్పారు. బేగంచేట రైల్వే క్రాసింగ్ దగ్గర ఒక ఫైబివర్ బ్రిడ్జె ఉంది, దాని పక్కన గ్రీన్ ల్యాండ్స్ దగ్గర ఒకటి ఉంది మళ్ళీ కొంత దాటుకొని రాగానే రాజీవ్ గాంధి స్టోర్స్ ది ఒకటి ఉంది. ఈ విధంగా అక్కడిక్కాడే మూడు ఫై బివర్ బ్రిడ్జెలు ఉన్నాయి. ఇనీ ఏ విధంగా వేస్తారు? ఏదైన దూరపు ఆలోచన చేసి ప్రజలకు నిజంగా ట్రాఫిక్ రద్దీ నుండి దూరం చేయాలని ఉందో లేక ఫై బివర్లు అట్లాగే ఉండాలని ఉందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ముఖ్యమంత్రి గారు, గులాంసబీ ఆజాద్ గారు వచ్చినప్పుడు, థిల్టరో ఏ విధంగా అయితే మెట్రో ట్రెయిన్ సిస్టమ్ ఉందో, ఆ విధంగా ఇంట్రాడ్యూస్ చేయమని చెప్పడం జరిగింది. పది వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అపుతాయని అంటున్నారు, ఇప్పుడు 46 వేల కోట్ల రూపాయలు ఇర్గెస్సన్ ప్రాజెక్టుల మీద వేరు వేరు జిల్లాలలో ఖర్చు పెడుతున్నారు. రంగారెడ్డి మునిపాలిటీ ప్రైదరాబాద్ సిటీకి సంబంధించినది. ఒక పది వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి ఎందుకు మెట్రో ట్రెయిన్ సిస్టమ్ ఇంట్రాడ్యూస్ చేయురు? గత ప్రభుత్వం ఎటూ చేయలేకపోయింది, మనమైనా చేయాలని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాము. ఫై బివర్ ప్రాజెక్టులు మూడు ఒక దగ్గరే ఉన్నాయి. దాని వల్ల ఇట్టందులు పస్తున్నాయి. దీని గురించి ఏమైనా ఆలోచించారా? అధికారులు చెప్పిన ప్రకారం జవాబులు చెప్పుకుంటూ పోతే ఎట్లా? ఈ ఫై బివర్ బ్రిడ్జెలు ఇమ్మిడియెట్టగా రెండు మూడు వేస్తే దాని వల్ల ఇట్టందులు పస్తున్నాయి. ఫై బివర్ బ్రిడ్జెల కన్నా మెట్రో ట్రెయిన్ సిస్టమ్ బాగుంటుంది. వంద కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. ప్రైదరాబాద్ సిటీ రంగారెడ్డి మునిపాలిటీ సమస్య ఇది. ఈ విధంగా చేస్తే ప్రజలకు ఇట్టంది లేకుండా ఉంటుంది. కొన్ని లక్షలాది జనం వేరే జిల్లాల నుండి ఇక్కడికి రావడం జరుగుతుంది, ట్రాన్స్పోర్ట్ ఇట్టంది అవుతుంది. అండర్ గ్రోండ్ ట్రెయిన్ సిస్టమ్ తీసుకురావాలని, ఈ ఫై బివర్ల వల్ల ఏ విధమైన లాభం ఉండదని మనవి చేస్తున్నాము.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు: అధ్యక్షా, ఇది ట్రాఫిక్ వారు స్టోర్స్ చేసి డిస్ట్రిక్షన్ చేసినటువంటి ఫై బివర్స్. గౌరవసభ్యులు అడిగినట్లు, మెట్రో ప్రపోజిల్ �it is also under consideration. తొందరలోనే దీని పైన కూడా డెసిప్షన్ తీసుకుంటాము. ఈ ఫై బివర్లు అనుకూలంగా ఉండవనే ఉండేశ్యంతో ఆ నిర్లయం తీసుకున్నాము. రెండవది, గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు రాజీవ్ గాంధి స్టోర్స్ అని అంటే బాగుండేది అని అన్నారు, తప్పకుండా దానిని ఆ విధంగా మార్పుడానికి అభ్యంతరం లేదు. మెట్రో ప్రపోజిల్, ఫెజ్ 2లో పాదరాబాద్, రంగారెడ్డి జిల్లాలలో కూడా అని టీక్స్ చేస్తాము.

శ్రీ పి. జనార్థన రెడ్డి: అధ్యక్షా, మంత్రి గారు సరిగ్గా వింటున్నారో లేదో నాకు అర్థం కావడం లేదు. అధికారులు కూడా సరిగ్గా వింటున్నారో లేదో? రాబోయే షై ఓపర్ బ్రిడ్జీకి రాజీవ్ గాంధి పేరు పెట్టమని నేను అనడం లేదు. ఇప్పుడున్న స్టోల్యా ఏదైతే ఉందో దానికి రాజీవ్ అని ఉంది, రాజీవ్ గాంధి మాజీ ప్రధాని. ఆయన పేరు రాజీవ్ అని ఉంది రాజీవ్ గాంధి అని పెట్టాలి దానికి తప్పు పేరు పెడితే ఎట్లా?

శ్రీ కోసేరు రంగారావు: అధ్యక్షా, రాజీవ్ గాంధి స్టోల్యా అని ఈసారి తప్పకుండా దానిని మార్చి పెడతామని చెప్పాను. దానిని వారు తప్పుగా అర్థం చేసుకున్నారు.

శ్రీ పి. జనార్థన రెడ్డి: సార్ జవాబులో ఏముందంటే, రాజీవ్ స్టోల్యా పంజాగుట్ట అని ఉంది. రాజీవ్ స్టోల్యా, పంజాగుట్ట అని ఉండకుండా, రాజీవ్ గాంధి అని ఉండాలని చెబుతున్నాను. అడుగుతున్నది ఒక్కటి జవాబు చెబుతున్నది ఒక్కటి. నేను మనవి చేసేదేమిటంటే .....

శ్రీ కోసేరు రంగారావు: అధ్యక్షా, ఈ సమాధానంలో పొరపాటున రాశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్: జనార్థన రెడ్డి గారు మినిస్టర్ గారు అంగీకరించారు కదా, మీరు అడగండి.

శ్రీ పి. జనార్థన రెడ్డి: అధ్యక్షా, వారిని ఏదైనా పెట్టమంసండి, ఇప్పుడు రాసిన దాంట్లో తప్పు ఉందని చెబుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: మినిస్టర్ గారు, మీరు కూర్చుండి. జనార్థన రెడ్డి గారు మీరు అడగండి.

శ్రీ పి. జనార్థన రెడ్డి: అధ్యక్షా, చార్ట్స్ నార్సర్లో కాని సికింద్రాబాద్ కాని రంగారెడ్డి మున్సిపాలిటీ ఏరియాలలో ట్రాఫిక్ జామ్తో చాలా ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. కూకట్ పల్లి, రాజేంద్ర నగర్, ఎల్.బి. నగర్, ఉప్పల్, ఘట్కేసర్ ఈ ఏరియాలన్నీ ట్రాఫిక్ జామ్తో ఉంటున్నాయి. కాబట్టి మెట్రో ట్రైయిన్ సిస్టమ్ ఇంట్రాచూస్ చెయ్యాలని అంటున్నాను. ఈ మూడు పైచ్చివర్లకు గతంలో చాలా డబ్బు ఖర్చు అయ్యాంది. ప్రజల డబ్బు కద సార్.

శ్రీ కోసేరు రంగారావు: అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లుగా రంగారెడ్డి జిల్లాలో సెకెండ్ ఫేజ్లో తప్పకుండా చేస్తాము. షై ఓపర్ ఫస్ట్ ఫేజ్లో టీక్ప్ చేశాము. మెట్రో సిస్టమ్ని కూడా టీక్ప్ చేస్తాము. అది కన్నిడరేషన్లో ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : క్వాశ్ నెం. 1697 ....

శ్రీ పి. జనార్థన రెడ్డి: సార్, సార్ ...

మిస్టర్ స్పీకర్: మినిస్టరు గారు చెప్పారు కదండి.

శ్రీ పి. జనార్థన రెడ్డి: అధ్యక్షా, నేను మనవి చేసేదేమిటంటే, రాజీవ్ గాంధి స్టోల్యా దగ్గర ఒక షై ఓపర్ బ్రిడ్జీ, తరువాత గ్రీన్ల్యాండ్ దగ్గర ఒక షై ఓపర్ బ్రిడ్జీ అన్నారు. ఇంస్ట్రీ ట్రాఫిక్ వాళ్ల నర్వ్ చేశారని చెప్పి అన్నారు. మరి చార్ట్స్ నార్సర్, పంజాగుట్ట ఇంస్ట్రీ ట్రాఫిక్ వారు నర్వ్ చేయలేదా?

శ్రీ కోనేరు రంగారావు: అని మేము చేసినని కావు. ట్రాఫిక్ వారు స్టడీ చేసి ఇచ్చినటువంటి సలహాల ప్రకారం ఎం.సి.పోచ్ టీక్ చేయడం జరిగింది. ఓల్డ్ సిటీలో షై టిపర్ బ్లిక్ టీక్ చేశారు. చారిణార్ దగ్గర, చాంద్రాయణ గుట్ట దగ్గర షై టిపర్ బ్లిక్ నిర్మాణం చేశారు. సెకెండ్ ఫ్రెజర్లో అన్ని టీక్ చేస్తామని చెబుతున్నాను.

(అంతరాయం)

MR. SPEAKER: The issue is closed.

పారిపోతున్న నేరస్తులను పట్టుకొనుటకు నాకబందీ పథకం

ప్రశ్న నెం. 5(1697)

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి (సగరి)- గౌరవసీయులైన హోంశాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ. డెడ్ అలెర్ట్ సమయంలో పారిపోయే నేరస్తులను పట్టుకోడానికి సైబరాబాద్, రంగారెడ్డి, నిజామాబాద్, మహబూబ్ నగర్, నల్గొండ జిల్లాల పోలీసుల ప్రమేయంతో ఒక కొత్త నాకాబందీ పథకాన్ని రూపొందించిన విషయం వాస్తవమేనా?
- అ. అయితే, అందుకు సంబంధించిన వివరాలు ఏమిటి?

హోం శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. జనారెడ్డి):

అ. లేదంటీ.

ఆ. ఈ ప్రశ్న ఉత్పత్తును కాదు.

(అంటూ హోం మినిస్టర్ గారు జవాబు చదవ సాగారు)

శ్రీ పి. జనార్థస రెడ్డి: సిటీ ఎం.ఎల్.ఎలతో మీటింగ్ పెట్టుమనండి.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు: ఈరోజు సిటీ ఎం.ఎల్.ఎలతో మీటింగ్ ఉంది. అప్పుడు చర్చించవచ్చు.

దారిద్ర్యరేఖకు దిగువనున్న కుటుంబాలకు పంట గ్యాస్ పై రాయుతీ

ప్రశ్న నెం. 39(1727)

Sri Devineni Uma Maheswara Rao and Sri N.Amaranatha Reddy(Punganur) - Will the Minister for Food and Civil Supplies be pleased to state

- a) Whether there is any proposal to give subsidy on cookinggas cylinder price to the below poverty line families as a part of women welfare activities; and
- b) If so, the quantum of subsidy to be given and the time by which it will be implemented?

MINISTER FOR CONSUMER AFFAIRS (Dr.G. VIJAYA RAMA RAO):

- a) No Sir.
- b) Does not arise.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహాశ్వర రావు: అధ్యక్షా, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో దీపం పడకం ద్వారా ఆ నాడు చంద్రబాబు నాయుడు గారు 27 లక్షల మంది పేద మహిళలకు గ్యాస్ కనెక్షన్లను ఇవ్వడం జరిగింది. ఎన్.డి.ఎ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వస్తే గ్యాస్ ధరలు పెరుగుతాయి, మేము అధికారంలోకి వస్తే ధరలు పెరగవని చెప్పారు. ఈనాడు రెండు సార్లు ఇరవై, ఇరవై రపాయల చోప్పున సలభై రూపాయలు పెంచడం జరిగింది. అంతేకాకుండా ప్రతి నెల 5 రూపాయలు పెరుగుతాయని చెప్పడం జరిగింది. అంతేకాకుండా ఎన్నికల మ్యానిఫిస్ట్లో దారిద్రు రేఖకు దిగువన ఉన్న కుటుంబాలకు నిర్దిత సంఖ్యలో సిలెండర్కు వంద రపాయల చోప్పున సబ్సిడీ ఇస్తామని చెప్పారు. అంతేకాకుండా ఇనుం ధర పెరిగిందని గ్యాస్ సిలెండర్ను ఇవ్వడం మానేశారు. గ్యాస్ ఇస్తామని చెప్పి ఇవ్వకుండా, పేద వల్లకు 23 లీటర్లు ఇచ్చే కిరోసిన్ని 19 లీటర్లకు తగ్గించారు. ఈ విధంగా గ్యాస్ ధర పెరగడం వల్ల గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని మహిళలు ఇభ్యంది పడుతున్నారు. రవాణా ఛార్జీలు కానీ, అమృతం పన్ను పెరగడం వల్ల అదే విధంగా 320 రూపాయల నుండి 340 రూపాయల వరకు పెట్టడం వల్ల సిలెండర్ పేద సబ్సిడీ ఇస్తామని చెప్పి ఈనాడు కేంద్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అధికారంలో ఉన్నారు. రేట్లు పెరగడం వల్ల గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని మహిళలకు గ్యాస్ సిలెండర్లు వాడుకోలేని పరిస్థితులలో ఉన్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు సభలోనే ఉన్నారు. ప్రతి పల్లెకి వెళ్లి మాట చెప్పారు. సిలెండర్కి వంద రూపాయలు ఇస్తామని చెప్పి ఓట్లు దండుకున్నారు. వీళ్లు పేద మహిళలను మోసం చేసారు.

(అంతరాయం)

దీనికి ఏమి సమాధానం చెబుతారో ! గ్యాస్ ధర తగ్గించే విధంగా, అమృతం పన్ను తగ్గించే విధంగా ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారో మంత్రి గారు చెప్పాలి.

ఉ 10.50

డా. జి. విజయరామారావు:- సర్. ఈ మధ్య కాలంలో ఎల్పొజి సిలెండర్ ధర పెరిగిన మాట వాస్తవం. అయితే అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో పెట్రోలియం ప్రొడక్ట్స్ ధర పెరగడం వల్ల ఎల్పొజి సిలెండర్, పెట్రోలియం ప్రొడక్ట్స్ అన్ని కూడా ధరలు పెరిగిపోయిన మాట వాస్తవం. ధరలు పెరగడం అనేది కేవలం అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికో ఈ ప్రాంత ప్రజానీకానికో సంబంధించినది కాదు. ఇది మొత్తం భారతదేశ వ్యాప్తంగా అంతర్జాతీయంగా పెరిగిన పరిస్థితి. సబ్సిడీ ఎన్నికలలో ఇస్తాము అన్నారు. మీరు ఇప్పుడు ఇస్తారా, లేదా అని కూడా గౌరవ సభ్యులు అడుగుతున్నారు. నిజమే - ఎన్నికల సందర్భంలో అనాడు కాంగ్రెస్ పార్టీ, మా పార్టీ మ్యానిఫిస్ట్లో సిలిండర్కు వినియోగదారులకు ఇండివిడ్యూయల్గా సబ్సిడీ ఇస్తాము అని చెప్పిన మాట వాస్తవమే. అయితే ఎన్నికలు అయ్యి ప్రభుత్వం అధికారంలోకి రాగానీ it does not mean immediately. After assuming office we cannot implement all our assurances. We need some time. మాకు ఇంకా సమయం బాగా ఉంది. మేము నిస్స గాక మొన్న అధికారంలోకి వచ్చాము. భవిష్యత్తులో మేము చేసే అవకాశం ఉంది అని మనవి చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎం. అమరనాథరావ్:- కట్టె పొయిల పొగల నుంచి గ్రామీణ ప్రాంత మహిళలను రక్షించడం కోసం, అంతరించిపోతున్న అడవులను కాపాడడం కోసం గతంలో ఈ ప్రోగ్రామ్ తీసుకు రావడం జరిగింది. జూన్ 15 న రు.20 లు అదే విధంగా ఆగస్టులో రు.20 లు చోప్పున రెండు దఫ్టాలుగా గ్యాస్ ధరలలో వ్యత్యాసం ఉందా? అదే విధంగా ఈ పెంచిన ధరల వల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వేల కోట్లలో ఆదాయం వస్తుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వందల కోట్లలో ఆదాయం వస్తుంది. దీనిపైన పన్ను మిసహాయింపు ఇచ్చే అవకాశం ఉందా? ఈ దీపం పడకం ఉండా అని నేను మంత్రి గారిని సేరుగా అడుగుతున్నాను. మీకు ఈ పడకం పైన పేరు మార్చుకుని సోనియాగాంథి అనో, ప్రియాంక గాంథి అనో మార్పు చేసుకుని గ్రామీణ ప్రాంత మహిళలను కాపాడామని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ చాడా పెంకట రెడ్డి:- అధ్యక్ష, గ్యాస్ కనెక్షన్స్ కు సంబంధించి గత ప్రభుత్వ హాయాములో శాంక్షన్ ప్రోసీడింగ్స్ ఇచ్చారు. అయితే అది ఇంకా మహిళలకు అందనందువల్ల వారు ఆవేదన పడుతున్నారు. ఎవరికైతే శాంక్షన్ ప్రోసీడింగ్స్ ఇచ్చారో వారికి ఇప్పడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుందా, లేదా? గ్యాస్ సిలిండర్స్ పెరిగిన దానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం పైన మా పార్టీలు వత్తించి తెచ్చిన మాట వాస్తవం. టిడిపి సభ్యులు కమ్యూనిస్టు పార్టీలు మాటల్లాడడం లేదు అంటున్నారు. మేము మాటల్లాడుతున్నాము, ప్రభుత్వం పైన వత్తించి తెచ్చున్నాము అని మీ ద్వారా వారికి తెలియజేస్తున్నాము.

డా. జి. విజయరామాపు:- దీపం పథకం పేరు మార్చి ఆలోచన ప్రభుత్వానికి లేదు. ఇదే పేరు మీద ఇప్పటి వరకు కంటిన్యూ అవుతోంది. మాకు పేరు మార్చి ఆలోచన లేదు. ధరలు పెరిగాయి. ధరలు పెరగడం వల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వానికి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఆదాయం అధికంగా వచ్చిందిదంతో యదార్థం లేదు. ఎందుకంచే అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో పెట్రోలియం ధరలు పెరగడం వల్ల ఇని ప్రపంచ వ్యాప్తంగా పెరిగిన ధరలు. అధ్యక్ష, తమరు పరిషత్ ఇస్ట్రీ సభ్యుల సమాచారం కొరకు మన చుట్టూపక్కల ఉన్న దేశాలలో నంట గ్యాస్ ధర ఎలా ఉంది అని సభ దృష్టికి తీసుకు రాదలచుకున్నాము.

(అంతరాయం)

ఫ్లీలో సిలిండర్ రేటు రు.281.60 లు. కరాచి లో రు.411.99 లు. థాకాలో రు.283.00 లు. కోలంబోలో రు.372.00 లు.

(అంతరాయం)

ఖాట్టండులో రు.462.00 లు. అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో పెట్రోలియం ప్రాడక్ట్స్ ధరలు పెరగడం వల్ల ఇక్కడ సిలిండర్ ధర పెరిగింది కానీ ప్రభుత్వ ఖజానాను నింపుకోవడానికో, లేదా ప్రజల పైన లభ్యదారులపైన అధిక భారం మోపే ఉద్దేశ్యంతోనో కేంద్ర ప్రభుత్వం కానీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కానీ ధరలు పెంచలేదు అని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాము.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి:- సరిగా జవాబు రాలేదు. ఇది ఎ.పి గపర్చమెంట్ సబ్సిడీ.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- టిఆర్ఎస్ ఎలక్షన్ మ్యానిఫిస్టోలో లేకపోవచ్చు కానీ కాంగ్రెస్ మ్యానిఫిస్టోలో ఉంది. మీరు మర్చిపోయారేమాగానీ ఇచ్చిన ఓరల్ ఆస్టర్లో ఉంది. In phased manner అంటున్నారు. In written answer does not arise అన్నారు. మీరు ఎలక్షన్ మ్యానిఫిస్టోలో కానీ, కాంగ్రెస్ పార్టీ మాటల్లాడినపుడు కానీ ఎన్.డి.ఎ తిరిగి అధికారంలోకి వస్తే చమురు ధరలు పెరిగిపోతాయి, గ్యాస్ ధర పెరిగిపోతుంది ఆ విధంగా ధరలు అన్ని పెరిగిపోతాయి అని సొక్కాత్తు రాజశేఖర రెడ్డి గారు ప్రతి ఒక్క మహిళకు లెటరు రాశారు. మేము వస్తే గ్యాస్ ధర పెరగదు, ప్రతి ఒక్క సిలిండర్కు రు.100 లు సబ్సిడీ ఇస్తాము అని ఆరోజు హామీ ఇచ్చారు. అదే విధంగా ఈ రోజు చూస్తే ఈ గపర్చమెంట్ పచ్చక గ్యాస్ దొరికే పరిష్ఠతి లేదు. ఆ రోజు రు.1000 లు సబ్సిడీ సిలిండర్కు ఇస్తే దానిని రు.750 లకు తగ్గించారు. అది కూడా ఎక్కుడా ఇవ్వడం లేదు. కిరోసెన్ కూడా 23 లీటర్లు ఇస్తుంటే దానిని 19 లీటర్లకు తగ్గించారు. అంతేకాకుండా 27 లక్షల గ్యాస్ కనెక్షన్ ఆరోజు ఇస్తే ఈ రోజు మీరు ఎక్కుడా గ్యాస్ కనెక్షన్ ఇప్పడం లేదు. అంతేకాకుండా ఈ రోజు ఎక్కుడా కూడా గ్యాస్ దొరకడం లేదు. చాలా కష్టపడుతున్నారు. రీఫిల్టింగ్కు 10, 15 రోజులు పడుతోంది. ఇసుము ధర బాగా పెరిగిందని గ్యాస్ సిలిండర్ ధర పెరిగిపోయి సఫల్య కూడా మానేశారు. ఆ విధంగా ఆలోచిస్తే ఎన్.డి.ఎ గపర్చమెంట్లో ఎప్పుడూ కూడా కొరత ఉండేది కాదు. ఆరోజు చాలావరకు కంట్రోలు చేశాము. 2003 లో రు.8300 ల కోట్ల భారాన్ని భరించి ఆరోజు ప్రభుత్వం సబ్సిడీ ఇచ్చింది. ఈ రోజు మీరు లాభాలు ఆర్జిస్తున్నారు. ఇప్పుడే మంత్రి గారు మాకు ఆదాయం రావడం లేదని చెబుతున్నారు. గ్యాస్ ధర 40 శాతం పెంచారు. 8 శాతం సీల్స్ టాక్స్ వేస్తున్నారు. ప్రతి సిలిండర్ మీద రు.5.00 లు ప్రభుత్వానికి అదనంగా ఆదాయం వస్తున్నది. ఇది ఫౌష్ట్. ఏ విధంగా

ఆలోచించినా ధరలు విపరీతంగా పెరిగాయి. అందుకని మీరు చెప్పిన మాట ప్రకారం గ్యాన్ సిలిండర్కి రు.100 లు తగ్గిస్తారా? ఈ రోజు నుంచి ఇస్తారా? ఎందుకంటే ధరలు పెరిగిపోయాయి. ఇటీవల ఈనాడు పేపర్లో ఒక అర్ధికల్ వచ్చింది. వారు నద్దే చేశారు. ధరలు బాగా పెరిగిపోయిన దానికి చాలామంది గ్యాన్ వాడడం లేదు. నిరుపయోగంగా ఉన్నాయి. ఆ విధంగా ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. మీరు చెప్పిన మాట నిలబెట్టుకోలేనందున మహిళలు చాలా అవస్థలు పడుతున్నారు. గ్యాన్ కనెక్షన్ ఇప్పడం లేదు. గ్యాన్ దొరకడం లేదు. ధరలు ఆకాశాన్ని అంటుతున్నాయి. కనీసం ఇప్పట్టేనా ఈ ప్రభుత్వం గ్రేహించి ధరలు తగ్గిస్తామని చెప్పి, మీరు ఇచ్చిన హామీని నిలబెట్టుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాము.

డా. జి. నిజయరామారావు:- సేల్స్ టాక్స్ ఈ మధ్య కాలంలో ఇంపోజ్ చేసింది కాదు. గత ప్రభుత్వం సేల్స్ టాక్స్ ఏదైతే ఇంపోజ్ చేసిందో అదే కంటిన్యూ అపుతోంది తప్ప కొత్తగా ఈ మధ్య సేల్స్ టాక్స్ సిలిండర్ పైన కానీ ఎక్కడా కూడా విధించబడ లేదు. ఎన్నికల మ్యాఫిఫ్సోలో కాంగ్రెస్ పోర్ట్ సబ్సిడీ ఇస్తాము అని చెప్పిన మాట వాస్తవమే. కానీ మీ ద్వారా సంక్రమించిన బ్రెజరీ మాకు పెంటనే సబ్సిడీ ఇచ్చేందుకు పర్మిషన్ ఇప్పడం లేదు. ఎన్నికలలో ఇచ్చిన హామీలు అన్ని కూడా అధికారంలోకి రాగానే next day న కానీ, ఆరు నెలల్లో కానీ ఇంప్లిమెంట్ అపుతాయి అకుంటే వాస్తవం కాదు. మాకు ఇంకా చాలా సమయం ఉంది. మాకు ఉన్న కాల పరిమితిలో మేము ఇంప్లిమెంట్ చేస్తాము.

ఉ.11.00

(ఇంటరఫ్స్)

MR. SPEAKER: Who is protesting? Please be specific in your protest. ఎలాబరేట్ చేయకుండా క్లూప్తంగా మాట్లాడండి.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు: ఆర్థిక పరిస్థితులు బాగా లేపు కాబట్టి తామిచ్చిన హామీలను నిలబెట్టుకోలేమని వారు చెప్పారు. ఒక పక్క కరువు రావడం వల్ల ప్రజల ఆర్థిక పరిస్థితి యింకా అధ్యాస్తుంగా తయారయింది. మూడు సార్లు పెత్తోలియం ధరలు, రెండు సార్లు గ్యాన్ ధరలు పెంచారు. ఆ విధంగా పెంచుతూ, ప్రజల ఆర్థిక పరిస్థితిని మీరు చూడడం లేదు. కావాలని కుంటిసాకులు చెప్పే పరిస్థితి పుంది. ఈ ప్రభుత్వాన్ని అడిగితే చెప్పులేకపోతున్నారు. రెండుసార్లు రు.20 చౌపున పెంచారు.

(ఇంటరఫ్స్)

మిషన్ స్పీకర్: దయచేసి కోఆపరేట్ చేయండి. నిరసన తెలపొలన్నారు. నిరసన తెలపండి. రిపిలీషన్ వద్దు. మీ ప్రాటెస్ట్సును రిజిస్టర్ చేయండి. ఇంకా ప్రశ్నలు ఉన్నాయి.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు: రు. 267 పున్న గ్యాన్ రు. 307 అయింది. మహిళలు ఈ గ్యాన్సు ఉపయోగించితే వారి ఆరోగ్యం బాగుంటుందని, వంట సులభంగా చేయగలుగుతామని భావించేవారు. ఆ పరిస్థితుల్లో వారు 27 లక్షల గ్యాన్ కనెక్షన్ తీసుకున్నారు. భారతదేశంలో యితర రాష్ట్రాలలో కంటే మన రాష్ట్రంలోనే గ్యాన్ కనెక్షన్ ఎక్కువగా , 82 లక్షల కనెక్షన్ పున్నాయి. ధరలు పెంచడం ఒక పక్క, సబ్సిడీ యివ్వక పోవడం మరొక పక్క, యిచ్చిన హామీలను నిలబెట్టుకోకపోవడం వల్ల మహిళలు యిబ్బందిపడుతున్నారు. మేము చెప్పినా ఈ ప్రభుత్వం వినడంలేదు. ఇది చాలా దారణమని తెలియజేస్తున్నాము. ఎన్నికల సందర్భంగా ధరలు పెరగపని, సిలిండర్కు రు.100 సబ్సిడీ యిస్తామని చెప్పి పూర్తిగా ఎగొమం పెట్టారు. మీ యొక్క ఈ ప్రవర్తనకు నిరసన తెలియజేస్తా కూర్చుంటున్నాము.

(తెలుగుదేశం ప్రార్థిసభ్యుల నుండి ‘ మీమ్, మీమ్ ’ అంటూ కేకలు)

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి : గతంలో ప్రతిపక్షంలో వున్నప్పుడు కాంగ్రెస్ ప్రార్థి వంట గ్యాస్ మీద రాయిలీలు యస్తామని ఎలక్ష్ణ హోమీలలో చాలా స్ఫురంగా ప్రకటించారు. హోమీ యిచ్చినప్పుడు వారికి రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి తెలియదా? మంత్రిగారు ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపడ్డప్పుడు యస్తామని అంటున్నారు. ఐదు సంవత్సరాలు మెరుగుపడదా కాంగ్రెస్ ఆర్థిక పరిస్థితి? ఐదు సంవత్సరాలు సబ్జిటీ యిప్పరా గ్యాస్ సిలిండర్ మీద? ‘దీపం’ పథకం కొనసాగిస్తారా, లేదా? బస్తీలకు పోతే సిలిండర్స్ ఎప్పుడు యస్తారిని మమ్ములను అడుగుతున్నారు. గతంలో సర్వే చేసి, ప్రాసెన్ చేసి, దీపం పథకం క్రింద సిలిండర్ యివ్వాలని లిస్ట్ చేసిన వారికి కొనసాగిస్తారా? ఈ విషయంలో చెప్పవలసిన బాధ్యత పుంది

డాక్టర్ జి. నిజయరామారావు: దీపం పథకం కొనసాగించడానికి ప్రభుత్వం కృతనిశ్చయంతో పుంది. ఈ సంవత్సరం కూడా దీపం పథకం క్రింద 5 లక్షల 38 వేల 600 సిలిండర్స్ యిప్పడానికి ప్రభుత్వం సన్నాహాలు చేస్తోంది.

(అధికార ప్రార్థిసభ్యుల నుండి హర్షిధ్వనాలు)

ధరలు పెరగడం అనేది నిరంతర ప్రక్రియ. వారి కాలంలోకూడా ఐదుసార్లు గ్యాస్ సిలిండర్స్ ధరలు పెరిగాయి. అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో పెట్రోలియం ధరల పెరుగుదలకు అనుగుణంగా మన దేశంలో అనేకమార్లు సిలిండర్ ధర పెరిగిన మాట వాస్తవం . వారి కాలంలోకూడా పెరిగాయి. వారు గమనించకపోవడం చాలా దురదృష్టకరం సర్.

శ్రీకె. రోశయ్య: అధ్యక్షా, పెట్రోల్, పెట్రోలియం ప్రాడక్ట్స్, డీజిల్, గ్యాస్ ధరలు పెరగడం అనేది ఎవరూ కోరుకునేది కాదు. అందరం కూడా ధరల పెరుగుదలను నిరసిస్తున్నాము, అందోళన పడుతూ పున్నాము. ఒక్క మాట గుర్తు పెట్టుకోవాలి. కిరోసీన్ ధర గతంలోరు.3 పుండేది. ఈనాడు దాదాపు రు.9 పెరిగింది. ఎవరి కాలంలో పెరిగింది అధ్యక్షా? మీ కాలంలో పెరిగింది కాబట్టి మేము కూడా పెంచుతామని మేము అనడం లేదు. వారికి తమ ద్వారా ఒకటే మనవి చేయాలి. ఆయుల్ స్వాల్ ఎకౌంట్ నుండి గతంలో ఈ దేశంలో కాంగ్రెస్ పరిపాలన సాగినప్పుడు రేట్స్ పెంపకం జరుగుతే అందులో ఆబ్బార్స్ చేసుకునే వారము. యన్డిని ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఐఫేల్స్ పెట్రోల్, డీజిల్, గ్యాస్ ధరలను 22సార్లు పెంచారు. నేను తమకు గుర్తు చేస్తున్నాము అధ్యక్షా. రాజీవ్ గాంధీగారు ప్రధానమంత్రిగా పుండగా ఒక సందర్భంలో లీటర్ పెట్రోల్కు రూపాయి పెంచుతే పెద్దలు, గౌరవనీయులు వాజ్పాయి గారు ఎడ్డ బండిలో పార్లమెంట్కు వెళ్లి తమ ప్రాచ్చెస్ రికార్డ్ చేశారు.

(ఇంటర్వ్యూవు)

యన్. టి. రామారావు గారు సైకిల్ వేసుకొని సెక్రటేరియట్కు వచ్చారు.

(ఇంటర్వ్యూవు)

మీరు మాట్లాడితే ఘరవాలేదా? అంతా మీ యిష్టమా? సభ మీకు, చంద్రబాబుకేనా?

(ఇంటర్వ్యూవు)

అధ్యక్షా, ధరలు పెరిగినప్పుడు నిరసన తెలిపిన వారే అధికారానికి వచ్చిన తరువాత ఎన్నిసార్లు పెంచారు? అధ్యక్షా, ధరల పెరుగుదలను, ఈ రాష్ట్ర ప్రజల ఈతిబాధలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ముఖ్యమంత్రిగారు కేంద్రంలో మాట్లాడి ‘పునరాలోచన చేయండి. నెలవారీగా ధరలు పెంచుతే ప్రజలు భరించే పరిస్థితిలో లేరు. పాత సిస్టం పునరుద్ధరించండి’ అని కోరడం జరిగింది. ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం ఆ రకంగా చనువు తీసుకున్నందువల్ల కొంత పునరాలోచన వచ్చింది. నెలకు రు.5 పెంచేది ప్రస్తుతానికి లేదు. అలా అనే మాట కేంద్రం నుండి రావడానికి కారణం మన రాష్ట్రం తీసుకున్న చోరవ.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి హర్షాధ్వనాలు)

మమ్మల్ని మీరు, మిమ్మల్ని మేము అనడం కాదు. ఉన్న పరిస్థితి యిది. దీన్ని భరించగలిగిన పరిస్థితిలో ప్రజలు లేరని మేము అంగీకరిస్తున్నాము. మా ప్రయత్నం మేము చేస్తున్నాము.

(ప్రతిపక్ష పార్టీల సభ్యుల నుండి తీవ్ర అంతరాయం)

MR. SPEAKER: Already you have expressed your protest. What else do you want? Why did you register your protest? I cannot allow. You have already registered your protest. I will not allow. Please take your seat. The issue is closed. The Minister for Finance has said. You have to release. You have registered your protest. మీరు నిరసన తెలియజేశారు. మీ నిరసనను రిజిస్టర్ చేశారు.

This is a bad practice. You have registered your protest. I have closed the issue. It is not proper. It is very bad. It is a postponed question. మీరు మీ నిరసన తెలిపారు. వాళ్లు చెప్పేది వాళ్లు చెప్పారు. The subject is closed. మీరు అడిగారు, ప్రభుత్వం చెప్పింది. మీకు సంతృప్తి లేక నిరసన తెలిపారు. నిరసన తరువాత మరలా మాట్లాడడానికి అవకాశం యిష్టము. ఒక సారి నిరసన తెలిపిన తరువాత ఆ సబ్సెక్షన్ కోసం అప్పుతుంది.

(ఇంటర్వ్యూన్)

What is this? You have protested. I request the Senior Members of the Party to advise their Members. You have already registered your protest. The Government has said. The issue is closed. You come in different form.

(‘పెంచిన గ్యాస్ సిలిండర్ ధరలను వెంటనే తగ్గించాలి’ ‘ఎన్నికలకు ముందు యచ్చిన హామీలను నిలబెట్టుకోవాలి’ అని తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి నినాదాలు)

ఉ.11.10

(కాంగ్రెస్ పార్టీ ఇచ్చిన హామీలను నిలబెట్టుకోవాలి, ఎన్నికల్లో మహిళలకు ఇచ్చిన హామీలను నెరవేర్పాలంటూ తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన గా.సభ్యులు నినాదాలివ్వసాగారు)

శ్రీ నోముల సరసింహాయి : సార్, ఒక్క నిమిషం ఇవ్వండి....

(తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన గా.సభ్యుల నుండి తీవ్ర అంతరాయం కొనసాగింపు)

MR.SPEAKER: Both the Short Notice Questions (Question Nos. 60-A and 60-B) are postponed.

సమాధానములు
(అనుబంధము - 1)

Now Tea Break for ten minutes.

(The House adjourned for Tea Break for ten minutes, at 11.11 a.m.)

(తేసిటి విరామం తరువాత 11.27 గం.లకు సభ తిరిగి సమావేశమైనది.)
(గౌ. సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు.)

శ్రీ ప్రై. రామకృష్ణదు : అధ్యక్ష, సమావేశాలు ప్రారంభమై 5 రోజులయ్యాయి. ప్రభుత్వం దాదాపు 4-5 స్టేట్‌మెంట్‌లు ఇష్టపడిని ఉంది. ఇస్తామని గపర్చినెంటు ఎమ్ముచ్చు ఇచ్చారు. ఈనేడు ఇస్తే బాగుంటుంది. ఇప్పటికే లేట్ అయిపోయింది.

MR.SPEAKER: We will take them up. Now I am going on to the Condolence Motions.

సంతాప ప్రతిపాదనలు
ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ పైలా అప్పల నాయుడు గారి మృతి వట్ల

MR.SPEAKER: This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri Paila Appala Naidu, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family.

Sri Paila Appala Naidu was a Member of Andhra Pradesh Legislative Assembly from Parvada Assembly Constituency from 1983 to 1984 and 1985 to 1989. He served as Sarpanch, Parvada Gram Panchayat from 1965 to 1983. He also served as Vice-Chairman, Anakapalle Marketing Cooperative Society and also as Member, Zilla Grandhalaya Samstha.

He breathed his last on 10th December, 2004 due to cardiac arrest. He was 58 years.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కె.ఆర్. హనుమంత రెడ్డి గారి మృతి వట్ల

This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri K.R.Hanumantha Reddy, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family.

Sri K.R.Hanumantha Reddy was a Member of Andhra Pradesh Legislative Assembly from Yemmiganur Assembly Constituency from 1978-83. He served as Sarpanch Hallaharvi Gram Panchayat from 1949 to 1978 and as President, Pachayat Samithi, Yemmiganur from 1959 to 1964. He tried his best for the development of farmers in his Constituency.

He breathed his last on 11th December, 2004 due to respiratory problem. He was 89 years.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కె.కె.వి. సత్యనారాయణ రాజు గారి మృతి పట్ల

This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri K.K.V.Satyanarayana Raju, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family.

Sri K.K.V.Satyanarayana Raju was a Member of Andhra Pradesh Legislative Assembly from Elamanchili Assembly Constituency from 1972 to 1978 and 1983 to 1984. He served as Panchayat Samithi President, Achuthapuram from 1959 to 1964 and Elamanchili from 1965 to 1970. He strived hard for the upliftment of B.Cs. and S.Cs. of his Constituency.

He passed away on 12th December, 2004 due to cardiac arrest. He was 82 years.

Let us observe two minutes silence as a mark of respect to the departed souls.

(The House observed silence nem con for two minutes)

ఁ. 11.30

304వ నియమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన అంశము ఇందిరా ప్రభ పథకమును ప్రారంభించుటను గురించి

శ్రీ డి శ్రీనివాస్ : నవంబరు 19,2004 నాడు రాష్ట్రభుత్వం ‘ఇందిరాప్రభ’ పేరుతో సమగ్ర భూ అభివృద్ధి పథకాన్ని రాష్ట్రంలో చేపట్టడం జరిగింది . ఇది ప్రధానంగా ఏండ్ల తరబడి గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా పేద ప్రజానీకానికి ప్రత్యేకంగా బలహీన, ఎన్సి, ఎస్టి, బిసిలకు వారికి ఇచ్చిన స్థలాలను వారితో పాటు పేద ప్రజానీకానికి సాగు కాని భూములు ఏపయితే పున్మాయి వాటిని సాగులోకి తెచ్చి వారికి జీవనాధారం కల్పించాలని ఈ కార్యక్రమం చేపట్టడం జరిగింది . 22 జిల్లాల్లో 9270 అప్పికేషన్లకు సుమారు 3 లక్షల 94 పేల ఎకరాలు, 2 లక్షల 72 కుటుంబాలకు ఉపయోగపడే రకంగా రు 5000 కోట్ల రుణంతో 3 సంవత్సరాలలో ఈ కార్యక్రమం పూర్తిచేయాలని నిర్ణయం తీసుకోబడింది . ఇందులో రు 500 కోట్లు, ఆర్ ఐ డి ఎఫ్ 9 ద్వారా రు 200 కోట్లు ఆర్ ఐ డి ఎఫ్ 10 ద్వారా రు 300 కోట్లు దీనిమీద వెచ్చించడం జరుగుతుంది . అదేరకంగా ఎడిపసల్ రిసర్చ్స్ ఇతర డిపార్టమెంట్స్ అంటే సటిటీ, వెలుగు, ఎన్సి కార్బోరైప్సన్లతో పాటు జిల్లాల్లో ఉన్న బింబింపు వైలబిలిటీ బట్టి వేబ్ ఎంప్లాయిమెంట్ కోరకు ఉన్నవాటిని సమకూర్చుకుని ఇంకా డబ్బులు ఎక్కువ పెట్టించే అవకాశాన్ని కలిగించడం జరిగింది . దీనిని ప్రాజెక్టు మేనేజ్మెంట్ ఎజెన్సీ ద్వారా రాష్ట్రప్రాయిలో దీనికి ఒక రిసర్చ్స్ కమిటీగా పొం చేసి దీంట్లో మన ఆగ్నిజైషన్స్, డిపార్టమెంట్స్, రూరల్ డెవలప్మెంట్లో కాకుండా దీంట్లో వెలుగు, ఎన్సి కార్బోరైప్సన్, ఐ టిడిఎంట్ వీటన్మింట్స్ చూసుకుని ఇంప్లాయిమెంట్స్ కు మేనేజ్మెంట్ ఎజెన్సీగా వీటన్మించడం జరిగింది . అదేరకంగా ఈ కార్యక్రమం ద్వారా దీంట్లో ల్యాండ్ డెవలప్మెంట్కు సంబంధించిన సాయిల్ అండ్ మాయిశ్వర్ కస్టర్ పర్కు, సాయిల్ ఎముండ్మెంట్, ఫాంబండ్స్, సిసిపిస్, పొట్లటేప్స్, క్రియేప్స్ అఫ్ ఇరిగేప్స్ పొట్సైయల్, ఫాం పాండ్స్, హైకల్చర్, ఎఫార్సెప్స్స్స్ ప్స్, ఫాడర్ డెవలప్మెంట్, కమ్యూనిటీ లైవీపుడ్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్, ఇంటిగ్రేటెడ్ క్యాటల్ ఇంప్రొవ్మెంట్ సెంటర్, ఫాం సర్ప్స్ సెంటర్స్ వీటన్మింటనీ చేపట్టడం జరుగుతుంది . ప్రధానంగా కొన్ని జిల్లాల్లో ఏ మైగ్రేప్స్ అయితే జరుగుతోందో దానిని ఆపడానికి జీవనోపాధి క్రియేట్ చేయడానికి ఎ.పి మైగ్రో ఇరిగేప్స్ ప్రాజెక్టు కూడా ఇందులో కలిపి కాంప్రెసిస్ ల్యాండ్ డెవలప్మెంట్ కార్యక్రమం చేపట్టడం జరిగింది . దీని ఇంప్లాయిమెంట్లో భాగంగా స్టేట్ లెవెల్ రిసర్చ్స్ గ్రావ్ తో పాటు రీసర్చ్ కార్యక్రమాల నిమిత్తం ఇక్కిశాట్, అగ్రికల్చర్ యూనిపర్సనల్, లీడింగ్ ఎన్బిఎస్ ను కూడా వేస్ట్ల్యాండ్ డెవలప్మెంట్ ప్రమోప్స్కు కమీషనర్, రూరల్ డెవలప్మెంట్సు కన్సిసర్స్గా పెట్టి రాష్ట్రప్రాయిలో ఎన్సార్సి ఫాం చేయడం జరిగింది . జిల్లాల్లో జిల్లా కలక్కరు చైర్మాన్గా

జిల్లా స్టీరిగ్ కమిటీని ఫాం చేయడం జరిగింది . మండల స్థాయిలో ఎండివో, ఎంఆర్ వో టీం లీడర్గా ఉండి ప్రాజెక్టు పెలిసిచేస్తే స్నీము ఫాం చేశాము . అదేవిధగా డ్యూమా (డి డబ్ల్యూ ఎం ఏ) పెలుగు, ఐటిడిఎం, ఎస్సి కార్బోరైఫ్స్, కొన్సి కొన్సి భ్లక్కలను ఎడప్పన్గా తీసుకుని వారి సూపర్ నిజన్లో ఈ కార్బోక్మాలు జరుగుతాయి . ప్రతి గ్రామంలోను, లేక పెద్ద క్లేత్రాలలో గానీ ఇద్దరు ప్ర్యారా ఇంజనీర్లు ఐడెంటిపై చేసి వారి కో ఆర్డీసేప్స్స్ టో గ్రామస్థలకు గైడెన్స్ ఇచ్చి, ప్రాజెక్టు మేనేజ్మెంట్ ఏజెన్సీకి, లభీదారులకు లింక్ గా వారు ప్యాపరించి ఈ కార్బోక్మాలు సద్వినియోగం అయ్యే విధంగా సహాయపడతారు . అదేవిధంగా మానిటరింగ్ మెకానిజం, గ్రామస్థాయి నిర్వహణ సంస్థలు కామన్ ఇంటర్వెస్ట్ గ్రూపులుగా ఈ ప్రాజెక్టు మానిటర్ చేయడమే కాకుండా గ్రామస్థాయిలో సోఫ్ట్ ఆడిట్ ద్వారా రెగ్యులర్ ఆడిట్ జరుగడం జరుగుతుంది . ఏ ఉష్టేశ్వరంతో ఈ ప్రాజెక్టులు చేయబడ్డాయి వాటికి పూర్తిగా సద్వినియోగం చేసి ఉత్సవి పెంచి, ఈ రోజు ఉన్న పరిస్థితులలో నీళ్ల లేనిదృష్టే సమగ్రంగా ఏ రకమైన పంటలు పండించాలో ఆన్ ఫాం, ఆఫ్ ఫాం యూక్సీనిటీ పెంచుతూ, బలహీనవర్గాల జీవన స్థితిగతులను పెంచడానికి ఈ కార్బోక్మం రూపొందించడం జరిగింది .

డా జి చిన్నారెడ్డి (పనపర్తి): అధ్యక్ష, ఇందిరాప్రభ సేరుతో సమగ్ర భూ అభివృద్ధి పథకం ఈనాడు ఇచ్చిన 304నోటీసుకు గౌరవ మంత్రిపర్యులు గ్రామీణ అభివృద్ధి శాఖామాత్రాలు శ్రీ డి శ్రీనివాస్ గారు ఇచ్చిన వివరణ చాలావరకు అన్ని వివరాలు ప్రస్తుతించడం జరిగింది .

అధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం వ్యవసాయిక రాష్ట్రం . దాదాపు 70 శాతం పైబడి ప్రజలు వ్యవసాయం పైన ఆధారపడి తమ జీవనాన్ని కొనసాగించడం జరుగుతున్నది . ఈ రాష్ట్రంలో దాదాపు ఒక కోటి 6 లక్షల భూకుమతాలు ఉంటే అందులో దాదాపు 80 లక్షల కుమతాలు చిన్న, సన్నకారు రైతుల చేతుల్లో ఉన్నాయి .

ఉ.11.40

ఈ రాష్ట్ర జనాభా దాదాపుగా 7.50 కోట్లు అనుకుంటే, ఒక్కొక్క కుటుంబానికి సరాసరి 5 మంది కుటుంబ సభ్యులు అనుకుంటే, 1.50 కోట్లు కుటుంబాలు ఈ రాష్ట్రంలో పుండే సందర్భంలో ఈనాడు భూమి పుండే కుటుంబాలు కేవలం 1.06 కోట్లు మాత్రమే పున్నాయి . ముఖ్యంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ప్రధాన పృత్తి అయిన వ్యవసాయం పైన ఆధారపడే కుటుంబాలు, ప్రతి కుటుంబానికి కూడా భూమి ఇచ్చే కార్బోక్మం చేపట్టాలని మనకు స్వీతంత్యం వచ్చిన నాటి నుంచి ఈనాటి పరకూ కూడా అనేక ప్రభుత్వాలు ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతోంది.

స్వీతంత్యం రాక ముందు నుంచీ కూడా ఆనాడు పుండే లీటిష్మ్ ప్రభుత్వం, ప్రభుత్వ పరంగా పుండే సర్వస్స ల్యాండ్సు, బంజరు భూములను ఈ పేదలకు పంచడానికి అనేక కార్బోక్మాలను తీసుకోవడం జరిగింది . అదే విధంగా ఆచార్య వినోబాభావే గారు భూదాన ఉద్యమంలో కూడా అనేక మంది భాగస్వాములై స్వచ్ఛందంగా వారికి పుండే పొలాన్ని దానం చేసి, ఆ దానం చేసిన పొలాన్ని పొలం లేని బీద వారికి పంచడం జరిగింది ఆనాడు .

దాని తరువాత శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ గారు ప్రధానమంత్రి అయిన తరువాత ఈ దేశంలో సమాసత్వం రావాలి, కొంతమంది జమీందార్లు, కొంతమంది భూస్వాములు పూర్తాకు గడవని వారు ఈ దేశంలో పుండడానికి వీలు లేదనే భావనతో భూ సంస్కరణలను తీసుకొచ్చి, భూస్వాముల పద్ధ ఎక్కువగా పుండే పొలాన్ని ప్రభుత్వ పరం చేసుకుని, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో భూమి లేని బీదవారికి ఈ పొలాన్ని పంచడం జరిగింది . అదే విధంగా వ్యవసాయ కూలీలు ఎక్కుడైనా బంజరు పొలాలు, పోరంబోకు పొలాలు, ప్రభుత్వ పొలాలు పుంటే, కొద్దో గోప్త్వ సాగుకు అనుకూలంగా పుంటే అటుపంటే పొలాన్ని దున్నుకుంటున్న బీద, రైతు కూలీలకు ప్రభుత్వ పరంగా అసైన్సెమెంట్ పేరుతో వారు దున్నుకునే పొలాన్ని వారి పేరున పట్టా చేయడం జరుగుతోంది.

ఇటువంటి భాములు ఏపైతే పున్నాయో, చాలా కాలం నుంచి ఈ వ్యవసాయ కూలీలకు మనం ఇస్తున్న కూడా చాలా మంది వాటిని దున్నుకునే పరిస్థితులలో లేరు. అటువంటి పొలాలు సాగుకు అనుకూలంగా లేకుండా పోయాయి.

అటువంటి సందర్భంలో ఈ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చి ఈనాటికి సరిగ్గా 7 మాసాలు అవుతోంది. ఈ 7 మాసాలలో ఈ రాష్ట్రంలో, ఒకనాడు అన్నపూర్ణగా పుండె ఈ రాష్ట్రం, ఈనాడు వ్యవసాయ నిరాదరణకు గురై వ్యవసాయం అంటే భయపడే పరిస్థితులు వచ్చిన సందర్భంలో వ్యవసాయానికి ఒక గొప్ప డొతం ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ ప్రభుత్వం ఏర్పడ్డ తోలినాటి నుంచీ కూడా వ్యవసాయానికి ఉపయోగపడే అనేక కార్బూక్మాలు ఈ రాష్ట్రంలో చేపట్టడం జరిగింది. అందులో భాగంగా గౌరవ మంత్రిగారు మనవి చేసినట్లుగా పోయిన నెల 19వ తారీఖు నాడు పేదల పెన్నిధి అయిన భారత మాజీ ప్రధాన మంత్రి శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ గారి జస్తునోత్సవంం రోజున అదే పేరుతో ‘ఇందిర ప్రభు’ అనే పేరుతో ఈ బీదలకు ఇచ్చే పొలాలను అభివృద్ధి చేసే కార్బూక్మంగా భూ సమగ్ర అభివృద్ధి పథకంగా ఈ కార్బూక్మాన్ని మన గౌరవ ముఖమంత్రి గారు గుంటూరు జిల్లాలో వినుకొండ నియోజక వర్గంలోని గొల్లపల్లి మండలంలోని సరికొండాయపల్లి గ్రామంలో మొదలు పెట్టడం జరిగింది.

ఈ గ్రామాన్నే ఎంచుకోవడానికి గల కారణం ఏమిటంటే, 1928లో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం పుండెది. సరికొండాయపల్లి గ్రామంలో దాదాపుగా 64 కుటుంబాలకు ఒక్కొక్క కుటుంబానికి 5 ఎకరాల చోపున ఆనాడు బ్రిటిష్ పొలాలకులు అక్కడ పుండె బీదలకు, పొలం లేని వారికి అప్పజెప్పడం జరిగింది. ఆ ప్రకారంగా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 22 జిల్లాలలో 3.94 లక్షల ఎకరాల భూమిని ఎంపిక చేసుకుని, దాని ద్వారా దాదాపుగా 2.72 లక్షల కుటుంబాలకు మేలు కలిగించాలనే ఉద్దేశ్యంతో మొదలు పెట్టడం జరిగింది. గౌరవ మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా రాబోయే 3 సంవత్సరాలలో రు.500 కోట్లతో ఆర్.ఐ.డి.ఎఫ్.-9 క్రింద రు.200 కోట్లు ఆర్.ఐ.డి.ఎఫ్.-10 క్రింద 300 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాలని, ప్రభుత పరంగా ఇచ్చిన భూమిని అభివృద్ధి చేయాలని నిర్దయించడం ఎంతో హర్షించదగ్గ విషయం. ఇందులో 90 శాతం గ్రాంట్‌గా, మిగతా 10 శాతం ఎవరైతే లభ్య పొందుతారో, ఆ లభ్యదారుడు ఆ డబ్బును జమ చేయవలసిన అవసరం లేకుండా వారు శ్రమ దానం చేస్తే సరిపోతుందని చెప్పడం కూడా చాలా హర్షించదగ్గ విషయం.

అదే మాదిరిగా మొత్తం ఎంపిక చేసిన లభ్యదారులలో 50 శాతం లభ్యదారులు ఎస్.సి.లైట్, 10 శాతం ఎస్.టి.లుగా పుండాలని, అదే మాదిరిగా శ్రీకాకుళం వంటి జిల్లాలలో ఎక్కడైతే బి.సి.లు ఎక్కువగా పున్నారో, అక్కడ బి.సి.లకు కూడా ఎక్కువగా ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని, గిరిజన ప్రాంతాలలో ఎస్.టి.లు ఎక్కువగా పుంటే, వారికి ఆ ప్రదేశంలో ప్రాధాన్యత నివ్వాలని ఏర్పాట్లు చేయడం, ప్రభుత్వానికి బడుగు, బీద వర్గాల వారిపైన పుండె ప్రేమను వ్యక్తం చేస్తోంది. నేను కోరేది, పోయిన నెల 19వ తారీఖునాడు ఈ కార్బూక్మాన్ని రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా మొదలు పెట్టినపుడు, నా నియోజక వర్గంలోని పెదమండాడి అన్న మండల హాంక్వార్ట్‌కు నేను కూడా పోవడం జరిగింది. ఆ మండల్ హాంక్వార్ట్‌లో పుండె పారిజనులకు దాదాపు 12 సంవత్సరాల క్రితం ఆ పొలాన్ని అపైన్ చేసినపుడు, భూ సమగ్ర అభివృద్ధి పథకం క్రింద కార్బూక్మాన్ని మొదలు పెట్టినపుడు, అక్కడకు వచ్చిన లభ్యదారులను ‘ ఎప్పుడైనా నీకిచ్చిన పొలంలో విత్తనాలు వేసావా ’ అని అడిగితే, నేను విత్తనాలు వేసాను, నాకు ఎక్కువ ప్రయోజనం కలుగుతోందని చెప్పిన దాఖలాలు లేవు.

ఆ ఇచ్చిన పొలాలలో రాళ్లు, రఘులు, చెట్లు, చిన్న చిన్న పొదలు పున్నాయి. ఆ పొలాలలో తాను డబ్బు పెట్టి పొలాన్ని అభివృద్ధి చేసి, సాగు చేసే పరిస్థితులు లేవనే మాట వారు చెప్పడం జరుగుతోంది. అటువంటి పరిస్థితులలో కరువు వచ్చినపుడు ఇతర ప్రాంతాలకు వలస పోయి నేను బ్రతికేస్తునని కూడా చెప్పడం జరుగుతోంది. అందుచేత దాదాపు రాబోయే 3 సంవత్సరాలలో రు.500 కోట్లు ఖర్చు పెట్టి ప్రభుత్వం ఈ పేదలకు ఇచ్చిన భాములను అభివృద్ధి చేసే ప్రయత్నం చేస్తోంది, దాని వల్ల తప్పకుండా సత్కరితాలు వస్తాయి.

ఆదే విధంగా ఈనాడు రాష్ట్ర వ్యవసాయం 40 శాతం పొలానికి మాత్రమే సాగునీరు పుంది. మిగతా 60 శాతం కూడా ఈనాడు మనం మెట్ట వ్యవసాయం చేస్తున్నాము. ముఖ్యంగా తెలంగాణా కాని, రాయల్సీమ కాని, కోస్టల్ అంధలో కాని పుండి మెట్ట ప్రాంతాలకు ఎక్కుడో ఒక చోట 4 శాతం, 5 శాతం, 10 శాతం సాగునీటి అవకాశం పుంది కాని, మిగతా 90 శాతానికి వస్తే, వర్షం మీదే ఆధారపడి మెట్ట వ్యవసాయం చేయడం జరుగుతోంది.

ఉ.11.50

ఈనాడు మెట్ట వ్యవసాయం ఒక పెద్ద జూదంగా మారిందని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాము. మనకు తొలకరి వర్షాలు పడినప్పుడు సంతోషహతో విత్తనాలు వేయడం పంట మధ్యలో వర్షాలు లేకపోవడం వల్ల ఎండిపోవడం, ఆ పెట్టిన పెట్టుబడి రాక ఈనాడు దైతు ఆత్మహత్యలు చేసుకోవడం జరుగుతోంది. ఈ సందర్భంలో తమ ద్వారా నేను కోరేదేమంటే, ఈ మెట్ట వ్యవసాయంలో దైతు పెట్టుబడి పెట్టలేకపోతున్నారు. వ్యవసాయం జూదంగా మారింది కాబట్టి పెట్టుబడి పెట్టినా మళ్ళీ మనకు వాపసు వస్తుందనే నమ్మకం లేదు కాబట్టి కేవలం వర్షం పడితే పంట వస్తుంది లేదంటే లేదనే పద్ధతిలో విత్తనాలు వేయడం జరుగుతోంది. దానినల్ల దిగుబడి ఏ మాత్రమూ సెంచుకోలేకపోతున్నాము. ఈనాడు ఎక్కుడ నీటి సౌకర్యం ఉందో అక్కడ పొలంలో దైతులు పెట్టుబడికానీ, వ్యవసాయంకానీ పద్ధతి ప్రకారంగా చేయడంవల్ల వారు మంచి లాభాలు పొందడం జరుగుతుంది. కానీ మెట్ట వ్యవసాయంలో ఉండే దైతుకు మాత్రం ఈ వ్యవసాయంలో పెట్టుబడి పెట్టుకున్న ఉపయోగం లేదు, వారు వ్యవసాయం చేసినా ఏమీ లాభసాధిగా లేదు. మెట్ట వ్యవసాయంలో ప్రధానంగా రెండు విషయాలు పాటించవలసినవి ఉన్నాయి. 1) భూసార సంరక్షణ 2) తేమ సంరక్షణ. ఈరెండూ కానీ మనం ఇంతవరకూ వాటర్పెణ్డ కార్బోక్షమం ద్వారా ఇందిర ప్రభ కార్బోక్షమం ద్వారా మనం ఇచ్చిన పొలాల పైన ఆ పొలాలకు ఏటవాలుకు వ్యతిరేకంగా మనం వాలుకట్టలు కట్టాలి. ఈ భూసారాన్ని తేమని మనం సంరక్షించుకోనే పరిస్థితిలో ఉండమని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాము. ప్రభుత్వం ఈ కార్బోక్షమం రు.500 కొట్టుతో మొదలుపెట్టింది. ప్రధానంగా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే, ఈ సాయిల్ కన్జర్వేషన్, మాయిశ్వర్ కన్జర్వేషన్ గురించికానీ ఈ పొలాల్లో వాలుకట్టలు వేసుకోవడం ప్రధానంగా గుర్తు పెట్టుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాము. ఒకనాడు వ్యవసాయ డిపార్ట్మెంట్ ఈ సాయిల్ కన్జర్వేషన్ కార్బోక్షమాలను చాలా ముమ్మరంగా చేసేది. ఈనాడు వ్యవసాయ డిపార్ట్మెంట్లో ఈ వ్యవస్థ పూర్తిగా నిర్విర్యమయిపోయింది. కేవలం వాటర్ పెణ్డ కార్బోక్షమాలపైన మనం ఆధారపడుతున్నాము. ఇంతవరకూ ఈ పొలం పైన ఉండే సారవంతమైన ఆ పై పొరను కాపొడుకోము. మన పంటల దిగుబడి కూడా పెంచుకోలేదనే మాట మనవిచేస్తున్నాము. కేవలం ఒక అంగుళం సారవంతమైన పొర భూమి మీద ఏర్పాటు చేయడానికి కొన్ని వందల సంవత్సరాలు పడుతుంది. కానీ ఒక్కసారి పెద్ద వర్షాలు పడినప్పుడు గత వంద సంవత్సరాల్లో ఏర్పడిన ఈ సారవంతమైన పొర ఒక్కసారి కొట్టుకుపోయే అవకాశం ఉంది. మనం మడికట్టు ప్రాంతాల్లో ఎక్కుడ ప్రాజెక్టుల క్రింద నీటి సౌకర్యం ఉందో ఆ ప్రాంతాల్లో ఈ పొలాలను చదును చేసుకోవడంవల్ల ఈ పొలాలకి గట్టు కట్టుకోవడం వల్ల ఈ పొలాల్లో ఉన్న సారవంతమైన పొర బయటకు పోకుండా ఆపుకోవడం జరుగుతుంది. దైతు ఎంత పెట్టుబడి పెట్టినా ఆ పొలంలో ఇంకపోవడం జరుగుతుంది. మెట్ట వ్యవసాయంలో ఒండు కొట్టినా, ఎరువు కొట్టినా ఒక పెద్ద వర్షం పడితే మనం ఆ పొలానికి తేలిన ఒండు, ఎరువు మనం పెట్టిన సారం అంతా పొలంలో ఉండకుండా ప్రక్కన ఉన్న చెరువు, గుంటలలో పోవడం సర్వసాధారణం. కాబట్టి మెట్ట వ్యవసాయంలో ప్రధానంగా పాటించవలసినవి ఈ పొలాలకు వాలు కట్టలు వేసుకోవాలని ఈ కార్బోక్షమంలో ప్రధానంగా చేసుకోవలసిన అవసరం ఉందని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాము. వాలు కట్టలు ఆ కాంటూర్ వరకు అనుకూలంగా చేసుకుంటే ఆ కట్టలు వేసిన తరువాత, రాళ్ళు, రపులు పనికిరాని చోట్ల తీసివేయడం ఈ కార్బోక్షమానికి అవసరం ఉందని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాము. ఆ విధంగా మనం మూడు, నాలుగు సంవత్సరాలు ఈ పొలం మీద కష్టపడితే ఈనాడు గౌరవ మంత్రిగారు చెప్పిపట్లు దానికి ఈరోజు చెరువులు ఉంటే ఒండుమట్టి తేలడంకానీ, ఎరువు తేలడం మొదలైనవి చేస్తే, ఆ పొలం సారవంతమవుతుంది. అటువంటి పొలం లేని నిరుపేదకి మనం ఇచ్చిన పొలం ద్వారా లభీ పొందే అవకాశం ఉంటుందని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాము. వర్షాధారంగా వ్యవసాయం చేస్తున్నారు. ఆ పద్ధతి కొద్ది వర్షం ఆ దైతు ఈ వాలుకట్టలు వేయడం వల్ల ఆ మధ్యలో నీటిని

నిలుపుకోవడం వల్ల భూమిలో తేమ పెంచుకోవడం వల్ల ఆ తేమ అంతా పంటకు అందే ఆవకాశం ఉంటుందని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఈనాడు తీసుకున్న ఈ కార్యక్రమం చాలా చక్కటి కార్యక్రమం ఈ కార్యక్రమం ద్వారా సాగుకు అనుకూలం లేని పొలాలు ఉన్నాయో అని తప్పకుండా సాగులోకి రావాలనీ, ఆ బీద రైతును ఆదుకోవాలనేదే ఉధేశ్యము. వచ్చే నెల జనవరి 26 ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం చాలా పెద్ద ఎత్తున భూమిలేని నిరుపేదలకు లక్షల ఎకరాల భూమిని పంపిణి చేయాలనే కార్యక్రమం నిర్దయించుకుంది. విష్ణువాత్తకమైన కార్యక్రమం ఇది. రేపు వీరిచ్చే లక్ష ఎకరాల భూమికి ఈ కార్యక్రమం పర్తింపచేయాలని తమద్వారా సవినయంగా విస్థించుకుంటున్నాను. గతంలో దాదాపు 10 సంవత్సరాలు పరిపాలన చేసిన తెలుగుదేశం ప్రార్థి ఇటువంటి విషయాలపై ఏ మాత్రమూ దృష్టి పెట్టుకుండా కేవలం తాత్కాలికమైన కార్యక్రమాలపై దృష్టి పెట్టి కేవలం ఓట్లు గురించి కార్యక్రమాలు చేయడం, ఈ రాష్ట్రానికి అన్నపూర్ణ అయిన వ్యవసాయాన్ని పూర్తిగా నిర్దిష్టం చేసి ఈ రోజు రైతు నడ్డి నిరిచే పరిస్థితికి తీసుకునచ్చింది. ఈ పరిస్థితిలో ఈనాడు వచ్చిన ప్రభుత్వం రాజశేఖరరెడ్డిగారి నాయకత్వంలో వ్యవసాయానికి పెద్ద ఎత్తున నిధులు కేటాయిస్తూ, ప్రాజెక్టులు చేపడుతూ చాలా పెద్ద ఎత్తున వ్యవసాయానికి అండగా మేము ఉన్నామని ఘోర్యా చేపు విషయం నిజంగా గొప్ప విషయం. మా లక్ష్యం హరితాంధ్ర ప్రదేశ్ సాధించడం. అయితే గత ప్రభుత్వం మేము స్వర్ణాంధ్రప్రదేశ్ ని సాధిస్తామని అన్నారు. అయితే హరితం లేకుండా స్వర్ణం లేదు. ఎవరయినా మేము హరితాంధ్ర కాకుండా స్వర్ణాంధ్ర ప్రదేశ్ సాధిస్తామనే మాట చెబితే అది కేవలం ప్రజలను మఖ్యపెట్టడమేతప్ప వేరేది కాదు. ఉదాహరణకు పరి తీసుకుంటే, పరి గింజ గట్టిపడే పరకూ పరి చేసు ఆకుపచ్చగా ఉంటుంది. ఒక్కసారి గింజ గట్టి పడిన తరువాత పరి చేసు రంగు స్వర్ణంగా మారుతుంది. అదే నిధంగా మామిడికాయలు తీసుకుంటే, లేత దశలో మామిడికాయ ఆకుపచ్చగా ఉంటుంది. పక్కానికి వచ్చిన తరువాత బంగారు వస్తే సంతరించుకుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు హరితం లేకుండా స్వర్ణానికి జంప్ చేస్తామంటే దాని వల్ల కాళ్ల విరగడమే తప్ప స్వర్ణం కాదు. గత ప్రభుత్వం స్వర్ణం అంతా వారి పసుపుపచ్చ జీబుల్లో, కార్యకర్తల జీబుల్లో నింపే కార్యక్రమం తప్ప వేరే కార్యక్రమం చేయలేదు. కాబట్టి ఈనాడు తీసుకున్న ఈ కార్యక్రమాల, చర్యలవల్ల తప్పకుండా ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ హరితాంధ్రప్రదేశ్గా అనుతుంది. దాని ద్వారా మనం స్వర్ణాంధ్రప్రదేశ్ ని తప్పకుండా చేస్తామని సవినయంగా మనవిచేస్తూ, నాకు ఇచ్చిన అవకాశానికి హృదయస్ఫూర్షక ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావుసి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇందిర ప్రభ పథకాన్ని ప్రవేశ పెడుతున్నట్లు ఈ చ ర్పు సంధర్షంగా మంత్రిగారు ఇప్పుడు ప్రకటన ఇచ్చారు. ఇందిర ప్రభ అనేపేరు కొత్తగా ఉండడంవల్ల కొత్త విషయాలు ఉన్నాయోమాలని చూసాము. గత ప్రభుత్వంలో కూడా వేష్ట ల్యాండ్ డెవలమెంట్ ఫండ్, సెంట్రల్ గపర్సుమెంట్ నుండి వచ్చేది. రూరల్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చర్ డెవలమెంట్ ఫండ్ 9,10 క్రింద వచ్చేని. గ్రామీణ వ్యవసాయ అభివృద్ధి కొరకు బలహీనవర్గాలు లేకపోతే నిస్సారమైన భూములను అభివృద్ధి చేయడానికి చేసిన ఆలోచనలో కార్యక్రమాలు, వాటర్ పెడ్ కార్యక్రమాలు చాలా జరుగుతున్నాయి. అయితే ఇచ్చింది ఏమిటంటే, వివిధ కార్యక్రమాల క్రింద అనేక రకాల పీర్లతో కొనసాగే కార్యక్రమాలను ఈ రోజు రు.500 కోట్లలో ఒకచోట పూర్ల చేసి ఇందిర ప్రభాలని పేరు పెట్టడం కొత్త విషయం. దీని గురించి ఎవరికి అభ్యంతరం లేదు.

మ. 12.00

అనలు కార్యక్రమం మాత్రం, గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా కొనసాగుతున్న విషయాన్ని గుర్తు చేస్తున్నాను. ఇది, ఈ రాష్ట్రంలో నాలుగైదు వందల కోట్ల రూపాయలతో ప్రారంభించిన కార్యక్రమం. గత 40,50 సంవత్సరాల నుండి బడుగు,బలహీన వర్గాలకు, ప్రభుత్వం భూములను అసైన్ చేస్తూ వస్తోంది. దాదాపు అసైన్ చేయడానికి భూములు మిగిలి లేవన్న విషయం మనందరకు తెలుసు. అటువంటి భూముల్లో, బలహీన వర్గాలకు ఆర్థిక స్థోముత లేకపోవడం వల్ల, పెట్టుబడి పెట్టుకపోవడం వల్ల, చదును చేసుకోకపోవడం వల్ల బలహీన వర్గాలు, దళితులు భూములను ఎప్పటికపుడు అభివృద్ధి చేసుకోలేక వదిలి పెట్టడం జరిగింది. ఉన్న భూములు చదునుగా లేకపోవడం వల్ల, రాళ్ల రపులు ఉండడం వల్ల, వారు నిస్సహాయంగా ఉన్నారు. ఈ పథకం లక్ష్యం

సాధించేందుకు వీలుగా ఉన్నందున నేను అభినందిస్తున్నాను. ఇవన్నీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి తెలియంది కాదు. మన రాష్ట్రం ప్రధానంగా వ్యవసాయంపైనే ఆధారపడి ఉంది. గ్రామీణ జాభా రోజు రోజుకు పెరుగుతోంది. యువతకు ఉపాధి కల్పించేది వ్యవసాయ పరిశ్రమలే అని తెలియజేస్తున్నాను. వ్యవసాయాధారిత పరిశ్రమలను నెలకొల్పాలంటే, వ్యవసాయి బాగా అభివృద్ధి చెందాలి. ఆశ్చర్య పంపకం విషయంలో, భూ సంస్కరణల విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనేక చర్చలు జరుపుతోంది. కానీ ఈ రోజు దఖితుల చేతుల్లో, బలహీన వర్గాల చేతుల్లో సన్మ, చిన్నకారు రైతుల భూముల సంఖ్య, మొత్తం భూముల సంఖ్యలో 25,30 శాతం కంటే ఎక్కువగా లేదు. 70శాతం భూములు మధ్యతరగతి, ఆ పై తరగతుల వారి చేతుల్లో ఉండడం వల్ల కొద్దో గొప్ప అభివృద్ధి చేసుకొనే అవకాశం ఉంది. ఈ వ్యవసాయం అనే పరిశ్రమకు గిట్టుబాటు రాకపోవడం వల్ల, లాభసాటిగా లేక పోవడం వల్ల, ధరావరాలు, గిట్టుబాటు కాకపోవడం వల్ల అనేక బాధలతో ఈనాడు ఆత్మహాత్యలు చేసుకొన్న వారిలో చిన్న సన్మకారు రైతులతోబాటు మధ్యతరగతి రైతులు కూడా ఉన్నారు. ఈ విషయాన్ని మర్చిపోరాదు. వ్యవసాయానికి సమస్య కేవలం డెవలమెంట్ కాదు. దానితోబాటు, దానికి నీటి సరఫరా చేయడం, మేలు రకమైన ఆధునిక వ్యవసాయం చేయడం, డ్రై ల్యాణ్డ్ కల్పిస్తున్నాడి వచ్చిన సూతన ఫ్రంటియలను ప్రవేశపెట్టడం, కొత్త కొత్త వంగడాలు పెట్టడం, లాభాలు వస్తే మార్కెటలో ఎన్నో పంటలు పండించి, లాభసాటిగా అధికోత్పత్తిచేసి, అధిక లాభాలు సంపాదించే దిగగా వ్యవసాయాన్ని మార్కులని అనుకొంటున్నాము. ఈ సందర్భంగా పెద్ద సమస్య, బడుగు బలహీన వర్గాలు, చిన్న సన్మకారు రైతులకు రక్షణ కల్పించడం, వారి భూములను అభివృద్ధి చేయడానికిగాను చేయాల్సిన ప్రయత్నం తగ్గింది. ఈ కార్బ్రూక్రమాలు గత కొన్ని సంవత్సరాల నుండి కొనసాగుతూనే ఉన్నాయి. ఇస్సుడు క్రమబద్ధికరించి ఒక గొడుగు క్రిందకు తెచ్చిందుకు ‘ఇందిరా ప్రభ’ పేరు పెట్టి రూ.500 కోట్లు మూడు సంవత్సరాలు ఖర్చు పెట్టడానికి అలోచించే విషయాన్ని మనందరం తప్పకుండా అలోచించాల్సిన అవసరం ఉంది. నేడు వందల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసి, ఏ స్థలంలో ఎట్లా ఖర్చు చేశారు, ఏ గట్లు కట్టారు, ఏ ఆనకట్లలు కట్టమో చూసుకొందామంటే, చూసుకోడానికి వీలు ఉన్నా అర్థం కాని పరిస్థితి ఉంది. ఇదే పరిస్థితి గత 40 సంవత్సరాలుగా ఉంది. రాజకీయాలు పెట్టకండి. కాంగ్రెస్ పార్టీ రాష్ట్రాన్ని దేశాన్ని అనేక సంవత్సరాలు పరిపాలించింది. తెలుగుదేశం పార్టీ పది సంవత్సరాలు మాత్రమే పరిపాలించింది. గ్రామీణ వ్యవస్థలో గూడు కట్టిన స్వార్థం, పెత్తందారి విధానం కారణంగా ప్రభుత్వ పథకాలు ఏ విధంగా క్రింది ప్రజల చేతుల్లోకి వెళ్లకుండా, దాని వలున ఉధీశించిన లక్ష్యం సాధించబడకుండా ఆ డబ్బు వ్యధా అయిన పద్ధతి ఉంది. రాజీవ్ గాంధీ గారు చెప్పినట్లు, ఎన్నో వేల కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వం ఖర్చుచేస్తున్నా రూపాయికి 15 పైసలు మాత్రమే పేదవారికి అందుతోంది. అభివృద్ధి మాత్రం కావడం లేదు. ఇది మన ముందు ఉన్న సమస్య. ఈ పథకాలన్నింటిని జిల్లాలో 3,94,000 ఎకరాల విస్తరణానికి 2,72,000 ల కుటుంబాలకు ప్రయోజనం జరుగుతుందని చెప్పుతున్నారు. ఇది సవ్యంగా జరిగితే దీని వల్ల ప్రయోజనం సాధిస్తే, ఈ కార్బ్రూక్రమాన్ని మరో 5, 10 సంవత్సరాలు పొడిగీస్తే, ఇంకా డబ్బు ఉంటే, దీన్ని విస్తరిస్తే, రాష్ట్రంలో వ్యవసాయాభివృద్ధికి సంసూర్ణమైన అవకాశం ఉంటుంది. దీంట్లో సందేహం లేదు. ఈ రోజు దీనిని అమలుపరిచేటప్పుడు నేను తెలుసుకొన్న మేరకు, ఇంతవరకు ఉన్న స్వయంశక్త సంఘాల వారు, వారి కమిటీ యొక్క బ్యాంకు అకోంట్కి డబ్బు జమ చేస్తారు. ఇది మంచి పరిణామం అని తెలియజేస్తున్నాము. ఏదో ఎం.ఆర్.బి. వంటి అధికారులకు ఇచ్చి ఖర్చు చేయమంటే అనుమానాలు వచ్చేవి. ఈ నాడు మహిళా సంఘాలకు బ్యాంకు అకోంట్లో డబ్బుపెట్టి ఖర్చు చేయడం వల్ల, సూపర్బ్రెజర్లు సర్వే చేసి ఇస్సు వేల రూపాయలు అయిందని సర్టిఫికేట్ ఇస్సేనే ఆ మహిళా సంఘాల అకోంట్లో ఉన్న డబ్బు తీసి ఖర్చు చేస్తామని అధికారులు చెప్పారు. రేపు ఏమి జరుగుతుందో చెప్పులేదు. అలాగే జరిగితే డబ్బు సద్విషియోగం చేయడానికి, దాని వల్ల ఫలితం సాధించడానికి కొద్దిగాన్నెనా మార్పు తేవడానికి అవకాశం ఆస్కారం ఉంటుంది. అమలులో, ఆచరణలో మరింత వర్యవేక్షణ పెంచి, ప్రజా ప్రతినిధిల ప్రమేయం పెంచి, వారి ఆధ్వర్యంలో సరిగ్గా ఖర్చు చేసే పద్ధతిలో పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈ విషయమై చిన్నారెడ్డి గారు చాలా విషయాలు చెప్పారు. మన దేశ పరిస్థితులు, వ్యవసాయంలో వస్తున్న అనేకానేక మార్పులను దృష్టిలో పెట్టుకొని, పెద్దవత్తున వ్యవసాయాత్మకీని పెంచి, భూముల యొక్క ఉత్పాదకత పెంచి, వెనుకబడిన వర్గాల వారు పంటలను పండించి, మార్కెట్ చేయడానికి, లాభం రావడానికి, ఎగుమతి చేయడానికి ఉపయోగ పడే పండ్లు, కూరగాయలు, పూలు పంటి అనేక వ్యవసాయ పద్ధతులను మార్పుకొంటించి, తిరిగి వాటిపైన ఆధారపడి వ్యవసాయ పరిశ్రమలు పెట్టుకొంటించి వ్యవసాయం

అత్యంత కీలకమైన పరిశ్రమ. ఇది దేశంలో భారీ పరిశ్రమ. కానీ మన దృష్టి దీనిపైకి వెళ్డడం లేదు. ఈనాట్కెనా నామ మాత్ర పథకాలు కాదు. మధ్యశతరగతి రైతులకు, పేద రైతులందరికి ప్రభుత్వం ఏదో సహాయం అందజేసి సన్న చిన్న కారు రైతులకు ప్రభుత్వం అపైన్న ల్యాండ్ దున్నేవారు కూడా అనేక గ్రామాల్లో వందకాదు, రెండు మూడు వందల ఎకరాలు ఉన్నాయి. కానీ, పది ఎకరాలు వారికి ఉంటే తీసుకొంటామని అన్నారు. 1951వ సంవత్సరం నుండి పోరంబోకు, పంచరాయి, హర్షికతా భూములను ఒక్క గ్రామంలో 500,600 ఎకరాలు పంచి ఇచ్చిన సందర్భాలను నేను చూశాను. అయితే, అనేక కారణాల వల్ల దఖితుల భూములు వారి చేతులు మారడం జరిగింది. అనేక మంది దఖితులు భూములను అమ్ముకోవడం జరిగింది. అనేక చోట్ల దఖితులు కానీ వారు కొనుకోవడం జరిగింది. ఈనాడు దలితుల చేతుల్లో ఎందుకూ పనికిరాని భూములు మాత్రమే ఉన్నాయి. ఇటువంటి బ్లాకులు రెండు, మూడు మాత్రమే వెళ్లాయి. ఒక డాళ్లో గపర్మెంట్ ల్యాండ్ 300 ఎకరాలు ఉంటే, 400 ఎకరాలు ఇదివరకు ఉంటే, ప్రభుత్వ లెబ్లో ఉంది కానీ ఆచరణలో స్థానికంగా దఖితుల చేతుల్లో పది ఎకరాలు వరసగా ఉంటే తప్ప.... అంతకంచే తక్కువ ఠంటే తీసుకోవడం లేదు. అటువంటప్పుడు దీనిని సపరించాల్సిన అవసరం ఉంది. పది ఎకరాల బ్లాకు, 5 ఎకరాల బ్లాకు, మూడు ఎకరాల బ్లాకు అని కాకుండా చేయాలి. విధిలేసప్పుడు, గత్యంతరం లేసప్పుడు, డబ్బు సద్వినియోగం కావాలంటే దఖితులు చెందాలంటే కొన్ని కండిషన్స్ ని ప్రాణీకర్లగా కాపాడుతు, అనబంధంగా సంస్కరించాలి. అందుకని, ప్రభుత్వం దీన్ని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. దీనిని విస్తరింపజేయాలి. ఇంకా విలువలతోబాటు బలహీన వర్గాలకు సంబంధించిన భూములు కలసిమెలని ఉంటే, ల్యాండ్ గట్లు కట్టే పుడు వాటర్ పెట్ ఏర్పాటు చేయడానికి ఎకరాల పరిమితి సాధ్యం కాదు.

ఒక ప్రాంతంలో వాటర్ పెట్ చేయాలంటే, 50,60 ఎకరాలు ఉంటే ఉండ వచ్చు. అందర్ని కలిపి చేస్తే తప్ప, పది ఎకరాలు, 3 ఎకరాలపై ఖర్చు చేస్తేనే గానీ ల్యాండ్ డెవలమెంట్ కాదు. ల్యాండ్ డెవలమ్ కావాలంటే, విస్తారమైన పరిస్థితి అవసరం. అందుకోసం ప్రాణీకర్లగా పరిశిలించాలి. మరోసారి రెవ్ర్యా చేసి, ఆరు సెలల్లున తరువాత ఒక కమిటీని వేసి, పర్యవేక్షణ చేసి, ఆ లోపు ఎదురైన అనుభవాలను పరిగణలోకి తీసుకొని, ఈ విధానంలో అనేక సపరణలు చేసి, ఈ మంచి పథకాన్ని అమలు చేసి, విస్తరింప చేసి నిధులు కూడా అధికంగా కేబాయించాలి. ఇంతకు ముందే వెలుగు, ఇతరతా పథకాల ద్వారా ఉన్న డబ్బు అంతా పోగు చేస్తామని అన్నారు.

మ. 12.10

నిధులు ఇంకా ఎక్కువ కేటాయించాలి. ఇప్పుడే అన్నారు, వెలుగు పథకం గాని, ఇతరతా ఉన్న పథకాల కేంద డబ్బుంతా దీని కింద పోగుచేస్తున్నామన్నారు. మంచిదే ఐడియా. ఆ విధంగా ప్లాను ప్రకారం చేస్తే మంచిదే. కానీ, అన్ని కూడా ఇంకా ఆచరణలో వచ్చే అనుభవాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని, బాగా వ్యాపింపచేసి, వ్యవసాయాభివృద్ధి కొరకు సన్న కారు రైతుల అభివృద్ధికి పాటు పడాలని చెప్పి కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ నోముల నరసింహాయ్ : అధ్యక్షా, మంత్రి గారు ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంటు, చేసిన ఉపన్యాసం చూస్తే ఇదేదో కొంత మంచిగానే అనిపిస్తున్నట్లుగా ఉంది. కానీ దీనిలో, క్లారిటీ అన్నది రాలేదు. రూ.500 కోట్లలో 3 లక్షల 94 వేల ఎకరాల భూమి చేస్తాము అంటే, మీరు ఇచ్చేది ఏ రకమైన భూములు? అన్ని 50 శాతం ఎన్సిలు, 10 శాతం ఎన్సిలు, 40 శాతం అదర్ని అంటున్నారు. ఇప్పుడున్న భూము లన్నీ ఈ రకమైన ఎపైన్ ల్యాండ్స్. లేకపోతే మనం పంచిన సర్పఫ్స్ ల్యాండ్స్. ఇని ఇప్పటికే చేసే యోగ్యత లేకుండా నిరుపయోగంగా ఉండే పరిస్థితి ఉంది. దానికి కావలసిన చేసే యోగ్యమైన భూములన్నిటినీ పెద్దలు ఇంతకు ముందే కాజేశారు. వాళ్లకు వచ్చిన వన్నీ సేర్యం కాని భూములు. అందువల్ల దీనిలో క్లారిటీ వచ్చి పుంటే, మీరు ఇచ్చే ఈ రూ.500 కోట్లు ఈ వర్గాల ప్రజల కోసం ఇచ్చేది, ఏ రకమైన పెట్టుబడి పెడతారు? భూమి అభివృద్ధి చేస్తామంటున్నారు. ఎలా చేస్తారు? నీటి వసతుల కోసం బోర్డు వేస్తామంటున్నారు. బోర్డు వేస్తే ఇప్పటికే నీళ్ల రాని పరిస్థితి ఉంది. అందువల్ల దీనిలో క్లారిటీ

పుంటే బాగుండేది. మేము కోరేది, మనకు మండలాల వారీగా జిల్లాల వారీగా తీసుకుంటారా? ఈ భూముల విస్తీర్ణతను నిర్ణయిస్తే, ఆ భూములను ప్రతి మండల, గ్రామ స్థాయిలో వీళ్లు గుర్తించి, కనీసం చెట్లు పెంచుకోవడాని కైనా ప్రయోజనకారి అవుతుంది. అట్టి పట్టాలు ఇవ్వండి. సారపంతమైన భూమిలో చెట్లు పెంచాలి. చెట్లు పెంచాలంటే సారపంతమైన భూమి కావాలి. ఆ ల్యాంఫ్స్‌లో మామిడి, ఊరి, కుంకుడు పంటి చెట్లను పెంచుకోవడానికి పీదవాడికి పీలు ఉంటుంది. ఈ విధమైన ఆలోచన చేసి పేద వానికి ఏ విధంగా చేస్తే ప్రయోజనం కలుగుతుందో మాడాలి . ఏ ఏజెస్టీ ద్వారా అమలు జరుపుతారో ఆ ఏజెస్టీకి చిత్త శుద్ధి కావాలి. దానికి చిత్తశుద్ధి లేకుండా చేస్తే అని మింగడానికి పనికి వస్తాయి. కనుక ఏ ఏజెస్టీ ద్వారా మీరు అమలు జరిపిస్తారో ఆలోచించాల్సి ఉంది. ఎందుకంటే ఇప్పటికే వాటర్ పెట్టును మనం చూశాము. రూ. 1000 కోట్లు అనలు ఎక్కడ ఉన్నాయా, ఎక్కడా కనపడటం లేదు. ఇంకుడు గుంతులకు రూ. 300 కోట్లు పోయాయి. మరి ఇప్పుడు వాటిలోకి ఈ రూ. 500 కోట్లు పోకూడదు. అస్సెట్స్ ఉండాలి. అని వాష్పపంగా ప్రజలకు ఉపయోగపడే విధంగా ఉండాలి తప్ప, మరొక రకంగా ఉండ కూడదని మా అభిప్రాయం .

మంత్రి గారిని కోరేది , మీరు భూములలో ఉత్సాహితము పెంచుతాం, చిన్న రైతులు వలసలను నిరోధిస్తామని అంటున్నారు. అది ఎలా సాధ్యం అవుతుంది? మీ ఆలోచనా విధానం ఏమిటి? మీరు ఏ విధమైన ఆలోచనా విధానంతో దానిని చేయాలనుకుంటున్నారు? ఫలనా పనులు చేయడం వల్ల చిన్న రైతులు వలసలు పోకుండా ఆగుతారు, దళితులకు, పేదలకు సంబంధించిన భూములను ఈ రకంగా చేస్తామని క్లియర్ కబ్గో చెప్పి ఉంటే ఈ చర్చ కొంత ఉపయోగకరంగా ఉంటుందని నాకు ఉన్న అభిప్రాయం .

ఇక బీడు భూములను శాస్త్రీయంగా సాగు చేస్తాం అంటున్నారు. అంటే ఎలా చేస్తారు? శాస్త్రీయం అంటే ఏమిటి? ఈ రోజు పది ఎకరాల భూమి ఉన్న రైతు కూడా అనలు ఖర్చులు వాళ్లకు రాకపోవడంతో ఆ భూమిని వదలి కూలీలుగా మారి కూలీకు వెళ్లే పరిస్థితులున్నాయి. పేద రైతు ఆ విధంగా భూమిని వదలి బయటకు పోతున్నాడు. మీరు ఇచ్చే అర కొర ఎకరానికి సంబంధించి శాస్త్రీయమైన సాగు అంటే ఏ రకమైన సాగు? గతంలో ఎన్.సి . కమ్యూనిటీ వెల్వె ఇచ్చారు. అవన్నీ కూడా ఇప్పటికీ విద్యుత్ కనెక్షన్స్కు నోచుకోని పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. మోటర్ ఒక దగ్గరకు పోయింది, కనెక్షన్స్ ఇంతవరకూ ఇంకా రాలేదు. మరి ఇప్పుడు మనం బోర్డ వెల్వె ఇష్టాం అంటున్నాము. ఏ విధంగా వారికి బోర్డు ఇచ్చి, వాళ్లు నీరు వాడుకునే విధంగా చేస్తాం ? దీనికి సంబంధించినటువంటి క్లారిటీ ఉంటే బాగుంటుందని మేము తెలియజేస్తున్నాను.

ఇంతకు ముందు రాజీశ్వర రాపు గారు తెలియజేశారు. వారు అనుభవజ్ఞులు. భూములన్నీ పెద్దల చేతులలో ఉన్నాయి. పేదల పద్ధతి ఉన్న భూమి అతి తక్కువ శాతం . ఈ పేదల పద్ధతి ఉన్న అతి తక్కువ శాతం భూములను శాస్త్రీయంగా మీరు ఏ విధంగా సాగు చేయస్తారు? అలా చేయించాలంటే మొట్టమొదట ఫీల్డ్ సర్వే చేయాలి. అలా కాకుండా కాగితాల మీద మనం ఎంత ఎక్సర్చెస్ చేసినా దీనికి ప్రయోజనం ఉండదు. మరి ఈ రోజు దళితులయిన పేదలకు ఇచ్చిన అర కొర ఎకరాల భూమిని సేద్యం చేసుకోవడానికి పేదలకు సాధ్యం కాదు. అతను ఈ అర ఎకరం మీద బతకలేదు . ఎక్కడా పని దొరకదు. ఆ గ్రామాలను, ఆ ప్రాంతాన్ని వదలి వేసి, వెళ్లి పోయే పరిస్థితి వస్తుంది. ఇక ఆ అర ఎకరం భూమినీ ఎవరూ సాగు చేయరు. అది అలాగే సాగులేకుండా డ్యూరికే మిగిలి పోతున్నది. అందువల్ల మీరు ఏ రూపంగా ఫల వ్యక్తాలను పెంచితే ప్రయోజనం ఉంటుందో, ఆ రకంగా ప్రయత్నం చేసుకోండి. కుంకుడు చెట్లు లాంటి వాటిని పెంచడం వల్ల కొంత ప్రయోజనం వస్తుంది. మరొక విషయం ఒక ఎకరం భూమికి సమాసంగా ఉంటుందని ఈ రోజు కాలిక్యులేప్స్ చేసినటువంటిది. అనలు బీడును డెవలెప్ చేయడానికి మనం ఏ రకంగా నీళ్లను ఇవ్వగలుగుతాము? కాబట్టి శాస్త్రీయంగా ఏ విధంగా చేయగలుగుతామన్న దానిని గురించి, ఎన్ని కుటుంబాలకు ప్రయోజనం కలుగుతుంది అన్న దాని గురించి ఆలోచన చేయాలి. మీ లెక్క ప్రకారం సుమారు 2,72,000 కుటుంబాలకు ప్రయోజనం చేకూరుతుంది అంటున్నారు. అది మాటలు కాదు. దాదపుగా ఇప్పుడు మీరు చెప్పినట్లు ఇస్ని

కుటుంబాలు బాగువడితే , వాళ్ళ తలనరి ఆదాయం బాగు పడితే గణనీయమైన ఈ పారిశ్రామిక ఉత్సవులు వినియోగంలోకి వస్తాయి. మీరు ప్రాక్షికల్గా దీనిని చూడండి. ఏదో ఆదరాబాదరాగా పెళ్ళి దీనిని ఏదో పద్ధతిలో చేయడం వల్ల నష్టం వస్తుంది. కాబట్టి ఫీల్డ్ సర్వే చేయండి . దాని వల్ల ప్రయోజనం ఉంటుదని నా అభిప్రాయం . మీరు చెప్పారు. దీని తుది పలుకులలో ఈప్రాజెక్టు కింద చేపట్టే భూములను పూర్తిగా అభివృద్ధి పరచడం చేస్తున్నాము. పశుగణాన్ని అభివృద్ధి చేయడంతో బాటు ఈ భూములను పూర్తిగా వైవిధ్య వ్యవసాయ పద్ధతులలో తీసుకు రావడం జరుగుతోందన్న మాటలను పదేపదే చెబుతున్నారు. ఇక్కడ మాటలు నాకు నోరు తిరుగకుండా ఉన్నాయి. ఏ రకంగా జరుగుతుంది? ప్రాక్షికల్గా వచ్చేపుటికి ఇచ్చేది వీశం చేసేది జాసెడు పొడుగు అన్నట్లు ఉంది. మీరు వైవిధ్య భరితంగా ఏ విధంగా చేస్తారు? ఈ ఇచ్చే డబ్బులతో ఎన్ని లక్షల కుటుంబాలు బాగు పడతాయి? అందువల్ల మీరు ప్రాక్షికల్గా తీసుకురండి . మీ కలలు ఖనితంగా పండాలని కోరుకునే వాళ్లలో సి.పి.ఎమ్ పార్టీ అగ్రభాగాన ఉంటుంది. దానిని మీరు పూర్తిగా ఫీల్డ్ సర్వే చేయండి. ఏదో ఆదరాబాదరాగా చేస్తున్నాం అంటూ చేస్తే కొంత ప్రాక్షికల్గా ఇబ్బంది ఉంటుంది. ఇంతకు ముందు ఇంకుడు గుంటలు రూ. 300 కోట్ల లాగా ఈ రూ. 500 కోట్ల పోకుండా పేదలకు ఉపయోగపడే విధంగా తగిన విధంగా ఆలోచన చేసి , దీనికోసం అందరు స్టోర్ లీడర్సు, ఆల్ పార్టీ లీడర్సుతో ఒక డిస్ట్రిబ్యూషన్ పెట్టండి. దానిలో వచ్చే లోపాలు జిల్లా స్థాయిలో డిస్ట్రిబ్యూషన్ పెట్టండి . రాష్ట్ర స్థాయిలో డిస్ట్రిబ్యూషన్ పెట్టండి . దీనితో వచ్చే అంశాలు పరిగణించి తీసుకోండి. ఈ కార్బోకమాన్ని అమలు చేయడం ద్వారా , కార్బోకమాన్ని చేయడం ద్వారా ఎన్సి, ఎస్టి, బిసిలు, పేద రైతులను అభివృద్ధిలోకి తీసుకురావలసిన అవసరం ఉందని మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాము.

శ్రీ చాడ పెంకట రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఈ రోజున 304 కింద ఈ చర్చ జరుగుతున్నది. ఇందిరా ప్రభ పథకం మొన్న నవంబరు 19వ తేదీన ప్రారంభించాము. అయితే, ఈ పథకం కొంచెం ఆశ్చర్యమైన మీద హడాపుడిగా ప్రారంభించబడిందని నాకు ఉన్న అభిప్రాయం. వాస్తవంగా గత ప్రభుత్వం జిల్లా కలెక్టరును ఉన్న పఛంగా మేసి చేసింది. ఇప్పుడు కూడా జిల్లా కలెక్టరుకు ఆదేశాల ఇచ్చారు తప్ప మాకు ఏమి తెలియపు. అసలు మాకు శాసన సభ సభ్యులకు ఇందిరా ప్రభకు సంబంధించిన అంశాలు ఏమిటో మాకు కొత్త విధానం ఏమిటో అర్థం కాలేదు. ఆ పథకంలో ఉన్న మంచి ఏమిటో, దీనిని ప్రజలకు ఎలా అందజేయాలో అన్నదానిలో మాకు కనీసం కాపీలు సర్క్యూలర్లు అందకుండానే అక్కడ అధికారులు పచ్చి, అయ్యా, ఇందిరా ప్రభ పథకం కింద ప్రోగ్రాము ప్రారంభించండి, అంటే మేము ఆశ్చర్యపోవలసిన పరిస్థితి ఉంది. అందువల్ల ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలి. శాసనసభ్యులు ప్రజా ప్రతినిధులను గమనంలోకి తీసుకు రావడం చేయాలి. అప్పుడు అక్కడ యంత్రాగం పథకం అమలు పరచడానికి అపకాశం ఉంటుంది. అధికార యంత్రాగంతో మనం మాట్లాడాలి. ఎలాంటి పైఫల్యం ఎదుర్కొంటున్నామో, ఎలాంటి అవినీతి, దుర్మార్గం ఎదుర్కొంటున్నామో వేరే చెప్పునక్కర లేదు. ఈ పథకం మంచి ఆలోచనతో కూడిన పథకమే అని మా భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ భావిస్తున్నది. అయితే, బంజరు భూముల సమగ్ర అభివృద్ధి ప్రయోజనకరంగా ఉండాలి అనేది నా అభిప్రాయం. గతంలో కూడా మనకు తెలుసు. వేస్తూ ల్యాండుకు సంబంధించిన పంచుతున్న అనేక పథకాలు ఎన్నో వచ్చాయి. కాని అమలులో అనేక లోపాలు వచ్చాయి. ఆ లోపాలు పుంటే ప్రజలకు రావలసినది రాకుండా పథకాలు పైఫల్యం చెందుతాయి. ప్రజలకు కావలసిన మనం ఇస్తున్న సౌకర్యం అందించాలనే విషయాన్ని నేను ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. బంజరు భూములు అంటే పనికి రాని భూములు. చాలా చేట్ల బంజరు భూముల్లో రాళ్ళు ఉన్నటువంటి భూములు. అంటే ఒక రకంగా అని అక్కరకు రాని భూములు. వాటిని మనం బలహీన వర్గాలకు ఇచ్చాము.

మ.12.20

ఏదో భూమి కావాలని తీసుకున్నారు. అయితే వాటిని అభివృద్ధి చేయడంలో ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి కావాలి. మనం ఒక ప్రాతిపదికను పెట్టుకోవాలి. వాటిని ఇప్పుటికి ఎస్.సి., బి.సి. కార్బోరైస్ ద్వారా అమలుపరుస్తున్నాము. అయితే అమలులో మనం చూస్తున్నాము మద్య దళారీల ప్రమేయం . ఇంజనీరింగ్ ఎం.బి. రికార్డు బుక్, వాళ్ళకి 5 శాతం, ఇంకోకరికి 3 శాతం, ఇట్లా 8, 10 శాతం పోతే ఆ పథకాలు దారి తప్పాయి. అసలైన లాబోక్సులకు ఆ ల్యాండ్ అందడం లేదు. మద్య దళారీల ప్రమేయం

లేకుండా లాభోక్తులు ఒక 10 శాతం విరాళం క్రింద పనిచేసుకుంటే కూడా సరిపోతుంది. అందువల్ల ఆ రకమైన పద్ధతుల్లో ఇది అమలు చేయాలి, పథకం మంచిదే, నేను కూడా వాళ్లతో మాటల్లడడం జరిగింది. అక్కరకు రాకుండా ఉన్న భూములను కూడా పరిశీలన చేయడం జరిగింది. అయితే 20 కుంటలు, ఎకరం, 2 ఎకరాలు పరకు కూడా పుండే పరిష్కారించి పున్నది. ఇది అంతా ఎత్తు, పల్లాలతో కూడుకున్నటువంటి భూమి, మొము స్వయంగా చూశాము అన్ని చిన్నచిన్న రాళ్ల ఉన్నాయి, పెద్ద పెద్ద పట వృక్షాల లాగా ఉన్నాయి, వాటిని కొట్టుకోవడం అంటే కష్టమే. వాటిని తీసివేయడం అంటే కష్టమే. నిజమే తీవ్రమైన కరువు పుండి, కూలీలకు పనిలేదు. అట్లాంటి దశలో వాళ్లకి పని కల్పించవలసిన అవసరం రెండు మైపులా ఉపయోగ పదుతుంది. ఒక రకంగా ఈ పథకం చిత్తశుద్ధితో సక్రమంగా అమలుపర్చడం ద్వారా వారికి తోడ్పడేటట్టుగా కూడా ఉంటుంది. అందువల్ల దీనికి పనికి ఆహారం పథకం కొంత పనిచేసి మనం ఇవాళ 500 కొట్టు రూపాయలతో 3 సంపత్తురాలు చేసిటటువంటి పథకం . 2 లక్షల 72 వేల కుటుంబాలకు ప్రయోజనం చేకూర్చే పథకం అని అన్ని వివరాలు ఇచ్చారు. దీనిని సమగ్రంగా అమలుపర్చే పథకతి ఆలోచనచేయవలసిన అవసరం పున్నది. ఏజెన్సీ అన్నారు, ఎన్.జి.బ.లు ద్వారా కూడా అమలు చేస్తామని అన్నారు. ఎన్.జి.బ.లు మన రాష్ట్రంలో ఎలా పనిచేస్తున్నారు ఇప్పి అన్ని పరిగణలోకి తీసుకోవలసిన అవసరం పున్నది. ఇవాళ స్వచ్ఛంద సంస్థలు అంటే స్వచ్ఛంధగా భోజనం చేసే సంస్థలు కూడా ఉన్నాయి. అందువల్ల స్వచ్ఛంద సంస్థలకు అస్పచెప్పకుండా లాభోక్తులలో సక్రమత్వం తీసుకొచ్చి పని చేయించే ప్రయత్నం చేస్తే మంచిగా పుంటుంది ఆ విధంగ పరిశీలన చేయమని మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను. అలాగే పశుగణాభీవృద్ధికి పశువులను పెంచుకోడానికి లేదా మెట్ట ప్రాంతాలలో ఎత్తు పల్లాలతో కూడుకున్న భూములలో కొంత మార్పు చేసి వాళ్లకి సాంకేతిక వ్యవసాయశాఖ ఆధ్వర్యంలో సలహాలు ఇచ్చి, జీడి చెట్లు పెంచడం అట్లాంటి అనేక పద్ధతులో డెవలప్మెంటు యాక్షిపిట్స్ చేసి బంజర భూముల సమగ్ర అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో కృషి చేయవలసిన అవసరం పున్నది. ఇందిరా ప్రభ అని ఇందిరాగాంధీ పేరుపెట్టినారు చాలా సంతోషం . ఇందిరాగాంధీగారు ఎలాంటి త్యాగాలు చేసినారో, ఈ ప్రభుత్వ యంత్రానం అలాగే ప్రజాప్రతినిధులు మనందరం కూడా కలసి దారిద్ర్యరేఖకు దిగువున పున్న అణగారిన పేర ప్రజలకు ఈపథకాన్ని సక్రమంగా అమలు పర్చడం ద్వారా వారికి న్యాయం చేకూర్చిపాయిన అవసరం పున్నది. ఎన్ని మంచి పథకాలు పెట్టిన కాని ఫలితం రాదు. చెప్పుకోడానికి ఉపయోగ పదుతుంది. ఆచరణలో మాత్రం జూస్యంగా చూస్తున్నాము. అయితే ఆచరణలేని పరిష్కారి పుంటే అది కఠెక్కు కాదు. అందువల్ల దీనిని సక్రమంగా అమలు పర్చడానికి మరింత లోతుగాచర్చ జరిగి క్రింది స్థాయిలో చర్చ జరిపి మధ్య దళారీలు లేకుండా ఇతరుల ప్రమేయం లేకండా సమగ్రంగా అమలు జరిపే దానికి చర్చలు తీసుకోవాలని తమ ద్వారా కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి.శశిధర్ రెడ్డి (మెదక్): అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రిగారు స్టేట్‌మెంటు ఇచ్చారు, ఇది పూర్తిగా రైతులకు ఆశాజనకంగా పున్నది. ఈ రాష్ట్రంలో దాదాపుగా 80 శాతం ప్రజలు వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి జీవిస్తున్నారు. బంజలు భూములు బంగారం పండి అనేక సరికొత్త రైతులకు సంబంధించిన నిజమైన రైతులకు సమగ్రంగా ఈ యొక్క రైతు ప్రభుత్వం . గత 9 సంపత్తురాలలో తెలుగుదేశం పార్టీ పాలనలో పూర్తిగ రైతులను గాలికి వదిలివేసి రైతుల సమస్యలను పూర్తి పట్టించుకోకుండా వ్యవసాయమే దండుగా అన్నటువంటి ఆ యొక్క ప్రభుత్వంలో రైతుకు పూర్తిగా ఏ మాత్రం కూడా అవకాశం లేని విధంగా ఆ ప్రభుత్వం చేసింది. ఇప్పుడు పచ్చినటువంటి ఈ రాష్ట్రం ముఖ్యమంత్రిగారు రైతు షష్టిపొత్తి రాజశేఖరరెడ్డిగారి చౌరపతో అత్యంత ప్రాధాన్యత ఇందిరాప్రభను ప్రారంభించడం మరీ ముఖ్యంగా గరీబీ హాటవో అని నినాదం ఇచ్చిన స్వగ్రహించి భారతదేశ ప్రధాన మరితి ఇందిరాగాంధీ పేరుతోటి నవంబరు 19వ తారీఖునాడువెన్.సి., ఎన్.టి., బి.సి. మరియు ఇతరులకు అస్త్రోమంటు చేసిన భూములను సమగ్రంగా అభివృద్ధి చేయాలనే దృక్పథంతో కాంప్రోస్సివ్ ల్యాండ్ డెవలప్మెంటు ప్రోగ్రామును ప్రారంభించడం పూర్తిగా సమర్పించాలను . దానితోబాటు ఇంకా చాలా గ్రామాల్లో సర్పస్ట్రె ల్యాండ్ కూడా ఉన్నది. దీనిని భూమిలేని నిరుపేదలు అందరికి కూడా ఈ యొక్క సర్పస్ట్రె ల్యాండ్ అస్ట్రోమంటు చేసిన భూములన్నిటిని సమగ్ర గ్రామీణాభీవృద్ధి పథకం క్రిందకు తీసుకొచ్చి కార్యక్రమాన్ని సంపూర్ణంగా పగడ్చందిగా నడిపించాలని మేము దానిని పూర్తిస్తూ స్థాగతిస్తున్నాము.

శ్రీ ఎల్.రాజారావు(పాడేరు): అధ్యక్షా, ఎస్.సి, ఎస్.టి., అభివృద్ధికి ల్యాండ్ డెవలమెంటు స్నీమ్ చాలా ఉపయోగ పడుతుంది. ఈ పథకం ప్రారంభించినందుకు ప్రభుత్వానికి ధన్యవాదాలు. ల్యాండ్ డెవలమెంటు క్రింద 250 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. 14 శాతం ఉన్న ఎస్.సిలకు 250 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. జనాభాలో 7 శాతం ఉన్న ఎస్.టి.లకు 50 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే కేటాయించారు. జనాభా ప్రకారం చూసినట్లయితే క్యాలీట్స్ హెచ్ 250 కోట్ల రూపాయల్లో సగం నిధులు 125 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించవలసిన అవసరం పుస్సది. కానీ 50 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే కేటాయించారు. అందుచేత ఈ వ్యత్యాసాన్ని తగ్గించాలని కోరుతున్నాము. ట్రైబుల్ ఏరియాలో బ్లాక్ ఎస్.ఎస్.గా తీసుకున్నారు. 10, 15, 20 ఎకరాలు బ్లాక్సు యూనిట్‌గా తీసుకోవడంవల్ల మిగతా ప్రాంతాలో ఉన్న రైతులకు నిధులు అందే అవకాశం లేదు. ట్రైబుల్ ఏరియాలో 10 ఎకరాలు కూడా ఒక చోట ఉండే అవకాశం లేదు. ఒక వేళ ల్యాండ్ ఉన్నా కూడా ఎక్కువ నిధులు కొద్దిమందికి మాత్రమే అందడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అంతమందికి అందడానికి అవకాశం లేదు. అందుచేత యూనిట్‌గా కాకుండా దీనిని వ్యక్తిగత లభ్యిదారులకు కూడా ప్రయత్నం చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. డ్రైల్యాంట్స్ కొన్ని ఉన్నాయి దానిలో మొక్కల వేయడం వేసిన తరువాత 5,6 సంవత్సరాల తరువాత గాని ఘలసాయం రావడానికి అవకాశం లేదు. అందుచేత ఇప్పుడు సాగులో ఉన్న భూములకు అక్కడ సఫ్టం జరుగుతుంది. కొన్ని కొన్ని సనుయాల్లో భారీపర్మాలు పడతాయి, అక్కడ ఉన్న భూములు కూడా కొట్టుకుపోతున్నాయి. దానిని బాగు చేసుకొనే శక్తి రైతులకు ఉండడం లేదు. అందువల్ల అటువంటి రైతులకు ప్రాధాన్యం ఇప్పవలసిన అవసరం పుస్సది. ప్రభుత్వ స్టాన్ ప్రకారం చూసినట్లయితే సఫ్టపోయిన రైతులకు ఆర్థిక సహకారం అంద చేయడానికి అవకాశం లేదు. రైతులు కూడా ఆ భూములను మరమత్తులు చేసుకోడానికి ఈ పథకం క్రింద నిధులు కేటాయించవలసిన అవసరం పుస్సది. ట్రైబుల్ ఏరియాల్లో ఎక్కువ దూర ప్రాంతాలు ఉంటాయి, కాలిసడకసడవ వలసి పుంటుంది. కానీ మెటల్ రోడ్సు ఉన్నాప్రాంతాల్లో వాహన సదుపాయలు లేవు. అందుచేత అధికారులు పర్యవేక్షణ చేయాలంటే మండల్ లెవెల్లో ఉన్న ఎండిబులు కాని లేదా అక్కడ స్పెషల్ ఆఫీసర్సును అపాయింట్ చేశారు. కాని వాహన సదుపాయలు లేవు. నీటిని పర్యవేక్షణ చేయడంవల్ల ఈ నిధులు అన్ని సద్వినియోగం అయ్యే అవకాశం పుస్సది. లేదు అంటే నిధులు, నిధులుగానే మిగిలి పోతాయని, పథకం, పథకంగానే మిగిలిపోవడానికి అవకాశం పుస్సది. సూపర్వైజ్ చేయవలసిన అవసరం పుస్సది. సూపర్వైజ్ చేయాలంటే వాహన సదుపాయలు ఇచ్చితంగా ఉండాలి. కాలిసడకసడ తిరిగి వాళ్ళ పని చేయడానికి అవకాశం లేదు.

మ.12.30

అందుచేత కనీసం రూ.50 కోట్లు, గిరిజన జనాభా ప్రకారం చూస్తే రూ.75 కోట్లు ట్రైబుల్ ఏరియాన్కు కేటాయించాలని కోరుతూ శేలవుతీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్: అధ్యక్షా, సంతోషం. అందరు శాసనసభ్యులు ఈ కార్యక్రమాన్ని అభినందించారు. కొంతమంది సభ్యులు ఈ కార్యక్రమాన్ని పాడాపుడిగా ప్రారంభిస్తున్నారనే భావం ఎన్నప్రేణ చేశారు. ఇది మాములు కార్యక్రమం కాదు. ఇండిపెండెన్స్ వచ్చిన నాటిసురి కనీసం రూ.50 కోట్లు పంపిణీ చేయటం జరిగింది. పంపిణీ అయితే చేస్తూనే వచ్చాముగాని అభివృద్ధికి కావలసినంత అవకాశంగాని, త్రైట్స్ గాని ఇప్పటం జరగలేదు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి డా. రాజశేఖరరామ్మారు ప్రత్యేకమైన దృష్టి సారించి బల్హీనపర్మాలకు భూములు ఇప్పటం జరిగినప్పటికీ వారు ఎటువంటి పనిలేకుండా, లైన్ లీపుడ్ లేకుండా ఉండిపోతున్నారని, కేవలం భూములు ఇచ్చిసంతమాత్రాన సరిపోదు, వాటిని అభివృద్ధిచేయవలసిన అవసరం ఉందనే ఆలోచన ఈ ప్రభుత్వానికి వచ్చింది.

ఇందిరప్పబు అని పేరు పెట్టటంలో కూడా ఒక ఆంతర్యం ఉన్నది. ఇందిరాగాంధీ చరిత్రను దృష్టిలో ఉంచుకుని, ఆమె తెచ్చిన ల్యాండ్ రిఫామ్సు, మిగలు భూమి పంపిణీ విషయంలోగాని, బడుగు మరియు బలహీనవర్గాలవారి అభ్యసుతో కొరకు వారు తీసుకున్న నిర్లయాలు యావత్ భారతదేశం గర్మిచదగిన నిర్లయాలు కాబట్టి వారి పేరున ఈ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టి అంచలంచెలుగా సమగ్ర భూమి అభివృద్ధి చేపట్టాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ కార్యక్రమం తీసుకోవటం జరిగింది. భ్లాక్స్ చేస్తే బాగుండదు, ఇండివిడ్యువర్గగా తీసుకోమని చెప్పారు. వర్షాభావం దృష్టోఽం ఈనాడు సాగులో ఉన్న భూములనే మసం సాగుచేసుకోలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాము. నీటి ఎద్దడి, వర్షాభావం ఉన్న ఈ పరిస్థితుల్లో 5, 10 లేక 15 ఎకరాలను పెద్దపెద్ద భ్లాక్స్గా తీసుకున్నట్టయితే సమగ్రగంగా అభివృద్ధిచేయటానికి అవకాశం ఉంటుంది. లోకల్ కండిషన్సుబట్టి, ల్యాండ్స్ యొక్క పరిస్థితులనుబట్టి టెక్నికల్ పీపుల్ సహకారంతో, వారియొక్క ఇన్వాల్వ్మెంట్స్ దీనిపైన ఫోకస్ చేయటం జరుగుతోంది. దీంట్లో ప్రధానంగా వారికి పని కల్పించటంతోపాటు వారి భూములను అభివృద్ధిచేయాలని నిర్లయించాము. 90% గ్రాంట్గా ఇస్తూ ఈనాడు ప్రభుత్వం ఈ కార్యక్రమాన్ని తీసుకోవటం మామూలు విషయం కాదు. బుఱాలు తీసుకుపచ్చి సమగ్ర భూమి అభివృద్ధికోసం ఈ కార్యక్రమాలు చేపట్టటంలో చాలా దైర్యసాహసాలు కావాలి. అటువంటి దైర్యసాహసాలతో తీసుకున్న నిర్లయం ఇది.

దీనిద్వారా రెండు ప్రధానమైన చర్యలు తీసుకోబోతున్నాము. ఒకవైపు వారికి పని కల్పించటమేకాకుండా వారి భూమినే డెవలప్ చేయటం జరుగుతుంది. చాలామందికి కొన్ని అనుమానాలు వచ్చాయి. అందులో కొన్ని వాస్తవాలు ఉన్నాయి. 50 లక్షల ఎకరాల భూమిని పంపిణీచేస్తే చాలావరకు భూమి వారి కంట్రోల్లో లేదని అన్నారు. ఎస్టేన్స్ పోసెషన్లో ఉన్న భూములను గుర్తించటం జరుగుతుంది. దాంట్లో ఎటువంటి లిటగేషన్ ఉన్నా, వేరే వారి కబ్బా ఉన్నా లేదా దానిని వారు అమ్ముకున్నారనే విషయం మా దృష్టికి వచ్చినా చర్యలు తీసుకుంటాము. అటువంటి భూములను రూల్స్ ప్రకారం అవిధంగాచేయటానికి వీలులేదు. కలెక్టర్గారికి కూడా ఆదేశాలు ఇవ్వటం జరిగింది. అక్కడ ఉన్న శాసనసభ్యులతోపాటు పంచాయితీ ఇన్స్టిట్యూషన్స్కు సంబంధించిన వారిని కూడా ఇన్వాల్వ్ చేయాలని, వారిని పడెంటిపై చేయాలని, వారిని కూడా కాప్టిడెన్స్లోకి తీసుకోవాలని చెప్పటం జరిగింది.

ఈనాడు ప్రతి ల్యాండ్సు, ప్రతి భ్లాక్స్ ను సర్వేచేసి ల్యాండ్సు ఏ రకంగా అభివృద్ధిచేయాలో, ఏ రకమైన ప్రీట్మెంట్ ఇవ్వాలో, ఎటువంటి పంటలు పండించగలమో, పంటలు పండే అవకాశం లేకపోతే ఆ భూమిని ఏవిధంగా ఉపయోగించుకోవాలో తెలియచేస్తూ ఒక జి.ఓ.ఎస్ ఇచ్చాము. ఆ జి.ఓ.ఎస్ పరిశీలిస్తే descriptive activities అన్ని 2.4 (1) మండి 12 పాయింట్లు ఉన్నాయి. Land declaration, soil and moisture conservation works, creation of irrigation potential, micro irrigation, horti-culture, bio-diesel plantation, productivity enhancement, animal husbandry, marketing infrastructure, vermi compost, palm forestry, dry land agriculture, nursery raising, skill development, animal husbandry and fodder development మొదలైనవి ఉన్నాయి. ఈవిధంగా ల్యాండ్సు పరిశీలించి టెక్నికల్గా అక్కడ ఏ య్క్షేత్రిటీ చేస్తే బాగుంటుందో ఆ య్క్షేత్రిటీ అక్కడ చేపట్టాలని ఆదేశాలు ఇవ్వటం జరిగింది. రాజీష్వరరాపుగారు మాట్లాడుతూ ఇది క్రొత్తగా లేదని అన్నారు. ఇదివరకు ఏవిధ డిపోర్ట్మెంట్స్ ద్వారా ల్యాండ్స్ డెవలప్ చేసిన మాట వాస్తవం. ఆ డెవలప్మెంట్ కూడా నామమాత్రంగా ఉండేది, ఎట్టస్టు ఉండేది కాదు.

ఈనాడు ఉన్న పరిస్థితుల్లో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రత్యేకమైన దృష్టి సారించి సుమారు 10 రెప్యూ మీటింగ్స్ జరిపి రూ.500 కోట్లు డబ్బు కేటాయించట మేకాకుండా ఏవిధ డిపోర్ట్మెంట్స్ ద్వారా, అనగా ఎస్.ఎస్. కార్బోరేప్స్, ఐ.టి.డి.ఎ., వెలుగు మొదలగు వేర్చేరు శాఖలను కూడా ఇందులో ఇన్వాల్వ్ చేయటమేకాకుండా ప్రతిష్ట కలిగిన ఎన్.జి.ఓ.లు ఎవరైతే on-farm and off-farm activitiesలో నిమగ్నమై ఉన్నారో వారిని కూడా ఇన్వాల్వ్ చేసి, విలేజ్ ఆగ్రాషేషన్స్, కామన్ ఇంట్రెస్ గ్రూప్స్ ను కూడా ఇన్వాల్వ్ చేసి వాటిద్వారా గ్రామస్థాయిలో మానిటర్ చేయటం జరుగుతుంది. ఇందులో ఒక్క రూపాయైనా వృథాగా పోవటం గప ర్స్మెంట్కు ఇష్టంలేదు. ఇదివరకు వాటర్ కష్టర్మేప్ పేరు మీద వేల కోట్ల రూపాయలు ఏరకంగా ఎటువంటి రిజిస్ట్రేషన్ రాకుండా పోయాయో మనందరం చూశాము. ఈసారి ఆవిధంగా జరగకుండా ఉండటానికి, అణకాణి అయినా దుర్మినియోగంకాకుండా

నిధులన్నీ సద్వినియోగం చేయాలనే భావనతో, అధికార అనధికారులతో అన్ని యాన్పెట్టు కనోడడరేషన్‌లోకి తీసుకుని ప్రాశర్టగా సర్వేచేసి రీసెర్చ్ చేసిన తరువాత ఈ అభివృద్ధి కార్యక్రమం తీసుకోవటం జరిగింది. ఎస్.సి.లకు దీంట్లో 50% ఇప్పటిమేకాకుండా ఎస్.టి.లకు మినిమమ్ 10% ఇవ్వాలని, వారి పొప్పులేషన్ ఏరకంగా ఉంటే ఆరకంగా, చాలా లిబరల్గా దానిని ఇన్క్రీజ్ చేసే అవకాశం కూడా కల్పించటం జరిగింది. కేవలం 10% అన్న మాట కానే కాదు. రాజురాపుగారు మాట్లాడుతూ creation of travelling facilities for the officers అని చెప్పారు. ఆ కార్యక్రమం చేపట్టిసప్పుడు సూపర్ విజన్ కు వారికి కావలసిన ఫసిలిటీన్ అన్ని తప్పకుండా ఇవ్వాలనే మాట చెప్పారు. నేముల నరసింహయ్యగారు మాట్లాడుతూ ఒక క్లారిటి ఉండాలని అన్నారు. మీరు జి.బి. మొత్తం చూడండి. దీంట్లో ఇంకా క్లారిటి తీసుకురావాలన్నప్పుడు మీరు ఎటువంటి సూచనలు ఇస్తారో చూసి ఆ ప్రకారం చేద్దము. బేసికల్గా ఈనాడు ప్రభుత్వ లక్ష్యం, ప్రభుత్వ కమిట్మెంట్, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రత్యేకమైన దృష్టి సారించి ఒక స్పీషల్ ఇంప్రెస్టో ఈ కార్యక్రమాన్ని మొదలుపెట్టటం, బడుగు మరియు బలహినపర్చాలవారికి, రైతుకూలీలకు లైవ్ లీహాడ్ కల్పించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ కార్యక్రమం తీసుకోవటం జరిగింది. ఈ విషయంలో ఏ రకమైన మంచి సూచనలు వచ్చినపుటికీ తప్పకుండా స్పీకరిస్తాము. వెంకటరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ information should be given to MLAs and Panchayat members అని అన్నారు. కలెక్టర్ కు ఆలీరెడి శ్రీప్రకృష్ణ్ ఇచ్చాము. ప్రజాప్రతినిధులకు తప్పకుండా ఇందులో ప్రమేయం ఉంటుంది. ప్రజాప్రతినిధులు నిజమైన జడ్డెన్ కాబట్టి వారి ప్రమేయం ఉండేవిధంగా తప్పకుండా ప్రభుత్వం బాధ్యత తీసుకుంటుంది. దీనిని కంటిస్యమ్ ప్రాసెన్గా మూడు సంపత్సురాలపరకు సుమారు 4 లక్షల ఎకరాలు టార్డెల్ చేసుకుని ముందుకుపోతున్నాము.

అందరియుక్క సహకారంపట్లనే సరైన రిజల్ట్స్ వసాయనే విశ్వాసం మాకు ఉన్నది. ఇంకో రకమైన యాష్టివిటీస్ కు ఎక్కుడా అవకాశం లేకుండా, అవకశ వకలకు ఏమాత్రం అవకాశం లేకుండా పకడ్చంది వ్యాహంతో దీనిని సూపర్ ప్రైజ్ చేయటం జరుగుతుంది. దీని ఇంప్లిమెంటేషన్ కొరకు అన్ని రకాల సహకారం మీ అందరినుండి కావాలి. ఎల్లావేళలా నేను ఎవైలుబుల్గా ఉంటాను. మీవద్ద ఎటువంటి సూచనలు ఉన్నా ప్రభుత్వానికి తెలియచేయండి. 16 జిల్లల్లో ఇది ప్రముర్ స్టేజ్లోనే ఉన్నది. ప్రైషికల్ ఇంప్లిమెంటేషన్ ఇప్పుడిప్పుడే మొదలుపుతుంది. ఇప్పుడు కేవలం ఐడిఎప్పై చేయటం, సర్వే చేయటం, భూములు ఏరకంగా ఉపయోగపడతాయనేది గుర్తించటం జరుగుతోంది. కాబట్టి మీరందరూ ఇందిరాప్రభ కార్యక్రమానికి పెద్ద ఉస్ప తీసుకురావాలి. ఎవైష్ట్ భూములేకాకుండా పేద, బలహినపర్చాలవారియొక్క సాంత భూములు అయినపుటికీ వాటిని కూడా తీసుకుని డెలాప్చేయటానికి అవకాశం ఉన్నదని మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. అభినందించినందుకుగాను అన్ని పార్టీలవారికి నా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు అందచేస్తున్నాము. ఇంప్లిమెంటేషన్లో కూడా ఇదే రకమైన సహకారాన్ని అందించాలని, తప్పకుండా మీ సూచనలను తీసుకుని ప్రభుత్వం ముందుకువెళుతుందని తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. దేముడు : అధ్యక్ష, ఈ భూమిని పంపిణీచేయాలని, పేదలకు పంచాలని ఎప్పటినుండో కమ్యూనిస్ట్స్ పార్టీ పోరాటం చేస్తున్నది మీకు తెలిసిన విషయమే. పాతడానికి క్రొత్తపేరు పెట్టారు. ఇందిరాగాంధీగారి పేరు పెట్టారు. మాకు అభ్యర్థం లేదు, అభినందిస్తున్నాము. గతంలో వారు ప్రధానమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు పేదలకు భూమి పంచుతామని చెప్పి కొంతమేరకు పంచారు. పాత దానికి క్రొత్త పేరు పెట్టినపుటికీ ఇది చాలా మంచి స్థిరమ్. గత ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో దీనిని అమలుచేయకపోవటంపట్ల కొన్ని అట్లగే ఉండిపోయాయి. ఇందిరాగాంధీ పేరు పెట్టారు కాబట్టి ఆ పేరు నిలబెట్టటానికి ప్రభుత్వం కృషిచేయాలని, చేస్తుందని భావిస్తున్నాను. ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో భూమి ఉంది. చాలా ఎక్కువ భూమి ఉంది, తక్కువ వ్యవసాయం చేస్తున్నారు. 25, 30 సంపత్సురాలుగా వ్యవసాయం చేస్తున్నారు. అటవీశాభామంత్రిగారు మా ప్రాంతానికి వచ్చి చూశారు. ఆ ప్రాంతంలో భూములకు పట్టాలు ఇవ్వలేదు. ఆ భూములకు పట్టాలు ఇచ్చి ఇందులో ఇన్క్రూడ్ చేస్తారా? ఒక బ్లోక్లో 20, 30 ఎకరాలు ఉన్నట్లయితేనే దీనిని ఇంప్లిమెంట్ చేస్తున్నారు. అనివార్య కారణాలపట్ల 1, 2 ఎకరాలు ఉన్న రైతులు వ్యవసాయం చేయలేక వదిలివేశారు. అక్కడక్కడ 1, 2 ఎకరాలు ఉన్నవారు వ్యవసాయం వదిలేశారు. వారిని కూడా ఇందులో ఇన్క్రూడ్ చేస్తారా? ఇండివిడ్యుపల్గా

చేసుకునేవారికి కూడా ఇస్తారా, లేదా అనేది చెప్పాలి. దళితులకు భూమి పట్టాలు ఇచ్చారు, భూమి ఎక్కడో చూపించలేదు. రెవెన్యూ మంత్రిగారు మా జిల్లాకు వచ్చినప్పుడు వారి దృష్టికి ఈ విషయం తీసుకుపెళ్లగా ప్రాభుమ్య అన్ని సాల్వోచేసి భూములు అప్పచెబుతామన్నారు. ఈ విషయం డి.డి.ఆర్.సి., జిల్లాపరిషత్ మీటింగ్స్‌లో పెట్టాము. కానీ ఇప్పచేపరకు నమస్య పరిష్కారం కాలేదు. అటువంటి భూములను ఇమ్మిడియెటగా తీసి ఎస్.సి.లకు అప్పచెప్పి ఆ భూములలో కూడా ఈ స్క్రీమ్ ఇంప్లిమెంట్ చేస్తారా? భూస్వాముల చేతిలో భూమి ఎక్కువగా ఉన్నది. భూమి పంచి ఇస్తామని అంటున్నారు. భూస్వాములపడ్డ గుర్తుమెంట్ భూమి ఉంది. వారివద్దనుండి ఆ భూమిని తీసి పేదలకు, ఎస్.సి., ఎస్.టి., ఇ.బి.సి.కు ఇస్తారా? దుక్కి దున్నుకోవటానికి ఎద్దులులేక చాలామంది వ్యవసాయం మానేస్తున్నారు. రూ.20,000 నుండి రూ.25,000 పెడితే తప్ప దుక్కి రావటంలేదు. అలాంటివారికి ఎద్దులు కొని ఇచ్చి వారు కూడా వ్యవసాయం చేసుకోవటానికి సహకారం అందిస్తారా? ఈ విషయాలను స్ఫురంగా చెప్పాలని తమరిద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

మ.12.40

శ్రీ సిహాచ్. అయ్యప్పాతుడుః అధ్యక్షా, ఇది కొత్త స్క్రీం ఏమీ కాదు. పాతదే. కాకపోతే కొత్త సీపాలోపాత పారా లాగా కొత్త పేరు పెట్టారు. ఇక మంత్రి డి. శ్రీనివాస్ గారి మీద నాకు నమ్మకం పుంది. అయిన ఏది చేసినా చాలా సిన్నియర్గా చేస్తారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత నమారు 50 లక్షల ఎకరాల భూమి పేదవారికి ఇస్తడం జరిగిందన్నారు. అది వాస్తవం. అయితే నాకు తెలిసినంతవరకు ఆ 50 లక్షల ఎకరాల భూముల్లో దాదాపు 60, 70 శాతం పరకు ఆ భూముల్లో వేరే వాళ్లు సాగు చేస్తున్నారు. గతంలో ప్రభుత్వం పేదలకు ఇచ్చినభూముల విషయంలో నర్సే చేయిస్తే ఈ వాస్తవాలు బయటికి వస్తాయి. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఈ సర్వే చేయించాలని కోరుతున్నాను. ఈ పథకాన్ని నిజమైన లభ్యారులచేతుల్లోనే భూమి పుండీలసక్రమమైన చర్యలు తీసుకున్నప్పుడే ఈ పథకం విజయవంతమవుతుంది. ఇంకోక విషయం ఈ పథకాన్ని కొబ్బరికాయ కొట్టి ప్రారంభోత్సవం చేయాలని పై నుంచి అదేశాలు వచ్చాయని అధికారులు వచ్చి చెప్పిపరకు శాసనసభ్యుడైన నాకే దీని గురించి తెలియదు. కాబట్టి ఇలాంటి విషయాల గురించి శాసనసభ్యులకు కానీ, మండల ప్రైసిడెంట్, జడ్ పి టి సి మరియు స్థానిక సర్వంచ పంటి ప్రజా ప్రతినిధులను కూడా ఇన్వార్క్ చేసినట్లయితే ఇలాంటి కార్బూక్మాలు సక్రమంగా అమలు జరగడానికి అవకాశముంటుంది. కాబట్టి దయచేసి ఈ విషయాన్ని మంత్రి గారు దృష్టిలో పుంచుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. కిష్వర్ రెడ్డిః అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రకటించిన నిధంగా రాబోయే జనవరి 26వ తేదీన లక్ష ఎకరాల భూమిని పేదలకు పంపిణీ చేస్తామని ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రకటించడం జరిగింది. కాబట్టి దాన్ని కూడా ఈ ఇందిరా ప్రభ పథకం పరిధిలోకి తీసుకున్నారా? అదేనిధంగా ఈ రోజున సన్న, చిన్న కారు రైతులు, వ్యవసాయ కూలీలు నిద్యుత్ కనెక్షన్ కోసం అప్లికేషన్స్ పెట్టుకున్నారు. ఎన్నో సంవత్సరాలు గడచినా ఇంతవరకు నిద్యుత్ కనెక్షన్ ఇష్వలేదు. ఇప్పుడు ఇందిరా ప్రభ పేరు మీదపేదలకు ఇష్వబోయే భూములతో పాటు ఇంతకుముందు దరఖాస్తులు ఇచ్చిన వారికి కూడా కన్నిడర్ చేస్తారా?

శ్రీమతి పి. అరుణ(గజపతి నగరం): అధ్యక్షా, నాకు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు ముందుగా ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను. ఈ ఇందిరా ప్రభ గురించిపెద్దలు ఇందాకనే చెప్పినట్లు కొత్త స్క్రీం ఏమీ కాదు. గతంలో పున్నదే. కాకపోతే ఇప్పుడు కాంగ్రెస్ గుర్తుమెంట్ అధికారంలోకి వచ్చింది కాబట్టి పేరు మార్చారు. ముఖ్యంగా మా జిల్లాలో ఇనాం ల్యాండ్స్ ఎక్కువగా పున్నాయి. మెంట్యూడ మండలంలో కూనేరు, ఉన్నంగి మండలాలలో లైబర్ల్స్ అధిక సంఖ్యలో పున్నారు. కానీ వారికిచ్చిన భూములన్నీ భూస్వాముల ఆకుపేస్వోలోనే పున్నాయి. అందుపల్లాత భూస్వాములతో పోరాపీ 80, 90 ఎకరాల పరకు తిరిగిగిరిజనులకు ఇప్పించడం జరిగింది. కానీ ఇప్పుడు పేదలకు భూములు ఇప్పించడంలో అలాంటి వారిని పడెంటిపై చేయడం లేదు. కాబట్టి ఈ పథకాన్ని అమలు చేయడంలో సన్న కారు, చిన్నకారు మరియు బలహీన వర్గాలకు చెందిన రైతులకు జెస్యూన్ పర్సన్సు ఐడెంటిపై చేసి వారికి దక్కేలా చర్యలు తీసుకోవాలిన అవసరముంది. ఇక్కడ చెబుతున్న మాటలు ఆచరణలో

కనపడడం లేదు. జెస్యూన్ వారికి ఇష్వకుండా ఎవరో పెద్దలు చెప్పిన వారికి మాత్రమే దక్కుతున్నాయి. అలా కాకుండా జెస్యూన్ పరుస్కు ఇచ్చేవిధంగా లోకల్ ఎమ్ ఎల్ ఎ లు ఇచ్చిన రెప్జింటీపస్ కూడా కన్నిడర్ చేయాలని కోరుతున్నాము. గతంలో ఇచ్చిన ఇంటాం ల్యాండ్స్ 40, 50 సంపత్సురాలైనా ఇస్టపీపరకు లభ్యిదారుల చేతికి దక్కలేదు కాబట్టి అలాంటి వారిని కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని కోరుతున్నాము.

శ్రీ సున్నం రాజయ్యా అధ్యక్షా, ఈప్రభుత్వం పేదలకు భూములను పంపిణీ చేస్తామంటున్నది చాలా సంతోషం. గత ప్రభుత్వ పాలకులు భూ పంపిణి విషయాన్ని మరచిపోవడం జరిగింది. అయితే ఈ ప్రభుత్వం చేస్తామంటున్నది. గిరిజన ప్రాంతాలలో భూమి అభివృద్ధి కోసం వంద శాతం తీసుకుంటారా? దీనిని నిర్దిష్టంగా చెప్పాలని కోరుతున్నాము. ఎందుకంటే మా భమ్మం జిల్లాలోని భమ్మం, భద్రాచలం నియోజకవర్గాలలోని²⁹ మండలాలుంటే టోటల్గా బ్రైబల్ ఏరియానే కాబట్టి ఆ గిరిజన ప్రాంతాలలో మొత్తం భూమిని అభివృద్ధి చేస్తారా?

మ12.50

అలగే భ్లాస్ అంటున్నారు, గత ప్రభుత్వంలో ఒక్క సమితులుండేవి, ఆ భ్లాక్ లేకపోతే ల్యాండ్ డెవలవ్మెంటుకు సంబంధించిన భ్లాక్స్? స్పృష్టంగా చెప్పాలని కోరుతున్నాము. అదేవిధంగా ఎన్జిం లంటున్నారు. ఎన్జింలకు ఇచ్చే దాంట్లో పారదర్శకత ఉండేలా చూడాలి. ఎందుకంటే ఈ ఎన్జిం లు కొత్తకొత్తవి చాలా పుట్టుకొస్తున్నాయి. వాస్తవంగా గిరిజనులకు, బడుగు బలహిన వర్గాలకు ఉపయోగకరంగా పుండే ఎన్జింలను మీరు ధృవీకరించి పెట్టాలి. అలగే మిగులు భూములు లక్షల ఎకరాలున్నాయి. గిరిజన ప్రాంతాలలో చట్టాలకే తూట్లు పొడిచే పరిస్థితి పుంది. కోర్టుల్లో లిటగోపస్థున్నాయి. అడ్వకేట్స్ పని చేయడం లేదు, ఎందుకంటే డబ్బున్న వారికి వారు ఎక్కువ శాతం పని చేస్తున్నారు. గిరిజన భూములు అన్యాకొంతం అపుతున్నాయి. అటువంటి ఎల్పిఐర్ కేసులను ఇందులో చేరుస్తారా? జిల్లా కలెక్టర్లను డబ్బుయింపి ల ఛైర్జన్లుగా పెట్టారు. ఆ కమిటీలో ఎనిల్నీ లను కూడా సభ్యులుగా వేస్తారా, లేదా? స్పృష్టంగా చెప్పాలని అడుగుతున్నాము. మిగులు భూములు, కోర్టు పెండింగులు ఈవిధంగా చాలా విషయాలున్నాయి. బ్రైబల్ ఏరియాలో పున్న భూములలో పూర్తిగా చెట్లు, పుట్టులు పెరిగాయి. తాతలు, తండ్రులు నుంచి వస్తున్న ఆ భూమికి సంబంధించి మా గిరిజనులకు పట్టాలు లేక చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఈ సందర్భంగా ఆ భూములకు సంబంధించి గిరిజనులకు పట్టాలు ఇచ్చే అభివృద్ధిచేయడానికి ప్రభుత్వం ఏ మేరకు కృషి చేస్తుందో స్పృష్టంగా చెప్పాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాము.

శీమతి కొండా సురేఖ (శ్యాంపేట): అధ్యక్షా, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం రైతుల సంక్షేపం కోరి మాటీ ప్రధాన మంత్రి ఇందిరాగాంధీ గారి పుట్టిన రోజు సందర్భంగా ‘ఇందిర ప్రభ’ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టడం చాలా సంతోషపరం . దీని ద్వారా ల్యాండ్ సీలింగ్ క్రింద లభ్య పొంది ప్రతి ఒక్కమార్గ లాభపడే అవకాశం పుంది. కాకాపోతే ప్రభుత్వానికి ఈ సందర్భంగా ఒక చిన్న సబ్మిపన్ చేయదలుచుకున్నాము. గత ప్రభుత్వం ఎన్సి ల్యాండ్ పర్ఫెజింగ్ స్నీము క్రింద కొన్ని వేల ఎకరాలకు ప్రపోజల్స్ పెట్టి, వాళ్లు అధికారంలో పున్నారు కాబట్టి కేవలం తెలుగుదేశం ప్రార్టీకి చెందిన వాళ్లకే పట్టాలు ఇచ్చి మిగతా వారి విషయం పెండింగులో పెట్టడం జరిగింది. దాంట్లో కొంతమందికి రిజిస్ట్రేషన్ అయిన వాళ్లన్నారు, ఇంకా కొంతమంది పేమెంట్ కాని వాళ్లన్నారు. కొంతమందికి అనలు రిజిస్ట్రేషన్ చేయకుండానే భూమిని అక్కమి చేసుకున్న వాళ్లు కూడా పున్నారు. ఈ రకంగా చాలామంది లభ్యిదారులు, అమ్మిన వారు ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. కావున ఆ ల్యాండ్ పర్ఫెజింగ్ స్నీముకు సంబంధించిన పెండింగ్ పైల్స్నీంటినీ ప్రభుత్వం ఒకసౌరి వెరిపై చేయించి, వాళ్లందరికి పట్టా సర్టిఫికేట్ అందేలా సహకరించి, వాళ్లకు పేమెంటు క్లీయర్ చేసి, ఆ ల్యాండ్ పర్ఫెజ్ స్నీము క్రింద ఇచ్చే భూములను కూడా ఈ ఇందిర ప్రభ పరిధిలోకి తీసుకోచ్చి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో వాళ్లను ఇస్టాల్ చేస్తే బాగుంటుందని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి సబ్మిపన్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ డి. శ్రీనివాసులు : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు కొన్ని క్లారిఫికేషన్స్ అడిగారు. ట్రైబల్ ఏరియాస్‌లో మినిమమ్ పదిశాతం అని పెట్టాం గాని పాప్యులేషన్ బట్టి ఎంతవరకైనా రెయిజ్ కావచ్చు . అక్కడ ఫ్లోక్సీబిలిటీ చాలా లిబరల్‌గా ఇవ్వడం జరిగింది. Individually assigned lands ఒకటి, రెండు, మూడు ఎకరాలను కూడా తీసుకోవాలనే మాట చెప్పారు. ఫస్ట్ ఫేజులో ఈనాడున్న వర్షాభావం గాని, ఇరిగేషన్ ఇఖ్యందులు గాని వీటన్నింటినీ దృష్టిలో పెట్టుకుని, భల్క్స్‌గా ఏర్పాటు చేసుకుని ఒక బోరుతో పది ఎకరాలు పండించే అవకాశం పుండే విధంగా, లేదా వివిధ టెక్నికల్ అడ్వోంటేజెన్ కోసం ఈ రకంగా చేయడం జరిగింది.

రాజయ్యగారు భల్క్స్ గురించి అడిగారు, పాత భల్క్స్తో సంబంధం లేదు. Identified land blocks ఇని. అదే విధంగా పట్టలు ఇచ్చిన తర్వాత కొంతమంది అమ్మకున్నారు, పెత్తందార్ల కంట్రోల్లో పున్నాయని చెప్పారు. రూరల్ డెవలమెంటు ప్రోగ్రాము క్రింద ఐడెంటిపై చేసిన ల్యాండ్, కేవలం ఒర్రిసల్ అసైన్స్ కంట్రోల్లో పున్న ల్యాండ్స్ వరకే ఐడెంటిపై చేయడం జరిగింది. కాంట్రోవర్నీలో పుండే ల్యాండ్స్ విషయం రెవెన్యూ డిపార్ట్మెంటు వాళ్ళ కంప్లెయింట్స్, ఇస్టర్సైప్సన్స్ బట్టి వాళ్ళ తీసుకునే చర్యలు వాళ్ళ తీసుకుంటారు.

వచ్చే సంవత్సరం జనవరి 26 న రిపబ్లిక్ డే నాడు ముఖ్యమంత్రిగారు ఏదైతే లక్ష ఎకరాలను పంపిణీ చేస్తామని చెప్పారో ఆ ల్యాండును కూడా ఇందిర ప్రభ స్టేషన్ లోకి తీసుకుంటారా అని సభ్యులు కిప్పేరెడ్డిగారు అడిగారు. అధ్యక్షా, మూడు సంవత్సరాల కోసం ఒక సమగ్ర వథకాన్ని రూపొందించడం జరిగింది. బేసిక్‌గా సాధ్యమైనంత వరకు ల్యాండ్స్ డెవలమ్ చేయాలనే ఉండ్చేశయం ప్రభుత్వానికి పుంది కాబట్టి దాన్ని కూడా భవిష్యత్తులో తీసుకునే అవకాశం పుంది. ఎలక్ట్రిసిటీ గురించి అడిగారు. ఈ భల్క్స్ ఏవైతే పున్నాయో వాటిని డెవలమ్ చేసిన తర్వాత ఎస్.సి., ఎస్.టి., బలహీన పర్మాలకు సంబంధించిన ఈ కనెక్షన్స్‌లో తప్పకుండా ప్రయారిటీ ఇవ్వడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాము. పెత్తందార్ల కంట్రోల్లో గాని, కబ్బాదార్ల కంట్రోల్లో పున్న ల్యాండ్స్ డెవలమ్ చేసే సమస్యలేదు. కేవలం జన్మయైన్‌గా పుండే ల్యాండ్స్ నే ఐడెంటిపై చేయడం జరుగుతుంది.

ఎన్జీఎ ల గురించి మాటలాడారు. వారికి అప్పజేప్పేదేమీ లేదు. ఇటువంటి కార్బ్రూక్స్‌మాలలో ప్రైవేట్‌గా పున్న వారి సహాయసహారాలను మేము ఉపయోగించుకుంటామే తప్ప ఇంప్లిమెంట్స్‌పై అన్నది కేవలం ప్రజల ఆధ్వర్యంలోనే జరుగుతుంది. సంబంధిత బెనిఫిసియరీస్ ద్వారానే జరుగుతుంది. దానికి సంబంధించి మానీటరింగ్ కనుటీలు కూడా పుంటాయనే విషయాన్ని కూడా ఇంతకు ముందు వివరంగా చెప్పడం జరిగింది. జిల్లా స్థాయిలో డిఅర్సి పుంది, డిర్కిం గపర్సింగ్ బాటీ పుంది. దీంట్లో భాగంగా డ్యోక్వా పస్తుంది. అందులో ఆలీర్డీ ఎంఎల్నీ లు సభ్యులుగా పున్నారు. కాబట్టి ఇందులో ఏమీ ఇఖ్యందీ పుండరు. You will be involved at all levels. కోర్టు కేసులలో పెండింగులో పున్న భూముల గురించి చెప్పారు. అది నా పరిధిలో పున్న అంశం కాదు. దానిపై రెవెన్యూ డిపార్ట్మెంటు వాళ్ళ చర్యలు తీసుకోవాల్సి పుంటుంది. అదేవిధంగా సోదరీమణి నురేభి గారు మాటలాడుతూ, ల్యాండ్ పర్మేజింగ్ స్టేషనుకు సంబంధించిన పెండింగ్ పైప్స్‌ను ఓపెన్ చేయిస్తారా? అని అడిగారు. ఇక్కడే హాస్‌లో పున్న ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి కూడా అది వచ్చింది కాబట్టి దానిపై వారు నిర్ణయం తీసుకుంటారు. అధ్యక్షా, ఒక విధంగా అనందంగా పుంది, వారంతా అభినందించారు, అంతవరకు చాలా సంతోషం . కాని పాత సీసాలో కొత్త సారా, ఇది పాత కార్బ్రూక్స్‌మాలే అని అనడం బాగోలేదు. ఏనాడైనా, ఏ ప్రభుత్వమైనా ఈనిధంగా చేసిందా? ఇంత పెద్ద ఎత్తున కార్బ్రూక్స్‌మం చేపట్టి, రూ. 500 కోట్లు వెచ్చించి, ఇతర డిపార్ట్మెంట్లతో కోఆర్డినేట్ చేసి, అవైలబుల్‌గా పున్న బియ్యాన్ని దీనికి టైఅప్ చేసి, ఐడెంటిపై చేసిన లక్షలాది ఎకరాల ల్యాండును అభివృద్ధి చేసే కార్బ్రూక్స్‌మాన్ని చేపట్టిన ప్రభుత్వం ఏదైనా పుందా? అని అడుగుతున్నాము. ఈ ఆలోచన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర్ రెడ్డిగార్చి రావడానికి కారణం తెలుగుదేశం పోర్టీయే. I should complement the Telugu Desam Party. వాళ్ళ చేసిన వ్యవహారం వల్ల మా ముఖ్యమంత్రిగార్చి ఈ ఆలోచన వచ్చింది. వేలాది కోట్లు వెచ్చించి water conservation, watersheds అని, అవనీ ఇప్పనీ చేశారు. కాని final గా result nil. ఈరోజు హాస్ కనుటి సడుస్తోంది. వ్యవహారం జరుగుతోంది. వీటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఈ డెవలమెంటు కార్బ్రూక్స్‌మం స్పెసిఫిక్‌గా ఐడెంటిపైడ్ ల్యాండ్స్‌లోనే

చేయడం జరుగుతుంది. తప్పకుండా, పాజిటివ్ గో Government is open in its mind , we will involve all Public Representatives . ఎంపీల్ లను, పంచాయతీరాజ్ ఇన్సిట్యూషన్లర్ రెప్రజెంటేటివ్స్‌ను తప్పకుండా ఇన్వోల్వ్ చేయడం జరుగుతుంది. ఎన్నో త్యాగాలు చేసి, దేశంలో ల్యాండ్ రీపోర్ట్స్ తదితర కార్బూక్సులను చేపట్టి, ఈరోజు అట్టడుగున పున్న బడుగు ప్రజాస్థితికి దశ, దిశా నిర్దేశం చేసిన ఆ మహాతల్లి ఇందిరాగాంధీ గారి పేరు మీద ఈ కార్బూక్సుం రూపొందించడం జరిగింది. పేదల పెన్నిధిగా నిలిచి, పేదలకు ల్యాండ్ రీపోర్ట్స్ తీసుకొచ్చి వారికి ల్యాండును పంపిణీ చేయడం, గరీబీ హతావో అనే నినాదంతో చక్కని కార్బూక్సులతో ఎవరైతే ముందుకెళ్లారో, ఈ దేశానికి దశ, దిశా నిర్దేశించారో వారి పేరుతో ఈరోజు కార్బూక్సుం తీసుకోవడం జరిగింది. ఏదేమైనా ఈరోజు రాజశేఖర్ రెడ్డిగారి అధ్యాయంలో నడుస్తున్న ప్రభుత్వం నిర్ణయిలు తీసుకోవడం జరిగింది. ప్రతి ఇంచు భూమిని కూడా సాగులోకి తీసుకరావాలనే కమిట్మెంట్ ఈ ప్రభుత్వానికి పుంది. అందరి సహకారంతో రానున్న సంవత్సరాలలో ఇంకా పెద్ద ఎత్తున కార్బూక్సుం చేపడుతాం . ఎక్కడ లోసుగులున్న అందరి సహకారంతో రెగ్యులర్ గా రెప్యూ చేసి సర్వుబాటు చేసుకుని పకడ్పందీగా ఒక చక్కని పూర్వా రచనతో ఈ కార్బూక్సున్నా ఇంప్లిమెంటు చేసే దిశలో ఈ ప్రభుత్వం నడుస్తుందని గౌరవ సభ్యులందరికి హమీ ఇస్తున్నాము. ఈ కార్బూక్సున్నా మీరందరూ అభిసందించినందుకూ అన్ని రాజకీయ పార్టీలకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాము.

మ.1.00

సహకార శాఖామాత్సుల ప్రకటన ప్రూడ్సైయర్ కో-ఆపరేటివ్ అర్ప్ బ్యాంక్, సికింద్రాబాద్ గురించి

సహకార శాఖా మంత్రి (శ్రీ కన్నా లక్ష్మీశ్వరాయి): ప్రూడ్సైయర్ కో-ఆపరేటివ్ అర్ప్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్, సికింద్రాబాద్ 1920లో నమోదైంది. అటుపిమ్మట ఈ బ్యాంక్ 1997 ఏప్రిల్ 9న ఆంధ్రప్రదేశ్ పరస్పర సహాయక సహకార సంఘాల చట్టం - 1995 క్రిందికి మార్పుకోబడింది. భారతీయ రిజర్వ్ బ్యాంక్ నిర్దేశిత నిబంధనలకు లోపి యాజమాన్యం బ్యాంకింగ్ వ్యాపారం ఇచ్చితంగా చేయవలసి పుంటుంది.

భారతీయ రిజర్వ్ బ్యాంక్ బ్యాంకింగ్ రెగ్యులేషన్ చట్టం -1949, సెక్షన్ 35 ఏ క్రింద 2003 మార్చి 21 నుండి కార్బూకలాపాలై ఆంశులు జారీ చేసింది. రిజర్వ్ బ్యాంక్ నిర్దేశాల మేరకు సహకార సంఘాల రిజిస్ట్రేర్ ఎన్విక్షన్ బ్యాంక్ పాలకపడ్డ సభ్యులను తోలగించి , బ్యాంక్ కార్బూకలాపాలను చూసేందుకు 2003 మార్చి 25న ఒక అణైషిప్ప్రైటర్సు నియమించారు. తరువాత ప్రాఫోపసల్ బ్యాంకర్సులో కూడిన ఒక పాలకపర్సన్లు నియమించారు. త్వరితగతిన రుణాగ్రహితల నుండి రావలసిన బకాయిల మొత్తాలను వసూలు చేసేందుకు సేల్ ఆఫీసర్లుగా బ్యాంకుకు సహకార సిబ్ఖందిని డిప్యూట్ చేశారు. సేల్ ఆఫీసర్ల అధికారాలు బ్యాంక్ ఉద్యోగులకు రుణాల వసూల్కు అధికం చేయడానికి దత్తత చేయబడ్డాయి.

బ్యాంకు పునర్స్థాణ పథకాన్ని రూపొందించి రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆమోదం కోరకు 2003 అక్టోబర్ 14 న పంపించారు. బ్యాంక్ డిపాజిటర్లకు వారి మొత్తాన్ని చెల్లించేందుకు , బ్యాంకింగ్ వ్యాపారాన్ని మొదలుపెట్టేందుకు బ్యాంకింగ్ రెగ్యూలేషన్ చట్టం - 1949 యొక్క సెక్షన్ 35 ఏ క్రింద విధించిన ఆంశులను ఎత్తీవేయాలని 15.12.2003 న, 16.3.2004 న రిజర్వ్ బ్యాంకు కోరడం జరిగింది. అయితే రిజర్వ్ బ్యాంక్ పునర్స్థాణ పథకాన్ని తీరస్కరించి, ప్రత్యామ్నాయ ప్రతిపాదనలతో రావలసిందిగా కోరింది.

గౌరవ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి, నేను ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత 2004 జూలై 9 న కేంద్ర ఆర్థిక శాఖామాత్యులను కొత్తఫిలీలో కలిసి బ్యాంకు తన స్వంత నిధులతో కార్యకలాపాలను కొనసాగించేందుకు లేదా భారతీయ స్టేట్ బ్యాంక్ లేదా ఏ యితర బ్యాంక్ అయినా ఈ బ్యాంక్ను తీసుకునేలా చూడాలని కోరడం జరిగింది. అయితే యితర బ్యాంకులతో ఈ బ్యాంక్ నిలీన ప్రతిపాదన తిరస్కరించబడింది. 2004 జూలై 8న చేసిన రాష్ట్రప్రభుత్వ సిఫారసుల మేరకు రిజర్వ్ బ్యాంక్ 2004 ఆగస్ట్ 8వ తేదీ లేఖ ద్వారా డిపాజిట్‌దార్లకు రు. 20 వేలవరకు చెల్లించేందుకు అనుమతించింది. డిపాజిట్లు వివరాలు కింది పట్టికలో పొందువరచబడ్డాయి.

డిపాజిట్ వివరాలు

వరుస నెంబరు	వివరాలు	ఖాతాల సంఖ్య	మొత్తం రూపాయలు
1.	ఒక లక్ష రూపాయలవరకు	1,77,958	319.97 కోట్లు
2.	ఒకలక్ష పైన రెండు లక్షలకు లోపల	3,239	41.25 కోట్లు
3.	రెండు లక్షలకు పైబడిన డిపాజిట్లు	810	57.70 కోట్లు
	మొత్తం	1,82,007	418.92 కోట్లు

సుమారు 92 వేల డిపాజిట్లు రు. 20 వేల లోపు నిల్వ పుస్తవారున్నారు. రు. 20 వేలు చెల్లించాలని 53,952 దరఖాస్తులు బ్యాంకుకు అందాయి. మొత్తం రు. 66.21 కోట్ల మొత్తాన్ని 43,707 మందికి చెల్లించబడింది.

బ్యాంకు యాజమాన్యం కూడా ఖర్చులు తగ్గించేందుకు గత ఏప్రిల్ నుండి 33.3 శాతం నుండి 40 శాతం వరకు బేసిక్ సే తగ్గించడం, ఏడు బ్రాంచీలను దగ్గరున్న బ్రాంచీలకు మార్గదం వంటి చర్యలు గైకొనింది.

రిజర్వ్ బ్యాంకు బ్యాంకింగ్ రెగ్యులేషన్ చట్టం - 1949 యొక్క సెక్షన్ 22 క్రింద ప్రుడెన్షియల్ బ్యాంక్ లైసెన్సు రద్దు నోటీసు 29.9.2004 తేదీతో జారీ చేసింది. అది బ్యాంకుకు 4.10.2004 న అందింది. ఎనిమిది దశాబ్దాల పై చిలుకు సేవలందించిన ప్రుడెన్షియల్ కోఆపరేటివ్ అర్బ్ బ్యాంకును, పునర్వ్యాపాక ప్యాకేజీని ఆనుమతించి కొనసాగించవలసిందిగా 12.10.2004న బ్యాంక్ రిజర్వ్ బ్యాంకు సమాధానాన్ని సమర్పించింది.

రిజర్వ్ బ్యాంకు 3.12.2004 తేదీ ఉత్తర్వులో ప్రుడెన్షియల్ కోఆపరేటివ్ అర్బ్ బ్యాంక్ విజ్ఞప్తిని అంగీకరించక, లైసెన్సు రద్దు చేస్తూ రాష్ట్ర సహకార సంఘాల రిజిస్ట్రేషను, లిక్విడేటర్సు నియమించవలసిందిగా కోరింది. ఈ ఉత్తర్వు 7.12.2004న

రిజిస్ట్రేరుకు అందింది. ఈ క్రమంలో రిజిస్ట్రేరు లిక్విడేటర్ ను నియమిస్తూ ఉత్తరవ్యాలు జారీ చేశారు. లిక్విడేటర్ 8.12.2004న పదనీ బాధ్యతలు చేపట్టారు. లిక్విడేటర్ బ్యాంకు బాధ్యతలు (లయబిలిటీన్) చెల్లించేందుకు చర్యలు గైకొనవలసి పుంది.

డిపాజిటర్ ప్రయోజనాలను పరిరక్షించేందుకు అవసరమైన అన్ని చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకుంటుంది. భారత రిజర్వ్ బ్యాంక్ నియంత్రణ క్రింద ఉండే డిపాజిట్ ఇస్కూరెన్స్ అండ్ ట్రైడిట్ గ్యారంటీ కార్బోరేషన్ (ముంబాయి) నుండి బీమా మొత్తం రాబట్టే ప్రతిపాదనలు పంచేందుకు పెంటనే తగిన చర్యలను లిక్విడేటర్ తీసుకుంటారు.

చైర్మన్ : ఇప్పుడు ఇరిగేషన్ ప్రోజెక్ట్ ను మరియు టండర్స్ పై చర్చ తీసుకుందాము.

శ్రీ జి. కిషన్‌రెడ్డి: అధ్యక్ష, స్టేట్‌మెంట్‌పై క్లారిఫికేషన్ కావాలి.

చైర్మన్: మంత్రిగారి స్టేట్‌మెంట్ పై రూల్స్ ప్రకారం క్లారిఫికేషన్ పుండు.

చైర్మన్. జనార్థనరెడ్డి: గతంలో ఎన్సోసార్లు అవకాశం యిచ్చారు.

చైర్మన్: సత్పుంప్రదాయాలను నిలబెట్టుకోవాలి, దుస్సంప్రదాయాలను కాదు.

చైర్మన్. జనార్థనరెడ్డి: ఇది అన్యాయం సర్.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి: మీలాంటి సీనియర్ సిటిజన్స్ యిందులో యిన్వెల్స్ అయినారు. వారిని ఆదుకోవాలి.

చైర్మన్. జనార్థనరెడ్డి: లక్షల కుటుంబాలకు సంబంధించిన అంశం సర్.

చైర్మన్: ఏ రూల్ ప్రకారం క్లారిఫికేషన్ అడుగుతారో చెప్పండి, అవకాశం తప్పకుండా యిస్తాను.

చైర్మన్. జనార్థనరెడ్డి: ఈ సభలో కారకులు బాధ్యతలు పున్చారు. అవకాశం యివ్వండి, చెబుతాము. సభలో దర్జాగా కూర్చున్నారు.

శ్రీ ఎం . ఎ. గస్ట్రార్: పార్టీకి ఒకరిని అడగుపుసండి.

(ఇంటర్వ్యూన్స్)

చైర్మన్: ఇలా అల్లరిపెడిటే నేనేమీ చేయలేసు. ఏ రూల్ ప్రకారం క్లారిఫికేషన్ అడుగుతారో చెప్పండి. అప్పుడే అనుమతిస్తాను, లేసట్లయితే లేదు.

చైర్మన్. జనార్థనరెడ్డి: సాంప్రదాయాలు పున్చాయి సర్.

శైర్మైన్: నాకు తెలిసినంతవరకు సత్పుంప్రదాయాలు తప్పకుండా పొటీంచాలి. సత్పుంప్రదాయాలు కాకపోతే పొటీంచవలసిన అవసరం లేదు. అది నా రూలింగండీ. మంత్రిగారు జవాబు చెబుతానంటే నాకు అభ్యంతరం లేదు. రూల్ పర్మిట్ చేయదు.

శైర్మైన్: శ్రీ కన్నా ల్షైన్ నారాయణః మీరు ఏమి డైరెక్షన్ యిస్టే దాని ప్రకారం దేవికైనా జవాబు చెప్పడానికి హాసెన్లో సిద్ధంగా వున్నాము.

శైర్మైన్: రూల్ ప్రకారం చేద్దాము. నేను రూల్ ప్రకారం పోలంటాను.

శైర్మైన్: శ్రీ కన్నా ల్షైన్ నారాయణః సత్పుంప్రదాయం కాదంటే నేను చేయగలిగింది ఏమీ లేదు . మీ నిర్ణయానికి కట్టుబడి వుంటాను.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు: అధ్యక్షౌ,

దాక్షర్ యన్. జనార్థనరెడ్డి: మా లీడర్ మాట్లాడతారు. వారికి అవకాశం యివ్వండి.

శైర్మైన్: పార్టీ తరఫున మీ లీడర్ మాట్లాడతారు, మీరెందుకండీ?

దాక్షర్ యన్. జనార్థనరెడ్డి: మన జిల్లా వారు ప్రాడెన్షియల్ బ్యాంక్లో రు. 25 కోట్లు భోజనం చేసి హాయిగా కూర్చున్నారు. ఈ రోజు చర్చించకపోతే ఎలా సర్?

శైర్మైన్: అడగుధ్వని అనలేదు.

దాక్షర్ యన్. జనార్థనరెడ్డి: మా లీడర్ మాట్లాడతామంటున్నారు అవకాశం యివ్వండి.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు: అధ్యక్షౌ.

శైర్మైన్: జనార్థనరెడ్డిగారూ, మీ లీడర్ను నేను పర్మిట్ చేయాలి . మీరు కాదు.

దాక్షర్ యన్. జనార్థనరెడ్డి: థ్యాంక్ సర్. ఇది ఒక లక్ష 80 వేల కుటుంబాలకు సంబంధించిన సమస్య. ఈ రాష్ట్రంలోని ఎంతోమంది రిటైర్డ్ పీపుల్, పౌరులు తమ పీల్లల చదువుల కోసం, పెళ్ళిళ్ళకోసం, ఇళ్ళ కోసం తదితర అవసరాల కోసం , ఎక్కువ యింటర్వెన్షన్ వస్తుందనే ఆశతో ఈ బ్యాంక్లో తమ డబ్బు దాచుకున్నారు. 80 సంవత్సరాల పైబడిన మంచి చరిత్ర కలిగిన ఈ బ్యాంక్ను కొంత మంది దివాలా తీయించడం జరిగింది. అందులో గౌరవ శాసనసభ్యులు కూడా వున్నారు.

మ.1.10

ఇక్కడ పున్న పెద్ద మనుషులకు సంబంధించిన బంధువులు వున్నారు. 50 కోట్లు, 40 కోట్లు, 20 కోట్లు, 15 కోట్లు ఈ విధంగా అప్పులు తీసుకొని ఈ రోజున ఎగొమం పెట్టి, వాళ్ళ జీవితాలలో అంధకారం నింపినటువంటి ఈ ప్రాడెన్షియల్ బ్యాంకు

లిక్షీడేస్‌కు పోతుందంటే డిపాజిటర్‌ల్ల కుటుంబాలు ఏ పరిస్థితులకు గురవుతాయి? ఎంత బాధ పడుతున్నారు? ప్రతిరోజు ఏడవని వాళ్లు లేదు. ఇది చాలా తీవ్రమైన విషయం. ఇద్దరు శాసనసభ్యులు మాటల్లాడడం నేను నిష్ణవే టి.విలో చూశాను. వారిలో ఒకరు కృష్ణరావు. నీరికి 20 కోట్ల పైచిలుకు అప్పు పుంది. ఈశాండు ఆ అప్పును .....

(అంతరాయం)

ఇది సడెన్గా వచ్చింది కాబట్టి నోటీసు ఇస్తునే, రాసుకుంటూనే, సంతకం పెడుతూనే పంపిస్తున్నాను. లిక్షీడేస్‌కు మీరు బాధ్యత పహించాలి. కేంద్రంలో, రాష్ట్రంలో కూడా మీ ప్రభుత్వాలు పున్నాయి. ఈ డిపాజిటర్సు యొక్క .....

(అంతరాయం)

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ : మూడు రోజుల సుండి స్టోట్‌మెంట్ ఇష్టలేదని అన్నారు. I am ready with statement since three days. బాధ్యత పహించవలసి వస్తే ముందు మీ మాజీ ముఖ్యమంత్రి గారు పహించాలి, తరువాత మీరు పున్నారు. ఆ తరువాతనే నేను లైన్‌లో పున్నాను.

(అంతరాయం)

శైర్మన్ : నాతో మాటలాడాలి గాని మీరిద్దరూ మాటల్లాడుతూ పుంటే నేను ఎందుకు ఇక్కడ?

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ : బాధ్యత పహించవలసి వస్తే మొదటగా మాజీ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారు పహించాలి, తరువాత యన్. జనార్థన రెడ్డి గారు పహించాలి, ఆ తరువాతనే నేను లైన్‌లో పున్నాను. బాధ్యత పహించడానికి ముందు మీ బాధ్యత ఏమిలో చెప్పండి.

(అంతరాయం)

డా. యన్. జనార్థన రెడ్డి : మేము ఒక్క ప్రాడెన్షనల్ బ్యాంకు అని అనడం లేదు. కృష్ణ బ్యాంకు, చార్లైనర్ బ్యాంకు మొదలైనని పున్నాయి. ఏ బ్యాంకు అయినా ఈశాండు ప్రజల కప్పారితమును .....

(అంతరాయం)

CHAIRMAN : Nothing will go on record. మీరు, మీరు మాటల్లాడుకుంటుంటే రికార్డులోకి పోదండి, నాతో మాటల్లాడితేనే పోతుంది.

డా. యన్. జనార్థన రెడ్డి : ఈశాండు 1,87,000 కుటుంబాలకు నంబంధించిన దానిని లిక్షీడేస్ చేస్తే ఏ విధంగా వాళ్లకు మేలు జరుగుతుంది. దీనిలో పెద్ద మనుషులు ఎంతో మంది పున్నారు. వాళ్ల బంధువులు పున్నారు. అటువంటప్పుడు లిక్షీడేస్ చేస్తే ఎట్లా? ఈశాండు కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు రెండూ కూడా ఆలోచించుకోవాలి. 85,86 సంపత్తురాల చరిత్ర కలిగిన ప్రాడెన్షనల్ బ్యాంకును, ఆ బ్యాంకు డిపాజిటర్లను ఆదుకోవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం పైన పుంది. ఇష్టుడు కృష్ణరావు గారు ఎన్నో మాటల్లాడతారు. నోటీసు ఇష్టున్నాము. Under the rules I am sending notice through you to the Hon'ble Member. ఈ రోజున ఆయన ఒక అపోర్టుమెంట్ కట్టారు.

(అంతరాయం)

“అప్పులు తీసుకుంది దానికేనయ్యా ” అమీర్‌పేటలో గోల్డ్ స్వైట్ ఎదురుగా పైలీ ఎస్టేబ్ అని ఒక అప్పొర్టుమెంట్ కట్టారు. దానిలో ఐదు ఫ్లోర్సుకు మాత్రమే .....

షైర్స్ : మెంబర్కు నోటీసు ఇవ్వాలి కదా అన్ని చేపేటప్పుడు?

డా. యన్. జనార్థన రెడ్డి : నోటీసు ఇస్తున్నాము, నోటీసు ఇచ్చిన తరువాత మాత్రమే మాటల్లాడుతామండి. మొట్టమొదట పైలీ ఎస్టేబ్లో ఐదు ఫ్లోర్సుకు పర్మిషన్ తీసుకున్నారు. ఇంకోక రెండు ఫ్లోర్సులో పర్మిషన్ అడిగే దానికి రెగ్యులరైజ్ కావాలని దానికి కూడా పర్మిషన్ తీసుకున్నారు. యాక్కువర్గా ఫౌండేషన్ సరిగా లేకుండా 10 ఫ్లోర్సు కడితే, ఆ బిల్డింగ్ ఒక్కసారి కొలాప్స్ అయితే అందులో వున్న వారు చనిపోయే పరిస్థితి వుంది. దానిమీద ఈయన ఎన్ని కోట్లు పెట్టాడు? ఈ ఒక్క బ్యాంకు కాదు, ఇతరత్రా బ్యాంకులలో అప్పులు తీసుకున్నట్లు, కోట్ల రూపాయల చేబయలు చేసినట్లు తెలుస్తుంది. ముందుగా రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకున్నవారి దగ్గర కూడా డబ్బులు తీసుకున్నట్లు తెలుస్తుంది. ఈ విధంగా వీళ్లకు ఆస్తులు పుండగా, అప్పులు తీసుకొని దుర్భాగ్యమియాగం చేశారు. రాజీవ్ రెడ్డి గారు పున్నారు. అటువంటి వారి దగ్గర, ఎం.ఎల్.ఎల్ అందరూ డబ్బులు చెల్లించే స్థితిలో పుండగా ఈనాడు లిక్విడేషన్ పెట్టడంలో ఉండ్రోశ్యం ఏమిటి? వీళ్లకు సమయం ఇస్తే డబ్బు చెల్లించుతామని అంటున్నారు. ఈ డబ్బులు చెల్లించినప్పుడు వీరికి అప్పులు తీర్చువచ్చు. ఈనాడు దాదాపు 185 కోట్ల రూపాయల డబ్బు డిపాజిట్స్గా పున్నాయి. భారీ ఆస్తులు, బిల్డింగ్లు పున్నప్పుడు లిక్విడేట్ చేయవలసిన అవసరం లేదని గపర్చుమెంట్సు కోరుకుంటున్నాము. దయచేసి ఈ పెద్ద మనుషులు, ఎం.ఎల్.ఎల్ పున్నారు. శశిధర్ రెడ్డి గారు, దామోదర్ రెడ్డి గారు, మల్రోడ్డి రంగారెడ్డి గారు, కృష్ణరావు గారు పున్నారు.

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు నప్పుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారూ, మీరు నప్పద్దండీ. ఈనాడు మీకు ఆసందముగా అనిపించవచ్చు. మీ బంధువులు రాజీవ్ రెడ్డి గారు పున్నారు. వీళ్లందరి దగ్గరకు వెళ్లి, డబ్బు వసూలు చేయవలసిన అవసరముంది. దానిని మర్మిపోయి ఏవిధంగా మీకు సప్పు వస్తుందో మాకు అర్థర కావడం లేదు. ఒకవైపున ఈరోజున బాధితులందరూ కూడా టి.వి.ల ముందుకు వెళ్లి కళ్లనీళ్లు పెట్టుకొని ఏడుస్తూ పుంచే ముఖ్యమంత్రి గారికి సప్పు వస్తుంది. ఏ విధంగానూ ఇటువంటి ముఖ్యమంత్రి గారికి అందరికి న్యాయం చేయాలనే ఆలోచన లేదు. ముఖ్యమంత్రి గారికి విజ్ఞాపి చేసేదేమిటంటే ఖచ్చితంగా ఈ బ్యాంకును లిక్విడేట్ చేయవద్దు. ప్రూడ్సైయర్ బ్యాంకులోని డిపాజిటర్సారుల హక్కుల రక్షణాకు మనం అండగా నిలవాలి. ప్రభుత్వం వాళ్లకు అండగా నిలవాలి. వాళ్ల ప్రయోజనాలు కాపాడాలి. వారి పిల్లల చదువులు కొనసాగించాలి. వారి పిల్లల పెళ్లిళ్లు అయ్యట్లు చూడాలి. ఇప్పటికే కొంతమంది అత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. మిగిలిన వారందరు కూడా అత్మహత్యల బారిన పడకుండా కాపాడాలి. ప్రభుత్వం తలచుకుంటే వీళ్లందరి దగ్గరా రికవరీ సులభంగా చేస్తుంది. మొట్టమొదట మీ ఎం.ఎల్.ఎలను, మీ బంధువులను ఆదర్శంగా తీసుకొని వారి దగ్గర తొందరగా రికవరీ చేయండి. బ్యాంకు ఉండ్రోగులు కూడా రికవరీ చేయడానికి సిద్ధముగా పున్నారు. దయచేసి నేను స్పీకరు గారికి మనని చేసేదేమిటంటే ఇది 1,87,000 కుటుంబాలకు సంబంధించినది కాబట్టి దీనిని సీరియస్గా తీసుకొని, ఆ కుటుంబాల రక్షణాకు మనం నిలవపలసిందిగా కోరుతూ, ఈ అవకాశం నాకు ఇచ్చినందుకు మీకు సవినయంగా నమస్కారములు తెలియజేస్తూ సెలపు తీసుకుంటున్నాను.

షైర్స్ : ఒక విషయం నేను చెప్పదలచుకున్నాను. మీరు మాటల్లాడేటప్పుడు నోటీసు స్పీకరు గారి దగ్గరకు పంపిస్తే సరిపోదు, అది సరైన పద్ధతి కాదు. ముందుగా స్పీకరు గారికి పంపించాలి తరువాత మెంబరుకు కూడా పంపించాలి. మీరు ఆ విధంగా పంపించకుండా ఇష్టం వచ్చినట్లు మాటల్లాడితే న్యాయం కాదు కదా.

డా. యన్. జనార్థన రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఇది మేము అనుకోలేదు. వేరే సబ్సైట్ తీసుకుంటామని అనుకున్నాము.

శ్రీ కె. రోశయ్ : అధ్యక్షా, ఈ విషయం చాలా తీవ్రమైనది. 1,87,000 మంది డిపాజిట్‌దార్లు, వారి భవితవ్యం ఎలా పుండోనని అందోళన పడుతున్నారు. దానిలో పనిచేస్తున్న కొన్ని వందల మంది ఉద్యోగులు మా గతి ఏమిటని వారు అందోళన పడుతున్నారు. ఈ సమయ తీవ్రతను దృష్టిలో పెట్టుకొని మాటల్లాడితే బాగుంటుంది కానీ రాజకీయ ప్రయోజనాలను సాధించే దాని కోసం దీనిని అవకాశంగా తీసుకొని ఒకరి మీద ఒకరు మాటల్లాడుకుంటున్నారనే ఇంప్రెషన్ బయటకు వెళితే వాళ్ళకు మేలు చేయడం కాదు కదా, వాళ్ళ మనసులను గాయపరచిన వాళ్ళమపుతాము. దయచేసి మీరు మాటల్లాడేది సీరియస్‌గా మాటల్లాడండి. ఇక్కడ ఎవరైనా సభ్యులు బాకీ పడి పుంటే, మీకు ఇన్‌ఫర్మేషన్ పుంటే వారికి గానీ, స్పీకరు గారికి గానీ తెలియపరచడం బాగుంటుంది గానీ అది కాకుండా మొదలు పెట్టడమే డిపాజిట్‌దార్లకు ఇలా జరగలేదు, ఉద్యోగులు ఇలా పున్నారనేది వదిలిపెట్టి మనం రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం కాదు. దయచేసి నేను ఒక్కటే అడుగుతున్నాను. చాలా మెల్లిగా అడుగుతున్నాను. మీరు అందోళన పడవలసిన అపసరం లేదు. ఇది మొదటి బ్యాంకు కాదు. మనకు కూడా తెలుసు. కృషి బ్యాంకు దివాలా తీసింది. డిపాజిట్‌దార్లను రక్షించేదాని కోసం మీరు ఏదైనా పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టి, చేసి పుంటే ఆ పద్ధతినే దరిమిలా వచ్చినటువంటి వారు కూడా అనుసరించే దానికి నీలు స్పంటుంది.

మ. 1.20

అదేం లేకుండా కృషి బ్యాంకుకు సంబంధించిన ఛైర్మన్ సంగతి పత్రికలలో వచ్చింది. “ వారింట్లో ఉన్నారు, నీరింట్లో ఉన్నారు” ఎక్కడ ఉన్నారో తెలీదు. ఏమయినా కూడా ఈ నాటి పరకూ అతడిని అరెస్టు చెయ్యలేదు. డిపాజిటర్సుకు మామూలుగా ఇన్సొర్సెన్స్ కపరేస్ మేరకే వచ్చింది కానీ మిగతాది రాలేదు. దీనిలో రాజకీయం పొందాలనే ప్రయత్నం కాకుండా, ఆ నాడు తెలుగుదేశం వారు చేసిందేమయినా ఉంటే చెప్పమనండి. ఇట్లు అదుకోండి అని చెప్పమనండి. అది సబబుగా ఉంటుంది.

(ఇంటర్వ్యూ)

డా. ఎన్. జనార్థన రెడ్డి : అధ్యక్షా .....

ఛైర్మన్ : మీరు కూర్చోండి. కొంత డిపిల్సీన్ పాటించండి. రంగారెడ్డిగారూ మాటల్లాడండి.

శ్రీ మల్కేట్లి రంగారెడ్డి (మలక్కేట) : కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులలో ఎంత మంది సభ్యులవయితే డబ్బులు ఉన్నాయో ....

(ఇంటర్వ్యూ)

డా. ఎన్. జనార్థన రెడ్డి : అధ్యక్షా , ...

శ్రీ మల్కేట్లి రంగారెడ్డి : జనార్థన రెడ్డిగారూ రన్నింగ్ కామెంటరీ ఎందుకు? చెప్పేది నిసండి. అధ్యక్షా, జనార్థన రెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా, వారికికృతికి సాముభూతి లేదు. మాకు కూడా వారికంటే వంద రెట్లు సాముభూతి ఉంది. ఇంత జరిగిన దానికి కారకులు ఎవరు? ఫోటోలు ప్రక్కన పెట్టుకుని, బ్యాంకులలో ఉండి, బ్యాంకులను ముంచిన పాలక పర్గాలను ఏం చేశారనేది ఆలోచించకుండా, మాటలు చెప్పినంత మాత్రాన సరిపోదు. ఆ నాడు పాలక పర్గాలను పెంచి పోషించి, వారిని దోచుకోమని చెప్పిన ప్రభుత్వంలో ఆ నాడు జనార్థన రెడ్డిగారు కూడా మంత్రిగా ఉన్నారు. కనీసం ఏ మాత్రమయినా ఆలోచిస్తే, ఈ రోజు వారు మాటల్లాడే వారు కాదు. పైదరాబాదు సగరంలో ఒకసారి ఆలోచిస్తే కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులకు విపరీతంగా పర్సిపస్సు ఇచ్చారు. ఆ బ్యాంకులు ఇచ్చినప్పుడు వారు ముఖ్యమంత్రిగారితోనే, మంత్రులతోనే ఆ రోజున బోమ్మలు దించుకుని, జనం నుంచి డిపాజిట్సు

సేకరించి, వారిని ముంచే ప్రయత్నం చేస్తే, ఏ ఒక్క రోజున కూడా మాటల్గాడని వారు ఈ రోజున మాటల్గాడుతున్నారంటే, ఒక్క సారి అర్థం చేసుకోవాలి. నా పేరు కూడా తీచారు. బ్యాంకులలో అప్పు తీసుకోవడం ఏ మాత్రం తప్పు కాదు. బ్యాంకులలో తీసుకోవాలి. అప్పు తీసుకున్న దానికి డబ్బు చెల్లించవలసిన బాధ్యత కూడా ఉంది. అయితే ఈ బ్యాంకు పాలక వర్గాన్ని గురించి ఒకసారి ఆలోచించాలి. నేను రు. 10 లక్షలు అప్పు తీసుకున్నాను. ఒకటికి పది సార్లు నేను చెప్పేవాడిని. “ డబ్బు అక్కరలేదా, వచ్చి తీసుకుపోరా” అంటే “ ఇటువంటి కేసులు చాలా ఉన్నాయి, గపర్చమెంట్ నుంచి మాకు ఫోర్స్ ఉంది అడగుద్దని ” అన్నారు. పాలక వర్గాలకు కానీ అధికార యంత్రాగానికి కానీ ఆ రోజున గుర్తు రాలేదు. పేదల డబ్బు బ్యాంకులలో ఉందనే ఇంగిత జ్ఞానం ఆ నాడు లేదా? కృషి బ్యాంకు విషయం ఒకసారి చూడాలి. వెంకటేశ్వర రావు అనే వ్యక్తి ఆ నాడు డి.జి.పి - పేరు చెప్పను కానీ వారికి సంబంధం కలిగి, వెనకేసుకున్నది మరచి పోయారా అని అడుగుతున్నాను. ఇదంతా ఎవరి వల్ల జరిగింది? ఈ నాడు ఒక్క ప్రుడ్సైయల్ బ్యాంకు గురించే మాటల్గాడుతున్నారే. చాలా బ్యాంకులలో లక్షలాది మంది డిపాజిటర్లు అయ్యామయ పరిస్థితులలో ఉన్నారు. దానికి కారకులెవరు? ఇది ఇంత వరకూ రావడానికి ఆ నాటి ప్రభుత్వం వారు తీసుకున్న చర్యలేమిటి అనేది ఆలోచించకుండా మాటల్గాడుతున్నారంటే, ఒక సామెత ఉంది. అది చెబితే జనార్థన రెడ్డిగారు ఉండి వేసుకుంటారేమానని చెప్పడం లేదు. ఈ సందర్భంగా మనని చేస్తున్నాను.

(ఇంటర్వ్యూ)

ఇప్పుడు ఉరి వేసుకుంటే ఎక్కుడ వట్టించుకుంటారు? దొంగతనం చేసిన వారినే పట్టుకోలేదు. నా ఉదాహరణనే చెబుతున్నాను. నేను రు. 10 లక్షలు అప్పు తీసుకున్నాను. డబ్బులు ఇచ్చినా తీసుకుపోని పరిస్థితులలో నేను రు. 23 లక్షలు పే చేశాను. మళ్ళీ నిన్న పత్రికలో వచ్చింది. రు. 13 లక్షలు బాకీ ఉన్నట్లు వచ్చింది. బాకీ అని రావడం వల్ల తప్పుందని కానీ భయపడడం కానీ లేదు. అక్కడ గల బ్యాంకులో లెక్కలు సరిగ్గా లేవా? అన్ని కూడా అదే విధంగా చూపుతున్నారా? బాకీలు లేని వారి మీద కూడా బాకీ ఉండన్నట్లు చూపుతున్నారేమాననే అనుమానం ఉంది. స్టోర్స్టున్నారనే అనుమానం ఉంది. నాకు చెప్పారు. రెండుస్టూరు, మూడు లక్షలు డ్యూ ఉన్నాసని చెప్పారు. “ మేము వచ్చి తీసుకుపోతాము, మీకేం ప్రాభుమ్ లేదు ” అన్నారు. రు. 13 లక్షలు బాకీ ఉన్నట్లు పత్రికలలో నిన్న వచ్చింది. ఈ రోజున కూడా అధికారులతో మాటల్గాడాను. డబ్బు తీసుకుపోండి అంటే “ మా వద్ద స్టోర్స్ లేరు తీసుకుపోవడానికి అంటే నే పంపుతానంటే డబ్బులు కట్టుకునే వారు లేరు ” అన్నారు. ఆ పరిస్థితి ఆ బ్యాంకులో ఉంటే, పరిస్థితి అర్థం చేసుకోవాలి. పాలక వర్గాల వల్లే ఆ పరిస్థితి దాపురించింది. దాని మీద యాక్షన్ తీసుకోక పోగా కథలు చెబితే కుదరదు. ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. లక్షలాది మంది డిపాజిటర్లను ఆదుకోవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది. ఎవరు ఎంతటి వారయినా, యాక్షన్ తీసుకోవాలి. అనుమానం లేదు. జనార్థన రెడ్డిగారు చెప్పినట్లు మసిపూర్సి మారేడు కాయ చేసే అవసరం లేదు. ఏ మాత్రం దీనిలో అనుమానం లేదు. మేము కూడా మా వంతు సహకారం ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. ప్రభుత్వం ఏ చర్య తీసుకున్న సరే తప్పకుండా సహకరిస్తాము. జనార్థన రెడ్డిగారి మనములు ఉండి ఉన్నారేమా కానీ ...

(ఇంటర్వ్యూ)

డా. ఎస్. జనార్థన రెడ్డి: .....

శ్రీ మల్రెడ్డి రంగారెడ్డి: అనవనరంగా ప్రతి దానికి జనార్థన రెడ్డిగారు లేచి అల్లరి చేస్తే “ ఇదంతా నేను ఏదో చేస్తున్నాను ” అని వారు అనుకుంటే పూర్తి తప్పు. చిన్న పిల్లలు, అనుభవం లేని వారు కూడా అట్లా మాటల్గాడరు. ఆ విధంగా మాటల్గాడడం మంచిది కాదు. ఎవరి గురించయినా తెలుసుకుని మాటల్గాడితే మంచిది. ప్రతి దానికి లేచి హాస్టలో హీరోయిజంగా మాటల్గాడడం మంచిది కాదు. వెంటనే ఈ విషయంలో సమగ్ర దర్శావు చెయ్యాలి. కృషి బ్యాంకు వ్యక్తుల మీద ఇప్పటి వరకూ ఎందుకు చర్యలు తీసుకోలేదు? ఆ విషయం కూడా ప్రభుత్వం వెంటనే చేపట్టి, తప్పకుండా చర్య తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాము. నేను కట్టవలసిన డబ్బు ఇమీడియట్టగా ఇవ్వడానికి తయారుగా ఉన్నాను. బ్యాంకు ముందుకు రాకపోవడంతో ఇఖ్యంది అయింది.

శ్రీ జాపల్లి కృష్ణరావు(కొల్హాసూర్): అధ్యక్షా, నేను రాజకీయాలలోకి రాకముందు పైలీ ఎస్టేట్లో ఒక డైరెక్టర్ను. ఆస్తి పెట్టి బ్యాంకులో రు. 7 కోట్లు అప్పు తీసుకున్నాము. ఈ నాటికి రు. 4 కోట్లు 25 లక్షలు ఫ్లాట్స్ అమ్మి కట్టాము. ఈ పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చిందో ఆలోచించాలి. డిపాజిటర్సుకు అన్యాయం చెయ్యాలనే ఆలోచనతో కాదు. రాజకీయాలకు వచ్చిన తరువాత 1999 ఎన్నికలలో అప్పటి ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత, మేము పర్మిషన్సుకు అప్పటి చేశాము. ఆ పర్మిషన్సు మిగతా వారికి ఎట్లా ఇచ్చారో, ఆ విధంగా ఇప్పకుండా చేశారు. బి.ఆర్.ఎన్ స్టీము తెప్పు, రెట్రాస్పెక్ట్ ఎఫ్స్క్స్ తో 1983 నుంచి ఇచ్చే అవసరం ఎందుకు వచ్చిందో తెలియదు. వారందరివి రెగ్యులరైజ్ చేశారు. మేము చట్ట ప్రకారం పర్మిషన్సు తీసుకున్నాము. బి.ఆర్.ఎన్ క్రింద 10 సంవత్సరాల క్రితం అప్పటి చేశాము. అన్ని క్లియరెన్సీలను తెచ్చిన తరువాత మా ఒక్క దానిని ఎందుకు పెండింగ్ పెట్టి, రాధాంతం చేసి, ఇప్పుడు ఎవరయితే మాబ్లాడుతున్నారో, వారి బంధువులు మునిసిపల్ కార్బోరేషన్లో ఒక సిటీ ప్లానర్గా ఉన్నారు, విజిలెన్సీలో మా జిల్లాకు చెందిన సభ్యుడి బంధువు ఉన్నారు - వారు ఆ శైలు తెప్పించుకుని, అడ్డంగా ఔసి, వాస్తవాలను సక్రించి, పర్మిషన్ ఇప్పకుండా, టి.నిలో, పత్రికలలో ప్రధానంగా దీనిలో ఏదో కుంభకోణం ఉండని ప్రచారం చెయ్యడం జరిగింది. ఎక్కుడి ఫ్లాట్స్ అమ్ముడు పోతున్నాయి. పంజగుట్ట వంటి ప్రైమ్ సెంటర్లో అమ్ముడు పోకుండా ఉండడానికి పర్మిషన్ ఇప్పకుండా, రాధాంతం చేసి, మార్కెట్లో డీఫీమ్ చేసే కార్యక్రమం చేశారు. దాంతో ఆ ఫ్లాట్ అమ్ముడు పోవడం లేట్ కావడంతో ఆలస్యం అయింది. ఈ రోజుకీ ఆస్తి ఉంది. ఆ ఆస్తి అమ్మి కట్టే కార్యక్రమం చేస్తున్నాము. రాజకీయాలలో నత్తా ఉంటే, రాజకీయంగా చూసుకోవాలి. జిల్లా రాజకీయాలలో ఆ నాడు ప్రతిష్ట సభ్యులుగా ఉండి, ఆ నాడు ప్రభుత్వం చేసిన అవినీతి కార్యక్రమాల మీద కానీ పనికి ఆహారం విషయంలో అడ్డుకున్న కారణంగా, రాజకీయంగా దెబ్బతీయాలనే ఆలోచనతో, తమ ప్రభుత్వం ఉంది కదా అని తప్పుడు ప్రచారం చేసి, ఈ రోజున ఈ పరిస్థితులకు కారణం వారే అయ్యారు కానీ మరొకబి కాదు. ఈ నాడు ఆస్తి పెట్టుకుని తప్పు తీసుకోవడం తప్పు కాదు. నేను అడుగుతున్నాను. ఎటువంటి వ్యాపారాలు చెయ్యకుండా, ఎటువంటి ఆస్తులు లేకుండా, ఆ నాడు రెండు ఎకరాల మాగాణి కూడా లేకుండా, ఈ రోజున కోట్లాది రూపాయలు ఎన్నికలలో పరద లాగా ఇర్చు చేస్తున్నారంటే ఎక్కుడి సుంచి వచ్చింది వారికి అంత డబ్బు? మాబ్లాడే ముందు ఆత్మ నిమర్య చేసుకోవాలి. గతంలో నేను పృత్తి రీత్యా వ్యాపారిని. ప్రపుతి రీత్యా ప్రజా సేవకుడిని. ఉదాహరణకు గతంలో రైతుల గురించి జైలులో ఉండి వచ్చాను. నా పృత్తి గతంలో వ్యాపారం. ఆ రోజు నుంచి ఈ రోజు వరకూ ఆ ఒక్క వెంచర్ తప్ప మరొక వ్యాపారం లేదు. వారికి మమ్మల్ని అడిగే వైతిక హక్కు లేదు. ఆ డిపాజిటర్సు మీద మాకు కూడా సానుభూతి ఉంది. గత ఆరు సంవత్సరాలుగా కొన్ని ఫ్లాట్స్ అమ్మి, రు. 3 నుంచి రు. 4 కోట్లు వరకూ చెల్లించాము. చిలువలు, పలువలు చేసి, ఏదో కుంభకోణం చేసినట్లుగా చిత్రికరించే కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారు. బురద జల్లీ కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారు. మాకు అటువంటి ఆలోచన లేదు. గత ప్రభుత్వంలో 15, 20 సంవత్సరాల క్రితం రెట్రాస్పెక్ట్ ఎఫ్స్క్స్ తో బి.ఆర్.ఎన్ ఇచ్చారు. అది కొందరిని కాపాడలనే ఆలోచనతో చేశారు. అటువంటి కార్యక్రమాలు మేము చెయ్యలేదు. ఈ రోజుకీ డిపాజిటర్లకు న్యాయం చెయ్యడానికి మా ఆస్తి అమ్మి కడతాము. లేదా జస్తు చేసుకున్ని, ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. ఇది వాస్తవం.

షైర్కోన్స్: చంద్రబాబు నాయుడు గారూ మాబ్లాడండి.

(ఇంటర్వ్యూ)

శ్రీ ఎం.ఎ. గప్పార్: అధ్యక్షా, ఇదేం పద్ధతండీ? ఆ షైర్కోన్ కూర్చుస్తు తరువాత ఇదేం పద్ధతి? ..... పార్టీకి ఒకరికి ఇవ్వాలి. అటు ఇస్తారు, ఇటు ఇస్తారు, మా పరిస్థితి ఏమిటి? ఇదేం పద్ధతి?

షైర్స్: ఎపరి పేరు ఉంటే అదే పిలిచాను. వారినీ, వీరినీ పిలువలేదు. తొందర పడరాదు. సార్. నేను క్రమ శిక్షణతో పిలుస్తాను.

డా. ఎన్. జనార్థన రెడ్డి: అధ్యక్షా, ...

షైర్స్: ఎన్ని సార్లు మాట్లాడతారు? కూర్చోండి.

డా. ఎన్. జనార్థన రెడ్డి: నా పేరు తీశారు.

షైర్స్: మీకు అవకాశం లేదు. కూర్చోండి. ఐ యాం సార్. ఇతరులకు అవకాశం లేకుండా చేస్తున్నారు. మీకు చాలా అవకాశం ఇచ్చాను. ఇంతకంటే ఎక్కువ ఇష్టాలేను. కూర్చోండి. గస్టార్గారూ మాట్లాడండి.

డా. ఎన్. జనార్థన రెడ్డి: పాయింట్ అఫ్ ఆర్డర్ సర్? నా పేరు తీశారు.

షైర్స్: ఏ రూల్ ప్రకారం అడుగుతున్నారు? కోట్ చెయ్యండి ముందు.

డా. ఎన్. జనార్థన రెడ్డి: 284 క్రింద అడుగుతున్నాను.

షైర్స్: తరువాత చూద్దాము. కూర్చోండి.

(ఇంటర్వ్యూ)

డా. ఎన్. జనార్థన రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఒక్క నిమిషం ఇష్టాండి.

షైర్స్: ఇష్టం ఉంటే అడ్మిట్ చేస్తాను లేకపోతే లేదు. కూర్చోండి. సార్ కూర్చోండి. గస్టార్గారూ మాట్లాడండి.

శ్రీ ఎం.ఎ. గస్టార్: గవర్నమెంట్ ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారంగానే 1,82,007 మంది డిపాజిటర్స్ ఉన్నారు. 20 లోగా అస్టాయ్ చేసుకుంటే 43,707 మందికి చెల్లించారు. అంటే ఇంకా 1,39,000 మంది డిపాజిట్ డబ్బుల కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. గైడ్లైన్స్ ప్రకారం రు. 20 వేల లోపు ఇస్తామన్నారు. రు. 20 వేలకు ఔగా ఉన్న వారు చాలా మంది ఉన్నారు. వీరి భవిష్యత్తు గురించి ఏమిటి? దీనిలో న్యాపుత లేదు. డిపాజిట్ ఇన్సూరెన్స్ ట్రైడిట్ గ్యారంటీ కార్పొరేషన్ మంచి తెచ్చి ఇస్తామంటున్నారు. వారు కూడా ఇష్టారు. ఇన్సూరెన్స్ గ్యారంటీ పరకే ఇస్తారు. మిగతా వారికి ఏం చెయ్యబోతున్నారు? ఉదయం ఒక చర్చ జరిగింది. ఒక చట్టం గురించి చాలా బ్రిహ్యండంగా శ్రీలంకకు కూడా ఆదర్శం అనే పద్ధతిలో పోగిందారు. 1997 ఏప్రిల్ 9 న మ్యాట్ చట్టం క్రింద తెచ్చారు. అంతకు ముందు ఈ పద్ధతితో లేదు. ప్రుడ్మీయల్ కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్కు చాలా మంచి పేరు ఉంది. ఈ చట్టం క్రిందకు వచ్చిన తరువాత పాలక పద్ధం తమ ఇష్టం వచ్చిన పద్ధతిలో, ఎటువంటి క్రమశిక్షణ, నియత్రణ లేదు కనుక అరాచకాలు జరిగాయి. 2003 మంచి ఆరు సంవత్సరాలలో మూత పడే పరిస్థిత వచ్చింది. నేను అడుగుతున్నాను. ఈ ప్రుడ్మీయల్ బ్యాంకులో ఎవరయితే డిపాజిట్దారులు ఉన్నారో, వారి డబ్బు వారికి చెల్లించేందుకు ఏం చర్యలు తీసుకోబోతున్నారు? చాలా మంది డిపాజిట్దారులు రిటైర్ అయిన వారు ఉన్నారు. వట్టి ఎక్కువ పశ్చందనే ఆశతో పెట్టుకున్నారు. పెళ్ళిళ్ళకు పనికి పశ్చందని పెట్టుకున్నారు. మునిగిపోయారు. అల్లాడుతున్నారు. అప్పులు తీసుకున్న వారు ఉన్నారు. పేర్లు నాకు సంబంధం లేదు. ఒకటి,

రెండు శాసన సభ్యుల పేర్లు ఇచ్చారు. దయచేసి వారికి కూడా చెబుతున్నారు. ఈ సాకులతో బయట అవమానంగా చూడబడడం మంచిది కాదు. ఆదర్శంగా ఉంటే మంచిది. బ్యాంకు వారు రాలేదు అన్నారు. మనమే పోయి కట్టవచ్చు కదా? గఫర్వుమెంట్ లిష్ట్ పట్టివ్ చెయ్యలేదు. ఎవరెవరు ఉన్నారనేది పట్టివ్ చెయ్యలేదు. పెద్ద మొత్తాలలో తీసుకున్న వారు కట్టలేదు. వారి మీద ఏం చర్య తీసుకోబోతున్నారు? కోట్ల రూపాయల బాకీ ఉన్న వారిని పెట్టుకుని, రు. 1 లక్ష రు. 2 లక్షలు గల డిపాజిట్‌దారులను ముంచుతామంటే ఇదేం న్యాయం? అవసరమయితే బాకీలు కట్టవలసిన వారి మీద కలిన చర్యలు తీసుకోండి. వారి అస్థులను జప్పు చెయ్యండి. డిపాజిట్‌దారుల ఇంట్టెస్ట్ కాపాడండి. ఆ విధంగా ప్రభుత్వం డిపాజిట్‌దారుల రెస్యూవ్యై రావాలి. డిపాజిట్‌దారులు మునిగి పోయారు. ఉద్యోగస్థులు ఉన్నారు. వారికేం సంబంధం లేదు. దానికేదయినా సాల్యూషన్ ఉండా? లిక్విడేషన్‌లో పోయిన తరువాత జరగబోయేది ఏమంటే ఎంప్లాయిన్‌కు ఏమీ ఉండదు. వారి ఇంట్టెస్ట్‌ను ఏ విధంగా కాపాడగలుగుతారు? తమ స్వంత నిధులతో కార్యకలాపాలు సాగడానికి బ్యాంకు వారు పరిష్కార అడిగారు. అంటే అర్థం ఏమిటి? అన్ని నిధులు ఉన్నాయా? స్వంత నిధులతో బ్యాంకును పుస్సనిర్మించడానికి అవకాశం ఇవ్వాలని అడిగారు. కానీ రిజర్వ్ బ్యాంకు ఇప్పులేదు. స్వంత నిధులు అంటూ ఉన్నాయా? అవసరమయితే ఘంట్స్ ఏమయినా పంచ చేస్తే రిపైవ్ అవుతుందా? రిజర్వ్ బ్యాంక్ నార్ట్ ప్రకారం అటుపంటి రెమిడీ ఉందా? ఆల్ట్రోటీన్ గఫర్వుమెంట్ ఆలోచిస్తుందా? డిపాజిట్‌దారుల, ఉద్యోగస్థుల ఇంట్టెస్ట్‌ను చూడాలి. వారికేం సంబంధం లేదు. మౌసం, దగా, బ్యాంకు దివాలాలతో వారికి సంబంధం లేదు. పొలక పర్మాన్చి జైలులో పెట్టండి. అప్పు తీసుకున్న వారి అస్థులను స్వాధీనం చేసుకోండి. డిపాజిట్‌దారులను, ఎంప్లాయిన్‌ను కాపాడాలి. గఫర్వుమెంట్ వారి రెస్యూవ్యై రావాలి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు: అధ్యక్షా, ఈ బ్యాంకును ఒకసారి చూస్తే, మొత్తం 1,82,007 మంది డిపాజిట్‌దారులు ఉన్నారు. రు. 367 కోట్ల వరకూ లోన్స్ ఉన్నాయి. ఎన్.పి.ఎ, ఇంట్టెస్ట్ కానీ రు. 206 కోట్లు ఉంది. అడ్వైస్ ల క్రింద రు. 360 కోట్లు చెల్లించాలి. డిపాజిట్ రు. 380 కోట్లు, క్యాష్ ఎవైలబిలిటీ ఫర్ డిప్రిబ్యూషన్ రు. 105 కోట్లు ఉంది. ఇది 21.3.03 మంచి ఉంది. 30.11.04కి ఇంప్రూవ్ అయింది. కలెక్షన్ బగా పెరిగాయి. సుమారు రు. 180 కోట్లు కలెక్షన్ చేశారు. దీని పల్ల కొంత కలెక్షన్ వచ్చి, ఇంప్రూవ్ అయ్యే పరిస్థితిలో, ఈ పొజిషన్ రావడం చాలా బాధాకరం. రు. 180.10 కోట్లు కలెక్షన్ చేశారు. ఆ విధంగా కొంత ఇంప్రూవ్ అయింది. ఇదే కాకుండా పల్రికలు కూడా రాస్తున్నాయి. దానిని కూడా కాగ్నిజెన్స్‌కు తీసుకోవాలి. డిపాజిట్స్, ఉద్యోగస్థులు చీరప తీసుకుని డబ్బు కొంత కలెక్షన్ చేశారు. డబ్బు కట్టవలసిన వారి ఇళ్ళకు పోయి ఫురావ్ చేశారు. ఇప్పుడే గారవ సభ్యులు చెప్పారు. కడతాం రమ్మన్నె రాలేదన్నారు. బ్యాంకులో డబ్బు తీసుకుంటే మనమే పోయి కట్టాలి తప్ప వారు వచ్చి తీసుకుపోయే పరిస్థితి ఉండదు. ఇంకో విధంగా ఉంటే బాగుంటుంది.

మ 1.40

ఆ విధంగా బాధ్యతారహితంగా వారు రాలేదు కాబట్టి నేను డబ్బులు ఇంటలో పెట్టుకున్నాను, వారు రాలేదు కాబట్టి నేను కట్టలేదు అనడం మంచిది కాదు. నాకు బగా గుర్తు. ఆర్టికల్స్ వచ్చాయి. మీరు కూడా పేపర్లలో చూసి ఉంటారు. ఎవరైతే డిపాజిట్స్ ఉన్నాలో వారి ఇళ్ళకు పోయి ఫురావో చేసి ఎంప్లాయిన్ అంతా డబ్బులు కలక్కు చేసిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. అది వాస్తవం అని కూడా తెలియజేసుకుంటున్నాను. అదే విధంగా మీరు ఈరోజు చూస్తే ప్రడెస్టియల్ బ్యాంక్ ఎందుకు క్యాపిల్ చేశారు? రు.184 కోట్లు ఉన్నప్పుడు ఎందుకు చేయవలసి వచ్చిందో ఎవరికీ అర్థం కాని పరిస్థితి. నేను అనుకుంటున్నాను. ఆర్.బి.ఎ కూడా దీనిని రిపైవ్ చేయకుండా తొందరవడింది అనిపిస్తోంది. చాలా అనుమానాలు ఉన్నాయి. అదే మాదిరిగా దీనికి ప్రధానమైన కారణం దీనిలో కొంతమంది డబ్బులు కట్టలేదు. దీనిలో సవభారత్, ఎ.వి.ఎస్.చౌదరి రు.42.72 కోట్లు, కంట్రీక్షబ్, రాజీవ్ రెడ్డి రు.35.73 కోట్లు, శ్రీ జె. కృష్ణరావు, కొల్కతాపూర్ ఎమ్.ఎల్.ఎ రు.20.46 కోట్లు కట్టాలి. రమణా రెడ్డి, కాకతీయ

ఇండస్ట్రీల రు.17.60 కోట్లు, ఓడియన్ ధియేటర్ రు.17.61 కోట్లు, అట్లాన్ బిల్లర్స్ రు.12.09 కోట్లు, నార్స్ ప్రబాకర్ రు.12.97 కోట్లు, నంది ఫ్యాబ్రింగ్ అగర్వాల్ రు.12.81 కోట్లు, శ్రీనివాస్ రెడ్డి, ట్యూన్ సిటీన్ హోటల్ రు.7.40 కోట్లు, మెత్రో ధియేటర్ రు.8.32 కోట్లు, బుమి రు.8.27 కోట్లు, సామ నరసింహ రెడ్డి రు.5.48 కోట్లు, భరణి కాంత్ రు.4.81 కోట్లు శ్రీదేవి సుధీర్ రెడ్డి రు.4.79 కోట్లు, శివానీ ఇంజనీరింగ్ రు.4.56 కోట్లు కట్టలి. వీరు కాకుండా రామిరెడ్డి దామాదర రెడ్డి, తుంగతుర్చి ఎమ్.ఎల్.ఎ రు. 3.28 కోట్లు, శశిధర్ రెడ్డి రు.1.74 కోట్లు, మల్టిరెడ్డి రంగారెడ్డి రు.13 లక్షలు కట్టలి. నేను ఏమంటున్నానుంటే అధ్యాత్మా, ---

(అంతరాయం)

అధ్యాత్మా, వారిని కావాలంటే మళ్ళీ క్లారిఫికేషన్ చెప్పుకోమనండి. నేను వ్యక్తిగతంగా పోలేదు. ఈ సభలో పైనాన్ మినిస్టర్ గారు, ముఖ్యమంత్రి గారు, గౌరవ శాసన సభ్యులము అందరమూ ఉన్నాము. మనం ఆలోచించుకోవాలి. ఒకసారి డబ్బులు తీసుకున్న తరువాత డబ్బులు తిరిగి కట్టవలసిన బాధ్యత మన పైన ఉంటుంది. మీరు కట్టి ఉంటే ఆ విషయం చెప్పండి. నేను మీ మీద అట్లిబ్యూట్ చేయలేదు. కొన్ని లక్షలమంది డిపాజిటర్ల్ ఉన్నారు. వారి ఇంటరెస్ట్ ఏ విధంగా కాపాడాలో ఈ సభ ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ సభలో ఉన్న 5, 6 మంది సభ్యులే కాదు. నేను విషయం మాట్లాడుతున్నాను. ఏదైనా ఉంటే వారిని డబ్బు కట్టుకోమనండి. చాలా స్పష్టంగా ఉంది. ఎవరైతే బడా బకాయిదారులు ఉన్నారో, ఎవరైతే అప్పులు పెద్ద ఎత్తున తీసుకున్న వారు అంతా డబ్బులు కట్టుకుండా ఎగ్గోట్టి ఈ రోజున లిక్విడేషన్ తీసుకు వచ్చారు. మీకు బాగా తెలుసు. లిక్విడేషన్ వచ్చింది అంటే డబ్బులు ఎక్కువ కట్టవలసిన పని లేదు. రు.184 కోట్లు కల్పక్ చేయగలిగారు. ఈ రోజున ఇందులో ఉన్న వారు అంతా డబ్బులు ఉన్న వారే. సహకార చట్టంలో ఇంకా గట్టిగా పని చేయించి ఈ డబ్బులు కల్పక్ చేసే అవకాశాలు ఉన్నాయి. అవసరం అయితే రెట్రాస్పుట్టిక్ ఎఫ్ట్ తీసుకు రండి. ఏ బ్యాంక్ అయినా సరే, ఎవరైనా సరే ఒకసారి డబ్బులు తీసుకున్న తరువాత తిరిగి చెల్లించాలి. పేదవారిని బాధపెట్టే పరిస్థితి పస్తే వారి పైన యాక్షన్ తీసుకోండి. ఇక్కడ భూ బకాయిదారులు ఎవరైతే ఉన్నారో వారు ఒక పన్నగం పన్ని దీనిని లిక్విడేషన్ క్రింద తీసుకువచ్చి తప్పకుండా ఈ డబ్బు కట్టే అవకాశం లేకుండా తప్పించుకోవచ్చునని పన్నగం పన్నారు అన్న అభిప్రాయం కలుగుతోంది. ప్రుడ్సైనియల్ బ్యాంక్ ను ఈ రోజు లిక్విడేట్ చేస్తారని ఎవరూ ఊహించలేదు. దీనిలో ఈ రోజు సహకార సంఘం ఉంది. ఒకసారి లిక్విడేషన్ ఇచ్చిన తరువాత మీరు సెటీల్మెంట్ పోవచ్చు. కాన్సన్లేట్ లేకపోవచ్చు. ఎవరైతే లక్ష రూపాయలకంలే తక్కువ డిపాజిట్ చేశారో వారికి అందరికి వారికి లక్ష రూపాయల వరకు ఇస్తారు. ఇన్సొర్సేషన్ కార్బోరేషన్ ఇష్టుంది. అది ఇచ్చిన తరువాత మిగిలిన వారి దగ్గర డబ్బులు కల్పక్ చేయడంలో వారే డబ్బులు కల్పక్ చేసుకోవాలి. దానిలో కాలయాస జరిగే పరిస్థితి పస్తుంది. ఈ రోజు మనం ఆలోచించుకోవాలి. ఎన్నికల ముందు ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడారు. చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. ఆ రోజు చెప్పింది - ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ ఈ బ్యాంక్ బిపెన్ చేస్తాము అన్నారు. బ్యాంక్లు అన్ని బిపెన్ చేస్తాము అన్నారు. మేము కూడా అరోజు కొన్ని చర్యలు తీసుకున్నాము. మీరు ఖేమేఖి చర్యలు తీసుకున్నారు అని ఈ రోజు రోశయ గారు అడిగారు. నేను అని కూడా చెబుతాను. ఆ చర్యలు మీరూ తీసుకోండి. రివైవ్ చేయండి. 1 లక్ష 80 నేల మంది కన్నీళ్ళ పెట్టుకోవడం మంచిది కాదు. వారిని బాధపెట్టడం మంచిది కాదు. మనం ఆలోచిద్దాము. మేము కొని సజెషన్స్ ఇస్తాము. సాధ్యం కాకసోతే చెప్పండి. అంతే కానీ మేము చెప్పేది మీరు వినే పరిస్థితి లేకసోతే కరక్క కాదు. ఆ రోజు ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. అవసరం అయితే బ్యాంక్ అస్తులు అమ్మ అయినా సరే మీకు పూర్తిగా డబ్బులు ఇస్తాము అన్నారు. బాంబే వెళ్లి వచ్చిన తరువాత ఎందుకు ఇలా చేశారో నాకు తెలియదు. అవసరం అయితే వారి మీద ప్రెజర్ పెడదాము. ఒక తీర్మానం పెడదాము. దానికి కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ప్రావిజన్ ఉంది. మనం వర్గుల్ చేసుకోవచ్చు అని మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఇక్కడ ఇంతకు మునుపు కొన్ని నిర్మయాలు తీసుకున్నాము. ఈ రోజు చూస్తే ప్రుడ్సైనియల్ బ్యాంక్, వాసని, చార్మినార్ బ్యాంక్ ఉన్నాయి. ఈ రెండు బ్యాంక్ల కంబే ప్రుడ్సైనియల్ బ్యాంక్లో పెద్ద వారు తీసుకున్నారు. డబ్బు వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఏ విధంగా రు.184 కోట్లు కల్పక్ చేశారో అదే మాదిరిగా మిగిలిన డబ్బు కూడా కల్పక్ చేసే పరిస్థితి పస్తుంది. మనం ఆలోచించుకోవాలి. మేనేజ్మెంట్ ఆ రోజు ప్రాఫెషనల్ మేనేజ్మెంట్ వేయాలనుకున్నాము. డైరెక్టర్ ఎవరూ కూడా డబ్బు బారో చేయకూడదు అనుకున్నాము. అదే విధంగా కో అపరేటివ్ చట్టం ప్రకారం అవసరం అయితే ఆస్తులు వేలం వేసి, అవసరం

అయితే వారిని అరైస్ చేసి మొత్తం ప్రాప్తీన్ రికవరీ చేయాలనుకున్నాము. కొంతమందిని బ్యాంకులలో ఆరెస్టు చేశాము. దాని వల్ల కొంతవరకు ఫ్రీమ్ లైన్ ఉంది.

(అంతరాయం)

ఇలా అరవడం అంటే నాకు అర్థం కావడం లేదు. మీరు డిపాజిటర్స్ పైడ్ ఉంటారా? ఎవరైతే ఎగ్గోడతారో వారి పైడ్ ఉంటారా? నేను కోరేది ఒక్కటే మీరు వసూలు చేయండి.

(శ్రీ వసూలు వెంకటేశ్వర రాపు లేచి తీవ్ర అభ్యంతరం తెలియజేయసాగారు)

అధ్యక్షా, ఎందుకు వారికి బాధ? ఎవరి విషయం మాట్లాడుతున్నారు? మీరు ఎగ్గోట్లాలని ప్రయత్నం చేస్తారా? నేను ఒక్కటే అడుగుతున్నాను. నేను ఎవరిని ప్రోవోక్ చేస్తున్నాను? మీ మంత్రి గారే అడిగారు. చర్యలు చెప్పమని. మీరు ఎవరూ తప్పించుకోలేరు.

(అంతరాయం)

అందుకని మీరు ఏమి చేస్తారు? మీరు ఏమి చేయరా? ఈ హాస్టల్ ఎట్లా ఉంది అంటే ఏదైనా చెబితే మీ హాయాములో ఏం జరిగింది, మీరు ఏమి చేశారు, మేమూ అదే చేస్తాము అనడం ఇప్పస్తి మంచిది కాదు. ఇక్కడ 1 లక్ష, 82 నేల మంది డిపాజిటర్స్ ఉన్నారు. వారిని కాపాడవలసిన అవసరం ఉంది. రు.184 కోట్లు వసూలు అయ్యాయి. ఇంకా డబ్బులు వసూలు చేసే అవకాశాలు ఉన్నాయి. ఇప్పుడు ఈ చట్టం వల్ల లిక్విడేషన్ ఏదైతే తెచ్చారో, దాని వల్ల ఎవరైతే అప్పులు తీసుకున్నారో వారు ఎగ్గోట్టే పరిస్థితి వస్తుంది. గపర్చుమెంట్స్ కు అవవాదు వచ్చే పరిస్థితి వస్తుంది. అంతే కాకుండా వారి పత్రిడి మీర మీరు ఈ పని చేశారు. మామూలుగా బ్యాంక్ ఉంటే వారు ఎగ్గోట్టే పరిస్థితి రాదు. ఈ రోజు ఆ విధంగా కాకుండా మీరు ఏదో చేశారని మీకు చెడ్డపేరు వస్తుంది. అందుకని మీరు అలోచన చేయాలి. మేము కొన్ని నిర్ణయాలు తీసుకున్నాము. మీరు ఆ ఔలు ఒకసారి చూడండి. ఆ నిర్ణయాల ప్రకారం చాలా ఫర్కుగా రికవరీ చేసే పరిస్థితి వచ్చింది. అదే మాదిరిగా బ్యాంకులు అన్ని ఫ్రీమ్ లైన్ చేయాలనుకున్నాము. అర్థా బ్యాంక్ ఫ్రీమ్ లైన్ చేస్తే కొంతవరకు ఇంప్రొవ్ చేయగలుగుతాము. ఈ రోజు ప్రభుత్వానికి అధికారం లేక కాదు. మొదట 6 వ తేదీన రిజర్వ్ బ్యాంక్ దీనిని లిక్విడేట్ చేస్తూ ఆర్డర్ పంపించారు. 8 వ తేదీన లిక్విడేటర్ వెళ్లి ఛార్జ్ తీసుకున్నారు. అయితే ఈ రోజు బ్యాంకింగ్ రెగ్యులేషన్ యార్డ్ 1949 ప్రకారం అందులో 22 సెక్షన్ ప్రకారం పీజ్ 33 లో

Please see Section 22 on page 33. "Any banking company, aggrieved by the decision of the Reserve Bank, cancelling licence under the section, may within thirty days from the day on which such decision is communicated to it, appeal to the Central Government. A decision of the Central Government, wherein an appeal has been preferred to it under sub-Section 5 or the Reserve Bank, where no such appeal has been preferred, shall be final." నేను ఏమంటున్నాసంటే ఆర్బిల గైడ్లైన్స్ కానీ, డెసిప్షన్ కానీ పైనల్ కాదు.

ఈ రోజు ఈ చట్టం ప్రకారం బ్యాంకింగ్ రెగ్యులేషన్ 1949 ఉన్నదో దాని ప్రకారం మీరు అపీల్ చేసుకునే అవకాశం ఉంది. సెంట్రల్ గపర్చుమెంట్స్ కు అపీల్ చేయండి. అపీల్ చేసి బ్యాంక్ ను రిప్రోవ్ చేయండి. ఎవరైతే డబ్బులు తీసుకున్నారో వారి పీరుతో కోట్ల రూపాయల ఆస్తులు ఉన్నాయి. కో ఆపేరేట్ చట్టం ఉంది. మీరు అవసరం అయితే రికవరీ చేయవచ్చు. ఆ రకంగా ఆక్షన్కి పోవచ్చు. పోతే మొత్తం ప్రాప్తీన్ వస్తాయి. అందుకని చాలా క్లియర్గా నేను ప్రభుత్వానికి ఒక్కటే డిమాండ్ చేస్తున్నాను. ఇంతకు ముందు నోటీసు ఇచ్చాము. రాజీవ్ రెడ్డి గారు ఉన్నారు. రాజీవ్ రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రి గారికి బంధువు. ఎవరు ఔను అన్నా, కాదూ అన్నా కాదు. ఇదే హాస్టల్ ముఖ్యమంత్రి గారు ఒప్పుకున్నారు. వారు మాకు బంధువు బోతారని ఒప్పుకున్నారు.

(అంతరాయం)

(సభాపతి గారు అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

ఆ రోజు చట్టం ప్రకారం వసూలు చేసుకోమన్నాము.

మ.1.50

(శ్రీ పనమా వెంకటేశ్వరరావు నుండి యింటర్వ్యూన్)

మిష్టర్ స్పీకర్: వెంకటేశ్వరరావు గారూ, దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు: చట్ట ప్రకారం వసూలు చేయండి అంటున్నాము. మీరు చేశాము, మీరు కూడా చేయండి అంటున్నాము. మీరు ఎట్టి పరిస్థితుల్లో బ్యాంకును లిక్విడేట్ చేయడానికి వీలులేదు. వారిని కాపాడడానికి లిక్విడేట్ చేస్తున్నారు. ఇది మీకు మంచిది కాదు. నేను ఒకటే కోరుతున్నాను.

(ఇంటర్వ్యూన్)

నేను మాట్లాడవచ్చి, లేదా అధ్యక్షా?

మిష్టర్ స్పీకర్: వారిని కంట్లీట్ చేయనివ్వండి. చంద్రబాబునాయుడు గారూ, స్లీజ్ కంట్లీట్.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు: మీరు చట్ట ప్రకారం చర్య తీసుకోవచ్చు. బ్యాంకును లిక్విడేట్ చేయాలని ఆర్టిఫిషియల్ ఆర్డర్స్ యిచ్చినా గపర్సుమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా నుండి మరలా ఆర్డర్ తీసుకోవచ్చు. వయచిలిటీ పున్న బ్యాంకును క్లోజ్ చేయవద్దు. రాజీవ్ రెడ్డి విషయం చెప్పాను. కొంతమంది ఎంఎలీలు కూడా పున్నారు. దామోదరరెడ్డిగారు, జశిధర్ రెడ్డి గారు, కృష్ణరావు గారు, మల్రెడ్డి రంగారెడ్డి గారు, వీరందరూ పున్నారు. మనకు అపవాదు, చెడ్డపేరు పట్టంది. ఈ బ్యాంకును ఎట్టి పరిస్థితుల్లో అయినా సరే రిషైవ్ చేయండి. మీరు లిక్విడేటర్సు పెట్టడం కర్ఱెక్ట కాదు. ఒక స్పెషల్ ఆర్ఫీసర్సు పెట్టండి. స్పెషల్ ఆర్ఫీసర్సు పెట్టి, గపర్సుమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాను అప్రోచ్ అయి బ్యాంకును రిషైవ్ చేయండి. గ్లోబల్ ట్రస్ట్ బ్యాంకును యిదే పరిస్థితుల్లో వేరే బ్యాంక్ తో మెర్క్ చేశారు. దీనికి అవకాశాలు పున్నాయి. ఎట్టి పరిస్థితుల్లో అయినా మెర్క్ చేయవచ్చు. డిపాజిట్, ఎసెట్ పున్నాయి. ఆవిధంగా చేస్తే ఒక లక్ష 82 పేలమంది డిపాజిటర్స్ ఆనందపడతారు. దయచేసి కన్ఫిడర్ చేయండి. ఆ విధంగా ఆలోచన చేసి ఎట్టి పరిస్థితుల్లో అయినా రిషైవ్ చేయవలసిందిగా డిమాండ్ చేస్తున్నాము.

డాక్టర్ యన్. జనార్ధనరెడ్డి: వారు అప్పు కట్టకపోవడానికి నేను బాధ్యించినా? నేను చెప్పకపోతే ఎట్లా?

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీశ్వరాయణ: అధ్యక్షా,

డాక్టర్ యన్. జనార్ధనరెడ్డి: అధ్యక్షా,

(ఇంటర్వ్యూన్)

ఆయన నా పేరు తెచ్చినప్పుడు నాకు అవకాశం యివ్వకపోతే ఎలా సర్?

మిష్టర్ స్పీకర్: మీరు కూర్చోండి . మంత్రిగారూ, మీరు చెప్పండి. Mr. Janardhana Reddy garu you know the rules. What is this ? I am not allowing any personal opinion. You kindly resume your seat.

డాక్టర్ యన్. జనార్ధనరెడ్డి: అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్.

MR. SPEAKER : Your Point of Order is not allowed. We are in a Statement. Kindly resume your seat. Chandrababu Naidu Garu, you kindly advice your Member. This is a Statement.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ: 1997 నుండి సహకార రంగంలో పున్న ప్రాధమిక వ్యవసాయ సంఘాలు గాని, అర్బ్ బ్యాంక్ గాని, వీటికి సంబంధించి నీటి పొజిషన్ డిటరియేట్ అయిన విషయం వాస్తవం అధ్యక్షా.

(డాక్టర్ యన్. జనార్థనరెడ్డి నుండి యింటర్వ్యూస్)

మీరు కూర్చోండి, నేను జవాబు చెఱుతాను.

డాక్టర్ యన్. జనార్థనరెడ్డి: నా మీద దుమ్ము చల్లుతూ వుంటే ఎలా కూర్చుంటాను?

(ఇంటర్వ్యూస్)

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ: అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు చాలా అవేదన వ్యక్తం చేశారు. అంతకన్నా ఎక్కువ అవేదన ప్రభుత్వానికి పుండబట్టే ఈ ప్రభుత్వం అధికారానికి వచ్చిన వెంటనే రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వంలో ఛిల్లికి వెళ్లినప్పుడు ప్రధానమంత్రి, ఆర్థిక మంత్రి యుద్ధరినీ కలిసి బ్యాంక్ రివైవర్ పరిస్థితి, బ్యాంక్ రివైవర్కు పున్న అనుకూల పరిస్థితులను గురించి సవినరమైన నోట్ యిచ్చి రివైవర్ కోసం రిజర్వ్ బ్యాంక్కు డైరెక్ట్ చేయవలసిందిగా రిక్వెష్చ్ చేయడం జరిగింది. రిజర్వ్ బ్యాంక్ గపర్సర్ను రెండు సార్లు రిక్వెష్చ్ చేశాము అధ్యక్షా. తెలుగు దేశం పార్టీ నుండి చంద్రబాబునాయుడు గారు కానీ, గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకుడు చంద్రబాబునాయుడు గారు గాని మాట్లాడేది చూస్తూ వుంటే మా చిన్నప్పుడు చూసిన సినిమాలు జ్ఞాపకం వస్తున్నాయి. అప్పటి సినిమాల్లో నాగభూషణం గారి పొత్త వుండేది. రాత్రి పూట ఒక వ్యక్తిని చంపి పొద్దున్నే దండ తెచ్చి వేసి, అతనిమీద వడి భోరున ఏడ్చిస సంఘటనలు యిప్పుడు గుర్తొస్తున్నాయి అధ్యక్షా.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి హార్ట్ఫ్స్ నాలు)

నేను ఒకసారి లిక్ష్మీడేవ్ అయిన కోఆపరేటివ్ సాసైటీస్ లిష్ట్ చదువుతాను.

థానా కోఆపరేటివ్ అర్బ్ బ్యాంక్, వెస్ట్ గోదావరి 16.4.03,

పీతాపురం కోఆపరేటివ్ అర్బ్ బ్యాంక్, ఈస్ట్ గోదావరి 30.6.03

కొల్లూరు పార్వతి కోఆపరేటివ్ అర్బ్ బ్యాంక్, గుంటూరు, 16.4.1980

గుజరాల వాసని కోఆపరేటివ్ అర్బ్ బ్యాంక్, గుంటూరు, 8.3.1998

నర్సరావుపేట కోఆపరేటివ్ అర్బ్ బ్యాంక్, గుంటూరు, 16.9.2003,

రాజంపేట కోఆపరేటివ్ అర్బ్ బ్యాంక్, కడప, 5.7.02

కర్నూల్ కోఆపరేటివ్ అర్బ్ బ్యాంక్, కర్నూల్, 26.7.02

నిజమాబాద్ కోఆపరేటివ్ అర్బ్ బ్యాంక్, నిజమాబాద్, 25.7.02

ఆర్కార్ కోఆపరేటివ్ అర్బ్ బ్యాంక్, నిజమాబాద్, 1.10.02

నీలగిరి కోఆపరేటివ్ అర్బ్ బ్యాంక్, నల్గొండ, 17.10.03

భాగ్యసగర్ కోఆపరేటివ్ అర్బ్ బ్యాంక్, హైదరాబాదు, 28.9.2000

కృషి కోఆపరేటివ్ అర్బ్ బ్యాంక్, హైదరాబాదు, 16.10.01

	శ్రీవ్ కోఆపరేటివ్ అర్పన్ బ్యాంక్, హైదరాబాదు, 30.5.02
	మెగాసిటి కోఆపరేటివ్ అర్పన్ బ్యాంక్, హైదరాబాదు, 13.9.02
	సితార కోఆపరేటివ్ అర్పన్ బ్యాంక్, హైదరాబాదు, 24.10.02
	మదర్ థెరిసా కోఆపరేటివ్ అర్పన్ బ్యాంక్, హైదరాబాదు, 19.10.02
	అర్పన్ కోఆపరేటివ్ అర్పన్ బ్యాంక్, హైదరాబాదు, 5.9.02
	ఫస్ట్ సిటీ కోఆపరేటివ్ అర్పన్ బ్యాంక్, హైదరాబాదు, 31.8.02
	మణికంఠ కోఆపరేటివ్ అర్పన్ బ్యాంక్, హైదరాబాదు, 24.7.03
	విజయ మహిళా కోఆపరేటివ్ అర్పన్ బ్యాంక్, హైదరాబాదు,
12.2.04	నారాయణ కోఆపరేటివ్ అర్పన్ బ్యాంక్, హైదరాబాదు, 16.2.04
	సాయి కోఆపరేటివ్ అర్పన్ బ్యాంక్, హైదరాబాదు, జూన్, 2004
	ప్రజా కోఆపరేటివ్ అర్పన్ బ్యాంక్, రంగారెడ్డి, 20.8.02
	ప్లార్ కోఆపరేటివ్ అర్పన్ బ్యాంక్, రంగారెడ్డి, 24.10.02
	శ్రీలక్ష్మి మహిళా కోఆపరేటివ్ అర్పన్ బ్యాంక్, రంగారెడ్డి, 3.10.02
	జపహర్ కోఆపరేటివ్ అర్పన్ బ్యాంక్, రంగారెడ్డి, 19.11.03
	ఉనివి కోఆపరేటివ్ అర్పన్ బ్యాంక్, రంగారెడ్డి, 18.12.03
	వసుంధర కోఆపరేటివ్ అర్పన్ బ్యాంక్, రంగారెడ్డి, 24.10.03
	మహాలక్ష్మి కోఆపరేటివ్ అర్పన్ బ్యాంక్, రంగారెడ్డి 3.3.04

అధ్యక్షుడు, వారు ఈరోజు ప్రతిపక్షంలో పుండి శాసనసభ్యులు లోన్ తీసుకున్నారని అంటున్నారు. దానికి, ముఖ్యమంత్రిగారి బంధువుకు మోటివ్సు అట్లిబ్యాల్ట్ చేస్తున్నారు. నేను చంద్రబాబునాయుడు గారిని ఒకటే అడుగుతున్నాను. ఏదో వ్యాపారం చేసుకోవడం కోసం రాజీవ్ రెడ్డి లోన్ తీసుకున్నారు. ఇచ్చిన లోన్ కట్టరసుకుంటే వారు ఎట్లా యిచ్చారు అధ్యక్ష? ఏమి తీసుకొని యిచ్చారు ఏరు వారందరికి. ఇచ్చింది మీరే కదా. ఇది లిక్విడేట్ అయిన తరువాత మీరు ఏమి చేశారు ప్రభుత్వ పరంగా? ఈరోజు సహకార రంగంలో ప్రాథమిక వ్యవసాయ సంఘాలకు భారతదేశం మొత్తం మీదే ఏరప్పంలో లేని విధంగా మీ నాయకత్వంలో రు. 700 కోట్లు యించ్చాశేష్ట పున్చందుకు మీరు సిగ్నల్ తో తలవంచుకోవాలి. మీరు సహకార రంగం గురించి మాటల్లడుతూ పుంటే ఏమి చేయాలో అర్థం కావడంలేదు. సిగ్నల్ తో తల వంచుకోకుండా కాలర్ ఎగరేసి మాటల్లడుతున్నారు అసెంబ్లీలో. బాలకృష్ణ రెండు హత్యలు చేశారు. ఈయన చేయండన్నారా? ఈయన చేయమంటే చేశాడా బాలకృష్ణ రెండు హత్యలు.

(తెలుగుదేశం ప్రార్థి సభ్యుల నుండి యింటర్వెన్షన్)

మీరు క్లారిఫికేషన్ అడిగి పుంటే చెప్పి పుండి వాడిని. మొత్తం ఒక లక్ష 82 వేల 7 మంది డిపాజిటర్లో రు. 20 వేల వరకు డిపాజిట్ పున్చవారు 92 వేల మంది పున్చారు. 1 లక్ష 77 వేల 958 మందికి రు. 1 లక్ష లోపు యిస్సారెన్స్ కంపెనీనుండి వస్తుంది. 4049 మంది రు. 1 లక్ష పైన డిపాజిట్ పున్చ వారు పున్చారు. వారు చంద్రబాబు చెప్పిన సలవోను తీసుకొని చేశారా? చట్టంలో అటువంటిని కూడా పున్చాయేమో ప్రయత్నం చేధ్యము.

నేను వారిని ప్రైట్‌గా అడుగుతున్నాను-- ఇదేదో ఇప్పుడే జరిగినట్లుగా మాటల్లడుతున్నారు, కృషి బ్యాంక్ షైర్స్‌ను వెంకటేశ్వరరావును ఆంధ్ర రాష్ట్రం నుండి వదిలించి, ఎక్కడో దాచుకొనేటట్లు చేశారు. ఇప్పటి వరకు దాని గురించి ఏమి చేశారో తెలియదు. అందుకే దానిని కూడా సిబిపికి అప్పజిప్పాలనుకుంటున్నాము. ఎందుకంటే సిబిసిపిడి వారు ఏమన్నారంటే ఇప్పుడు ఇది రాష్ట్ర పరిధిలో లేదు, ఇంటర్‌పోర్ దర్శక్కు చేయవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది, ఏదైనా కేంద్రప్రభుత్వపు ఏజెన్సీ ఉంటే తప్ప పని కాదని చెప్పారు. అటువంటి పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ఈ విధంగా సహకార వ్యవస్థను ఇక్కడి దాకా తీసుకొని వచ్చి, ఇప్పుడు ఏదో మొనటి కన్నీరు కారుస్తామంటే కాదు. రైట్ .... జరిగింది తప్పీ, మీ ట్రైమ్‌లో జరిగింది, ఇప్పుడు జరిగింది కాదు, మా ప్రయత్నం మేము చేశాము, బాధ్యత కల్గిన ప్రభుత్వంగా మా ప్రయత్నం మేము చేశాము. ఇంకా ఏదైనా ప్రయత్నం చేద్దామంటే, రైట్ మీరు నాతోపాటు రండి ఎక్కడికైనా రావడానికి సిధ్ధంగా ఉన్నాను ఈ బ్యాంక్‌ను రివైవ్ చేసేందుకు. రెండు రోజుల క్రితం నేను కూడా ఇక్కడ ఉండే ఛీఫ్ జనరల్ మేనేజర్‌ను పరుస్తగా కలిసి మాటల్లాడాను. బ్యాంక్ రివైవలకు కావలసిన పరిస్థితులన్నీ ఉన్నాయి, కాబట్టి మీరు దీనిని రివైవ్ చేయాలని చెప్పాను. మా ఆర్.పి.ఎస్. కూడా పరుస్తగా వెళ్లి కలిసి మాటల్లాడారు. మీరు కూడా బ్యాంక్ రివైవల్ కొరకు సలహాలు ఉంటే, ఇప్పండి, బ్యాంక్ డిపాజిట్‌దార్ల ప్రయోజనాలను కాపాడటానికి ప్రభుత్వం అన్ని చర్యలు తీసుకుంటుందని మీ ద్వారా తెలియచేస్తున్నాను.

డా.ఎన్. జనార్థన రెడ్డి : అధ్యక్షా, మేము ఈ ఇఘ్నాని రాజకీయం చేయదలచుకోలేదు. బ్యాంక్‌కు బాకీపడిన శాసనసభ్యులతో విజ్ఞాపిటి చేసింది ఏమిటంటే, డబ్బులు కట్టమని. వాళ్ల బిల్లింగులు అమ్ముకోకుండా నేను అడ్డు పడ్డానని ఆరోపా చేశారు. అస్థల్ని పెట్టి అప్పు తీసుకున్నాను అని చెప్పాడు. మూడు నాలుగు రోజుల కిందట అస్థల్ని అమ్మి కట్టానని చెపుతున్నారు. ఎక్కడ అస్థులు అమ్మారు? నిన్న, మొన్న పేపర్లో వచ్చింది ప్రాజెక్టుల టెండర్లో ఏవో పర్సెంబెచ్ పనులు చేసినట్లు, ఆ డబ్బు తప్ప, ఇంకోక డబ్బు లేదు. మర్కెడ్డి రంగారెడ్డిగారూ చెప్పారు, డబ్బు కడడామంటే, బ్యాంక్ వాళ్ల ముందుకు వచ్చి డబ్బు తీసుకోలేదని. డబ్బు కట్టకుండా, దీర్ఘపాయాసం చేయడం కరెక్టు కాదు. డిపాజిట్‌దార్లను ఆడుకోమని చెప్పుతున్నాను. అది చేయకుండా ఈవేళ మీరు మా మీద ఎందుకు దుష్టుత్రిపోస్తున్నారు?

(శ్రీ మల్కెరెడ్డి రంగారెడ్డి నుండి అంతరాయం)

శ్రీ కొమింద్రెడ్డి రాములు (మెటపల్): అధ్యక్షా, ఈనాడు ప్రాడెన్యూయిల్ బ్యాంక్ సిక్ అయిపోయింది. గతంలో మహారాష్ట్రలోని మధ్యపురా బ్యాంక్ ఈ విధంగానే సిక్ అయితే, అప్పుడు గవర్నమెంట్ అఫ్ ఇండియా నుండి కొంత ఫండ్సును తీసుకుని వచ్చి, ఆ బ్యాంక్‌ను నిలబెట్టారు. అదే విధంగా చంద్రబాబునాయుడుగారు ఛీఫ్ మినిస్టర్‌గా ఉన్నప్పుడు, అక్కడ వాజీపీయగారు ప్రధానమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు, చారిణార్ బ్యాంక్, వాసవి బ్యాంక్, కృషి బ్యాంక్ అనే కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులు సిక్ అయిపోయాయి, వాటిని కూడా ఈ మధ్యపురా బ్యాంకు మాదిరిగానే కేంద్రం నుండి ఫండ్సు తెప్పించి, రివైవ్ చేసి ఉన్నట్లయితే, ఇప్పుడు ఈ బ్యాంక్ ఈ విధంగా సిక్ అయి ఉండేవి కాదు. ఈమధ్యనే తన అఖ్యాయి చనిపోయిందేకు పరిష్కర్త ఇప్పపలసిందిగా హైకోర్టులో ఒక తల్లి రిట్ పిటీప్ప్ వేసిన మాదిరిగా, బ్యాంక్ సిక్ అయింది కాబట్టి, దానిని మూసివేస్తామని అంటే డిపాజిట్‌దార్లు ఏమైపోతారో ఒకసారి అలోచించండి. గతంలో గ్లోబల్ ట్రస్ట్ బ్యాంక్ సిక్ అయినప్పుడు, ఓరియంటల్ బ్యాంక్ అఫ్ కామర్కులో మర్క్క చేశారు. అదే విధంగా న్యూ బ్యాంక్ అఫ్ ఇండియాను, దానికి నేను లాయర్‌గా ఉన్నాను, పంజాబ్ నేపసల్ బ్యాంక్‌లో మర్క్క చేశారు. గవర్నమెంట్ నా రిక్వెస్చు ఏమిటంటే, బ్యాంక్ లిక్ష్ణ్‌చేస్ విపయమై పునఃపరిశీలన చేసి, ప్రాడెన్యూయిల్ బ్యాంక్‌ను రివైవ్ చేసినట్లయితే, డిపాజిట్‌దార్లను కాపాడినట్లపుతుంది. స్టేట్ గవర్నమెంట్ నుండి కొంత ఫండ్సు, సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ నుండి కొంత ఫండ్సు తీసుకొని వచ్చి ప్రాడెన్యూయిల్ బ్యాంక్‌ను తిరిగి నిలబెట్టండి. అదే విధంగా డిపాల్స్‌గా నుండి

డబ్బును తప్పనిసరిగా వసూలు చేయండి. అప్పుడు బ్యాంక్ నడుస్తుంది. బ్యాంక్ నడుస్తుంటే ఉద్యోగస్థులకు కూడా ఇంటరెస్టు వస్తుంది. దయచేసి బ్యాంక్ను కాపాడవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, కోఆపరేటివ్ వ్యవస్థ నిర్విర్యం అవుతున్న ఈ పరిస్థితుల్లో అన్ని రాజకీయ పార్టీల వాళ్లము ఒకరి మీద ఒకరు బురద చల్లుకోకుండా, ఈ వ్యవస్థను పరిరక్షించేందుకు మనమందరం ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మిగతా సిక్ బ్యాంక్లు లేదా మూతపడిన బ్యాంకులకు, ఈ బ్యాంక్కు చాలా తేడా ఉంది. దేశంలో సంక్షోభంలో ఉన్న ఏ బ్యాంక్ కూడా ఇంత పెద్ద మొత్తంలో వసూలు చేయలేదు. ఈనాడు సంక్షోభంలో ఉన్నపుటికీ ప్రాడెన్సియల్ బ్యాంక్ 185 కోట్ల రూ.లను వసూలు చేసి, రికార్డు స్పెషియల్ చేసింది. మీకు తెలుసు, మహారాష్ట్ర, గుజరాత్ రాష్ట్రాల్లో కోఆపరేటివ్ వ్యవస్థ బాగా పనిచేస్తున్నది. గుజరాత్లో ఇదే విధంగా బ్యాంక్ మూతపడితే, అక్కడ ఉన్న ప్రభుత్వం ఒక కార్పొన్ ఫండ్సు పెట్టి, ప్రభుత్వమే రెస్పోన్సిబిలిటీ తీసుకుని డిఫోల్ట్ యొక్క మెడలు వంచి, వాళ్ల అస్థలను అమ్మి, రికార్డీ చేసి, ఆ బ్యాంకును నిలబెట్టిన చరిత్ర గుజరాత్ రాష్ట్రానికి ఉంది. ఇప్పుడే ప్రతిపక్షనాయకుడు చంద్రబాబునాయిదుగారు చెప్పారు. నేను కూడా వాస్తవమే చెపుతున్నా. బ్యాంక్ను లిక్విడేట్ చేస్తూ, రిజిస్ట్రేక్షన్ లెటర్ రాగానే, రాత్రికి రాత్రి ఆదరాబాదరాగా చేయవలసిన అవసరం ఏముంది? లిక్విడేట్ చేయడానికి 30 రోజుల టైమ్ ఉంటుంది. కానీ 7వ తేదీన లెటర్ రాగానే, 8వ తేది కల్లా మురళీధర్ రాపు అనే అతన్ని లిక్విడేట్ గా నియమించారు. ఇది చాలా అన్యాయం. మీకు తెలుసు గతంలో కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి సమక్షంలో నిర్లయం తీసుకుని గ్లోబల్ ట్రస్ట్ బ్యాంక్ను ఓరియంటల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ కామర్స్ తో మర్క్ చేశారు. ఈ రోజున ఈ బ్యాంక్ కూడా మంచి స్థితిలోనే ఉంది. ఆస్థలు ఉన్నాయి. మంచి డిపాజిట్ దార్లు ఉన్నారు, మంచి ఉద్యోగస్థులు ఉన్నారు. ఈరోజుతో వాళ్ల strike అయిదో రోజుకు చేరుకున్నది. ఉద్యోగస్థులంతా చాలా ఎఫ్ఫెక్ట్ గా పనిచేసి, సంక్షోభం ఏర్పడ్డాక దాదాపు 185 కోట్ల రూ.లు వసూలు చేశారు. కాబట్టి, గ్లోబల్ ట్రస్ట్ బ్యాంక్ను ఏ విధంగా అయితే మర్క్ చేశారో, అదే విధంగా ప్రాడెన్సియల్ బ్యాంక్ను కూడా లిక్విడేషన్ సుండి తప్పించి, అవసరమయితే, మరొకసారి ప్రధానమంత్రిగారితో, ఆర్థిక మంత్రితో మాట్లాడి వేరే నేపప్పల్లెడ్ బ్యాంక్తో మర్క్ చేసిందుకు ప్రయత్నం చేయవలసిందిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా డిఫోల్ట్ సుండి లోన్స్ వసూలు చేయడంలో ఇంతవరకు ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోలేదు. తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఉద్యోగస్థుల విషయం కూడా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. కాబట్టి దయచేసి ప్రభుత్వం లిక్విడేషన్ విషయంలో పునరాలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ చాడా పెంకట రెడ్డి : అధ్యక్షా, పోయిన వారం ప్రాడెన్సియల్ బ్యాంక్కు సంబంధించి మా పార్టీ అడ్జ్యూమెంట్ మోహన్ ఇచ్చింది. అప్పుడు శాసనసభ వ్యవహారాల శాఖ మంత్రిగారు ప్రీట్ మెంట్ ఇప్పిస్తామని చెప్పారు. నిన్న తెలుగుదేశం పార్టీ వాళ్ల కూడా ఇచ్చారు. అయితే పరిస్థితి ఎలా ఉందంటే, ఈ బ్యాంక్ డిపాజిట్ దార్ల ఆవేదనకు సంబంధించి కొంత సమాచారాన్ని, కొంత స్టడీ చేసి, విషయాలు చెప్పాలనుకుంటే, అందరికి ఇచ్చిన తరువాత ఇప్పుడు ఆఖరులో నాకు అవకాశం ఇచ్చారు. అడ్జ్యూమెంట్ మోహన్ ఇచ్చింది నేను. మంచితనానికి ఫలితం ఇలా ఉంటుందా అన్నదే నాకు ఆవేదనగా ఉంది. ఇప్పుడు ఇక్కడ ఆరోపణలు, ప్రత్యారోపణలు వస్తున్నాయి. సహకార వ్యవస్థ సర్వ నాశనం అయింది అనే మాట మనందరికి తెలిసిందే. గత ప్రభుత్వం సుండి జరుగుతూ వచ్చింది. గతంలోనే అంతా అయిపోయింది. ఇప్పుడే తిరగదొడటం సబబుగా ఉండదు. ప్రాడెన్సియల్ బ్యాంక్ డిపాజిట్ రోజుల ఉంది ఉన్నారు. వారు అనేక ధరాలు, అందోశలు చేశారు. అన్ని రాజకీయ పార్టీలను వారు ఆశ్చయించారు. అందరి దగ్గరకు వచ్చారు. కొంత మందికి 20 వేల రూ.ల లోస్చు పేమెంట్ చేశారు. ఇంకా 1,38,000 మందికి పేమెంట్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ మధ్యనే ప్రభుత్వం, సన్మి, నోముల సరసింహాయ్యగారు, డి.ఎల్. రపీంద్రారెడ్డిగార్లతో ఒక సబ్ కమిటీని వేసింది. మేము కూడా మొన్సు ప్రీసిపల్ సెక్రటరీగారి ఛాంబర్లో కూర్చుని చర్చించాము. డిఫోల్ట్ రోజుల్లో కొంత మంది చెల్లించగలిగే వారూ ఉన్నారు. కొంతమంది రాజకీయ పలుకుబడి గల వారూ ఉన్నారు. వారు ఏ పార్టీకి చెందిన వారు అన్నది ఇక్కడ అప్పసుతం. ఎవరస్తుది అవసరం లేదు. అయితే ఈ విషయంలో కొంత లోతుగా చర్చిద్దాం అనుకున్నాము. డిపాజిట్ కు న్యాయం చేయాలంటే, మొదటి దశలో బారోయిల్స్ ను ఒకసారి పిలిచి

చర్చించాలనుకుంటున్నాము. రేపు, మూడు బ్యాంకులకు సంబంధించి బ్యాంకుల వారీగా బారోయర్సును పిలిపించి చర్చించి, ఒక నిర్దయం తీసుకోవాలనుకుంటున్నాము. ఏదేమైనా డిపాజిటర్లో చాలా మంది పుద్ధలు, పెష్టనర్లు ఉన్నారు. వాళ్ళ జీవనోపాధి చాలా ఇబ్బందికరంగా తయారయే పరిస్థితి వచ్చింది. కాబట్టి దీనికి సంబంధించి రాజకీయ భేదాభిప్రాయాలకు తావు లేకుండా ప్రూడెన్సీయల్ బ్యాంకును కాపాడి, కొనసాగించడానికి, నడవడానికి, రివైవ్ చేయడానికి చట్ట పరిధిలో ఏ మాత్రం అవకాశం ఉన్నా ఆ అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకోవాలని ప్రభుత్వానికి సూచిస్తున్నాము. గతంలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఛిల్లీకి పెళ్ళి మాటల్లాడి వచ్చారు. అవసరమయితే మరోసారి ఛిల్లీ పెళ్ళి, రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా ఏదైతే లైసెన్సును రద్దు చేసిందో, దానిని రివైవ్ చేయడానికి, అవసరమయితే కొంత పైనాన్స్ తెచ్చి, తద్వారా బ్యాంకును నిలబట్టి, డిపాజిటర్లకు ఇబ్బంది కలగకుండా, బ్యాంకును రక్షించవలసిన అవసరం ఉండని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము.

మ. 2.10

శ్రీ కన్నా లచ్చీ నారాయణ : అధ్యక్షుడు, గౌరవ సభ్యులు కిషన్ రెడ్డి గారు చెప్పిరు. అయితే నాకున్న ఇన్ఫర్మేషను ప్రకారం చట్టంలో ఒకసారి లైసెన్సు క్యాన్సీల్ చేశాక స్పెషలాఫీసరును నేయడానికి నీలు లేదు. ఎందుకు హడవుడిగా అర్థరాత్రి లిక్షేండ్రును ఎపాయింట్ చేశారన్నారు. రిజర్వ్ బ్యాంకు నుంచి వచ్చిన ఒక నోబ్ తమరు మాశారనుకుంటాను. ప్రభుత్వం సహకరిస్తే త్వరగా ఇస్మారెన్సు కంపెనీ నుంచి ఎమోంటు తీసుకు వచ్చి, డిపాజిటర్లుకు పే చేస్తామని, చర్యలు తీసుకుంటామని ‘ఈనాడు’లో రిజర్వ్ బ్యాంకు నుంచి వచ్చిన నోబ్ చూసి ఉంటారు. కానీ నాకు ఇస్మారు ఉన్న సమాచారం ప్రకారం ఒకసారి లైసెన్సు క్యాన్సీల్ అయినాక చట్ట ప్రకారం స్పెషలాఫీసరును వేసే ప్రావిజన్ లేదని మా వాళ్ళు చెప్పిన మాట. లేకపోతే మరొక మాట మీరు అని వుండే వారు. 1 లక్ష్ సార్ 82 వేల మంది డిపాజిటర్లులో 1 లక్ష్ సార్ 78 వేల మంది డిపాజిటర్లు ఇంటెస్టు కాపాడటానికి రిజర్వ్ బ్యాంకు గైడెన్సు ప్రకారం లిక్షేండ్రును ఎపాయింట్ చేయలేకపోయారని అనేవాళ్ళు. ఇస్మారు ఎమ్మెల్యేల సంగతి, రియాక్స్ కావడం లేదని అంటే, గత అసెంబ్లీలో నేను ప్రతిపక్షంగా ఉన్నాపుడు, ఇస్మారు మాజీ శాసన సభ్యుడు, అప్పుడు తెలుగుదేశం సభ్యుడు ఒకరు ఎ.పి. సీడుస్ కార్బోరేషన్లో అప్పు తీసుకుని ఒకటికి పది సార్లు పత్రికలలో వేసినప్పటికీ, మేము గొడవ పెట్టినప్పటికీ ఇప్పటికీ కట్టలేదు. అది రైతులకు సంబంధించింది. ఇంకా మాటల్లాడుతున్నారు. మైక్రో దొరికితే చాలు, ఇష్టం వచ్చినట్లు మాటల్లాడి, ప్రతిదానిలో రాజకీయాన్ని భూతట్టంలో చూసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇస్మారు మాజీ శాసన సభ్యుడిగా ఉన్న ఆయనకు మొన్సు టెక్స్ కూడా ఇచ్చారు. ఇస్మారును పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం డిపాజిటర్లు ఇంటెస్టు కాపాడటం కోసం అన్ని రకాల చర్యలూ తీసుకుంటుంది. చర్యలు తీసుకునే భాగంలో మీరు కూడా సలహాలుంటే చెప్పండి. ఖచ్చితంగా యాక్షను తీసుకుంటాము. ఎంత పెద్ద వారైనా చర్య తీసుకుంటాము. చాలా మందిపై దీనిలో మీరు యాక్షను తీసుకున్న వారున్నారు. చాలా మందిని అరెస్టు చేశారు, చాలా మంది బెయిలు నుంచి బయటకు వచ్చారు. కోర్టు లిటగేషన్లో ఉన్నాయి చాలా. 2003లో ఇది మూత పడింది. అప్పటి నుంచి లీగర్ యాక్షను కూడా తీసుకున్నారు చాలమంది మీద. కోర్టులో లిటగేషన్లు ఉన్నాయి.

ఖచ్చితంగా రివైవల్కి అవకాశం ఉంటే ఇప్పటికీ, చట్టంలో అవకాశం ఉంటే, ప్రభుత్వం చిత్రశుద్ధితో ప్రయత్నం చేస్తుంది. గతంలో చేసింది. ఇంకా చేస్తామని. మీరేనీ సలహాలు చెప్పినా తీసుకుంటాము.

1 లక్ష్ సార్ 82 వేల మందిలో 1 లక్ష్ సార్ 78 వేల మంది దాకా రూ.లక్ష లోపల చెల్లించాల్సిన డిపాజిటర్లు ఉన్నారు. లక్షకు పైగా ఇప్పటికీ అప్పటికీ వాళ్ళు 4 వేల మంది పరకూ ఉన్నారు. అందరి డిపాజిటర్లు యొక్క ఇంటెస్టు కాపాడటానికి ప్రభుత్వం చిత్రశుద్ధితో పని చేస్తుంది. దానిలో ఏ మాత్రం అనుమానం లేదు.

గ్లోబల్ ట్రస్టు బ్యాంకు గురించి చెప్పారు. గ్లోబల్ ట్రస్టు బ్యాంకు కోఆపరేటివ్ బ్యాంకు కాదు. ప్రైవేటు బ్యాంకు అని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : అధ్యక్షా, ఇంతకు ముందు మంత్రి గారు చాలా పౌరుషంగా మాట్లాడేరు. కానీ దాని జోలికి పోవడం లేదు. వారేం మాట్లాడేరో దానిలోకి పోవడం లేదు. నేను ప్రావోక్ చేయడం లేదు. దయచేసి వినండి.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీ నారాయణ : మీరు ముఖ్యమంత్రి పేరు శాసన సభలో ఎత్తారు. లోన్ ఇచ్చినపుడు మీరు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నారు. మరిచిపోతే గుర్తు చేయాల్సిన అవసరం నాకుంది. పౌరుషం కాదు.

MR. SPEAKER: In the interest of the House, please complete.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : అధ్యక్షా, 1 లక్ష 82 వేల మంది డిపొజిటర్సు ఉన్నారు. నేను మీ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే, ఈ విషయంలో అందరం కలిసి చేయాలి. ఇందాకా వెంకట రెడ్డి గారు చెప్పారు, పెష్టనర్సు డబ్బు డిపొజిట్ చేసుకున్నారు. పిల్లల చదువుల కోసం డిపొజిట్ చేశారు. పిల్లల పెళ్ళిళ్ళ కోసం డిపొజిట్ చేసిన వాళ్ళన్నారు.

(ట్రేజరీ బెంచీల నుంచి అంతరాయం)

ఇది రాజకీయమా అధ్యక్షా? అర్థం కావడం లేదు. ఎవరిని అన్నాం? ఈ రోజు ఈ చట్ట సభలో జరిగేది డిపొజిటర్సుగాని, ప్రజలు గాని వాచ్ చేస్తున్నారు. మన సమయ ఎవరు మాట్లాడుతున్నారని వాచ్ చేస్తున్నారు. వాళ్ళ తరసున మాట్లాడే అధికారం మాకు లేదా?

నేను ఈ సభ ద్వారా గపర్చమెంటుకు రిఫైస్ట్ చేసేది, ఆర్.బి.ఐ. లైసెన్సు క్యాసీల్ చేసి, లిక్విడేటర్ని పెట్టమన్నారు. ఆర్.బి.ఐ. చేప్పేక మనకు ఒక స్నైప్ ఉంది. సింట్రల్ బ్యాంకుకు అపీల్ చేయవచ్చు. వెంకట రెడ్డి గారు చెప్పినట్లు వారిని ముగ్గురుతో ఒక కమిటీగా వేశారు. మేము డిపొజిటర్సును పిలిచి మాట్లాడేము, అపన్నీ వచ్చే డబ్బులే, ఈజీగా వస్తాయంటున్నారు. ఇలాంటి సందర్భంలో లిక్విడేటరును మీరు పెట్టారు. గతంలో మేము ఆల్ పార్టీ మీటింగు పెట్టము. ఆర్బిఐ డెప్యూటీ గపర్చరును పిలిచి డిసెక్షన్ చేశాము. నేను కోరేది, లక్ష రూపాయలు ఎటూ ఇస్తాము. ఇస్తారెన్ను కపరసుతుంది. అది ఈ రోజు కాకపోయినా రేపైనా వస్తుంది. It is a matter of days. వారికి ఎలాగూ ఇస్తవచ్చు.

సబ్టెక్చు డీవియెట్ చేయడం కోసం పాతని చెప్పేరు. ఎ.పి. సీడ్ కార్బోరేషన్ విషయం చెప్పారు. మీరు యాక్షన్ తీసుకోండి. నేను కోరేది, ఈ బ్యాంకును రివైవ్ చేయడానికి అవకాశం ఉంది. గ్లోబల్ ట్రైస్ట్ బ్యాంకును ఇంకో బ్యాంకులో మెర్జీ చేశారు. దీనికి కూడా ఎనిట్లు ఉన్నాయి. డబ్బులున్నాయి. సర్కార్ మని ఉంది. ఆ విధంగా అందరికి న్యాయం జరిగే అవకాశం ఉంది. ఈ రోజు గపర్చమెంటును రిఫైస్ట్ చేసేది, సింట్రల్ గపర్చమెంటుకి 30 రోజులలోపు అపీల్ చేసుకోవచ్చు. ఇమీడియెట్గా అపీల్ చేయండి. ఆర్బిఐ లిక్విడేటరును స్టేచియంచండి. స్పెషలాఫీసరును వేయండి. అవసరమైనితే మమ్మల్ని పిలపండి. మేము కూడా సజెస్టు చేస్తాము. అందరం కలిసి ప్రాడెస్టియల్ బ్యాంకును రివైవ్ చేధాము. పంతాలకు పోవద్దని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీ నారాయణ : అధ్యక్షా, నేను చెప్పాను, నాకున్న సమాచారం ప్రకారం దానికి స్పెషల్ ఆఫీసరును వేయడానికి ప్రావిజన్ లేదని అన్నారు. అటువంటి ప్రావిజన్ ఉంటే నేను ఇచ్చితంగా మాట్లాడి, చర్చ తీసుకుంటాను. నేను చెబితే రెచ్చగొట్టేసంటారు. అప్పుడున్న హోం మినిషరు గారి తమ్ముడి అప్పుల చిట్ట - అక్రమాల పుట్ట అని వచ్చింది. ఇపన్నీ ఎందుకు? We are more concern about the depositors. బ్యాంకుకు సంబంధించి ఎంప్లాయిస్ కాపాడటానికి, ప్రయత్నం

చేద్దామనుకుంటున్నాము. దీనికి సంబంధించింది మీ టైములో జరిగింది. అప్పుడు కొన్ని ప్రయత్నాలు మీరు చేశారు. ఇప్పుడు మేము చేస్తున్నాము. మాకు భేషజాలు లేవు. మీకు ఇంటిస్టు లేదని, 95 యాక్స్‌లో మీకు అధికారం ఉండా అని, దీనిలో చూడటానికి కూడా మీకు అధికారం ఉండా అని, పొద్దున్న ఒక మాట అన్నారు. మధ్యాహ్నం మరో మాట చెబుతున్నారు. మేము అన్ని మాటలు చెప్పడం లేదు. మేము చెప్పిది, డిపాజిటర్సు ఇంటిస్టు కాపాడటానికి గాని, ఉద్యోగస్తుల సాధక బాధకాలు, ఇంటిస్టు కాపాడటానికి గాని ప్రభుత్వం చిత్రశుద్ధితో ఉంది. దీనికి కావలసిన అన్ని చర్యలూ తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేశాం. తీసుకుంటున్నాం. ఇంకా తీసుకోడానికి మీరు ఇచ్చిన సలహాలు పుంటే వాటిని కూడా తీసుకుని we will take up the issue to the Government of India.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : 6వ తేదీన లిక్విడేషనుకు ఆర్డరు ఇచ్చారు. మీరు 8వ తేదీన లిక్విడేటరును ఎపాయింట్ చేశారు. బ్యాంకు రెగ్యులేషన్ యాక్స్ 49 ప్రకారం సెక్షన్ 23 సబ్ సెక్షన్ 5 లో చాలా క్లియర్గా ఉంది. 30 రోజులలో అపీల్ చేసుకునే అవకాశం ఉంది. ప్రభుత్వం అపీల్ చేస్తారా లేదా? నేను ప్రైయిట్ క్వాశన్ అడుగుతున్నాను. వారు కాదంటే ఏం చేయాలో అలోచిస్తాము. చెప్పమనండి.

మ 2 . 20

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీ నారాయణ : పూర్కి మైండ్ లో ఏదో పెట్టుకుని మాటల్లాడిందే మాటల్లాడడం తప్ప అటువంటి చట్టం ఏదన్నా ఉంటే ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా చర్యలు తీసుకుంటుంది అని చాలా క్యాటగరికల్గా చెప్పాను. అది వినకుండా మాటల్లాడితే ఎట్లా? వారు ఇది మూడవసారి లేవడం, నేను మూడవసారి చెప్పడం. ఎట్లా సార్ ఇది? నాకున్న సమాచారం ఇది. వారు చెప్పింది చూచి, అధికారులతో చర్చించి అటువంటి ప్రోవిజన్ ఉంటే ఖచ్చితంగా చర్యలు తీసుకుంటానని చెప్పాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ప్రోవిజన్ ఉంటే చేస్తామని అంటున్నారు.

శ్రీ ఎన్ చంద్రబాబు నాయుడు : నేను ఏమన్నాను అంటే, ఏదో మా మైండ్ లో ఉన్నట్లు, వాళ్ళ మైండ్ లో ఏదీ లేసట్లు మాటల్లాడుతున్నారు. మా మైండ్ లో ఉంది ప్రజలే డిస్ట్రీబ్ చేస్తారు. మేము దానికి పోవడంలేదు. స్పెసిఫిక్గా ఒకటి అడిగాను. చట్టప్రకారం ప్రోవిజన్ ఉంది. లిక్విడేషన్ చేసిన తరువాత, ఇంతవరకు మీ ఆఫీసర్స్ మీకు చెప్పకపోతే దానినిబట్టే అర్థం అపుతుంది. ఒక యాక్స్ ఉంది. డీ రెగ్యులేషన్ ఏదయితే ఉందో, ఆర్బి ఐ లైసెన్సు లిక్విడేషన్ చేశారు. వినండి అధ్యక్షా. ఆర్బి ఐ లిక్విడేషన్ కోసం డైరెక్షన్ పంపిసుడు ప్రభుత్వ బాధ్యత కాదా? మనకు ఆప్సన్ ఏమి వున్నాయి. మనం గుడ్డిగా లిక్విడేటర్సు పెట్టము కదా అధ్యక్షా? ఇది రివైవ్ చేయగలుగుతామా? మళ్ళీ పత్రిడి తేగలుగుతామా పంపిని అలోచించకుండా నేను మూడుసార్లు చదిని వినిపించినా అలాంటిది పుంటే తప్పకుండా చేస్తామని అంటున్నారు. ఇది కరక్క కాదు.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీ నారాయణ : అధ్యక్షా, చాలాసార్లు రోజుయ్యగారు మాటల్లాడుతూ చెప్పారు. చంద్రబాబు నాయుడుగారు మాజీ ముఖ్యమంత్రి అయినా ఇంకా ముఖ్యమంత్రి అనుకుంటున్నారు అని. నేను చాలా ఖచ్చితంగా చెప్పాను. ఆ ప్రోవిజన్ ఉంటే నేను గపర్చమైంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు పంపుతామని క్యాటగరికల్గా చెప్పాను. ప్రోవిజన్ ఉంటే ఖచ్చితంగా చేస్తాను.

MR. SPEAKER: If there is a provision, the Minister will consider it. Now, we will get back to the short discussion.

SRI KANNA LAKSHMINARAYANA: If the provision is there, I will take up the issue with the Government of India.

శ్రీ ఎన్ చందులు నాయుడు : ఇక్కడ అలాంటిది ఉంటే అనేదానికి స్నేహ లేదు . ఆఫీసర్స్ ఇక్కడే పున్నారు . గపర్మైంట్కు ఎప్పటికప్పుడు అస్ట్రోస్ చేస్తారు . ఖచ్చితంగా ప్రావిజన్, సెక్షన్ ఉంది . దాని ప్రకారం భారతప్రభుత్వానికి అపీల్ చేయడానికి 30 రోజుల టైం ఉంది . ఇప్పటికి వారం మాత్రమే అయింది . ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు దాటవేసే వైభిరి అవలంబిస్తున్నారు . పదే పదే విషయాలు చెప్పాము . ఇందులో అధికార పక్కానికి చెందిన ఎంఎల్ఎలు, ముఖ్యమంత్రిగారి బంధువులు పున్నారు . అలాంటిని పుస్తపుడు చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాల్సిన అవసరం ఉంది . తిరిగి ఆరోపణలు మార్పు పెడుతున్నారు . ప్రభుత్వానికి చాలా స్పష్టంగా చెప్పినా ఏ మాత్రం ముందుకు రావడంలేదు . ఈ బ్యాంకు లిక్షేంట్ చేయించితే ఎవరయితే అప్పులు తీసుకున్నారో వారితో కట్టించే వని ఉండదు , ఆ విధంగా కావాలని తప్పుదారి పట్టించడం కోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నారు, నిజాయతీగా ఎవరయితే డబ్బులు కట్టారో వారినే తిరిగి విమర్శించే పరిస్థితి ఉంది . ఈరోజు వాళ్ళ స్టేట్‌మెంట్ కూడా చూపిస్తున్నారు . డబ్బులు కట్టిస్తారిని విమర్శించి, కట్టినివారిని కట్టించుకోకుండా, ఈ ప్రభుత్వం కావాలని, సహకార చట్టం ప్రకారం వీళ్ళ దగ్గర కూడా డబ్బులు వసూలు చేసే అవకాశం ఉంది . కావాలని డైల్యూట్ చేస్తున్నారు . ఇది మంచిది కాదు . మీరు సెంట్రల్ గపర్మైంట్కు అపీల్‌చేసి ఈ బ్యాంకును రిఫైన్ చేయకుండా పోవడానికి నిరసనగా మాపార్ట్ తరఫున వాకోట్ చేస్తున్నాము .

(తెలుగుదేశం పార్టీ గౌరవనభ్యలంతా సభ నుండి వాకోట్ చేశారు)

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీ నారాయణ : అధ్యక్ష, నేను ముందే చెప్పాను . ఆయన మైండ్‌లో ఒకటి పెట్టుకుని దురుద్దేశ్యంతో మాట్లాడుతున్నారు తప్ప సమస్య మీద నిజంగా కన్సర్వెన్ ఉండి కాదు అని చాలా క్లియర్గా చెప్పాను . అర్బిస సెక్షన్ 22 క్రింద 4 . 10 . 2004 నాడు నోటీసు ఇచ్చింది . బ్యాంకు 12 . 10 . 2004 నాడు బ్యాంకుకు ఉన్న పైనాసియల్ పొజీషన్ ఇప్పటివరకు ఏదైతే గౌరవ శాసనభ్యలు చెప్పారో ఇవన్నీ ఎక్కుప్పెయిన్ చేస్తూ -- " It is therefore, our considered opinion that the interest of the depositors and general public will be well served by allowing the bank, which is in existence for more than eight decades to continue, as it is evident from the restructuring package submitted to you and also considering the above points, the bank has got tremendous potential for sustenance and growth with this revival." 12 . 10 . 2004 నాడు రిజర్వ్ బ్యాంకు నుండి రిప్పయి వచ్చింది . బ్యాంకు పరంగా కోపరేటివ్ స్పెషల్ ఆఫీసర్ ఎవరయితే ఉన్నారో ప్రభుత్వం ఇంటిస్టన్ బ్యాంక్ ఉంటే వెంటనే రియాక్షయి పంపాల్సిన రిప్పయి చూచి బ్యాంకు రిఫైన్ కావడానికి అవకాశం ఉంది కాబట్టి చేయాలని కోరిన పరిస్థితి . నేను ముందే చెప్పాను, దురుద్దేశ్యంతో మాట్లాడుతున్నారు, మైండ్‌లో ఒకటి పెట్టుకుని మాట్లాడుతున్నారు అని చెప్పాను . ఆయన చదివిన ప్రావిజన్ యాక్ట్‌లో ఉంటే ఖచ్చితంగా తీసుకుంటామని ఖచ్చితంగా స్పష్టమైన హామీ ఈ సభకు ఇచ్చిన తరువాత సమస్య పట్ల కాదు . అందుకే వాళ్ళకు ప్రజలు బుద్ధి చెప్పారు . చెప్పిన తరువాత కూడా బుద్ధి తెచ్చుకోలేదు అంటే అది ప్రజలే తేల్పుకోవాలి తప్ప ఇంతకంటే నేనేమీ చెప్పలేను .

MR. SPEAKER: Now, no more on this issue. We are going into the short discussion.

లఘుచర్చ

రాష్ట్రంలోని నీటి పారుదల ప్రజెక్టులను పూర్తిచేయుట, వాటికి సంబంధించిన పెండక్ట గురించి
(కొనసాగింపు)

SRI KOMIREDDY RAMULU: If some body quotes section of law, he should immediately say whether that section is there or not?

{Interruptions}

MR. SPEAKER: Now, the matter is closed. Please take your seat.

శ్రీ దేవినేని రాజశేఖర్ (నెహూ) అధ్యక్ష దాదాపు 6 నెలల కాలం నుండి కొత్త ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినప్పటి నుండి రాష్ట్ర రైతాంగం మొత్తానికి కొత్త ఆశలు చిగురించాయి . దాదాపు రు 46 వేల కోట్లతో రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తి అయ్యే ప్రాజెక్టులు గానీ, 5 సంతృప్తాలలో పూర్తయే ప్రాజెక్టులు గానీ అదేవిధంగా ఈ రాష్ట్ర రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలని రైతుబిడ్డగా మొట్టమొదట అధికారంలోకి వచ్చి ఈ ప్రాజెక్టులపై దృష్టి కేంద్రికరించి మొట్టమొదటి బడ్జెట్లనే రు 46 వేల కోట్లు పెడతామని చెప్పి, రాష్ట్ర రైతాంగం ఆశలకు చేయూత ఇచ్చిన ఫునత రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారిదే అని నేను చెబుతున్నాను. నిన్న సహచర శాసనసభ్యులు శ్రీ తమిన్నేని వీంభద్రంగారు మాటలాడుతూ ఈ రాష్ట్ర మాజీ ముఖ్యమంత్రి, ప్రతిపక్ష నాయకుడు ఈ ముఖ్యమంత్రిగారు ఎలాట చేసిన రు 46 వేల కోట్ల గురించి మేము అడ్డురాము, మీకు తప్పకుండా సహక రిస్ట్రము అంటూ, రాష్ట్ర రైతాంగం మొత్తం కూడా డా వై ఎన్ రాజశేఖర రెడ్డిగారి మీద ఎన్నో ఆశలు పెట్టుకుంది, అదేవిధంగా ఉంటే ప్రతిపక్ష నాయకుడిని కూడా రాష్ట్ర రైతాంగం గుర్తించేది అన్నారు . కానీ ఆ రోజు వారు ఏ విధమైన ముందడుగు వేయకుండా 9 సంవత్సరాల కాలంలో నీరు మీరు, ఇంకుడు గుంతలు అని కాలాల్కేపం చేసి కొన్ని వేల కోట్ల రూపాయల ధారాదత్తం చేసి దాదాపు రు 40 వేల కోట్లు ఎందుకు ఖర్చుపెట్టారో తెలియకుండా రాబోయే భావి తరానికి ఏమీ చూపించకుండా, ఈ రోజు ఈ ప్రాజెక్టులకు అడ్డుపడాలని ఆలోచన చేయడం మంచిది కాదని నేను ఈ సభాముఖగ్రా మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను .

మ.2.30

ఈవాళ నేను చెబుతున్నాను, నేను రాజకీయాలలోకి వచ్చినప్పటి నుంచి .....

(శ్రీమతి పి.అరుణాచే అంతరాయం)

మీరు 1989 లో వచ్చారు, కానీ నేను 1983 నుంచీ శాసన సభ్యుడిగా పుంటున్నాను, మీరు కూర్చోండి. నేను ఈ రాజకీయాలలోకి రాకముందు నుంచీ, మా కృష్ణ డెల్టా రైతాంగముంతా పులిచింతల కట్టాలి, పోలవరం ప్రాజెక్ట్ కట్టాలని ఆలోచన చేసేవారం. అన్ని ప్రతిపక్ష పార్టీలూ కూడా కూర్చుని, పులిచింతల కడితే ఎకరానికి బస్తా చొప్పున ఇద్దామని ఒక తీర్మానం చేసాము, దానికి ఈ రోజుకూ కట్టుబడి వున్నాము. ఆ విధంగా ప్రభుత్వానికి సంవత్సరానికి రు.65 కోట్లు వస్తుంది. నాకు తెలియక ముందు, దానికి దామోదరం సంబీపయ్య గారు శంకుస్థాపన చేసారు. నాకు తెలిసీ స్వర్గీయ ఎన్.టి.రామారూపగారు శంకుస్థాపన చేసారు. ఇప్పుడు శంకుస్థాపన జోలికి వెళ్లకుండా, దైర్క్షగా భూమి పూజ చేసి, అక్కడ వున్న కాంట్రాక్టర్కు పులిచింతల ప్రాజెక్ట్ను అప్పగించి ముందుకు వెళ్లాలని ఆలోచన చేస్తున్నారు మా ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర రెడ్డి గారు.

కానీ గత ప్రభుత్వ నేతలు వారికీ, నీరికీ తగువు పెట్టడమే కాకుండా, దానిని ప్రోలాంగ్ చేసి, వున్న పరిస్థితిని రాష్ట్ర ప్రజలకు తెలియకుండా చేసారు. ఈ రోజున పులిచింతల ప్రాజెక్ట్ క్రింద ముంపుకు గురయ్యే ప్రాంతాల ప్రజలను ముఖ్యమంత్రి గారు కలసి మాటలాడి, నేను మీ బాధలను తీరుస్తాను, మీకు న్యాయం చేస్తాను, మీరు అదుర్దా పడవలసిన అవసరం లేదు, పులిచింతల ప్రాజెక్ట్ వల్ల నల్గొండ జిల్లా వారికి, కృష్ణ డెల్టాకు మొత్తం పనికిపేచ్చే కార్యక్రమాన్ని తీసుకుంటున్నాను, నాకు కోపరేట్ చేయమని ప్రజలతో ముఖ్యమంత్రి మాటలాడిన ముఖ్యమంత్రి ఎవరైనా వున్నారంటే ఆయన మన ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర రెడ్డిగారే. ఈ రోజున పులిచింతల ప్రాజెక్ట్ బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయర్ గురించి చాలా మంది చాలా రకాలుగా మాటలాడారు. కృష్ణ డెల్టా గురించి మాటలాడుతున్నారు. రాష్ట్ర ప్రజల యొక్క ప్రయోజనాలను కాపాడేందుకు వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో వారికి కావలసినప్పుడ్నీ కూడా ఒక సమాన ప్రాతిపదికన కట్టాలి, వారికి అందరికీ సాగునీరు, త్రాగునీరు ఇవ్వాలి, ఈ రాష్ట్ర ప్రజలకు, వ్యవసాయ కూలీలకు పని కల్పించాలని ఆలోచన చేస్తున్నారు.

నేను ఒకబే చెప్పాడలచుకున్నాను. కృష్ణా డెల్టాలోకి వచ్చే నీరు తక్కువ. అందువల్ల కృష్ణా డెల్టాకు గోదావరి నీటిని కనుక అనుసంధానం చేసినట్లయితే చాలా ప్రయోజనకరంగా పుంటుంది. ఆ విధంగా చేయకపోయినట్లయితే, ఒక్క కృష్ణా డెల్టాకే కాదు, తెలంగాణా ప్రాంతాలలో చాలా జిల్లాలలో ఈ నీటి సమయ తీవ్రంగా ఎదుర్కొనే అవకాశం పుంది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి నేను ఒక విస్మయం చేస్తున్నాను. రాష్ట్ర శాసన సభలో ప్రతివక్ష నాయకులకు కూడా ఒక విస్మయం చేస్తున్నాను. మహారాష్ట్రలోని మహబోలేశ్వరం దగ్గర కృష్ణా నది ప్రారంభమవుతుంది. అక్కడ కొఱునా ప్రాజెక్ట్ పుంది. ఆ ప్రాజెక్ట్ నుంచి 150 టి.ఎం.సి.ల నీరు వృధాగా అరేబియా సముద్రంలో కలిసిపోతోంది. అదే కాకుండా టాటా ప్రైడల్ ప్రాజెక్ట్ కట్టరు. దాని నుంచి 300 టి.ఎం.సి.ల నీరు సముద్రంలోకి వృధాగా కలిసిపోతోంది.

ఒకసారి మనం మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో మాట్లాడి, వృధాగా సముద్రంలో కలిసిపోతున్న నీటిని మరల కృష్ణానదిలోకి వచ్చే విధంగా ఏర్పాటు చేసినట్లయితే, కృష్ణా నదిలో మనకు కావలసిన నీరు పుంటుంది. 1999లో నేను శాసన సభ్యుడిగా పున్నాను. ఆ రోజున ఆల్ఫమట్టి ఎత్తు పెంచారని జనార్థనరెడ్డి గారి నాయకత్వంలో మేము అందోళన చేసాము, కానీ ప్రభుత్వం దానిని గురించి పట్టించుకోలేదు. దేవగోడ ప్రధాన మంత్రిగా పుండగా దాని ఎత్తు 512' నుంచి 519' పెంచుతున్నారు, కృష్ణా డెల్టా సర్వాశసనమవుతుందని అంటే ఆ రోజు 'కిమ్' అనకుండా కూర్చున్నారు. ఆ రోజున సెంట్రల్ గవర్నర్మెంట్ వారి బలం మీద ఆధారపడి పుంది. కానీ వారు పట్టించుకోలేదు. ఈ రోజు కృష్ణా డెల్టాకు ఈ విధమైన ఖర్చు పట్టింది అంటే, అందుకు గత ప్రభుత్వం చేసిన పనులే కారణం.

అంతే కాకుండా, ఆ రోజున ఆల్ఫమట్టి ఎత్తు పెంచడం వలన వరద నీరు వస్తే మనకు నీరు వస్తోంది తప్ప, లేకపోతే మనకు చుక్క నీరు రావడంలేదు. అటువంటి పరిస్థితులలో ఎవరూ ఊహించని నిర్దియాన్ని మన రాష్ట్ర ముఖ్య మంత్రిగారు తీసుకున్నారు. పోలపరం బ్యారేజ్ కట్టాలి, అక్కడ నుంచి 80 టి.ఎం.సి.ల నీటిని ప్రకాశం బ్యారేజ్కు కలపాలి, అప్పుడే కృష్ణా డెల్టా ఆయకట్టను స్థిరీకరణ చేసిన వారమవుతామని సంకల్పించారు. 150 సంవత్సరాల చరిత్ర కలిగిన కృష్ణా డెల్టాను స్థిరీకరించి అది ఎడారిగా మారకుండా వ్యవసాయ కార్బికులకు, కూలీలకు పనులు కల్పించే విధంగా వారు నిర్దియం తీసుకున్నారు. కృష్ణా డెల్టా వారందరి తరఫునా నేను ముఖ్యమంత్రి గారికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాను.

అదే విధంగా దుమ్ముగూడం ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణానికి సుమారు రు.6000 కోట్లకు పైన ఖర్చుతుంది. అది కృష్ణా డెల్టాకే కాదు, తెలంగాణా ప్రాంతంలోని వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయాలి, ఆ జిల్లాలన్నిటినీ సస్యశ్యామలం చేయాలనే ఆలోచనతో ఈ రోజున రాష్ట్ర ప్రజలందరి హృదయాలలో చెరగని ముద్ర వేసే విధంగా కార్బుకూన్నా తీసుకోవడం జరిగింది. దుమ్ముగూడం ప్రాజెక్ట్ అంటే ఒకప్పుడు ఎవరికి తెలియదు. అటువంటి దుమ్ముగూడం ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణాన్ని సంకల్పించి ప్రజలందరి హృదయాలలో చెరగని ముద్ర వేసిన ఘనత మన ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర రెడ్డి గారికి దక్కుతుంది.

దుమ్ముగూడం ప్రాజెక్ట్ టెయిల్ పొండ్ ద్వారా 180 టి.ఎం.సి.ల నీటిని తీసుకోచ్చి నాగార్జునసాగర్ వద్ద నిర్మిస్తున్న టెయిల్ పొండ్కు అనుసంధానం చేస్తున్నారు. దానివల్ల ఈవాళ నాగార్జునసాగర్ అయకట్టలో సాగు చేసుకోవడానికి, లైఫ్, రైట్ కెనాల్ ద్వారా సాగునీటి సరఫరాకు, ఖమ్మం జిల్లాలో అధికంగా సాగు చేయబడే అయకట్టకు, పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా డెల్టాలలోని అధిక అయకట్టకు సాగునీరు అందించేందుకు వీలపుతుంది. దుమ్ముగూడం ప్రాజెక్ట్ టెయిల్ పొండ్ నుంచి నాగార్జున సాగర్ టెయిల్ పొండ్కు అనుసంధానం కనుక చేసి, టెయిల్ పొండ్ ఎత్తు 103 మీటర్లకు పెంచినట్లయితే లీఫ్ ద్వారా నీటిని వినియోగించుకోచ్చు, ఖర్చు కూడా తగ్గుతుంది. నాగార్జునసాగర్లో పున్న 7 రివర్బుల్ టర్బిన్స్ ద్వారా సాగర్లో పుండే నీటిని ష్టో చేయవలసిన అవసరం పుంది. దాని ద్వారా నాగార్జునసాగర్ అయకట్ట కానీ, కృష్ణా డెల్టా అయకట్ట కానీ, తెలంగాణా

ప్రాంతాలలోని ఖమ్మం, సల్గొండ, కోస్తె ప్రాంతంలోని పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా డెల్టాలోని ఆయకట్టను స్థిరీకరించడమే కాకుండా కొత్త ఆయకట్టను కూడా సాగులోకి తీసుకురావడానికి అవకాశం వుంటుంది.

అయితే ఈ ప్రాజెక్ట్లను మనం కట్టడానికి సంకల్పించినపుడు కొంతమంది వారి ముఖాలకు డబ్బులు ఎక్కుడ పుడ తాయన్నారు. పైనాస్సియల్ ఇన్స్పెట్యూషన్స్ ముందుకు పస్తూంటే, వీరికి పర్మిషన్స్ ఎక్కుడ పస్తాయన్నారు. 1983లో తెలుగు గంగ ప్రాజెక్ట్ కట్టినపుడు, ఆ రోజున వారికి సి.డబ్బు.సి. పర్మిషన్ రాలేదు, ఎన్వోన్మెంటల్ క్లియరెన్స్ రాలేదు. కానీ ఆ రోజున మన ప్రధాన మంత్రి ఇందిరాగాంధీ గారి ద్వారా చెక్ అందించిన విషయం మీకందరికి తెలుసు. దానికి ఈ నాటికి క్లియరెన్స్ రాలేదు.

గత 9 సంవత్సరాల కాలంగా వారు ఏ ప్రాజెక్ట్లనైతే నిర్లక్ష్యం చేసారో, దేని గురించైతే రైతాంగానికి వ్యతిరేకులయ్యారో, వాటిని కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం నిర్మిస్తున్నది. ప్రాజెక్ట్ల నిర్వాణం ద్వారా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం రైతాంగం హ్యదయాలలో శాశ్వతంగా గూడు కట్టుకున్నది. రైతాంగం అడిగేది టెండర్ల గురించి కాదు, మాకు సాగు నీరు కావాలి, త్రాగు నీరు కావాలని అడుగుతున్నారు. పుట్టిన పిల్లనాడు 6 నెలలలోనే పరుగెత్తలేదు, అందుకు కొంత సమయం కావాలి.

మ.2.40

ఏదైనాకొన్ని రోజుల సమయం కావాలి. వారిని రెండు సంవత్సరాలు ఆగునండి, ముందుకు ఎలా వెళుతున్నామో అప్పుడు చూడమనండి. ఆ రెండు సంవత్సరాల కాలంలో మేము వేసే అడుగునుబట్టి ఏదైనా లోపం ఉంటే అప్పుడు ప్రశ్నించమనండి. ఏదైనా అన్యాయం జరిగితే చెప్పుమనండి. ఇంతవరకూ కాంట్రాక్టర్లను పిలపలేదు. అప్పుడే రు.13,000 కోట్ల కరప్పన్ జరిగిందని చెబుతున్నారు. ఈ విధంగా రాష్ట్ర ప్రజల దృష్టిని మార్చేలా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అది మంచి పద్ధతి కాదు. 9 సంవత్సరాల కాలంలో ఎప్పుడైనాసరే, నేను 5 సంవత్సరాలు అందులో భాగస్వామ్యంగా ఉన్నాను. తరువాత 4 సంవత్సరాల కాలంలో ఎప్పుడైనా ఇటువైపు నుండి ఎవరైనా, కట్టే ప్రాజెక్టుల మీద వారువేసే పునాది రాళ్ల మీద ఆ రోజు ఎవరైనా విమర్శించారాలని అడుగుతున్నాను. కట్టండని అన్నారే తప్ప మేము అడ్డు పడతాము, మీరు డబ్బులు తింటున్నారని ఆ రోజున శాసన సభలో, బయట ఎవ్వరూ అనలేదు. నేను ఒక్కటే చెప్పుదలచాను.

ఆ రోజు రాజశేఖరరెడ్డిగారు, వారు వేసిన పునాది రాళ్ల మీద చెట్లు నాటారుతప్ప మేము కట్టనిప్పమని అడ్డు పడలేదు. నేను ప్రతిపక్షాయకులకు తమ ద్వారా ఒక్కటే చెప్పుదలచాను. అక్కుడ ఉన్న వారి అసలు స్టోండ్ ఏమిటనేది తమద్వారా అడుగుతున్నాను. ఈ రాష్ట్ర రైతాంగానికి ఏమి ఇవ్వాలని అనుకుంటున్నారు. భవిష్యత్ తరానికి ఏమి ఇవ్వాలని అనుకుంటున్నారో చెప్పుమనండి. ఈ ప్రాజెక్టులు కట్టులా, లేకుంటే కట్టుకుండా అడ్డు పడాలని అనుకుంటున్నారా లేదా ఊరికి అరచేతిలో షైకుంరం అప్పుడు చూపినట్లుగా ఇప్పుడుకూడా ఆ విధంగా చేయాలని అడ్డు పడాలనే ఉధేశ్యంతో ఉన్నారాలని తమ ద్వారా అడుగుతున్నాను. వారు రు.40,000 కోట్లు ఖర్చు పెట్టారు. ఒక్కసారి వెనుకకు తిరిగి చూస్తే మేము ఈ ప్రాజెక్ట్ కట్టమని ఒక్కటే ఒక్కటి చూపించమనండి, ఏమి చేశారో చెప్పుమనండి. ఆ డబ్బులు ఏమి చేశారో చెప్పుమనండి. దేనికి ఖర్చు పెట్టారో చెప్పుమనండి? ‘నీరు మీరు’లని అన్నారు. ఎక్కుడైనా ఇంకుడు గుంటలు ఉన్నాయాలని అడుగుతున్నాను. నేను మొస్కనే ఎస్టేమెంట్ కమిటీ తరఫున చిత్తురు జిల్లాకు వెళ్లాను. అక్కుడ రు.110 కోట్లు నీరు మీరు క్రింద ఖర్చు పెట్టారని అన్నారు. వాటార్ లెవెల్ ఏముయినా పెరిగిందా, ఏమైనా సాగు చేశారా అంటే ఒక్క ఎకరం కూడా సాగు చేయలేదు. రు.110 కోట్లు దుర్యానియోగం అయింది. ఇంకుడు గుంటలు ఇంకి పోయాయి.

ఈ విధంగా వారు పరిపాలన చేశారు. మేము ఈనాడు ముందుడగు వేయాలని అనుకుంటున్నామో, ఏదయితే ఈ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి రైతు ప్రయోజనాలను ఆశించి ముందుకు వెళ్లాలని అనుకుంటున్నారో, వ్యవసాయ కార్బూకులకు పని

కల్పించాలని అనుకుంటున్నారో, ఈ రాష్ట్రాన్ని సస్యశ్యామలం చేయాలని అనుకుంటున్నారో, అందుకుగాను ఈ రాష్ట్రముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర రెడ్డిగారికి చేయుతను ఇవ్వమనండి.

ఒక రెండు సంవత్సరాలు ఓపిక పట్టమనండి ఎంతవరకూ ముందుకు వెళతామో చూడమనండి. ఏ విధంగా భర్యు పెడతామో చూడమనండి. అనాడు ఒకవేళ ఏమైనా అవినీతి జరిగితే బయట పెట్టమనండి. అసెంబ్లీలో చర్చ చేయమనండి. లేదా బయట చెప్పమనండి. నేను తమ ద్వారా రాష్ట్రముఖ్యమంత్రి గారిని కోరేదేమంటే, ఉన్న ప్రాజెక్టులకు అనుమతికి స్టేప్స్ ఆఫ్ సర్ని వేశారు. తద్వారా స్పిడవ్ చేసి రాష్ట్ర ప్రజలకు మొత్తం ఈ ప్రాజెక్టుల్లో కొన్ని ప్రాజెక్టులనయినా ముందుకు తీసుకువెళితే 5 సంవత్సరాల కాలంలో ఆ సగం వరకయినా తీసుకువెళితే ఈ రాష్ట్ర ప్రజలలో శాశ్వత ముద్రను వేసుకుంటారు. రైతాంగం శాశ్వత ముద్ర వేసుకుంటుంది. అదే రాష్ట్ర ప్రజాసీకానికి కావలసింది. ఆ రోజున నాగార్జునసాగర్, శ్రీశైలం ప్రాజెక్టులు కట్టి ఈరోజు వరకూ రైతుల గుండెల్లో ఎలా ఉన్నామో, రేపు, రాబోయే కాలంలో పులిచింతల, పోలపరం, దుమ్ముగూడం, దేవాదుల, ఎన్.ఎల్.బి.సి, నెట్టెంపాడు, గాలేరు నగరి, హంద్రీనివ విషయంలో కూడా ప్రజలలో ఆ విధంగానే ఉంటారు. ముందు చూపుతో ముఖ్యమంత్రిగారు ముందుకు వెళుతున్నారు. వారికి మారల్గా సపోర్ట్ ఇవ్వమనండి. ముందుకు రమ్మనమనండి.

వారి నాయకులు చేయని పనిని మా నాయకులు చేస్తున్నందుకు సంతోషించమనండి. ఈ రోజు ప్రజలు టెండర్ల గురించి ఆలోచించడం లేదు. ఏ విధంగా రాష్ట్రాన్ని రక్షిస్తారు, ఎక్కడి నుండి నీరు తీసుకువస్తారు, ఏ విధంగా రాష్ట్ర ప్రయోజనాలను రక్షిస్తారు, ఏ విధంగా రాష్ట్ర రైతాంగాన్ని రక్షిస్తారుతో ఉన్నారు. అంతేగాని పొలిటికల్ జిమ్మెణ్సి వారు నమ్మరు. వారంతా మనకన్నా తెలివైనవారు. ఈ రాష్ట్ర ప్రజలు రైతాంగం అంతా తెలిసినవారే. ఎవరు ఏ విధంగా ప్రవర్తిస్తున్నారనేదానికి ఆలోచన చేస్తున్నారు. వారికిప్పుడు 47 సీట్లు వచ్చాయి. వారు ఇదే విధంగా అడ్డు పడుతూ ఉంటే, వారి సంఖ్య ఒక అంకెకు వెళ్లి పరిస్థితి పట్టుంది. కాబట్టి వారి నాయకులకు తమ ద్వారా తెలిపిదేమంటే, ప్రాజెక్టులకు అడ్డం పడవద్దని, చేసి కార్బోక్షమాలకు సపోర్ట్ ఇప్పమనండి. మేము ఒకవేళ పైలూర్ అయితే అప్పుడు చెప్పమనండి. ఈ మధ్యనే రాష్ట్రముఖ్యమంత్రిగారు ఒకవేళ నేను ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయకపోతే నేనే ప్రజలకు దూరమవుతానని అన్నారు. కాబట్టి మంచి కార్బోక్షమాలలో తప్పకుండా వారంతా సహకరిస్తారని, మారల్ సపోర్ట్ ఇస్తారని, ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయడానికి పూర్తి సహకారాన్ని ఇచ్చి ముందుకు నడుస్తారని ఆశిస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను. జ్ఞాపాంద్.

శ్రీ జి. ముకుందరెడ్డి(పెద్దపల్లి): అధ్యక్ష, మన రాష్ట్రం వ్యవసాయ ప్రధానమైన రాష్ట్రం. ఈరాష్ట్రం ఆర్థిక వ్యవస్థ మొత్తం కూడా గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో నిపసించే 80 శాతం ప్రజాసీకం, ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి జీవనయానం సాగిస్తున్నారు. అటువంటి సంఘర్షంలో గ్రామీణ వ్యవస్థ మీద మన ఆర్థిక ప్రగతి ఈ రాష్ట్ర అభివృద్ధి అంతా కూడా ఆధారపడి ఉందనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. ముఖ్యంగా, వ్యవసాయానికి కావలసింది, ప్రాధాన్యతా రంగంలో మొట్టమొదట నీటి వనరులను సమగ్రంగా వినియోగించుకోవడం. దాని తరువాత విద్యుత్స్వక్రి. మన రాష్ట్రంలో ఇప్పుడున్న పరిస్థితుల్లో ముఖ్యంగా 392 లక్ష ఎకరాలు సేధ్యపు భూమి ఈ రాష్ట్రంలో ఉంది.

2,764 టియంసి నీటి సామర్థ్యం ఉన్న పరిస్థితిలో 1,500 టియంసి నీటిని వినియోగించుకొని కేవలం 1,33,00,000 ఎకరాలు మాత్రమే వ్యవసాయానికి ఉపయుక్తంగా వాడుకుంటున్న సందర్భంలో గోదావరి జలాలు 3,000 టియంసి నీరు పుధాగా పోతున్న సందర్భంలో గత అనేక సంవత్సరాల నుండి ప్రభుత్వ ప్రాధాన్యతా బేధాల వల్ల తారతమ్యాలవల్ల ఈనాడు సాగునీటికి సామర్థ్యం తగ్గి మన రాష్ట్రంలో ఉన్న ఆర్థిక వ్యవస్థకు అవసరమైన నీటిపారుదల రంగాన్ని విస్కరించడంవల్ల ముఖ్యంగా పట్టణాలకు, గ్రామాలకు, పరిశ్రమలకు రావలసిన నీటిని మనం వాడుకోలేని పరిస్థితి ఉంది. దీని వల్ల ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో మొత్తం కరువు

పరిస్థితులు ఏర్పడడమే కాకుండా, వెనకబడిన ప్రాంతాలకు తీవ్రమైన దుర్బిక్ష, వర్షాభావ పరిస్థితి ఏర్పడి ఈ కరువు వల్ల ప్రజలందరూ ఆకలి మంటలతో ఆత్మహాత్యలు చేసుకున్న సందర్భాలు ఉన్నాయి.

అదంతా గత 16 సంవత్సరాల తెలుగుదేశ ప్రభుత్వ పాలన దుష్పలితాలే. నేలాది మంది ఆత్మహాత్యలు చేసుకున్న పరిస్థితి ఈ రాష్ట్రంలో ఏర్పడింది. ముఖ్యంగా 16 సంవత్సరాలు నీటి గురించి విస్కరించి తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం ప్రతీ ఎన్నికల ముందు, ఎప్పటిక్కునుడు వారికి జ్ఞాపకం వచ్చినప్పుడు ప్రజలను ఏ విధంగా వంచించాలని, ప్రజలను ఆక్రోంచాలని ప్రజాకర్ణణ స్నోగ్స్ తీసుకువచ్చి మధ్య పెట్టడం, అనుత్సాదకత రంగంలో ఖర్చు పెట్టడంతపు ప్రాయోజిత పనులను, శాశ్వత పనులను చేపట్టి ప్రజనీకానికి పని కల్పించాలని వారి జీవన పరిస్థితులను మెరుగుపరచాలని వారి ఆర్థిక వ్యవస్థను పెంపాందించాలని వారు కూడా సమాజంలో అన్ని వర్గాల ప్రజలమధ్యన గౌరవ ప్రదంగా ఉండాలనే విధంగా ప్రయత్నం చేయాలని ఆ 16 సంవత్సరాల కాలంలో ఎట్టి ప్రయత్నం చేయకపోవడంవల్ల ఈ రోజు జరిగే పరిణామాలవల్ల ప్రైతికంగా వారు బాధ్యత పొందాలని తమ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. ఈరాష్ట్రంలో గత 16 సంవత్సరాల తెలుగుదేశ ప్రభుత్వ కాలంలో ఈ ప్రాధాన్యతా రంగాలను విస్కరించి 50,000 కోట్ల రుపాయలు అప్పు చేసి కేవలం కొన్ని అప్రఫాన్యతా రంగాలను నించుకొని నాటికి ఖర్చు చేశారు. ఇప్పుడే నీత్తులు కూడా వాటి గురించి ప్రస్తావించారు.

మ.2.50

నీరు - మీరు, ఇంకుడు గుంటలు, జన్మభూమి వంటి కార్యక్రమాల సందర్భంగా సంవత్సరానికి రూ.350 నుండి 400 కోట్లు ప్రచార పర్వం నిమిత్తం ఖర్చు చేశారు. ప్రజలు తీవ్రమైన దుర్బిక్ష, వర్షాభావ పరిస్థితులో ఉన్న, ఆనాటి ప్రభుత్వం ఆదుకోలేని పరిస్థితిలో ఉండేది. అనాడు గ్రామీణ రైతాంగం, ప్రజానీకం అనేక కష్టప్పాలను అనుభవించారు. సాగునీరు, త్రాగు నీటి అవసరాలను తీర్చాలేని పరిస్థితులు రాష్ట్రంలో ఏర్పడ్డాయి. మొన్న జరిగిన ఎన్నికల్లో ప్రై.ఎస్. రాజశేఖరరాధీ గారి నాయకత్వంలో, కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారం చేపట్టిన వెంటనే, ప్రాధాన్యతలను సవరించుకొని, రాష్ట్రాన్ని బాగు పరచాలన్న ఉద్ధేశ్యంతో, పేద, బలహీన వర్గాల వారి ఆర్థిక స్థోమతను పెంచాలని, గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థను బాగుచేయాలన్న అంశాన్ని ముందు పెట్టుకొని అనేక చర్యలు చేపడుతోంది. రైతాంగానికి ఉచిత నిద్యుత్త నిమిత్తం రూ.1300 కోట్ల నిద్యుత్త బకాయిలను మాఫీ చేసి ఈ ప్రభుత్వం తీసుకొన్న విషాధార్కమైన నిర్లయం అని తెలియజేస్తున్నాను. బాటుల ట్రైం వ్యవసాయం చేసుకోడానికి వాడుకున్న కరెంటు ఖర్చు నిమిత్తం సుమారు 400 కోట్ల వ్యాయాన్ని మాఫీ చేసి రైతుల పట్ల ఉన్న ఉదారతను ఈ ప్రభుత్వం చాటుకొంది. రామన్న రోజుల్లో చిన్న భిన్నమైన రాష్ట్రార్థిక వ్యవస్థను పునర్చిర్చించడానికి, రాష్ట్రప్రజలు అభ్యస్తుల్ని సాధించాలంటే, రాష్ట్రాన్ని ప్రగతి పథంలో .....

(అంతరాయం)

మీరు చేసిన విషయాలు చెప్పుతాను. వినండి. కాల వ్యవధిని నిర్లయించుకొని 26 ప్రాజెక్టుల నిర్వాణం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు 70 లక్షల ఎకరాలతోబాటు 60 లక్షల ఎకరాలకు నీటి సౌకర్యాలు కల్పించాలి. 36లక్షల ఎకరాలను స్టేబిలైజ్ చేసి, ఒక కోటి 20లక్షల ప్రజలకు మంచి నీటి సదుపొయాలు కల్పించాలని కోరుతున్నాను. అనేక సంవత్సరాలుగా కృష్ణా, గోదావరి నదులపై ప్రాజెక్టులు ఎప్పుడు పూర్తి చేస్తారా అని ప్రజలు ఎదురు చూస్తున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం ఒక మంచి నిర్లయాన్ని తీసుకొని ప్రాజెక్టు పనులను మొదలు పెట్టింది. తెలంగాణా ప్రాంతంలో గోదావరి లిఫ్ట్ ఇరిగేసన్, అలీ సాగర్ లిఫ్ట్ ఇరిగేసన్, గుట్టా ఎత్తిపోతల పథకర, శ్రీశైలం ఎడమగట్టు కాలువ, శ్రీరామ సాగర్ ప్రాజెక్టు ఫెజ్ 2, శ్రీరాం సాగర్ ఘ్రంఘల్ కెనాల్, భీమ ఎత్తిపోతల పథకర, కల్వకుర్తి లిఫ్ట్ ఇరిగేసన్, నెట్టెంపాడు లిఫ్ట్ ఇరిగేసన్లను ఒక నిరీత కాల వ్యవధిలో పూర్తి చేయాలన్న మంచి నిర్లయం తీసుకొన్నారు. ఇప్పుడు వెనుకబడిన ప్రాంతాల ప్రజల ఆశాకీరణాలుగా కనిపిస్తున్నాయి. కానీ, వీటి యింపిమెంటేసన్లో చాలా ఇబ్బందులు ఉన్న విషయాలు అందరికి తెలుసు. తెలంగాణా ప్రాంతం లోని 27 లక్షల ఎకరాల భూమికి సాగు నీటిని అందించాలన్న లక్ష్యంలో, ఈ

ప్రయత్నాన్ని ప్రారంభించారు. సంతోషం. కానీ, దీంట్లో ప్రజలకు, రాజకీయ ప్రార్థీలకు కొన్ని అనుమానాలు ఉన్నాయి. వీటిపై ప్రభుత్వం ఏవిధంగా స్పందించి నిర్ణయం తీసుకొంటారో వాటిపైనే నిర్మాణ పనులు ఆధారపడతాయని తెలియజేస్తున్నాను.

నిధుల సమీకరణ గురించి మనందరకు తెలుసు. ప్రభుత్వం ఆశాభావ పరిస్థితుల్లో ఉంది. ఆర్థిక సంస్థలు ముందుకు వచ్చాయి. గత 9 సంవత్సరాలుగా తెలుగుదేశం ప్రార్థి, కేంద్రంలో ఏర్పాటైన యు.డి.ఎఫ్.. ఎన్.డి.ఎఫ్. ప్రభుత్వాలతో భాగస్వామ్యం ఉన్నప్పటికి ఒక్క జాతీయ ప్రాజెక్టుని కూడా సాధించలేదు. శ్రీ ఐ.కె. గుజరాల్ గారు ప్రధాన మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు పంజాబ్కి రూ.1500కోట్ల ప్రార్థేజీని ఇచ్చారు. కేంద్రంలో ప్రభుత్వ ఏర్పాటుకు, అత్యంత కీలక పాత్ర వహించిన తెలుగుదేశం ప్రార్థి రాష్ట్రానికి ఒక్క ప్రాజెక్టుని తీసుకురాలేకపోయింది. ప్రాజెక్టులు కట్టులన్న ఆలోచన ఆ ప్రభుత్వానికి లేకపోవడం వల్ల ఈ దుర్భరమైన పరిస్థితి వచ్చింది. కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆఫీలర్సెట్ ఇరిగేసిన్ బెనిఫిట్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద, గత ప్రభుత్వం కొన్ని నిధులను సాధించింది. కానీ మీరు గట్టిగా ప్రయత్నంచేసి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి సంవత్సరానికి ఆరు నుండి 8వందల కోట్ల రూపాయల నిధులను సమకూర్చుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈ విషయంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం విఫలమైందని కూడా తెలియజేస్తున్నాను.

ఆశాపామైన భవిష్యత్ సాక్షాత్కరింపజేయడానికి ప్రాజెక్టులు మొదలు పెట్టారు. కానీ దీనికి కావాల్సిన సిబ్బంది లేరు. ఉన్న సిబ్బంది సరిపోరు. సిబ్బంది నియామకాన్ని ఎప్పుడు జరుపుతారు. సిబ్బంది లేకపోతే, నాణ్యతా లోపాలు జరిగితే మనం ప్రజల ముందు తల దించుకోవాల్సి వచ్చుంది. సిబ్బంది నియామకాలను వెంటనే చేయాలని కోరుతున్నాను.

ప్రాజెక్టుల నిర్మాణంలో భూసేకరణ విషయం చాలా ముఖ్యమైంది. గత అనుభవాలను దస్తిలో పెట్టుకొని ఏ రైతూ భూములను ఇవ్వడానికి ముందుకు రావడం లేదు. శ్రీరామ్ సాగర్ ప్రాజెక్టు కాలువ క్రింద, మా జిల్లాలో 20 సంవత్సరాల నుండి నీరు వాడుకొంటున్నారు. కానీ, ఇప్పటికి కూడా రైతులకు సష్టుపరిహారం చెల్లించ లేకపోవడం దురదృష్టకరమని తెలియజేస్తున్నాను. క్రొత్త ప్రాజెక్టులు కట్టే దగ్గర రైతులు అనుమాన పడుతున్నారు. ప్రభుత్వం సష్టుపరిహారం చెల్లించినప్పుడే భూములు ఇవ్వాలన్న ఆలోచనలో రైతాంగం ఉంది. గతంలో భూ సేకరణ కార్యక్రమం చేపట్టి డబ్బు చెల్లించని పరిస్థితి నేటికి ఉంది. మొన్న ఒకరు సుధీమ్ కోర్చు నుండి ఒక డైరెక్షన్ తెచ్చుకొని, ప్రభుత్వ ఆస్థలను వేలం వేయించుకొని సామ్య తీసుకొన్నారని పేపర్లో వచ్చింది. గతంలో భూమి కోల్పోయి సష్టుపరిహారం పొందని వారందరికి సష్టు చెప్పి వ్యాయాలను ఉనసంహరింప జేసుకొనే విధంగా చర్య గైకొని సష్టు పరిహారాలు చెల్లించాలని కోరుతున్నాను. దీని నిమిత్తం ఒక ప్రార్థేజీ విషయం ఆలోచించాలని చెపుతున్నాను. క్రొత్త ప్రాజెక్టులు కట్టే దగ్గర రైతులకు విశ్వాసం కలిగించే ప్రయత్నం చేస్తేనే భూ సేకరణ కార్యక్రమం నిజయనంతంగా పూర్తి చేయగల్లుతారని మనవి చేస్తున్నాను. ఏలేరు భూ సేకరణ విషయంలో జరిగిన అవకతనవకలు మనకు తెలుసు. వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఒక పక్షందీ పూర్వాంతో భూ సేకరణ కార్యక్రమం చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

పునరావాస కార్యక్రమం గురించి ఆలోచిస్తే, ఎక్కడెక్కడైతే భూములు సేకరించి రిహబిలిటీస్ చేశామో, ఆ కాలనీల్లో ప్రాధమిక సౌకర్యాలు లేవు. 20,30 సంతప్తురాల క్రీతం ఆస్థలు కోల్పోయి, పరాయి ప్రాంతాల్లో బ్రతికే పరిస్థితుల్లో ముఖ్యమంత్రి గారు ఎల్లంపల్లి శంకుస్థాపన సందర్భంగా ప్రకటించారు. పటిష్టమైన ప్రణాళిక తయారు చేసి, ప్రభుత్వానికి కొంత డబ్బు ఖర్చైనా సరే వారికి మొత్తం విశ్వాసం కల్గించాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వం పై ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

ప్రాజెక్టుల పర్మిషన్ విషయంలో, అన్ని పర్మిషన్లు రెండు, మూడు మాసాల్లో సంపూర్ణమని రని గారు చెప్పారు. మీరు ఒక అధికార బృందాన్ని ఏర్పాటు చేసి, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి కావాల్సిన అవరోధాలను తీలగించడానికి గట్టి ప్రయత్నం ప్రభుత్వం పై ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా కృష్ణా డెల్టా స్థిర్కరించే ఉద్యోగంతో ఈ రోజు పులిచింతల ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని ప్రభుత్వం చేపట్టింది. అధ్యక్షా, మా తెలంగాణా రాష్ట్ర సమితి ఎప్పుడూ కూడా ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని వ్యతిరేకించలేదు. కాకపోతే ఈ రోజు మేము చెబుతున్న విషయం కూడా ప్రభుత్వం గమనంలోకి తీసుకోవాలని మని చేస్తున్నాను. అక్కడ ఉన్నటువంటి సుస్వపు రాయి నీళ్ళపోలు, పర్యావరణం పరిష్కించడానికి మేము స్థలం మార్పించి కావాలని కోరుకుంటున్నాము. అదే విధంగా మీరు ఈ పులి చింతల నిర్మాణాన్ని వెంటనే ఎంత వేగంతో ప్రారంభిస్తున్నారో అలాగే తెలంగాణా ప్రజల మనోభావాలను, అభిప్రాయాలను, వారి కోరికలను, ఆశలను, ఆకాంక్షలను మన్మించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ రోజు తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం ఏక కాలంలో మీరు ప్రారంభించి పూర్తి చేయాలన్న ఆశ, ఆకాంక్షతో తెలంగాణా రాష్ట్ర సమితి ఉందని మని చేస్తున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టు ప్రతిపాదిత స్థలాన్ని మార్పాలని, కృష్ణా బీసిన్లో ఉన్నటువంటి కరువు పీడిత జిల్లా మహబూబ్ నగర్, నల్గొండ జిల్లాలలో మీరు ఇదివరకు ఆలోచన చేస్తున్న నాగార్జున సాగర్ టోల్ పాండ్ గానీ, బీమా ఎత్తిపోతల, కల్వకుర్తి ఎత్తిపోతల, సెట్టంపాడు లీఫ్ ఇరిగేసన్ స్క్రూమ్లను నిర్దేశిత కాలంలో, ఏక కాలంలో పూర్తి చేయాలని మేము విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. అదే విధంగా రాజీలిబండ మళ్ళింపు పథకం, ఆధునికీకరణ పనులు చేపట్టాలని కోరుతున్నాము. అదేవిధంగా శ్రీశైలం నుంచి ఎడమ కాలువ ద్వారా లీఫ్ ఇరిగేసన్ ద్వారా నీరు తీసుకుపోతున్నారో అదే కాకుండా ఇప్పటికైనా ప్రత్యాఘ్యాయంగా సారంగం ద్వారా నీళ్ళు తీసుకుపోయి గ్రావిటీతో ఆ జిల్లాకు నీరు అందించాలని కోరుతున్నాము. ఘ్రాంఫ్లో కెనాల్ ద్వారా ఆ జిల్లా ప్రజలకు మంచి నీరు అందించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము. అదే విధంగా మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో పెట్టిన ప్రాజెక్టులు అన్నింటిలో కూడా అనుమతులు పొందడం, ఎలాంటి జాప్యం లేకుండా వాటిని త్వరగా తీసుకువచ్చే ప్రయత్నం చేయవలసిందిగా మీకు మని చేస్తున్నాను.

అలాగే గోదావరి పరీవాహక ప్రాంతంలో ఉన్న ప్రాజెక్టుల గురించి, దేవాదుల ఎత్తిపోతల, అలీ సాగర్ లీఫ్ ఇరిగేసన్, గుత్తా ఎత్తిపోతల పథకం, శ్రీరాంసాగర్ ఫేజ్ -2, శ్రీరాంసాగర్ ఫ్లోర్ ఫ్లో కెనాల్ ఇప్పన్ని కూడా రెండు సంవత్సరాల, 5 సంవత్సరాల కాలపరిమితితో చేపట్టాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. అందుకు మా టీఆర్ఎస్ తరఫున ప్రభుత్వాన్ని అభిసందిష్టున్నాము. అదే విధంగా వీటన్నింటినీ కూడా, గోదావరి ఉపనది, లెండి, పెన్గంగ, ప్రాణహిత నదులపై, కూడిన సీటిని సద్వినియోగం చేసుకోవడానికి ప్రభుత్వం వెంటనే నర్చే పనులు చేపట్టాలని, వీలైనంత తొందరగా చేయాలన్న ఆలోచన మేము చేస్తున్నాము. ఈ మధ్య గత మూడు మాసాల త్రీతం శ్రీపాదరావు సాగర్గా ఎల్లంపల్లి బ్యారేజ్కు ముఖ్యమంత్రి గారు ఫౌండేషన్ వేశారస్ విషయం తమకు తెలుసు. ఇప్పుడు శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు కడుతున్న నీటి లబ్ధతలో 50 టిఎమ్సిల నీరు తగ్గింది. అదే విధంగా క్యాబ్మేంట్ ఏరియాలో, అదే విధంగా ఎల్ అండ్ టి లో 10 టిఎమ్సిల నీరు తగ్గింది. ప్రాజెక్టులలో ఒక కడం ప్రాజెక్టు మాత్రమే అన్నిటిలో ఇంటర్వెన్ కాలేదు. క్యాబ్మేంట్ ఏరియాలో వచ్చిన వాటర్ అన్నారు. నేను మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మని చేసేది, ఎల్లంపల్లి బ్యారేజ్ లో మనకు లభ్యం అయిన నీరు శ్రీరాంసాగర్ దిగువ ఉన్న క్యాబ్మేంట్ ఏరియాలో 63 టిఎమ్సిల నీరు మనం సద్వినియోగం చేసుకోవడానికి ప్రభుత్వానికి మని చేసేది ఈ వేళ ఫేజ్ -1 లో ఎల్లంపల్లి బ్యారేజ్ కి మీరు టెండర్సు పిలిచారు. దానితోబాటు ఫేజ్ -2 ను దీనిలో కలిపి ఇప్పిసి. కింద కెనాల్, డ్యూమ్, పైప్లైన్ అన్ని పనులూ కూడా ఏక కాలంలో జరిపితే 6 లక్షల ఎకరాలకు నీరు లభించడమే కాకుండా, ఫ్లోర్ ఫ్లో కెనాల్కు నీరు వచ్చే పరిస్థితి అనుమానం ఉంది. ఈ సీటితో మూడు నాలుగు జిల్లాల అవసరాలను మనం తీర్చాలి. దీనిని పరిశీలించి, వెంటనే న్యాయం చేయాలి. వెంటనే దీనిని కూడా ఫస్ట్ ఫేజ్లో కలిపి 5 సంవత్సరాల ప్రణాళికా కాలంలో పూర్తి చేయాలని తమ ద్వారా మంత్రులను కోరుతున్నాము.

అదే విధంగా ఇప్పటి వరకూ ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టుపై, దుమ్మగూడం మరియు ఇచ్చంపల్లిపై ప్రభుత్వానికి ఇప్పటివరకూ సృష్టత లేదు. కారణం - అంతర్జాలీయ వివాదాలలో ఉన్న ప్రాజెక్టులు ఇవి. దీనిని గురించి అలోచించాలి. ఆదిలాబాదులో, ఖమ్మం జిల్లాలో నర్సే పూర్తి చేసి పనులు చేపట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్న 30 మధ్య తరఫో, చిన్న తరఫో ప్రాజెక్టులు వెంటనే చేపట్టాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

అదే విధంగా గోదావరి బేసిన్లో ఉన్న ప్రాజెక్టులన్నీ మిగతా ప్రాజెక్టులతోబాటు చేపడితే తెలంగాణా ప్రజలకు అందరికీ విశ్వాసం కలుగుతుంది. వారికి కూడా కరువు బాధిత, ఖ్యామ పీడిత ప్రాంతాలలో నీటి లభ్యత్వపై అనుమానాలు తొలగిపోతాయన్న మాట మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా గోదావరి ఉపనదులు, మంజీర నదిపై కర్రాటక, మహరాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు గతంలో అక్రమంగా ప్రాజెక్టులు నిర్మాణం చేశారు. దాని వల్ల సింగారు ప్రాజెక్టుకు నీటి లభ్యత పోయింది. దానిపై అనుమానాలు ఏర్పడ్డాయి. ఈ సింగారు ప్రాజెక్టు నిర్మాణ సమయంలో అక్కడి రైతాంగానికి రెండు టీఎమ్సిల సాగు నీటిని వాడుకునేందుకు ఇస్తామని ప్రభుత్వం మాట ఇచ్చింది. దానిని పరిశీలించాలని, వారికి ఇచ్చే నీటి కోసం ప్రభుత్వం ప్రయత్నించి, సమస్యను పరిష్కరించాలని మీకు మనవి చేస్తున్నాను.

అదే విధంగా ఇది మైనర్ ఇరిగేషన్. సందర్భం కాకపోయినా దీని గురించి నేను చెబుతున్నాను. తెలంగాణా ప్రాంతంలో చాలా గొలుసు చెరలు ఉన్నాయి. వాటికి సరైన విధంగా 20, 30 సంవత్సరాలుగా మరమ్మత్తులు లేక అవస్త్రా హిస దశలో ఉన్నాయి. వాటన్నింటినీ ఇటీవల ముఖ్యమంత్రి గారు మైనర్ ఇరిగేషన్ డిపార్ట్మెంట్‌కు మార్గాలన్న నిర్ణయం తీసుకున్నారు. వాటికి సత్వరం నిధులు కేటాయించాలని, మరమ్మత్తు పనులు చేపట్టాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

టెండర్సు గురించి మొన్న ప్రతి పక్క నాయలకులు మాటల్చడుతూ ఒక మాట చెప్పారు. కరీంసగర్ లో ఎన్ఱార్ఎస్‌పి కెనార్స్ అన్ని మేము చేశామని చెప్పారు. నేను ఈ సభలో మూడవ సారి వచ్చాను. నాకు జ్ఞాపకం ఉంది. వారి ప్రభుత్వం 1984-89 సంవరత్తురాలలో ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు ఫేజ్ -2 కి నిధులు వస్తే వాటిని మురగబెట్టి అప్పుడు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చేసరికి కేవలం ఒక సంవత్సరం మాత్రమే సమయం ఉంటే దానిని సద్విమియాగం చేయడానికి ఆ ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేశారు. కానీ మీరు చేసింది అలా కాదు. తర్వాత ఇరిగేషన్ ఫేజ్ -3 వచ్చిన సందర్భంలో శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టుకు ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయం తీసుకు వచ్చారు. చాలా ఘనంగా మేము చేశామని చెప్పారు. ఒకవేళ ప్రతి పక్క నాయకులకు ఓపిక ఉంటే, నేను నా నియోజక వర్గంలో అది కూడా కమాండ ఏరియాలో ఉన్న నా నియోజక వర్గంలో ఉంది. అయి మీ ప్రభుత్వ పర్యవేక్షణలో చేపట్టబడిన కాలవ లైనింగ్ పనులు ఏనిధంగా ఉన్నాయో, ఒకసారి చూసి వద్దాం. టాపులు కూలి పోయాయి. లైనింగ్ చెదిరిపోయాంది. మొత్తం టేల్ ఎండ్ ఏరియాలకు డిజైనింగ్ లోని లోపాల వల్ల నీళ్ళు రావడం లేదు. ఈరోజు అక్కడ ఉన్నటువంటి రైతాంగం అంతా తల్లిడిల్లిపోతున్నారు. అక్రమాలకు అవిసీతికి ఆలవాలం అయినటువంటి ఈ ప్రాజెక్టు పనులలో ఈ రోజు మీకు హక్కు అధికారం లేదని, సైతిక హక్కు లేదని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక టెండర్ విషయంలో వ్యత్యాసాలు చెప్పారు. ఈ రోజు టెండర్ విషయంలో ఎక్కువ మాటల్చడవలసిన అవసరం లేదు. ఇ.పి.సి టర్న్ విధానం అన్నది పాత ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టింది. కాకపోతే పైకోర్టులో జరిగిన వాదనివాదాలలో జరిగిన చిన్న పొరపాటును వారు తప్పుబట్టారు. గానీ ఆ తప్పు ప్రీ క్వాలిఫైడ్ కు నోటిఫికేషన్ చేసినప్పుడు, చేసిన తర్వాత నిబంధనలు సడలించడాన్ని మాత్రమే తప్పుబట్టింది. కానీ మొత్తం నిర్ణయాన్ని, విధానాన్ని ఎక్కుడా కూడా తప్పు పట్టలేదని చెబుతున్నాను. ఉదాహరణకు ఘ్రంఘ ఘ్రో కెనార్లో చెప్పారు. చాలా సార్లు ఇక్కడ అరోపణలు, ప్రత్యారోపణలు జరిగాయి. ఘ్రంఘ ఘ్రో కెనార్ లో గత ప్రభుత్వంలో సుమారు 5, 6 కోట్లతో చేశాము. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి ప్రభుత్వం ఈ రోజు ఈ రూ. 12 కోట్లలో నర్సే

పనులు , ప్రక్కన్, డిజెన్స్, మెయిసైనేస్స్ అన్ని కూడా కలిపి ఉన్నాయి. వాళ్ళు ఆ డబ్బు ప్రక్కన పెట్టి అయిదున్నర లక్షల రూపాయలతో చేశాము అంటే ఎవరు నమ్మాలి? వాటిని కూడా కాలువ ఒక కిలో మీటరు కు రూ. 11 కోట్ల10 లక్షల భర్తు అయిందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాము.

మ.3.10

అధ్యక్షుడు, ఒక కిలోమీటరుకు 11 కోట్ల 10 లక్షల రూపాయలు భర్తు అయినదని మనవిచేస్తున్నాము. ఇప్పుడు ప్రస్తుతం ఎన్.ఎస్.ఆర్. రేటును ప్రకారంగా ఈ ప్రభుత్వం పిల్చిన టెండర్లు లోపల 12 కోట్ల 5 లక్షల రూపాయలు మాత్రమే భర్తు అయినది మనవిచేస్తున్నాము. వారు గాన్న కేకలు పెట్టినారు మొబైల్జెప్ట్ అడ్వెన్స్గా కోట్ల రూపాయలు చెలించారని, ఘడ్జో కెనాల్కు ముగ్గురు కాంట్రాక్టర్సుకు చెల్లించింది కేవలం 27కోట్ల రూపాయలు అనే మాట ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాము. ముఖ్యంగా ఈ నాడు తెలంగాణా రాష్ట్ర సమితి పక్కాన తెలంగాణా ప్రాంతంలో చేవడుతున్నటువంటి ప్రాజెక్టులన్నీటిని పూర్తి చేయడానికి మీ సంకల్ప బలానికి మేము అందరం కూడా తోడు ఉన్నాము. మీరు ఏదో ఒక కార్యక్రమం మొదలు పెట్టినారు కనుక దానికి ముద్దతు ఇస్తామని మనవిచేస్తున్నాము. ఈ ఇచ్చిన అవకాశానికి మీకు కృతజ్ఞతలు తెలియచేస్తూ సెలస్టు తీసుకుంటున్నాము.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Panel Speaker Sir, Irrigation Project tenders have kicked up legal wrangles, political squabbles and business rivalries among contractors in recent weeks. At the same time, other issues relating to this sector, such as expeditious environmental and hydrological (techno-economic) clearances for these projects, funding for their implementation in a time bound manner, inter linking of river basins and their impact on the regional imbalances in the state have also assumed importance.

The statement given by the Hon'ble Minister for Major Irrigation on 07-12-2004 was in English and Telugu. I had requested through the Chair to provide us with a statement in Urdu also. But unfortunately, Sir, till to this date, we are awaiting the Statement of the Hon'ble Minister in Urdu. I hope next time, he would give us in Urdu language. Also Sir, the Statement given on 7-12-2004 is very vague and do not contain any vital details. But the Minister is kind enough to give a list of Rivers in India in a Sanskrit verse and a Telugu poem on classification of good, bad and ugly people, the purpose for which they are given is beyond my comprehension. I think the Hon'ble Minister is interested in the role of 'Yamadharma Raja' to decide as to who is going to hell and who is going to heaven. Sir, the entire Note contains statements like, guidelines prepared, works broken up in convenient packages; staff recruited; special collectors special representatives appointed; teams of expert design engineers constituted; quality control and assurance consultants getting empanelled. But there are no details on these items. Instead of getting information from the Government, we are getting it from Press and Electronic Media.

Speaker Sir, it also looks as if the entire official machinery in the Government involved in these Projects, the contractors, Technical Advisors right from top to bottom seems to be working on political lines and colours. Everybody seems to be interested in their political supporters and not in the projects. Some for the Ruling Party and some for the Opposition, as seen from the Press Reports and that a Proxy War is going on a gigantic scale as there is a 'Khana-Khazana' of Rs.46,000 crores.

Sir, to add to the controversy, there have been three judgments of the High Court relating to the irrigation tenders issue within a span of three weeks. Pronouncing its verdict in the first case on November 16, a single Judge of the High Court dismissed the petition filed by Madhucon Constructions. The Court approved the State Government's action in short listing nine companies for execution of works relating to irrigation projects. The Judge pointed out that exclusion of the petitioner firm was valid because the company did not satisfy the conditions prescribed by the Government for award of works.

In the second case, a Division Bench of the High Court, delivering its Judgment on November 18, stayed finalisation of all tenders relating to irrigation projects and directed the Government to go through the process of empanelment of contractors afresh to execute the works. The Bench was critical of the manner in which the Government waived the prescribed conditions in favour of certain companies and observed that what was done was patently arbitrary, irrational, discriminatory and suffering from malice in law. The judgment was delivered in a public interest litigation questioning the decision of the Government in short listing only nine companies for 21 major irrigation works.

The Bench upheld the Government's policy of short listing firms for executing projects on turnkey basis but faulted the relaxation of rules in favour of certain companies. The Bench noted that seven firms did not satisfy the prescribed conditions relating to registration with Government and ISO certification. The Government's action was taken in haste and was bad in law, the Court observed.

But this was not the end of it. Again, in the third case pertaining to the irrigation tenders, the same Division Bench, in the judgment delivered on December 6, virtually reversed its earlier order. The Bench reviewed the last part of the earlier judgment and gave the nod for 21 packages already awarded by the State Government to nine construction firms. However, in respect of the remaining 30 packages, the Bench held that the Government should consider, alongwith the nine companies, fresh applicants (contractors) in accordance with earlier court orders before short listing them.

Sir, there are few doubts in the minds of the people of the State of Andhra Pradesh. I do not claim that whatever I am saying is right. But I need answers and clarifications to the following from the Hon'ble Minister.

- a) Is it not true that the conditions for contractors were changed from time to time.?
- b) Is it not true that the contractors submitted fake documents?
- c) Is it not true that the Government awarded contracts to companies which were black listed for low quality works?
- d) Is it not true that syndicate was formed? The syndicate could have been avoided if smaller packages dividing the works were given.
- e) Is it not true that the Government awarded contracts on a war footing when a Public Interest Litigation was pending in the High Court/
- f) Is it not true that smaller packages and large number of contractors could have saved money, time and ensured better quality of work.

Whatever the current controversies, there is broader consensus among all political parties on the need for quicker completion of irrigation projects since these are the lifeline of the farmers. At present, only 40 per cent of the gross cropped area is irrigated by the irrigated crops which account for 60 per cent of the State's farm production.

Speaker Sir, almost two thirds of the State's geographical area is backward and drought prone. Apart from Telangana and Rayalaseema regions, north Coastal Andhra also lacks proper irrigation. Out of the total cultivable area of 393 lakh acres in the State, only 293 lakh acres is being cultivated at present. Total irrigation potential is for 217 lakh acres but irrigated area at present is only 133 lakh acres.

Out of the total river water availability of 2,764 tmc, only 1,700 tmc is being utilized. The balance of 1,064 tmc needs to be utilized through the projects under implementation as well as those proposed. On an average, about 3,000 tmc of flood waters go waste into the sea from Godavari alone.

I would like to know when the Hon'ble Minister stands to give a reply to my questions as to how much amount is being spent on Telangana projects only and also the plans of the Government to tap these 3,000 tmc flood waters which is going waste into the sea from Godavari alone.

The successive Governments claimed to have accorded highest priority for the completion of on-going irrigation projects and to secure clearances for the pending projects. In the election manifestos for the recent elections, both the Congress and Telugu Desam promised to expedite the work on all the ongoing projects and complete them within the next five years.

సూ.3.20

While the Congress assured to complete all the ongoing and new projects with an outlay of Rs.46,000 crore to create additional irrigation potential of 65 lakh acres in the five year time frame, Telugu Desam too had promised to complete all ongoing projects to create irrigation facility for 25 lakh acres at an outlay of Rs.30,000 crore. However, the people, particularly the farming community that suffered severe hardships in the nine years of Telugu Desam rule, believed the Congress promises rather than reposing their faith in the TDP which failed to fulfil their aspirations during its two terms in power.

Speaker Sir, work was started on several projects during the TDP rule during 1983-89 and again during 1994-2004 but these projects are yet to be completed. Only Jurala has been partially completed while other major projects such as Telugu Ganga, Srisailam Right Branch Canal, A Madhava Reddy canal, Somasila, Vamsadhara Stage-II and Tungabhadra High Level Canal Stage II have been languishing all these years.

Even on the new projects, work has proceeded at a snail's pace, particularly on Sriramsagar Stage-II, Sriramsagar Flood Flow Canal, Bhima, Galeru Nagari, Nettampadu, Kalvakurthy, Veligonda, Handri Neeva Canal which are expected to benefit the parched lands in the backward Telangana and Rayalaseema regions. Godavari Lift Irrigation Project, too, was

not taken up though the foundation stone was laid for it post-haste in a bid to score a political point after Telangana Rashtra Samithi was launched in 2001.

One side, we have Ex Chief Minister who was famous for Janma Bhoomi. He was famously known as Janma Bhoomi Chief Minister. I am sorry . Now, the Chief Minister Dr.Y.S.Rajasekhar Reddy is becoming famous to be known as Bhoomi Puja Chief Minister. In their time, everywhere, we have Janma Bhoomi. Speaker Sir, we need to complete the projects. I do not want to dwell so much on what the previous Government did or did not do. Perhaps, if the TDP had completed the irrigation projects on a war footing, it would not have occupied the opposition benches today. Here, I may add a word caution to the Congress as well. I would like to say that if they do not keep up the promise on the irrigation front, they may have troubled times after four and a half years.

The Congress Government has outlined its priorities and the Statement made by the Government for today's debate on irrigation projects also underscores the importance attached to this critical sector. Certain milestones have also been fixed for the completion of projects such as SRBC and KC canal modernization project. All the ongoing projects as well as new projects on the river Godavari need to be completed, as promised, within five years.

The people in Telangana have suffered gross neglect due to the under exploitation of the vast potential available in the river Godavari. With a view to ensuring full utilization of waters of Godavari for the development of backward areas of Telangana and North Coastal Andhra, the previous Government had set up the Godavari Water Utilization Authority in April 1999. But can anybody explain what purpose did this so-called authority serve in the last five years? Also what has happened to the Report of the said Committee?

The Congress Government's Action Plan for the irrigation sector requires a huge outlay of Rs.46,000 crore over the next five years, that is, about Rs.9,200 crore a year, every year till the financial year 2008-2009. I would like to know from the Hon'ble Chief Minister as to whether he will take the House into confidence and explain in detail how he proposes to raise the resources of this magnitude without adding to the State's huge debt burden?

Speaker Sir, we were told by the previous regime as also by the present one that the Austrian government has evinced interest to provide assistance for taking up major projects on river Godavari - that is, Godavari Lift irrigation, Polavaram, Dummugudem and Yellampalli projects. What is the status of the negotiations on this front? There were some conflicting reports on this issue.

It was also stated that the Austrian Government was insisting on a counter guarantee from the Central Government for this massive loan amounting to Rs.3,500 to Rs.4,000 crore. There was also a report that the technology and terms of funding offered by Austrian Government were not suitable for Andhra Pradesh. I would request the Hon'ble Chief Minister to clarify on this issue.

The Hon'ble Minister for Major and Medium Irrigation has stated that the consortia of Nationalised Banks (ICICI, State Bank Group, NABARD), Central Financial Institutions (L.I.C.) and Foreign Funding Agencies (World Bank, Japanese Bank for International

Cooperation, Department for International Development, U.K., etc.) have expressed willingness to fund the irrigation projects in the State. Exim Bank of the United States is said to have offered a loan assistance of Rs.4,000 crore to Rs.5,000 crore, without insisting on Central Government guarantee.

We are also told that the State Government has approached the World Bank to provide assistance of another Rs.5,000 crore for the construction of nine irrigation projects which have already been cleared by the Central Water Commission. These projects include Janjhavati, Bhima and Pulichintala. A World Bank team that visited the State Capital recently reportedly expressed its willingness to lend Rs.3,000 crore for the irrigation sector, particularly for projects for interlinking of rivers.

Speaker Sir, while we are all for expeditious implementation of all the on going and proposed irrigation projects, we have reservations on the issue of inter-linking of rivers, especially over inter-basin transfer of water from Godavari to river Krishna.

In particular, we would like to caution the Government on two projects for inter-linking of rivers: Ichampally-Nagarjunasagar Project link and Polvaram -Prakasam Barrage link. These two projects are meant for transfer of Godavari water into river Krishna.

There are apprehensions that such inter-basin transfer of river waters could be detrimental to the interests of Telangana region. Some irrigation experts have said that it would be improper to divert surplus Godavari water to Krishna basin on the plea that it is flood water. Experts have also expressed reservations over Rajiv Sagar project to divert Godavari waters to Nagarjunasagar left canal from Dummugudem Lift Irrigation Scheme. Moreover, the State of Karnataka will be entitled to higher share of Krishna waters if inter-basin transfer of water to Krishna barrage from Polavaram is permitted. The Government has to tread the issue very cautiously. Lest, it tramples upon regional sentiments in Telangana.

Another issue that needs expeditious and cautious handling is hydrological environment clearances for the on going and the proposed irrigation projects. I may recall here that Pulichintala Project, apart from raising some inter regional hackles in Telangana, attracted legal intervention from the environment point of view. The State High Court has directed the Government not to undertake any construction work till environmental clearance is obtained.

Speaker Sir, there were also reports quoting the Chief Minister that none of the projects implemented in the past had been launched with environmental clearance and that he had done no wrong in starting the work on Pulichintala project. Sir, here I would like to say that two wrongs do not make one right. If the previous Government did not obtain the clearance, that does not mean that this Government would again go ahead with the same mistakes. The mistakes have brought them there. The mistake of theirs has brought the Congress here. Sir, in fact, it was claimed that only 6 out of 26 have secured the nine in one clearance from the Central Water Commission covering the hydrology, soil, revenue, cost benefit, design, mechanical, environment and rehabilitation and resettlement aspects. Also, 13 of these projects have no hydrological and techno-economic clearance from the Central Water Commission. Sir, the first thing that was to be done was getting all these clearances. But we could not get the clearances and here we see allegations and counter allegations. I think it would have benefited

all of us had we fought for the clearances and got the clearances before the starting of these projects.

Sir, another important issue is with regard to land acquisition for irrigation projects. This is challenging and time consuming task. The 27 on going projects including the Polavaram entails acquisition of 2,44,394 hectares of land.

సూ.3.30

Acquisition of land for an extent of 2,44,394 acres has to be done. However, the Government has acquired only 56,982 acres of land which is 1/5th of the total requirement. A balance of 2,46,437 acres of land ie., 4/5th has to be acquired. This, certainly, is going to pose a serious problem, particularly when the forest land has to be acquired. However, the Government cannot claim immunity from legal scrutiny if its actions are violative of the laws or do not follow proper procedures. The Government has set up a special cell for securing expeditious clearances from the Central Government and its agencies for the pending irrigation projects. The Government has made a political appointment by nominating a former M.P as the representative in New Delhi for the purpose. It would have been better - I would feel everybody would agree with me - if a retired engineer or C.W.C Member had been appointed to handle the matter which is mostly of technical in nature.

The Government is contemplating hydel projects with a total generating capacity of 2,700 M.W at Dummagudem, Singareddipalli, Polavaram, Itchampally and Pulichintala. The power so generated will be used for running various lift irrigation schemes. An irrigation expert viz., T. Hanumantha Rao estimated that 2,800 M.W of power would be required to tap the irrigation potential of River Godavari in the State. Sir, I would like to say a few words before concluding. Mr. Hanumantha Rao also said: "If this power is billed it will make the irrigation too expensive an input for the regions of agriculture. But, where would the State get resources to supply Rs. 6,000 crores worth of free electricity." He said that if viable schemes were not included to generate electricity in the plans for tapping Godavari waters this would lead to add a burden of almost Rs.10,000/- per acre.

Sir, there have been so many doubts which have been raised by political leaders regarding the projects, the contractors and the tenders. I would like to request the Hon'ble Minister through you to clarify. The Hon'ble Minister has gone to the Press stating that on October 26th the State Government has agreed to place files relating to selection of bids for executing the irrigation projects for scrutiny by the political parties including the TDP and the public. Rebutting the criticism by the TDP leaders that huge kickbacks have been paid for awarding contracts the Major Irrigation Minister, Sri Ponnala Lakshmaiah said that the relevant files would be made available at the Office of the Chief Engineer, Major Irrigation for public scrutiny. At the Press conference the Minister said that the methods adopted for the process of selection of bids were fool-proof and transparent. When the Minister has agreed on October 26th why not all the relevant papers, documents, estimates and the tenders placed before the Hon'ble Speakers and let the leaders of all the political parties go and see them. Out of the total projects contemplated let us select one project and let all the Floor Leaders go and see whether the estimates prepared are right or wrong and end the controversy. Let us go ahead with the irrigation projects because the people and the farmers need them. They want speedy completion of the projects but the projects are getting delayed because of the allegations and counter-allegations. It has been really a sorry state of affairs that for the last seven days this House is witnessing allegations and counter-allegations. The more saddening is, I am sorry to say that - the Hon'ble Minister for Finance is not here - when Sri N. Chandrababu Naidu was reading a survey report he (The Hon'ble Minister for Finance) stood up from his seat and went to the Leader of the Opposition and showed a copy of the book and documents at his face. I am cutting across all the political lines and talking as an youngster and a law maker. The people look upon us with a lot of hope and expectation. As an youngster I look upon Mr. K. Rosaiah expecting that I might learn from him and become good legislator like him. It is very disappointing. I hope I am not hurting the sentiments of our senior leaders. But, I hope this practice is not good. Senior man getting up from the seat and what if a junior like me getting up from my seat and going to the Hon'ble Chief Minister and placing papers of my speech on his table. Would it

be nice? The entire House would condemn my act. Anyway, he is a senior man and I would not like to say anything more. He is very senior. He should have graceful retirement. I really admire my father. He reached the age and he had graceful retirement. He never wanted to get excited like him.

Lastly, Sir, with regard to all these issues which have been raised here I hope replies will be given and the request which I have made regarding placing the papers before the Hon'ble Speaker would be considered by the Government. Let all of us would go and see documents of one project if not all the projects. On behalf of our MIM Party I convey my best wishes to the Government headed by the Hon'ble Chief Minister, Dr. Y.S. Rajasekhara Reddy. I pray and hope that after completion of five years we have the projects completed as promised by you because the people look at you with hope, confidence and expectation.

I thank you very much for giving me this opportunity.

శ్రీ జె. క్రీష్ణ రావుః అధ్యక్షా, సాగు నీటి ప్రాజెక్టుల బైన, టెండర్ల బైన గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు నుదీర్చ ప్రసంగం చేశారుమాడు గంటల పాటు. అందులో ప్రధానంగా పది సంవత్సరాల కాలంలో వారి పరిపాలనలో పదివేల కోట్లు ఖర్చు పెట్టి పది లక్షల ఎకరాలు సాగులోకి తీసుకువచ్చామని చెప్పడం జరిగింది. వారి ప్రసంగం మొత్తం చూస్తే వారి పరిపాలనలో ఈ రాష్ట్రంలో మొత్తం సాగునీటి రంగానికి సంబంధించిన ప్రాజెక్టులను కట్టి ఈ రాష్ట్ర రైతాంగాన్ని ఉద్ఘరించినట్లుగా ఉంది. ఇక వాస్తవ విషయాల్లోకి వెళితే పది సంవత్సరాల్లో పది వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టింది కర్ఱెక్టె. అయితే ఈ పది వేలకోట్ల రూపాయలలో గత పది సంవత్సరాల్లో వారు చేసిన అప్పు సమారుగా రు. 50 వేల కోట్ల. అదేవిధంగా ఈ రాష్ట్రానికి అదనంగా వచ్చిన ఆదాయం సుమారు 50 వేల కోట్ల రూపాయలుంది. అంటే మొత్తం లక్ష కోట్ల రూపాయల్లో వారు ఖర్చు పెట్టింది పదివేల కోట్ల మాత్రమే. ఈ పది సంవత్సరాల్లో వివిధ ఆర్థిక సంస్థల నుంచి వారు తెచ్చిన అప్పులకు చెల్లించిన వడ్డి సుమారు 30, 35 కోట్లు పుంటుంది. అంటే చెల్లించిన వడ్డి డబ్బులో కనీసం 20, 30 శాతం కూడా ఖర్చు పెట్టులేదన్నమాట. వారి కాలంలో మొత్తం అన్ని ప్రాజెక్టులజోలికి వెళ్లి వాటి గురించి మాట్లాడవలసిన అవసరం లేదు. ఎందుకంటే అన్నం పుడికిందో లేదో చూడడానికి అన్నమంతా చూడనక్కర లేదు. ఒక్క మెతుకు చూస్తే సరిపోతుంది. అదేవిధంగా వారి కాలంలో ప్రాజెక్టుల గురించి మాట్లాడడానికి ఒక్కపాలమూరు జిల్లా తీసుకుంటే చాలు. ఎందుకంటే పాలమూరు అత్యంత వెనుకబడిన జిల్లా. కాబట్టి అ పాలమూరు జిల్లాను గత ముఖ్యమంత్రి గారు దత్తత తీసుకున్నారు. వారు దత్తత తీసుకున్న పాలమూరు జిల్లా విషయానికి వస్తే అక్కడ ఎప్పుడో చేపట్టబడినజూరాల ప్రాజెక్టును పూర్తి చేశమన్నారు. కానీ అది ఇప్పటివరకూ పూర్తి కాలేదు. ఈ ప్రాజెక్టుకు 1980లో స్వర్థియ అంబయ్య గారు శోండేప్పన్ వేయడం జరిగింది. తరువాత 1983లో తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చింది. ఆ తరువాత తెలుగుదేశం పార్టీ సుమారుగా 17 సుండి 20 సంవత్సరాల కాలం పైగా పరిపాలించింది.

ప.3.40

జూరాల ప్రాజెక్టు అంచనా కేవలం రూ.100 కోట్ల మాత్రమే. ఈ 17 సంవత్సరాల్లో అది రూ.600 కోట్లకు పెరిగిపోయినది. అయినా కూడా పూర్తికాలేదు. రూ.100 కోట్ల ప్రాజెక్టు ఈ స్థాయికి తీసుకురావటానికి మీకు 17 సంవత్సరాల కాలం పట్టింది. అయినా పూర్తికాలేదు. నీరు విజన్, విజన్ అన్నారు. గత శాసనసభలో, ఈ శాసనసభలో కూడా నేను ఉన్నాను. విజన్ అంటే దూరధ్వమై. విజన్ 2020 అంటే మేమనుకున్నాము దూరధ్వమైతో ఈ ప్రాజెక్టులను త్వరగా కట్టించి 20 సంవత్సరాల్లో స్వర్ణాంధ్రప్రదేశగా చేస్తారని అనుకున్నాము. కానీ వాస్తవానికి చూస్తే విజన్ 2020 అంటే రూ.100 కోట్ల ప్రాజెక్టు అయినా కట్టటానికి కనీసం 20 సంవత్సరాలు తీసుకుంటున్నారనే అర్థం నుంచింపచేస్తున్నారు.

భీమా ప్రాజెక్ట్ విషయానికొస్తే దీనికి సి.డబ్లూ.ఎస్. క్లియరెన్స్, ఎన్విరాన్మెంట్ క్లియరెన్స్, ఫారెస్ క్లియరెన్స్లు అన్ని ఉన్నాయి. అన్ని ఉండి కూడా 1994 నుండి 2004 వరకు 8 సంవత్సరాల కాలం పట్టింది. కనీసం వారు సర్వేలు కూడా పూర్తిచేయలేదు. టెండర్సుగురించి మాట్లాడుతూ గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు ఇ.పి.సి. ఎందుకు అని మాట్లాడారు. నేను టెక్నికల్ పర్సన్సు కాదుగాని ఇ.పి.సి. అంటే ఇంజనీరింగ్, మిగిలినదంతా మామూలు కాంట్రాక్టర్లో ఉన్నట్లే ఉంటుంది. ఇ.పి.సి. ఎందుకు అనేవారు సర్వేచేయటానికి 8 సంవత్సరాలు ఎందుకు తీసుకున్నారు? అయినా ఇప్పటి కూడా పూర్తికాలేదు.

భీమా ప్రాజెక్ట్కు కాంట్రాక్టర్సు సర్వేచేయవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. నిధులు, నీరు ఉండి కూడా మీరు ఎందుకు సర్వే పూర్తిచేయలేకపోయారు? కల్పకుర్తి ప్రాజెక్ట్ విషయానికొస్తే సర్వేచేయటానికి 1989లో సరిగ్గే ఏర్పడింది. 1994వ సంవత్సరంలో తెలుగుదేశంపార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత 1994 నుండి 2004 వరకు అంటే 10 సంవత్సరాల కాలంలో సర్వేలు ప్రారంభమే కాలేదు. 1999 ఎన్నికలకు ముందు మాత్రం హడాపుడిగా ఆ ప్రాజెక్ట్కు శంఖుస్థాపనచేసి ఒక రాయి వేళారు. ఆ తరువాత దానిగురించి పట్టించుకున్న పాపాన పోలేదు. మరలా 2004లో ఎన్నికలు వచ్చాయి. 2003 అక్టోబర్, సపంబర్ ప్రాంతంలో ఆదరాబాదరగా టెండర్ పిలిచే కార్యక్రమం చేశారు. నీరికి నిజంగా ఈ రాష్ట్రంపైన, రాష్ట్ర వైతాంగంపైన చిత్తశుద్ధి ఉన్నట్లయితే 2001-02 బడ్జెట్లో రూ.5 కోట్లు కేటాయించినపుటికీ ఒక్క రూపాయి కూడా ఖర్చుపెట్టలేదు. 2002-03లో కూడా రూ.5 కోట్లు కేటాయించినపుటికీ ఒక్క రూపాయి కూడా ఖర్చుపెట్టలేదు. ఎన్నికలు వచ్చినపుడు మాత్రం రూ.150 కోట్లకు టెండర్ పిలిచి బడ్జెట్లో కేవలం రూ.15 కోట్లు పెట్టారు. ఏ ప్రాజెక్ట్ చూసినా, నెట్టింపాడు ప్రాజెక్ట్ చూసినా అదే పరిస్థితి.

గత ప్రభుత్వం ఆనాడు జలయజ్ఞం అన్నారు. వారూ జలయజ్ఞం అన్నారు. ఈ రోజు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం, మా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖరరెడ్డిగారు కూడా జలయజ్ఞం అంటున్నారు. ఆ జలయజ్ఞానికి, ఈ జలయజ్ఞానికి ఉన్న బేధం ఏమిటంటే, మేము విద్యార్థిగా చదువుకుంటున్నపుడు యజ్ఞం, యాగం అంటే ఆకాశగంగను భూమికి తీసుకురావటానికో, పాతాళగంగను భూమిమీదకు తీసుకురావటానికో చేసే వనిని యజ్ఞమన్నారు. కానీ గత ప్రభుత్వం ఇంకుడుగుంతలు, జారుడుగుంతలు తీసి యజ్ఞం అనే మాట చెప్పుకొచ్చారు. ఈనాడు సదులు అనుసంధానంచేసే కార్యక్రమం జరుగుతోంది.

1972లో నేను విద్యార్థిగా ఉన్నపుడు ఆరోజున మేము చదువుకున్నాము. గార్లాండ్ కెనాల్, డర్ట్ప్లాన్ అనే మాటను చదువుకున్నాము. 30 సంవత్సరాల్లో విన్నాము తప్ప ఎప్పుడూ చూడలేదు. ఈరోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖరరెడ్డిగారు ప్రజాప్రస్తావంలో రైతుల దీన పరిస్థితిని చూసి రైతులను ఆదుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈరోజు భారతదేశ చరిత్రలో మొట్టమొదటసారిగా గోదావరి, కృష్ణా సదులను అనుసంధానంచేసే కార్యక్రమం చేపట్టటం జరిగింది. రూ.46,000 కోట్లు ఖర్చుపెట్టి 65 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టు డెవలప్ చేయాలని నిర్ణయించటం జరిగింది. స్వాతంత్యం వచ్చిన నాటినుండి మనం ఎంత ఆయకట్టును డెవలప్ చేసుకున్నామో కేవలం ఈ 5 సంవత్సరాల్లో రూ.46,000 కోట్లు ఖర్చుపెట్టి 65 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టుకు సాగసీరు అందించే కార్యక్రమం తీసుకోవటం జరిగింది. ఈ బృహత్ కార్యక్రమం ఈ ప్రభుత్వం చేస్తున్నందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని పార్టీలకు అతీతంగా అభినందించవలసిన అవసరం ఉన్నది. నీరెక్కడి, నిధులు ఎక్కడిని అని మాట్లాడారు.

ప్రతి సంవత్సరం గోదావరినుండి 3000 టి.ఎం.సి.లు అంటే సుమారుగా 3 కోట్ల ఎకరాలకు సరిపోయే నీరు సముద్రంలో కలుస్తుంది. గత ప్రభుత్వానికి వాటిగురించి ధ్యానాని, ఆలోచనాని లేదు. చిత్తశుద్ధిలేక ఎంతసేపు ప్రోటోక్ మాటలు, ప్రోటోక్ విధానాలు. కేవలం పట్టవాసమే వారికి కనపడింది తప్ప పల్లెట్టుయార్లు, పల్లె వాతావరణం వారికి కన్నించలేదు. ప్రభుత్వం వచ్చే 2 సంవత్సరాల్లో కొన్ని ప్రాజెక్ట్లు, 5 సంవత్సరాల్లో కొన్ని ప్రాజెక్ట్లు పూర్తిచేయాలంటే మనకు ఉన్న యంత్రాంగం తక్కువగా ఉన్నది. మనకు సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, అనుకూల వాతావరణం ఉంది. కొన్ని వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ప్రాజెక్ట్ చేస్తున్నాము

కాబట్టి, కేవలం ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి సాంకేతిక సిబ్బందితో చేయాలంటే అలస్యం అవుతుంది కాబట్టి కేంద్రప్రభుత్వ సంఘ అయిన నేపసల్ రిమోట్ సెన్సింగ్ ఏజన్సీలో ఉన్న నిపుణులతో సర్వే చేయించి తొందరగా రిపోర్ట్ తీసుకున్నట్లయితే ఈ ప్రాజెక్ట్ అన్నింటికి ఎస్ట్రిమేట్ తయారుచేసుకోపటానికి, తప్పరగా పూర్తిచేసుకోపటానికి అవకాశం వస్తుంది.

టండ్ర్స్ గురించి, అవినీతిగురించి మాటల్లాడారు. అవినీతి విషయానికోస్ట్ వారికి మాటల్లాడే సైతిక అర్థత కూడా లేదు. గత 5 సంవత్సరాల కాలంలో ఏ పేపర్లో చూసినా, ఇక్కడ చూసినా మద్యం కేసులు, వసికి బియ్యం, నీరు-మీరు గురించేకాకుండా జన్మభూమి పేరుమీద ప్రభుత్వ భూములను, వేల కోట్లు విలువచేసే ప్రభుత్వ భూములను అప్పనంగా అతి తక్కువ ధరకు కేటాయించిన కార్యక్రమం జరిగింది. అవినీతి అంటే కేవలం ప్రత్యక్షంగా ఒక వ్యక్తి మరొకరికి డబ్బు ఇస్తున్నట్లు ఎ.సి.బి. పట్టుకుంటే దానిని అవినీతి అనవచ్చు. అవినీతి కార్యక్రమాలు చేసేవారు కసపడేట్లు చేయరు. ఉదయం మాటల్లాడేప్పుడు హారిటేజ్ విషయం వచ్చింది. హారిటేజ్ ప్రైవేట్ సంఘ. మీ ప్రైవేటు సంస్థద్వారా మీరు డబ్బులు సంపాదించుకుంటే ఎవరికి బాధలేదు. ఇక్కడ ఆలోచన చేయవలసిన విషయం ఏమంటే అవినీతా, అసమర్థతా? ఇక్కడ రెండు విషయాలు ఉన్నాయి. ముఖ్యమంత్రిగా, రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రిగా 10 సంవత్సరాల మీ పరిపాలనలో ఈ ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన సౌష్టవీలు, డైరీలు మొత్తం కోట్ల రూపాయల సప్పొన్ని చవిచాయి. అదే మీ హారిటేజ్ సంఘ, మీ శ్రీమతి భవనేశ్వరీదేవిగారి ఆధ్యాత్మంలో లాభాల్సో నడిచింది. దానినిబట్టి వారి సమర్థత అనుకోవాలా, లేక ప్రభుత్వ డైరీ మీ హాయాంలో నడిచింది కాబట్టి మీ అసమర్థత అనుకోవాలా?

గతంలో పవర్ పర్స్చెచింగ్ అగ్రిమెంట్ విషయంలో కూడా అవినీతి ఆరోపణలు వచ్చాయి. లిక్ష్మీ కుంభకోణంలో మీపై ఎ.సి.బి. కోర్టు ఎంక్షెరీ చేయమని ఆదేశించటం జరిగింది. మీరు ప్రైకోర్టు వెళ్లపలసిన అవసరం ఎందుకు వచ్చింది? నిజంగా మీవద్ద నిజాయితీ ఉంటే, నిష్టాక్షికత ఉంటే మీరు ఎంక్షెరీ చేయించుకోండి. మీరే దానిపై స్టేట్ ఎందుకు తీసుకున్నారు? ఏదో బురిదచల్లే కార్యక్రమం చేస్తున్నారు. తెలుగుదేశం నాయకులు చాలామంది టండ్ర్స్ లో కానీయండి, మీ బియ్యంరెడ్డిగారిపైన అయితే పుంభానుసుంభాలుగా వార్తలు వచ్చాయి. నీరికి ఇక్కడనుండి ఆస్తులు వచ్చాయో నాకు తెలియదు. ఒక వ్యాపారం లేదు, ఒక బ్యార్క్ లో అప్పు లేదు. కానీ ఎలక్షన్ వచ్చినప్పుడు కోట్లకు కోట్ల రూపాయలు వరదలాగా ఖర్చుపెడుతున్నారు. అని ఇక్కడనుండి వచ్చాయో ఒక్కసారి ఆత్మపరిశీలన చేసుకోవాలి. కేవలం బురదచల్లే కార్యక్రమం కాదు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వచ్చే ఈ 5 సంవత్సరాల్లో ఈ ప్రాజెక్ట్ పూర్తిచేస్తే తెలుగుదేశంపార్టీ అడ్వెన్చరీకుండా పోతుందనే ఆలోచనతో ఏవిధంగాపైనా ఈ ప్రాజెక్ట్ లను అడ్డుకోవాలనే ఆలోచనతో ఒక దుష్టభుద్దితో ఈ కార్యక్రమం చేస్తున్నారు తప్ప మరొకటి కాదు. మనందరం ప్రజాశ్రతినిధులం. ప్రజలు ఓట్లు వేస్తే మనం ఎన్నికొము. వారికి మేలుచేసే బాధ్యత మనందరిపైన ఉన్నది.

మ.3.50

మీరందరూ కూడా ఈ ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేసే కార్యక్రమానికి రాజకీయాలకు అతీతంగా వ్యవహారించి ప్రభుత్వానికి సహకరించాలని కోరుతున్నాను. నిజానికి మీరు గతంలో స్వర్ణాంధ్రప్రదేశ్ అన్నారు, దాన్ని సాధించడానికి మీసుంచి కాలేదు. నేడు ఈ ప్రభుత్వానికి చేయాతనిచ్చి, ఈ ప్రాజెక్టులను సత్యరమే పూర్తి చేసే కార్యక్రమానికి మీరు సహకరించండి. నిజానికి మీరు గతంలో మాటల్లాడిన స్వర్ణాంధ్రను తీసుకోవే వాతావరణం ఈనాడు వుంది కాబట్టి, మీరందరూ రాజకీయాలకు అతీతంగా ఈ ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేసే కార్యక్రమంలో భాగంగా ప్రభుత్వానికి సహకరించవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఈ విషయంపై మాటల్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు ముందుగా మీకు నా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. గత అసెంబ్లీ సమావేశాలలో సాగునీటి పారుదల శాఖామంత్రి పొన్నాల లక్ష్మయ్యగారు ప్రవేశపెట్టిన వివరణ పత్రానికి, ఈ సమావేశాలలో ప్రవేశపెట్టిన వివరణ పత్రానికి పెద్దగా తేడా ఏమీ లేదు. ఇందులో కొంత అధికంగా ప్రతిపక్షాలపై శాపనార్థాలు పెట్టారు. ప్రతిపక్షాలను విమర్శించే ముందు మంత్రిగారు ఆత్మ పరిశీలన చేసుకోపలసిన అవసరం

పుంది. మీపై మీకు నమ్మకం పుందా? ప్రాజెక్టుల మీద ఈ ప్రభుత్వానికి స్పష్టత పుందా? అని అడుగుతున్నాను. నిధుల సమీకరణాలో స్పష్టత లేదు, పారదర్శకత లేదు. మీలో మీకు ఐక్యత లేదు. ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాలో మీ మంత్రివర్గ సభ్యుల్లో ఏకాభిప్రాయం లేదు. ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాలో మీ మంత్రివర్గ సభ్యులే బహిరంగంగా వ్యతిరేకిస్తున్నారు.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

ఆ విషయం నన్ను కాదు, వాళ్ళను అడగండి మీరు. మీ సాంత పార్టీ నాయకులు ఎందుకు వ్యతిరేకిస్తున్నారో మీ పార్టీ మీటింగులో మాటల్చడుకోండి, ఇక్కడ కాదు. మీ ఎంపిలు, ఎంఎల్ఎలు బహిరంగంగా ఎందుకు విమర్శిస్తున్నారు మీ ప్రభుత్వం చేస్తున్న కార్యక్రమాలను ? ప్రాజెక్టుల నిర్మాణ కార్యక్రమాలో ఇంతకు ముందు వేసిన పునాది రాళ్ళపై మరొక పునాది రాయి, శంఖుస్థాపనల మీద శంఖుస్థాపనలు చేయడమన్నది ఈ రాష్ట్ర ప్రజల మీద గత ప్రభుత్వం గాని, ఈప్రభుత్వం గాని రద్దుతున్నటువంటి చర్యలని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్ష, ఇళ్ళ అలికి, ముగ్గు నేయగానే పండగ కాదు. ఇంత పెద్ద భారీ కార్యక్రమానికి రాజకీయ ఏకాభిప్రాయం లేకుండా చేస్తున్నందుకు నిజంగా మిమ్మలను అభిసందిస్తున్నాను. ఇంత పెద్ద కార్యక్రమానికి రాజకీయ ఏకాభిప్రాయం కావలసిన అవసరం పుంది. రాజకీయ ఏకాభిప్రాయం లేకుండా మీరు చేపట్టిన ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం త్వరితగతిన పూర్తి చేయడం అనంభవమని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి ఒక మాట అంటున్నారు. మనసుంటే మార్గముంటుందని అంటున్నారు. చాలా సంతోషం . కానీ కేవలం మనసుంటే, ధీమా పుంటే సరిపోదు. అందుకు అనుగుణంగా పాలనా యంత్రాంగాన్ని కదిలించాలి. మీరు వేసే ప్రతి అడుగు కూడా ఆలోచించి ముందు వేయవలసిన అవసరం పుందని ఈ సందర్భంగా నిర్మాణాత్మకంగా మాటల్చడుతున్నాను. మీలా విమర్శించడం నాకు రాదు, నేను డైరెక్టగా, సూటిగా, నిర్మాణాత్మకంగా మాటల్చడుతున్నాను. అధ్యక్ష, ఈ ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి ప్రజల్లో అనేకమైన అనుమానాలున్నాయి, అపోహాలు ఏర్పడ్డాయి.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

చదువోస్తే పత్రికలు చదవండి. మీ ఎంపిలు బహిరంగంగా ఆన్ రికార్డు చెప్పారు, టీవి లలో మాటల్చడుతున్నారు. ప్రాజెక్టులపై ఏర్పడిన అపోహాలు, అనుమానాలు ఏవైతే వున్నాయో వాటిని ఎప్పటికప్పడు తొలగించి ముందుకెళ్ళవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఆ రకంగా చేయకపోతే చాలా ఇబ్బందులు ఏర్పడుతాయి. మీరు చేపట్టబోయే ప్రాజెక్టులలో ఎన్నింటికి సెంట్రల్ క్లియరెన్స్ పుంది? 30 ప్రాజెక్టులకు గాను ఎన్నింటికి సంపాదించారు? కేంద్ర వర్షాపరణ చాఫి అనుమతి ఎన్ని ప్రాజెక్టులకు వచ్చింది? ఎన్ని ప్రాజెక్టులకు టిక్కికల్ క్లియరెన్స్ వచ్చింది? ఎన్ని ప్రాజెక్టులకు పైనాన్నియల్ క్లోజర్ వచ్చింది? టెండర్సుకు వెళ్లారు కాబట్టి ఇప్పడు అడుగుతున్నాను, ఎన్ని ప్రాజెక్టులకు పైనాన్నియల్ క్లోజర్ వచ్చింది? స్పష్టం చేయవలసిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వం మీద పుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఎన్ని ప్రాజెక్టులకు ఈరోజు నికర జలాలు పున్నాయో తెలియజేయవలసిన అవసరం పుంది. నికర జలాలు లేకుండా ఎన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసినా ఆ ప్రాజెక్టులు ఉపయోగపడవని ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. ఎన్ని ప్రాజెక్టులకు ఫారెస్ట్ క్లియరెన్స్ పుంది? అంతర్మాసమస్యల పరిపూర్వానికి ఇప్పుడు మీరు తీసుకున్న చర్యలేమిటి? ఎన్ని ప్రాజెక్టులకు అంతర్మాసమస్యలకు సంబంధించిన క్లియరెన్సులను ఈ ప్రభుత్వం సంపాదించిన అడుగుతున్నాను.

అలాగే ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాలో ప్రాంతీయ అసమానతలున్నాయి. ప్రాంతీయ విభేదాలపై మీ మంత్రివర్గ సభ్యులు కూడా మాటల్చడుతున్నారు. మీ మంత్రివర్గాలోని టిఆర్ఎస్ వాళ్ళ అంటున్నారు, మేము కూడా అంటున్నాం . ఈరోజు ప్రాంతీయ అసమానతలు, విభేదాలను తొలగించడానికి ఏవిఫమైన చర్యలు తీసుకున్నారో తెలియజేయాలని ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. ప్రాజెక్టులకు ప్రభుత్వం ఇంతపరకు ఎంత భూమి సేకరించింది, సేకరిస్తోంది? అందులో పట్టా భూములు ఎంత, ప్రభుత్వ భూమి

ఎంత, అటవీ భూమి ఎంత, సాగుభూమి ఎంత, మెట్లభూమి ఎంత, సన్నకారు రైతుల భూమి ఎంత, చిన్నకారు రైతుల భూమి ఎంత? ఎన్ని గ్రామాలు ముంపుకు గురవుతున్నాయి, ఎంత జనం నిర్వాసితులు కాబోతున్నారో ఈ ప్రభుత్వం వివరాలు సేకరించిందా? ఈ ప్రాజెక్టులను నిర్మించి ఎన్ని లక్షల ఎకరాలు సాగులోకి తెస్తున్నారు? ఈరోజు టెండర్స్ వరకు పెళ్లారు కాబట్టి వాస్తవాలను ప్రజల ముందు పెట్టాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఎన్ని లక్షల మంది నిర్వాసితులపుతున్నారు? నిర్వాసితులపుతున్న రైతులు గాని, రైతు కూలీలు గాని వీరందరికి పునరావాసం ఏ రకంగా చేపడతారో స్ఫ్ట్‌ప్రాజెక్టుల ప్రాజెక్టుల బాధ్యత టెండర్స్ కు వెళ్లక ముందే ఈ ప్రభుత్వం మీద పుంది. ఈరోజు నిర్వాసితులైన వారి పునరావాసం కోసం ఎన్ని వేల కోట్లు ఖర్చు అవుతోంది? అది కూడా తెలియజేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద పుంది. అదే విధంగా ఈ ప్రాజెక్టుల క్రింద నిర్వాసితులైన గిరిజనుల పరిస్థితి ఏమిటి? వారికి సంబంధించి ఏ రకమైన చర్యలు తీసుకుంటున్నారు? నిధుల సమీకరణకు సంబంధించి క్లారిటీ గాని, కాంక్రీట్ ప్రపోజెల్స్ గాని ఈ ప్రభుత్వం వద్ద లేకున్న కూడా ధైర్యంగా ముందుకు పోతున్నందుకు మీ ధైర్యాన్ని ఈ సందర్భంగా అభిసందిస్తున్నాను. రెండు వేల మొగావాట్లు విద్యుత్తుత్తీ చేస్తామన్నారు, ఎక్కడ చేస్తారో వివరాలు స్ఫ్ట్‌ప్రాజెక్టుల తెలియజేయాలి ..

సా. 4.00

అధ్యక్షా, కొన్ని ప్రాజెక్టులు రెండు సంవత్సరాలు, కొన్ని ప్రాజెక్టులు ఐదు సంవత్సరములు లక్ష్యముగా పెట్టుకున్నారు. వెల్, చాలా బాగుంది. టైం బాండ్ పుండడం చాలా స్వాగతించవలసిన విషయం. గతంలో మన ప్రాజెక్టుల నిర్వాణంలో జరిగిన పొరపాట్ల కారణంగా ఈ రోజు టైం బాండ్ ప్రోగ్రాం పెట్టుకొని ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు వెళ్లడం నిజంగా ఈ సందర్భముగా సేను అభిసందిస్తున్నాను. కాని దానికి కావలసిన యాక్షన్ ప్లాన్ ఏమిటి? ఇన్ని ప్రాజెక్టులు ఏకకాలంలో నిర్మించాలంటే ఇప్పుడు పున్న వ్యవస్థ సరిపోతుందా? మీరందరూ కూడా మనస్వార్థిగా ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఏక కాలంలో కొనసాగించాలంటే ఇప్పుడు పున్న వ్యవస్థ ఏమి సరిపోతుంది? దశాబ్దాలు గడిచినా ప్రాజెక్టులు నిర్వాణం కాని పరిస్థితి మనకు స్వాతంత్యం వచ్చినప్పటి నుండి ఇప్పటి వరకు చూస్తూనే పున్నాము. అందులో మీ పార్టీ ప్రభుత్వం పుంది, ఈ పార్టీ ప్రభుత్వం పుంది, కేంద్రంలో ఆలోపార్టీ ప్రభుత్వం పుంది కాబట్టి ఈ వ్యవస్థ అదే. ఈ వ్యవస్థలో ఇన్ని ప్రాజెక్టులు ఏక కాలంలో పూర్తి చేయడానికి మనం ఏమి చేయబోతున్నాము. దానికి తీసుకున్నటువంటి ప్రత్యేక చర్యలు ఏమిటి? ఈ రోజు వివరించవలసిన బాధ్యత మీద్వారా ప్రభుత్వం మీద పుందని సేను కోరుతున్నాము. ఈ రోజున అధికారగణం ఏక కాలంలో ఇన్ని ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయాలంటే మనమేమీ అల్లాపుద్దీన్ అద్భుతదీపం కాదు. ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్వాణం కావాలంటే మనం మాజీఎం చేయలేదు. దీనికి అనేక రకాలుగా కష్టపడి, అనేక విభాగాలు కష్టపడి పనిచేయవలసిన అవసరం పుంటి. ఆ దిశలో మనం ఎంత యాక్షన్ ప్లాన్ చేసుకున్నామో, ఏ రకమైనటువంటి ప్లానింగ్స్ ముందుకు వెళుతున్నామో ఈ రకంగా నిర్వాణాత్మకమైన సూచనను మీద్వారా ప్రభుత్వానికి అందజేస్తున్నాను. ఈ రోజు నిధుల సమీకరణ అన్నారు. ముందు ప్రాజెక్టు మొదలు పెట్టడం ప్రారంభించినప్పుడే ఆప్టియా అన్నారు. గౌరవ మంత్రి గారు ఆప్టియా పెళ్లి వచ్చారు. మరి ఈ రోజున పొందుపరచిన పేపర్లో ఆప్టియా మాత్రం కనిపించడం లేదు. ఆప్టియా ఎక్కడకు పోయిందో నాకు తెలియదు. ఈ రోజున భారత ప్రభుత్వం ఎన్ని ప్రాజెక్టులకు కౌంటర్ గ్యారంటీ ఇచ్చింది? ఈ రోజు వరకు యల్.ఐ.ఎస్., నుండి కాంక్రీట్‌గా ప్రపోజెల్స్ వర్గపుట్ అయినాయా? అనేక బ్యాంకులు ముందుకు వస్తున్నాయని అన్నారు. ఎన్ని బ్యాంకులు ఇప్పటి వరకు ముందుకు వచ్చాయి? పరల్ బ్యాంకు అనలు అడ్డెన్ లేదు. పరల్ బ్యాంకు ఎక్కడకు పోయిందో వాళ్లే చెప్పాలి. గత ఏడు నెలల్లో ఏ సంస్థ ఏ ప్రాజెక్టుకు ఎంతవరకు నిధులు ఇచ్చారో, ఇంతవరకు ఏ రకంగా అంగికరింప చేశారో మాకు చెప్పవలసిన దానిలో కనీసం మీకైనా అవగాహన వచ్చిందా అని చెప్పి అడుగుతున్నాను. అందులో క్యాపిటల్ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ ఎంత? అధ్యక్షా, డబ్బులు పుంటే ఏమైనా చేయవచ్చు. ఉదాహరణకు జాట్లు పున్న అమ్మ ఏ కొప్పు అయినా పెట్టుకోవచ్చు. అనలు జాట్లు లేకపోతే ఏ రకమైన కొప్పులూ పెట్టుకోలేదు. కాబట్టి విగ్లు పెట్టుకొని ఎక్కువ రోజులు నడిపించలేదు. మనకు డబ్బులు పుండాలి, కాంక్రీట్‌గా క్లియరెన్స్ పుండాలి, అప్పుడే ఎన్ని ప్రాజెక్టులు అయినా కట్టుకోవచ్చు. రెండు సంవత్సరాలు కట్టవచ్చు, ఐదు సంవత్సరాలు కట్టవచ్చు, ప్రభుత్వం ఆ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకోవలసిందిగా ఈ

సందర్భముగా నేను అడుగుతున్నాను. డబ్బు వుంటే కొండ మీది కోత్తిసైనా తీసుకురావచ్చును. మనం నీళ్లు ఎక్కుడి సుండైనా మళ్లించుకోవచ్చు. కాబట్టి డబ్బుల విషయంలో కాంక్రీట్స్గా, మరింత లోతుగా మీరు ఆలోచన చేసి దానికి సంబంధించినటువంటి నిధుల సమీకరణకు మరింతగా ప్రయత్నం చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. గోదావరిలోని 300 టెయసిల నీరు సముద్రంలో కలిసిపోతున్నది కాబట్టి ఆ నీటిని కృష్ణాకు తరలిస్తామని అన్నారు. నిజంగా అది అనేక సంవత్సరాలుగా భారతీయ జనతా ప్రార్థించి కోరుతుంది. దీనికి సంబంధించి అనేక రకాల ఉద్యమాలు చేశాము. తెలుగుదేశం ప్రార్థించి అధికారంలో పున్నప్పుడు మేము నిరంతరమైన పోరాటం చేశాము. గోదావరి ప్రాజెక్టులకు సంబంధించిన గోదావరి నీటిని రాష్ట్రంలోని పెనుకబడిన ప్రాంతాలకు, కరువు ప్రాంతాలకు సాగునీరు, త్రాగునీరు అందించాలని చెప్పి గతంలో ఉద్యమాలు చేశాము. మీరు కూడా చేస్తున్నందుకు మరొక్కసారి మిమ్ములను అభినందిస్తున్నాను. గోదావరి నది పైన మీరు నాలుగు భారీ ప్రాజెక్టులు నిర్మిస్తున్నారన్నారు కానీ ఇందులో ఇచ్చంపల్లి కనిపించడం లేదు. ఎక్కుడకు పోయింది ఇచ్చంపల్లి? ఈ రోజు తెలంగాణా ప్రజలకు సంబంధించి స్వప్పుం ఏదైతే వుండో మరి ఈ రోజున మీరు తీసుకున్న భారీ ప్రాజెక్టులో ఇచ్చంపల్లి ఎందుకు పొందుపరచలేదని ఈ సందర్భముగా అడుగుతున్నాను. ఈ రోజున ఇచ్చంపల్లి లేకుంటే తెలంగాణాలోని అప్పల్చాండ్ ఏరియాలు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నాయి. వారికి త్రాగునీరు, సాగునీరు దౌరండా జరిగేందుకు అవకాశం పుండి. కర్మాలు, మెదక్, పరంగాల్, సల్గొండ జిల్లాలలోని మెట్ట ప్రాంతాలైన సిరిసిల్ల, వేములవాడ, సిద్ధిపేట, గద్వాల్, చేర్యాల, భువనగిరి మొదలైన ప్రాంతాలకు ఇచ్చంపల్లి ద్వారా చాలా న్యాయం జరిగేటటువంటి అవకాశం పుండి. కాబట్టి ఇచ్చంపల్లి ఎక్కుడకు పోయిందని మీద్వారా అడుగుతున్నాను. టేల్పాండ్ ప్రాజెక్టు గురించి ప్రభుత్వం అనేక రకాలుగా ప్రహోజన్ తయారు చేసింది. ఈ రోజున ఆ ప్రాజెక్టును తీసుకుపోయి ఎక్కుడ పెట్టారు? ఏ కోల్డ్ స్టోరేజ్లో పెట్టారు? ఈ రోజున అది కూడా బయటకు తీయవలసిందిగా మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. గత బడ్జెట్లో మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన దానిలో 26 ప్రాజెక్టులకు 46 వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుందని చెప్పారు. గతంలో వివరణ పత్రంలో కూడా ఇచ్చారు. మంత్రిగారు గతంలో ఇచ్చిన వివరణ పత్రములో, ఇప్పుడు ఇచ్చిన వివరణ పత్రములో తేడా పుండి. ఈ విషయం చాలా తీప్పున్న విషయం. ఈ రోజు ఇచ్చినటువంటి పత్రం, జరుగుతున్న చర్చ అదే అధ్యక్షా. గతంలో 26 ప్రాజెక్టులకు 46 వేల కోట్లు అన్నారు. మరి ఈ రోజున ఇచ్చినటువంటి దానిలో 30 ప్రాజెక్టులకు 46 వేల కోట్లు అంటున్నారు. సుమారు 30 ప్రాజెక్టులు దశాబ్దాలుగా పెండింగ్లో పున్నాయి. మేము నిర్మించబోతున్నామని చెప్పి ఈ ప్రాజెక్టులు రూపాందించారు. మీరు ప్రాజెక్టుల గురించి కాంక్రీట్స్గా, నిర్మాణాత్మకముగా అనేక రకాలుగా అలోచించి చేయాలి. ఒక పేపర్ తయారు చేయాలి. నీళ్ల డిపార్ట్మెంట్ ఒక్క పేపరు కూడా తయారు చేయలేదు. ఇన్ని వేల కోట్ల రూపాయలు ఏ రకంగా సంపాదిస్తారో సమాధానం ఇస్తారా? ఇంత టైం బౌండ్ ప్రోగ్రాంలో ఏనిధంగా ప్రాజెక్టులు నిర్మిస్తారు? ఐదు సంవత్సరాలలో 18 ప్రాజెక్టులకు 40 వేల కోట్ల రూపాయల పై చిలుకు పెట్టిబడి అన్నారు. మొత్తం 26 ప్రాజెక్టులకు 40 వేల కోట్ల రూపాయలని అన్నారు. మీరు ఇచ్చిన పత్రములో కొత్తగా నాలుగు ప్రాజెక్టులను జోడించి 46 వేల కోట్ల రూపాయలు అంటే ఎట్లా? ఏమి మంత్రము చేయబోతున్నారు? గుడ్డెద్దు చేలో పడినట్లుంది మీ వైఫారి. ప్రాజెక్టులు కొనసాగినంత పక్షందీగా కార్బోకమాలు కొనసాగడం లేదని తెలియజేస్తున్నాను. దుమ్ముగూడం లింక్ ప్రాజెక్టు కొత్తగా చేర్చింది. పోలవరం ప్రాజెక్టు, గోదావరి ఎత్తిపోతల పథకం, ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టు ఈ నాలుగు భారీ ప్రాజెక్టులు ముందు మీరు ప్రకటించిన 26 ప్రాజెక్టులలో లేవు. ఈ నాలుగు ప్రాజెక్టులో ఒక్క పోలవరం ప్రాజెక్టుకే 7,891 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుందని మీరు ఈ బుక్లో రూపాందించారు, అంచనా వేశారు. అదే విధంగా దుమ్ముగూడం లింక్ ప్రాజెక్టుకు 3,454 కోట్ల రూపాయలు, ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టుకు 4,886 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుందని అన్నారు. ఒకవేళ ఇచ్చంపల్లి అయితే అదొక నాలుగు వేల కోట్ల రూపాయలు అవుతుంది. ఈ నాలుగు ప్రాజెక్టులకు సుమారు 20 వేల కోట్ల రూపాయల పై చిలుకు డబ్బు ఖర్చు అవుతుంది. 30 ప్రాజెక్టులకు కలిపి 46 వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తామని చెప్పుడం ఎంతవరకు సమంజసము? దీని గురించి ఆలోచన చేయవలసిందిగా మీద్వారా ఈ ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇది మీరు తయారుచేసినటువంటి వివరణ పత్రము. అది పూర్తిగా తప్పుల తడకలుగా పుండి. ప్రతిపక్షాన్ని విమర్శించినంతగా మీరు అంకెలకు సంబంధించి, నిధులకు సంబంధించి, విద్యుచ్ఛక్కించి సంబంధించి, నిధుల సమీకరణకు సంబంధించి దృష్టి కేంద్రికించలేదని ఈ ప్రభుత్వాన్ని నేను ఆరోపిస్తున్నాను. అనలు ఈ ప్రభుత్వం ఎంత

సీరియస్‌గా వుంది? ఎవరు తప్పుడారి పట్టిస్తున్నారు ఈ అసెంబ్లీని? ఆలోచన చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాసు. ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన ప్రాధాన్యత ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి సంబంధించిన విషయాల మీద ప్రభుత్వం దృష్టిని సారించాలని నేను కోరుతున్నాను. మీరు ప్రతిపాదిస్తున్న ఈ 30 ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయాలంటే మీ ప్రభుత్వ లెక్కల అంచనాల ప్రకారం నుమారు 166 వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుతుంది. మీరు నిధుల సమీకరణ ఎలా తెస్తారు? 66 వేల కోట్లు, 46 వేల కోట్ల రూపాయలు కాదు మీరు మర్మిపోవాలని కోరుతున్నాసు. ఇప్పుడు లెక్కలు తీసుకొని 66 వేల కోట్ల రూపాయల కాంట్రాక్ట్ తీసుకొని ప్రాజెక్టులకు అడుగు ముందు వేయవలసిందిగా కోరుతున్నాసు. ఎక్కడి నుండి తెస్తారు ఈ డబ్బులు? ఏదైనా జోలే పడతారా? గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు దొంగతనం చేస్తామని అంటున్నారు. దొంగతనం చేసినా ఘరవాలేదు, ప్రాజెక్టులు పూర్తి కావడం కోసం దొంగతనం చేస్తున్న ఈ ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేస్తామని చెప్పి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. ప్రధానమైన విషయం ఏమిటంటే ఈ రోజున అడ్డినిప్రైటీవ్ శాంక్ష్న అన్నారు. ఈ అడ్డినిప్రైటీవ్ శాంక్ష్న ఎవరు ఇచ్చారు? ఈ ప్రభుత్వమే ఒకరి చేతిలో నుండి ఇంకోకరి చేతిలోకి తీసుకుంది. అడ్డినిప్రైటీవ్ శాంక్ష్న ఈ ప్రభుత్వానికి ఎవరూ ఇష్టవేదు. కనీసం కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి అనుమతి రాలేదు. పులిచింతల ప్రాజెక్టును కోర్టు ఆపివేసింది. ఈ ప్రాజెక్టు మీద ఎందుకు ఇష్టబేకే కోర్టు ఆపివేసింది. ఈ ప్రాజెక్టుల మీద రాష్ట్ర హైకోర్టు ఇష్టబేకే మూడు సార్లు జోక్యం చేసుకుంది. నేను ఎందుకు చెబుతున్నానంటే నేనే ప్రతి అడుగూ ఆలోచన చేయవలసిందిగా చెబుతున్నాను కానీ మిమ్ములను దెప్పిపోడవడానికో, నిమర్యించడానికో కాదు.

సా.410

అధ్యక్షో, ఈనాడు రాష్ట్రంలో సాగునీటి ప్రాజెక్టులకు కేంద్రం నుండి ఆర్థిక సహాయం ఎంతపరకు ఉంటుందని మనం ఆలోచన చేయవలసి ఉంటుంది. ఇంతపరకు ఏ ఏ ఆర్థిక సంస్థలు ముందుకు వచ్చాయి, ఏ రకమైన కంపెనీల సేవలు, పైనాస్టియల్ ఇన్స్టిట్యూషన్స్ యెక్క సేవలు ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం కోసం మన ప్రభుత్వం ఉపయోగించుకుంటుంటే తెలియజేయవలసిన అవసరం ఉంది. మన రాష్ట్రం నుండి ప్రాతినిధ్యం హాస్పిస్టులువంటి రాజ్యసభ సభ్యులు జయరాం రమేష్ గారు ఒక స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చారు. కేంద్రం నుండి ఈ సాగునీటి ప్రాజెక్టులకు పెద్దగా ఆర్థిక సహాయం ఉండబోదని ఆయన ప్రకటించారు. ఈనాడు ప్రధానమైన సమస్య నిర్వాసితులకు ప్రత్యోమ్యాయం. సమాంతరంగా ఈ యొక్క పునరావాస చర్యలు ఈ నిర్వాసితులకు తీసుకోనట్లయితే చాలా ఇభ్యంది వస్తుంది. ప్రాజెక్టులు ఏరకంగా నిర్మిస్తామో, టెండర్లు ఏ రకంగా ప్లాన్ చేస్తామో దానికి సమాంతరంగా ఈ నిర్వాసితులతకు పునరావాసానికి సంబంధించిన చర్యలు తీసుకోకపోతే ఆయా ఏరియాలలో మనము తిరగలేమని మనవి చేస్తున్నాసు. ముఖ్యమంత్రి గారు పులిచింతల ప్రాజెక్టు ప్రారంభోత్పానానికి వెళ్లినప్పుడు ఏ విధమైన అనుభవం అయ్యాడో ఒక సారి శాసనసభ్యులు గాని ప్రభుత్వం గాని ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ రకంగా చేయకపోయినట్లయితే చాలా ఇభ్యందులు వస్తాయి. ఏ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చెయ్యాలన్నా అన్ని రకాల క్లియర్ మెన్సులు, నిధులతోబాటు నిర్వాసితులకు పునరావాసం కూడా అత్యంత ప్రాధాన్యమనే విషయాన్ని మనవి చేస్తున్నాసు. ఈనాడు మీరు చేస్తున్నటువంటి నిర్వాసితులకు పునరావాసం కల్పించే బడ్జెట్ ఏదైనే ఉందో అది ఒకటికి రెండింతలు అవుతుంది. గతంలో మన అనుభవాలు చూసాము. తినడానికి తిమ్మరాజు, వనికి పోతురాజు లాగా మన ఇరిగేప్పన్ డిపార్ట్‌మెంట్ ఉంది. అనేక దశాబ్దాలు గడిచినప్పటికే ఇరిగేప్పన్ డిపార్ట్‌మెంట్‌లో నిర్వాసితుల సమస్యలు పరిప్రేరం కాకుండా, కోర్టుల చుట్టూ ఇంకా తిరుగుతున్నటువంటి విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాసు. నిర్వాసితుల పునరావాస విషయంలో అన్ని రాజకీయ పార్టీలు కాన్ఫిడెన్స్‌లోకి తీసుకొని ముందుకు వెళ్లవలసిన అవసరం ఉంది. ఏకాభిప్రాయంతో పనులు సాగించినట్లయితే నిర్వాసితుల పునరావాస విషయంలో అనేక రకాల సమస్యలు ఉత్పత్తుస్తుముతాయని మనవి చేస్తున్నాసు. అన్ని ప్రాంతాల నాయకులను ప్రజల మధ్య ఏకాభిప్రాయానికి కూడా గట్టపలసిన అవసరం ఉంది. ఒంపెద్దు పోకడతో వెళ్లినట్లయితే నిర్మాంచలు విషయంలో ప్రాజెక్టులు ఆగిపోతాయని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాసు. ముఖ్యంగా సష్టపరిషరం చెల్లించే విషయంలో అనేక అవకాశాలు జరిగే ప్రమాదం ఉంది. అనేక ప్రాజెక్టుల క్రింద నిర్వాసితులకు సష్టపరిషరం చెల్లించే విషయంలో మధ్య దళారులు ప్రముఖ పాత్ర పాంచారు. మనం గతంలో కూడా చూశాము. స్వాతంత్యం వచ్చినప్పటి ముండి ఇష్టటి వరకూ చూస్తునే

ఉన్నాము. మధ్య దళారులు ప్రముఖ పొత్త వహించారు. ప్రభుత్వ ఖజానా ఖూళీ అయింది. నిరాశయులకు న్యాయం జరగనటువంటి సంఘటనలు అనేకం చూశాము. కాబట్టి మధ్య దళారుల విషయంలో కూడా సమగ్రమైన కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించుకొని ముందుకు వెళ్లపలసిందిగా ఈ ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. పోలవరం ప్రాజెక్టు చాలా పెద్ద ప్రాజెక్టు, మన రాష్ట్రంలోభాటు ఒరిస్సా, ఛత్రీస్ గడ్డ రాష్ట్రానికి సంబంధించినటువంటి భూమి కూడా ముంపుకు గురయ్య ప్రమాదం ఉంది. కాబట్టి అంతర్ రాష్ట్రసమస్యలు, ఈ యొక్క ప్రాజెక్టుల నిర్మాణంలో ఉత్సవమయ్య సమస్యలు ఉన్నాయో వాటిని ఏ రకంగా పరిష్కారిస్తామని మనం ఒకసారి సీరియస్గా అలోచించుకోవాలి. ఒక్క పోలవరం ప్రాజెక్టు క్రింద లక్ష ఎకరాల భూమి, సుమారు మూడు వందల గ్రామాలు ముంపుకు గురయ్య ప్రమాదం ఉంది. మూడు వందల ఎకరాలను పిట్టు చేసేటప్పుడు, ఒరిస్సా, ఛత్రీస్ ఫుడ్ సంబంధించిన భూమి ముంపుకు గురయ్య ప్రమాదం ఉన్నప్పుడు మనం ఎన్ని రకాలుగా ప్రయత్నం చెయ్యాలో ఒకసారి అలోచించాలని కోరుతున్నాను. అదే నిధంగా పోలవరం ప్రాజెక్టుకు క్లియరెన్స్ రాగానే కర్నూటకు మనం 35 టి.ఎం.సిల నీటిని వదలాలి. మనం ఆనాడు బచావత్ అవ్వాలో ఆనాడు ఒప్పందం చేసుకున్నాము. పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణికి 5 సంవత్సరాలు పూర్తి అయిన ఆరు సంవత్సరాలు పూర్తి అయినా అంతపరకూ నీరు ఇస్తానే పోవాలి. ట్రేబునల్లో 1997లో మనం పొరపాటు చేసిన కారణంగా పోలవరం ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి ఆ రకమైన తప్పుడు అంగీకారం చేసుకున్నాము. కాబట్టి ఇప్పటికైనా పునరాలోచన చేసి కర్నూటక రాష్ట్రంలో రీ-అగ్రమెంట్ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం వల్ల వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో తెలంగాణాలో కాని రాయలసీమలో కాని ఉత్తర ఆంధ్రాలో కాని వారికి సష్టం కలిగిస్తున్నామో, లాభం కలిగిస్తున్నామో అలోచన చెయ్యాలని కోరుతున్నాము. ప్రాంతీయ అసమానతలు అప్పుడే ప్రారంభం అయ్యాయి. ఇన్ని ఏ రకంగా రాకుండా అడ్డుకోవాలో అలోచన చెయ్యాలి. ఇంత పెద్ద ఎత్తున ప్రాజెక్టులు నిర్మాణం చేస్తుంటే వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో నిర్లక్ష్యానికి గురైన ప్రజలను ఆదుకోడానికి ప్రాధాన్యత ఇష్టవలసిన అవసరం ఎన్తైనా ఉంది. ఇది చాలా సున్నితమైన విషయం. దీనిపైన ఆచితూచి అడుగు వెయ్యాలి. తప్పుడు అడుగు వేసామంటే ప్రాంతీయమైన అసమానతలు, ప్రాంతీయమైన విబేధాలు ఈనాడు ప్రజలలో ఉన్నాయి కాబట్టి నీరు చల్లే నిప్పులా ఉన్నటువంటి ఆ యొక్క విబేధాలను అగ్గి గుండం బద్దలు కాకముందే న్యాయం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ దిశలో ప్రజలలో కాస్పిడెన్స్ తీసుకురావాలని కోరుతున్నాము. ఇక టెండర్ల విషయానికోస్తే, సపగ్రహాల టెండర్స్, నిజంగా ఈ ప్రభుత్వానికి పొరపాటు చేయలేదనే విశ్వాసం ఉంటే, సపంబర్ 18న ప్రైకోర్సు తీర్పు ఇచ్చినా సుట్టిం కోర్సుకు ఎందుకు వెళ్లలేదని అడుగుతున్నాము. ప్రోసీజర్లో పొరపాట్లు లేకుంటే ఎందుకు అప్పర్ కోర్సుకి వెళ్లలేదని అడుగుతున్నాము. థనం మాట్లాడుతుంటే సత్యం మాసం వహిస్తున్నట్లుగా ఎందుకు ఆ రకంగా వ్యవహారిస్తున్నారో అలోచన చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రైకోర్సు ఈ ప్రాజెక్టు కట్టొద్దు అంటే సై అంటారు, కట్టండి అంటే సై అంటారు, టెండర్స్ ఇష్టమంటే అంటే సై అంటారు, పులిచింతల వద్ద అంటే సై అంటారు మనకంటూ కాంక్రీట్గా కాస్పిడెన్స్ మనలో ఉండాలి, యిన్. మేము పొరపాట్లు చెయ్యడం లేదు, ఈ ప్రాజెక్టులను చిత్తశుద్ధితో చేస్తున్నాము, ఈ ప్రాజెక్టుల టెండర్లో ఏ రకమైన పొరపాట్లు జరగలేదనే విశ్వాసం ఈ ప్రభుత్వంలో ఉండాలి. మీరు పొరపాటు చేశారని ఎక్కుడో, ఏ కోశాన్నో మీ మనస్సులో ఉన్నది కాబట్టి, ఎవరో ఏదో చెబితే మీరు తలోగ్గిస్తున్నారని నేను మనవి చేస్తున్నాము. టెండర్లు ప్రారంభమయ్యకా రూట్లు మార్చినటువంటి సంఘటన మనం గతంలో ఎప్పుడూ చూడ లేదు. ఇది అత్త సామ్య అల్లుడి దానం చేస్తున్నట్లు ఉంది. ప్రౌదాబాద్లో టెండర్ చేజిక్కుంచుకోడానికి అర్థ బలం, అంగ బలం, భుజ బలం ఏ రకంగా విషారించాయో మనందరం చూసినటువంటి నగ్గ సత్యం. మనం ఏ రకంగా వ్యవహారిస్తున్నామంటే కొంత మంది గాలి ఉన్నప్పుడే ఆరచెట్లుకునే నిధంగా మన వ్యవహారం ఉంది. కాబట్టి టెండర్ నడుస్తున్నాయి, డబ్బు మీద డబ్బు వస్తుంది కాబట్టి ఈ రకంగా ఈ టెండర్ కొట్టుకొపోవాలని చెప్పి సపగ్రహాలతో కుమ్మక్కె కొంతమంది రాజకీయ నాయకులు కూడా ఈ రకంగా ప్రయత్నం చేయడం న్యాయం కాదని ఈ సంఘర్షంగా మనవి చేస్తున్నాము. పెద్ద పెద్ద కాంట్రాక్టర్లు రాజకీయ అండదండలతో టెండర్ చేజిక్కుంచుకోడం సామ దండోపాయలను ఏ రకంగా ప్రయత్నించారో జనం అంతా విసిగిపోయి చూస్తున్నారు. పత్రికా విలేకర్ల మీద పిడుగుద్దులు, కాంట్రాక్టర్ల మీద పిడుగుద్దులు ప్రౌదాబాద్ సగరంలో ఆఫీసర్లను కూడా కొట్టారని ఈ సంఘర్షంగా మనవి చేస్తున్నాము. ఇదే మంచి సవయం. ఆలసించినా ఆశాభంగం, ఈ టెండర్ సంఘర్షంగా మనం వ్యవహారిస్తున్న తీరు అని

చెబుతున్నాను. ఇప్పటికేనా ప్రభుత్వం తాము చేసిన తప్పులను గ్రహించి, నుహీం కోర్సుకు అవసరవైతే వెళ్లాల్సిన అవసరం ఉండని భారతీయ జనతా పార్టీ తరఫున కోరుతున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం మూడుగులు ముందుకేళ్లే ఏడు అడుగులు వెనక్కి వెళ్లంది. ఈ ప్రభుత్వం ఉచిత విద్యుత్ విషయంలో కాని అనధికార కనెక్షన్ విషయంలో కాని, గుడిసెకొక బల్య విషయంలో కాని ఇప్పన్నీ ఎక్కడికి పోయాయి. పది రూపాయలు సబ్సిడీ ఇచ్చి సరిపెట్టుకున్నారు. ఆస్పత్రులలో యూజర్ ఛార్స్ రద్దు చేశామన్నారు. ఇంతవరక పేమెంట్ చేయలేదు. ఆస్పత్రులలో కనీస సౌకర్యాలు లేక అల్లాడిపోతున్నారు. మరటోరియం అన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : కంక్షాడ్ చెయ్యండి.

శ్రీ జి. కిప్పుర్ రెడ్డి : రైతుల కుటుంబాలు ఆత్మహాత్యలు చేసుకుంటే, వారికి సహాయం కూడా అందలేదు. నక్కలైట్లతో చర్పలు ఎక్కడ ఆగిపోయాయో తెలియదు. కనీసం ఉండవలసిన ప్రాథమిక శాఖలకు కూడా మంత్రులను నియమించుకోలేని పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం ఉంది. అడిగితే చిరాకు, అడగకపోతే పరాకుగా ఈ ప్రభుత్వం ఉంది. ఇప్పన్నీ ఒకసారి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ప్రజలు మనకి ఓట్లేసి వారి సమస్యలను పరిష్కరించమని మనల్ని అసెంబ్లీకి సంపిస్తే, బయటకు రండి చూసుకుండామని ఇక్కడ సవాళ్లు విసురుతుంటే ఎంతవరకూ న్యాయమో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

సా. 4.20

టండర్ విషయంలో వచ్చిన ఆరోపణల మీద సమగ్రమైన విచారణ చెయ్యవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(ఇంటర్వ్యూ)

కాంగ్రెస్ పార్టీ జలయజ్ఞం చేస్తుంటే ప్రతిపక్షాలు రాజ్యసుల్లగా అడ్డుకుంటున్నాయని అంటున్నారు. ఇది చాలా అన్యాయం. ఆ విధంగా పోస్టర్ వెయ్యడం, ప్రజల వద్దకు వెళ్లడం న్యాయం కాదు. నాకు తెలిసి, ఏ రాజకీయ పార్టీ కూడా ఈ ప్రాజెక్టులను అడ్డుకోదని ప్రతిపక్ష పార్టీ శాసన సభ్యుడిగా విజ్ఞాపిస్తే చేస్తున్నాను. రాజ్యసులుగా ఎవరూ అడ్డుకోరు. నేను చేపేది ఒకటే. టండర్ ప్రక్రియలో ఎన్నడూ లేని విధంగా గందరగోళం, అవగాహనా లోపం కనిపిస్తోంది. మేము కాదు. మిత్రపక్షాలయిన టి.ఆర్.ఎస్, ఎమ్.ఎపి.ఎ ప్రభుత్వంలో మిత్రపక్షాలయిన సి.పి.ఐ, సి.పి.ఎం ల వారు కూడా పొరపాటు జరిగిందని, అభిలపక్ష సమావేశం ఏర్పాటు చెయ్యాలని ఈ ప్రభుత్వాన్ని కోరితే, ఇంత పెద్ద ప్రాజెక్టే, ఏ ఒక్క రాజకీయ పార్టీని కూడా నమ్మకంలోకి తీసుకోడానికి సిద్ధంగా లేరంటే ఎట్లా ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేస్తారు? అనేక సమస్యలు వస్తున్నాయి. రాజకీయ పార్టీలతో అవగాహన కుదుర్చుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఏకాభిప్రాయం సాధించవలసిన అవసరం లేదా ఈ ప్రభుత్వానికి? ఈ సవగ్రహాలు ఏనయితే ఉన్నాయో, ఈ రాష్ట్రం పాలిట శని గ్రహాలుగా మారుతున్నాయనేది ఆలోచించాలి. ఒక చిన్న ఉండాహారణ చెబుతాను. ప్రతి విషయం వచ్చినప్పుడు తెలుగు దేశం పార్టీని చూపిస్తున్నారు. శ్రీకృష్ణదేవరాయల వారు ఒక వ్యక్తికి పేపర్ మీద గీత గీసి ఇచ్చి, దానిని ఏ విధంగా చిన్న గీతగా చేస్తారు అంటే అతను దాని ప్రక్కన పెద్ద గీత గీశాడు. వీరు గతంలో తప్పులకు పాల్వాడ్డారు కనుక మరింత పెద్ద తప్పులు, అవినితికి పాల్వాడుతున్నామనే విధంగా ఆలోచించడం న్యాయం కాదు. ఏదయినా విషయం వస్తే “ మిరేం చేశారంటే మిరేం చేశారు ” అంటూ ఉంటారు. బి.జె.పి, టి.డి.పి పొరపాట్లు చేశారు కనుకనే వారిని ఓడించారు. కాంగ్రెస్ పార్టీని గెలిపించారు. ఏ విధంగా కూడా పొరపాటు జగగుండా చూడాలి కానీ ఆ పార్టీ పొరపాట్లను చూపి ఎక్కువ కాలం పరిపాలన చెయ్యలేదు. టి.వి.లో ప్రజలు చూస్తున్నారు. ప్రజలు క్షమించరు.

(ఇంటర్వ్యూ)

ఈ ప్రాజెక్టుల కారణంగా కోట్లాది రూపాయలు చేతులు మారాయని అంటున్నారు. నేను మహారాష్ట్రకు అసెంబ్లీ ఎన్నికల సందర్భంగా వెళ్లాను. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో టండర్ డబ్బులు మహారాష్ట్ర ఎన్నికలలో తిరిగాయని, కాంట్రాక్టర్ ద్వారా సూట్‌కేసులు

వచ్చాయని, ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ఎవరితో టెండర్ అగ్రమెంట్ చేసుకున్నారో, ఆ కాంటాక్టర్లు డబ్బులు తెచ్చి మహారాష్ట్ర ఎన్నికలలో ప్రచారానికి ఉపయోగించారని ఆరోపణలు వచ్చాయి. ఈ విషయంలో చిత్తశుద్ధితో ఉండే అవసరం ఉంది. టెండర్లు, ప్రాజెక్టుల విషయంలో క్లారిటీతో ముందుకు పోవలసిన అవసరం ఉందని కోరుతూ, ముగిస్తున్నాను.

(ఇంటర్వ్యూ)

శ్రీ ఎస్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: నా మిత్రుడు కిషన్ రెడ్డికి ఒక సలహా. మిత్రులాభం, మిత్ర బీథం అంటారు. తెలుగు దేశం వారితో కలసి పోటీ చేసి, స్కూల్‌కు మద్దతు ఇచ్చి, కేపలం ముందు, వెనుక కూర్చుంటే ఇద్దరే మిగిలారు. పది మంది వెళ్లిపోయారు. దయచేసి ఆలోచించి సహార్ధీ చెయ్యాడి. ప్రజలు చూస్తున్నారు. మీరు కూడా ప్రాజెక్టులకు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడినట్లు కనిపిస్తోంది. దయచేసి అర్థం చేసుకోండి.

(ఇంటర్వ్యూ)

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి: ప్రాజెక్టులను పూర్తిగా సమర్థిస్తున్నాము. భవిష్యత్తులో కూడా సమర్థిస్తాము. ఈ టెండర్ల విషయంలో అవినీతి జరగకుండా అన్ని రాజకీయ పార్టీలను కలుపుకుని, చిత్తశుద్ధితో ఏకాభిప్రాయ సాధనతో ముందుకు పోవాలని ఈ ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి డి.కె. అరుణః అధ్యక్షా, ప్రాజెక్టులు, టెండర్ల విషయంలో అవినీతి జరిగిందని అంటూ ప్రతిపక్షాలు ఆరోపణ చెయ్యడం చూస్తే, అవినీతి గురించి మాట్లాడే అర్థత ప్రతిపక్షానికి ఉండా అని మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను.

(ఇంటర్వ్యూ)

గత ప్రభుత్వం రు. 40 వేల కోట్లు అప్పులు చేసి, అనుత్పాదక పథకాల మీద, ప్రజాకర్షణ పథకాల మీద ఖర్చు చేసి, గ్రామీణ ప్రాంతాల అభివృద్ధి చెయ్యుకుండా, ప్రజాధనం దొచుకుని, రాష్ట్రాలైటాంగాన్ని, ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులను, పూర్తిగా నిర్మక్యం చేసినందుకే నేడు వారు అక్కడ నుంచి ఇక్కడికి ప్రతిపక్షానికి వచ్చారు. ఈ రోజున టెండర్లలో అవకతవకలు జరిగాయని గ్రీలు పెట్టడం, ప్రాజెక్టులను అడ్డుకోవాలనే ప్రయత్నం చెయ్యడం చాలా విచారకరం. గత 9 సంవత్సరాలుగా సాగు నీటి ప్రాజెక్టులకు ఎటువంటి ప్రాధాన్యతనిప్పుకపోవడంతో ప్రతి సంవత్సరం రాష్ట్రంలో లక్షల ఎకరాలు సాగు నీటి విస్తరణను ఈ రాష్ట్రం కోల్పోయింది. రైతుల సంకేమానికి నడుం బిగించిన మా ముఖ్యమంత్రి ప్రై.ఎస్. రాజబేథర రెడ్డి గారు రాబోయే మూడు నుంచి అయిదు సంవత్సరాల కాలంలో రు. 46 వేల కోట్లలో 26 ప్రాజెక్టులను చేసటి 65 లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు అందించే జలయజ్ఞం పథకానికి శ్రీకారం చుట్టారు.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి: మీ ముఖ్యమంత్రి ములాయం సింగ్ గారు.

శ్రీమతి డి.కె. అరుణః మేము మద్దతునిచేయి కాంగ్రెస్ పార్టీకి.

ఈ జలయజ్ఞం సకాలంలో పూర్తి చెయ్యాలంటే చిత్తశుద్ధితో ప్రతి ఒక్కరు సహకరిస్తే అతి క్లిష్టమైన ఈ జలయజ్ఞ కార్బూక్షమం సాధ్యమపుతుంది. మీ ద్వారా ప్రతిపక్ష నాయకులను కోరేది, ఈ ప్రాజెక్టులను అడ్డుకోకండి. గత 9 సంవత్సరాలు వారు కూడా ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నారు. మహాబూబ్ సగర్ జిల్లాలో పాలమూరును వారు దత్తత చేసుకున్నారు. ఈ జిల్లా అన్ని రంగాలలో వెనుకబడిన జిల్లా. కర్నూ జిల్లా. వలసలు పోయే జిల్లా. ఎటువంటి అభివృద్ధికి నోచుకోకుండా, ఎడారిగా మారిపోయింది పోలమారు. 1999 ఎన్నికలలో అప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారు, ఇప్పటి ప్రతిపక్ష నాయకులు ఎన్నికలు వచ్చిన సందర్భంగా కల్పకుర్తి,

నెట్టింపాడు, భీమా ప్రాజెక్టులకు ఆదరాబాదంగా శంకుస్థాపన చేశారు. మూడు సంవత్సరాలలో పూర్తి చేస్తామని ఎన్నికల వాగ్దానంగా చేశారు. అధికారంలోకి వచ్చిన పెంటనే ఆ విషయం మరచిపోయారు. ఆ విషయం వారి దృష్టికి తీసుకువెళ్లాలనే ఉద్దేశంతో మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా రైతాంగం అంతా మా నాయకత్వంలో పాదయాత్ర ద్వారా అప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారిని కలవడం జరిగింది. వారికి విసతి పత్రం ఇవ్వడం జరిగింది. మూడు సంవత్సరాలు అయింది, చెప్పిన ప్రకారం ప్రాజెక్టులను ప్రారంభించండి, కనీసం ప్రారంభానికయినా నోచుకోనిప్పండి అని కోరాము. అయినా లాభం లేకపోయింది. తరువాత 2004లో ఎన్నికలు వచ్చాయి. అప్పటికే ఎన్నికల నోటిఫికేషన్ వచ్చిన రోజే, అప్పటికప్పుడు హడాపుడిగా ఒక జి.వొను ఇచ్చారు. నెట్టింపాడు ప్రాజెక్టు మీద ఇచ్చారు. 2 లక్షల ఎకరాలకు సాగు నీరు అందించే ప్రాతిపదికన గల లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు అయకట్టును 2 లక్షల ఎకరాల నుంచి 27 వేల ఎకరాలకు తగ్గించి అప్పటికప్పుడు జి.వొనిచ్చారు. శంకుస్థాపన చేశారు. అయినా ప్రజలు వారిని వమ్మలేదు. ప్రజల నమ్మకాన్ని వారు పొందలేకపోయారు. దానికి ప్రజలు ఇచ్చిన తీర్పు, ఈ రోజున ఈ శిక్ష. వారు ఎట్లాగూ మాట నిలబెట్టుకోలేకపోయారు. రాజశేఖర రెడ్డిగారి ప్రభుత్వం ప్రాజెక్టులను యుద్ధ ప్రాతిపదికన చేపట్టి 5 సంవత్సరాల కాలంలో పూర్తి చేస్తామని చిత్రశుద్ధితో ముందుకు పోతున్నారు. ఇందుకు సహకరించాలని ప్రతిపక్ష నాయకులను కోరుతున్నాను. అడ్డుకుంటే ఈ రాష్ట్ర ప్రజలు ఎప్పటికే వారిని క్షమించరు. రైతాంగ వ్యతిరేకంగా మిగిలిపోరాదని ప్రతిపక్ష నాయకులను కోరుతున్నాను.

సౌ 4.30

ఇక టిండర్స్ విషయానికి వస్తే అవినీతి జరిగింది, అవినీతి జరిగింది అని ప్రతిపక్షం గగ్గీలు పెడుతోంది. ఇంకా ప్రారంభ దశలోనే ఉన్నాయి. టిండర్స్ ఇంకా పనులు ప్రారంభానికి నోచుకోలేదు. అవినీతి ఎక్కుడ జరిగిందో మాకు అర్థం కావడం లేదు. ఈ ఆరోపణలు చూస్తుంటే వారు అధికారంలో ఉన్నప్పుడు వారి యొక్క అనుభవంతో ఈ ఆరోపణలు చేస్తున్నట్లుగా మాకు తేస్తున్నది. టిండర్స్ విషయంలో గత ప్రభుత్వం హాయాములో జరిగిన అవినీతి అక్రమాల గురించి పత్రికలలో చదివాము. టిడిపి నాయకులు ఎందరో పెద్ద ఎత్తున అవినీతికి పొల్చుచ్చారు. టిండర్స్ ఫారాలు చింపేయడం, టిండర్స్ వేసిన వారిని కొట్టడం ఎన్నో కూడా పేపర్లో చదివాము. పత్రికలన్నీ కోడై కూళాయి. రాష్ట్రం అంతా కాకపోయినా, మా మహాబూబ్ నగర్ జిల్లాలో కొంతమంది ఎమ్మెలీల గురించి చెబుతాను. “ కంట్రాక్టర్లను బెదిరించి కారు కొసుగోలు - గట్టు భీముడు మాజీ గద్వాల్ ఎమ్మెలీ అక్రమాలు - ప్రభుత్వానికి పోలీసు రహస్య నివేదిక. ఈనాడు పేపర్లో వచ్చింది. అదే మాజీ ఎమ్మెలీ గారి తమ్ముడు డెసిసి బ్యాంక్ షైర్క్స్ గా ఒక్క టిండర్ కాదు రోడ్సు టిండర్ వచ్చినా, రైల్స్ టిండర్ వచ్చినా, ఎలాంటి టిండర్ వచ్చినా పోయి టిండర్ ఫారాలు చింపేయడం, దాడి జరపడంలో వారిని పోలీసులు అరెస్టు చేయడం జరిగింది. గోపాల్ దిన్నె టిండర్లకు దేశం నేత రింగు. జూరాల ప్రాజెక్టుకు దేశం ఎమ్మెలీ టిండర్. జూరాల టిండర్లో మళ్ళీ దేశం ఎమ్మెలీ జోక్యం. ఎమ్.ఎల్.ఎ నాయకత్వంలో కంట్రాక్టర్ల రింగ్. జూరాల టిండర్స్ పంచుకున్నారు. ప్యాకేజీల వారీగా పంచుకున్న కంట్రాక్టర్లు. సీనియర్ మంత్రి అల్లుడికి ఒక ప్యాకేజీ. అన్ని ప్యాకేజీలకు 4 నుంచి 7 శాతం ఎక్స్ప్రెస్. జూరాల టిండర్లకు కంట్రాక్టర్ల రింగ్ ఇది ప ‘న్నాగం’ నివేదిక. అవినీతి కంట్రాక్టర్కు మంత్రి అండ. ఇంజనీర్లకు పదోన్నతి. జూరాల టిండర్లలో ప్రభుత్వానికి రు.25 లక్షల కుచ్చు టోప్. జూరాల టిండర్లలో రింగ్, బహిరంగ వాగ్మివాదం. జూరాల టిండర్లలో అక్రమాలు.” ఇలా ఎన్నో కోకొల్లలు. ఇప్పటివరకు వారు చేసిన అవినీతి అక్రమాల గురించి చెప్పుకుంటూ పోతే మా జిల్లాలో ఎన్నో. బియ్యం మంత్రి గారు చేసిన అహర పథకంలో గోలుమాల్ గురించి ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించనక్కర్చేదు. దీని మీద విచారణ జరుగుతోంది. తొందరలో దాని విషయాలు తెలుసుకోబోతున్నాము. ఇలా మీ గత అనుభవాలతో ఇతరులు కూడా మీలాగా ఉంటారని అసోహ పడవద్దు. మీ హాయాములో టిండర్లలో జరిగిన అవినీతి అక్రమాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని ప్రభుత్వానికి వీలైతే మీ 9 సంవత్సరాల పాలన అనుభవంతో తగిన మంచి సలహాలు ఇవ్వాండి. అందరమూ సహకరించాము. అంతేకానీ వాటిని అడ్డుకునే ప్రయత్ను చేయకండి. మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు 5 సంవత్సరాలలో యావత్ ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేసి ఈ రాష్ట్రాన్ని హరితాంధ్ర ప్రదేశ్గా చూడాలని, ఈ రాష్ట్ర ప్రజలకు ప్రాజెక్టులను ఇవ్వాలని కన్న కలలను నిజం చేయండి. మీ పూర్తి సహకారాన్ని అందించాలని అన్ని ప్రతిపక్ష పార్టీలను కోరుతున్నాను. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి(జగిత్యాల):- అధ్యక్షా, 9 సంవత్సరాలు అధికారంలో ఉన్న ఆనాటి ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారు ప్రజలు వారికి ఇచ్చిన అవకాశాన్ని ఏ మాత్రం ప్రజోపయోగకరమైన పసులకు ఉపయోగించకుండా కేవలం వాగ్ఫానాలకు, ప్రచారానికి, ఆర్థాటాలకు, ప్రాజెక్టు సిటీ కేవలం ఉన్నత వర్గాల వారికి మాత్రమే ఉపయోగపడే విధంగా పరిపాలన చేసి సాగునీటి రంగాన్ని పూర్తిగా నిర్దిష్టం చేసిన దాని యొక్క పర్యవసానమే ఇంప్రాజెక్టు వారిని ప్రతిపక్షంలో కూర్చోబెట్టడం జరిగింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర రెడ్డి గారు వారి పాదయాత్ర సందర్భంగా యావత్ అంధ రాష్ట్రంలో సాగునీటి కొరకు నిర్దిష్టం కావించబడిన ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం చేపట్టడం జరుగుతుందని చెప్పి ఎన్నికల ముందు వారు చేసిన ప్రకటనలు, వాగ్ఫానాల దృష్ట్యా కాంగ్రెస్ పార్టీకి అధికారం తీసుకు వచ్చిన సందర్భంగా వెనువెంటనే వారు ఎన్నికలలో చేసిన వాగ్ఫానాలకు అనుగుణంగా గత దశాబ్దా కాలం నుంచీ నిర్దిష్టం కాబడిన ఈ సాగునీటి రంగానికి ప్రాధాన్యత ఇచ్చి వుధా పోతున్న నదీ జలాలను ఉపయోగంలోకి తీసుకురావాలి అన్న భావశతో ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి టెండర్స్ ప్రక్రియ ప్రారంభిస్తూ ప్రతిపక్షం పార్టీ గతంలో తాను చేయని పనిని ఈ కొద్ది కాలంలోనే కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలోకి రావడంతోనే చేయడం మొదలు పెట్టింది. వారి ఉనికి కోల్పోతుంది అన్న భావంతో, టెండర్లలో అవకతనకలు జరిగాయన్న ఒక ఆరోపణతో ఈ జల యజ్ఞం అడ్డకోవాలని చూడడం నిజంగా దురదృష్టకరం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏదైతే టెండర్ల ప్రక్రియ చేపట్టడం జరిగిందో ఇది కొత్త విధానం కాదు. గతంలో తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉండగా వారు చేపట్టిన ప్రాజెక్టులు ఉదాహరణకు దేవాదుల ప్రాజెక్టు తీసుకుస్తులుయైతే ప్రాజెక్టు నిర్మాణం కొరకు వారు చేపట్టిన ప్రక్రియ ఈ ప్రభుత్వం చేపట్టింది. ఇ.పి.సి కొత్త విధానం కాదు. దానికి కావలసిన అర్థాలైన కంట్రాక్టర్లను ఎంపిక చేసి వారి మధ్య బిడ్డింగ్ కలిగే విధానాన్ని ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేస్తే అందులో పాల్గొన్న కంట్రాక్టర్లు కేవలం ఇద్దరు మాత్రమే ఎంపిక కావడం జరిగింది. ఆ ఇద్దరి మధ్యలో వారు రింగ్ అయ్య అవకాశం ఉండడంతో మరి కొంతమందిని కంట్రాక్టర్లను పోటీకి తీసుకు రావాలనే ఆలోచనతో కేవలం రిజిస్ట్రేషన్ నిబంధనలు మాత్రమే ఐ.ఎస్.ఓ కానీ, స్టేట్ రిజిస్ట్రేషన్ కానీ, రిజిస్ట్రేషన్ నిబంధనలు మాత్రమే టెండర్లలో పాల్గొనేటువంటి కంట్రాక్టర్లు అందరిని దృష్టిలో పెట్టుకుని సడలింపు చేశారు. ఇది ఒక కంట్రాక్టర్ ను దృష్టిలో పెట్టుకుని చేసిన సడలింపు కాదు. టెండర్లలో పాల్గొనే కంట్రాక్టర్లను అందరిని దృష్టిలో పెట్టుకుని సడలింపు చేస్తే అంతకు ముందు పాల్గొన్న ఇతర కంట్రాక్టర్లలోబాటు మరో 7 మంది కంట్రాక్టర్లు క్వాలిఫై కావడంతో 2 ఫ్లస్ 7 మొత్తం 9 మంది కంట్రాక్టర్లు ఎలిజిబుల్ అయ్య బిడ్డింగ్ లో పోటీ ఏర్పడడం జరిగింది. గతంలో టిడిపి అధికారంలో ఉండగా ఎక్సెస్ పర్సింటేజ్ 10 శాతం పైన ఇప్పుడానికి కూడా నిబంధనలు రూపొందించుకున్నారు. కానీ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఏ పరిపుత్రుల్లో కూడా 5 శాతానికి మించి ఎక్సెస్ ఇప్పుకుండా ఉండడం ఏదైతే ఉందో నిబంధనలు రూపొందించి పారదర్శకతతో ఈ టెండర్ ప్రక్రియ ఇప్పుడం జరిగింది. ఇదే పారదర్శకతతో ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం ప్రభుత్వం రూపకల్పన చేస్తు ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం త్వరితగతిని చేపట్టడం జరిగిస్తులుయైతే ప్రతిపక్షం పార్టీ వారి యొక్క ఉనికి కోల్పోతుంది. ఆటంకాలు ఏర్పరచడం కోసం వారు న్యాయస్థానాన్ని ఆశ్రయించడం జరిగింది. న్యాయస్థానం కూడా మొత్తం నిబంధనలను పరిశీలించి ఎక్కుడా కూడా ప్రీ క్వాలిఫైడ్ టెండర్లను తప్పు పట్టలేదు. ప్రీ క్వాలిఫైడ్ టెండర్స్ విధానాన్ని సమర్థిస్తూ, ఏదైతే రిలాక్సేషన్ చేయడం జరిగిందో దానిని గురించి కొంత పట్టిస్తి ఇస్తే బాగుంటుందని అసడం జరిగింది. రిలాక్సేషన్ విధానాన్ని పెట్టి టెండర్లలో కంట్రాక్టర్లకు అందరికి కూడా అవకాశం కల్పించడం జరిగింది. ఈ పరిపుత్రులలో ఇప్పటికైనా తెలుగు దేశం పార్టీ వారిని కోరేది మీరు గతంలో మీరు చేయని మంచి కార్యక్రమం ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేస్తుంటే అందరూ ఎదురు చూస్తున్నారు. మరి కృష్ణ నది వట్టిపోయింది. ప్రాజెక్టులో నీరు లేకుండా పోయింది. దీనికి బాధ్యత ఎవరు? మీరు కాదా? ఎగువ ప్రాంతం అయిన కర్నాటక అల్మట్ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేసుకుంటే మీరు కళ్ళ మూసుకుని కుంభకర్మడిలా నిద్రపోతుంటే ఆనాడు కాంగ్రెస్ పార్టీ వాస్తవాలను మీ దృష్టికి తీసుకువచ్చినా కానీ అల్మట్ నిర్మాణం మీరు నిలువరించలేకపోయినందు పల్ల ఇంప్రాజెక్టు నదిలో ఒక్క బొట్టు కూడా నీరు చేరుకునే పరిపుత్రీ లేక కృష్ణ నది పై ఆధారపడి చేపట్టిన ప్రాజెక్టులు అన్ని కూడా నిర్విర్యం అయిపోతున్న విషయం వాస్తవం ఔనా, కాదా?

సా.4.40

ఈనాడు గోదావరి నదిలో కొద్దిగా నీరు పుంది. కానీ ఆయుక్త నీటిని నదినియోగం చేసే చిత్తపుద్ది మీకు లోపించడం వల్ల యిష్టపీవరకు గోదావరి నీరు వృధాపోయింది. ఇది తెలంగాణా వాస్తవ్యం దురదృష్టం . అంగట్లో అన్ని పున్నా అల్లుడి నోట్లో శని పుంది అన్నట్లుగా , గత పరిపాలకులు గత దశాబ్దంగా గోదావరి నదీ జలాలను ఉపయోగంలోకి తేలేకపోవడం వల్ల తెలంగాణా వెనుకబడి పుండడమే గాక, వేర్వాటు వాదం ఉచ్ఛవించడానికి కారణభాతమైంది. అందుకు వారే బాధ్యత పవించాలని ఈ సందర్భంగా హాచ్చిరిస్తున్నాను. అధ్యక్షు, గోదావరి నదిపై గతంలో, స్వర్దియ శ్రీమతి ఇందిరాగాంధి ప్రధానమంత్రిగా పుండగా నిర్మాణం చేయబడిన శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు తెలంగాణా ప్రాంతపు పరప్రసాదం . ఆ ఒక్క ప్రాజెక్టుకు మేము నోచుకున్నాము. మీరు ఆ ఒక్క శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు కాకుండా గోదావరి నదిపై ఒక్క క్యాసెక్ నీరైనా నిల్వ పుంచడం కోసం ఏ ఒక్క ప్రాజెక్టు అయినా నిర్మాణం చేశారా? ఆనాడు శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు అధునికీకరణ చేపట్టడం జరిగింది. దాన్ని ఎగ్గిక్కుయ్యాట చేసిన కాంట్రాక్టర్సు ఎవరు? నిజమైన కాంట్రాక్టర్సు ఎక్కడైనా వర్గము ఎగ్గిక్కుయ్యాట చేస్తున్నారా? శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు అధునికీకరణ పనులు బినామీ కాంట్రాక్టర్సుతో చేయించిన విషయం వాస్తవమా, కాదా అనేది ఆత్మపరిశీలన చేసుకొని చెప్పండని అడుగుతున్నాను. బిడ్లో పొల్గానే అర్థత లేని కాంట్రాక్టర్సుకు వర్గు ఎగ్గిక్కుయ్యాట చేసే అర్థత ఎక్కడి నుండి వచ్చింది? వారి నుండి నాణ్యతను ఎలా ఎక్కుపెట్ట చేస్తారు? యస్టార్ట్యూఎస్స్ మొడ్యూల్యేషన్ ఆఫ్ కెనాల్స్ కోసం మీరు రు. 491 కోట్లకు టెండర్ పిలిచారు. చెల్లింపులు చేసే పనుయానికి అది రు. 630 కోట్లు అయింది. అంటే 28.32 శాతం ఎక్స్ప్రెస్. మీరు కేవలం అధునికీకరణ, సిమంట్ లైనింగ్ పనులు చేయడానికి అంచనాలకంటే 28.32 శాతం ఎక్స్ప్రెస్. అంటే రు. 630 కోట్లకు మీరు చెల్లింపులు చేసినట్లుగా రికార్డ్ ను చెబుతున్నాయి. అటువంటి మీరు టెండర్లోని అవిసీలిని గురించి అక్రమాలను గురించి మాట్లాడడం సమంజసమా? దయచేసి ఆలోచించండి. గత తొమ్మిది సంవత్సరాలుగా వారు ఏమాత్రం పనులు చేపట్టకపోవడమే కాకుండా , ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేపట్టాలని ఆనాడు ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తీసుకురావడం కోసం మీ సాస్నిహిత్యంతో తెలంగాణాకు చెందిన కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యులమందరం ‘ చలో ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టు, పీరుతో పాదయాత్రలు చేపట్టాము. కాంగ్రెస్ వారు ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టు ఉద్యమం చేపట్టి పోతున్నారని తెలిసి, వారు అంతకంటే ముందే మేము శంకుస్థాపన చేస్తామని, నిర్మాణం చేస్తామని చెప్పి పాలికాప్టర్లో శంకుస్థాపన రౌతులు పెట్టుకొని పోయారు అధ్యక్షు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం శంకుస్థాపన కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడానికి నిర్లయించుకొని, తేదీని ప్రకటించి, శంకుస్థాపన శిలా ఘల కాన్ని నిలపడానికి పాలికాప్టర్లో వెళ్లే కార్యక్రమాన్ని రూపొందించుకొని మళ్లీ నాలుగు దినాల్లో అదే రౌతు వాపస్ తెచ్చి యిచ్చంపల్లిని అక్కడే పెట్టారు. ఒక రాష్ట్రప్రభుత్వం శంకుస్థాపన కార్యక్రమం రూపొందించుకున్నప్పుడు దాని సాధాన్యాధ్యాలు , పూర్వాపరాలు, దాని పరిస్థితి ఏమిటో ఆలోచన చేయవలసిన బాధ్యత ఆ ప్రభుత్వం పైన పుంటుందా, పుండా? ఇచ్చంపల్లిని పక్కన పెట్టి దేవాదుల పేరు చెప్పారు. ఏదో ఒక ప్రాజెక్టు పస్తుంది కదా అని సంతోషపడ్డాము. గుడ్డి వానికి రెండు కళ్ళు అన్నట్లు ఇచ్చంపల్లి అవుతేనేమి, దేవాదుల అవుతేనేమి ప్రాజెక్టు పస్తుందని ఆశించాము. రెండు సంవత్సరాల్లో దేవాదుల ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పూర్తి చేసి అటు వరంగల్ ఇటు కరీంనగర్ జిల్లాలలో పున్న శ్రీరాంసాగర్ ఎగువ ప్రాంతాలకు సాగునీరు అందిస్తామని ప్రకటించి మీరు అధికారం కోల్పోయేవరకు కూడా ఏమేరకు పనులు ప్రారంభించారు? ఇచ్చంపల్లి, దేవాదుల కాదు ఎల్లంపల్లి అన్నారు. అదృష్టం, ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టుకు అన్ని అనుమతులు పున్నాయి. యస్టాటిపిసి వాడుతున్న 7 టియంసి వాటాలు నిల్వ చేయడానికి ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని ఎంత త్వరగా చేపడితే అంత మంచిది. యస్టాటిపిసి కోసంవాడే 7 టియంసి నీరు సేవ కావడంతోబట్టు అదనంగా కనీసం 23 నుండి 63 టియంసి వాటాల్ యితరత్రా శ్రీరాంసాగర్ ఎగువ ప్రాంతాలకు లిఫ్ట్ చేసి కరీంనగర్ జిల్లాను సశ్శాములం చేసే అవకాశం పుండగా , నిర్లక్ష్యం చేసిన కారణంగా సాగునీరు కాదు త్రాగునీటి కోసం ఎన్నో యిభ్యందులు ఎదుర్కొంటున్నారు. దీనికి బాధ్యతలు తెలుగుదేశం పార్టీ వారు కాదా అని అడుగుతున్నాను. ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టు, దేవాదుల ప్రాజెక్టు, ఫ్లాఫ్లో కెనాల్, ఇవి ఇందిరాగాంధి గారు ప్రధానమంత్రిగా పున్నపుటి నుండి ఆశించిన ప్రాజెక్టులు. పెద్దలు పి. వి. నరసింహరావు గారు ప్రధానమంత్రిగా పుండగా శంకుస్థాపన చేశారు. దశాబ్దాలు గడిచిపోయాయి. కేవలం ఎన్నికలు ప్రకటించబడుతున్న సందర్భంగా ఏవో పనులు చేస్తున్నట్లు ప్రజలకు చూపాడితే , వారిని ప్రజలు ఆదరిస్తారని శంకుస్థాపన చేశారు. ఎలక్ష్మీసు దృష్టిలో పెట్టుకొని చేశారు. మీరు ఫ్లాఫ్లో కెనాల్ను కేవలం కిలోమీటర్కు రు. 4 కోట్లకే తవ్వాము అని అంటున్నారు. ఉప ప్రతిపక్ష నాయకులు సభలోనే పున్నారు. రికార్డ్ పరిశీలించండి. 0 టు 22

కిలోమీటర్లుకు టెండర్స్ పిలుస్తే రు. 176 కోట్లతో పూర్తి చేస్తామన్న ప్రాజెక్టు, 25 కిలోమీటర్లు వరకు రు. 387 కోట్లు చెల్లింపులు జరిగిన మాట వాస్తవమౌ కాదో పరిశీలించండి. మీరు రు. 4 కోట్లన్నారు, రు. 6 కోట్లు అన్నారు. చెల్లింపులు జరిగింది పదకొండు కోట్ల రూపాయలు. మీరు మాకు టెండర్స్ లో జరిగిన అవకతవకల గురించి చెబుతున్నారు. ఎక్కడైనా అవకతవకలు జరిగినట్లయితే తప్పకుండా పరిశీలించవలసిందే. నేను కాదనడం లేదు. యట ది సేమ్ ట్రైమ్ ప్రాజెక్టులను సెగ్లెట్ చేయకూడదు. గోదావరి పరీవాహక ప్రాంతమైన కరీంసగర్, నిజమాబాద్, అదిలాబాద్, ప్రార్థ ఆఫ్ మెదక్, ప్రార్థ ఆఫ్ పరంగల్, వీరందరి హక్కు పూర్తి స్థాయిలో గోదావరి నదీ జలాలను వాడుకలోకి తేవడం . గౌరవ ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర రెడ్డిగారికి మేము రుణపడి పుంటాము.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి హర్షధ్వనాలు)

ఎంతో కాలం నిర్లక్ష్యం చేయబడిన తెలంగాణ ప్రాంతపు వెనుకబడిన జిల్లాలకు సాగునీటి రంగంలో అన్ని ప్రాధాన్యతలు కల్పించాలనే ఆలోచనతో టెండర్స్ పిలిచి పనులు ప్రారంభించబోతున్నారు. ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణం కొరకు కేవలం ప్రాజెక్ట్ డ్యూఱ నిర్మాణం వరకు మాత్రమే టెండర్స్ పిలిచారు. గౌరవ ఆర్థిక మంత్రిగారు సభలోనే పున్నారు. ఎవరికీ మనం నెరువవలనిన పనిలేదు. మీరు ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణం ఇప్పిం డ్యూరా 2004-05 ఆర్థిక బడ్జెట్లో ఏమాత్రం అవకాశం పున్నా ప్రారంభించి 2005-06 లో అయినా, అంటే రెండు సంవత్సరాల కాలపరిమితిలో ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణం పూర్తి స్థాయిలో చేపట్టి, ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణం, కాలువల డ్యూరా ఎత్తిపోతల డ్యూరా కరీంసగర్ జిల్లా ఎగువ ప్రాంతం, శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్ట్ ఆయకట్టు ఎగువప్రాంతం, నీటికి నీటిని అందించే విధంగా చర్యలను చేపట్టింది. తెలంగాణ ప్రజలు మీ వెంట పుంటారని మనవి చేస్తున్నాము.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి హర్షధ్వనాలు)

అధ్యక్షా, మీకు తెలుసు. నేరేళ్ళ శాసనసభ్యుడు, టిఆర్ఎస్ పార్టీకి చెందిన లింగయ్య గారు పాదయాత్ర చేపట్టారు అప్పుడు మానేర్ డ్యూం నుండి అసెంబ్లీ వరకు .

(ఇంటర్వ్యూవు)

తెలంగాణ ప్రజలు మీ వెంట పుంటారని మనవి చేస్తున్నాము.

సె.4.50

(అంతరాయం)

మిత్రులు టిఆర్ఎస్ పార్టీకి చెందిన లింగయ్యగారు సర్కార్లోని అప్పుడు డ్యూమ్ నుండి అసెంబ్లీ వరకు పాదయాత్ర చేపట్టారు. ఈవేళ నేరేళ్ళ నియోజకవర్గం కాని, సిరిసిల్ల నియోజకవర్గం కాని ప్రత్యేకంగా ఘ్రంఘ్లో కెనార్ల డ్యూరా వచ్చే నీటిని ఉపయోగించుకుని మీరు మన్వాడ ప్రాంతంలో ఎక్కడయితే కట్టులనుకుంటున్నారో అక్కడ మిడ్ మానేరు డ్యూమ్ను నిర్మించవలనిన అవశ్యకత ఎంతైనా ఉంది. అయితే ప్రస్తుతం ప్రాజెక్టు అమల్లో మిడ్ మానేర్ కనపడటం లేదు. దయచేసి గౌరవ భారీ నీటిపారుదల శాఖామాత్సులు గుర్తించుకోవలసింది ఘ్రంఘ్లో కెనార్లో ప్రాధాన్యత గలది ఈ మిడ్ మానేరు. మిడ్ మానేరు డ్యూమ్ నిర్మాణం చేపట్టగల్గినపుడే కరీంసగర్ జిల్లాలోని ఎగువ ప్రాంతాలైన సిరిసిల్ల, నేరేళ్ళ ప్రాంతాలతోపాటుగా జగిత్యాల వంటి ఇతర ప్రాంతాలకు నీరు నులభంగా అందించే అవకాశం ఉంటుంది. మీరు ఇ.పి.సి. విధానం డ్యూరా ఏదయితే ఘ్రంఘ్లో కెనార్ వనుల కొరకు టెండర్లను పిలపడం జరుగుతున్నదో, అదే విధానం డ్యూరా మిడ్ మానేరు డ్యూమ్ నిర్మాణ వనులకు కూడా టెండర్లు పిలపండి. వాస్తవానికి ఎల్.ఎం.డి. జీరో వాటర్ కాంపెనీట్ ఏరియా. వాస్తవంగా అయితే మీరు 13 టిఎసీల నీటిని on its own secure చేసుకునే అవకాశం ఉంది. అయితే దురదృష్టం ఏమిటంటే, గత ప్రభుత్వం యొక్క నిర్లక్ష్యం మూలంగా ఈవేళ ఒక్క మక్క నీరు కూడా అందులో చేరడం లేదు. ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి ప్రాజెక్టులో నిండిన నీటితో ఎల్.ఎం.డి. ని నింపుకుని, దానిని దిగువ ప్రాంతాలకు తీసుకుని పోయే పరిస్థితి తప్ప, ఎల్.ఎం.డి.ని ఏ విధంగా బలపరచగల్లతాము, దానిని నీటితో నింపగల్లతామా లేదా

ఆలోచించాలి. ఎల్లంపల్లితో గాని, ఘడ్ ఫ్లో కెనాల్ వాటర్తో కాని మనం మిడ్ మానేరు డ్యూమ్సు, ఎల్.ఎం.డి.సు నింపుకోగల్చితేనే కరీంసగర్, వరంగల్ జిల్లాలకు ఎన్సార్ ఎన్సి స్టేజ్ 1 పరకు నీళ్లు అందించగల్లుతాము. స్టేజ్ టు ఆలోసో. దురదృష్టం ఏమిటంటే, అనలు ఎల్.ఎం.డి.లో నీరే లేదు. కాని వరంగల్లో కాల్వలు తప్పుకుంటూ పోయారు. ఆ కాల్వలను ఎందుకు తవ్వారో మాక్టై అర్థం కావడం లేదు. ఎవరైనా గాని నీలి నిల్వలను చూసి కాల్వలు తప్పుతారు. కాని ఇక్కడ నీటి నిల్వలు లేవు. మొత్తం ఎల్.ఎం.డి. ప్రాజెక్టు వట్టి పోయింది. వరంగల్లో మాత్రం కాల్వలు తవ్వారు. ఇవ్వాళ ఏమైపోయింది అంటే వరంగల్, కరీంసగర్ జిల్లాల మధ్య తగువు పెడుతున్నారు. ఎన్సార్ ఎన్సిలో ఉన్న వాటర్ ను మనం ఏ విధంగా ఉపయోగించుకోవాలనే విషయం సమస్యాత్మకంగా మారిపోయింది. కాబట్టి దయచేసి మీ ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను ఈ టెండర్ విధానం ఏదయితే ఉండో, మనం ఎప్పుడయితే ఈ అభివృద్ధి పథంలో పోతున్నామనే సమ్మకం ఉంటుందో, అప్పటి వరకు మనల్ని ఎపరూ ఆవేరు. ఇవ్వాళ మన అదృష్టం ఏమిటంటే, రాష్ట్ర హైకోర్టు మన విధానాన్ని సమర్థించింది. ఈ విధానం తప్పు కాదని చెప్పింది. ఈ ఇ.పి.సి. విధానం ద్వారా కృష్ణ నది సంగతి మనకు తెలిసి వచ్చింది. మీ ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను, ముందుగా గోదావరి నది ప్రవాహంతో మీరు ఏ మేరకు గోదావరి పరివాహక ప్రాంతాన్ని పూర్తిగా సాగులోకి తీసుకుని రాగల్లుతాము అనే ఆలోచనతో మీరు ప్రాజెక్టులు చేపట్టండి తప్పుకుండా మీరు సఫలీకృతం అనుతారు అనే ఆశాభావ్యా వ్యక్తం చేస్తూ, ఘడ్ ఫ్లో కెనాల్ నిర్మాణం చేపట్టాలని చెప్పి కోరుకుంటున్నాను. ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టు డ్యూమ్ మాత్రమే మొదటి ప్రతిపాదనలో పెట్టడం జరిగింది. దయచేసి రెండేళ్ల కాలపరిమితితో మిడ్ మానేరుతోపాటు, ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టును పూర్తి స్థాయిలో మీరు నిర్మాణం చేపట్టే విధంగా ఇ.పి.సి. విధానం ద్వారా కాల్వల ద్వారా కాని, లిప్పుల ద్వారా కాని ఇక్కడి ఎల్.ఎం.డి.లో కాని లేకపోతే ఎన్.ఆర్.ఎన్.పి. ఎగువ ప్రాంతాలకు కాని లీఫ్ చేసుకునే విధంగా టెండర్ పిలవాలని కోరుతున్నాను.

ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టు విషయంలో వాస్తవానికి కొన్ని ఇబ్బందులు ఉన్నమాట నిజమే. మేము కాదనడం లేదు. అది అంతరాష్ట్ర ప్రాజెక్టు. ఏదైనా అంతరాష్ట్ర ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం చేపట్టాలంటే కొన్ని ఇబ్బందుల్ని ఏ విధంగా అధిగమించగల్లుతామో ఆలోచించి, చర్యలు తీసుకోవాలి. అదే విధంగా పోలపరం ప్రాజెక్టు కూడా అంతరాష్ట్ర ప్రాజెక్టే. అందులో కూడా అంతరాష్ట్ర వివాదాలున్నాయి. అయిప్పటికీ, దాని ప్రాధాన్యతను దృష్టిలో పెట్టుకుని కాల్వల నిర్మాణాన్ని మనం చేపట్టడం జరిగింది. అదే విధంగా ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి అటు మహారాష్ట్ర ఇటు భత్తీస్థమ్ రాష్ట్రాలతో మీరు మాట్లాడండి. మీరు దానిని 125 మీటర్ల ఎత్తుతో నిర్మాణం చేపట్టాలని ప్రతిపాదించడం జరిగింది. అవసరమయితే ఎత్తు తగ్గించండి. వాస్తవానికి గోదావరి నది పూర్తి ప్రవాహంతో పోతే, 98 మీటర్ల ఎత్తు వరకు నీరు పోతుంది. కాబట్టి 98 మీటర్ల ఎత్తుతో కట్టినా పరవాలేదు. ఏ మాత్రం అదసపు సబ్ముర్జన్ లేకుండా, ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని చేపట్టిసట్లయితే ఎన్నటేకేనా ఇక్కడ తెలంగాణ ప్రాంతంతోపాటు, అటు ఇతర ప్రాంతాలు కూడా సస్యామలం చేసే అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి మీరు దయచేసి, ప్రాధాన్యతా దృష్ట్యా ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టు నిర్మాణం ఈ రాజశేఖరేడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న హాయాలోపల నోచుకోవాలని చెప్పి మీ ద్వారా నేను వారిని కోరుతున్నాను. నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు హృదయపూర్వకంగా ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(అధ్యక్ష స్థానంలో శ్రీ డి. శ్రీధర్బాబు ఉన్నారు)

శ్రీ కొమింట్ రాములు : అధ్యక్ష, మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖరేడ్డిగారిని, పొన్నాల లక్ష్మయ్యగారిని, ఈ ప్రభుత్వాన్ని 46 వేల కోట్ల రూ.ల వ్యాయంతో ఇన్ని నీటిపోరుదల ప్రాజెక్టులు చేపడుతున్నందుకు అభినందిస్తున్నాను.

అధ్యక్ష, ఇంతకు ముందు ఒక సభ్యుడు మాట్లాడుతూ, కాంగ్రెస్ పార్టీలోనే ఇంటర్వూల్ క్రిటిసిజమ్ ఉండని చెప్పారు. మీ దృష్టికి ఈ సందర్భంగా తీసుకుని వస్తున్నాను. నిన్ననే సృతి ఇరానీ అనే టి.వి. కోడలు ఏమన్నదంటే, నరేంద్ర మోడీ వెంటనే

రాజీనామా చేయాలని లేకపోతే డిసింబరు 25 నుండి హంగర్ ఫ్రైక్లోకి వెళ్లపోతాను అంది. అయితే సాయంత్రానికల్లా ఆమెను స్వబ్ చేసి, ఆమెను పైలంట్ చేసేశారు. క్రీటిసిజమ్ అనే దానిని వాళ్ల సీరియస్‌గా తీసుకోలేదు. కాంగ్రెస్ పార్టీలో కాని, గపర్మెంట్లో కాని ఎక్కడి నుండి కానీ క్రీటిసిజమ్ రాలేదు. టెండర్లో నవగ్రహాలు పొత్త వహిస్తున్నాయని అంటున్నారు. మీ ద్వారా దానిని పూర్తిగా ఖండిస్తున్నాను. ప్రాజెక్టులు త్వరితగతిన కంప్లెట్ కావాలని చెప్పి మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. అమెరికాలో ఎప్పుడయితే ఒక ట్రైసిస్ వచ్చిందో, దానిని అధిగమించడానికి అప్పుడు ఫ్రైసిడెంట్ రూజ్‌వెల్స్ ఒక డ్యూయల్ పాలసీని తీసుకొని వచ్చి, ఎక్కువ వర్గము క్రీమేట్ చేసి, ఆ దేశాన్ని కాపాడారు. అదే విధంగా ఈ అంధ రాష్ట్రంలో ట్రైసిస్ వచ్చింది. ఎన్నో సంవత్సరాల నుండి సాగునీటికి, తాగునీటికి ఎక్కడా నీరు దొరకని పరిస్థితి వచ్చింది. అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగా బాధ్యతలు చేపట్టిన రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు పెంటనే పెండింగ్ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాలను చేపట్టాలని, నదులను అనుసంధానం చేయాలని చెప్పి ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఆ నిర్ణయానికి అనుగుణాగానే టెండర్లను పిలవడం జరిగింది. దీని విషయంమై హైకోర్టుకు పోతే, ఈ ప్రభుత్వ విధానాన్ని, టెండర్ విధానం సరైనదే అని చెప్పింది. ఎక్కడా హైకోర్టు తప్పు పట్టలేదు. ఇంకోక మిత్రుడు అన్నారు సుప్రీంకోర్పుకు ఎందుకు వెళ్లలేదని. సుప్రీంకోర్పులో అప్పీలు చేసినట్లయితే, అక్కడ డిలే అయి, ప్రాజెక్టులు మొత్తం ఆగిపోయే ప్రమాదం ఉంటుంది కాబట్టి, హైకోర్టు తీర్చు ప్రకారమే వెళ్లడానుని రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు నిర్ణయం తీసుకున్నారు. నిన్ననే విద్యాశాఖ మంత్రిగారు కూడా చెప్పారు—బీచ్ల రిటూట్‌మెంట్ విషయమై 15 సెలా నుండి అక్కడ స్టే అయిపోయిందని. అదే విధంగా ప్రాజెక్టుల విషయంలో కూడా హైకోర్టు జడ్జిమెంట్ మీద సుప్రీంకోర్పుకు అప్పీల్కు వెళ్లినట్లయితే రెండు, మూడు సంవత్సరాలపాటు ఆలస్యం అయి, ప్రాజెక్టులు నిలిచిపోతాయానే ఉధేశ్యంతో హైకోర్టు జడ్జిమెంట్ ప్రకారం నీటిని టీక్క చేస్తున్నందుకు మళ్ళీ ఈ ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను.

ఈక ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టు విషయానికి వచ్చినపుడు, ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టు ఫేజ్ 1ను మీరు ఇప్పుడు ఈ ఫేజ్లో పెట్టారు. త్వరితగతిన మొత్తం ప్రాజెక్టును గ్రౌండ్ చేసేసి, నీళ్లు పారేందుకు, సాగునీరు కోసం, ఈ రెండు మూడు సంవత్సరాల్లో పచ్చేటట్లు దీంట్లో ఇన్కోర్పొరేట్ చేయాలని చెప్పి మీ ద్వారా గపర్మెంట్కు మనవి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, మీతో అప్పీలు చేసేదేమిటంటే, మీరు స్పీకర్ స్థానంలో ఉన్నప్పుడు we seek your interference in these proceedings.

సా. 5.00

నా నియోజకవర్గంలో కత్తలపల్లి మండలం రాళ్లవాగు ప్రాజెక్టు వచ్చింది. అప్పుడు యుధ ప్రాతిపదిక మీద స్పీకరు గారు అక్కడ ఉండి, అక్కడ ఉన్న మైనర్ ఇరిగేషన్ మంత్రి చంద్రశేఖర్ గారికి ఘలానా తేదీ లోగా ఇప్పండి అని ఆదేశం ఇప్పడం వల్ల ఆ ప్రాజెక్టు వచ్చింది. అటువంటి ఆదేశం మంత్రి గారికి తమరు ఇవ్వాలని నేను కోరుతున్నాను. ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టు గ్రౌండు అప్పడం కాదు. Water should come to the field by this date. ఆదేశం కాకుండా అడ్వయిజ్ ఇవ్వాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. కత్తలపల్లి మండలంలో రాళ్లవాగు ప్రాజెక్టు టైంబోండులో వచ్చింది, అట్లగే ఈ ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టు కూడా రావాలని మనవి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈ 9 మంది కాంట్రాక్టర్సు విషయం వచ్చినపుడు I have my own reservations. I would like to submit to the Government through you. ఈ 9 మంది కాంట్రాక్టర్సుకి రూ.46 వేల కోట్ల టెండర్సు ఇస్తున్నారు. ఇది మళ్ళీ విచారణ చేయాలిన అవసరం ఉంది. ఈ 9 మంది కాంట్రాక్టర్సు కూడా నాకు తెలిసినంతవరకూ ఎవరూ పని చేయరట. సబ్ కాంట్రాక్టర్సుకు 15 నుంచి 30 శాతం వరకూ ఇస్తారట. వాళ్లకు కూడా పేమెంటు కష్టంగా ఇస్తారట. అటు సబ్ కాంట్రాక్టర్సు కూడా భయపడుతున్నారు. అంత పెద్ద రేట్లు పెట్టి మనం ఈ 9 మందికి ఇప్పడం కంటే, దీనిని పునః పరిశీలన చేసి, అందరికీ

అవకాశం వచ్చేటట్లు చేయాలని, ఉన్నపరెన్ని ఉంటే బాగుంటుందని నా మనవి. ఈ 9 మంది కాంట్రాక్టర్కు రూ.46 వేల కోట్లు పెట్టి, మళ్ళీ చిన్న కాంట్రాక్టర్లు, సబ్ కాంట్రాక్టర్లు పెడితే స్టేట్ మీద బద్దెన్ పడటం కంటే ఒకసారి మంత్రి గారు దీనిని పునఃపరిశీలన చేయాలని కోరుతున్నాను.

రెండవది, రూ.46 వేల కోట్లు ఎక్కడ నుండి వస్తాయని మిత్రులు టిడిపి వారు, మా బిజిపి వారు అడిగేరు. ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా సాఫటంత్యం వచ్చేక ఫండ్సు లేవని, నిధులు లేవని పడిపోలేదు. ఏ గపర్చమెంటూ కూడా. ఫండ్సు గురించి పోలేదు. అయ్యా, డా.వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి గారూ, నిజంగా మిమ్మల్ని అభిసంద్రస్తున్నాను. *I congratulate him for his bold decision taken. Where there is a will there is a way.* ప్రాజెక్టులు మొదలు పెడితే డబ్బులు బరాబర్ వస్తాయి. ప్రాజెక్టులు మొదలు పెట్టేక సదుస్తూ పోతే ఏ బ్యాంకో, సెంట్రల్ గపర్చమెంటో, పైనాన్న ఇన్ఫోట్యూప్స్‌నే ఇస్తాయి. రావని అనుకోవడం పోరచాటు. విల్ ఉంటే ఆ విల్ ప్రకారం ఈ పనులన్నీ కంప్లీట్ చేస్తారని ఈ ముఖ్యమంత్రి గారి మీద, ఈ ప్రభుత్వం మీద సమ్మకం ఉంది.

ఇకపోతే, ఘ్రంఘో కెనాల్ గురించి వచ్చినపుడు, అది మీద నుంచి కిందికి వస్తోంది. దీనిలో కొన్ని అవ్యాండ్సుకి లిష్ట్ ఇరిగేషను పెట్టి మెట్టప్పటి, బుగ్గారం, ఆర్యార్, బాల్కొండ కింద జగిత్యాల ఈ ప్రాంతాలకు ఘ్రంఘో కెనాల్ ద్వారా సాగుసీరు, త్రాగుసీరు ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. అంతకు ముందు మేజర్ ఇరిగేషన్ మంత్రి గారు ఈ ఘ్రంఘో కెనాల్కు తూములు పెట్టి నీళ్ళ ఇచ్చే ఏర్పాటు చేస్తామని అన్నారు. దీని మీద ప్లానింగ్ అయిందో లేదో తెలియదు. దయచేసి, రిప్పయి ఇచ్చేటప్పుడు ఘ్రంఘో కెనాల్ లేకపోతే కాకతీయ కెనాల్ ద్వారా అవ్యాండ్సు అయిన మెట్టప్పటి ప్రాంతంలో ఉన్న చెరుపులు, కుంటలు నింపాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక రిహోబిలిటేషను ప్రాజెక్టు గురించి వస్తే, 35 సంవత్సరాల కింద శ్రీరాంసాగరు ప్రాజెక్టు భూములు తీసుకోవడం జరిగింది. అని సబ్మెర్జీ అయిపోయాయి. ఇంతవరకూ 35 సంవత్సరాల తర్వాత కూడా ల్యాండ్ ఎక్స్‌జిషను కాంపెన్సీషను రాలేదు. వాళ్ళ ప్రతిసారీ ముఖ్యమంత్రినీ, మంత్రినీ, స్పీకరు గారిని కలుస్తూ పుంటారు. కానీ ఈ రిహోబిలిటేషను ప్రోకెట్లో ముఖ్యమంత్రి గారు సైమల్టేనియస్‌గా ప్రాజెక్టు జరుగుతూ వుంటే రిహోబిలిటేషను కూడా తీసుకుంటామని అన్నారు. దయచేసి, అట్లా తీసుకుని రిహోబిలిటేషను ప్రోకెట్ ఇవ్వాలని, భూమి నిర్వాసితులకు ఫైసిలిటీస్ కల్పించాలని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను.

అధ్యాత్మా, ఇప్పుడు మేజర్ ఇరిగేషను ప్రాజెక్టుల ప్రస్తావన వచ్చినపుడు ఇంటర్వెస్టర్ డిస్ట్రిబ్యూట్స్ ఉన్నాయని అన్నారు. ఎవరితో మాటల్లాడేరని అడిగేరు. ప్రభుత్వం ఎవరితో మాటల్లాడకుండా ఎట్లా పుంటుంది? చెప్పండి . It has its own plans. Definitely the Government will speak to them. నేను ఒకసారి బహుగుణ గారు తెప్పొ డ్యాం గురించి కోర్టులో వేసినపుడు ఒక ఇంజనీరు చెప్పేడు, ఈ డ్యాం బందు చేయాలని. మన మిత్రులు చెప్పినట్లు ఇంత అర్జుంటా అని. ఒక లాయరు సుట్రిం కోర్టులో చెప్పేడు. ఇంతమంది మినిస్టర్లు, ఇంజనీర్లు ప్లాను వేసేటప్పుడు ఫండ్సు ఎక్కడ నుంచి వస్తాయి, ఎన్నయిరెన్మెంట్ క్లియరెన్సు వస్తుందా రాదా, ప్లానింగ్ ఎగ్జిక్యూషన్ ఎట్లా చేయాలి అనే ఆలోచించరా? ఆలోచించే ఉంటారు. Criticism is for criticism sake లా కాకుండా దయచేసి మొత్తం హోస్ట యునానిమెన్స్‌గా ఈ ప్రాజెక్టులను త్వరితగతిని కంప్లీట్ చేద్దామని, అందరం ఏక కంఠంతో ముఖ్యమంత్రి గారిని అభిసందిధ్యాము. ఈ ప్రాజెక్టులను వెంటనే టీక్స్ చేయాలని మేజర్ ఇరిగేషన్ మంత్రి గారికి చేయాత నిచ్చే విధంగా ఒక నిర్దిశయం చేద్దామని మొత్తం హోస్టుకు అపీల్ చేస్తున్నాము.

అధ్యాత్మా, పర్టిక్యులర్గా మిమ్మల్ కోరుతూ అపీల్ చేసేది, ఇక్కడ కూర్చుస్సు గా.స్పీకరు సురేష్ రెడ్డి గారు ఎట్లా అయితే రాళ్ళపట్లి వాగు ఫలనా తేదీ లోగా రావాలని చెప్పారో, అదే విధంగా తమరు కూడా ఎల్లంపట్లి ప్రాజెక్టును కంప్లీట్ చేయాలని చెప్పాలి.

అట్లాగే శ్రీపాదరావు ప్రాజెక్టు, చోక్కూరావు ప్రాజెక్టులు త్వరిత గతిన కంపీట్ కావాలి. All the projects have to be grounded. Either the Minister should spontaneously stand up and say, "Yes. I will complete all the projects very soon." or the Speaker has to come to my rescue directing that all the projects worth Rs. 46,000 crores should be completed within the stipulated time. I once again congratulate and compliment Dr. Y.S. Rajasekhar Reddy, the Hon'ble Chief Minister and Sri P. Lakshmaiah, Minister for Major Irrigation. I also appeal through you all my colleagues to support the great task taken up by this Government to complete these projects within the stipulated time without any hindrance or without any trouble to the Government.

శైర్మణ్ణ : సభ్యులు లందరూ 5 నిముపొలలో వారి ప్రసంగాలను పూర్తి చేయాలి. సమయం దాటి పోతోంది.

శ్రీమతి ఎస్. స్వర్ణ సుధాకర్ (అమరచింత) : అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 70 శాతం ప్రజలు వ్యవసాయంపై ఆధారపడి ఉన్నారన్న సంగతి మనకందరకూ తెలిసిందే. అయితే గత ప్రభుత్వం హరితాంధ్రప్రదేశ్గా మార్కెట్సు ఆంధ్రప్రదేశ్ను స్వర్ణాంధ్ర ప్రదేశ్గా మారుస్తామని, ప్రైట్ మాటలు చెప్పి, మోసం చేసి, బుణాంధ్రప్రదేశ్గా మార్చింది. ఆ సమయంలో ఇప్పటి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి ప్రజల కష్టాలను స్వయంగా తెలుసుకునే సదుద్దేశంతో 1500 కిలోమీటర్లు మండటంలో పాదయాత్ర చేశారు. ప్రజల కష్టాలను అర్థం చేసుకున్నారు. వాళ్ళ కన్నీళ్ళను తుడవడానికి మాట ఇచ్చారు. 'మీ వెంట మేముంటాము, కాంగ్రెసు పోర్ట్ ని గలిపించండి. కాంగ్రెసు పోర్ట్ అధికారంలోకి వస్తే సాగునీటి సమస్యను తీరుస్తాము. రైతుల కష్టాలను తీరుస్తాము, రైతులకు అండగా ఉంటాము' అని.

ఆయన ఇచ్చిన మాట ప్రకారం ప్రజల కష్టాలు తీర్చడానికి అధికారంలోకి రాగానే ఒక పని చేశారు. ఎన్ని కష్టాలు, అడ్డంకులు ఎదురైనా మా మాట నిలబెట్టుకుంటామని, కాంగ్రెసు సంస్కృతి ఏమిటంటే, మాటల ప్రభుత్వం కాదు, ఇది చేతల ప్రభుత్వం అని అంటూ, సాగునీటి సమస్యలు తీర్చడానికి జలయజ్ఞం ప్రారంభించారు. ప్రాజెక్టులను త్వరితగతిన పూర్తి చేయడానికి అన్ని విధాలా కష్టాలను తున్నారు. ఆ సంగతి మన ప్రతిష్ట సేతలందరికి కూడా తెలుసు. మీరు ఇప్పుడు హేళన చేశారు. మీరేదో మంచి చేస్తే రాక్షసుల్లా మేము అడ్డ పడ్డామని అన్నారు. ఒక విషయం చెబుతాను. మహాబూబు నగరు జిల్లా కరుపు జిల్లా. అందులో అమరచింత నియోజకవర్గం అన్నింట్లో వెనుకబడి ఉంది. ఒక విషయం చెప్పిలంటే, వలన జీవులతో మా అమరచింత వెనుకబడి ఉంది. అయితే మీరన్నారు - కోయిల్సాగర్ ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి ఆ రోజులలో మేము రూ.110 కోట్లు పెడితే, మీరు ఈరోజు రూ.411 కోట్లు పెంచారు అని.

సా 5 . 10

నాయకులు ఎక్కువగా చెప్పిలంటే మన అధికారులు, కంట్రాక్టర్లు ఈ ముగ్గురు కుమ్మక్కయ్యారు అన్నారు . కోయిల్సాగర్ ప్రాజెక్టులో అందరూ దాని వ్యయం పెంచారని అన్నారు . దానికి నేను చెప్పేది ఒకటే . నిజంగా ఎవరు రాక్షసులు, ఎవరు అన్యాయం చేస్తున్నారు ? ఎవరు ప్రజలకు మేలు చేస్తున్నారు లేకపోతే దానివలన ప్రజలకు మేలు కలుగుతుందని, మరి సాప్ట్ కంపెనీలో ఈ ప్రాజెక్టు కట్టకూడదు, కడితే వాళ్ళకు మంచిపేరు వస్తుంది , కాంగ్రెస్ పోర్ట్కి మంచిపేరు రా కూడదు అంటే ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం ఆగిపోవాలి అన్నారు . నేను చెప్పే విషయాలు, జనార్థన రెడ్డిగారూ, మీరంటే నాకు గౌరవం ఉంది . ఒకసారి నా మాటలు నింటారా ? జూరాల ప్రాజెక్టు వరదవచ్చే రోజులలో ఆ రోజు మీరు 135 రోజులు వేశారు

గానీ, మేము దానిని 75 రోజులుగా కుదించాము. ఎందుకంటే ఈ రోజులలో ఫ్లడ్ చాలా తక్కువగా ఉంటుంది. రెండవ విషయం . జూరాల ప్రాజెక్టుకు పంప్ చేసే నీటి పరిమాణం 330 నుండి 630 క్యాక్యూలుగా పెంచడానికి పంపింగ్ మరియు మొటార్ల అంచనా వ్యయం పెరిగింది . దానివలన కాల్వులై అంచనా వ్యయం కూడా పెరిగింది . అప్పటి ఆయకట్ట 9 వేల ఎకరాల నుండి, జనార్థన రెడ్డిగారూ, నేను మీ కోసమే చెబుతున్నాను . ఆ రోజు నా గురించి పేపర్లో వేశారు, ఈ రోజు మీకు సమాధానం చెబుతున్నాను . అదనంగా 9 వేల నుండి 40 వేల 250 ఎకరాలు పెంచడం వలన డిస్ట్రిబ్యూటర్ కాలువలు, పిల్లకాలువల అంచనా వ్యయం పెరిగింది . ఈ కోయిల్సెంగర్ ప్రాజెక్టుకు కిర్లోస్కర్ పంపులు వాడాలని చెప్పారు . కానీ ఇంతవరకు ఆ పంపులు పెట్టిన ప్రతి నిర్మాణం ఫెయిల్యూర్ అయింది . మాకు కావలసింది ఒకటే మా ప్రజలకు మేలు చేయాలి . మేము చేసినవి సక్ష్యుని ఉండడం వలన ఎలినిసేటి మాభవరెడ్డి ప్రాజెక్టుకు కూడా ఈ పంపును వాడారు . మేము బి హెచ్ఎల్ పంప్స్ కోసం పట్టుపట్టాము . మేము పట్టు పడతాము, సాధిస్తాము . ఎంత వ్యయం అయినాసరే నిర్మాణం చేపట్టి విజయవంతం చేయడానికి మా ముఖ్యమంత్రి డా వై ఎస్ రాజేశ్వర రెడ్డిగారు మాకు మాట ఇచ్చారు . ఇంకొక విషయం నేను చెబుతున్నాను . మాది పేదల ప్రభుత్వం, పేదలకోసం ఎన్ని కష్టాలయినా పడతాము, ఎన్ని త్యాగాలయినా చేస్తాము . ఈ రోజు మీరు సమ్మానిస్తున్నారు కానీ సార్, ఇంత మంచి చేసిన ఈ ప్రభుత్వాన్ని మేము అవహాళన చేశామని మీరే తల పంచుకునేట్లు చేస్తాము . నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను .

శ్రీ ఎల్. రాజారావు : అధ్యక్షా, 5 నిముషాలలో ముగించదమన్నారు గానీ, ఆ లోపలే నేను ముగించదలచుకున్నాను . ఇంతవరకు విమర్శ, ప్రతి విమర్శల మధ్య సభ్యుల చెవులు చిల్లలు పడిపోయాయి . విని విసిగిపోయారు . నేను మాటల్డే విషయాలు వినే ఓపిక కూడా లేదని భావిస్తున్నాను . ముఖ్యంగా సూటికి 60, 70 శాతం ప్రజలు మన దేశంలో వ్యవసాయం పైన ఆధారపడి జీవిస్తున్నారు . అయితే వారందరికీ ఈ ప్రభుత్వం, తాగునీరు, సాగునీరు సాకర్యం అందించడానికి ప్రత్యేక త్రథ వహిస్తున్నారు . చాలా సంతోషం . ఆ విధంగా ప్రయత్నం చేస్తున్న ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి మాపార్ట్ తరపున మీద్వారా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను . కానీ ఇక్కడ అన్ని ప్రాంతాలకు ప్రాజెక్టుల నిర్మాణంలో గానీ, నిధుల కేటాయింపులో గానీ అన్ని ప్రాంతాలకు, అన్ని వర్గాల ప్రజలను దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రాజెక్టులు నిర్మించితే బాగుండిదని నా తాలూకు అభిప్రాయం . నేను 3, 4 సూచనలు చేసి ముగించదలచుకున్నాను . అయితే ఒకటి, సాగునీటి సదుపాయానికి సంబంధించి రు 46 వేల కోట్లతో నిర్మించబడే 26 ప్రాజెక్టులు మైదాన ప్రాంతాలలో ఉన్నాయి . గిరిజన ప్రాంతాలలో కూడా తీసుకోండి . రైతులు ఉన్నారు . కానీ ఇక్కడ నిర్మించడానికి నిర్మాయించిన ప్రాజెక్టులు ఏదైతే ఉండో అందులో ఒక్కటి కూడా గిరిజన ప్రాంతంలో లేదు . ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి రు 46 వేల కోట్ల ప్రభుత్వం కేటాయిస్తుంది, 5 సంవత్సరాలలో టైం బౌండ్ కార్యక్రమం తీసుకుని దానిని పూర్తి చేయడం కోసం కంకణం కట్టుకుంది . చాలా సంతోషం . గిరిజన ప్రాంతాలకు వచ్చే ఇటువంటి ప్రాజెక్టుల ద్వారా పేదప్రజలు ఏ భూముల మీద ఆధారపడి బ్రతుకతున్నారో , సాగు చేసుకుంటున్నారో అక్కడ ఈ నీటి ప్రాజెక్టుల ద్వారా పసతి కలిగించడానికి అవకాశం లేదు . అందుచేత మినీ రిజర్వ్యాయర్లు నిర్మించాలి . గతంలో నిర్మించి చెక్ డ్యాంల మరమ్మతు చేయాలి . కొత్త చెక్ డ్యాంలు, లీష్ ఇరిగేస్ నిర్మించాలి . దీనికి సంబంధించిన ఐ టిడిఎి పరిధిలో మన ప్రభుత్వం మంజూరుచేసిన నిధులు రు 4 కోట్ల మాత్రమే . ఐటిడిఎి అధికారులతో, జిల్లా కలక్కరుతో, అధికారులతో రైతుల అవసరాలను అధికారుల దృష్టిలో పెడితే నిధులు తక్కువగా ఉన్నాయి కాబట్టి లీష్ ఇరిగేస్ నిర్మించలేదు, మినీ రిజర్వ్యాయర్లు నిర్మించలేదు అంటున్నారు . ఒక మినీ రిజర్వ్యాయరుకు రు 50 లక్షల నుండి రెండు మూడు కోట్ల రూపాయల వరకు వ్యయం అపుతుంది . కానీ ఆ ప్రాంతంలో చెక్ డ్యాంల మరమ్మతుకు నిధులు కేటాయించిని రు 4 కోట్ల చాలసపుడు కొత్తగా రిజర్వ్యాయర్లు ఎలా నిర్మిస్తారు ? సాగునీటి సదుపాయం విషయంలో ప్రభుత్వం అన్ని ప్రాంతాలను సమాన దృష్టిలో తీసుకోకుండా, అన్ని ప్రాంతాల పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకోకపోతే ప్రాంతియ నిబేధాలు తలత్తే అవకాశం ఉంది . మా ప్రాంతాలను ప్రభుత్వం విస్కరిస్తుంది అనే ఆలోచలోకి ప్రజలు రావడానికి అవకాశం ఉంది . 26 ప్రాజెక్టులు నిర్మించినపుడు ఏ సామాజిక వర్గాలకు చెందిన భూములకు సాగునీటి సదుపాయం కలుగుతుంది ? 60 నుండి 70 శాతం వరకు ప్రజలు

భూమిలేని రైతు కూలీలే ఉన్నారు . ఇందులో ఎన్సి, ఎస్టి, బిసిలు ఉన్నారు . నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరేది ఏమిటంటే, కేవలం రైతుల గురించే మాటల్చడుతున్నాము . ప్రభుత్వం రైతుల గురించి మాటల్చడుతుంటే భూమి లేని రైతుకూలీలు కూడా ఆనందిస్తున్నారు . మా రైతుల గురించి ప్రభుత్వం చాలా గొప్పగా ఆలోచిస్తున్నది సాగునీరు కల్పించడానికి చాలా ప్రయత్నం చేస్తుంది అని సంతోషిస్తున్నారు . రైతు కూలీలకు సెంటు భూమి కూడా లేదు . అందుకని ఈ ప్రాజెక్టుల పరిధిలో గిరిజనులకు సంబంధించిన రైతులు గానీ, ఎన్సి, బిసి భూమి లేని రైతు కూలీలు ఉంటే ప్రాజెక్టుల పరిధిలోని భూములు కొనుగోలు చేసి 5 ఎకరాల చెప్పున భూమి పంచిపిడితే చాలా న్యాయంగా ఉంటుందని మిమ్ములను కోరుతున్నాము . నిర్వాసితులను చేయడం అనే సమస్య చాలా ప్రమాదకరమైనది . నేను పుట్టకముందే పవర్సప్లై చేయడం కోసం ప్రాజెక్టులు కట్టారు . జోలాపుట, మాచ్ఫండ్, సీలీరు డ్యూలు ఉదాహరణగా తీసుకుంటే, దానిపలన రైతుల భూములు నీట మునిగిపోయాయి . భూమి నుండి దూరం అయ్యారు . వారికి భూములు లేపు . కానీ కరంటు మాత్రం తయారయింది . కరంటు తయారయినా ఏజెన్సీ ప్రాంతాలకు కరంటు సదుపాయం లేదు .

సా.5.20

వేలాది గ్రామాలు ఈ రోజు చీకట్లో పున్నాయి. డ్యూస్ కట్టారు, కరెంట్ తయారు చేసారు, మైదాన ప్రాంతాల వారికి ఇచ్చారు. ఇక్కడ కరెంట్ పుంది, అక్కడ చీకటి పుంది. ల్యాండ్ ఇచ్చిన వారికి ఏమిచ్చిందీ ప్రభుత్వం ? అందుపల్ల మీరు ప్రాజెక్టుల నిర్వాసితులను చేయడం అనే సమస్య చాలా ప్రమాదకరమైనది . నేను పుట్టకముందే పవర్సప్లై చేయడం కోసం ప్రాజెక్టులు కట్టారు . జోలాపుట, మాచ్ఫండ్, సీలీరు డ్యూలు ఉదాహరణగా తీసుకుంటే, దానిపలన రైతుల భూములు నీట మునిగిపోయాయి . భూమి నుండి దూరం అయ్యారు . వారికి భూములు లేపు . కానీ కరంటు మాత్రం తయారయింది . కరంటు తయారయినా ఏజెన్సీ ప్రాంతాలకు కరంటు సదుపాయం లేదు .

ఆ తరువాత ఈ విధంగా ప్రాజెక్టులు కట్టడం పల్ల భూములు కోల్పోయిన రైతులు భూములు లేక, సరియైన తిండి లేక, నిలువ నీడ లేక, ప్రభుత్వం నాటిన బేకు చెట్టును నరుకుతున్నారు, వారిపై అధికారులు కేసులు పెడతామంటున్నారు. భూములను కోల్పోయిన వారికి భూమి ఇవ్వాలి. చేప బ్రతకడానికి సీరు ఎంత అవసరమా, మనిషి బ్రతకడానికి భూమి అవసరం. అందుపల్ల పేద గిరిజన, హరిజన ప్రజలను నిర్వాసితులను చేయకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి.

1996లో గిరిజన ప్రాంతంలో గమలు పున్న భూములను బిర్లా కంపెనీకి తాకట్టు పెట్టడానికి అప్పటి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేసింది. అది చాలా దారుణమైన విషయం. ఆ భూములను తాకట్టు పెట్టి బిర్లా కంపెనీకి ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధపడినందుపల్ల ఆ ప్రాంతంలో బ్రతకుతున్న 300 కుటుంబాలు వేరే ప్రాంతానికి వలసలు వెళ్లే పరిస్థితులు వచ్చాయి. ఆ రకమైన పరిస్థితులలో ప్రజలు ఉద్యమాలు చేసారు, మేము కూడా అందోళనలు చేసాము. 1/70 చట్టం పుంది అక్కడి సంపదను కాపాడడానికి. అక్కడ చట్టం పున్న ఆ సంపదను అమ్మిపేయడానికి అప్పటి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేసింది. బలిసిన వాడి బ్రతకు కోసం లేనివాడి ప్రయోజనాలను పణాంగా పెట్టడమనేది చాలా దుర్మార్గమైన అలోచన. అందుపల్ల ప్రాజెక్టుల నిర్వాసం పల్ల సామాన్యాలు ఇబ్బంది పడకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకోవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద పుంది.

ఈక ప్రభుత్వం కొన్ని ప్యాకేజీలను ప్రకటించింది. రు.1300 కోట్ల విద్యుత్ బకాయిలను మాఫీ చేసింది, వ్యవసాయానికి ఉచిత విద్యుత్సు ఇస్తోంది. ఆ తరువాత ఆత్మపూత్యాలు చేసుకున్న వారికి రు.2 లక్షలు ఎక్స్‌గ్రేసియర్ ఇస్తోంది. కానీ ఏ ప్యాకేజీ గిరిజన ప్రాంతాలకు పుంది ? రాష్ట్ర వాప్టంగా గిరిజనులు పేదరికం అనుభవిస్తున్నారు.. వారికి ప్యాకేజీ ఇక్కడ పుంది ? పవర్సు ఉత్సత్తు చేయడానికి ప్రాజెక్టులను కట్టారు. ఆ ప్రాజెక్టుల పల్ల గిరిజన ప్రాంతాలలో ప్రజలు సప్పాయారు. అందుపల్ల గిరిజన ప్రాంతాలలో ప్రభుత్వం ఉచితంగా కరెంట్ ఇచ్చేందుకు ప్రయత్నాలు చేయాలి. వారికి ఇండ్స్ట్రీలో కూడా కరెంట్ లేదు.

ఇక మైనర్ ఇరిగేస్వర్ విషయానికి వస్తే, మినీ రిజర్వాయర్లను నిర్మించారు. గిరిజన ప్రాంతాలలో కొత్తగా చెక్కడాన్నిలను నిర్మించాలి, పున్న చెక్కడాన్నిలకు మరమత్తులను చేయించాలి. అందుకు నిధులు లేవు. కేవలం రు.4 కోట్లను మాత్రమే ప.టి.డి.ఎ.లకు మంజారు చేయడం జరిగింది. వారికిచ్చిన రు.4 కోట్లక్కడ, ప్రాజెక్ట్లను కట్టడానికి కేటాయించిన రు.46000 కోట్లక్కడ. ఇంత వ్యత్యాసం న్యాయం కాదు. ఆ వ్యత్యాసాలను సరిదిద్దాలి. అన్ని ప్రాంతాలనూ సమాన దృక్కథంతో చూడాలి. పక్షపాతం లేకుండా అన్ని వర్గాల వారికి, అన్ని ప్రాంతాల వారికి సమాన న్యాయాన్ని చేయాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఆ నిధంగా చేసినట్లయితే ఏజన్సీ ప్రాంతంలో కూడా సాగునీటి సదుపాయం కల్పించడానికి అవకాశం పుంటుంది.

ఇక త్రాగు నీటి విషయానికి వస్తే, త్రాగునీటి సదుపాయాన్ని కల్పిస్తామని, అదే నిధంగా సాగునీటి సదుపాయాన్ని కూడా కల్పించేందుకు ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపిస్తామని ప్రభుత్వం చెబుతోంది. నేను ప్రాతినిధ్యం హిస్టోర్యు పాచేరు నియోజక వర్గంలోనే 305 గ్రామాలకు ఈ రోజుకి కూడా ఒక్క బోర్డ్‌వెల్ కాని, పెల్ కాని, ఏర్వాటు చేయలేదు, వారికి ఎటువంటి సదుపాయమూ లేదు. గిరిజన ప్రాంతాలలో సాగునీటి సదుపాయం కల్పించడానికి బడ్జెట్ ఎలోకేప్పెన్ట్ రు.102 కోట్లను కేటాయిస్తున్నామని గత శాసన సభ బడ్జెట్ సమావేశాలలో సభా ముఖంగా తెలియజేసారు. వచ్చేది వేసవి కాలం. త్రాగునీరు లేక ఇప్పుడే ప్రజలు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఆ 305 గ్రామాలలో త్రాగునీరు లేక, స్వాతంత్యం రాక ముందు బురద నీరు త్రాగారు. స్వాతంత్యం వచ్చిన తరువాత కూడా వారు బురద నీరే త్రాగుతున్నారు. జంతువులూ అదే నీరు త్రాగుతున్నాయి.

అందుచేత బడ్జెట్ ఎలోకేప్పెన్ట్ గిరిజన ప్రాంతాలకు మంజారు చేస్తామని చెప్పిన రు.102 కోట్ల మొత్తాన్ని పెంటనే మంజారు చేయాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈ నిధంగా త్రాగునీటి సదుపాయం, సాగునీటి సదుపాయం కల్పించడానికి, గిరిజన ప్రాంతాలలోని ప్రజలను నిర్వాసితులను చేయకుండా సరియైన ముందు జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకుని, అన్ని వర్గాల వారికీ మేలు చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఏది ఏమైనా ప్రభుత్వం సాగునీటి ప్రాజెక్ట్లకు సంబంధించి ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ వహించి 26 ప్రాజెక్ట్లను నిర్మించేందుకు తలపెట్టడం చాలా శుభమాచకం. రైతులకు మేలు చేసే ప్రయత్నమిది. మైదాన ప్రాంతాలలో పున్న వారికి ప్రత్యేక శ్రద్ధతో ప్రభుత్వం పథకాలను అమలు చేస్తున్న విధంగానే అన్ని ప్రాంతాల వారికి అన్ని పనతులూ కల్పించే నిధంగా ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధను చూపించాలని కోరుతూ నాకు ఈ అవకాశం కల్పించిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వై.పెంకబేశ్వర రెడ్డి (సత్తెనపల్లి): అధ్యక్షా, గత వారం రోజుల నుండి ఇరిగేస్వర్ ప్రాజెక్ట్ల టెండర్ల మీద డిస్ట్రిక్షన్ జరుగుతోంది. నేను ప్రత్యేకంగా టెండర్ విధానం మీదనే మాట్లాడ దలచుకున్నాను. గత 5 సంవత్సరాల నుంచి నేపణల్ హైవేస్ ప్రాజెక్ట్లలో ప్రవేశపెట్టిన ఇ.పి.సి. సిస్టమ్సు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇరిగేస్వర్ డిపార్ట్మెంట్లో కూడా ప్రవేశపెట్టింది. గత ప్రభుత్వం దేవాదుల ప్రాజెక్ట్కు ఇ.పి.సి. సిస్టమ్ ద్వారా టెండర్లు పిలవడం, అందులో ఇద్దరు క్వాలిఫై కావడం జరిగింది. ఆ క్వాలిఫైకేషన్లో కూడా ఒకరిని టెండర్ కండిషన్సు పులైఫర్ చేయలేదని రిజ్క్ చేసి ఒకే టెండర్ను అది కూడా ఎస్టిమేషన్ దాటి యాక్సెస్ చేయడం జరిగిందని సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

అట్లాగే ఈ రోజున రాజశేఖర రెడ్డిగారు గత ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన ఇ.పి.సి. సిస్టమ్సు తీసుకుని, అదే సిస్టమ్సు మన ప్రభుత్వం కూడా ఫాలో అయితే ఇద్దరే క్వాలిఫై అపుతారు. ఆ విధానంలో ప్రభుత్వం కొన్ని నిబంధనలను సడలించాలనే ఉద్దేశ్యంతో కొన్ని ఆర్థిక విధానాలతో సంబంధం లేకుండా కేవలం రిజిస్ట్రేషన్ ఒకటి, ఐ.ఎస్.ఎస్.లో రెండు ప్రభుత్వం సడలించడం వల్ల

కాంట్రాక్టర్లు పెరగడం, ఆ రకంగా కాంపిటీషన్ పెరగడం జరిగింది. కానీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వారు పదే పదే టెండల్లో గోల్ఫ్మాల్ జరిగింది, ఇంకా సడలించాలని అంటున్నారు. ఆ విధంగా సడలింపు చేసుకుంటూ పోతే ఏ స్టేజ్ కు అయినా పోవచు.

కానీ ప్రభుత్వానికి కొన్ని లిమిటేషన్స్ పుండడం వల్ల ఆ లిమిట్స్ లో కాంట్రాక్టర్లను సెలక్ట్ చేయడం జరిగింది. ప్రాజెక్ట్లను సత్వరమే పూర్తి చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో తొందరగా అయ్యే విధానాలను ఆలోచించి ఈ 9 మందినీ సెలక్ట్ చేయడం జరిగింది. కానీ ఆ విషయాలలో కోర్ట్లను అప్రోచ్ అవడం మనం చూస్తునే పున్నాము. హైకోర్ట్ ఇచ్చిన జడ్జమెంట్స్ నుప్పిం కోర్ట్కు వెళ్లవచ్చు కదా అని తెలుగుదేశం వారున్నారు. నుప్పిం కోర్ట్కు వెళితే గతంలో కాంట్రాక్ట్ యాక్సెస్ చేయబడిన కాంట్రాక్ట్ నష్టపరిహారం సేరుతో మళ్ళీ కోర్టుకు పోయే అవకాశం ఎక్కువగా పుంటుంది. ఆ విధంగా ప్రాజెక్ట్లు స్టోర్ కాకుండా, అని అట్లానే నిలిచిపోవడానికి, తద్వారా ఈ ప్రభుత్వం అపఖ్యాతి పాలు కావాలని తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం కోరుకుంటూ పుండడం, కేవలం నీటి పారుదల ప్రాజెక్ట్లు పూర్తికావడం పట్ల తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి పున్న చిత్రశుద్ధి ఏమిటనేది తెలియజెస్టోండని సభ దృష్టికి తీసుకుపసున్నాము.

సా.5.30

ఒకవేళ మనం నుప్పిం కోర్ట్లో అపై చేస్తే కం ట్రాక్టర్లుకి విరుద్ధంగా వెళితే, దాదాపు ఈ మూడు నెలల నుండి జరుగుతున్నామన్ని కూడా చూస్తే మేము ఏ ప్రాజెక్ట్ మీద కాన్సన్స్ ట్రేట్ చేయులేము. కాబట్టి ఒకవేళ కోర్ట్కి వెళితే కాంట్రాక్ట్ ను విరుద్ధంగా వస్తే వారు ఖచ్చితంగా కాంపెనీస్ వేరుతో మళ్ళీ కోర్ట్కి వెళితే ప్రాజెక్టులు అయ్య పరిష్ఠితిలో కూడా కంప్లెక్స్ అయ్య పొబీషన్ లేకుండా ఉండడం కోసం తెలుగుదేశం పార్టీ పదే పదే ఈ విషయాన్ని ప్రస్తావిస్తున్నారు. అలాగే చంద్రబాబునాయిడుగారు ఎన్నో ప్రాజెక్టుల గురించి మాటలాడారు. గత ప్రభుత్వ హాయాంలో ఎంత అవినీతి జరిగిందనే దానిని ఒక్కసారి తెలుగుకోవలసిన బాధ్యత వారికి ఉంది. గత ప్రభుత్వ కాలంలో 1999లో ఉత్తరయ్య నెం:23 ప్రవేశపెట్టి 2ఎన్వ్-బిఅని పెట్టుకుంటూ, టర్మినర్ మొత్తాన్ని అలాగే ఇప్పుడున్న కంపెనీలను తీసుకొని అనగోయింగ్ని ఒక చేట మైన్ చేసుకుంటూ, పోవడంతో ఒకరు లేక ఇద్దరు తప్ప ఎక్కడా క్వాలిఫై కాలేదు.

అసలు గత 5 సంవత్సరాల్లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అన్ని టెండర్స్ ని ఆర్ అండ్ బి కానీ, ఇరిగేషన్ నికానీ, పంచాయితీరాజ్ నికానీ ఏ వని తీసుకున్నా కేవలం ఒకరిద్దరు క్వాలిఫై అవ్వడం జరిగింది. దానికి కారణం ఈ.పి.సి. సిస్టం లేకపోవడం, పదే పదే పారదర్శకతను ప్రవేశపెట్టి కంట్రాక్ట్ ను తింటారని తెలుగుదేశం ఒక్కసారి ఆలోచించి ఆ మైన్ విధానాన్ని రద్దు చేస్తూ, కాంట్రాక్ట్ ను ఎక్కువ అవకాశం కల్పించి అవినీతి జరగకుండా చూసే అవకాశాన్ని ఆ రోజున తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం కోల్పోయింది. ఈ రోజున ఈ.పి.సి., సిస్టం వల్ల నిర్ధిష్టమైన కాలంలో ప్రాజెక్ట్ పూర్తి చేయడంవల్ల ప్రాజెక్ట్కాస్ట్ ఎంతో తగ్గే అవకాశం ఉంది. అలాగే అప్పుడు పాత సిస్టంలో శ్రీశైలం సెకండ్ పవర్సాఱ్ ని మూడు, నాలుగు సంవత్సరాల్లో పూర్తి చేయాలని అనుకున్నా మనం పెట్టుకున్న సిస్టంలో 12 సంవత్సరాల పాటు ఎస్క్రోప్ వేరుతో 400 శాతం హాచ్చిందన్న సంగతి సభా దృష్టికి తీసుకుపసున్నాము. ఎందుకంటే, ఆ రోజున దాదాపు రు.160 కోట్ల ఎస్ట్రోమేట్ అయితే రు.660 కోట్ల పైన పేమెంట్ చేశారనీ, అది రిపైజ్ తోనూ, ఎస్క్రోప్ నోనూ ఆ ప్రాజెక్ట్ ని ఎంతో డిలే చేసి కాంట్రాక్ట్ కి అధిక మొత్తం ఇచ్చే అవకాశం ఉండింది.

కానీ ఇప్పుడు ఉన్న ఈ.పి.సి. సిస్టంలో వర్క్స్ ని పూర్తి చేసే అవకాశం ఉంది. ఈ ప్రాజెక్టులు త్వరగా పూర్తి అయితే రాజశేఖర రెడ్డిగారికి ఎక్కడ కీర్తి దక్కుతుందోనని తెలుగుదేశం పార్టీవారు పదే పదే అడ్డం తగులుతూ ఈ సిస్టంని మార్చాలని కోరడం పాత విధానంలోనే టెండర్స్ ని పెట్టాలని పదే పదే కోరడం భావ్యం కాదు. ‘అప్పుకు’ టెండర్ వర్క్స్ లో కూడా తెలుగుదేశం పదే పదే 10 శాతం ఇచ్చామని చెబుతున్నారు. ఒక్కసారి రేట్లు చూసినట్లయితే, అప్పుకు టెండర్లో దాదాపు 10 శాతం సేరుతో 38 శాతం నామినేషన్ ఎక్స్స్ ఇచ్చారు. కొమ్మెన్టేలువారికి 10 శాతం, అడ్డినిప్రైప్ పార్టీలకు 10 శాతం, పవర్ ఛార్జీల పేరుతో 8 శాతం దాదాపు 30 శాతం ఎక్స్స్ గత తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం ఇచ్చారు.

ఇప్పుడు ఈ.పి.సి వల్ల టైమ్ బోండ్ తో వర్క్ పూర్తి అవ్వడం కాకుండా, ప్రాజెక్ట్ త్వరగా కావడం, ప్రాజెక్ట్ కాస్ట్ కూడా మళ్ళీ తిరిగి ప్రభుత్వానికి వచ్చే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి ఈ.పి.సి సిష్టం వల్ల మనం ప్రోసెండ్ అనుతున్న ఈ సిష్టం వల్ల రాజశేఖరరెడ్డిగారి ప్రభుత్వానికి ఎంతో కీర్తి, ఆదాయం వస్తుంది. ఆ విషయాన్ని మర్చిపోరాదు. ఎస్క్రోప్స్ సిష్టం వల్ల మనకు డిలే అయిన శ్రీశైలం ప్రాజెక్ట్ వల్ల అంటే 1995లో పని పూర్తి అయితే, హైదర్ సిష్టంలో దాదాపు ప్రతీ రెండు సంవత్సరాల్లో ప్రాజెక్ట్ కాస్ట్ మొత్తం వస్తుంది. ఆ విధంగా, 1995లో ప్రాజెక్ట్ పూర్తి అయితే, ఈ రోజున ప్రాజెక్ట్ కాస్ట్ డబుల్ కాస్ట్ విద్యుత్ ద్వారా వచ్చి ఉండేది. ఆ విధంగా ప్రభుత్వం ఎస్క్రోప్స్ తో కంట్రాక్టర్ రివైజ్ రేట్ ఇస్తూ, ప్రాజెక్ట్ డిలే చేసిన విధానం ఒక్కసారి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం గుర్తు చేసుకోవాలి.

గత హాయాంలోని కాంట్రాక్ట్ సిష్టంని ఈ రోజున ఉన్న ఈ.పి.సి. సిష్టం గురించి మాటల్లాడుతూ, నభ దృష్టికి తెలుపుతూ చంద్రబాబునాయిదుగారు పదే పదే స్పీకర్ దృష్టికి తెస్తూ, వీటన్నింటిని టేబుల్ ముందు పెడితే రుజువు అనుతుందని అంటున్నారు. కానీ సబ్ కాంట్రాక్టర్కి 20 శాతం ఇచ్చి తెచ్చుకుంటున్నారని అంటున్నారు. గత ప్రభుత్వ హాయాంలో చూస్తే, 40, 50 శాతం ఇప్పడం జరిగింది. అవన్నీ రుజువుతో ఉన్నాయి కాబట్టి 20 శాతం ఈ కాంగ్రెస్ వారు తెచ్చుకుంటే, 40, 50 శాతం అంటే వారు ఎంత తిన్నారు. ఒక్కసారి అది గుర్తు చేసుకోవాలని అంటున్నాను. ఈ ఈ.పి.సి సప్పం వల్ల ప్రభుత్వానికి ఎంతో ఆదాయం వస్తుంది. నాకు మాటల్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

డా. ఎన్. జనార్థనరెడ్డి: అధ్యక్షా, నేను కేవలం 10, 15 నిమిషాలు మాత్రమే మాటల్లాడతాను. నాకు సందేహాలు, ధర్మ సందేహాలు కలిగాయి. సందేహాలకు మంత్రిగారు సమాధానం ఇవ్వాలి. ధర్మ సందేహాలకు ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం ఇవ్వాలి. దేవాదుల ప్రాజెక్ట్లో ఈ.పి.సి. మేము ప్రవేశపెట్టామని చెబుతున్నారు. దేవాదుల ఈ.పి.సి కండిషన్స్ వారు ఫాలో అయ్యారాలని అడుగుతున్నాము. మనం పెట్టేపుడు టోటల్గా డీటెయిల్ ప్రాజెక్ట్ రిపోర్ట్ తయారుచేసి మొత్తం పూర్తిగా గ్లోబల్ టెండర్స్ ని పిలిచి ఆ టెండర్స్ వచ్చిన తరువాత అన్ని వెరిష్ట చేసిన తరువాత ఆ పారదర్శకతతో దీనిని ఇప్పడం జరిగింది. ఆప్కాస్ట్వారితో ఎస్టిమేట్ తయారు చేయించడం జరిగింది. ఇదీ ప్రభుత్వం సంస్థ. తెలుసుకోమని వారికి చెబుతున్నాను.

ఈసిన కూడా ఒక్కటే అనేది ఒక్కసారి గౌరవ సభ్యులు తెలుసుకుంటే మంచిదని మనవిచేస్తున్నాను. నా సందేహాలకు వస్తే, ట్రీ క్వాలిష్ట్యూండ్ ఇందులో ఆహారానించారు. ఇద్దరు మాత్రమే క్వాలిష్ట్యూ అయ్యారు. ఇంకోకరికి రిలాఫ్స్ ఇచ్చారు. మంత్రిగారు చెప్పాలి. ఈ రిలాఫ్స్ ఇచ్చినపుడు ఏమయినా లీగల్ బీసియన్ తీసుకున్నారా, అడ్వకేట్ జనరల్ని సంప్రదించారా, వీలుందా లేదా అనేది ప్రభుత్వం కనీస ధర్మంగా అలోచన చేయాలి. ఏమయినా లీగల్ అడ్డోజ్ తీసుకున్నారాలని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాము. ఈ నా సందేహాన్ని నిప్పుత్తి చేయమని అడుగుతున్నాము.

I would like to cite a judgment of the Supreme Court. A judgment was delivered in Civil Appeal No. 4921/2000 dated 15-1-2001 by Sri Syed Shah Mohammed Quadri and S..M. Punkan,. West Bengal Electricity Board is the appellant and Patel Engineering Co. Limited and others, respondents. దీనిలో కాన్స్టిట్యూషన్ ఆఫ్ ఇండియా ఆర్డికల్ 14. Global tenders, instructions given to bidders to be complied with scrupulously. Relaxation or waiver of rule unless so provided under ITB would impair fair rights. Relaxation or exemption of a rule or condition unless so provided under. Instructions given to bidders by the State or its agencies in favour of one bidder would create justifiable doubts in the minds of other bidders would impair the rule of transparency and fairness and provide room for manipulation to suit the whims of the State agencies in picking and choosing a bidder for awarding contracts as in the case of distribution, bounty or charity. Such approach should always be avoided. Where power to relax or waive a rule or condition exists under the rules, it has to be done strictly in compliance with the Rules,

adherence to instructions given to bidders or rules in the best principle to be followed which is also in the public interest.

సౌ.5.40

2001వ సంవత్సరంలో సుట్టిం కోర్టు క్లియర్గా చెప్పింది. రిలాఫ్ చేసే విధానానికి మీరు ఏ అడ్వైట్ జనరల్ని అడిగిన, లీగ్ ఒప్పినియన్ తీసుకున్న వారు అస్తుడే సరిగ్గా అడ్వైట్ చేసే వారు. ఈ విషయంలో కూడా మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పాలి. నాకు ఒక సందేహం వచ్చింది. 51 ప్యాకేజీలు. తొమ్మిదింటిని పిలిచారు. 30 రోజుల గడువు ఇచ్చారు. 51 ప్యాకేజీలకు ఎంపిక చేసిన సవగ్రహాల వద్ద ఉన్న టెక్నికల్ అసిస్టెన్స్ ఎంత? ఎంత మంది సిబ్బంది ఉన్నారు. మీరేవిధంగా 30 రోజుల్లో ఈ 51 ప్యాకేజీలకు ఎస్ట్మెంట్ తయారు చేశారని అడుగుతున్నాను. దీన్ని బట్టి చూస్తే, ఈ 51 మంది కూర్చొని లాట్స్ తీసుకొని, నీవు 3,4 సైట్ సీయింగ్ చేయి, నీవు మరో మూడు, నాలుగు సైట్ సీయింగ్ చేయి అని అనుకొని, ఆ తరువాత టెండర్లు వేసుకొనే విధానానికి ఒకవేళ పాల్పడితేనే ఇదంతా అపుతుంది కదా. మీరు డిటేల్స్ ప్రాజెక్టు రిపోర్టు ఒకటైనా చేశారా? లాట్స్లో వేసుకొన్నారా? లేదా? ఏ విధంగా కాంపటీషన్ క్రిమెట్ చేశారని చెప్పుకొంటున్నారు. 30 రోజుల సమయాన్ని ఇచ్చి, 51 ప్యాకేజీలకు ఏ విధంగా ఎస్ట్మెంట్ తయారుచేసుకొన్నారో తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, నాకు కొన్ని ధర్మ సందేహాలు కలుగుతున్నాయి. మీ ద్వారా ఒక కాపీ ముఖ్యమంత్రి గారిగ్రామంలో ఒక కాపీ అధిక శాఖలు మంత్రి, పెద్దలు రోజయ్య గారిగ్రామంలో ఒక కాపీ మంత్రి లక్ష్మయ్య గారిగ్రామంలో పంపిస్తున్నాను.

(డా. నాగం జనార్థనరద్ది గారు కొన్ని ప్రతులను అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్న షైర్పున్ శ్రీ డి.శ్రీధర్బాబు గారిగ్రామం అందజేశారు.)

ఇక్కడ వీరు సమాధానం చెప్పి, రాష్ట్ర ప్రజల అనుమానాలు నివృత్తి చేయగల్లుతారా? ఈ సవగ్రహాలపై కోర్టులో కేను పెడితే 8.10.2004నాడు ప్రోకోర్టు ధర్మాస్తునం, ఒకటన క్యాటగిరి పై మధ్యంతర ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. దాంట్లో ఏమి చెప్పారంటే, Award of contracts if any, would be subject to the result of the Writ petition అని క్లియర్గా చెప్పింది. మీరు టెండర్లు ఓపెన్ చేశారు. 20వ తేదీ నుండి 51వ ప్యాకేజీనకి 21 ప్యాకేజీలు అవార్డు ఇస్తూ అగ్రిమెంట్ చేశారు. ఇది కోర్టు మధ్యంతర ఉత్తర్వులను ఉట్లంఫుంచడం కాదా. దీనికి అధికారులు బాధ్యులా? మంత్రి గారు బాధ్యులా? ముఖ్యమంత్రి గారు బాధ్యులైన వారిపై చర్య తీసుకొంటారా? మంత్రి గారు బాధ్యత వహిస్తూ రాజీనామా చేస్తారా? ముఖ్యమంత్రి గారు వారిని డిస్టిన్షన్ చేస్తారా? అధికారులపై ఏ చర్య తీసుకొంటారు? ఇది కంటెంట్ అఫ్ కోర్టు క్రింద రాదా? వచ్చినప్పుడు ఎట్లా అలో చేశారు. ప్రభుత్వాన్ని గుడ్డిగా నడిపిస్తారా? కోర్టు మధ్యంతర ఉత్తర్వులు ఉంటే, 21 ప్యాకేజీలకు ఎందుకు అగ్రిమెంట్ చేశారు. ఇదంతా కాంట్రాక్టర్స్ కు ముక్కెనట్లు కాదా? atleast agreement చేశారు. ఒకవేళ అవార్డు ఇచ్చారనుకొంటే, దీంట్లో subject to the disposal of the Writ Petition అని క్లాజ్ పెట్టాల్సింది. దాన్ని ఎందుకు పెట్టలేదు. ఇది clear గా connivance with the contractors అని ప్రూవ చేస్తోంది.

(అంతరాయం)

సభలో ముఖ్యమంత్రి గారు లేరు. అదిగో పైనాన్ మినిస్టర్ గారిగ్రామ అర్థమయినట్లుంది. ముసి ముసి సన్మాలు సమూలు తున్నారు. ఒకవేళ సి.ఎమ్. గారు పోతే, ఆ సీటు అవతలకు మారుతుందేమో అని....

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మయ్య : - అధ్యక్షా, ఆయన మొదట సందేహం అన్నారు. ఆ తరువాత ధర్మ సందేహం అన్నారు. ఆరోపణలు మాత్రం తాను చేసినట్లు, తాను చూసినట్లు ఇక్కడ మాటలుతున్నారు. నరే. వీరడుగుతన్న వాటన్నిటికి సమాధానం చెప్పుతాను.

డా.ఎన్.జనార్థనరెడ్డి :– ఇని చూసేవి కావు. అగ్రమెంట్స్ ఎందుకు చేశారో చెప్పండి. అగ్రమెంట్లో చేసింది వాస్తవం కాదా. ఈ క్లాబ్ పొందుపరచింది వాస్తవం కాదా. కండీపసల్ అవార్డు, అగ్రమెంట్ ఎందుకు చేయలేదు. నన్ను తప్పు పట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. లక్ష్మియ్ గారూ ఇది మంచి పని కాదు. ప్రై కోర్టులో పేరా 49 followed by అడీపసల్గా జడ్జిమెంట్ ఇచ్చారు. ఈ రెండు జడ్జిమెంట్స్ ఒకేసారి ప్రనోస్ చేశారు. కోర్టు జడ్జిమెంట్ పచ్చిన తరువాత *in toto implement* చేయాలి కదా. చేయకుండా ప్రెస్గా *pre qualification*కి *fresh* గా బిడ్ పిలిచారు. కానీ క్యాస్పిల్ చేయమని చెప్పినా 21 ప్రైకేచీల్లో చెప్పింది కాస్పిల్ చేయకుండా ఉంచారు. దీని మతలబేమిటి? దీని వెనుక ఉందేమిటి? ఇని మీరు చెప్పాల్సిన అవసరం ఉంది. దీనికి మంత్రి గారు, ముఖ్యమంత్రి గారు, ఎవరు బాధ్యలో ప్రజలకు సరిగ్గా చెప్పాల్సిన అవసరం ఉంది. ముఖ్యమంత్రి గారు ఎందుకు చెప్పాలంటే, 21 ప్రైకేచీలను క్యాస్పిల్ చేయకుండా, అలాగే పెడితే, ఎవరూ రారాని అనుకొన్నారా? క్యాల్ప్రైడ్ బిడ్ లో పిలిస్తే ఎవరు రారు అనుకొన్నారు. కానీ ఆఖరు తేదీ అయిన 2వ తేదీ నాడు 16 మంది వచ్చారు. ప్రభుత్వం బెంబేలెత్తి పోయింది. కాంట్రాక్టర్ నవగ్రహాలను కోర్టుకి పంపి ఆర్డరు తీసుకొన్నారు. ఆర్డర్ పాజిటీవ్ గా వస్తుందని, ఒకవేళ క్యాస్పిల్ చేసి ఉంటే, మళ్లీ 21 ప్రైకేచీలు ఎట్లా పునరుద్ధరిస్తున్నారో కోర్టుకి సమాధానం చెప్పాల్సిన బాధ్యత మీకు ఉంది. మీరు, మీ అడ్వైట్ జనరల్ కానీ కోర్టుదృష్టికి తీసుకురాలేదు. రెండవ క్యాటగిరికి, నొందటి క్యాటగిరికి 21శాతం ఏదైతే వ్యతాపం ఉందో, దాన్ని కోర్టు దృష్టి ఎందుకు తీసుకురాలేదు. రూ.1300 కోట్ల ధనాన్ని ప్రభుత్వం ఎందుకు పృథివీ నష్టింది. కాంట్రాక్టర్లు లాభ పడుతున్నారు. దీనిని అరికట్టడానికి ఎందుకు ప్రయత్నం చేయలేదు. దీని భావమేమిటి తిరుమలేశా. ఆ తిరుమల నెంకటేశ్వరుడే చెప్పాలి. వీరి నోటి సుండి సమాధానం వస్తుందని నేను అనుకోవడం లేమ.

(అంతరాయం)

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ :– జనార్థనరెడ్డి గారు ధర్మ సందేహాల లిష్ట్ సుండి మాకు ఒక ధర్మ సందేహం చెప్పింది. ఏలేరు కుంభకోణంలో పోతినాయుడు కూడా కోర్టుకి వెళ్లారు. వార్షిక ఎవరు పంపించారు. మీరు పంపించారా? జనార్థనరెడ్డి గార్చి చెప్పమనండి. ఆయన పోతినాయుళ్లి కోర్టుకి పంపిస్తే మిగతా వార్షిక పంపించినట్లు ఔతుంది.

డా. ఎన్.జనార్థనరెడ్డి :– మా కన్నా లక్ష్మీనారాయణ గార్చి పెద్ద సందేహం చెప్పింది. ఈ సమయంలో వారు మాట్లాడడం ధర్మమా? అయ్యా మీరు దొంగలు అంటే, ఆ దొంగ తనం చేసింది ఎవరు? అంటే ..... ఇది 46 వేల కోట్లకు సంబంధించింది. లక్ష్మీనారాయణ గారూ, కోర్టు ఇంటీరియం ఆర్డర్ ఇచ్చింది.

(గౌ. సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు.)

అధ్యక్ష, మీరు సభలోకి వచ్చారు. నాకు సంతోషంగా ఉంది. ఎందుకంటే, మీరు మాకు ఎక్కువ సేపు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇస్తారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :– జనార్థనరెడ్డి గారు, హోబ్ చాలా క్వయట్ గా నడుస్తుంటే ఎవరు మాట్లాడుతున్నారో అని వచ్చాను. You have really surprised me. Please keep it up.

డా. ఎన్.జనార్థనరెడ్డి :– అధ్యక్ష, కన్నా లక్ష్మీనారాయణ గార్చి సందేహం చెప్పింది. ప్రై కోర్టులో ఆర్గ్యమెంట్ అయిపోయాయి. జడ్జిమెంట్ రిజర్వ్ చేశారు. తొందరపడి అగ్రమెంట్ ఎందుకు చేసుకొన్నారన్నదే ధర్మ సందేహం. అవార్డు పోస్ట్ చేసుకొన్నారు. దీనికి సమాధానం చెప్పమనండి. ఆయన ఏదేదో మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ :- సబ్బు విషయంలో, టెండర్ల విషయంలో, సందేహం వచ్చి అడిగి, అంతటితో ఆపితే సరిపోతుంది. కానీ, మీరు కోర్టుకి పంపించారంటే... గతంలో ఏలేరు కుంభకోణంలో పోతినాయిదు కోర్టుకి పెళ్లినప్పుడు మీరు పంపించారా? అప్పటి ముఖ్యమంత్రి గారు ఏమి చెప్పిరంటే, మా సెక్రెటరీ సంతకం పెట్టమంటే, నేను పెట్టానని అన్నాను. మీరు అడిగిన దానికి సమాధానం చెపుదామనే చెపుతున్నాము. మీ ధర్మ సందేహంలో, మీరు పంపించారా అంటేనే, నేను అడుగుతున్నాను.

సా. 5.50

డా. ఎన్. జనార్థన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గతంలో ఈ విషయం చర్చకు వచ్చింది. అప్పుడు వారు సందేహాలు అడిగారు. మేము జవాబు ఇచ్చాము. అప్పుడు మా ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు వాళ్లు అడిగారు. ఈ రోజు నేను ఒకటే అడుగుతున్నాను. చిన్న చిన్న విషయాలు అడుగుతున్నాను. కోర్టులో ఒకసారి ఆర్ధమొంట్ కు, జడ్జమొంట్కు కొన్ని రోజులు పడుతుంది. అని ఇంతింత లాపు పుస్తకాలు, వాల్యూమ్స్ ఉంటాయి. వాటిని ఎలా చూసారో, అధికారులూ మంత్రులా అందరూ రాత్రికి రాత్రి మొత్తం వాటిని నిద్రలో చూశారేమో, కంప్యూటర్ పెట్టుకుని చూశారేమో? మెదడులో కంప్యూటర్ పెట్టుకుంటే అప్పుతుంది కానీ లేకపోతే కాదు. మరి వారు ఎలా చూశారో. ఎందుకు అంత తొందరపడి ఒకటి రెండు దినాలలో అవ్వార్లు ఎలా చేశారు? ఎందుకు చేశారు? వారికి టెండర్స్ ఎలా ఇచ్చారు? ఇది కక్కుర్తి కాదా? ఎలా సార్? దీనికి సమాధానం చెబుతారా?

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి : అధ్యక్షా..

డా. ఎన్. జనార్థన్ రెడ్డి : I am not yielding.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, టెండర్లో నాకు సందేహం వచ్చింది. వారికి ధర్మ సందేహం వచ్చినట్లుగా నాకు కూడా సందేహాలు వస్తున్నాయి. టెండర్లో మంత్రికి గానీ, గపర్చమొంటుకు గానీ సంబంధం ఉంటుందా? టెండర్సును ఆఫీసర్లు చూసుకుంటారా? లేక వారే చూస్తారా? అంటే, మీ ప్రభుత్వంలో మీరు ఏమెనా టెండర్సు పెరిపై చేశారా? మీరూ, మీ ముఖ్యమంత్రి గారూ కూర్చుని టెండర్సును ఎలాట్ చేశారా? అప్పుడు మీరు ఎలాట్ చేసి ఉంటే చెప్పండి. నిజానికి టెండర్సు విషయాలను ఆఫీసర్లు చేస్తారా, మంత్రులు చేస్తారా సమాధానం చెప్పండి.

డా. ఎన్. జనార్థన్ రెడ్డి : దీనికి మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పాలి. చీఫ్ విఎస్ కాదు. చీఫ్ విఎస్కు ఏమీ సంబంధం లేదు. మేము మంత్రిగా ఉన్నాము. ఆయన ఎప్పుడూ మంత్రిగా లేరు. సార్, ఇక్కడ ప్రత్యేకత ఉంది. ప్రతి విషయం ముఖ్యమంత్రి గారి ఆఫీసులోనే టోటల్గా మానిటర్ చేసింది. టెండర్సు ఎన్ని వచ్చాయి, ఎన్ని పోయాయి, ఎన్ని క్వాలిఫికేషన్ ప్రకారం వచ్చాయి. క్వాలిపై అయ్యాయి, ఎన్ని క్వాలిఫికేషన్ ప్రకారం రాలేదు అన్నపాపి మొత్తం సి.ఎమ్. ఆఫీసులో చేసినప్పుడు, సి.ఎమ్. కు సంబంధం లేదు అంటే ఎలా? తర్వాత, కోర్టు ఇచ్చిన ఉత్తరులు ఉన్నా, వాటిని ధిక్కరించి ఆ 21 ప్యాకేజీలకూ, అవ్వారు ఇచ్చి అగ్రిమెంట్ చేసిన వారు ఎవరు? పోనీ అధికారులా? అయితే వారికి ఏమిటి శిక్ష? వారిని శిక్షించకుండా వట్టిగా వదలి పెడతారా? నిజానికి ఆ రోజు ఈ 21 ప్యాకేజీలకు అగ్రిమెంటు చేసుకోకుండా ఉండి ఉంటే, ఈ రోజు అని కూడా క్వాలిపై అయ్యాపి. మరి ఇని క్వాలిపై కాకుండా అడ్డుకున్నది ఎవరు? దీని వెనుక ఉన్నది ఎవరు? దీని వెనుక ఉన్నవారు ఎవరు? తర్వాత దానికి బాధ్యత వహించక తప్పదు. ఈ రోజు కాదు రేపు సుధీం కోర్టే ఆ విషయం చెబుతుంది. ఈ వేళే నేను చెబుతున్నా. మీ ముఖ్యమంత్రిని విడిచిపెట్టం. పాపం జనార్థన్ రెడ్డి 20 మెడికల్ కాలేజీలు ఇస్తే మీరు వెనుకబడి ఏమీ అనకుండా సస్పెన్షన్ చేయించారు. ఈ రోజు మీరు... ఏలేరు స్కూల్, వేల కోట్ల రూపాయల స్కూల్ గురించి చెబుతున్నారు. తర్వాత మీరు బాధ్యత వహించాల్సిందే. బాధ్యత వహించి మంత్రి గారు రాజీనామా చేస్తారా అని అడుగుతున్నా. లేకపోతే అక్కడి

అధికారులను డిస్క్యూ చేస్తారా? దాదారు రూ. 1300 కోట్ల ప్రజాధనం కంట్రాక్టుల పాలు కాకుండా నుహీం కోర్టు వాళ్లు కాపాడతారా? లేదా? నిజంగా మీకు చిత్త శుధి ఉందా? ఉంటే నిరూపించుకోండని చెబుతున్నాను. ఈ రోజు నాకు తెలుస్తుంది సార్. ఈ కంట్రాక్ట్స్ పక్కాన, కంట్రాక్ట్స్ పోయి కేవియేట్ వేశారు. అంటే ప్రభుత్వం కూడా వేసిందని పేపర్లో వచ్చింది ఎవరిని ఉధరించడానికి ఈ కేవియేట్ వేసింది. కంట్రాక్ట్స్ ను ఉధరించడానికా? ఆ విషయం ప్రజలకు చెప్పాలి. చెప్పక పోతే ప్రజలు చూస్తున్నారు. రోశయ్య గారూ, మీరు నమ్మతున్నారు.

ఇంకోటి - నేను నిన్నటి నుంచి బయటకు పోకుండా ఇక్కడే ఉండి వింటున్నాను. మా సి.పి.ఎమ్. మిత్రులు మాట్లాడారు. వారు టెండర్సు రద్దు చేయమని చెప్పారు. మొత్తం ల్యాండ్ ఎక్సైజిషన్ అయిన తర్వాత పనులు ప్రారంభించాలని వారు చెప్పారు. అంటే వాళ్లు కూడా అడ్డు పడుతున్నట్టా? వారు అభివృద్ధి నిరోధకులా? వారు ప్రాజెక్టులకు వ్యతిరేకమా? సి.పి.ఐ తరఫున పెంకట రెడ్డి గారు మాట్లాడారు. ఆయన ఒక ధర్మ సందేహం పెలిబుచ్చారు. కొమిటెడ్డి రాములు, బిజెపి వారు, ఎమ్.ఐ.ఎమ్. వారు కూడా సందేహాలను పెలిబుచ్చారు. వారంతా సూటిగా కొన్ని ప్రశ్నలు వేశారు. వాటన్నింటికి సమాధానాలను ఖచ్చితంగా ఈ ప్రభుత్వం చెప్పాలి. ఇన్ని పార్టీలు అడిగినప్పుడు, అనుమానాలు ప్యాకం చేసినప్పుడు వారికి సమాధానం ఇష్టక తప్పుదు. టి.ఆర్.ఎస్ కూడా కొన్నిటిలో తమ అనుమానాలను ఎక్స్‌ప్రోఫెసర్ చేసింది. మీకు పారదర్శకత ఉంటే, నిజంగా మీకు దీనిలో ప్రమేయం ఏమీ లేకపోతే అడిగిన ప్రతి ప్రశ్నకూ జవాబు చెప్పవలసిన బాధ్యత ముఖ్యమంత్రికి, మంత్రి గారికి ఉంది. లేకపోతే ప్రజలు క్షమించరని నేను మనవి చేస్తున్నాను. పైనల్గా ఈ పార్టీలోని కొందరు పెద్దలు చెప్పారు. మీ పార్టీకి చెందిన మీ ఎమ్.పి. ఒకరు పేపర్లో ఎడిటోరియల్ రాశారు. అందులో దుర్యోధనుడితో పోల్చారు. రూ. 10 వేల కోట్ల ధన కైంకర్య యజ్ఞం అన్నారు. ఒకసారి ఆ ఎడిటోరియల్ చదువుకోండని చెబుతున్నాను.

ఈ రోజు చివరకు నా రికెస్టు ఒకటి. నిజంగా మీకు చిత్తశుధి ఉంటే నేను అడిగిన ధర్మ సందేహాలకు, ప్రశ్నలకు సరైన సమాధానం మీరు ఇవ్వాలి. ఆ సమాధానం రావాలంటే మీరు ఇచ్చే సమాధానం నిజమా కాదో తెలుసుకోవాలంటే మీరు ఈ టెండర్సు యొక్క మొత్తం రికార్డులను తెచ్చి స్పీకరు ముందు ఉంచాలి. మొత్తం అన్ని పార్టీల వారు చూసే విధంగా అవకాశం కల్పించాలని నేను డిమాండు చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీరు కంక్రెట్ చేయండి.

డా. ఎన్. జనార్థన్ రెడ్డి : సార్, ఇప్పుడు మా జిల్లాలో మేము చేసిన ప్రాజెక్టుల గురించి వారు ఏమేమో చెప్పారు. 1989 సంవత్సరంలో కల్వకుట్రి లో లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్కు 13 స్టేజ్లల లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ చేయాలి అన్నారు. సార్, ఈ రాష్ట్రంలో మేము గౌరవంగా చెప్పుకుంటాము. చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఎలిమినేట్ మాధవ రెడ్డి ప్రాజెక్టు ఈ నాడు రాష్ట్రంలో తీసుకు వచ్చారు. ఆ టెక్నాలజీ ఈ నాడు మాకు ధైర్యం వచ్చింది. 100 మీటర్స్ ఒక్కటే సారి 4, 5 ఫీట్ డయామీటర్ గల పంపులను చూస్తే మాకు ధైర్యం వచ్చింది. అక్కడికి పోయి చూసిన తర్వాత కల్వకుట్రికి మేము దీనిని పెట్టమని పట్టుపట్టి ముఖ్యమంత్రిని ఒప్పించి మా పనులు ప్రారంభించడం జరిగింది. అవి వచ్చిన తర్వాత ఈ నాడు దేవాదుల గానీ, ఆ టెక్నాలజీ చూసిన తర్వాత ప్రతి ఒక్కరూ లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ గురించి అడుగుతున్నారు. ఈ రాష్ట్రంలో మొత్తమొదటిగా 100 మీటర్స్ లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ఈ విధంగా తెచ్చింది, నీళ్లు ఇచ్చింది మేమే. ఆ ఘనత చంద్రబాబు నాయుడి గారికి దక్కిందని మనవి చేస్తున్నాను.

(అధికార పక్ష సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

ఎందుకు మన్సుగా మాట్లాడతారు? దాని తర్వాత మేము ఈ జిల్లాలో .... వారు ప్రతి సారీ ఇలా మాట్లాడతారు. అన్నిటికీ అడ్డం అంటారు. నేను సూటిగా అడుగుతున్నాను. మీరు ఈ నాడు భూమి పూజలు చేశారు. ఫౌండేషన్ పేశారు. ఒక సారి కూడా మేము అక్కడకు పోయి ప్లక్ కార్డులు పెట్టి అడ్డం పడటం లేదు. మంచి చేస్తే సహకరిస్తామని మేము చెప్పాం . కానీ మీరు చేస్తున్నది ఎలా ఉందో చూడండి. మన సోదరీమణి నేను తలవంచుకునే పరిస్థితి పస్తుందని అన్నారు. జనార్థన రెడ్డి ఎన్నడూ తప్పు చేయలేదు. తలవంచుకునే పరిస్థితి రాదు. నేను ఇన్ని మంత్రి పదవులు చేశాను. అన్ని ఔల్స్ వాళ్ల దగ్గరే , ఈ ప్రభుత్వం వద్దే ఉన్నాయి. నేను ఏ ఒక్క పొరపాటు అయినా చేశానా? నా తప్పు ఇది అని చూపండని మిమ్మల్ని అడుగుతున్నాను. ఈ రోజు బియ్యం బియ్యం అని మాట్లాడతారు. గతంలోనే నేను చెప్పాను. ఈ రోజు ఈ ప్రభుత్వానికి చెబుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారే నాకు పేరు పెట్టారు. ఈ రోజు ముఖ్యమంత్రి గారిని నేను అడుగుతున్నాను. నాకు పేరు పెడతామని అన్నారే. మీరు జ్యాడీపియల్ ఎంక్షయిర్కి ఆర్డర్ చేసుకోండని అన్నాను. మరి ఎందుకు పెట్టలేక పోయారు? ఈ రోజు సన్న అడగవలసిన అవసరం ఏమి ఉంది? ఒక్క గింజలో అయినా నేను ప్రాడ్ చేసినట్లు నామై పస్తే , నేను రాజీనామా చేస్తానని ఆరోజు చెప్పాను, ఈ రోజు చెబుతున్నాను. ఈ ధన కైంకర్యం పేర, అంటే ఈ జల యజ్ఞం పేరు మీద ఈ ముఖ్యమంత్రి గారు చేస్తున్న ధన కైంకర్య యజ్ఞంలో ముఖ్యమంత్రి గారు ఎన్ని వేలాది కోట్ల రూపాయలను కైంకర్యం చేశారు? ఎన్ని వేలాది కోట్ల రూపాయల ముడుపులు అన్నాని బయట పడకపోవు. నేను ఖచ్చితంగా చెబుతున్నా. మేము వాటిని బయటపెట్టి తీరుతాం . ఈ నోట్లు మింగేటువంటి ముఖ్యమంత్రిని ప్రజలు .....

(అధికార పక్షం నుంచి అంతరాయం)

MR. SPEAKER: Please take your seat. Janardhana Reddy garu please conclude. Any unparliamentary words will be expunged. You have to be restraint. Have you concluded? Please conclude now.

సా. 6.00

డా.ఎన్.జనార్థనరెడ్డి: అధ్యక్షా, సిపిఐ (ఎ) మిత్రం పక్షం టెండర్సు రద్దు చేయమన్నారు. టెండర్సు రద్దు చేసి పొరదర్శకంగా టెండర్సు పిలవాలి, పిల్చినప్పుడు మాత్రమే న్యాయం జరుగుతుంది. నా ప్రశ్నలకు ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం థర్మసందేహాలకు ఇవ్వాలి . సందేహాలకు మాత్రం మంత్రిగారు ఇప్పే సరిపోతుంది అని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి కోట్ల సుజాతమ్మ (డోస్): అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన జనార్థనరెడ్డిగారికి ఒక చిన్న మాట చెబుతున్నాను. నేను ఆయన పేరు పెట్టి అనలేదు. ఈ రోజు ముఖ్యమంత్రిగారిని మా పార్టీని అవమానం చేస్తున్నారు. ప్రాజెక్టులు కట్ట లేరని అంటున్నారు. ప్రాజెక్టులు కట్టి చూపిస్తామని ఆ రోజు మీరు తలదించుకుంటారని అన్నాను. తప్ప వేరే విషయం అనలేదు. ఎవరెవరు అయితే మమ్మలను విమర్శిస్తున్నారో వాళ్ల అందరికి నేను చెబుతున్నాను.

శ్రీ వి. పురుషోత్తమరెడ్డి(రామస్వామి): జనార్థనరెడ్డిగారు చాల మంచి వారు. అంటే ఆయన మాట్లాడితే అన్నం తిన్నట్లు పుండు, బియ్యం బుక్కినట్లు ఉంటుంది అంతే తప్ప వేరే ఉండదు.

(అంతరాయం)

మిష్టర్ స్పీకర్: మిమ్మలను చూసి మీకు వారికి ఏమి స్నేహమో కాని వట్టి రిమార్కు చేశారు తప్పు ఇంకా ఏమి లేదు.

శ్రీ యి. పురుషోత్తమరెడ్డి: అధ్యక్షా, ఒక నానాడు వుంది **Much ado about nothing**. ఏమి లేని దగ్గర గలటా నృష్టిచడం అది కూడా ఒక పెద్ద ఆర్థ పుంది. ఒక వారం రోజుల నుంచి అంతా ఏమి సాధించారో నాకు ఇప్పటిపరకు ఏమి అంతు పట్ట లేదు. ఏమి మాటల్లాడారో దాని గురించి మాటల్లాడైనా ఈ అంభడాలు ఎవరి మీదనో దేని కోసం ఇంతవరకు నాకు ఏమి ఇది కాలేదు. మీకు తెలుసు **bus burnt lesson learnt** ఒక సూక్తి కాని వీళ్ళకు ఇంకా ఎప్పుడు వస్తుందో నాకు అయితే అర్దం కాలేదు. 6 మాసాలు కాలేదు. ఎప్పుడు వీళ్ళ ఎంత అత్రుత అంటే అబ్బిబ్బా వాళ్ళకి చచ్చే పని అపుతుంది . వాళ్ళకి ఇప్పుడే తొందర కాదు.ఈ తొందర ఇప్పుడు కాదు సాధారణంగా చచ్చే ఎన్నికల కంటే 6 మాసాలు ముందే ఎన్నికలు పెట్టి వారు తొందరబాటులో పాపం వాళ్ళ పదని బ్రమ్మలు అయిపోయినారు. పాపం వాళ్ళకి నా సంతాపం తెలుపుతున్నాను. ఇప్పుడు 46 వేల కోట్ల రూపాయలు దేనికి పెడుతున్నట్లు అంత డబ్బులు ఎక్కువ అయ్యా లేకపోతే ఇక్కడ ఉన్నాయి తీసుకొనివస్తున్నారా? ముఖ్యముంటిగారు ఆయన ఛైర్యం ఏమిటో నానా తంటాలు పడి 46 వేల కోట్ల రూపాయలు 26 ప్రాజెక్టులు కడుతున్నారు అంటే అయ్యా మీరు చేసిన నిర్వాకం వల్లనే, మా చెడు వాకం కాదు. కారణం ఏమి అంటే రైతులు ఆత్మహత్యలు దేనికండీ పంటలు లేక కదా? అది మీదే కదా?

(అంతరాయం)

వాళ్ళ ఇప్పటి నుంచి కాదు ఇది కేవలం వారికి ఏది దొరికినా ఒక సాకుగా తీసుకొని ప్రభుత్వాన్ని బదలాం చేయాలి చెడ్డ పేరు తేవాలని ప్రయత్నం తప్పితే ఇంకా వేరే లేదు. ముఖ్యముంటిగా రాజశేఖరరెడ్డిగారు ప్రమాణం చేసిన దగ్గర నుంచి ఇదే తంతు విరిది. ఆ రోజు రైతులకు ఉచిత విద్యుత్ అంటే ఆ వీరు చేస్తారుతే అని మాటలు అన్నారు. ఉచిత విద్యుతే చేశాము. 1400 కోట్ల రూపాయలు రుణాలు మాఫి చేశాము. ఒకాయిలు మాఫి చేశాము. ఇప్పుడు మల్లీ డ్వైక్ మహిళలకు 25 పైసలకు వడ్డీ ఇస్తున్నాము. రైతులకు క్రాపు లోస్సు ఇస్తున్నామా లేదా? ఇనీ అన్ని చూస్తు వుంటే మీకు కళ్ళ కుట్టి మల్లీ రాజశేఖరరెడ్డిగారు 10 సంవత్సరాలు ఎక్కడ ఉంటాడో తపన తప్పితే మీకు అంతకంటే ఏమి లేదు. మీకు ఇంకొకటి నేను చెబుతున్నాను. ఒక నార్మింగ్ ఏమంటే ఈ ప్రాజెక్టులు పూర్తి అయ్యేవరకు రాజశేఖరరెడ్డిగారి రాజ్యం ఇక్కడ ఉంటుంది. మీరు కోర్టుకు పోతే మరి లేటు చేస్తే ఎక్కువ కాలం అయనే ముఖ్యముంటిగా పుంటారు. అది ప్రమాదం మీకు చుట్టుకుంటుంది. దానిలో జ్ఞాగ్రత్తగా ఆలోచించాలని చెబుతున్నాను. అయ్యా ఇది షైకోర్టులో రాగానే సవగ్రహోలు మహోసంబరపడిపోయారు. అది ఏమి అయిపోయింది ఆఖరికి వాళ్ళకి ఏమో లైన్ క్లియర్లలు అయిపోయారు. అది సవగ్రహోలకు ఇప్పుడం జరిగింది.ఇది బాగుంది, తరువాత తమరి పని ఏమైనది అండీ సారాయి మత్తులో తమరు మునిగి 550 కోట్ల రూపాయలు స్టోచ్చేస్తే సుధీం కోర్టు అష్టదశగ్రహోల మీద ఇచ్చింది. ఇది సవగ్రహోలు అయితే అది అష్టదశగ్రహోలు మీరు చేసిన నిర్వాకం ఇది. తప్పు మాది, వేము ప్రభుత్వానికి రాగానే మీరు చేసిన పసులు మీద ఎంక్షోర్ చేస్తే బాగుండేది. రాజశేఖరరెడ్డిగారికి ఎందుకు చంద్రబాణునాయుడుగారు అంటే అభిమానం లేకపోతే వేము తిట్లు తినడం ఏమిటండీ మీరు చేసిన వాటికి రోజు మిమ్ములను తిట్టించవచ్చు. ఎన్నో ఉన్నాయి మీ మీద మీరు అర్దం చేసుకోవడం లేదు. మొదలే తప్పు అయినది మరి టెండర్లు ఎందుకండీ, టెండర్లు పెట్టి దీంట్లో తిన్నారని తిట్టుంచుకోవడం ఎందుకు? చంద్రబాణునాయుడుగారు మాకు పూర్వ స్నేహితుడే, మాదగ్గర నుంచి వెళ్లి పోయినారు. ఇల్లటం పోయినాడు కదా, తల్లిగారి ఇల్లే కదా? మేము అయనతో మాటల్లాడి అయ్యా చెడ్డ పేరు రాకుండా ఎట్లా అంటే, ఈజీగా చెప్పేవాడు ఒక చిట్టా. టెండర్లు పర్సు రహస్యంగా నామినేషన్ మీద ఇప్పండీ మీకు 200 శాతం ఇచ్చినా అడిగే వాడు ఉండడు. ఎందుకు ఇనీ అన్ని అబ్బానే జరిగినాయి. షైక్వర్సు అన్ని మీరు ఇచ్చింది ఎట్లా? ఇనీ అందరికి తెలుసు కాబట్టి ఇనీ అన్ని కూడా అనవసరంగా చేయడం జరిగింది. మీరు ఇప్పుడు వరద కాలువ గురించి 11 కోట్ల10 లక్షల రూపాయలకు మేము ఇస్తే 12 కోట్ల 5 లక్షల రూపాయలకు మీరు ఇస్తున్నారు అన్నారు, మీరు ఇచ్చిన నాటికి మేము ఇచ్చిన దానికి , అయితే అప్పటికి ఇప్పటికి తేడా ఏమిటండీ, సంవత్సర, సంవత్సరానికి ఎక్కులేషన్ ఉండడా అండీ మీకు తెలియదా? అంతే కాకుండా ఇది పెట్టిన దాని నుంచి ఇప్పుడు పూర్తిగా ఇ.పి.సి. అంటే అది మొదలు పెట్టిన దగ్గర నుంచి 5 సంవత్సరాలు లోపల పూర్తి చేయాలి 5 పైసలు అడగడానికి వీలులేదు. 2 సంవత్సరాల వరకు మెయిన్టైన్ వాళ్ళచేయాలి. ఏదన్నా చేయకపోతే అంత భారం వారే వహించాలి.

ఇది బాగా లేదా? నష్ట లేదా? మీకు , కీర్తి రాజశేఖరరెడ్డిగారి ప్రభుత్వానికి కాంగ్రెస్ పార్టీకి దక్కుతుందని మీకు కండ్ల మంట తప్పితే ఇంకోకటి ఏమి వుంది మహానుభాపులారా చెప్పండి మీరు.

సా.6.10

మీ హయాంలో విద్యచ్ఛక్తి డిపార్ట్మెంటలో ఒక సంవత్సరానికి, మరుసటి సంవత్సరానికి ఖర్చు ఎంతగా పెరిగిందో ఒక్కసారి చూడండి. 1996-97 నుండి 1998-99 వరకు చెబుతున్నాను. మొదటి సంవత్సరంలో రూ.1083 కోట్లు ఖర్చుపెట్టి 220 కె.వి. సబ్సైపస్టు 9 కట్టారు. 132 సబ్సైపస్టు 8 కట్టారు. మరుసటి సంవత్సరానికి రూ.1099 కోట్లు ఖర్చుపెట్టి, అంటే ఇంకా కొంత ఎక్కువగా ఖర్చుపెట్టి ఒక్క 220 కె.వి. సబ్సైపస్టు కట్టారు. మొదటి సంవత్సరం 9 కడితే తరువాత ఒకటి మాత్రమే కట్టారు. అందరూ వినాలి. 220 కె.వి. సబ్సైపస్టు ఒక్కటి ఇంత ఖర్చుపెట్టి కట్టారు. అయియి, ఇవన్నీ ఎవరు తిస్సుట్లు? ఇది మీకు జ్ఞాపకం రాదా? మేము మర్యాదాతామా? మీమ్మల్ని ఎప్పటికే వదిలిపెట్టం. జనార్థనరెడ్డిగారు చాలాచాలా మాట్లాడుతున్నారుగాని మీరు ఇలాగే ప్రవర్తించినట్లయితే మీ మీద ఉన్న పాత వ్యవహారాలన్నీ ప్రజలముందుకు తీసుకుపోవలసి ఉంటుంది. చంద్రబాబు అంటారు, “ప్రాజెక్టులు అయితే మాకు కావాలి, టెండర్సు వ్యవహారం బాగోలేదు” అంటారు. ప్రాజెక్టుల ముచ్చట అటుపెట్టి టెండర్సు విషయం మాట్లాడండని అంటున్నారు. ఇదెక్కడి వ్యవహారం? పూర్వం ఒక పెద్ద మనిషి అతి పవిత్ర హృదయంతో భగవంతుని ప్రార్థించారు.

డా. ఎన్. జనార్థనరెడ్డి: ఇవన్నీ పిట్టకథలు. పిట్టకథలు చెబుతారు ఏమిటి సర్?

మిశ్సర్ స్పీకర్: మీరు కూర్చోండి. ఇప్పటిదాకా మాట్లాడారు.

డా. ఎన్. జనార్థనరెడ్డి: సర్, ఒక్క సెకండ్. మేము కూడా ఒక్కసారైనా చెప్పాలి కదా సర్.

శ్రీ యు. పురుషోత్తమరెడ్డి: ఒక పెద్ద మనిషి..... జనార్థనరెడ్డిగారూ, ... (అంతరాయం)

డా. ఎన్. జనార్థనరెడ్డి: ఇది పురుషోత్తమరెడ్డిగారి బొమ్మ సర్. పేపర్లో వచ్చింది.

మిశ్సర్ స్పీకర్: మీరు కూర్చోండి.

శ్రీ యు. పురుషోత్తమరెడ్డి: బయట ఒకటి, లోపల ఒకటి అనేవాడిని కాదు. నేను ఇప్పటికే ఏమంటున్నానంటే తెలంగాణావారు అందులో లేరు, తెలంగాణావారికి కూడా అందులో స్థానం కల్పించమని అంటున్నాను. ఎంతోమంది ఇంజనీరింగ్ గ్రామ్యయొట్టు మనకు ఉన్నారు. చిన్నచిన్న బిడ్డుచేసి వారికి కూడా పనులు ఇప్పమంటున్నాను. దాంట్లో ఏమీ తప్పులేదే. అది తప్ప మరేమైనా ఉన్నదా? ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించేట్లుగా ఉందా? ఒక పెద్దమనిషి భగవంతునివద్దకు వెళ్లి అతి పవిత్రమైన హృదయంతో, నిర్మలమైన హృదయంతో ఆయన కోరించేమంటే, “నా కూతురు సుమంగలిగా శాశ్వతంగా ఉండాలి, నా అల్లుడు దుర్మార్గాలు కాబట్టి చచ్చిపోవాలి” అని అడిగాడట. ఇదెక్కడిది? టెండర్సు పెట్టవద్దంట, ప్రాజెక్టును కావాలంట.

చంద్రబాబుకు ప్రాజెక్టుగా మీద చాలా ప్రేమ ఉంది. అరోజు చంద్రబాబు ప్రాజెక్టులను ఎందుకు చేపట్టలేదు? అరోజు ఎప్పుడు చూసినా నీరు-మీరు, ఇంకుడుగుంతలు. మనకు పెద్దపెద్ద ప్రాజెక్టులు అవసరంలేదని, నీరు-మీరుతోనే సరిపోతుందని అన్నారు. నీరు-మీరు ఏమైనది? మనం ఎక్కువ మద్యం పోవుపెట్టి నీరు-బీరు చేశారు. ఆ రోజుల్లో ఉన్న స్లోగన్ ఏమంటే “నీరందుకు దండగ, బీరుండగ దండిగ.” ఇది తప్ప మనమేమీ చేయలేదు. మీరు నీరు ఎక్కుడ తెచ్చారు? 1998-99లో 45,38,000 హక్కాలలో సేద్యం ఉండగా 2002 నాటికి 10 లక్షల హక్కాలలో సేద్యం తగ్గిపోయింది. తమరు చేసిన నిర్వాకం ఇదే. మీరు చెప్పుకోవటానికి ఏమైనా ఉందా? మీరందుకు ధైర్యంచేసున్నారు? కొన్ని రోజులు ఆగరాదండి. ప్రజలకు మీ మీద సింపతీ రావచ్చు. మేము కాదు, మేధావి అయిన ఎ.బి.కె. ప్రసాద్ ఏమన్నారు? “టెండర్ అవినీతిలో దేశం ఘనత.” “ప్రాజెక్టులు అన్ని పూర్తిచేయాలన్న తపనకోద్ది రాజశేఖరరెడ్డిగారి ప్రభుత్వం చేసే కొన్ని నిర్ణయాలు హడాపుడిగా జరిగినా నిర్ణయాల వెనుక లక్ష్యాన్ని ప్రజలు అర్థంచేసుకున్నారు. కానీ దేశం నాయకుల తీరు ఇఱ్పు కాలుతుంటే బొగ్గులు ఏరుకున్న చందంగా ఉన్నది” అని అన్నారు. అట్టు, ఎంత గొప్ప విషయమంట. మీకు ఇంతకంటే కితాబు ఎవరు ఇచ్చారో చెప్పండి. “ఏది టక్కికల్, ఏది కాదు” ఎ.బి.కె. ప్రసాద్ వ్రాశారు. కొంచెం విసండి. “చంద్రబాబు తొమ్మిదేళ్ల పాలనలో దేశం ప్రభుత్వం పెక్కు సందర్భాలలో ఎలాంటి టెండర్సు సిలవకుండానే, వ్యక్తిగత స్థాయిలోనే అనేక కాంట్రాక్టును, కొనుగోళ్లు కుదిరాయి. చాపక్కింద నీరులాగా జరిగిపోయాయి. ఇందుకు వేరే దాఖలాలు అఖ్యారలేదు. మద్యం కొనుగోళ్ల కుంభకోణం, ఏలేరు కాలువ నిర్మాణానికి భూసేకరణ పేరిట జరిగిన భూముల కుంభకోణాలే నిదర్శనం.” “గుట్టురట్టు చేసిన డి.ఎఫ్.ఐ.డి.” “ఈ కుంభకోణాల వెనుక నడచిన తతంగాన్ని పూసగుచ్చినట్లు వివరించిన సంస్కరణ వేరే కాదు స్వయం ప్రపంచబ్యాంక్ అనుబంధ సంస్కరణ అయిన డి.ఎఫ్.ఐ.డి. అది దేశం పనితీరును, తాను ఇచ్చిన నిధులు ఖర్చు అపుతున్న తీరుగురించి రాష్ట్రంలో జరిపిన ప్రత్యేక సర్వేలో.....”

(అంతరాయం)

ఏ డెవలప్‌మెంట్ రీత్యా చూసినా “అంధ్రప్రదేశ్ 2002” నివేదిక నిర్మిశామాటంగా పూసగుచ్చిపట్లు వర్ణించింది. ఆ నివేదికలో చంద్రబాబు పాలన ఎలా నడిచిందో ఇలాగ ఉంది. “చంద్రబాబు తన అదుపొళ్లలో పనిచేయని సంస్కరణ అధికారాలు, వసరులు దాఖలపరచకుండా చేసున్నారు. ఇండియాలో ఇతరచోట్ల బుణాలు ఇచ్చే బుణాసంస్కరణ, డోనర్స్ సరాసరి రాష్ట్రప్రభుత్వ స్థాయిలో శాఖాపరంగా ఉన్న సంస్కరణ చర్చలు జరుపుతుండేవి. కానీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మాత్రం బుణాదాతలు ఒకే ఒక ప్యాక్టిప్, ముఖ్యమంత్రితో మాత్రమే లావాదేనీలు సదుపనలసి వస్తుంది. ఈ ప్రభుత్వ యాజమాన్యపు పూచీ అనేది దాదాపు మృగ్యం. ప్రభుత్వ పథకాలు సాధించిన విజయాల పేరిట క్రింది, మధ్య స్థాయి అధికారులు సమర్పించిన లెక్కలన్నీ గౌరంతలు కొండంతలుగా చేసి చూపేవే. వీటిపైన అదుపు, ఆళ్ళ ఏమీ లేదు.” అయ్యా, ఇది ఎవరో కాదు చెప్పింది. మేమెవరమో చెబితే మీరు ఎగరవచ్చుగాని జనార్థనరెడ్డిగారూ, ...

డా. ఎన్. జనార్థనరెడ్డి: సర్, నా పేరు తీసుకున్నారు. ఇప్పుడైతే మాటల్లాడటానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. ఒక్క నిమిషం సర్.

MR. SPEAKER: I will come back to you later. Let him complete. కూర్చోండి.

శ్రీ యు. పురుషోత్తమరెడ్డి: అధ్యక్షా, చెరువులో ఏదో పడ్డట్లు, ఏమిటండీ ఇది? ఇప్పు పేపర్లో వచ్చాయి. వీరి నిర్వాకంగురించి ఇంత పెద్ద కథ ఉంది.

డా. ఎన్. జనార్థనరెడ్డి: “ధన యజ్ఞ కైంకర్యం” అనే వార్త పేపర్లో వచ్చింది.

శ్రీ యు. పురుషోత్తమరెడ్డి: ఇప్పుడు వీరి సిద్ధాంతకర్త ఎవరండీ? మైసురారెడ్డిగారు. వారు మాపద్ధనుండి వెళ్లిపోయినవారే. ‘నాగార్జునసాగర్, కృష్ణాద్రోల్లా, కె.సి. కెనాల్ అయకట్టులను వరుసగా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం రెండు

సంవత్సరాలు ఎండగట్టింది. మరొక సంవత్సరం సక్రమంగా ఆపరేట్ చేయసందువల్ల శ్రీశైలం జలాశయంవద్దసున్న పవర్ప్లాంట్ కొట్టుకునిపోయే ప్రమాదకర పరిస్థితులు సృష్టించి కోస్తా జిల్లాల్లో వరదలకు కారణభూతమైన అసమర్థ ప్రభుత్వం ఇది. తన వైఫల్యాలను ప్రకృతి మీదకు నెట్టి ప్రజలను మోసగించే ప్రయత్నం చేసిన ప్రభుత్వం ఇది.”

సా.6.20

ఇటువంటి పరిస్థితి కాంగ్రెస్ పార్టీ చరిత్రలో లేదు. రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ వారు నిర్వించిన ప్రాజెక్టులను కూడా సక్రమంగా ఉపయోగించుకోలేని ప్రభుత్వం ఇది అధ్యక్షౌ.....

డా. ఎన్ జనార్థన రెడ్డి: పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అధ్యక్షౌ.....మనం చర్చిస్తున్నది ప్రాజెక్ట్ అండ్బెండర్స్ మీద. కానీ వాళ్ల 98లో అది..... ఆ తరువాత ఇది..... అని ఏవేవో సంబంధం లేని విషయాలు మాటల్లాడుతున్నారు. మేము పురుషోత్తమ రెడ్డి గారిని సూటిగా ఒకటే అడుగుతున్నాము. ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్వాణంపనులను అప్పిగిస్తున్న సవగ్రహాలన్నీ బ్లక్ లిస్టులో పున్నమేనని, పని చేయని వారికి ప్రభుత్వం పనులు ఎలా అప్పగించిందని కాంగ్రెస్ సీనియర్ నాయకుడు, నల్గొండ జిల్లా, రామస్వామీట శాసనసభ్యుడు శ్రీ డెవ్మనుమాతల పురుషోత్తమ రెడ్డి ఆదివారం నల్గొండ జిల్లా మొత్తారు విశ్రాంతి భవనంలో నిలేకర్కుతో మాటల్లాడుతూ అన్నారు. సవగ్రహాలలో ఒకరైనా తెలంగాణా వారున్నారా అని ప్రశ్నించారు. ఒకపై ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర రెడ్డికి బేసరతుగా పూర్తి మధ్యతు ప్రకటిస్తూనే ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్వాణం విషయంలో ఆయన అసురిస్తున్న విధానాలపై పరోక్షంగా దాడి చేశారు. టెండర్ విషయంలో హైకోర్టు తీర్పు తరువాత అధికార్లు అనుసరించిన విధానాలపై వేలెత్తి చూపుతూ మాటల్లాడిన మొదటి ప్యక్టీ విజయవాడ ఎమ్. పి. లగడపాటి రాజగోపాల్ కాగా మరో ప్యక్టీ ఉప్పుమాతల పురుషోత్తమ రెడ్డి.....

డా. జి.చిన్నారెడ్డి: అధ్యక్షౌ, జనార్థన రెడ్డి గారు కొత్తగా శాసన సభకు వచ్చిన వ్యక్తి కాదు. తొమ్మిది సంవత్సరాలు మంత్రిగా పని చేశారు. గతంలో కూడా శాసనసభ్యునిగా పున్నారు. ఈ రన్నింగ్ కామెంటరీ ఏమిటి సర్? ఈ శాసనసభ ఆయన ఒక్కరి కోసం కాదు. వారు ముందు బెంచీలో కూర్చుని అరుస్తూ పుంటే ఎలా సార్? దీనిని మీరు కంట్రోల్ చేయాలి సర్. వారు వాటాడుతున్నప్పుడు మేము చాలా త్రచ్చగా విన్నాము. కానిఒక సీనియర్ శాసనసభ్యులైన పురుషోత్తమ రెడ్డి గారు మాటల్లాడుతున్నప్పుడు ఒక బపూన్ మాదిరిగా, ఒక జోకర్ మాదిరిగా కామెంట్ చేస్తుంటే మంచిగా పుంటుందా? ఈ విధంగా మాటల్లాడుతూ మా జిల్లా గౌరవం తీస్తున్నారు. ఇది పద్ధతి కాదు. మీరు దీనిని కంట్రోల్ చేయాలి సర్. కంట్రోల్ చేయకపోతే సభ సరిగా నడవదు. ఇది పద్ధతి కాదు సర్. యు హేవ్ టు కంట్రోల్ సర్. దయచేసి మీరు సభను మీరు కంట్రోల్ చేయండి సర్. (బపూన్ అని, జోకర్ అని మాటల్లాడినందుకు తెలుగుదేశం సభ్యులు అభ్యంతరం వ్యక్తం చేస్తూ క్షమాపణ చెప్పాలని డిమాండ్ చేస్తూ మాటల్లాడసాగారు.)

MR. SPEAKER: I am expunging it.

డా. ఎన్. జనార్థన రెడ్డి: అధ్యక్షౌ, ఆయన డాక్టరేట్ తీసుకున్నారు. అంటే మందుల డాక్టర్ కాదు. పి పొచ్ డి. డాక్టర్ అని చెబుతున్నారు కానీ ఎక్కుడ డాక్టరేట్ తీసుకున్నారో తెలియదు. కానీ ఆయన బపూన్ అని మాటల్లాడడం సమంజసమేనా? ఆయనకు మంత్రి వదని రావడం లేదని పూర్తిగా మతి చలించి పున్నారు. అందుకే పూర్తిగా ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టిని ఆకర్షించాలని ఈ విధంగా మాటల్లాడుతున్నారు. I can teach lessons to such fellows. నేను మాటల్లాడిన దాన్లో ఎక్కడైనా తప్పు పుంటే సంబంధించిన వాళ్ల మాటల్లాడతారు. ఇదేమిటి సర్, ఇంత విచ్చులనిఁడిగా మాటల్లాడడం ? ఇలా మాటల్లాడడానికి ఆయనకు ఎవరిచ్చారు అధికారం? నేను మాటల్లాడిన దాన్లోతప్పు ఏదైనా పుంటే చెప్పమనండి.

MR. SPEAKER: Please take your seat. Please get into the subject now.

శ్రీ యు. పురుషోత్తమ రెడ్డి: మైసూరా రెడ్డి గారు చెప్పింది మీరు అధికారంలోకి వస్తే తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు ద్వారా ఐదేళ్లలో కర్మాలు, కడడు, నెల్లారు జిల్లాలకు నీళ్లిస్తామని, అలాగే గాలేరు, నగరి మొదటి దశమమూడేళ్లలో పూర్తి చేస్తామని, అదేవిధంగా తుంగభద్ర సామర్థ్యాన్ని పెంచిఅయికట్టు ద్వారా సడకమంగా నీళ్లిస్తామని చెప్పారు. ఇప్పుడు మేము చేస్తున్నావేప్పుడు ఆయన అన్నారు. ఇప్పుడు మీవైపుకు వచ్చాక ఏ విధంగా ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేస్తారంటున్నారు. ఇక్కడ పుంటే ఒక తీరు అక్కడ పుంటే ఒక తీరు మాట్లాడతారా? సీతాపతి అంటే చౌపే గతి అన్నారు. ఈ సీతాపతి గారిని ఎవరండి మేము తీసుకొచ్చామా? ఎవరు తీసుకొచ్చారండి? సీతాపతిని చంద్రబాబు గారే తీసుకొచ్చారు. అప్పుడేమో మంచివాడన్నారు. ఇప్పుడేమో మంచివాడు కాదా? అంటే తాను మునిగింది గంగ, ఇతరులు మునిగింది తుంగ నా? మీ దగ్గరున్నప్పుడు మంచివాడు, సమర్థుడు, నీతిపరుడు, ఇక్కడికి వస్తే సమర్థుడు కాకుండా అవినీతిపరుడు అయిపోతాడా? అనడానికి ముందు కొంచెమైనా ఆలోచించాలని అనిపించదాండి? ఇక నేను ఎక్కువ మాట్లాడదలచుకోలేదు. ముగిస్తాను.

రాజశేఖర రెడ్డి గారిని, చంద్రబాబు గారిని నేను చాలా కాలం నుంచి చూస్తున్నాను. నేను మంత్రిగా పున్నప్పుడు వారిద్దరూ యూర్ట్ కాంగ్రెస్‌లో పుండేవారు. అప్పట్లో రాజశేఖర రెడ్డి గారి తండ్రి రాజరెడ్డి గారికి బైరైట్స్ పుండేవి. నాకు ఎక్కున్న తోపాటు మైన్ శాఖ కూడా పుండేవి. నేను వచ్చిన తరువాత కొన్ని బైరైట్స్ లీజ్కు ఇప్పుడం జరిగింది. అప్పటికి రాజశేఖర రెడ్డి గారు రాజకీయాల్లో లేరు. అప్పటికే ఆయన ఆస్తిపరుడు. చంద్రబాబు గారు ఏ విధంగా పుండేవారండి? మరి ఇప్పుడుఎట్లా పున్నారండి?

(అంతరాయం)

మనం ఇక్కడ ఏదైనా మాట్లాడితే ఎట్లా కోపంగా మాట్లాడారో చంద్రబాబు గారు. నేల కోట్ల రూపాయలు తిన్నారు మీ ముఖ్యమంత్రి గారు అని? మనం ఈ విధంగా నువ్వు ఇంత తిన్నాను, ఆయన ఇంత తిన్నాడు అని ఇలా మాట్లాడుకుంటుంటే ప్రజల దగ్గరకు మనం పోయిసప్పుడుమనల్ని డ్యాంచుతారు(ఉమ్మిస్తారు) రాజకీయనాయకులంటేనే లంచగొండి వారని అవినీతి పరులని ప్రజలల్లో చెడ్డపేరుంది. అందుకే ఎంత కాలమండి ఈ విధంగా అందర్నీ అనడం? అందువల్ల రాజకీయ నాయకులు రాజకీయాల్లోకి రాకముందున్న ఆస్తులేమిటి? రాజకీయాల్లోకి వచ్చిన తరువాత పున్న ఆస్తులేమిటి అన్న లెక్కలు తీయించవలసిన అవసరముంది. స్పీకర్ గారూ, దయచేసి ఆ వివరాలు తీయించండి. దీనిని మాత్రం తప్పకుండా చేయాల్సిపుంది. అందుకే ప్రజలల్లో మన మీద అవసరమ్మకం ఏర్పడింది. రాజకీయనాయకులు లంచగొండులనే పేరు వచ్చింది. ఈ అవసరమ్మకాన్ని మనం దూరం చేయాల్సిన అవసరముందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక పెద్ద ప్రాజెక్టులు బాగానే పున్నాయి. మీడియం ప్రాజెక్టులకు మరియు విస్తు తరఫో ప్రాజెక్టులకు కూడా ప్రాముఖ్యత ఇప్పవలసిన అవసరముంది. మేజర్ మరియు మీడియమ్ ఇరిగేషన్ మంత్రి గారు మా తెలంగాణా వారే. అదేవిధంగా మైనర్ ఇరిగేషన్ మంత్రి గారు కూడా తెలంగాణా ప్రాంతానికి చెందిన వారే. కాబట్టి ప్రాజెక్టుల విషయంలో తెలంగాణా ప్రాంతానికి అత్యధిక ప్రాధాన్యత ఇచ్చి వాటిని సత్పవమే పూర్తి చేయడంలో త్రధ్ఘ వహించాలని కోరుతున్నాను. తెలుంగాణా ప్రాంత ప్రాజెక్టులకు అత్యధిక నిధులు కేటాయించి ఈ ప్రాంతంలోనే మెట్ట ప్రాంతాలను సేద్య యోగ్యం చేయాలని కోరుతూ నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి.దేవేందర్ గౌడ్: స్పీకర్ సర్, శాసన సభ సమావేశాలలో ఈ మధ్య కాలంలో ఒక శార్ట్ డిస్కషన్ పైన ఆరు రోజుల పాటు మనం డిస్కషన్ చేసుకుంటున్నాము. ఆరు రోజుల తరువాత ఈ రోజున సాయంత్రం ఆరుస్నార గంటల సమయానికి నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ముందుగా మీకు ధన్యవాదాలు. చాలా మంది మిత్రులు మాట్లాడారు. ముఖ్యంగా ఏదైనా ప్రధాన అంశం చర్చకు వచ్చినప్పుడు ఎక్కువగా ప్రతిపక్షానికి అవకాశం ఇచ్చి, ఆ ప్రతిపక్షం ఏమి చెబుతుందో, వారి వాదనలో ఎంత సత్యముందో, దానిని ఏ విధంగా సరిచేసుకోవాలని ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రభుత్వాలు ఆలోచన చేయవలసిన అవసరముంది.

కాని ఇక్కడ వాతావరణం ఇంకోక రకంగా వుంది. ప్రతిపక్షం ఏమి చెప్పినా మీరు ఏమి చేశారు, మీ పరిస్థితి ఏమిటి అన్న ప్రశ్నలు ఉత్పన్నమవుతున్నాయి తప్ప దాంట్లో పున్న వాస్తవాలు ఏమిటి, అవస్తవాలు ఏమిటని తెలుసుకునే ప్రయత్నం ప్రభుత్వం గట్టిగా చేస్తున్నట్లుగా నాకు కనిపించడం లేదు. అయినా మాధర్మం మేము నిర్వహిస్తాం . ప్రజల తరపున మాకున్నటువంటి సందేహాలను, మాకున్నటువంటి అనుభవంతో మీముందు పెట్టదలుచుకున్నాం . దయచేసి ప్రభుత్వం తరపున వాళ్ల వీటికి సరైన సమాధానం ఇస్తారని నేను భావిస్తున్నాను.

ఈ ప్రధానమైన అంశంపై చర్చలోకి వెళ్లేమందు ఒక విషయాన్ని చెప్పుదలుచుకున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం ఎన్నికలలో గెలిచిన తర్వాత తనయొక్క పాలనీ క్రింద సాగునీటికి మేము అత్యధిక ప్రాధాన్యతను ఇస్తామని చెబుతూ వచ్చారు. సహజంగా ఒక రాజకీయ పార్టీ ఏదైనా ఒక సబ్జెక్టము తీసుకుని, ఎన్నికలలో తాను ఇచ్చిప వాగ్గొఱలను నిలుపుకోవాలని తాపత్రయపడడంలో తప్పు లేదు. ఆవిధంగా మీరు సాగునీటి ప్రాజెక్టులన్నింటినీ కూడా పూర్తి చేస్తామని చెప్పి ఒక కార్యక్రమాన్ని తీసుకున్నారు. ఇదేదో బడ్డెటు సిపస్టో చాలా కార్యక్రమాలలో ఒక కార్యక్రమంగా వుంటే మనం ఏదో ఒక సిపస్టో దాన్ని మాట్లాడుకునేవాళ్లం . కాని ఈనాడు అతి పెద్ద ప్రధానాంశంగా, రాష్ట్ర చరిత్రలో ఎన్నడూ లేని విధంగా, ఎప్పుడూ లేని విధంగా ఒక ప్రయత్నం మీరు చేయదలుచుకున్నారు. తప్పనిసరిగా మీ ప్రయత్నం దిగ్గిజయం కావాలని మేము కూడా కోరుకుంటున్నాం . ప్రాజెక్టులు పూర్తి కావాలని, ప్రాజెక్టులు రావాలని మేము కోరుకుంటున్నాం . అయితే ఇక్కడ పున్న వారందరూ కూడా యావత్ రాష్ట్రానికి ప్రాతినిధ్యం పహిస్తున్నవారే, యావత్ రాష్ట్రానికి ప్రాతినిధ్యం పహించే సభ ఇది. ఈ సభలో చర్చ జరుగుతున్నప్పుడు ఖచ్చితంగా మాలికమైన అంశాలను కూడా మనమందరమూ ఆలోచించవలసిన అవసరం పుండని నేను భావిస్తున్నాను. ఇది మామాలుగా, ఆశామాపిగా తీసుకునే సబ్జెక్ట్ మాత్రం కాదని గౌరవ సభ్యులందరికి తెలియజేస్తున్నాను . ఎందుకంటే భారతదేశ స్వాతంత్య అనంతరం ఇంతవరకు దేశంలో రూ.88వేల కోట్లలో మనం యావత్ భారతదేశానికి ప్రాజెక్టులు కట్టాం . కాని ఈనాడు ఒక ప్రభుత్వం దైర్యం చేస్తోందో, తెలిసి చేస్తోందో, తెలియక చేస్తోందో తెలియదు గాని మొత్తం ప్రాజెక్టులన్నింటినీ రూ. 46వేల కోట్లలో ఐదు సంవత్సరాల కాలంలో పూర్తి చేస్తామని చెబుతోంది. రూ. 46వేల కోట్లని వాళ్ల అంటున్నారు గాని, నా దృష్టిలో రూ. 60, 70 వేల కోట్లవరకు అపుతుంది. ఇది తప్పనిసరిగా రికార్డులో పుండాలని నేను ముందే చెప్పుదలుచుకున్నాను. రూ. 60, 70వేల కోట్ల వరకు అపుతుంది. ఒక బృహత్తరమైన కార్యక్రమాన్ని నిర్వహిస్తామని మన ముందుకు వస్తున్నారు. దాంట్లో లోతుకు వెళ్లే ముందు కొన్ని మాలికమైన ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని, ఇరిగేస్ట్ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షు, ఏదైనా ప్రాజెక్టు నిర్మించేటప్పుడు ముందు మూడు విషయాల మీద లోతుగా ఆలోచన చేయాలి. నీళ్లన్న దగ్గరే ప్రాజెక్టులు కడతాం . Water availability is the most important aspect here. మనకు నీటి లభ్యత ఏమేరకుందో ఆలోచన చేయాలి. నీటి లభ్యత పున్న తర్వాత ఏ ప్రాంతంలో మనం ప్రాజెక్టు కట్టలి, నీటి లభ్యత పున్న ప్రాంతాలలో మనం ఏవిధమైన ప్రాజెక్టులు తీసుకోవాలి, అది ఏవి ప్రాంతాలకు ఏవిధంగా ఉపయోగపడుతుంది, అదే విధంగా ప్రాజెక్టుల డిజైన్సు, క్లీయర్స్‌లు ఎలా పుండాలనే తదితర అంశాల గురించి ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం పుంది. నీరున్న చోట్లల్లో ప్రాజెక్టులు కడతామంట సాధ్యం కాకపోవచ్చు. ఆవిధమైన అంశాలను కూడా పరిగణ లోకి తీసుకోవాలి. మూడవది-పైనాస్టేస్. ఇన్ని పున్న తర్వాత డబ్బు లేకపోతే మీరు ప్రాజెక్టులు నిర్మించడం సాధ్యం కాదు. కనుక పైనాస్టేస్ చాలా ముఖ్యం . అయితే ఈరోజు ముఖ్యమంత్రిగారిని, లేకపోతే ప్రభుత్వంలో పున్న పెద్దలు ఎవరు మాట్లాడినా, ఇంతకు ముందు కొంతమంది శాసనసభ్యులు మాట్లాడినా అందరూ ఒకటే చెబుతున్నారు. ఒక దివ్యమైన ఆలోచన వచ్చింది, ఎక్కడి సుంచి వచ్చిందో, ఏమి దైర్యంతో చెబుతున్నారో గాని ముఖ్యమంత్రిగారు మాత్రం ప్రాజెక్టులన్నింటినీ పూర్తి చేస్తామని చెబుతున్నారు. ఎవరో బయట తెలియని వ్యక్తులో, ఇంకోకరో ఆవిధంగా మాట్లాడితే నేను అంగీకరిస్తాను. శాసనసభలో శాసనసభ్యులుగా, శాసనకర్తలుగా పున్న మనం, ఈనాడు బడ్డెటు పాస్ చేయవలసిన వాళ్లం, మన అనుమతి లేనిదే రాష్ట్రంలో ఒక్క రూపాయి కూడా ఖర్చు చేయలేని పరిస్థితికి

కారకులమైన మనం, ఏదో రకంగా తెలియనట్టుగా మాటల్లాడడమన్నది దురదృష్టకరం . ఖచ్చితంగా మనం తెలుసుకోవలసిన అవసరం పుంది. ఇన్ని ప్రాజెక్టులు కడుతున్న మనకు వచ్చే నిధులేమిటి? ఈ శాసనసభలో ఏవిధంగా మనం నిధులను సమకూర్చుకోదలుచుకున్నాం, మనం ఏవిధంగా వీటిని కంపీట్ చేయదలుచుకున్నామో అలోచన చేయాలి కదా! ఇదేదో రాజశేఖర్ రెడ్డిగారి సాంత కార్యక్రమం కాదు. ఇది యావత్ మనందరికి సంబంధించిన కార్యక్రమం . కనుక మీరు నిధులు ఏవిధంగా తీసుకొస్తారు, ఏవిధంగా నిధులను సమీకరిస్తారో చెప్పవలసిన అవసరం ఎంతైనా పుంది. ఈనాడు సభలో అనుభవం పుస్త పెద్దలు రోశయ్యగారున్నారు. నేను వారిని ఎప్పుడు కలిసినా ఒకటే అడుగుతుంటాను, మీదగ్గరకు పైట్ట పస్తున్నాయా, అడ్డినిప్రైటిం శాంక్ష్మ ఇచ్చినపుడు మీరు చూస్తున్నారా అని చాలాసార్లు రోశయ్యగారిని కలిసిన చోట్లల్లా అడుగుతుంటాను. ఎందుకంటే మాకు కొన్ని అనుమాలున్నాయి, వాటిని నిప్పుత్తి చేయవలసిన అవసరం పుంది. *There is something called financial discipline in the country as well as in the State.* మీరు ఈ ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి పైనాస్పెన్ ఏవిధంగా ప్రావైం చేయబోతున్నారో తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. ఈనాడు రూ. 46వేల కోట్లు కావాలని రఫ్గో చెబుతున్నారు, అది లైన్ ఎస్టిమేటో, ఏమి ఎస్టిమేటో, ఆ 46 వేల కోట్లకును శాంక్ష్మటీ ఏమిటో మాకు ఇంతవరకు అర్థం కావడం లేదు. గతంలో ముఖ్యమంత్రిగారు మాటల్లాడుతూ రూ. 46 వేల కోట్లతో 30 ప్రాజెక్టులు కడతామని చెప్పారు. తర్వాత రూ. 46 వేల కోట్లతో 26 ప్రాజెక్టులని చెప్పారు. అసలు ఆ 46 సంతేంటో ఎవరికి తెలియదు. పైనాస్పెన్ డిపార్ట్మెంటుకేమైనా తెలిస్తే తెలియాలి. లేకపోతే వాళ్ళకు అడ్వయిజ్ చేస్తున్న వారికైనా తెలియాలి. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఆ ఫిగర్ ఎలా వచ్చిందో చెప్పవలసిన అవసరం పుంది. రూ. 46వేలకోట్లకే మనం ఈనాడు ఖచ్చితంగా నిలబడి పున్న ఈ పైనాస్పెన్ను ఎక్కడి నుంచి మోబైల్ చేయదలుచుకున్నారో చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షు, నా దగ్గర గపర్చున్ అడ్డన్ పుంది. ఫస్ట్ ఈ గపర్చుమెంటు రాగానే గపర్చున్ అడ్డన్లో చెప్పారు, మేము ప్రాజెక్టులన్నింటినీ పూర్తి చేస్తామని చెబుతూ ప్రాజెక్టులను కూడా మెస్సన్ చేశారు. ఆ తర్వాత బడ్డెటు స్పీచలో కూడా ఇదే ప్రాజెక్టుల గురించి మెస్సన్ చేశారు. అప్పుడు నేన్నాను, ఇంత పెద్ద డిబేట్ జరుగుతోంది, దీనికి సంబంధించి చాలా వివరాలు కావాలని అడిగితే, ఇది కోర్చులో పుంది, ఛాలెంజెస్ చేసుకున్నామన్నారు. ఆ తర్వాత రోశయ్యగారు చెప్పారు , లేదు అసంఖ్యలో మాటల్లాడుకుండామన్నారు. ప్రభుత్వం తరపున మేమే డిబేట్ ఇస్సిపియేట్ చేస్తామని పెద్దలు చెప్పారు. కనుక సహజంగానే చాలా విషయాలు చెబుతారేమా, వాళ్ళ స్టేటుమెంటులో చాలా విషయాలు మన ముందుకు వస్తాయని మేము ఊహించాం . కాని స్టేటుమెంటులో ఏముంది? మీరు గత ఏడెనిమిది నెలల క్రితం ఏదైతే చెప్పారో అదే మాట ఈనాడు స్టేటుమెంటులో చెబుతున్నారు. కాకపోతే ఆ స్టేటుమెంటును సీతాపతి గారు ప్రాసిచ్చారో, శర్గారు ప్రాసిచ్చారో తెలియదు గాని దానికి ఏణ్ణ గంగేచ, యమునేచ, గోదావరేచ అని యాడ్ చేశారే తప్ప పైనాస్పెన్ గురించి చెప్పడం లేదు. మీరు ఎక్కడి నుంచి ఈ ప్రాజెక్టులకు ఇంతవరకు పైనాస్పెన్ మోబైల్ చేశారు? ఇప్పటికే ఏడు నెలల కాలం అయిపోయింది. ఈ ఏడు నెలల కాలంలో ఏడు ప్రాజెక్టులకు ఒక ఏడు వేల కోట్లు తెచ్చామని, లేకపోతే ఏడు వందల కోట్లు తెచ్చామని ఒక్క విషయమైనా ఇందులో మెస్సన్ చేశారా? అని అడుగుతున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టులన్నింటికి క్లియరెన్స్ కావాలి. ఈ ఏడు నెలల కాలంలో ఒక్క ప్రాజెక్టుకైనా మీరు క్లియరెన్స్ తెవడానికి కనిసం ఎఫ్ట్ర్స్ ఏమైనా పెట్టరా? దయచేసి చెప్పాలని కోరుతున్నాను. ఈ విషయం గురించి ఎంతో సీరియస్గా డిస్కస్ చేస్తున్నాం ఇక్కడ, కాని ఈనాటి పరకు మీరు ఒక్క ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన పైనాస్పెన్ గురించేనా మాటల్లాడారా? ప్రాజెక్టు పైనాస్పెన్కు నాలుగైదు సోర్స్ పుంటాయి. ఎక్సటుర్చుల్ సోర్స్ పుంటుంది, వరల్డ్ బ్యాంక్, జిబిసి, ఎక్సటుర్చుల్ గపర్చుమెంట్ సోర్స్, ఇంకా గపర్చుమెంటు ఏజన్సీస్, అదే విధంగా బ్యాంక్ నుంచి సోర్స్ పుస్తాయి. అదే విధంగా గపర్చుమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఏజన్సీస్ నుంచి గాని, ఎల్సి గాని ఇతర పైనాన్నియల్ ఇన్సిట్యూషన్స్ నుంచి మనం పైనాస్పెన్ తెచ్చుకుంటాం . ఆ తర్వాత మన బిల్బో ద్వారా, అదే విధంగా బడ్డెట్ క్రింత కొంత పైనాస్పెన్ ఏర్పాటు చేసుకుంటాం . ఇవి తప్ప మీరు ఎక్కడి నుంచి తీసుకొస్తారు? ఏదో చేస్తాం, ఎక్కడిమంచో తెస్తామంచే ఎక్కడి నుంచి తెస్తారు? ఈ శాసనసభకు, ఈ రాష్ట్ర ప్రజలకు మీరు ఏవిధంగా నిధులు తీసుకొస్తారో చెప్పకుండా ఏదో రకంగా తీసుకొస్తాం, ప్రాజెక్టులు

కట్టేస్తామంటే ఎలా నమ్ముతామో ఒకసారి ఆలోచన చేయాలి. దాని మీద వివరణ కోరుతున్నాను. ఈరోజు ఎక్కుటర్లు ఏజన్సీనగాని, వరల్డ్ బ్యాంకు గాని, జెబిపసి గాని, మీరు అడిగినటువంటి ఆఫ్సియల్ గవర్నమెంటుగాని, మీరు చెబుతున్న ఎగ్జిమ్ బ్యాంకు గాని ఏటి సుంచి పైనాస్పెన్ తీసుకొస్తామని ఈరోజు ఒక రకంగా, రేపు ఒక రకంగా మాట్లాడుతున్నారు. First of all, the officers those who are listening to my speech, please kindly advise this Government.

సా.6.40

చరిత్రలో ఎప్పుడైనాసరే ప్రాజెక్టులకు ఏ క్లియరెన్స్ లేకుండా ఏ రాష్ట్రంలో, ఏ దేశంలో ఇచ్చారో తెలియచేయాలో కోరుతున్నాను. ఏ ఏజన్సీ అయినా ఆల్ క్లియరెన్స్ లేకుండా ఇచ్చిందేమో తెలియచేయాలి. ఆ తరువాత విషయం ఇంటర్వెల్ పైనాస్పెన్. గవర్నమెంట్ ఇండియాగాని, వారి ఏజన్సీగాని లేక బ్యాంక్సుగాని, ఇంస్టి ఎటువంటి అనుమతులు లేకుండా బ్యాంక్సులు, ఎల్.ఐ.సి. మొదలగు సంస్థలు ఎటువంటి క్లియరెన్స్ లేకుండా ఏవిధంగా ఆర్డిక సహాయం చేయగలరో తెలియచేయాలని కోరుతున్నాను. బాండ్సుడ్వారా నిధులు సేకరిస్తామని అంటున్నారు. ఈమధ్య కాలంలో నేను జైరామ్ రమేష్గారి స్టేట్మెంట్ చూశాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు, మిగిలినవారు మాట్లాడుతూ తాము బాండ్సు రైట్ చేస్తామని చెప్పారు. అధ్యక్ష, బాండ్సు రైట్ చేయాలంటే దానికి కొన్ని పారామీటర్స్ ఉన్నాయి. మేము కూడా బాండ్సు రైట్ చేయగలనికి ఎటెంట్ చేశాము. ఎంత క్షపడడ్చ రూ.400 కోట్ల కంటే ఎక్కువ రాలేదు. అది కూడా ఎప్పుడు వచ్చింది? There is a thing called rating. AAA+ ఉన్నప్పుడే రూ.400 కంటే ఎక్కువ మొబిలైట్ చేయలేకపోయాము. అటువంటి బాండ్సుకు లిమిటేషన్ ఉన్నది. Beyond certain thing, you can't go. దీనిని కూడా అర్ధంచేసుకుంటారని, ఆలోచన చేస్తారని భావిస్తున్నాను.

ఇప్పుడ్లో పెట్టుకోకుండా, ఎటువంటి క్లియరెన్స్ లేకుండా మేము ఎక్కుడనుండైనా తీసుకువస్తామని మీరు ఏదైతే మాట్లాడుతున్నారో ఏవిధంగా తెస్తారు? సంవత్సరానికి మనం రూ.9,000 నుండి రూ.10,000 కోట్లు ఖర్చుపెట్టాలి. ఇందుకుగాను ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్లో రూ.4000 కోట్లు మాత్రమే పెట్టారు. నేను మంత్రిగారి స్టేట్మెంట్ చదివాను. దాంటో వచ్చే ఆర్డిక సంవత్సరం నుండి మూడురెట్లు ఎక్కువపెడతామని ఏదో ఒక మాట చెప్పారు. ఆయన చూశాలో, చూడలేదో లేక మరెవరు ల్రాసిఇచ్చారేమోగాని మూడు రెట్లంటే మరో రెండు నెలల్లో ఇదే సభలో బడ్జెట్ పై మాట్లాడబోతున్నాము. అంటే మంత్రిగారు దాదాపు రూ.10,000 కోట్లుగాని, రూ.15,000 కోట్లుగాని వచ్చే ఒడ్జెట్లో పెట్టబోతున్నామని చెబుతున్నారు. అది ఏవిధంగా చేయగలుగుతారో, అది ఏవిధంగా సాధ్యమో రెండు నెలల తరువాత ఇదే సభలో మాట్లాడదాము. మనకు ఈనాడు ఉన్న బడ్జెట్ ఎంత, ఎంతవ రకు ఎడిషనల్గా ప్రోలైడ్ చేయగలుగుతారు, ఉన్న లిమిటేషన్ ఏమిటి అనేవి తెలియకుండా మాట్లాడుతున్నారు. ఆ విషయాలు స్పష్టంచేయాలని కోరుతున్నాను. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఏజన్సీన్, అదర్ ఏజన్సీ నుండి పైనాస్పెన్ మీరు తీసుకోదలస్తే అందుకు గవర్నమెంట్ గ్యారంటీ కావాలి.

ఈనాడు ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుకేకాకుండా హాసింగ్కు, మరి ఏ ఇతర కార్యక్రమానికైనా ఆర్డిక సహాయం పొందాలంటే గవర్నమెంట్ గ్యారంటీ కావాలి. ఈరోజు మీరు మాట్లాడారు. రూ.500 కోట్లు ఆర్.ఐ.డి.ఎఫ్. నుండిగాని మరి ఏ ఇతర సంస్థనుండిగాని తీసుకువస్తున్నామన్నారు. దానికి కూడా గవర్నమెంట్ గ్యారంటీ కావాలి. గవర్నమెంట్ గ్యారంటీకి ఏదైనా లిమిటేషన్ ఉన్నదా? లిమిటేషన్ ఉన్నది. అన్సార్సుసేట్గా మొన్సు జరిగిన పార్లమెంట్ మెంబర్స్ సమావేశంరకు ముఖ్యమంత్రిగారికి ఈ విషయం తెలుసో లేక తెలియదో అనే విషయం రీసెంట్గా నేను పేపర్లో చూశాను. There is something called a limitation to guarantee. 9% జి.ఎస్.డి.పి.కంటే ఎక్కువగావేళ్లి మీరు ఇష్టాన్సారంగా బ్యాంక్ గ్యారంటీ తెచ్చుకోగలరా? ఆ విషయం కూడా చెప్పాలి. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియానుండి నేరుగా తీసుకువస్తామని

అంటున్నారు. ఇంతవరకు స్పిఫిక్స్‌గా ఒక్క రూపాయ్యైనా కేంద్రప్రభుత్వంసుండి మీరు ప్రామిన్ తీసుకోగలిగారా? They themselves are in a problem. వారు కూడా 1.5% జి.ఎస్.డి.పి.కి మించి ఎక్కుడనుండి పైనాస్పెన్ తెస్తారో నివరణ ఇవ్వాలి.

పైనాస్పెన్ టైఅప్ లేకుండా, పైనాస్పెన్ ఎక్కుడనుండి తెస్తారో తెలియకుండా అగమ్యగోచరంగా టెండర్స్ పిలుస్తున్నారు. ఒకవేళ ప్రాజెక్ట్‌గురించి ఎఫ్స్ట్స్ పెడితే అది వేరే సంగతి. 7, 8 నెలలు అపుతుస్తుది. ఏ ఒక్క ప్రాజెక్ట్‌కు కూడా ఇంతవరకు ఈ ప్రభుత్వం టైఅప్ చేసుకోలేదు. పైనాస్పెన్ ఎక్కుడనుండి వస్తాయో తెలుసుకోకుండా అగమ్యగోచరంగా, ఆదరాబాదరాగా టెండర్స్ ఈనాడు పిలపటమేకాకుండా పిలిచినవారందరికి కూడా టెండర్స్ అవ్వు చేస్తున్నారు. ఇది ఎంతవరకు సమంజసమౌ తెలియచేయాలి. దీని వెనకాల ఏమేమి ఉన్నదో మీరు ఆలోచించాలి. ఈ రోజు మీరు కాంట్రాక్ట్ అవ్వార్డ్ చేస్తున్నారు. అడ్వొస్పెన్ ఇచ్చేస్తున్నారు. అధ్యక్షా, మన ప్రాజెక్ట్‌లు ఆకాశంలో కడతామా? ప్రాజెక్ట్‌లు భూమి మీదే కడతాము. ఇంతవరకు ల్యాండ్ ఎక్స్‌జిప్స్ జరగలేదు. ల్యాండ్ ఎక్స్‌జిప్స్ లేకుండా, ల్యాండ్ బసర్ మీకు ల్యాండ్ హాండోపర్ చేయకుండా, కాంట్రాక్టర్కు ఆ ల్యాండ్ ఇప్పకుండా అడ్వొస్పెన్లు ఇచ్చిన తరువాత మీరు ప్రాజెక్ట్‌లు కడతామంటే సాధ్యమా? ఫ్లాఫ్లో కెనాల్ ల్యాండ్ ఎక్స్‌జిప్స్ విషయంలో గతంలో మనమెన్ని బాధలుపడ్డామో తెలిసిన విషయమే. అక్కడి రైతాంగం, అక్కడ ఉన్న నాయకులు, అక్కడ ఉన్న పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకుంటే ఈ ల్యాండ్ ఎక్స్‌జిప్స్ అంత సులభమా? ఎన్నిసొర్లు ల్యాండ్ ఎక్స్‌జిప్స్‌కు ఒక ట్రైమ్బండ్ ప్రోగ్రామ్స్‌పెట్టినా ఎంతవరకు మనం సక్షేపశుల్గా చేసుకోగలిగాము? ఈ విషయంలో మనకు ఒక చరిత్ర లేదా? ఈ రోజు క్రొత్తగా ప్రాజెక్ట్‌లు కడుతున్నామా? ల్యాండ్ ఎక్స్‌జిప్స్ వరిపూర్కంగా చేయకుండానే ఈరోజు కాంట్రాక్ట్, అడ్వొస్పెన్ ఇచ్చేశాము. రేపు వారు ఆర్టిట్రైప్స్‌కు వెళతారు. అయ్యా, ఈనాడు ప్రభుత్వం మాకు ల్యాండ్ హాండోపర్ చేయలేదు, అందుపల్ల మేము కంప్లీట్ చేయలేకపోయాము, నాకు ఇచ్చిన 5% అడ్వొస్పెన్ కూడా ఖర్చులక్రిందే పోయాయంటే మీరు సమాధానం చెబుతారా? ఏమాత్రం క్లారిటీలేకుండా ఈ ప్రాజెక్ట్‌లను చేపడుతున్నారనేది మా అభియాగం మాత్రమే కాదు సత్యం కూడా. ఇక్కడ మనం శాసనసభలో కూర్చుని నుమ్మింతు, సేనెంత అనుకోవటం కాదు. సేను దొంగ, నుమ్ము దొంగ అనుకోవటం కాదు. ఇంతపైద్ద వ్యవహారం చేసినప్పుడు బేసిక్ ఫండమెంట్స్‌గురించి మాట్లాడుకుంటున్నామా అనేది నాయుక్క ఉద్దేశ్యం. దానిని మీరు క్లారిపైచేయాలి.

అధ్యక్షా, మన డిపార్ట్మెంట్‌కు ఒక చరిత్ర ఉన్నది. At the most Rs.1500 crores to Rs.2000 crores హర్చుని మాత్రమే వీరు చేయగలరు. ఎట్టి పరిస్థితుల్లో ఇది రూ.3,000 కోట్లకు మించదు. మనకు ఉన్న మెప్పిసరీ ఆవిధంగా ఉన్నది. కాని మీరు ఇచ్చిన విధానం ప్రకారం ఈరోజు రూ.10,000 కోట్లకు మించి ఖర్చుచేయాలి. 6, 7 నెలలు అయిపోయింది. మీకు ఇంకా ఉన్నది నాలుగున్నర సంవత్సరాలు మాత్రమే. ఒకవేళ మీరసుకున్నట్లు సహాయంవచ్చి డబ్బు అందినప్పటికే ఈ ప్రాజెక్ట్‌లను మీరు అనుకున్న సమయంలోపల కంప్లీట్చేయగలరా? మనకున్న మిషనరీ ఆ పని చేయగలదా? దీనికి జవాబు చెప్పాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

పైనాస్పెన్ ఒకవైపు ప్రాబ్లమ్‌గా ఉంటే గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చేస్తున్న స్టేట్‌మెంట్స్, వారు క్రియేట్ చేస్తున్న గందరగోళ పరిస్థితి మరోలా ఉంది. దానివల్ల ప్రాంతాలలో అనేక రకమైన ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయి. ఈనాడు కృష్ణానది తీసుకుంటే మనకు ఉన్న బచావత్ అవ్వార్డ్ ప్రకారం 811 టి.ఎం.సి.లు మనం వాడుకోవాలి. అయితే 1100 టి.ఎం.సి.లవరకు వెళ్లిపోయాము. మనకు ఉన్న ప్రాజెక్ట్‌కాసీయండి, అనగోయింగ్ ప్రాజెక్ట్‌లు కాసీయండి, మరే ఇతర ప్రాజెక్ట్‌లు కలుపుకుంటే 1100 టి.ఎం.సి.లవరకు మనం వెళ్లిపోయాము. ఎక్కడకు వెళ్లినా మనం ఎనోస్ చేసుకుంటూ ముందుకుపోతున్నాము.

వాటర్ ఎవైలబిలిటీపైన కూడా మీరు జవాబుచెప్పాలి. వాటర్ ఎవైలబిలిటీ ఎట్లా తీసుకువస్తారో చెప్పలేదు. కృష్ణానదిపైన మీరు తీసుకువస్తున్న ప్రాజెక్ట్స్ మూలంగా కృష్ణాజలాలను అలోడి ఉపయోగించుకుంటున్న అయకట్టులో గందరగోళ పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నదనే సంగతి మీరు గుర్తించాలి. మీరు చేస్తున్న విధానాలవల్ల ఈనాడు నిజాంసాగర్కు ఏగతి పట్టిందో అదే గతి

నాగార్జునసాగర్ క్రింద ఉన్న కృష్ణ డెల్టాకు కూడా పడుతుంది. మన ఇప్పొనుసారంగా ఎటువడితే అటువైపు విషయాన్ని మళ్ళిస్తున్నాము. దీనిలో మీరు ఆలోచించవలసిన విషయం ఉన్నది. మనం ఎడిషనల్ ఏమి ఇఫ్ట్రోన్ పెడుతున్నాము? ఒక్కొప్ప మరలా కమిటీ కూర్చోబోతున్నది. దానిపైన రేపు సిట్టీంగ్స్ జరగబోతున్నాయి. మన వాదనను ఏనిదంగా దాం ట్లో విన్వించబోతున్నాము? నా సలహా ఏమంటే మనకు ఉన్న బచావత్ అవార్డ్ ను దృష్టిలో పెట్టుకుని రేపు పచ్చే డిస్ట్రిబ్యూషనలో కూడా అపూర్ణఫ్ సెటిల్మెంట్ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. రాజకీయంగా కర్ర్యాటక, మహారాష్ట్రలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమే అధికారంలో ఉన్నది. కేంద్రంలో కూడా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమే అధికారంలో ఉన్నది. రాజకీయంగా సెటిల్మెంట్ చేసుకోవటమే మనకు శ్రేయస్తురం తప్ప మనం అనవసరంగా ఇతర విషయాలలోకి వెళ్లినట్లయితే లేనిపోని సమస్యలు వస్తాయి. రెండవ ప్రధానమైన విషయం ఏమంటే గోదావరి నదిలో ఈనాడు వాటర్ ఉన్నది. 1480 టి.ఎం.సి.ల వాటర్ ఎష్ట్లెబిలిటీ ఉన్నది. దాం ట్లో ఆలరెడి 740 టి.ఎం.సి.ల నీటిని ఎగ్జిస్టింగ్ ప్రాజెక్ట్ క్రింద వాడుకుంటున్నాము. శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్ట్ కానీయండి, అదేవిధంగా గోదావరి డెల్టా కానీయండి, ఇతర ప్రాజెక్ట్లు కానీయండి, వీటన్మింటి క్రింద 740 టి.ఎం.సి.ల వాడుకుంటున్నాము.

సా 6.50

ఇక మిగతా అన్ని కూడా ఈ రోజు అన్ గోయింగ్ ప్రాజెక్టులు. 115 టి.ఎం.సి.లు మనకు ఇంకా అన్ గోయింగ్ ప్రాజెక్టులు మనం ఈనాడు పెట్టుకున్నాము. రిమైనింగ్ మనకు పున్మటువంటి 600 టియంసిలు పున్నాయా, ఏవైతే మనం ఈ 600 టియంసిలు ప్రతి ప్రాజెక్టు వారీగా కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఎల్లంపల్లి కానివ్వండి, గోదావరి ల్ప్పు కానివ్వండి, ఆ తరువాత ఇచ్చంపల్లి గానివ్వండి, మనకు పచ్చేటటువంటి పోలవరం గాని, దుమ్ముగూడెం కానివ్వండి ఈ విధంగా అన్ని కూడా మనం ప్రాజెక్టులు ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. ఆ విధంగా ప్రాజెక్టులన్నీ చేపట్టాలనే దృఢ సంకల్పముతో మనం పున్నాము. ఇటువంటి సందర్భములో ఇటువంటి కొత్త ఆలోచన ఈ ప్రభుత్వానికి వచ్చింది. దుమ్ముగూడెం నుండి మనం 200 టియంసిలు మేము కృష్ణాకు తీసుకువెళతాము. ఇక్కడి దుమ్ముగూడెం నుండి టోటల్ 200 టియంసిల వాటర్, 198 టియంసిలు అని రాశారు. బాటూ కంపెనీ వారు రాశారు. ఎందుకంటే 200 టియంసిలు కాదని 198 టియంసిలకు అడ్డినిప్రైటివ్ శాంక్ష్ ఇచ్చేశారు. ఆరుస్తర వేల కోట్ల రూపాయలు అపుతుందని అడ్డి నిప్రైటివ్ శాంక్ష్ ఇచ్చారు. దుమ్ముగూడెం హైద్రో ఎలక్ట్రికల్ ప్రాజెక్టు ద్వారా ఖమ్మంలో కొద్ది ప్రాంతానికి సాగునీటిని ఇవ్వాలని మా ప్రభుత్వం భావించింది. ఈనాడు కొత్తగా ఎప్పుడూ, ఎపరికీ రాని ఆలోచన ఎలా వచ్చిందో ఒకసారి ఆలోచన చేయండి. దుమ్ముగూడెం నుండి మొత్తం డైవర్వ్ స్క్రూ తీసుకొని పోయి ఐదు లీఫ్స్ లు అధ్యక్షా, ఇక్కడ చాలామంది మంత్రులు పున్నారు. ఏ విధంగా ఈనాడు ఈ యొక్క ప్రాంతాల గురించి మాటల్లాడే మంత్రులు పున్నారు. వీరు రిపోర్టును ఎంతవరకు చదివారో నాకు తెలియదు గాని దుమ్ముగూడెం డైవర్వ్ స్క్రూ గురించి 200 టియంసిల గోదావరి నీళ్ళను తీసుకొని వెళ్లి ఐదు లీఫ్స్ ల తరువాత నాగార్జునసాగర్ నీళ్ళను తీసుకొని పోయి టీల్సాండ్లో వేసి అక్కడి నుండి లీఫ్స్ చేసి నాగార్జునసాగర్కి తెస్తామని చెప్పి ఒక బృహత్తర ఆలోచన రాజశేఖర్ రెడ్డి గారికి వచ్చింది అంటే మరి ఈ 200 టియంసిలు మీరు ఎక్కడి నుండి మలిపిన తరువాత ఏ ప్రాజెక్టు మీరు ఇందులో కట్ చేయదలచుకున్నారు? తెలంగాణాలో ఏడు జిల్లాలు పున్నాయి. అదే విధంగా గోదావరి బెల్లోపల మొత్తం క్యాచ్మెంట్ ఏరియా 77వేల హైక్షార్ క్యాచ్మెంట్ ఏరియాలో గోదావరిలో 63 వేల హైక్షారులు తెలంగాణాలోని ఏడు జిల్లాలలో ఈ క్యాచ్మెంట్ ఏరియా పుంది. 84% of Godavari catchment area in Andhra Pradesh belonged to seven districts of Telangana. ఈ డిస్ట్రిక్ట్స్ లలో కొన్ని ప్రాజెక్టుల కోసం మనం అన్ని కూడా ఏర్పాటు చేసిపెడితే ఈనాడు ఏ ప్రాజెక్టును డ్రావ్ చేసి 200 టియంసిల వాటర్ను మీరు కృష్ణ డెల్టాకు మార్గదలచుకున్నారో మీరు జవాబు చెప్పాలని కూడా తెలియజేస్తున్నాను. ఈనాడు పున్న మంత్రులలో టిఆర్ఎంప్ పార్టీకి చెందిన మంత్రులు చాలా మంది పున్నారు. నా తెలంగాణా, నా తెలంగాణా అని చెప్పే మహానుభావులు మంత్రులను పుండి ఈ యొక్క దుమ్ముగూడెం ఎట్ల శాంక్ష్ చేశారో మీరు కూడా జవాబు చెప్పవలసిన అవసరం పుంది. తమరు తెలియజేయవలసినదేమిటంటే ఏ ప్రాజెక్టును మీరు డ్రావ్ చేసి మీరు ఈ 200 టియంసిలను మీరు అక్కడ కన్వస్ చేయదలచుకున్నారు. నిజంగా మీరు ఆ ప్రాంతానికి సాగర్ నుండి, కృష్ణ నుండి, ఒకవేళ గోదావరి నుండి కృష్ణాకు తీసుకువెళితే

ఆలోచ్చి మనకు పున్న బచావత్ ట్రిబ్యూనల్ లోపట క్లియర్కట్ అవార్డ్లో పుంది. ఎప్పుడైతే 80 టియంసిలు మనం పోలవరం కట్టిన తరువాత మీరు కృష్ణాకు డైవర్డ్ చేస్తామన్నారో అదే టైంలో చాలా క్లియర్ కట్గా అవార్డ్లో చెప్పారు. 45,35 ప్రకారంగా ఖచ్చితంగా మనకు అక్కడ పోతుంది. 30 టియంసిల వాటర్ ఆటోమాటిక్ గా వెళ్లిపోతుంది. మీరు కాదు, రేపు మరలా ఏదైనా అవార్డ్లో చూడబోతున్నారు. మరలా ఎప్పుడైతే గోదావరి నుండి 200 టియంసిల కృష్ణాకు ఒకవేళ మార్పిసట్లయితే ఇంకోక 100 టియంసిల వాటర్ అక్కడ అప్పర్ ఏరియాలో ఇష్టవలసిన పరిస్థితులు మనకు ఏర్పడిసట్లయితే మనకు పున్న ప్రాజెక్టుల పరిస్థితి ఏమి కావాలి? శ్రీశైలం తరువాత క్రింది ప్రాంతానికి అనలు నీళ్లు వస్తాయా? ఒకసారి మీరు ఆలోచన చేయాలని చెప్పి తెలియజేస్తున్నాను. ఖచ్చితంగా ఇటువంటిది జరిగిసట్లయితే నాగార్జునసాగర్, నిజాంసాగర్లాగా అది ఎండిపోయే పరిస్థితిని ఈ ప్రాజెక్టు తెస్తుంది. ఎప్పుడైతే గ్రావిటీ మీద పున్నటువంటి నీళ్ల మీద ఆధారపడిన ఏడు జిల్లాలలో, కృష్ణా క్రింద ఆధారపడి పున్న రైతాంగం పరిస్థితి అగ్మోచరంగా తయారైతుంది. ఒక్కొక్క దగ్గర నాలుగు లీఫ్లులు, ఐదు లీఫ్లులు వేసిన తరువాత ఒక్క టియంసిల వాటర్ కెపాసిటీ పున్న టెలిపాంట్లో 200 టియంసిలు అక్కడకు తీసుకుపోల్చి, అక్కడి నుండి లీఫ్లు చేసి రిపర్చబుల్ టర్మినల్ ద్వారా నాగార్జునసాగర్లో వేస్తామని చెప్పేదానికి ఎవరు చర్చించారు, ఎవరిని అడిగారు, ఏ ఎక్కుపర్చును అడిగారు? ఏ సీతాపత్రిరావునో, మీ శర్మనో, వారు మహామేధావులా? ఇంతకు ముందు పురుషోత్తం రావుని అడుగుతున్నారు. మీరే పెట్టారు సీతాపత్రిని, మీరే పెట్టారు పురుషోత్తమరావుని చెప్పి. అప్పును, మేమే పెట్టాము సీతాపత్రిరావుని. కానీ అతనికి లిమిటేషన్స్ పున్నాయి ఆ రోజులలో. ఎక్కుప్పు అతనికి పున్న ఎప్పిమేట్స్ ను చెక్ చేయడం తప్ప ఈ విధంగా విచ్చులవిడిగా మేము వదిలిపెట్టలేదు. ఈసాడు మీ ప్రభుత్వం వదిలిపెట్టింది. ఆయన చేసిందే వేరం. ఆయనే కాంట్రాక్టర్లతో మాట్లాడడం, ఆయనే బెండర్లు పైల్ చేయడం, ఈ విధంగా ఇష్టసుసారంగా చేస్తున్నటువంటి అధికారిని, అతని ఆలోచనే ప్రభుత్వ ఆలోచనగా తీసుకుంటున్నటువంటి అధికారిని ఇక్కడ పెట్టుకొని అతను చెప్పింది ఆడింది ఆటగా, పాడింది పాటగా మీ ప్రభుత్వం చేస్తుంది. ముందు ఆ సంగతిని తేల్చమని మీ అందరికీ తెలియజేసుకుంటున్నాను.

(అధికారపోర్ట్ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

చెప్పండి సార్, వాళ్లసు మాట్లాడమని చెప్పండి సార్.

శ్రీ కోమటిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి (సల్సొండ): అధ్యక్షా, ఆఫీసర్లు చెప్పింది వేదమని అంటున్నారు, ఇది తప్పు. ఈర్ష సీతాపత్రిరావుని గాని అడ్వయిజ్ కొరకు గాని, పాలకులు చేసే ప్లానీంగ్ ప్రకారం నడుస్తుంది. దీనికి దేవేందర్ గాడ్ గారు మాట్లాడుతూ మీ ప్రభుత్వం అధికారుల ప్రభుత్వమని అన్నారు.

(అంతరాయం)

అధికారులు చెప్పినట్లు ఆడింది మీ ప్రభుత్వం. ఆ రోజులలో మంత్రులు కాని, ఎంఎల్సిలకు కాని ఏమీ ప్రాధాన్యత లేసట్లు మొత్తం అధికారుల మీదే నడిపిస్తున్నట్లు మీరే చాలాసార్లు చెప్పడం జరిగింది. ఈ రోజున ముఖ్యమంత్రి గారు అందరితో చర్చించి నిర్దయం తీసుకున్నారు. నాలుగురోజుల తరువాత మికే తెలుస్తుంది. ఇష్టపీపరకు డబ్బులే లేవని చెప్పిన దేవేందర్ గాడ్ గారు ఇప్పుడేనీ అంటున్నారు అంటే బెండరు విధానానికి వచ్చారు. మొన్సుటీడాకా డబ్బులు లేంది ప్రాజెక్టులు ఎలా కడతారు అని చెప్పారు. దేవేందర్ గాడ్ గారూ, మీరు ఒకసారి ఆలోచించుకొని చెప్పండి. ఈర్ష సీతాపత్రిరావుని మీరు పెట్టారు. వారు ఎలాంపివారో ముందు ముందు మీకు తెలుస్తుంది తప్ప ఇలా లేనిపోని విధంగా అధికారుల మీద భూక్మెయిల్ చేయడం మంచి పద్ధతి కాదు. ఇప్పుడైనా నిజాలు తెలుసుకోండి. ఆరునెలల్లో మీకు నిజాలు తెలుస్తాయి.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : నేను అసవసరంగా వెంకట రెడ్డి గారి గురించి మాట్లాడుడలచుకోలేదు. అతనికి పున్న లిమిటేషన్స్ అతనికి పున్నాయి. పాపం అతని బాధ అతనికి పుంది. అందరికీ తెలిసిందే ఆ బాధ. అందువలన అతని గురించి ఎక్కువ

మాట్లాడదలచుకోలేదు. ఆఫీసర్లతో ఎంత దగ్గరగా వుంటే అంత మంచిది అతనికి, అందుకోనం ఏమైనా మాట్లాడుకోవచ్చ. సూటిగా నేను ఒక ప్రశ్న పేయదలచుకున్నాను. మార్చింగ్ ప్రేజార్ డైరీ గురించి వీళందరూ గోల పెట్టారు. ఎవరు ఆ డెయిరీకి పర్షిప్పన్ ఇచ్చారు. రిటైర్ అయిన వాళ్లను ఎట్లా పెట్టుకుంటారు, ఇప్పుడు సీతాపతి రాఘవి ఎట్లా పెట్టుకున్నారు? జీవో పుస్తపుడు రిటైర్ అయిన ఆఫీసరుని ముఖ్యమంత్రి గారు ఎట్లా కంటిమ్యా చేస్తున్నారు? మీరు అందరిని తీసేశారు. దేశంలో పుస్త ప్రతి ఒక్కరినీ తీసినేసి, అతని ఒక్కడిని మాత్రం ముఖ్యమంత్రి గారు పెట్టుకున్నారు. ఎందుకు పెట్టుకున్నారు?

శ్రీ నోముల నర్సింహాయః అధ్యక్షా, రిటైర్ అయిన సీతాపతి ఒక్కడి కాదు, కృష్ణం నాయుడు కూడా ఉన్నాడు. ఒకసారి చూస్తే రిటైర్ అయిన ఆఫీసర్ ఎంత కాలం నుండి ఉన్నాడు? ఇప్పుడు ఎక్కడ ఉన్నాడో? వాళ్ల నాయుకుడికి కృష్ణం నాయుడు ఏనీ అపుతాడో ఒకసారి చూడండి. ఇప్పుడు వాళ్లకు ఉన్నటువంటి ఆఫీసర్లకు సంబంధించిన చర్చలు తప్ప, మీకు సంబంధించినటువంటి అధికారులు వచ్చినపుడు అదేదో మీరు అడిగామని కాదు రిటైర్ అయిన వాళ్ల ఉండడం వల్ల అనేక రకాలైన అసర్థాలు ఉన్నాయని చెబుతున్నాను.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్: అధ్యక్షా, నేను గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి నోటిష్టో వినదలచుకున్నాను. అతని దగ్గర ఉన్న బ్రహ్మండమైన క్వాలిఫికేషన్స్ ఏమిటో కాని, మీరు మొత్తం డిపార్ట్మెంట్లో సహ హాండ్సోపర్ చేసి, కాంట్రాక్టర్లను సెల్ట్ చేయడానికి, టెండర్లు పైనలైజ్ చేయడానికి, గైడ్లైన్స్ ప్రివేషన్ చేయడానికి, ఈ ప్రాజెక్టులకు ఇటునుండి అటు, అటు నుండి ఇటు ఇష్ట్సునుసారంగా మాట్లాడడానికి Today, I can challenge this Government. ఈ డిపార్ట్మెంట్ మొత్తం కాంట్రాక్ట్ల చేతిలో పెల్లిపోయింది. వాళ్లే డిస్ట్రిక్ట్ చేసి, వాళ్లే మాట్లాడి ఏ జీవో కావాలంటే ఆ జీవో మీరు చేస్తున్నారు. దీనికి మధ్యపరి సీతాపతి అని మీరు మరచిపోవద్దు. ఇటువంటి వ్యక్తి ఎక్కడైనా సరే ఈ విధమైన గందరగోళం సృష్టించి రాష్ట్ర భవిష్యత్తును అంధకారం చేస్తున్నారో, ఏ విధంగా అవినీతి అక్కమాలకు పాల్పడుతున్నారో, ఇటువంటి వ్యక్తిని వేరే దేశంలో అయితే ఉరి తీసేవారని తెలియజేస్తున్నాను. అంత ఫోరమైన వ్యక్తిని పెట్టుకుని ఇంకా మీరు సహార్ట్ చేసే పరిస్థితిలో ఉన్నారు. చెప్పదలచుకుంటే ఇంకా చాలా ఉన్నాయి. want to go on record. లిమిటేషన్ ఉంది. There is a time limitation, other wise I can quote many things. అతను చేస్తున్న చాలా వండర్స్ మీకు తెలియజేస్తాను.

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, నీనిపైన నేను మాట్లాడేది ఒక విషయం. మీరు ఇప్పుడు ప్రతి వ్యక్తికి మైక్ ఇచ్చినా నేను అభ్యంతరం చెప్పను. నా వాదన నాకు ఉంది. నేను అన్యాయంగా, ఇదేదో వట్టిగా ఇక్కడ మాట్లాడడానికి రాలేదు. You go through it. టెండర్ల వ్యవహారంలో గాని, ఈ యొక్క గందరగోళాల విషయాలలో ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల మీరు నేను పెద్ద ఎక్కువగా పోలేదు. ఎందుకంటే ఏదో అవుతుంది, ఏదో జరుగుతుంది. రోజు, రోజుకు ఏనీ జరుగుతుందో నా ఆర్గ్యమెంట్లో చెప్పినట్లుగా ఈ ప్రాజెక్టులు చేయగలుగుతారా? The Government is not just limited to a person. The Government belongs to every body.

రా.7.00

అధ్యక్షా, ప్రభుత్వంగా మనం ఇది చేయగలుగుతామా అని ఒకసారి అలోచించాలి. మనకు కొన్ని లిమిటేషన్స్ ఉన్నాయి. నేను అన్ని కూడా లోటల్గా కన్వీన్స్ అయిన తరువాత మీ ముందు పెడుతున్నాను. టెండర్లో జరిగిన కార్బూక్యూలలో కొన్ని మోళికమైన విషయాలు మీ ముందు పెట్టదలచుకున్నాను. రాజకీయంగా శాసనసభలో చాలా మంది చాలా మాట్లాడుతాము. కానీ ఫండమెంటల్గా కొన్ని విషయాల మీద జవాబు చెప్పవలసిన అవసరం ఉంటుంది. గపర్మెంట్ ఎగ్జిక్యూట్ చేయబోతుంది. కనుక నీటి పైన జవాబు చెప్పవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని నేను నోక్కి చెబుతున్నాను. ఈనాడు ప్రాజెక్టుల విషయానికోస్తే, టెండర్ వ్యవహారానికి వచ్చినట్లయితే, దీంట్లో మనం కొట్టిగా ఆలోచన చేయాలి. చాలా మంది పెద్దలు, చాలా మంది మిత్రులు రకరకాల విషయాలు మాట్లాడారు. కొంతమంది మమ్మల్ని విమర్శించడానికి చాలా సమయం తీసుకున్నారు. మీరు ఏనీ

చేశారన్నారే తప్ప ఇప్పుడు జరుగుతున్నటువంటి ఈ టోటల్ వ్యవహారం ఏదైతే ఉందో, దానిని లోతుగా విశ్లేషణ చేసినట్లయితే, నేను పొద్దున నుండి ఇక్కడే కూర్చున్నాను, చాలా మంది మాటల్లాడారు, అవన్నీ నింటూ కూర్చున్నాను . ఏ ఏ స్పికర్ ఏమి మాటల్లాడాడో నేను విన్నాను. చాలా లోతుగా వెళ్లి ఈ విషయాన్ని గ్రహిస్తారనే నమ్మకం ఉంది. మనం పొలిటికల్ లైన్ తీసుకున్నాము. మీరు ఒక లైన్ తీసుకున్నారు, మేము ఒక లైన్ తీసుకున్నాము, మధ్యలో ఉన్న మిత్రవఙ్జం ఒక లైన్ తీసుకుంది, పొలిటికల్ లైన్ లోనే వెళ్లిపోయాం మన అందరం కూడా. చాలా మందికి ఇక్కడికి పచ్చే అవకాశం లేదు కనుక, వారికి చాలా అనుమానాలు ఉన్నాయి, వాటిని విప్పుత్తి చేయవలసిన అవసరం ఉందని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఈనాడు హోల్ థిర్ అంతా కూడా ఇపి.సి సిస్టమ్ క్రింద ఎంట్రెర్ కాంట్రాక్ట్ ఇచ్చామని అంటున్నారు. దేశంలో ఏ ఒక్క గవర్నమెంట్ ఇన్ని ప్రాజెక్టులు ఎక్కడా తీసుకోలేదు. *For the first time, we are attempting it.* ఇపి.సి క్లియర్ కటగా ఇంజనీరింగ్ ప్రాక్యూర్మెంట్ అండ్ కన్స్ట్రుక్షన్. ఏదైనా ఒక ప్రాజెక్టు చేపట్టినప్పుడు టోటల్ ఇంజనీరింగ్, నా దగ్గర కావలసిన సాముద్రయిం లేదన్నప్పుడు, పర్ట్ వైప్ గా ఆలోచించి కొన్ని లిమిటెడ్ ప్రాజెక్టులకు ఇచ్చారు. ఎలాంటి ప్రాజెక్టులకి ఇస్తారనే దాని మీద మనం ఆలోచించాలి. మీ డిపార్ట్మెంట్లో నాల్డ్ లేకపోతే, టెక్నాలజీ లేకపోతే ఒక కొత్త టెక్నాలజీ ఈనాడు వచ్చింది. దేవాదులు కానిప్పాండి, ఇప్పీ చాలా పెద్దవట్టున లీఫ్ చెయ్యాలి. మీ దగ్గర టెక్నాలజీ లేకపోచుచ్చు, మెసినరీ లేకపోచుచ్చు, మీకంటే బాగా ఆలోచన చేసే అనేక రకాలైన టెక్నాలజీ బయట వచ్చాయి. ప్రపంచంలో అనేక విధాలుగా అందుబాటులోకి వచ్చాయి. అలాంటప్పుడు వాళ్లకు అవకాశం ఇవ్వాలని, ఇలాంటి స్పెషలైజ్ ప్రాజెక్టుల కోసం ఈ ఇపి.సిని కనుకున్నారు. ఆ స్పెషలైజ్ ప్రాజెక్టులకే ఈనాడు ఇస్తున్నారు. ఇపి.సిలో ఇచ్చినటువంటి కాంట్రాక్టులలో టోటల్గా వాళ్లే ఎస్టిమేట్ వేసుకుంటారు, టోటల్ ఇంజనీరింగ్ చేస్తారు, డిజైన్ చేస్తారు ఇప్పీ చేసిన తరువాత కావలసిన ఎక్సిప్షన్మెంట్ ప్రాక్యూర్ చేసుకుంటారు, తరువాత కన్స్ట్రుక్షన్ చేస్తారు. *That is called E.P.C.* మనం ఈనాడు ఇచ్చినటువంటి ప్రాజెక్టుల గురించి ఒకసారి ఆలోచించాలి. మనం ఈనాడు ఇచ్చినటువంటి ప్రాజెక్టులను ఒకసారి ఆలోచించాలి. ప్రీ క్వాలిఫికేషన్లో ఏమి అనుభవం ఉంది. అనుభవం ఉన్న వ్యక్తి లేని వ్యక్తికి కొంత వ్యతాపం ఉండాలి. అనుభవం లేని వ్యక్తి ఒక వేళ ప్రాజెక్టులు తీసుకున్నట్లయితే అతను కంప్లెట్ చేయజాలడు కనుక ఖచ్చితంగా ఏదో ఒక క్వాలిఫైడ్, అనుభవం ఉన్నటువంటి వ్యక్తులను సెలక్ట్ చెయ్యాలని, ప్రీ క్వాలిఫికేషన్ తెచ్చామని అంటున్నారు. ఓ.కె అంతపరకు మీము ఒప్పుకుంటాము. ఆ అనుభవం ఉన్న వ్యక్తులను పిలిచినప్పుడు, మీకు ఉన్నటువంటి 30 ప్రాజెక్టులున్నాయే, అవి ఒకే టైప్ లో ఉన్నాయా? కనీసం దీనినంతా డిపైడ్ చెయ్యాలి. ప్రాజెక్టులంటున్నాము, కాలువలు ఉన్నాయి, డామ్స్ ఉన్నాయి అదే నిధంగా లీఫ్ ఇరిగేషన్ ఉన్నాయి, పెద్ద పెద్ద లీఫ్ పెట్టాము, బ్రాష్టోండ్మైన లీఫ్ పెట్టాము. ఆ నిధంగా మనకు ఉన్నటువంటి అక్సిపెన్స్ ఉన్నాయి. పీలికి కూడా రకరకాల పర్స్సు ఉన్నాయి. ఈనాడు మీరైమైనా ఎక్స్స్ప్రెస్ చేసారా? నేను అనుట్లుగా ఫ్రీ క్వాలిఫికేషన్ ఉన్నప్పుడు కాలువలు త్రప్పడానికి కాలువల ఎక్స్ప్రెసిరియన్ అడుగుతాము, డామ్స్ కట్టే వాళ్లను డామ్స్లో ఎక్స్ప్రెసిరియన్ అడుగుతాము, లీఫ్ ఇరిగేషన్లో పెద్ద పెద్ద ప్రైపులు నేయాలి కనుక అనుభవం ఉన్న వ్యక్తులను తీసుకొని ఆ నిధంగా మనం బ్యాచ్ క్రింద తయారు చేస్తాము. వీళ్లు ఏమి చేశారు? కాలువలు త్రప్పే వాళ్లను, లీఫ్ ఇరిగేషన్ చేసే వాళ్లను ఎవరైనా ఘరవాలేదు, 400 కోట్లు టర్నోవర్ చేయగలిగితే అందరూ రండి అన్నారు. ఆ నిధంగా వీళ్లందరూ ఏ వర్సో ఏమిటో తెలియకుండా వచ్చారు. 30 ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి మాకు, 400 కోట్లు టర్నోవర్ ఉన్న వ్యక్తులు రండి అంటే కాలువలు త్రప్పే వాళ్ల వచ్చారు, ప్రాజెక్టులు కట్టే వాళ్ల వచ్చారు, లీఫ్ ఇరిగేషన్ చేసే వాళ్ల వచ్చారు, రోడ్సు వేసే వాళ్ల వచ్చారు. ఈ మహాముఖపులంతా వచ్చారు. మాకు 400 కోట్లు ఉంటే చాలంటే వీళ్లు వచ్చారు. కాలువలు త్రప్పే వాళ్ల లీఫ్ ఇరిగేషన్ తీసుకున్నారో చెప్పాలని కోరుతున్నాను. మీరు ఎందుకి బైఫర్మేట్ చేయలేకపోయారు? ఏ పనికి తగ్గట్లుగా ఆ పనికి మీరు వరిగణనలోకి తీసుకున్నారో చెప్పాలని కోరుతున్నాను. మీరు ఎందుకి లీఫ్ ఉన్నాయి, ఈ లీఫ్లోలో ఎవరికై అనుభవం ఉందో వారు చెయ్యాలి తప్ప, ఎవరైనా సరే వచ్చి అప్పె చేసుకోమంటే, మీ దగ్గరకు వచ్చి అప్పికేషన్ ఇచ్చారు. అప్పుడు ఎలాంటి కండిషన్ పెట్టారంటే, వంద కోట్లకు పైగు ఉన్న వాళ్ల ఎవరైనా సరే, ఒక బ్యాచ్ క్రింద పెట్టారు. ఐదు వందలు కాని, వెయ్యి కాని, ఐదు వేలు కాని ఎవరైనా సరే వంద కోట్లు దాటిపోతే మీరందరూ ఒక బ్యాచ్ క్రింద క్వాటగిరీ 1 అన్నారు. వంద కోట్లు బిలో ఉంటే క్వాటగిరీ 2 అన్నారు. క్వాటగిరీ 1ని పిలిచారు. ఆ క్వాటగిరీ 1లోని

గంప అంతటనీ ఏ మాత్రం కూడా స్పెషలైజేషన్ లేకుండా, మీరు దీనిని ఏ విధంగా ప్రీ క్వాలిఫికేషన్ అంటారు? ఏ క్వాలిఫికేషన్తో నీళను తీసుకొచ్చారు. డాక్టర్స్ ని తీసుకొచ్చి పశుపుల డాక్టర్స్ అంటారు, పశుపుల డాక్టర్స్ ని తీసుకొచ్చి డాక్టర్స్ అస్తులుగా ఏ విధంగా ప్రీ క్వాలిఫికేషన్ అంటారో జవాబు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, కీయర్ కట్టగా ఇంటర్వెషనల్గా ఇ.పి.సిలో ఒక అండర్స్టోండింగ్ ఉంది. గైడ్లైన్స్ ఉన్నాయి. ఇంజనీరింగ్ యొక్క గైడ్ లైన్ ఉన్నాయి. ఇ.పి.సి ఎప్పుడూ భూమిలో అండర్ గ్రౌండ్గా ఉన్న వర్క్స్ ను మీరు చేపట్టేద్దు అని ఎందుకంటే భూమిలో ఏముందో ఎవరికి తెలియదు. రాయి అండోచ్చు, మట్టి ఉండోచ్చు, ఏదైనా ఉండోచ్చు కనుక తెలియని దాని మీద మీరు ఏ విధంగా ఇ.పి.సిని పెలుస్తారు? మీ దగ్గర ఎస్టిమేట్ లేదు, మీరు దీని మీద లోతుగా వెళ్లిన పరిస్థితి లేదు. కాలువ త్రవ్యతుంటే ఏముందో తెలియదు అలాంటి దానికి మీరు ఇ.పి.సి పెడితే చెర్లో బట్టెలను కూర్చోబెట్టి కొమ్ములకు బేరం పెట్టారంట! చెర్లో బట్టెలను కూర్చోబెట్టి వాటి కొమ్ములను చూపించి, కొమ్ములు బాగున్నాయి ఇది ఇన్ని పాలిస్తాది, అన్ని పాలిస్తుంది అని చెప్పి బేరం పెట్టిపట్టుగా భూమిలో ఏముందో తెలియకుండా టండర్స్ ఇవ్వాలని చెప్పి కోరారు. ప్రీ క్వాలిఫైడ్ అని పచ్చిన వ్యక్తులకు మీరు ఎన్ని రోజులు టైం ఇచ్చారు. ఎవరైనా సరే, ఆరేడు రోజులలో తీసుకుసోయి ఒక నెలలో టోటల్గా టండర్ నెయ్యాలని చెప్పారు. జనార్థన రెడ్డి గారు చెప్పినట్లు ముప్పై ప్రాజెక్టులు మీరు చేస్తున్నారు. మీ ప్రాజెక్టులన్నీ పెద్ద ప్రాజెక్టులు, అన్ని ఇంపార్టెంట్ ప్రాజెక్టులు. మీ దగ్గర 9 మందిని మీరు నెరిపై చేసిన తరువాత కనీసం వాళ్ల వెళ్లి ఆ 30 ఏరియాలను తిరగాలి కదా! టండర్స్ వేసేవాడు దేనికి టండర్స్ వేస్తున్నాడో వెళ్లి చూసుకోవాలి కదా! ఒక కాలువకు టండర్ వేసేటప్పుడు కాలువలో నీళ్లు లేకుండోచ్చు, టండర్ వేసేటప్పుడు రాయి ఉందో, మట్టి ఉందో, చూసుకోని టండర్ పెయ్యాలి కదా! ఎవరైనా డ్రైల్ వేసిన తరువాత ఆ డ్రెల్లింగ్ ల్యాండ్ ఉన్న చేట డ్రైల్ చేసి ఒక అవగాహనకి వస్తారు కదా! These are the normal practices, which anybody can do it. కాని ఎంత మంది కాంట్రాక్టరుకు ఆ ప్రాంతానికి వెళ్లి ఇది చూసుకునే సమయాన్ని మీరు ఇచ్చారు? ఎంత మంది వెళ్లారు? మీరు ఒక హోటల్లో కూర్చోని... పత్రికలలో వచ్చింది. మిరందరూ కూడా గ్రాపులుగా ఏర్పడి నీకు రెండు ప్రాజెక్టులు, నీకు రెండు ప్రాజెక్టులని. ప్రపంచంలో ఎక్కడైనా ఏ ప్రభుత్వమైనా సరే why contracts? నేను చేయజాలను ప్రభుత్వపరంగా, నా దగ్గర మెపిఫరీ లేదు, నా దగ్గర వ్యవస్థ లేదు కనుక కాంట్రాక్ట్ ఇస్తాము. ఇచ్చినప్పుడు ప్రిన్సిపల్ ఏమిటి? ఎవరు తక్కువకు నువ్వు అనుకున్న క్వాలిటీ ప్రకారం ప్రాజెక్టు చేస్తారో, వాళ్లకు ఇవ్వాలి. That is the basic fundamental principle of the contract. ఇది ప్రిన్సిపల్. కనుక అలాంటప్పుడు పోటీని మనం క్రియేట్ చేసుకొని నువ్వు ఏ విధంగా ప్రాజెక్టులను కడతావో ఆలోచించి 30 ప్రాజెక్టులు ఇంపార్టెంట్ వే. 40-50 వర్క్స్ నుకి 51 బిడ్స్కి, 7 ప్రైకేషన్లకు 9 మంది కాంట్రాక్టర్లను సెలక్ష్ చేశారు. ఎక్కడైనా సరే పది మందితో సరిపోయే దానికి వంద మందిని పిలుస్తారు కాని ఇక్కడేమో వంద మందిని తీసుకొని పది మందితో పని చేయస్తున్నారు. ఇది కాంపిటీషన్ అంటామో లేక వంచుకొని తీసుడు అంటామో! మీరే చెప్పాలి.

రా.7.10

అధ్యక్షా, మూడు రోజుల క్రితం సర్డా వ్యాలీ డెవలప్మెంట్ వాళ్లు ఒక అడ్వర్టైజ్మెంట్ ఇచ్చారు. లోయర్ సర్డా ప్రాజెక్ట్ గురించి మహారాష్ట్ర గుర్వమెంట్ వారు ఇచ్చారు. సిమిలర్ వర్క్. ఇలాంటి పరిస్థితులలో వాళ్లు ఏమి చేశారో చూడండి. ఏ విధంగా కేర్ తీసుకున్నారో ఒక సారి చూడండి. అడ్వర్టైజ్మెంట్ ఇచ్చారు, గ్లోబల్ టండర్స్ ఇచ్చారు, గ్లోబల్ టండర్స్ కూడా అంధ్రప్రదేశలో ఉన్న కాంట్రాక్టర్కి ఇచ్చారు. ఇన్ని వేల కోట్ల రూపాయలతో చేస్తుంటే, భారతదేశంలో, ప్రపంచంలో ఉన్న వాడు చాలా మోటార్లు పెట్టాలి. టెక్నికలీటీస్కి సంబంధించినటువంటి ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి. ఎవరు కాంట్రాక్ట్ చేస్తే మనకెందుకు? నువ్వు కాంట్రాక్ట్ చేస్తే, నీ బంధువు కాంట్రాక్ట్ చేస్తే ప్రాజెక్ట్ మంచిగా ఉంటుందా? బయట వాళ్లు చేస్తే ప్రాజెక్టు బాగుండదా? కనుక ఎంతమందిని నువ్వు ఇన్వైట్ చేసి ఎంత కాంపిటీషన్ ను క్రియేట్ చేస్తే ఆ విధమైన కాంపిటీషన్లో మనకు లేని టండర్స్ వస్తాయి. పనులు బాగా జరుగుతాయి అనే అనుభవం మనకు తెలియదా? 70 రోజులు ఇచ్చారు. ఈ ప్రాజెక్ట్ ఇచ్చిన తరువాత కాంట్రాక్టరుకు సఫీపియంట్ టైం ఇచ్చారు. వాళ్లు వెళ్లిన తరువాత మీరు ప్రాజెక్ట్ అంతా నెరిపై చేసుకోండి, ఎస్టిమేట్

అన్ని చూసుకోమన్నారు, కోట్ చేయమన్నారు. ఆ తరువాత వాళ్ల పైనలైజేషన్కి ఒక నెల తీసుకుంటామన్నారు. మీరు మొత్తం 9 మంది కాంట్రాక్టర్స్కి అవ్వార్డ్ చేసి రెండు రోజులలో ఆగమేఘాల మీద మొత్తం అందరికి అవ్వార్డ్ చేస్తామన్నారు. ఎందుకంటే! చెబుతున్నాను. సీతాపతి గారి గురించి హిస్టరీ ట్రియేట్ చెసారు. ఎక్కడైనా చరిత్రలో సూపరింటెండెంట్ అఫ్ ఇంజనీర్ ఇచ్చిన దానిపైన చేస్తామా! ఏదైనా అవ్వార్డ్ చేస్తే వాళ్ల యొక్క ఏరియాకి వెళ్లిన తరువాత అగ్రమెంట్ చేసుకుంటారు. ఇక్కడిమో ఒక ఎన్.ఇ ఇచ్చిన రికమండెషన్ మీద, కనీసం హాండ్ అఫ్ ది డిపోర్టమెంట్ చూడకుండా మీరు కాంట్రాక్ట్ అవ్వార్డ్ ఆగమేగాల మీద చేసి పడేస్తున్నారే, ఇంక ఇ.పి.సి ఏమిటి? ఒక డ్యూమ్ ఎట్లా ఉండాలి, ఒక ప్రాజెక్ట్ ఎట్లా ఉండాలి? ఎస్టిమేట్ అతను వేసుకుంటాడు, కర్ఱెక్ట వేసాడా లేదా, అనుకున్న డిజైన్ ప్రకారం ఉండా లేదా, ఇప్పుడ్నీ వెరిఫై చేయకూడదా? రెండు రోజులలో ఇన్ని ప్రాజెక్టులను వెరిఫై చేసి తెలివితేటలు మీకుంటే, బ్రహ్మాను మించిన తెలిని మీకుంటే మీరు ఏమి చేస్తారో మాకు అర్థం కావడం లేదు. ఈనాడు పోలపరంను తీసుకుందాము, రైట్ నే మెయిన్ కెనాల్స్ తీసుకుందాము. I am giving one example.

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, సేను మాటల్డాడై దాంట్లో each and every point రాసుకోమనండి. రాసుకోని జవాబు చెప్పమనండి. అంతే కాని, మధ్యలో ఏదో చెప్పి డిఫ్రెట్ చేసి కూర్చుండ పెట్టి ఇది ఇంతటితో ఆగిపోతుందనుకుంటే చాలా పొరపాటు. ఈనాడు సేను ఒకటే అడుగుతున్నాను. మహాతేలివిపరులున్నారు. మీ అఫీసర్స్ ఉన్నారే, మీరందరూ బుర్రిపెట్టి ఆలోచన చేసారే! ఈనాడు ఒక కెనాల్ ఉంది. పోలపరం రైట్ మెయిన్ కెనాల్ తీసుకుందాము. ఏడు ఫీట్లు వేళారు. ఇ.పి.సిలో టెండర్ పిలిచారు. అన్నింటికి ఇ.పి.సి అన్నారు. అయితే, ఇ.పి.సిలో కాంట్రాక్టరే డిజైన్ చేసుకోవాలి, కాంట్రాక్టరే తన యొక్క కారీయింగ్ కపాసిటీ వీళ్ల చెప్పారు. 15 వేలు, 16 వేల క్రూసెక్కులు అంటున్నారు. 70 వేల క్రూసెక్కులంటున్నారు, పదివేసు, పదహారు క్రూసెక్కుల నీళ్ల పోవడానికి కాలువ త్రప్పమని చెప్పారు. ఏడు మంది ఆ కాలువను తీసుకున్నారు. ఏడు డిజైన్లు ఇస్తే, కాలువ పరిస్థితి ఏమి కావాలి? ఒకరు విడ్క్ ఎక్కువ ఇవ్వోచ్చు, ఒకరు డెప్క్ ఎక్కువ ఇవ్వోచ్చు దానికి ఆ విధంగా ఇస్తే, మీ యొక్క పరిస్థితి ఏమి కావాలి? వాళ్లే డిజైన్ చేసుకోవాలి, వాళ్లే ఎస్టిమేట్ వెనుకోవాలి. ఈ యొక్క కాంట్రాక్ట్ ప్రకారంగా ఆ విధంగా ఇచ్చినట్లయితే ఈ కాలువ పరిస్థితి ఏమి కావాలి? లేదు, మేము కర్ఱెక్టగా చూసి ఇస్తామంటారు, చూసి ఇస్తే, ఎందుకు వాళ్లకు ఇ.పి.సిలో ఇవ్వాలి. ఎస్టిమేట్ డిజైన్ మీ దగ్గర ఉన్నట్లయితే మీరు వాళ్లకు మీరు వాళ్లకు ఇదే కాంట్రాక్ట్తో స్వంత డిజైన్ అని చెప్పి 12% ఇస్తున్నారు. 12% you are giving for that purpose. 12 శాతం ఎందుకు ఇస్తున్నారో చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ విధంగా మీ ఇష్టానుసారంగా చేసుకుంటూ, కాంట్రాక్టర్సు పిలిస్తే రాత్రికి రాత్రి వీళ్ల దగ్గరకు వచ్చి డిపోర్టమెంట్లో ఉన్నట్టి ఆ యొక్క so-called ఎస్టిమేట్ అన్ని తీసుకోని దానిని బేస్ చేసుకోని టెండర్ ఇచ్చారు, తప్ప వీళ్ల ఎవరు సర్వే చేసారు? చెప్పండి లక్ష్మియ్ గారూ, ఏ కాలువకు వెళ్లి మీ యొక్క కాంట్రాక్టర్ సర్వే చేసి ఈ విధంగా కావాలి అని చెప్పిన కాంట్రాక్టర్ ఎవరు? ఈనాడు వాళ్ల ఇచ్చినటువంటి టెండర్లను బట్టి అవ్వార్డ్ చేసుకుంటూ పోతే .....

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మియ్: అధ్యక్షా, వారు మాటల్డాడుతూ మమ్మల్ని సమాధానం చెప్పమన్నారు. సమాధానం చెప్పి సమయం కొసం వేచి చూడకుండా ఆరోపణలు చేస్తున్నారు. ప్రతి సమస్యకు, ప్రతి ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతాను. దయచేసి ఆరోపణలు వయ్యామి. ఈ ఆరోపణలు ఏ విధంగా ఉన్నాయంటే, మొత్తం తనే అధ్యయనం చేసినట్లుగా మేమంతా గుడ్డిగా చూస్తున్నట్లుగా చిత్రిక రించి ప్రజలకు చెప్పడానికి, ప్రజలను మధ్య పెట్టడానికి గాని మరొకటి కాదు. తప్పులు చెప్పి అలవాటు వాళ్లకి ఉంది. మేము ప్రతి ప్రశ్నకు తప్పనిసరిగా సమాధానం చెబుతాము.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్: అధ్యక్షా, సభ ద్వారా మీకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మీరు ముఖ్యమంత్రి గారికి రేపు ఇచ్చితంగా whole day ఇవ్వాండి. పొపం మంత్రి గారు ఏమి చేస్తారు? ఆయన సంగతి నాకు తెలుసు. మీరు ఇవ్వాండి. మేము అబ్బికి చెయ్యము. 5 గంటలు కాదు 5 రోజులు ఇవ్వాండి, జవాబు చెప్పమనండి. మేము అడిగిన ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పాలి తప్ప, ఎదో

గంగేచ, యమునేచ అని చెప్పి తప్పించుకునే విధంగా , రాక్షసులు, కొమ్ములు పెట్టుకున్నారు, దుర్మార్గులు అని ఈ విధంగా మాట్లాడోద్దండి. సరుకు లేని వారు ఈ విధంగా మాట్లాడుతారు. ఘండమెంటల్గా నేను కొన్ని ఇశ్వర్స్ రెయిజ్ చేసాను. వాటికి జవాబులు చెప్పాలి. ఈనాడు మీరు వనిత్రులో, అపవిత్రులో .....

MR. SPEAKER: Devender Goud garu, you address the chair.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మియ్ : అధ్యక్షా, సరుకు ఉందో లేదో రేపు సమాధానం వింటే గాని తెలియదు. అనవసరంగా ఎందుకు మాట్లాడుతారు? మీ సరుకు ఏమిటో మాకు తెలుసు. గత 9 సంవత్సరాల నుండి, ఇంత నాల్స్ట్ ఉందే, ఇంత బాగా మాట్లాడారే, గత 9 సంవత్సరాల నుండి ఏమి చేసారు? ప్రతి ప్రశ్నకు సమాధానమిస్తాము. మీ సానుభూతి మాకు అక్కర లేదు.

(అంతరాయం)

శ్రీ కొమిరెడ్డి రాములు : అధ్యక్షా, పాయింట్ అఫ్ ఆర్టర్.

(శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : నీకు కూడా ఎవరిని అడిగినా డారికే ఒక ప్రాజెక్ట్ ఇచ్చేస్తారు చెప్పు.)

MR. SPEAKER: What is your point of order?

రా 7.20

SRI KOMIREDDY RAMULU: I am on rule 281. Sir, I really respect Mr.Devender Goud Garu. He made a lengthy speech. It is more like a public speech than a speech to be made in Assembly. Rule 281 says: "No allegation of defamatory or incriminatory nature shall be made by a member against any person unless the member has given intimation to the Speaker and also to the Minister concerned." A defamatory statement was made by him against one Mr.Seethapathy and one Mr.Sarma. They cannot defend themselves inside the House. They cannot come here. We expect that the remarks that Seethapathy has to be hanged somewhere and whatever remarks made against Sarma, to be expunged. It should not have been said like that. I leave to the Hon'ble Speaker to decide.

(Interruptions)

Let me complete. ఈ టండర్ మీద ఏమి జరుగుతోందంటే 'ఫ్రిస్మిపర్ అఫ్ కంట్రాక్ట్' అంటే గుర్తుమెంట్ ఎప్పుడైతే చేయలేదో అప్పుడు కంట్రాక్ట్‌కు ఇస్తారు. ఎవరైతే తక్కువ కోట్ చేస్తారో వారికి ఇస్తారు అస్సది దేవేందర్గాడ్గారు చెప్పారు. నిజం అందీ. అది పూర్వపు విధానం. ఈ అసంబీల్ జరిగింది. నేను ప్రాసీడింగ్ చదివాను. బోధన్ నుంచి మొలసిన తీసుకుపోవడానికి టండర్ కాల్ఫర్ చేశారు.

(అంతరాయం)

Yes, I am telling it. నేను అసంబీల్ డిబేట్ చదివాను.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- రాములు గారూ Please complete your point.

శ్రీ కొమిరెడ్డి రాములు:- ఆ టండర్లో ఏముందంటే మొలసిన రోజు 50 లారీలు తీసుకుపోయి మొత్తం రాష్ట్రం అంతా సప్లయ్ చేసేదానికి ఉంది. దానికి ఆయన ఒక్కటే పైసాకు ట్రాన్స్ఫర్ చేస్తాము అని ఒక్కటే పైసాకు కోట్ చేశారు. ఇది పాజిబిలిటీ ఉంటుందా? రు.46 వేల కోట్ల ప్రాజెక్టును మొత్తం 50 లారీలు తీసుకువెళ్లడానికి ఒక్కటే పైసాకు ఎట్లా చేస్తారు?

One Mr.Ram Gopal Reddy, a member raised in this House long long ago. ఒక్క పైసా కోట్ చేశారు. ఆయనకు టండర్ ఇచ్చారు. అప్పుడు పైనాన్స్ మినిస్టర్ హాయాములో జరిగింది. లోయస్ టండర్ అంటే రోజుకు 50 లారీల మొలసిన

శ్రావ్యహోర్మ చేయాలి. ఒక్కటే పైపాకు తీసుకున్నారు. 50 లారీలల్లో ఆయన 25 లారీలు అమ్ముకునేవారు. డబ్బులు సంపాదించేవారు. అట్లా టెండర్స్ ఇష్టడం జరిగింది. ఈ రోజు తక్కువ కంట్రాక్టర్లు పెట్టిన తరువాత ఇష్టవద్దు అని ఇంటర్వెపసల్ కంట్రాక్టర్లో డిప్లొమో అయింది.

(అంతరాయం)

MR.SPEAKER. Please complete.

SRI KOMIREDDY RAMULU: Mr. Maruthi is here. Let him tell, Sir. Let us take the technical opinion. 9 మందికి ఇచ్చారు అన్న దానిలో I have my own opinion. లోయస్ట్ టెండర్ అంటే రు.46 వేల కోట్ల పర్కుకు టెండర్ అదే కొమ్మిరెడ్డిరాములు వేస్తే ఇచ్చేవారా? He was also a Chief Engineer. Let him give his opinion, Sir.

MR. SPEAKER: I have to decide who has to speak. Please take your seat. You made your point clear.

SRI KOMIREDDY RAMULU: I leave it to the wisdom of Mr.Devender Goud and request the Chair that the remarks made against Mr.Seethapathy and Mr.Sarma may be withdrawn.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- అధ్యక్షా, గౌరవనీయులు , డెప్యూటీ లీడర్, తెలుగు దేశం పార్టీ ప్రైండ్ స్పీచ్ చేస్తున్నారు.

MR.SPEAKER: There is no winding up.

SRI D.SRINIVAS: Whatever it is, he is welcome to speak. ఆయనకు ఉన్న అనుమతాలు కానీ, సలహాలు కానీ వారికి నిర్భయంగా చెప్పి అధికారం ఉంది. దానిని ఎవరూ ఆపలేరు. ప్రభుత్వం పైపున ముఖ్యమంత్రి గారు, ఇరిగేషన్ మంత్రి గారు, ఇతర మంత్రులు, సంబంధిత అధికారులు కూడా దానిని వాచ్ చేస్తున్నారు. ఒక సీనియర్ మాజీ మంత్రి, ఒక సీనియర్ నాయకుడు అసెంబ్లీ మాట్లాడుతున్నారు కనుక దానిలో వాస్తవాలు ఏమి ఉన్నాయో వాటిని పరిశీలించాలి, ఆలోచన చేయాలి అనే ఉద్దేశ్యంతో అందరం కూడా స్వాగతిస్తున్నాము. వారు మాట్లాడే సందర్భంలో “ఈ మంత్రిది ఏమీ లేదు, ఈయనది ఏముంది, సరుకు లేదు, ముఖ్యమంత్రి గారు జవాబు చెబుతారు, రాములు గారు మీరు పోయి అడగండి ఒక ప్రాజెక్టు ఇచ్చేస్తారు అనడం ” it is totally unparliamentary. ఇలా మాట్లాడడం ఏమీ బాగాలేదు. మాట్లాడవలసిన వ్యవహారం కాదు.

(Interruptions)

MR.SPEAKER: Please take your seats.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:-వారు రెస్పోన్సిబుల్ డెప్యూటీ లీడర్ అఫ్ అపోజిషన్స్గా మాట్లాడుతున్నారు. ఇంతవరకూ ప్రజలు అందరూ నింటున్నారు. వాస్తవం ఓహా, కాదా అని సంబంధిత మంత్రి గారు కానీ, ముఖ్యమంత్రి గారు కానీ, మంత్రులు కానీ వారు ఇంటర్వెన్ అయ్యి ఏ రకంగా జవాబు చెప్పాలో వారు చెబుతారు. వారు జవాబు చెప్పాలి కదా? One side his version is going on. Whether it is right or wrong, I am not disputing. You have every right to speak exactly what you like to speak. మీకు ఉన్న ఒప్పీనియన్ మీరు చెప్పండి. మంత్రులను కించపరచే విధంగా, ముఖ్యమంత్రి గారిని అంత చులకనగా మాట్లాడే విధంగా ఏమిటి? రాములు గారిని ఉద్దేశించి మీరు కూడా పోయి అడగండి మీకూ ఒక ప్రాజెక్టు ఇస్తారు అని అనడం బాగోలేదు. దయచేసి రెస్పోన్సిబుల్గా మాట్లాడండి. You have every right to criticize. మీరు క్రిప్పెస్ట్ చేయవచ్చు. మీకు అధికారం ఉంది. తప్పకుండా వాస్తవాలను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు రండి. దానిలో మిమ్మలను అటంకపరచడం లేదు. దయచేసి I would like to request the Hon'ble Member to withdraw them. మంత్రి గారి పైన, ముఖ్యమంత్రి గారి

పైన ఏ కామెంట్స్ అయితే చేశారో I would like him to withdraw them. మీరు చెప్పేది చెబుతున్నారు. చెప్పండి. టెక్కికల్ సబ్సెక్షన్ కముక అందరూ సుదీర్ఘంగా వింటున్నారు. దానిని అవకాశం తీసుకుని చెప్పండి. దానికి జవాబు చెబుతారు. ఈ ప్రభుత్వం ఈ రోజున ఒక నిర్మఫలైన సంకల్పం తో ప్రాజెక్టులు చేయాలని ముందుకు పోతోంది. దానికి తగిన సూచనలు ఇస్యండి. తప్పకుండా ఒప్పుకుంటారు కానీ అనవసరమైన కామెంట్స్ వద్దు.

శ్రీ జక్కంపూడి రామోహన రావు:- స్టీకర్ సర్. దేవేందర్ గాడ్ గారు చాలా సీనియర్ నాయకుడు. చాలా చక్కటి సలహాలు ఇస్తారు, చాలా చక్కగా వివరిస్తారు అని నేను అనుకుంటూ ఉంటే ఆయన ఇంత కాలం మంత్రిగా చేసి మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పేవరకు వెయిట్ చేయకుండా - సరుకు అంటే ఏమిటండి అసలు? అటువంటి మాటలు మాటల్లడే విధానం మంచిది కాదు. రెండవది - ఆయన సీతి గురించి, నిజాయితి గురించి పదే పదే మాటల్లడుతున్నారు. అలిపిరి సంఘటనలో ఆనాడు ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రమాదంలో ఇరుక్కుంటే అర్థాటంగో క్యాబినెట్ మీబింగ్ పెట్టి తెల్లవారే సరికి ముఖ్యమంత్రి అప్పదాము అనుకుని ప్రయత్నం చేసింది ఆయన. స్వతపోగా ఆయన టైమ్స్ లో ఉన్నాడం జరిగింది. అనేక తప్పులు జరిగాయి. ఆయన హోమ్ మంత్రిగా ఉండగా రాష్ట్రంలో ఎన్నో తప్పులు జరిగాయి. గుణపారం చెప్పి ఇంటిదగ్గర కూర్చోబెట్టారు. అయినా ఊరికే రెచ్చిపోయి అందరినీ కించపరచే విధంగా, సమాధానం కోసం చూడకుండా మాటల్లడుతున్నారు. అంటే వినేవాళ్ల లోకువా? ఆయన వాడే భాష బాగోలేదు. ఆయన హందాతనం బాగాలేదు. స్టీకర్గా మిమ్ములను, మీ చైర్ని అవమానపరుస్తున్న మేము ఓపిక పట్టాము. ఆయనకు సరుకు లేదు అంటే వారేమైనా గతంలో ఎమ్.ఎల్.ఎ కాక ముందు సరుకు వ్యాపారంలో ఉన్న అనుభవంతో మాటల్లడుతున్నారా? ఏమిటి?

డా. నాగం జనార్థన్ రెడ్డి:- ఒకసారి పోలీసు స్ట్రేచర్లో ఉన్న కేసుల విషయం కూడా మాటల్లడమనండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్:- ఇంకా ఎవరైనా మాటల్లడితే కూడా మాటల్లడించండి సర్. నాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. మాదురదృష్టి, మా కర్నై కానీ రామోహన రావు గారితో మేము నేర్చుకోవాలి ఇక్కడ మర్యాదల గురించి. ఆయన పద్ధతి ఇక్కడ వ్యవహరాల గురించి నేర్చుకునేది ఉంది. నేర్చుకునేది ఉంటే తరువాత నేర్చుకుంటాము. కానీ దీనిని మీరు అంతా పక్కదారి పట్టిస్తే I am not prepared. I will speak what I want to speak. నా మైండ్లో ఉన్న అనుమానాలు నివృత్తి చేయడానికి దయచేసి మీరు ముందుకు రావాలి. ప్రతి రోజుగా మనం శాసన సభలో మాటల్లడుకుంటున్నాము. జోకులు వేసుకుంటున్నాము. మనం అన్నీ చెప్పుకుంటున్నాము.

శ్రీ నాయని నర్సింహరెడ్డి:- అధ్యక్షా,

(అంతరాయం)

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్:- సర్వున్నా, నీకు ఏముందయ్యా? దుమ్మగూడంలో 200 టిఎమ్సిల గోదావరి నీళ్లు తీసుకుపోయి మొత్తం ప్రాజెక్టులు మూడిపేసిన నీకు సీతాపతి గురించి, ముఖ్యమంత్రి గురించి కోపం వస్తుస్తుదా? ఎల్లంపట్టి ప్రాజెక్టు ఒక్క డ్యూమ్ లేకుండా పోలవరానికి కాలువలు తవ్వుతున్నారు. అక్కడ ఉన్నటువంటి --

(అంతరాయం)

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గాడ్ గారికి పూర్తిగా విషయాలు తెలియకపోతే అడగండి. క్లారిపై చేస్తాము. దుమ్మగూడం నుంచి సాగర్కు లిఫ్ట్ చేయాలనుకుంటే 200 టి.ఎమ్.సి ల నీరు they are only surplus water. పూర్తిగా తెలియకపోతే అడగండి. మేము క్లారిపై చేస్తాము. ఊరికే మీకు తెలిసిన అర ఇన్ఫర్మేషన్, పాలిక ఇన్ఫర్మేషన్ పట్టుకుని వారినీ,

పీరినీ అసడం బాగాలేదు. కొంచెం గౌడ్ గారు రిప్రోయిన్టో మాటల్డాడేవారు. We are here to reply. We know that we are answerable to the House. We will definitely answer every smallest and minutest detail which you are asking for.

(చప్పట్లు)

డా. ఎన్. జనార్థన్ రెడ్డి:- మా ధర్మ సందేహాలు కూడా వంపించాము.

(అంతరాయం)

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్:- అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి చాలా ధన్యవాదాలు. అతి కీలకమైన అంశం. దుమ్బిగూడం డైవర్సన్ అంత ఈఱిగా కాదు.

(అంతరాయం)

సమ్మ చెప్పనిప్పండి. You first listen to me. మీరు నిన్న తరువాత చెప్పండి. వారు మాటల్డాడుతుంటే మేము ఏమీ అనలేదు కదా?

రా. 7 . 30

ఒకటి కాదు, రెండు కాదు సార్, 200 టిఎస్ ల వాటర్ దుమ్బిగూడం లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ డైవర్సన్ స్క్రము మీరు ఏదైతే చెబుతున్నారో , ఈ రోజు ఎక్కుడయినా సరే నేషనల్ వాటర్ పాల్సీ గానీ, ఎక్కుడయినా మీకు తెలియంది కాదు . అది ఏ క్యామెంట్లో ఉందో, ఎక్కుడి నుండి వాటర్ మార్పి డైవర్స్ చేయదలచుకున్నారో ముందు ఆ క్యామెంట్ ఏరియాలో ఉన్న ప్రాంతానికి నీళ్లు ఇవ్వాలి . 60 శాతం వాటర్ ఆ పరీవాహక ప్రాంతానికి ఇచ్చిన తరువాత అది ఘడ్ వాటర్ గానీ, ఎస్యూర్ వాటర్ గానీ డైవర్స్ చేయాలనే విషయం ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియకపోతే నేను ఏమీ చేయజాలను . ఒకవైపు 7 జిల్లాల్లో త్రాగడానికి నీళ్లు లేవని, వ్యవసాయానికి నీళ్లు లేవని, ఉన్న గోదావరిపైన ఆశతో, ఈనాడు వస్తుంది, రేపు వస్తుంది అని ఆశలు పెట్టుకుని చూస్తున్న జనానికి నీళ్లు ఇష్వాడానికి ముఖ్యమంత్రిగారికి ఆలోచన రాదు గానీ దుమ్బిగూడం డైవర్స్ చేసి నీళ్లు తీసుకుని పోతానని బ్రహ్మందమైన ఆలోచన చేస్తున్నాను అని అంటున్నారంటే నర్సింహ రెడ్డిగారూ, దీనికి ముందు సమాధానం చెప్పండి . దేవాదులకు 5 టిఎస్ ప్రాజెక్టులలో ఏ క్రిటీరియా పెట్టారు ? రెండు సంవత్సరాలు . ఎలిమినేటి మాధవరెడ్డి ప్రాజెక్టు తీసుకుని పోయి 5 సంవత్సరాలలో పెడతారా ? దాదాపు ఒక స్టేబిలిటీ తీసుకుని పోయినదానిని అందులో పెడతారు . ? దేవాదుల 5 టిఎస్ ప్రాజెక్టులగా మేము అది ఎక్స్‌పర్మెంటులగా చేయదలచుకున్నప్పుడు 5 టిఎస్ దేవాదుల, 150 టిఎస్ ప్రాణహిత నుండి డైవర్స్ చేసి ఎల్లంపల్లిలో కలిపి అక్కడమండి తీసుకుపోడానికి అవకాశం ఉంది . దీనిని స్టడీ చేయడానికి అవకాశం లేదా ? వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు నీళ్లు ఇష్వాడానికి ఓపిక లేదు If it is flood water, give it to this area first. ఈ ఘడ్ వాటర్ ఈ ప్రాంతానికి ఇష్వాకుండా తీసుకుని ఘడ్ వాటర్ అని చెప్పి ఎస్యూర్ వాటర్ తీసుకుని పోదలచుకున్నప్పుడు నాగార్జున సాగర్ ఎట్లా ఇస్ట్రారు ? ఆ నీళ్లు తీసుకుని పోయి ఇదే వాటర్ ఇవ్వాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు . నరసింహ రెడ్డిగారు ఏదో మాటల్డాడుతున్నారు, ఆయనను ఒకసారి మాటల్డాడునండి . ఆయన సంగతి చెబుతాను .

శ్రీ నాయని నర్సింహ రెడ్డి : కొడంగల్ అడుసు లేకుండా చేసి మాధవరెడ్డి కెనాల్కు అన్యాయం చేసింది, తెలంగాణాకు అన్యాయం చేసింది ఎవరు ? దేవేందర్ గౌడ్ ముఖ్యమైన పోస్టులో ఉండి తెలంగాణాకు ఏమిచేశారు ? లేష్ట్కెనాల్ పొరంగాలు అడుసు లేకుండా చేశారు, తెలంగాణాకు అన్యాయం చేయలేదా అని అడుగుతున్నాను .

శ్రీ ఎన్ కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, నా రిక్వెష్ట్ ఏమిటంబే, ఆయన డిమాండ్స్ ఏమి ఉన్నాయో చెప్పమనండి . అడిగిన తరువాత let him be emotional. Let him ask the Ministers first. Let him get clarifications. Then he can get emotional. స్టేట్‌మెంట్ చేస్తున్నారో, కవ్హన్ అడుగుతున్నారో మీరే చెబుతున్నారో మాకేమీ అర్థం కావడంలేదు .

SRI PONNALA LAXMAIAH: It is very bad.

MR.SPEAKER: Let him speak. Please complete Devender Goud Garu. Please come to the point. I have to close the Debate now.

శ్రీ టి దేవేందర్ గాడ్ : అధ్యక్షా, ఈ డెసిప్స్ మూలంగా నర్సింహ్ రెడ్డిగారు మిగతా వాళ్ల ఏదో మాట్లాడుతున్నారు, వాళ్లకు ఈ నిషయాలు సరిగా తెలుసో తెలియదో, చదివారో చదవలేదో ఈ డైవర్న్ గురించి కానీ, నర్సింహ్ రెడ్డిగారూ, మీరు తెలంగాణా గురించి మాట్లాడుతున్నారు కదా ? ఈ 200 టిఎస్ ప్రాజెక్టు సంగతి ఎట్లా తీసుపోతున్నారో 5 నిముఖాలు దాని గురించి చెప్పండి . నేను మాట్లాడకుండా వెళ్లిపోతాను . నువ్వు చెప్పిన తరువాత నేను చెబుతాను .

MR.SPEAKER: No challenges here. Please take your seat. Yes, Devender Goud Garu please conclude.

శ్రీ టి దేవేందర్ గాడ్ : ఒక సామేత ఉంది అధ్యక్షా, కుక్క ఎప్పుడయితే ఒక బొక్కు సములుతూ ఉంటుంది . దవడ కొట్టుకుపోయి రక్తం కారుతున్న ఆ బొక్కును అదేవిధంగా సములుతూ భ్రమలో ఉంటుంది . రక్తం బొక్కునుండే వస్తుందని ఆనందపడుతుంది . ఈ రోజు మీ పరిస్థితి ఆరకంగానే ఉంది . పదవులకు ఆశపడి వస్తున్న ప్రమాదం ఏమిటో, రాష్ట్రంలో ఏమి జరుగుతుందో ఆ ప్రమాదం తెలుసుకోకుండా ఆనందపడుతున్నారు, మీరోక దిక్కు, మీ నాయకుడు ఒక దిక్కు అదెవచ్చే ఇదే వచ్చే తెలంగాణా అని ఈ రోజు వెనుకబడిన ప్రాంతాలు మునుగుతున్నాయి, కృష్ణా, గోదావరి మునుగుతుంది . అది వదిలిపట్టి ఓహో అని అరుస్తారేమిటి అధ్యక్షా ?

శ్రీ నాయిని నర్సింహ్ రెడ్డి : 9 సంవత్సరాలు పరిపాలించి మీ ప్రభుత్వం తెలంగాణాకు ఏమిచేసింది ?

శ్రీ టి దేవేందర్ గాడ్ : నేను చేసినదాంట్లో సగం నువ్వు చేస్తే ఘనుడివే . 7 మాసాలయింది . నువ్వు 7 పైనలు చేయలేదు ఈ ప్రాంతానికి, పెద్ద పెద్ద మాటలు మాట్లాడుతున్నారు . ఇప్పిసి గురించి మాట్లాడుతున్నారు . మొత్తం ఇప్పిసిలో ఎప్పుడయినా సరే మేము మాట్లాడినప్పుడు ఈ ఇప్పిసిని మేమే ఇస్యోంట్ చేసినట్లు, ఇప్పిసి చేశారు కనుక మేము మొత్తం ఇదే చేయదలచుకున్నాము అని మాట్లాడుతున్నారు . ఒకటే డైరెక్టగా ఈ ప్రభుత్వాన్ని అడగదలచుకున్నాను . దేవాదుల మేము చేసినదానికి మీరు మిగతా ప్రాజెక్టులకు దేవాదుల సిస్టంలోనే మీ ప్రభుత్వం చేయడానికి సిద్ధంగా ఉండా అని అడగదలచుకున్నాను . Similar condition. గ్లోబల్ టెండర్కు వెళ్లి వెబ్‌సైట్లో పెట్టాము . ఎస్టోమేట్ చేయించాము . తరువాత సఫిపియెంట్ టైం ఇచ్చి టెండర్లు కాల్‌ఫర్ చేశాము . 17 మంది అప్పయి చేసుకుంటే ప్రెస్‌లిప్పె చేశాము . మీరు మీదగ్గర ప్రాజెక్టు ఎస్టోమేట్ ఉంటే ఇదే ఇప్పిసిలు ఏదైతే మాట్లాడుతున్నారో కనీసం కాలువలకు టెండర్లు పిలిచి ఇప్పిసిలు ఇచ్చారా ? వాటి పరిస్థితి అలోచించండి . I have the proof. ఈనాడు మీరు మాట్లాడుతున్నారు, మీదగ్గర ఏమీ జరగలేదు అని . ఎంత గందరగోళం చేశారు అనేదానికి ఉదాహరణ పోలపరం రైట్ బ్యాంక్ కెనాల్ బిరిజిస్ట్ ఎస్టోమేట్ కాస్ట్ రు 161 కోట్లకు టెండర్లు వేశారు . 14 . 80 కిలోమీటరు నుండి 38 .19 అని చెప్పి వేశారు . దానికి రు 161 కోట్ల ఎస్టోమేట్ వేసి బిరిజిస్ట్ సోకాల్ లైన్ ఎస్టోమేట్ అంటున్నారో ఆ ఎస్టోమేట్ మీ దగ్గర పెట్టుకుని టెండర్ కాల్ చేసినపుడు మొత్తం రు 236

కోట్లకు టెండరు వచ్చింది . వీళ్లకు అనిపించింది 5 శాతం ఎందుకు ఇవ్వాలి అని . ఇప్పిసికి నంబంధించి వరల్ బ్యాంకులో నిధులు తీసుకున్నపుడు మా గవర్న్మెంట్ మీద ఒక నిమర్య వచ్చింది, 150 శాతం ఎక్సెస్ ఇచ్చామని వచ్చినపుడు ఎపి - || లో ఎక్సెస్ ఇచ్చిందని ఆ సిస్టంను డిస్ట్రిబ్యూటర్ చేశాము . టెండర్లలో మార్పులు చేర్పులు చేసి అనేకమైన రిపోంస్ అందులో తెచ్చాము . ఇప్పిసిలు వేసిన కంట్రాక్టరు ఎంత ఎక్సెస్ వేశారో తెలియదు . ఎందుకంటే కంట్రాక్టరు ఆయనే ఎస్టిమేట్ వేయాలి . ఆయన ఎస్టిమేట్ వేసిన దానిపై ఆయన కోట్ల చేస్తారు . ఇంత విచిత్రమైన దానిపై ఇప్పిసిలు ఏదైతే మాటల్లాడుతున్నారో ఇఫ్ if you want me to complete, I will complete.

శ్రీ జి విజయ రామారావు : చాలా సందర్భాలలో కృష్ణానది గురించి దేవేందర్ గౌడ్యగారు చెబుతున్నారు .

రా.7.40

అధ్యక్షు, దేవేందర్ గౌడ్యగారు ఇప్పుడు మాటల్లాడుతున్నారు. కృష్ణా నదిలో మనకు 810 టిఎంసిల అలోకేటెండ్ వాటర్ ఉంటే, దాదాపు 1100 టిఎంసిల నీటిని మనం వాడుకుంటున్నామని ముందుగా ఆయన చెప్పడం జరిగింది. అయితే ఈ 1100 టిఎంసిల నీటిని కృష్ణా నదీ పరివాహక ప్రాంతాన్ని దాటించి, పెన్నా నది పరివాహక ప్రాంతానికి ఇరిగేషన్ కొరకు తరలించారు.

...

(తలుగుదేశం పార్ట్ నుండి అంతరాయం)

ఆ విధంగా తరలించి, ఇక్కడ తెలంగాణా ప్రాంతంలోని సల్గొండ, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలకు నీరు లేకుండా చేస్తున్నారు. దానికి మనమందరం ఇక్కడ సాక్ష్యమై. పది, పదిహేసు సంవత్సరాల పాటు ఉన్నాం అక్కడ. అప్పుడు మాటల్లాడని దేవేందర్ గౌడ్యగారు, ఇప్పుడు గోదావరి నదీ జలాలను తరలిస్తున్న సందర్భంగా మీరు ఇంత తీవ్రంగా రియాక్ట్ అపుతున్నారు, ఎంత స్పందిస్తున్నారు. ఈ స్పందన మొదటి నుండి ఉండి ఉంటే, తెలంగాణాకు ఇంత నష్టం జరగకావేయేది సార్.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్య : అధ్యక్ష, వారు పూర్తిగా అర్థం చేసుకోలేకపోతే, నేనేనీ చేయజాలను. నేను మొదటి నుండి కూడా క్వశ్వన్ రేయిజ్ చేస్తున్నది ఒక్కటే. పోలవరం రైట్ కెనాల్ నుండి గోదావరి నీటిని కృష్ణా నదికి డైవర్ చేయడానికి మీరు ఆలరీదీ స్టీమ్ ప్రకటించారు. అదే విధంగా మరో 200 టిఎంసిల నీటిని అయిదు లిప్పుల తరువాత తీసుకొని పోయి, టేయల్ ప్రాండ్ లో వేసి, అక్కడి నుండి నాగార్జున సాగర్ లోకి వేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పుతున్నారు. ఈ విధంగా మొత్తం 280 టిఎంసిల గోదావరి నీటిని కృష్ణాలోకి డైవర్ చేసిన తరువాత, రేపు వచ్చే అవార్డు లోపల మనం ఇచ్చితంగా 100 నుండి 150 టిఎంసిల వాటర్ కృష్ణా నదిలో తక్కువ అయితే, రేపార్డున అస్వార్డ్ వాటర్ పిపలుంలో సమస్య రావచ్చు. ఈరోజున అస్వార్డ్ వాటర్ లో హాయిగా కృష్ణా నది పరివాహక ప్రాంతంలోని రైతులు వ్యవసాయం చేసుకుంటున్నారు. కానీ మీరు చేస్తున్న ఈ పని వల్ల రేపు ఏమవుతుందో ఆలోచించారా? అప్పుడు చరిత్రలో ఏ విధంగా మిగిలిపోతారో ఆలోచించారా? మొత్తం ఎండిపోయిన పనులు చేసిన పెద్ద మనష్యులుగా అపుతారా? టేయల్ ఎండ్ ప్రాంతాల్లో ఎన్ని విధాలుగా ఇది సమస్యలు సృష్టిస్తుందో మీకు ఇప్పుడు అర్థం కాకపోయినా, రేపు అయినా అర్థం చేసుకుంటారు.

అధ్యక్ష, ఒక ఎగ్గాంపుల్ చెప్పడలచుకున్నాను. ఈ టెండర్ల వ్యవహారం ఏ విధంగా జరిగింది అంటే, 161 కోట్ల రూ.లకు ఎస్టిమేట్ అంటే, 236 కోట్ల రూ.లకు ఎప్పుడయితే టెండర్లు వేశారో, ఆ టెండర్లు విప్పిన పెంటనే 236 కోట్ల రూ.లు కనపడగానే, మనం 5 పర్పెంట్ ఎక్సెస్ ఇప్పగానే ఇంత వచ్చింది, ఇది ఎక్కడ బయట పడుతుందో అని చెప్పి, రాత్రికి రాత్రి ఆ ఇంజనీర్లను పిలిచి, ఎస్టిమేట్సు రూ. 225 కోట్లకు బూస్ట్ చేసిన మాట వాస్తవమా కాదా? నా దగ్గర రికార్డు ఉంది మీకు చూపిస్తాను. మొత్తం కాలువ యొక్క క్లోసిఫికేషన్ ఫీంజ్ చేశారు. మట్టి ఉన్న దానిని, రాయి ఉందని చూపించి, మొత్తం ఎస్టిమేట్సు మార్చిన మహానుభావులు, మీరు వెరిఫై చేయకుండానే, రెండు రోజుల్లో అన్ని టెండర్లు వెరిఫై చేశారా సార్? ఇ.పి.సి.లో మీరు డిజైన్

వెరిపై చేయలేదా? ఉదాహరణకు చెపుతాను నేను ఒక చిన్న ఇల్లు కాని గుడిసె కాని కట్టుకోవాలనుకుంటే, కంట్రాక్టరును పిలిచి నాకు రెండు రూముల గది, ఒక బాత్రీమ్ కట్టించమని చెపుతాము. కట్టిన తరువాత ఆ రెండు గదులకు పది గజాలు వేశాడా, మూడు గజాలు వేశాడా, రెండు గజాలు వేశాడా అని వెరిపై చేస్తామా లేదా? రెండు రూములు ఉన్నాయి కదా అని అది గుడిసెలాగా ఉన్నా మనం డబ్బులు ఇస్తామా? నీకు ఏ రకంగా గదులు కావాలో చెప్పి చేయించుకుంటావా లేదా? అది కూడా వెరిపై చేయకండా రెండే రెండు రోజుల్లో మీరు అవార్డు చేసిన సంగతి కరెక్టు కాదని చెప్పి మీకు తెలియచేసుకుంటున్నాను. ఆ విధంగా ఆగమేఘాల మీద ఇంజనీర్లను పిలిచి, మొత్తం ఎస్టిమేట్ట్ ఫేంబ్ చేసిన సందర్భంలో వాటన్నింటిని ప్రావ్ చేస్తాను. అందుకే చెపుతున్నాను, బయటి రాష్ట్రాలకు చెందిన అయిదు మంది టెక్నికల్ పర్సన్లో టెక్నికల్ ఎవాల్యూమేప్స్ చేసేందుకు ఇంజనీర్లతో ఒక టీమ్ వేయండి, వెరిపై చేద్దము, మీరు ఇచ్చిన ప్రాజెక్టులు, మీరు ఇచ్చిన కంట్రాక్టులు ఖచ్చితంగా మనం ఒకసారి ఎస్టిమేట్ట్ వెరిపై చేయమని చెప్పండి. చేసి దాంట్లో ఏమైనా లోపాలు ఉన్నాయా లేదా చూడండి. ఏ లోపం లేకుండా అన్ని ఎస్టిమేట్ట్ కరెక్టు అంటే, నేను ఈ సభ మండి రిజైన్ చేసి వెళ్లిపోతాను. మీ ముఖ్యమంత్రి కూడా ఆ విధంగా చేస్తారేమా చెప్పండి. ఖచ్చితంగా చెపుతున్నాను అధ్యక్షు, ఈనాడు పోలపరం గురించి మాట్లాడుతున్నారు, ఫ్లాం ఫ్లో కెనాల్ గురించి మాట్లాడుతున్నారు. ఫ్లాం ఫ్లో కెనాల్ గురించి ఇక్కడ గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడుతూ, 11 కోట్ల రూ.లు ఇచ్చారని చూపుతున్నారు. అధ్యక్షు, నిజమాబాద్ జిల్లాలోని పెద్దవాగు దగ్గర 60 కోట్ల రూ.లతో ఒక మేజర్ ప్రెక్చర్ కట్టడానికి అవసరం పడితే, దానిని తీసుకొని వచ్చి ఇందులో కలిపి అధికారులు మీకు చూపుతున్నారు. కిలో మీటర్లకు 11 కోట్ల రూ.లుగా వేసారంటే దానిని ఎట్లా సమ్మతారు? అలోచన చేయండి. పోనీ మేమే తప్పుడు ఇన్ఫర్మేషన్ ఇస్తున్నాము, నువ్వే కరెక్టు అనుకుందాము, ఈ రోజే జరిగిన విషయాన్ని మీకు చెప్పుదలచుకున్నాను. క్యాటగిరి 1 లో మీరు ఫ్లాం ఫ్లో కెనాల్కు టెండర్లు పిలిచారు. క్యాటగిరి 2 లో కూడా ఫ్లాం ఫ్లో కెనాల్కు టెండర్లు పిలిచారు. అదే పని, అదే డిజైన్, అదే కాలువ. ఒక కాలువకేమా 5 పర్సెంట్ ఎఫ్సెస్ ఇస్ట్రారా, పోటీ లేని దగ్గర, ఇంకోక కాలువకు క్యాటగిరిలో 2 లో అదే పని, అదే డిజైన్, ఎక్కడయితే పోటీ వచ్చిందో అక్కడ 21 పర్సెంట్ లెన్ వచ్చింది. దీనికిమి జవాబు చెపుతారు? మీరు రింగ్గా ఫార్మ్ కావడానికి అవకాశం ఇచ్చి, కంట్రాక్టర్లందరినీ ఒక దగ్గరకు చేర్చి, ఏయే కంట్రాక్టులు ఎవరెవరు తీసుకొల్పాలి మీరే డిస్ట్రిబ్యూషన్ చేసి, దానిని మళ్లీ సబ్ కంట్రాక్టులుగా ఎవరికి ఇవ్వాలో మీరే రికమెండ్ చేసి, క్యాటగిరి 1 లో తీసుకున్న కంట్రాక్టర్లు 30 శాతం డబ్బులు తీసుకుని ఈరోజున ఇంట్లో కూర్చొని సబ్ కంట్రాక్టుకు ఇస్తుంటే, కళ్లప్పగించి చూస్తూ ఉండాలా? ఒకసారి అలోచించమని తెలియచేస్తున్నాను. ఇది వాస్తవమా కాదా అని చెప్పి మీకు తెలియచేస్తున్నాను. ఇక్కడ ఇదే సభలోని కొంత మంది కంట్రాక్టర్ల దగ్గరకు వెళ్లి సబ్ కంట్రాక్టులు తీసుకుంటున్నారా లేదా? నేను నోటిసు ఇష్టులేదు కాబట్టి వారి పేర్లు చెప్పుడం లేదు. వాళ్ల దగ్గరకు వెళ్లి 20,30 శాతం కమీషన్లు ఇచ్చి, సబ్ కంట్రాక్టుకు తీసుకుని పనులు చేయడానికి మీరు సిద్ధపడుతున్నారా లేదా? అది వాస్తవమా కాదా? కనుకనే తెలుగుదేశం ప్రార్థించా చెపుతున్నది, ఖచ్చితంగా ఇందులో 1300 కోట్ల రూ.లు మిస్సియుట్ జరిగింది. నేను బేస్ లేకుండా మాట్లాడటం లేదు. ఆ విధంగా క్యాటగిరి 2 లోపల ఏవయితే టెండర్లు 21 పర్సెంట్ లెన్కు వచ్చిందో, క్యాటగిరిల 1 లో 5 పర్సెంట్ ఎఫ్సెస్ ఇచ్చారో, ఆ డిఫరెన్చు గురించే మేము ఈనాడు ఖచ్చితంగా చెపుతున్నాము. ఈ 5 వేల కోట్లరూ.ల పనుల్లోనే ఇంత గందరగోళం జరిగితే, ఇక ఆ 46 వేల కోట్ల రూ.ల పనుల్లో ఎంత జరుగుతుందో? మీరు ఈ రోజున పనులు అప్పగించకుండానే అడ్వోకేషన్లు ఇచ్చేస్తున్నారు. వాళ్లను ఉస్టిగొల్పుతున్నారు. వాస్తవానికి కంట్రాక్టర్లకు పని ఏమిటో తెలియదు, భూమి ఎక్కడ ఉందో తెలియదు, ఏ పనిచేయాలో ఇప్పటి పరకు తెలియదు. కాని మీరు మాత్రం అడ్వోకేషన్లు ఇచ్చేస్తున్నారు. మొబిలైజేషన్ ఆఫ్సండ్లు కింద 5 పర్సెంట్ ఇచ్చేస్తున్నారు, రేపు మెపిఫరీకి అని మరో 5 పర్సెంట్ ఎఫ్సెస్ ఇస్తారు. అధ్యక్షు, రోజుయగారు నాకు చెప్పాలి --ఎంత ఖర్చు అయింది. ఇప్పటి వరకు కేబాయించిన ఈ 4 వేల కోట్ల రూ.ల బడ్జెట్లలో నాకు తెలిసి రెండు వేల కోట్ల రూ.ల మాత్రమే ఇప్పటి వరకు ఖర్చు అయింది. ....

(కాదు వేయి కోట్ల రూ.లే అని తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన కొంత మంది సభ్యులు అన్నారు)

మా వాళ్ల వేయి కోట్లే అంటున్నారు. నా దగ్గర మెపిఫరీ లేదు, నా దగ్గర పైనాస్ డిపార్ట్మెంట్ లేదు. నాకు పచ్చిన ఇన్ఫర్మేషన్ ప్రకారం వేయి నుండి రెండు వేల కోట్ల రూ.లు ఖర్చు అయింది. మిగిలిన డబ్బులు ఏమయ్యాయి? మీరు వేసిన ఎత్తుగడల్లా,

46 వేల కోట్ల రూ.లకు పరుగెత్తి, పరుగెత్తి వెళ్లి మీరు టెండర్లను పైనలైజ్ చేసేసి, ఈ మిగిలిన రెండు వేల కోట్ల రూ.ల్లో 5 పర్సింట్ చోపున తలా ఇంత పంచేసుకుని, ఇక తరువాత ఏమి చేయదలచుకున్నారు? మీరు అనుకున్న పనులు అపుతాయి అని అనుకుంటున్నారా? ఒక కంట్రాక్టరేమో బాని తప్పుతాడు, ఇంకోక కంట్రాక్టరు సిమెంట్ తీసుకొని వచ్చి వేస్తాడు. కాని దానికి కావలసిన ఫండ్స్ అరెంజ్మెంట్స్ లేవు. కాని మీరు ఇక్కడ మాత్రం అడ్వెన్చులు ఇవ్వడానికి పరుగెత్తి ఇచ్చేస్తున్నారు. ఈనాడు మీరు ఏదో అనుకుంటున్నారు, హైకోర్ష్ మమ్మల్ని తప్పు పట్లలేదు, మేము చాలా బాగా చేశామని చెప్పింది అని హైకోర్ష్ ఆర్డర్సు అడ్డం పెట్టుకుని మాటల్లాడుతున్నారు. ఆ జడ్జమెంట్కు రాంగ్ ఇంటర్ ప్రిటేషన్స్ ఇస్తున్నారు. దానిని మీ దృష్టికి తీసుకుని రాదలిచాను.....

(అంతరాయం)

మీరే అంటున్నారు. మేము చెప్పడం లేదు. ఈ 46 వేల కోట్ల రూ.ల అంచనాలతో ప్రాజెక్టులను మీ ఇష్టాన్సారంగా ఆగమేఘాల మీద .....

(అంతరాయం)

సార్, ఒక ఇంపోర్టేంట్ ప్రాంతాన్ని తీసుకుని, ఆ ప్రాంతానికి ఒక నాలుగైదు ప్రాజెక్టులు తీసుకోనునండి. దాని ప్రకారం టెండర్లు పిలిచి, అవార్డు చేసే విధంగా ఒక సిస్టమ్యాటిక్ గా పనులు అప్పగిస్తూ, ముందుకు వెళ్లమని చెప్పుతున్నాము. మేవేమి ప్రాజెక్టులను ఆపమని, ప్రాజెక్టులను కట్టపడ్డని చెప్పడం లేదు. Be systematic., First of all, నువ్వు విపరీతమైన పట్టి రేట్లకు డబ్బులు తెస్తున్నాపు. అయితే తెస్తున్న ఆ డబ్బులన్నింటిని నీళ్లు లేని దగ్గర ప్రాజెక్టులు కట్టడానికి ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఆ విధంగా ప్రాజెక్టులు వచ్చిన తరువాత, నీరు లేక అవన్నీ non-performing assets గా తయారయ్యే ప్రమాదం ఒకవైపు ఉంది, రెండవ వైపు మీరు తెచ్చిన డబ్బు విపరుంలో కనీసం కేర అయినా తీసుకోవాలి కదా! కనీస జాగ్రత్తలు అయినా తీసుకొని పట్టికి తెచ్చిన ప్రతి రూపాయిని జాగ్రత్తగా ఖర్చు పెట్టుమని మా యొక్క ఆర్థికమెంట్.

రా.7.50

అధ్యుడ్, ఈనాడు జడ్జమెంటు గురించి వాళ్లేదో మాటల్లాడుతున్నారు. జడ్జమెంటులో క్లియర్కట్గా operative పోర్సన్ చదువుతాను. The judgment is very clear. We are of the view that the action of the respondent in waiving the essential prequalification conditions in favour of seven bidders qualifying them as pre qualified tenders is wholly arbitrary, irrational, discriminatory and suffering from malice of law. And for that reason, the selection of seven bidders to be placed on the select list of short list prequalified tenders is bad in law. This is the judgment given by the High Court. అయితే హైకోర్ష్ ఈ జడ్జమెంటు ఇచ్చాక అపుడు అక్కడ ఆర్థికమెంటు జరుగుతున్నపుడు ఆలోచి మీరు ఆత్రపడి కొందరికి టెండర్సు ఇచ్చామని, కాంట్రాక్టులు ఆలోచి అవార్డు చేశామని, ఈ పరిస్థితి ఏమిటని అడగటం జరిగింది. Nothing doing మీరు ఇవ్వడానికి అవకాశం లేదు, అని మొదట్లో హైకోర్ష్ వారు చెప్పారు.

తరువాత మా జనార్థన రెడ్డి గారు చెప్పారు. ఆయన స్టోయిల్లో నేను చెప్పలేను గాని, చాలా స్పష్టంగా వారు అధ్యం అయ్యేలా చెప్పారు. ఆఫుమేఘాల మీద నీళ్లు అనుకున్నారు - ఎవరొస్టారులే చూద్దాం అనుకున్నారు. ఇంత మంచి బ్రహ్మండమైన అవకాశం ప్రపంచంలో ఏ ఏరియలో ఉంటుంది? కూర్చున్న చోటే కాగితం ఇచ్చి, నాకు అనుభవం ఉంది అని ఆ కాగితం వేస్తే, 30 శాతం మిగిలే పని. వెయ్యి కోట్ల పని చేస్తే 300 కోట్ల హోయిగా కూర్చున్న చోటే, ఏ పని చేయకుండానే వచ్చేస్తుంది. అందువల్ల చాలా మంది వచ్చేశారు. 16 మంది దిగేరు. ఏదో జరుగుతోంది ఇందులో. మాకు కూడా ఇస్తారు అని అనుకున్నారో లేదో వచ్చేశారు. 7 రోజుల ట్రైము ఇస్తే ఎవడు వస్తాడు అనుకున్నారు. కాని ఎప్పుడుయితే ట్రైము దొరికిందో చాలా మంది వచ్చేశారు. ఎప్పుడైతే ఎక్కువ మంది వచ్చేశారో ఇమీడియట్గా ఆ కాంట్రాక్టర్లను ముందుకు తోశారు - కోర్పుకు పొండి, మేము మీకు అవార్డు చేసిన పరిస్థితి చెప్పండి అని. వాళ్లేం చెబుతారు? మేము పనులు మొదలు పెట్టేశాము, మొబిలైజేషను చేసుకున్నాం,

ఖర్చులు అయిపోయాయి అని. కోర్టు జడ్జమెంటు ఇచ్చి అవార్డు చేసి, 15-20 రోజులు కూడా కాలేదు. ఇంకా భూమికి కూడా పోలేదు. పోలవరం పోలేదు, పోచంపల్లి పోలేదు. పనులు స్టోర్ అయిపోయాయి, అయ్యా, మేము సష్టపోయాము అని అంటే పొపం సష్టపోతున్నారని వాళ్ళను వదలిపేసి, కొత్త వాటికి అందరకూ అవకాశం ఇవ్వాలని అన్నారు. దీనిని ఎంత ఇంటర్ప్రెటేషన్ చేశారని? కోర్టు మాకు ఫేవరబుల్గా చెప్పిందని, మేము చెప్పింది కరెక్షు అయిందని చెప్పారు. ఎప్పుడూ కూడా కోర్టులు వాళ్ళ సబైక్సు మేటర్ ఎంతవరకో అంత వరకే పరిమితం అపుతారు. నీళ్ళు మిస్టర్ చేశారు. ప్రీక్వాలిఫిషెన్ సబైక్సు ఒకటే కోర్టు ముందుకు వెళ్లింది. దీని మీదనే వాళ్ళ జడ్జమెంటు ఇచ్చారు.

వీళ్ల ఎడ్వెకేట్ జనరల్ ఏం చేస్తున్నారా ట్రైములో? అయ్యా, 16 మంది ఎక్స్‌ట్రా వచ్చినపుడు ఆ యొక్క బాధ్యత ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నవాళ్లు, ప్రభుత్వంలో ఉన్న వాళ్లు ఇంకా ఎక్కువ మంది వస్తే, పోటీ ఎక్కువ అయితే, అలరోడీ కేటగిరీ-2 టెండర్సు కాలోఫర్ చేశాం అప్పటికే, 20 నుంచి 40 శాతం లెస్ వచ్చాయి, కనుక ఎక్కువ పోటీ వస్తుంది కాబట్టి దీనిలో తక్కువ రావడానికి అవకాశం ఉంటుందని తెలిసి కూడా దానిని ప్రాటెక్సు చేసి, అక్కడే అబైక్షను చేసి పుంటే, ఈ పరిస్థితి వచ్చేది కాదు. మీ అడ్వెకేట్ జనరల్ బ్రహ్మండంగా ఉంటారు. సి.ఎం. గారి దగ్గరకు ఉరికి వచ్చి, స్వీట్లు తినుకుంటూ, సంతోషపడిపోతూ పుంటారు. ఇది ఎవరి కోసం పని చేస్తున్న గపర్చమెంటు? కాంట్రాక్టర్ కోసం పని చేస్తున్న గపర్చమెంటా? లేకపోతే ప్రజాధనాన్ని కాపాడవలసిన గపర్చమెంటు ఇలా బాధ్యతా రాహిత్యంగా ఉంటే ఎలా?

MR.SPEAKER: Please conclude Devender Goud Garu. Please conclude now. I am closing the Debate now.

SRI T.DEVENDER GOUD: Sir, this House is entitled to know. ఇక్కడ ఈ హాసుకు అడ్వెకేట్ జనరల్ గారిని పిలిపించండి. Tomorrow you call him. అయిన కోసం కూడా ఇక్కడ సీటు ఉంటుంది. జవాబు రేపు చెబుతామంటున్నారు కాబట్టి, tomorrow you can summon him. The Hon'ble Speaker can summon the Advocate General. He got the seat also. ఈ ధర్మ సభలో అడ్వెకేట్ జనరల్ గారిని పిలిపించండి. We will ask him. ఏమి సమాధానం చెబుతారు? We would like to know about his opinion in this case. You summon the Advocate General.

కనుక అధ్యక్షా, మేము ఈ ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము. ఖచ్చితంగా ఈ ప్రభుత్వాన్ని మేము ఒకటే కోరాము. మీ యొక్క పైల్సు అన్నీ చూస్తామని అన్నాం. ఇది ఏమైనా తప్పా? ఒక రెస్టాన్సిబుల్ అపోజిషన్ పార్టీగా మేము అడిగేము. ఇంత పెద్ద వ్యవహారం జరుగుతోంది. చూపించండి, అన్నాము. దాని మీద మాట్లాడలేదు. తరువాత ఛాలెంజి చేసి, అన్నారు. ఎక్కడంటే అక్కడ ఎప్పుడంటే అప్పుడు దెడీ అన్నారు. మేము చూస్తాము అన్నారు. మేము దెడీ అన్నాము. బ్రైస్ క్లబ్కు వస్తారా, జబ్లీ హాలులో కూర్చుందామా, పైల్సును చూద్దాము అన్నాము. అంతలోనే లేదు లేదు nothing doing కోర్టులో ఉంది, రేపు అసెంబ్లీలో మాట్లాడడాం అన్నారు.

ఈరోజు అసెంబ్లీలో డిబేట్ అపుతోంది. ఇన్ని అనుమానాలు మీ ముందు పెట్టాము. ఈ రోజు కూడా రిక్వెస్చు చేస్తున్నాము. Let the Government places the files before you. దీనికి ఈ హాసు కోఝ్ అయ్యే ముందు మీ ముందు పైల్సు పెట్టామని చెప్పండి. అందరు ఫ్లోర్ లీడర్సు కూర్చుందాము. మేము ఒక్కరమే కాదు. మా ఎలిగేపసల్లా క్లియర్కట్గా ఇన్ఫర్మేషన్సుతో మాట్లాడుతున్నాము. మీ వాళ్ళందరూ దొంగ లెక్కలు వేశారు. మీ వాళ్ళందరూ రాంగ్ ఎస్టిమెణ్ట్ వేశారు. మీ వాళ్ళందరూ ఇష్టాన్సారంగా బిపోవ్ చేశారు. టెండర్సులో మొత్తం గోల్మాల్ జరిగిందనే విషయం మీ ముందు మేము ప్రూవ్

చేస్తాము. ఇందులో తప్పేముంది? రూ.46 నేల కోట్లకు సంబంధించిన కాంట్రాక్టు వివరాలు ఈ హాసు ముందు పెట్టడంలో తప్పేముందో ఆలోచించండి. మేము చెబుతున్నాము. ఎన్నోసార్లు మనం పైల్పు పెట్టాము. ఆ విధంగా పైనలైజ్ చేసిన వన్నీ మీ ఛాంబరులో పెట్టామని కోరుతున్నాము. ఈ నాడు టెక్నికల్ ఎన్ఫిషర్లులతో ఒక కమిటీ కానిస్టిట్యూట్ చేయమని చెబుతున్నాం. మొత్తం వ్యవహారంలో ఏ ప్రాజెక్టు అయినప్పటికీ ఎస్టిమేట్ వేయిద్దాము. సోకాల్ మీరు చెబుతున్న లైన్ ఎస్టిమేట్ బేస్ చేసుకుని 5 శాతంతో కాంట్రాక్టు ఎలా గోల్మాల్ చేశారో, అది వెరిఫై చేయాలను. ఛాలింజి చేస్తున్నాము. ఈ రోజు నిజంగా ఎస్టిమేట్యూలో పొరబాటు లేదని, ఈ టెండర్సు రీకాల్ చేస్తే వెయ్యి కోట్ల రూపాయలకు తక్కువ కాకపోతే నేను ఈ సభ నుంచి రిజైన్ చేస్తాను. మీ ముఖ్యమంత్రి గారు రిజైన్ చేస్తారేమో అడగండి . From the TDP party, we will take the responsibility. వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు ఖచ్చితంగా ఎక్కువ రోజులు కూడా కాదు, just two months లో ప్రోసెచర్ అంతా కూడా మనం అనుకున్న పద్ధతిలో ఎస్టాబిల్షన్ ప్రోసెచర్ ప్రకారం వెడదాం. గ్లోబల్ టెండర్సు పిలుద్దాం. ఆ విధంగా పిలిచాక వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు తగ్గకపోతే మేము రాజకీయంగా వెల్లిపోతాము. Let the Chief Minister accept the challenge. ఈ విషయాలపై స్పష్టమైన జవాబు ఇవ్వాలి. ఏదో తప్పించుకుపోయే విధానంలో మాట్లాడే పద్ధతిని అవలంభించవద్దని తెలియజేసుకుంటూ, అందుకే మేము అడిగాను, సుధీం కోర్టుకు వెడదానుని. పోతే పోయాయి, 20 కోట్లు. కానీ, ఈ కాంట్రాక్టులో వెయ్యి కోట్లు మిగులుతాయి. దాని కోసం ముందు చర్య తీసుకోవాలని, దానికి డిమాండు చేస్తూ, అన్నిటికి జవాబు చెప్పాలని కోరుతూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు.

MR.SPEAKER: The House is adjourned to meet again at 8.30 a.m. tomorrow, the 15th December, 2004.

(Then the House adjourned at 7.58 p.m. to meet again at 8.30 a.m. on Wednesday, the 15th December, 2004.)